

رساله عزیزه
شرح ثبات العاجزین

شارحی: تاج الدین بن یالچقل شرحه شروعی
۱۲۲۱ هجری به ده در

وفاتی ۱۲۵۳ هجری به نیک شعباننده ایمانلی نام قریبه وقت
ایدوب مقبره سنه ۱۲۵۳ اولدی . اما آناسی یالچقل مادیش
مضافاتندن اولان کیی صون قریبه سنیک تاغنده مدفوندر

قزاندہ دومراوشکی مطبعه سنده باصمه اولتمشدر حسینلی
ورنه لریننیک خراجاتی ایلان ۱۹۵۴ هجری یلده

رب يسر ولا تعسر رب تم بالخير

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم

بسم الله الرحمن الرحيم

سانسز حمد اول خالق الكون والفساده كه آدم اوغلانلرني انواع فصاحت و بلاغت اوزره آراسته و پيراسته ايلدى * اوزن كنز مخفى اولدغي چون * اظهار قدرت و نعمت لر او چون (فاردت ان اطهر) ديدى عالم الارواحه جانلرى بسليوب حكمت كامله سى ايلان آتامز آدم عليه السلامنى عالم هيولى دن عالم صوره كتردى * و آنكا اسماء تعليم ايلايب ملائك لر دن مفضل ايلدى * بو جمله نك علاوه غائبه سى بو آدم صفى دن بر حبيب ير ائب آنى كندويه مقرب قيلماق او چون ايدى (انى جامع فى الارص غليفة) دن مراد بو ايدى شول اجلدن (لولاك لما خلقت الافلاك) ديدى بس عناصر اربعه اضداد اولمايپ بر قالبده جنك وجدال اولمايپ توردى بو سبب ندر * بوق ايرسه بو اصول اربعه هر بيرندن مهر و پ لر ايدى * چنان كه اول دورت دوشمانى جمع ايدوب دوست ايلامكى كندونك كنز مخفى دن قدرتنى ظاهر ايدوب اوزينتك قادر لكن بلدرمك او چون در كندودن اوزلارى عالم الكون والفساد دن عبرت ايلايب تقليد ورطه سندن فور تلىق او چون در قوله تعالى (اولم ينظروا الى ملكوت السموات والارض) و صلوات صافيات اول شاها كه بو عالم الغيب والشهادة نك پادشاهى بو عالم العلياء والسفلى كل سى آنك طفيلنك اولماق مقرر و مشهور در (نظم) تعالى الله زهى خلاق عالم * ايدن بر قطره دن خلقى مكرم * مصور خا كدن تقويم احسن * ايدن گلزار گل لر دن مزين * بو صنعنك لازمى توحيد صانع * نه ممكنر توارد يا تمنع * حبيب حضرت خلاق عالم * عليه وآله صلى وسلم * علوشانده برهان اقوى * نصوص قاطعه سى و طه * نارحمتنر سموات وز مينه * نظر قيلر حمة للعالمينه * تقر بك ترقى اهتمامى * وراى عقلى او ادنى مقامى * وهم آل و اصحاب لرينه رحمت اولسون كه

صفتلری (تراهم رکعاً سجداً) دیوقرآنک یاد اولنمشدر نه حاجت اوله بر اگوننک مدحنه
 آچیلاین شاهننک محبتنک اولورسه (بیت) نه مدح بیتار آلارننک پایه سننک * آلار بولسه
 نبی ننگ سایه سنده * عجب اول طالع یارقوم ایمش * خدا خوبلاب آلا ره بوفضلی
 ویرمش * قیاس قیل بوندان ای آدمی زاد * نه گوزال بختلو ایمش بولار یاد * بولاره
 مدح ایتمک قان اوله * که حاصل دعانک ایله اتمام ایله * که سن خدا رحمتندین نومید
 اولمه * که آنکا امت اولدغنی کچون اولمه * علیهم الرضوان مادام عالم الفنا * وارزقنا
 شفاعتمو فی عالم البقاء * اما بعد بو کتابنی توزگان * معصیت بیاننی گیزگان * بارچه
 عبری فسق فجور ایله کچکلن * الله تعالی ننگ رحمتندین امید ایتمکلن * آدمیلر آراسین
 دو شمان توتولغان * بارچه اشنی خداغه تابشورغان * آز آزلق کوب یازلق کدی
 خلقی ننگ عالمی تاج الدین یالچل اوغلندین التماس ایلدیلر که ثبات العاجزین
 کتابنی ترکی تلینه ترجمه قیلسنک نه اولای ایدی دیدیلر سنده بر آرفن قو خوشندین
 دمشوقمه کیله در دیدیلر زیرا که اول ثبات العاجزین انواع لغت ایلان مدوندر
 آننگ گیزلی لغت لر اوز تلمز ایلان آنکلاتسنک دیدیلر آنلرننگ بوسوزلارینه
 نظر مز اولدی مگر اوزیمنک کوزم نوری یغرم یاره سی بر قزیم وار ایدی التماس
 ایلدی یا آتا نه اوله که بوقوم ننگ التماس خوش کورسنک وکنه بزلر آنندین فائده
 آلساق دیدی آنده هم نظر مز بولمادی اوچوچی کره بوقزیم یا آتا نه اوچون قبول
 ایلامنک بزلارنی عالم هیولی ده اصلاً بنکرده ساقلاب عالم صورده تربیه ایلاب
 شفقت ایلاگان ایردنکرکنه نه اوله که آتالق مرهمتنکر دین دریغ ایلامسنک دیدی
 بس بالضرور اول کوز نوریننک التماسنی قبول ایلاب ثبات العاجزین کتابنی
 شرح ایلامکا قصد ایلادیم تاریخ هجرت ننگ (۱۲۲۱) یچی یلنده یلنی یلنک تمام
 ایلام بوشرحه (رساله عزیزه) دیواسم ویردیم زیرا که صاحب التماسنک اسمی
 هم عزیزه ایدی شوننک اوچون رساله عزیزه اولدی (کلذک اوزمنک مقصودمزکا
 نصه لده آنداغ کلمشکه تاریخ هجرت ننگ منکده یوز یچی یلنده بخارا خلقی طاعت
 وعبادتکا یالقاو اولوب بدعت اشلرنی سومک هوسنده اولدی (القصة) بولار توقز
 یل بدو بدعت اشلار آرتوندین یوروب اصول دین لری خراب اولمغه قریب اولمش
 بخارده رستان دیکلن بازارده بر اوغلان قاون وقار بوز ساتب یورر ایرمش اول
 اوغلان ننگ اسمی حبیب الله ایرمش (القصة برکون اول اوغلان بو تفکرده ایکن
 بوبلده فاعره بخارا بونداغ ضلالت برله تولوغ اولدی اولیالر علمی یقلدی یارب
 نه اوله که بویننکی عزیز ایلاب بونلارغه امر معروف ایلار قدری علم لک بیرسنک
 دینی حق تعالی حضرتنه زار زار آغلادی فی الجمله بر چهارشنبه کون خواجه بها الدین
 اولیاننک قبرینه وار ب آنده هم حق تعالی حض تینه جوق یالواردی بس اویقو غلبه
 قیلدی اویقوغه کیتدی توشنده خواجه بها الدین فی کوردی بوصفت لیغ اورتیه
 بویلیغ کوزک کوزلیک قزیل سقاللیق ایدی ای چکر گوشم حبیب الله سن سمرقندکا

(فی بیان اسم مصنف و سبب تالیف عزیزه)

(توضیح در باب اول)

بارغل آنده بر صغر کتوچی سی اولور بنم مریدلر من آنندن تعلیم آفل صونکره
 کلوب بخارا خلقتی حق اشکا دعوت قیلغیل دیدی بس اوغلان او یقوسندن اویغانب
 عزم سمرقند قیلدی بر کون سمرقند کا یتدی آنده صغر کتوچی سنی کوردی اسمی
 اندر جان صوفی ایرمش گیزلو مریدلری چوق ایرمش بوهم اندر جان حضرتکا مرید
 متصل اولوب کوب زمان آنکا کلانندی (القصه) کونلرده بر کون شیخ حضرتی اندر جان
 ایتدی قایونکز بخاراغه باریب تعلیم بیراسزلر اول بخارا خلقتی آرزون اولدی اولیار
 علمی یقلدی مریدلر دن هیچ پرا گو جواب ویرمدی شیخ حضرتلری حبیب اللهغه قراب
 ایدی بخاراغه سن بارغیل آنلارنی مرید ایلا گل بن سنگا اجازت بیردیم دیدی بو
 حبیب الله اول زمانه یکر می یاشنن ایردی ایدی یا شیخ بلی سننگ سوز نکدین اعراض
 ایلمک کفر لکندن لکن بر مجلسده دیمش ایردنکزه (شیخ اولدی کمسنه کا دورت
 آلت کرک) اول حال کرک ایکچی فال کرک او چوچی سال کرک دورتیچی مال کرک حال بوکه
 بونلرننگ هیچ برسی ده منک یوق دیدی حال اولمایتیچه مرید بسلامک بولماز قال اولماسه
 علم ظاهر کا جواب بیرمک یار امز سال آنکچون کرک یاش اولسانی غلایقار استخفاف ایلاز
 مال آننگ اوچون کرک خلافتدن طمعدن بیرمک اوچون شیخ بوسوزنی ایشکلج جیب
 مراقبه گه باردی بر ساعت فکرنندن قالقوب توردی جواب ویردی ای اوغلان بارغیل
 بولن سنگا هر بریسی حاصل اولور دیدی بعدزان بو حبیب الله الله تعالی شه توکل
 قیلب حضرت شیخنی رابطهغه آلوب کتدی بخاراغه یتار زمانه الله تعالی قرق باشلی
 کمسنه صورته اوردی علم لدن کیمیا بلدردی غلایقغه هیچ بر اعتباری قالیدی
 کلوب بخاراغه کردی بر ایسکی دکانکه کریب اولتوردی غلایقار آراسنده نامشروع
 اشار کورسه امر معروف ونهی منکر ایلادی وشول دکانه یانند اغی اوغلانلارعه سبق
 ویرر ایردی بازار کان اهلاریننگ کوی مرید اولدیلر بوننگ حال علمی بخاراده
 مشهور اوله باشلادی (القصه) بر کون بخارا غانی اوزیننگ علمالارنی آشفه چاقروب
 احادیث نهویه اوقدیلر کوب عبرتله آلدیلر علمالاردن برا گوسی ایدی یا پادشاه
 عمرنگ اوزون بولسون بزنگ بخاراغه بر یالغانچی کلدی ککنوزنی اولوخ
 کورب مریدلر تر بیت ایلا ایرمش سن دخی بر مجلس قوردنکنده آنی هم اندرغل
 وبزلرنی دخی آلدیغیل بزلر آنسین عقاید دینه دن اولان مسائلی صورارمز
 اگر اشکال عقایدلردن خبری بولامسه شهر دین قوارمز دیدیلر بس بو اتفاق
 قیلدیلر شاه مجلسندن چقدیلر (القصه) کونلرده بر کون شاه دخی مجلس قوردی
 عالمرنی اوندادی وهم داملا حبیب الله فی اوندادی بو حبیب الله ننگ بر هندی
 ایشاکمی بار ایدی آنکا مندی پادشاه مجلسنه باردی کردی عالم لر آراسنک اولتوردی
 حال احوال صوراشدیلر بعد عالمردن برا گوسی ایدی یا داملا حبیب الله خدانی
 نچک تانورسن ونچه صفت ایله بلورسن دیدی فی الحال حبیب الله جواب بیردی اگر
 خدانک بر لکنی وصفاتی تانوما ی تورجان بولسنگ ایتاین اگر امتجان اوچون

ایتور بولسنگ منافقر ننگ اورتاسنده ایرمش سن دیگچ علمالر ابسم اولدی لر
هیچ برسی چون وچرا دیمدی لر بعد زان داملا حبیب الله ایدی بن قرآنک سورہ
یوسفنی تابمازن دیدی فی الحال شول عالملر آراسنده برا گوسی ایدی بن حالا
سورہ یوسفدن سبق او گراندم بن تبارمن دیدی انشاء الله دیما دی قرآنی قولیغه
آلدی کاعذر نی آقتاردی تابما دی آندین صونک بر عالم آلدی اول هم تابما دی
آندین صونک بر عالم آلدی اول هم تابما دی آندین صونک ذخی برا گوسی آلدی
اول هم تابما دی بولار بار چه سی متخیر بولدی لر آخر الامور بو داملا حبیب الله
مصحف شریفنی قولیغه آلب بسم الله دیب اچدی سورہ یوسفنی کورگزدی بو اشدن
تانک عجایب کا قالدیلر شیخ حبیب الله آندین چقب اوز اشینه کیتدی بس پادشاه
قالدی عالملر گه ایدی سز لر بو عالمنی دوشمان کور منکلر زیرا سز لر آنی بلد کرمو
دیدى بار چه سی متخیر اولدی لر اول مجلسدین چقدیلر (القصة) کونلرده بر کون
شاه ذخی توروب عالم لر نی اوندادی بار چه سی کلدیلر شیخ حبیب الله هم حاضر
ایدی بایاغی ایشاکنی منوب کلکن ایدی اولتوردی پادشاه طعمانی خوان برله
عالملر آلدینه کلتوردیلر پادشاه تناول ایلنک دیدی هیچ برسی قول صوزمغه
بازم دی لر بر ساعت مقداری تور دیار شاه بولار نی کوردی به نه اوچون طعمانه قول
صوزما سز لر طعام حالدر دیدی آرا لار ندین بر ملا نیاز چوقما نی دیدیکی افندی
بسم الله دیب طعمانه قول صوزدی آننک آرتندین بار چه عالم لار قول صوزدی لر بو
شیخ حبیب الله قول صوزدی پادشاه ایدی یا داملا حبیب الله نه اوچون قول صوزم سن
زیرا که بار چه عالملر بیار لر سن نلوک بمز سن دیدی شیخ حبیب الله ایدی طعمانک
حرامد روعالم لر ننگ فاسقلر در تون کون حرام ییب کونکل لر ندین نور حکمت زایل
اولمش دیدی عالملر جواب بیردی لر بز کا شریعت ظاهر بن قارامغه بیوردی بز لر
شاهنک طعمانی ننگ ظاهر نده حرام نرسه کورمک سن نه لوک کورماین بیله دیو غتوی
بیر رسن دیو عالملر آراسنده چنک وجدال کوب بولدی حتی که شیخ حبیب الله فی
یا قالمغه یتوشدی لر شیخ حبیب الله ایدی صبر ایلنک دیدی زیرا بوشاهنک صو
آلوب طعام پشوردکی قذوغغه برکنیزاکی طاوق اولترب طاشلاش اوچ کون
ایرمش شاهنک هیبتندین قورقب ایتمز دیدی اگر تجربه اوچون شول قذوغدین
صو آلوب منم ایشا که کلتور سه لر ایچمز دیدی اگر غیر قذوغدین کلتور سانکز
ایچب تویماز دیدی بس آنداغ قیلدی لر اول قذوغدین صو کلتورب ایشا ک
اونکنده قویدی لر ایشا ک پشقریب ایچمز بولدی آیاق ایله تییب صوفی توکنی
غیری قذوغدین کلتورب ایشا ک اونکنده قویدی لر ایسه ایچب تویمدی حضرت
شیخ بنم ایشاکم بو عالملر دن عالمک ایرمش دیدی بار چه عالملر متخیر اولدی لر
کنه شاه حضرت لری کنیزاکنن صوردی قذوغغه طاوق اولتروب تاشلا دنکمو دیگچ
بلی باردر دیدی طاوقنی قذوغدین چقاردیلر شیخ حبیب الله کرامتنه مقر اولدی لر

قصه مومن بالله بخارجه الله تعالى

حق اوليا ديب مريد اولوب اول شاه كردى آندين صونك عالم علما بار چه سی
 كرديلر بخاراده نه قدر بدعت اشلر بار ايسه بار چه سی منقطع اولدى بخارا خلقى ننگ
 تون كون توفيق لرى آرتدى كوب خلايق آنكا مريد بولديلر مشهورلكى
 ايلدين ايلكا يايلىدى (ناظم رحمة الله عليه سوزلرى سهرقند ايلنك ميتكلان آتليغ اول
 بار ايدى اول اول ننگ جماعتى اكثر ايند گولر ايدى اول اولنك بر تيسر يار
 ديكن كمسه بار ايدى غايت صاح و تقوى كمسنه ايردى اصلى و نسلى نوعاى خلقى
 ايرمش آندين بر اوغل توغمش آدى الله يار قويديلر اون ياشنده بخاراغه
 كلتوروب مدرسه كا صالدى علمك اوگرندى كوب فن لر حاصل ايلدى بكرمى بش
 ياشنده بخارا پادشاهى باج حكمه سنه توره قيلدى غايت قان تو ككوچى خلق سز
 اولدى دايم فسق و فچور و عصيانده ايردى خلق لرنى بيك رنجتور ايردى كونلرده
 بر كون رستان بازارنده شيخ حبيب الله ننگ بر مريدى و خليفه سى بازار كانلردين
 بر نرسه آلدى باج حكمه سينه معلوم ايلدى آلوب بارورده الله يار توره كا ملاقات
 اولدى به نه اوچون باج حكمه سينه تمغالاتماين آلوب بار رسن ديب توتدى قاقچى
 ايلان قاقى اوردى مريد ننگ باشى يارلدى قانلر آقدى شيخ حبيب الله مجلسينه
 باردى الله يار توره حالندن شكايت ايلدى شيخ حبيب الله ايدى صبر ايله من آنى
 سز لر تيك ايلارين ديب قولنى دعاغه كوتارب بوتوره فى بولار تيك غريب كونكل
 ايلاكل دنيا و آخرت مرادنى ويركل ديب دعا ايلدى آغز ندين چقمز دين بوزون
 الله تعالى دعاسنى قبول ايلدى شول ساعت الله يار توره ننگ كونك لينه غوغه توشدى
 اوزى ننگ يمان فعل لرنى ايسينه توشريب يغلادى اول تلىنى آچوب ايتكلن بيت لرى
 بودر (بيت) بنم باشغه خوش سودا دوشبدر * كونكل بازارينه غوغا دوشبدر *
 ديدم اى تن نه سودا در نه اشدر * سپاهنكه قاج برله اورشدر * ديب شيخ حضرت لرينه
 يغلاب گلدى خانقاده تزينى چوكوب اولتوردى ايدى باشيخ اجازت بولورمو
 مدرسه كا كريب تعليم آلساق ديدى شيخ ارغاء عنان ايلاب ايدى سز چلاين
 توره ننگ مقامى مونداغ بر دگلدر بوغريب لر مقامى در ديدى بوسوزنى ايشتكاج
 الله يار زار زار يغلادى بعد از ان شيخ ايدى من سنى مريدلك كا قبول ايلارم
 ايكي تورلك شرط ايله ديدى اول بود رسن بخاراده نه قدر ايبولر باردر بار چه سنى
 تلاچچى لك ايلاب بوركايسن ايكنچي قصابقه و اريب منكا بر قوى ننگ باشنى و دورت
 آياقنى و تزاكلى قارنى بر يولى آلوب كلگاي سن ديدى الله يار قبول ايلدى
 (ايمشلكه الله يار توره ننگ اوچ خاتونى بار ايردى ايكي قزى و بر اوغلى بار
 ايردى بر قزى ننگ اسمى ايسنه ايردى ايكنچسى حليمه ايردى اوغلى محمد صادق
 ايردى قان بولار الله يار توره ننگ تلاچچى لك قيلغاننى كورديلر ايرسه ايديلر آتامز
 چمنون اولبدر ديديلر (القصة) الله يار قصابقه باردى شيخ ايتكلن نرسه لرنى
 آلدى بر قولينه قوى ننگ باشنى توتدى و بر قولينه دورت توباقنى توتدى و تيزا كلى

قارنى باشينه دستار ايلاب چرمادى تيزاكى صقال بويندن آقار ايردى بخارا
 خلقى بونى كوريب تانك عجايب كالديلار الله يار توره تيلوركان ديديلر ايمشله
 الله يار قصاب طرفندين شيخ غه يتكوچه ولايت صغرى مقامنه يتشمش بعض لر
 ايمشله ذكر مقامنى تابدى (القصه) شيخ خدمتنده اون ايكي يل قالدى كشوفات
 ومقامات اورنلارينه ايرشدى (تورت كتاب تصنيف ايلدى) اول مسلك المتقين
 ايكنچسى مراد العارفين اوچونچيسى مخزن المطعين دورتچيسى ثبات العاجزين
 بوتورت كتابنى تصنيف قليب خلايق آراسنده كرامتى مشهور اولدى شيخ حبيب الله
 ننگ معتبر خليفه لرندن اولدى (ايمشله ثبات العاجزين تورت كتاب ننگ
 اچنده گوزال راكى ومشكل راكى تورور زيراكه انواع لغت ايلان مدوندر شوننگ
 اوچون بوفقر تاج الدين التماسلرني قبول ايلاب اول الله اسمى برله شرحه ابتدا
 قيلدى (بيت) كليلد بسيله گلذار علمك * رواجى رونقى بازار علمك * صدارت
 خصلت نظمى الهى * اقاليم كلام پادشاهى * ثنا سلطانيدر الحمد لله * ترور رونقى
 هز شام سحرگاه * بوتاج الدين الهى بي نوادر * ترجم قيل الهى بي نوادر * حضور
 ايلدى قلبه كلكمى * عنابت ايله بفضل الهى * ثبات العاجزين كم بر بديعدر *
 ملل اربابنه غير غنى در * طريقته اولان هر بر عقيدده * اولور نظمى ده بر مبر
 فريده * حلاوتنده بتكزرقند مصره * رواجى بولنه تاروز حشره * بيلم دير سنك
 بوقنده علم حالى * نظر دن قومه بونظم اللائى * بونظم دن الله يار مرادى * بيان
 اهل سنت اعتقادى * (ثنا للخالق غيرا وافلاك * يراندى قطره دين گوهر پاك)
 يعنى ما مقامق وپا كلكم شوخچلاين الله اوزرينه اولسونكه كوكلرنى ويرلرنى
 يراندى بو ايكى ني اول ايتما كينه سبب اول اولديكه كوكلرده ويرلرده عبرت
 كويدر كورمزمى سن كوكلرنى اوستمزده تراكسز تورادر قوله تعالى (والى السماء
 كيف رفعت) ير بوزنده تورليك سچاكلر يراندى ياغود شونك اوچوندر قچان
 آدم اوغلانلرى عالم الاشباحدين عالم صوره كلسه لر كسندولرنى بلورلك اولغاچ
 كوزلرينه اول كورنگان ير ايلان كوكلر اول آلارنى كورب غير نرسه لر دان عبرت
 آلماق اوچوندر غيرا مونك ير معناسنه در قطره دن مراد نطفه يعنى آتالار بيلنك
 بسلاب آنالرحمنك مقر ايلدى گوهر پاك ديدكه آدم اوغلنلر يدر قطره دن اولان
 همزه همزه وحدتدر * ياقطره دن مراد عبدالله بن عبدالمطلب شيهوت صويدر گوهر
 پاكدين مراد محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم در اى وجه اولرسه ده عالم ده اولغان
 نرسه لرنى عبرت اوچون يراندى خالق لفظى ننگ غيرا لفظنه اضافه سى من قبيل
 ضارب زيد ديرلار تأمل تاكيد اوچون بيوردى كه (سماوات اوني توتى معلق *
 جهان حكمنى كورستى مطلق) يعنى كوكل ايونى تراكسز يراندى بوترا كسز يرانتمى
 خلايقه عبرت اوچون شوننگ اوچون عبرت لر آلوب حق تعالى ننگ برلكينى آندين
 قراب بلسكاي سزله (قيلوب غير امدارن ذمه حوت * بنى آدمغه آندين قسم

صوفي الله يار دورت كتاب تصنيف قيلدى

ایثار قوت) * یعنی قیلدی إله تعالی یرننگ اصلنی بالق استونده شول بالق
 اوستونده اولغان یرلرده الله تعالی آدم اوغلنلرینه رزقنی اولاشوب بیرر بعضینه
 کینک ایلدی بعضینه تار ایلدی قوله تعالی (نحن قسمنا بینکم معیشتکم فی الحیوة
 الدنیا) ایملرکه یرنی کوتارگان بالقنک اسمی نوندر ابن عباس رضی الله عنهما
 ایدی حق تعالی بویتی قات یرنی بر اوگوز اوستنده قیلدی اول اوگوزنک اسمی
 یهوده در اول اوگوزنی بالق میقنده باستوریب قویدی اول بالقنی دریا اچنده
 قویدی اول دریانی قارانغولق اوستنک قویدی اول قارانغولقنی ییل اوستنده
 قویدی و بعضیلر ایملار قارانغولق ییلنک آستنده در اما یوقارغی روایت
 اصح در که موندین عبرت آلوب بلکی سز دنیانی ییل توتار ابرمش ییلنک قیان
 بربرده تورمقی اولسون شونک اوچون عزیز عمرلر ییل تیک کجار ابرمش
 و شونک اوچون آخر دنیانی ییل غراب ایلر ابرمش بس بوفانی دنیا ییل اوستنک
 اولسه آندین بقا استمک حال در تامل ﴿ پدید ایتدی جهان اچره فواصل * قیلور هر
 فصله تورلیک نشئه حاصل ﴾ یعنی یر اتدی الله تعالی بودنیاننک ییل تیک اوتیا کنی
 دورت فصل اوزره اول قش فصلی ایکنچی یاز فصلی اوچونچی جای فصلی تورتنچی
 کوز فصلی بس یاز کونلرنک اولوک بردن اولنلرنی ترگزور و چقارر بودیلدر
 آدم اوغلنلرنی ننگ قبرندن قوبب ترلماکینه اشارتدر ای فصلنده اولنلر تمام
 اوسب کامللیک برله تریلورلر بواشارتدر آدم اوغلنلرنی ننگ فانی دنیاده بر آرز
 عیش و عشرت اتماکلرینه کوز فصلنده بیاق کامل اولنلر تمام شیماکلریندن
 آیلوب قوری باشلر بوم اشارتدر آدم اوغلنلرنی ننگ یکت لکی تمام اولوب
 قاریلق دورینه کریب کوز قروغان اولن کبیدر قش فصلنک باباغی توزوک
 دنیا بوزولب نفیس صولار طونکب قاریاغب کل حیوانات اوستنه مشقت اوغرار
 بوم اشارتدر قیامتده قوبوب کل مخلوقاتنک اوستونه قایغو کلوب اوز حاللارینه
 مشغول اولماغه (ایملر لر بوفانی دنیا ایچنک کی هر نرسه لر آخرت علامتینه
 اشارتدر) * (عجب صنع کورنک احکام تقدیر * قیلور برقرصدین عالم کوزن
 سیر) * یعنی اول الله تعالی ننگ عجایب قدر تدرندن بزلرگه ظاهر اولغوچی
 اولدر اوزی ننگ حکمی و تقدیری ایله بارچه دنیا خلقنی توق قیلدی کوزلارنی
 بر کوماچ ایله اول کوماچدان مراد قویاش در یعنی اول قویاش بزلرننک کوزمزکا
 کوماچ کبی کچراک کورینه در آنداغ کچراک بولسه ده کل دنیا خلقی آنک نورندین
 توق بولب اوزلرنی ننگ حرکت و کسبلرینه یوررلر صاتو بازارلرینه پاررلر
 و نورندین قرآنی درست اوقورلار و اوقات خمسهنک وقتنی بلورلر قوله تعالی
 (وجعل الشمس سراجا) بس بوقویاشنک مشرقدن مغرب کا یورمکی بارچه سی
 آدم اوغلنلرنی ننگ فایداسی اوچوندر کشفان کتورمشکه ابن عباس رضی الله عنهما
 ایتور بوقویاشنک اولوغلقی بودنیا مقداری در قش کونلرنده یدی قات کولک

اوستونده يورر جاي كوننك دورتچي قات كوك اوستنده يورر (سؤال بوقياش
 بومقدار اولسه بزئنگ كوزمز گا نلوك كچك كورنور جواب اولدر يراق اولدق
 اوچون كچك گورنور زيرا كوك برله يرئنگ آراسي بش يوز يلدق يولدر و كوكوننك
 قالونلغي هم بش يوز يلدق يول ترور و هر كوك لرئنگ آراسي اوشاند اقدر قياس
 ايلاكه چي يوز يلدق يولدان قوياش كوزمز كا كورنور بوقدر ترئنگ عجب راكي
 ترور (ايمش لر قوياش ننگ اوچ يوز آلتمش اوري بار هر كونده بر اورندين
 چقار بر اورنغه كرر بو آراده كوب قصه لر بار در كراك بولسه تفسير كتاب لر ينه باقنك
 قرص قافنك ضمه سي ايلان صاد مهمله ايله جمع قريصه در يوزن عيننه و حبيره
 كبي معناسي كچراك كو ماچ ديهاكدر لکن مونده كئش معناسينه استعاره آلندي
 تأمل * (اراده قيلسه اول حي توانا * فيلور بر لحظه ده بلماس ني دانا) * يعني
 الله تعالى تلاسه قادر تريك الله تعالى بلنكسزني بر صولوده يا خود بر ساعتده عالم
 ايلر و بولوكو ايلر نته كه بيت ثاني ده ايدر * (صفي توفراغن ايتكاج جان ايله جسم *
 چوك كم ايلدي داناي هر اسم) * يعني كورمزمي سن الله تعالى آدم صفي ني
 توفراقدين يراندي هيچ برا گودان علم ليك آلدر ماي آنداغ اولسه ده حق تعالى
 كونلكنه الهام بيردي هر نر سه لرئنگ اسمني بلدردي آدم عليه السلام فرشته لر گا
 يتمش ايكي تورليك تيل ايله سوزلاشي بوتانك عجب دن دگلمي آدم عليه السلام ني
 بر صولوده عالم ايلدي آدم عليه السلام ننگ يرانلمق قصه سي قصه ر يغوز يده
 مذكور در آند باقنك * (خلاص ايتسه بر اوني رب الافلاك * قالور تاغ آستين
 آندين چقار ياك) * يعني الله تعالى برا گوني خلاص ايلامك تلاسه اول كمسه بلا
 وقضا تاغي ننگ آستوننك قالسه ده چقار الله تعالى اول قلني هيچ برزيان كورگان ماين
 اول قادر الله تعالى يرلر و كوك لر ني يار اداچي الله تعالى نته كه بيت ثاني ده بيان
 ايدار * (چچك كم توندي طوفان دشت تاغي * وليكن بولمدي هول نوح آياغي)
 يعني چوك كورب ايشتب بلهزمي سن حضرت نوح عليه السلام طوفاني قالمق هر بر
 بيوك طاغلر ننگ اوستوننك فرق آرشون صوبولدي مشرقدين مغربكچه ير يوزي
 صوبولدي بار چه كافرلار علاك اولد يلر مكر نوح عليه السلام سكسان كشي برله
 آياق لر ينه چق ده تيمابن خلاص بولدي شوننك كبي الله تعالى بر شهر خلقنه بلا وقضا
 كلتورسه آرا لارنده بر اوني خلاص ايتاين ديسه شول نوح عليه السلام ني توفاندان
 قالدردق كبي بوينني آيچلاين قالدرب خلاص ايلر سه هيچ عجب اولميه و طوفان
 قصه سي تفسير كتاب لر نده بار در آنده باقنك مونك يازمق ايله كتاب اوزاق اولور
 هول چق صوي معناسنه در فاشقر خلق ايله عثمان خلق ننگ آراسنك مشترك لغتدر *
 (خليل الله اوچون ياندر ديلر نار * قدم قويماي اوشال اوت بولدي گلنار) * يعني
 ايمش لر ك ابراهيم عليه السلام ني نمرود لعين اوتغه آتدي ابراهيم عليه السلام ننگ
 آياق اوتغه تيكماز دين بورون اوت ايچي بار چه سي گل باقچه سي اولدي ابراهيم

عليه السلام او تدین خلاص اولدی (ایمشلرکم اول اوت اوچ کون تون دورت ساعت
 یاریم یاندی جمعه کون عاشوره کوننده ابراهیم علیه السلام اوتدین
 چقدی * قال الله تعالی (قلنا یانار کونی بردا وسلاما علی ابراهیم) الایة *
 ابراهیم علیه السلام ننگ نه اوچون او قفه آطلماق قصه سی قصه لرده مذکوردر
 (نظم) یاغار نهرود اوکنده نار گلخان * خلیله ایدار اول ناری گلستان
 (غضب ییل عادیلرنی قیلدی نابود * ایدی اول ییل نسیم تابع هود) * یعنی
 الله ننگ قهر ییلی عاد قومنی یوق ایلدی اول ییل هود پیغمبر قومنه یومشاق ییل
 اولدی عاد قومنه قهر ییلی بولدی (ایمشلرکم عاد برپادشاهننگ اسمی در
 قومی قبیله سی کوب ایدی قد قامت لری اوچ یوز آلتیش قاری
 ایدی واینکری یوز ایللی قاری ایدی بولار تیک جهانده الوغ قوملار یوق
 ایدی چان بوعادیلرننگ فسق و فحور اشرلی کوب اولغاچ الله تعالی آنلرغه هود
 پیغمبرنی یباردی آنلر هود پیغمبرننگ سوزنی قبول ایلدی یلر شوننگ اوچون
 الله تعالی آنلارنی ییل برله هلاک ایلدی بونده قصه اوزا قدر قصص الانبیایه
 باقنک آنده مذکوردر نسیم یومشاق معناسنه در * (بالق فارنده بر صاحب کرامت
 * چله اولتوردی وچقدی سلامت) * یعنی بالق فارنده بر کرامت ایسی قرق کون
 توردی آندین سلامت چقدی صاحب کرامتدن مراد یونس علیه السلام در یعنی
 یونس علیه السلام قرق کون بالق اچنده قالدی آندین صونک الله تعالی دین
 امر بولوب بالق فارندین چقاریب یونس علیه السلام فی دریا یقاسنه تاشلادی
 هیچ بر اعضاسنه زیان تیکیدی (ایمشلرکم) یونس علیه السلام بالق فارنده
 تور دقنده بوتسیخنی ایتور ایرمش (لا اله الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین)
 یونس علیه السلام بالق فارنده کرمک قصه سی قصص الانبیاء کتابنده مذکوردر
 بونده یازمق ایله کتاب اوزون بولور چله خفف چهل روزدر معناسی قرق کیچه وکوندز
 دیمکدر صاحب کرامت معناسی صاحب خوارق عادت معناسنه در * اگر امر ایتسه
 کمنی فارق الفرق * کور غرب اوستیدین بر لحظه ده شرق * یعنی تانک
 یارادچی الله تعالی بیورسه برا گونی مشرق دین مغرب کا کلتورر آنی بر صولوده
 مغرب دین مشرقفه هیچ بر آلت واسبابلرکا محتاج اولماینچه کورزمی سن بلقیس تختنی
 آصف بن برخیا کوز یومب آچقوچه سلیمان پیغمبر اونکنده قویدی وپیغمبرمز
 صلی الله علیه وسلم بر ساعتکیتی قات کوکنی گیزب عرش کرسی اوستوندین
 اوتب الله تعالی برله توقسان منک سوز سولشدی کنه قایتدقنده توشاکی ننگ
 اسسی لکی بتیکان ایدی بس الله تعالی بنده لرینه بوقدر قوت بیردی اوزینه چان
 مشکل بولور برا گونی بر صولوده مشرق دین مغرب کا کلتوررکا دیمکدر (فارق)
 مونده آیر غوچی معناسنه در الفرق تانک و صبح معناسنه در غرب مغرب معناسنه در
 شرق مشرق معناسینه در یعنی الله تعالی اگر امر ایلاسه کیچ ایله کوندوزنی بیور غوچی

الله ديمكدر يوقارى بيتنك مثالى كلتورب ايدى * چوك كم دوستنى سلطان
 كونين * يتوردى ساعتده قاب قوسين * يعنى عجبى ايدارسن دنيا و آخرت
 پادشاهى محمد مصطفى صلى الله عليه وسلمنى بر ساعتده تورنچى كوك اوستونه
 مندرب سدره المنتهى بغاچينه آشريب جبرائيل عليه السلام ايكى يايه توتقاسى
 تيك بولدى بويقين ايلامكى قرآنك ثابت در قوله تعالى (فكان قاب قوسين او ادنى)
 شونك كى الله تعالى بزلرنى هم بر ساعتده ياوزلقارمزنى تبديل ايلاب بر ساعتك
 اوزينه يقين ايلاسه هيج عجب بولمقاي كونين دن مراد دنيا و آخرت در قاب مقدار
 معناسنه در قوسين ايكى يايه ننگ توتقاسى در چنان كه ايكى يايه نى كرش اوروب
 صرتلر نى بر بيرسنه اورسنگ قوسين ديرلر يعنى بيك يقين اولهقن كنايه در
 ننگ عرب لر ايتورلر چنان برا گونى دوست كورسه لر * دنوتنى قاب قوسين *
 يعنى يقين اولدنك بنكا ايكه يايه توتقاسى قدرى ديمكدر عربلر عادتجه الله تعالى
 قرآنده ياد ايلدى * اكر هر كم گا بيرسه عز و امداد * كلور خدمتگا جن و آدمى زاد
 يعنى الله تعالى تلاسه برا گونى عز تلامك كا و آنكا نصرت بيرمك كا كلور آنكا خدمت
 ايتاركا آدميلر و پيرلر ننگ كه بيت ثابته بيان ايدار * سليمان كم ايكوردى
 انس و جندين * آننگ فرمانى ايردى بر نكئين دين * يعنى كورمزمى سن سليمان بن
 داود عليها السلام حقتده جمع اولديلر آدميلر و پيرلر قوشلر و قورتلر و بولوطلر
 و پيرلر و نه كم ير ايله كوك آراسنده ياشى در توينده گى نرسه لر بارچه سى
 آنكا خدمت ايتار ايردى آنكا خدمت ايتدرر كا سبچى اولغان نرسه سى بر يوزك
 قاشى ايردى حق تعالى بولارنى سليمان پيغمبرعه مستر ايلدى اول يوزك قاشنك
 اوزى ننگ اُلوغ اسمى ايردى شونك اوچون بو حيوانلر آنكا خدمت ايتارلر ايدى
 (ايمش لر اول يوزك آلتون دن ايردى و بعضى لر ايمش لر كموشدن ايردى و بعضيلر
 ايمش لر لعل تاشى ايردى و بعضى لر ايمش لر اول يوزك بالچقدين ايردى بوسوز
 در سندر تاكه عبرت آلوب بلسگايلىر بو ير ايله كوك آراسنداعى نرسه لر بر درهم
 بالچق قدرى در تاكم دنيا ننگ الله تعالى قاشند اوچسزلغنى و ز بونلغنى بلسگايلىر
 (ايمش لر اول يوزك ننگ اسمى ميمونه ايردى) اما بعض عالم لر ايمش لر اول
 يوزكك يازلغان بو اسم ايردى (كن فيكون) و بعضيلر ايمش لر اسم ايرمز ايردى
 بر حكمت سوز ايردى اول سوز بو ايدى (الدنيا ساعة فاجعلها طاعة) الحال اول
 يوزك سليمان پيغمبرنك بارمقنده در ايكوردى جمع اولهقن مصدر لازم و متعديدر
 نكين نون ننگ كسرى ايله و كاف ننگ كسرى ايله يوزك قاشى معناسنه در (ايمش لر
 اول يوزك آدم پيغمبرنك يوزكى ايردى آنادين آتاغه اوغلدين او غلغه قالب
 سليمان پيغمبر گا تيكدى (ايمش لر چنان قيامت كوفى قريب بولسه اول يوزك
 دابة الارض قولينه كرر ايرمش حاصل كلام سليمان پيغمبر عليه السلام غه بو قدر
 دولت اولور غه اول يوزك سبچى ايردى بوق ايرسه اول يوزك بر درهم قدرى ايردى

نته که بیوردی تأمل * عرض قدرت نمالیغ ایلدی فاش * وگر نه قدر ایردی بر درم
 تاش * یعنی حاصل کلام الله تعالی اوزی ننگ قدرتنی اظهار ایلدی بویوزک
 سببلی سلیمانغه دولت بیرمکی اوزی ننگ قدرتنی کورکازیب بنده لرینه عبرت
 اوچوندریوق ایرسه اول یوزک نه اولایدی زیرا کی بر درم آغری تاش ایردی
 تاکه بلسونلر اوچون دنیانگ زبونلغی الله تعالی قاشنده بر درم تاش قیمتی
 قدری در صاحب عقلغه مخفی دگلدر (بس معلوم اولندی تسخیر مخلوقاتنی خاتم گه
 اضافه سنی اسناد مجازی دیرلر) انبت الربیع البقل قبیلندندر زیرا که افعال
 الله اغراض ایله معلل اولماس مشهوردر * (کلیم ایلکنده کی قوتلوغ عصای * گئی
 کورفروک ایدی گاه اژدهایی) * یعنی کورمزمی سن موسی کلیم الله ننگ قولنداقی مبارک
 تیاقی بعض وقتده در یادن کیچکنده کور اولور ایدی وبعض وقتده دشمانلر
 کوزینه اژدها یلان اولوب کورنور ایدی اماری علمالری ایدیلر اول تیاق هم
 آدم پیغمبر تیاقی ایردی آتادان آتاغه اوغلدن اوغلغه قالب شعیب پیغمبر علیه
 السلام قولینه دوشدی چنانکه موسی علیه السلام فرعوندن قاجب مدین ایلینگا باردی
 آنده کوب زمان اکلندی شعیب پیغمبر قزی صافورانی نکعلندی شول زمانده بو
 تیاقنی شعیب یلاوچ علیه السلام موسی سوچینگا بولاک بیردی تاکه فرعون کا بارد قتلکن
 بوتیاق تعوین اولور دیدی (ایمشلر اول تیاقده اون تورلوک عجب تانسوق
 اشلاری بار ایردی) اولگسی بودر چنان موسی علیه السلامغه بر دشمان بولقسه بو
 تیاق آدم صورتنه کریب اول دشمان برله توقش قیلور ایردی (ایکتچی اولدور
 قارانغوده پیانده قالسه موسی علیه السلامغه چراغ اولور ایدی (اونچیسسی اولدر
 چنان موسی علیه السلام پیانده قندوغ تابسه اول قندوغده چیلاک یب اولماسه اول
 تیاقنی قندوغ توپینه یبار ایدی اول تیاق اوزایب قنوع توپینه یبار ایردی
 اول قنوع توپنداکی باشی چیلاک اولوب صو آلوب چقار ایردی آننگ ایله
 طهارتلنور ایردی (دورنچی سی چنان موسی علیه السلام یمش آشامق تلاسه اول
 تیاقنی یرگا قاداب قویار ایدی اول تیاق بر آلوغ یمش یغاچی اولور ایردی
 بوتاقلر اوسوب یمشلنور ایردی اول یمشدن توپیغونچه یبار ایردی (بشچسی
 دریاده کبه اولور ایردی موسی علیه السلام آنکا اولتورپ دریادن چقار ایردی
 (آلتنچسی اول تیاقننگ باشی ایکی آیرلی ایردی بر آیری سندن سوت وبر
 آیر یسندین بال چقار ایردی موسی علیه السلام تلاسه بال ایچار ایردی وتلاسه
 سوت ایچار ایردی (یتنچسی چنان موسی علیه السلام سفر کا بیاع بار یب آرور بولسه
 بوتیاق یوکرک آط بولور ایردی موسی علیه السلام آطلانوب بارر ایردی (سکن چیسسی
 چنان موسی علیه السلامغه خوب یز کرک بولسه آندین خوب یز لر و قوخلر چقار ایردی
 (توقن چیسسی چنان موسی علیه السلام قاتینه اوغری وحرامی کلسه اول ققار ایردی
 یاموسى اوغری کله دیر ایدی آننگ ایله سوزلا شور ایردی (اونچیسسی دشمانلر

(نصفه عصای موسی علیه السلام)

(موسى علیه السلام تیاقنده اون عصایت بار)

كوزينه بر ألوغ يلان اولور ايدى (ايشلر اول تياقتنك اوزونلغى اون آرشون
 ايردى موسى عليه السلام ننگ بويى هم اون آرشون ايدى (ايشلر اول تياقتى
 موسى عليه السلام دنيا دین او تکلچ فرشته لر کلوب بخارا صحراسته دفن ایلدیلر قبان
 قیامت کون بولسه دابة الارض قولنده بولور ايرمش (ايشلر اول تياقتنك
 اسمى انبيغه ايردى (وبعضى لر ايشلر غيائه آتليغ ايردى حاصل کلام اول تياقت
 آرتق اش يوق ايردى مگر ايدى عزوجل ننگ قدرتى ايدى نتا که بيوردى)* (غرض
 قدرت نماليغ ايردى ای دوست* وگر نه ايردى برقد چوب بی پوست)* یعنی حاصل
 کلام ايدى عزوجل قدرتن بليرمک اوچون در يوق ايرسه اول تياقتى بر قابی قوبقان
 آدم بری قدرى يعاچ ايردى آندین آرتوق اش يوق ايردى مگر ايدى عزوجل
 قدرتن اظهار قیلوب بننگ لر آندین کورب عبرت آسونلر اوچون ایلدى نته که
 بيوردى)* (اگر امر ايلسه کونین بر پای* قیلور بر پسته ننگ بوچاغينه جای)*
 یعنی الله تعالى امر ايلسه دنيا خلقي ایلان آخرت خلقي کلسنی جمع ایلاب بر
 چیکلاوکنک قابقى ننگ بر پوچماغنه قویار دنيا و آخرتتى طار ایلمیوب و چیکلاوکنک
 پوچماغنى کينک ایلمیوب ديمکدر پتسه فارسى باسينک ضمهسى ايله چیکلاوکنک
 معناسته دراصل کلام بوچچلاين اولوغ اش حق تعالى حضرتيه مشکل دگلدر نتا که
 مثالنى بيوردى)* (دیدیلر حضرت روح الامینى* قنات يایسه توتار روی
 زمینى) یعنی روایتک آنداغ ایدیلر حضرت جبرائیل قناتنى یايب ترر بولسه
 بارچه یر یوزنى آلور ايرمش یعنی بودنیای قاپلاب و بورکاب ترر ايرمش کنه
 مثالنى ايدى نته که بيوردى)* (آننگ دیک جبرائیل سدره پرواز* عهد ینکنین
 ایتور ايدى راز)* یعنی شوچچلاين ألوغ اولغوچى جبرائیل علیه السلام بعض
 وقتده سدره المنتهى یغاچندان توشب پیغمبر علیه السلام ننگ طون ینکنن
 کرب و حى سوزلرینى ایتور ايدى جبرائیلنى کچک ایلامینچه پیغمبر علیه
 السلام ننگ ینکنى کينک ایلامینچه (ايشلر جبرائیل علیه السلام ننگ بش یوز
 قناتى بار ايدى تیکمه قناتى ننگ آراسته بش یوز یلق یول ترر ايشلر
 جبرائیل علیه السلام پیغمبر علیه السلامغه وحى کلتروردکنده اوز صورتى برله
 کلز ايردى کوبرک و قنده دحیه کلبى صورتنده کلور ايدى ديشلر (امارى
 علمالارى ايشلر پیغمبر علیه السلام جبرائیلنى اصلیه صورتنده بر مرتبه
 کوردى آرتق کورمدى تفسیر بغوی ده ایتور کونلرده بر کون پیغمبر
 علیه السلام ايدى یاقرنداشم جبرائیل بنکا اصلیه صورتکنى کورگان دیدى
 جبرائیل علیه السلام ايدى یا محمد طاقت توتا آلمازن دیدى پیغمبر علیه
 السلام ايدى کورمک تلارمن دیدى جبرائیل علیه السلام ايدى مدینه ده
 بقیع گورستاننه وارغل سن آنده بر کون حاضر بولغل الله تعالى یر اتقان
 صورتنى کورگان این ديب وعده قیلدى پیغمبر علیه السلام بر کون بقیع

کورستاننه گلدی جبرائیلینی اصل صورتی اوزره کوردی قناتی ایله کوک عالمنی باغلامش
 پیغمبر علیه السلام ننگ هوشی کتوب یقلدی بر زماندین صونک هوشی کلوب توردی
 جبرائیل علیه السلام اول صورتدین دونب دهیمه الکلبی صورتنه کردی دیمش لر * (اگر
 قیلسه بر اوننگ حقلغین فاش * شهادت بیر گوسی کجوار یک یاش) یعنی الله تعالی بر
 بنده ننگ حقلقتی اظهار ایلاسه اول کسه ننگ اوچون گواھلق بیرر بیشکداکی
 یاش اوغلان نته که یوسف علیه السلام حقنده بولدی زلیخه یوسف علیه السلامنی زنا
 ایله نهمت قیلدقنده اوچ جمعه لیک اوغلان گواھلق بیردی بوننگ حکایتی مشهوردر
 ایکچی کره عیسی علیه السلامنی آناسی توغدر ب قایتدی ایرسه قوم قبيله سی
 حضرت مریم گآ ایدیلر (یا مریم لقد جئت شیئا فریا) یعنی ای مریم عجب اشنی
 کلتوردنک یعنی آتاسز اوغلان تابدنک بس مریم بیشکداکی اوغلانعه اشارت قیلدی
 یعنی آندین صورنگ دیدی (قالوا کیف نکلم من کن فی البعد صیبا) یعنی ایدیلر
 نناک سوز لاشایوک بیشکداکی اوغلان برله عیسی علیه السلام بیشکدین
 باشنی کوتاریب جواب بیردی یا قوم من سز لر کا سوچی من الله تعالی ننگ قلی من الله
 تعالی منکا بر کتاب بیر مکچی بولدی دیب بولاره جواب بیردی بار چه غلایقلار تانک
 عجبکا قالدیلر * (عزیز ایتسه قایوقلنی اوشال شاه * اگر چاه استیغه توشسه تابار چاه) *
 یعنی الله تعالی بر بنده سنی عزیز ایلسه و آغر لاسه قنوغ آستونک قالسه یول تابار
 چقار نته که یوسف علیه السلام حقنده بولدی اگر چه قرداشلری دشمانلق ایلان
 تیران قنوغغه صالحه لرده الله تعالی آنی آغرلاب اجماع دین حله طون وکولمک
 یباردی ویلاوچ ایلدی (ایمشلر کم چنان ابراهیم علیه السلامنی نمرود اوتغه آندی
 شول زمانک الله تعالی ابراهیم علیه السلامنی آغرلاب اجماع دین بر کولمک یباردی
 اوتدین تعویند اوچون چنان ابراهیم علیه السلام دنیا دین اوتدی آننگ اوغلی
 اسماعیل پیغمبر کا میراث قالدی آندین صونک چنان یوسفنی قرداشلری تار قنوغغه
 صالحه لردن جبرائیل علیه السلام کلتور ب یوسف علیه السلام ایکننگ قویدی (ایمشلر
 اول کولمک ننگ اسمی رداى عظیمه دیر لار ایدی حالا اجماع اچنکدر (وکنه دخی
 مشهوردر ابوالقوار سنی بر هندى قنوغغه صالحی الله تعالی آنی قنوغدین بول
 بیر رب چقاردی شوننگ کبی براگوکا بلا کلسه الله تعالی اول بلادن یا زحمتدان شونلر
 کبی خلاص ایلاسه هیچ عجب اولمه چاه چیم فارسی ایله قنوغ معناسینه در وجاه چیم
 عربی ایله دولت معناسنه در * (سلیمان خدمتنک قیلدی پرواز * اگر چه سانی یوق
 شاهین وشهباز) * یعنی سلیمان بن داود علیهما السلام خدمتنک قوشلر اوچار ایردی
 نه ایتسه آنی قیلور لار ایردی حتی کی لاجین وقار چغه آندین غیرى حسابن بلمگان
 قوشلر آنکا خدمت ایتار ایردیلر (ایمشلر کون اسلسکنده سلیمان علیه السلام ننگ
 باشی اوستونک قناتلارن کولاگا ایلار لر ایرمش شاهین دیب مونک لاجین قوشنی ایتور لار
 شهباز قار چغه معناسنه در ننا که مثالنی بیوردی * (ولی بر مشت پر ههد ایدی پیک *

دیدى سلطانيفه آرى ولييك)* (يعنى ولى آنداغ اولسه ده خدمتنده انواع ألوغ قوشلر بولسه ده آلارنك آراسنك بر يومرق قدرى كچك قوش هدهد آتليغ سليمان عليه السلام غه ايلچي ايدى هر وقتده بلى سننك خدمتكنك من ديوجواب بيرر ايدى كورمزمى سن ألوغ صورت لر گا فاراب شاهلر گا قريب اولماق لازم دگل مگر عنايه خدادر ايمشلر هدهد بليقس خاتون نك تخننى كورب سليمان عليه السلام غه خبر بيردى شوننك اوچون ايلچي اولدى (سؤال سليمان پيغمبر عليه السلام قوشلر اچندنه اوچون هدهدى اختيار ايتدى جواب اولدر كه هدهد جميع قوشلر نك كوفى راكى و عدل راكى ايدى و صوفى راقى ايدى و كوزى عرش و كرسينى كورر ايدى و اجماع تنوعنى كورر ايدى بس بولارنى كوركان كسه عدل راك اولسه كراك غير بيلردن شوننك اوچون آنى اختيار ايلدى و جواب ديگر اولدر كه چان الله تعالى سمروغ قوشنى يراندى ألوغ تنلى ايردى قوشلرده بوننك كى ألوغ قوش بوقدر ايمشلر سمروغ آدم كى توفراقدن يراندى شول زمانه سمروغ اوزى نك قدامتنى كوروب تانكلاندى ايدى من قوشلارنك اولوغراقى من چان سليمان پيغمبر عليه السلام دنياغه كلور ايرسه من انكا ايلچي لككالايق من ديو تكبرلك ايلدى چان سليمان عليه السلام دنياغه كلوب دولت و منصب اباسى بولدى ايرسه مناجات ايلدى يارب قوشلاردين بنكا قانو قوشنى ايلچي لككالايق ايلار سن جواب باني كدى هدهد قوشنى اختيار ايله ايمشلر سمروغ قوشلارنك پادشاهى در هدهد ايلچي سى درو بلبل قوشلارنك نو كاريدر ايمشلر سمروغ نك باشى ايكي در بر باشى قوش باشى تيك و بر باشى آدم باشى تيك قوش باشى برله قوشلار تلنجه سوزلر و آدم باشى ايلان لار تلنجه سوزلاشور (ايمشلر سمروغ جفت سزدر قيامت كونينه چه اولمز مكانى قاف طاغنده ايرمش (علمالار ايمشلر هدهد قوشى سمروغ نك تير ندين يارانلدى ديرلار) (آرى كلمه ايجابدر لبيك كى و پيك پا* فارسيه ايلان ايلچي معنا سنده)* (مدد قيلسه خداى عالم آراى* حبيب ايتسه اشارت آبر لور آى)* (يعنى الله تعالى براونى اوزينه دوست اولور غه لايق ايلاسه و اوزينه سوو بيقين ايلاسه اول دوستى توروب آى غه بارمقى برله اشارت ايلاسه بار لور هيچ تانك و عجايب اولمغاي نته كه محمد عليه السلام عقتك اولدى (ايمشلر حبيب الله بن مالك بر كافر شاهى ايردى پيغمبر عليه السلام گا كلوب معجزه تيلادى و ايدى سن حق پيغمبر اولسنك بر بتكن آينى اون دورنچى كوفى تيك ايلاكل تولوب چقسون كوك اور تاسنه يتسون آندين صونك بارمقنك برله اشارت قيلغل آى اير يلسون برسى ايتاكنكدين كريب قوينكدين چقسون و برسى قوينكدين كريب ينگكدين چقسون بس پيغمبر عليه السلام آنداغ قيلدى كم اول كافرلرنك صور د قنجه بولدى اول حبيب بن مالك بارمق كوتارب مسلمان بولدى (ايمشلر حبيب بن مالك نك يازان لارى دورت يوز كمنه ايردى بارچه لارى مسلمان اولديلار نته كه بيوردى

(سورتي و جوده تيرت)

* (کلیمن چهره سن قیلماس اوچون زرد * چقاردی لحظه ده نیل آستدین گرد) *
یعنی کلیم الله ننگ یوزنی قومی صاری قیلوب او یاتلیغ ایلاماس اوچون فرعون دین
قاچوب باررده نیل طوغایی کلدی موسی علیه السلام قوم لری ایدی لریار سول الله
آرتمز دین دشمان کیلادر آلدومزغه نیل طوغایی کلدی بز لر بودشمان دین چنک
قورتلامز دیدیلر موسی علیه السلام ایدی قورقمنکز خدای تعالی ننگ نصرتی
بز ننگ ایله در دیدی چنانکه نیل طوغاینه یتدیلر موسی علیه السلام تیاقی ایله
نیل دریاسینه اوردی نیل دریاسی ایکی گا یاریلوب یول بیردی موسی علیه السلام
قوم لری ایدی لری یار سول الله آرتمز دین دشمان کیله در بودینگز یول بیردی اما
قورقماز که نچه یل موندین صواقدی باتقاف اولور باتوب دشمان قولنده دوچار
اولورمز دیدیلر حق تعالی کنش کا امر ایلدی بارغل نیل کا کرگل قزولغنک ایله
نیل ننگ توبنی قورتغل دیدی (ایمشلر کم قویاش اوچ ساعت نیل توبنی قورتب
کیرو مقامینه مندی موسی علیه السلام قومی ایله سلامت چقب کیتدیلر (ایمشلر
کوزیومب آچقوچه قویاش نیلنی قورتدی شوننگ اوچون ناظم لحظه دیو ذکر ایلدی
*) (کشی ننگ روزی سین گر قیلمسه کم * یتار هر برده محنت بولماسه هم) * یعنی
الله تعالی براگوننگ رزقنی کم ایلامیون دیسه بندک سینه نه برلده بولسه اشلامین وکسب
قیلماین بیرر قوله تعالی (وما من دابة فی الارض الا علی الله رزقا) یعنی بز لار ننگ
نی قدر حرکت وکسب ایلامکنز ایله مقدر رزقنیز زیاده وکیم اولز مگر مال زیاده سی
بولور (ایمشلر کم بنده لر ننگ رزقی جان تنینه کر مزدن بورون اون بش منک یل
ایلیک یر اتلدی بس فانه اولاکه یازلدق رزقی زیاده کم ایلمک (مشارقه
کلتورمشکه پیغمبر علیه السلام ایدی اگر سز لر ننگ توکاتنیز تام بولسه الله تعالی
سز لر کا قوشلر و قورتلر کبی رزقنیزنی محنت قیلماین بیرر دیدی (بس معلوم
اولندی توکل قیلماق بز دین رزق بیرمک الله تعالی دین درودخی بیوردی ایتدیکه
*) (چنک کم حضرت صالح اوچون فاش * بالالیغ تیوه توغدی حکمیدین تاش) *
یعنی مشهور و معروف نذر حضرت صالح بالاوچ علیه السلام تاشدین دعا قیلوب تیوه
چقاردی اول تیوه صالح پیغمبر دنیاغه کله ز دین بورن بش یوز یل ایلیک یر اتلدی
شول بش یوز یل ایچنک الله تعالی اول تیوه کا شول تاش ایچنک رزقنی بیریب آصردی
بلدنکمو خدای تعالی محنت لنماین رزقنی بیرر ایرمش (اماری علمالری ایتدی
اول تیوه ننگ اوز نلقی ایلمی آرشون ایدی چنان تاشدین یارلوب چقعاچ بوتالادی
اول هم اوزی قدری ایدی (ایشلر لرمود قومی صالح پیغمبر نی یالقاچی دیدیلر
وایدیلر سن راست تنکری یالاوچی اولسانک بز لر کا بوتاشدین تیوه چقارغل
تیدیلر شول شرط ایله که اول تاشدین چقعاچ تیوه بوتالادغی دیک بوتالاسون
دیدیلر صالح علیه السلام دعا قیلدی آنداغ اولدی بو اراده قصه لر واردر تفسیر
کتابلرینه باقنک آنک مرقوم در پی بردی مریبه روزی ملک دین * سیخه ماکن

توشدى فلک دین) یعنی بوییت ایکی حکیتکا اشارتدر برسی مائک قصه سی وبرسی
 مریم قصه سی بیت ننگ معناسی بودری یعنی یپردی الله تعالی مریم ننگ رزقی
 فرشته لرا توندین عننت لنماین مریم آتی بیهرا پردی و آننگ اوغلی عیسی علیه السلامه
 کوکدین مائک ایندی عننت لنمایون قومی بیهرا پردی (ایمشلر مریم ننگ آناسی
 حنه آتلیغ ایردی کتیه سی صالحه خاتون ایدی چنان حنه عمر اندین یوکلی بولدی
 آلتی آی اولدقک حنه ندر ایلدی یارب بوقار نمداغی بالائی سلامت تابشور سنک
 یولتک فدا ایلامن دیدی (ایمشلر اول زمانه عادت آنداغ ایردی اوغلانلرنی
 بیت المقدس کا بیرر ایدی لر آنده خدمت ایتوب عالمردن سبق اوگرانب
 عمرلرنی آنک کچور لرلر ایدی حنه هم آنداغ ندر ایلدی القصه حنه اوغلان کلتوردی
 قز اوغلان ترر ایدی یارب یوقز اوغلان بیت المقدس ده نه تور لوک خدمت لر
 ایلر دیوب زاریلق ایلدی آنداغ اولسه ده ندرینه وفا ایلدی قز اوغلاننی
 بیت المقدس کا ایلتدی (ایمشلر مریم بیت المقدس خدمته باردقنده توقز
 یاشنده ایردی (ایمشلر اول زمانه بیت المقدس خدمتک تورغوچی اون توقز
 عالم ایرانلر ایدی آنلار هر بریسی تور اتنی یازیب درس اوقر ایردی لر
 آنلار ننگ استاذلری زکریا پیغمبر ایدی بیت المقدس ده مدرس ایدی چنان
 حنه مریمی بیت المقدس کا ایلتدی ایرسه آنده درس اوقوچیلر مریمی من
 تربیت قیلورمن دیونزاع اولدی زکریا علیه السلام ایدی من لایق ترورمن
 زیرا که مریم ننگ آناسی ایلم بنم انام بر توغاندر (ایمشلر زکریا آناسی یپوده
 آتلیغ ایردی یهوده حنه ایله بر توغمه ایدی راولیل آتلیغ کیمسنه ننگ قزلاری ایردی
 غیر یلاری ایتورلر بومریمی بز تربیت قیلورمز لار زیرا که مریم ننگ آناسی عمران
 بز ننگ استاذمزدرو اماممزدر زیرا که آنلار شریعتک استاذ نهقه سی وبالاچقنر بنگ
 نهقه سی شکر تلیرینه فرض ایدی ودغی استاذ زاده فی آلمق عرام ایدی (القصه) یو علمالر
 آراسنک کوب نزاع اولدقنصنکره شباغا سالماچی بولدیلر (ایمشلر شباغالری اول
 ایردی توراۃ یازا تورعان قلملری ایردی ایدی لر قایومز ننگ قلمی سوغه بانماز
 اول آنکا مریمی تربیت قیلورغه اختیار بیرالیک دیدیلر (ایمشلر قلملری
 تیسردین ایردی چنان بونلر بو اتفاقنی ایلدیلر ایرسه قلملرنی آلوب کلدیلر آقار
 یلغغه باردیلر قلملرنی سالدیلر زکریا علیه السلام قلمی قالقدی باشقهلری ننگ
 باندى قوله تعالی (وما کنت لدیهم اذ یلقون اقلامهم) ایدی لر یازکریا مریمی
 تربیت ایلارگا اختیار بیردک سن کفیل اولغیل دیدیلر زکریا قبول ایلدی قوله
 تعالی (وکفلها زکریا الایة) ایمشلر زکریا مریم اوچون بیت المقدس یاننک بر
 صومغه قوباردی آنده کرگزدی زکریا علیه السلام مریم کا آزوق کلتورر ایردی
 وسبق اوگر انور ایردی چنان مریم قاتیندین چقسه صومغه قپوغن باغلاب کنار
 ایردی کونلرده برکون زکریا سبق اوگر تمکا کردکنک مریم قتنک انواع طعاملر

وېمشلر كوردى زكريا ايدى مريم بويملشنى قاندين حاصل ايلدنك قوله تعالى (يامريم انى لك هذا) حضرت مريم ايدى خدادين كلوردى قوله تعالى (قالت هومن عندالله ان الله يرزق من يشاء بغير حساب) ديب مريم جواب بيردى (ايمشلكم مريم بيت المقدس ده يكرمى اوچ يل توردى آندين صونك عيسى عليه السلام دنياغه كلدى بيت المقدس دن كوچب تيبان ديگان طاعه مقام توديلر والله اعلم) (اما مائده قصه سى مختصر اوزره بيان اولنه) (ايمشلكم حواريون قومنه آچلق اولدى توقزىل كوكدىن يغمورياغمادى آشلق تاريخ اوسمادى كونلرده بركون حواريون جماعتى عيسى عليه السلام قاتنه كلدىلر ايدىلر يا عيسى روح الله بزنىك حالمز اوزنكز كامعلومدر يللر آغر كلدى آچلقمز اوزاق بولدى سننك تنكرينك نك قوتى يتر موبز كاموكدن مائده ايندر راقوله تعالى (يا عيسى ابن مريم هل يستطيع ربك ان ينزل علينا مائدة من السماء) الاية عيسى عليه السلام ايدى بلى كوچى يتر لكن سزله الله تعالى نى برديو بلوب بنى آنك قلى ديوبلنكز ياوزلقلرنكز دين دونكز قوله تعالى (قال اتقوا الله ان كنتم مؤمنين) بونلر قبول ايدىلر صونكره عيسى عليه السلام ايكى ركعت نماز قبلدى بودعانى اوقودى قوله تعالى (اللهم ربنا انزل علينا مائدة من السماء) الاية آنچه ده ايكى قارا بولو كورندى برى آستين وبرى اوستين آراستنه بر الوغ قزىل سفره بيلندى بوحواريون قومي بارچه سى قاراب كورب تورديلر اول سفره آقرنلق اوزره رينه ايندى آندين صونك عيسى عليه السلام بودعانى اوقودى (اللهم اجعلها نعمة ولا تجعلها عقوبة) موندىن صونك عيسى عليه السلام غه ايدىلر بو طعامدين تناول ايلنك ديديلر عيسى عليه السلام ايكى ركعت نماز فيلدى اوزاق اوتهدى آندين صونك عيسى عليه السلام (بسم الله ديب آش ياولغنى آچدى آش ياولق ايچنك بر سوكلاگان يعنى قاقلاغان بالق كوردى سوياكى يوق ايردى عجب خوش پشمش بالق ايردى اول بالق نك باشى اوچنده توز بار ايدى وقوبرغى اوچنك سر كاصاوتى بار ايردى سر كاسى تولوغ ودغى بيش كومچ بار ايردى اول برى نك اوستنده بال بار ايدى ايكتچسى نك اوستنده زيتون ايردى اوچونچسى نك اوستنك صارى ماى ايردى دورتچى سى نك اوستنده آق ماى ايدى بشتچسى نك اوستنده قاقلاغان ايت ايدى وكومچلر تيكراسنده انواع يمشلر بار ايدى بارچه سنى حواريون قومي يديلر آندين صونك اول مائده كوك كا آشدى غايب اولدى (ايمشلكم حواريون قومي نك بر عالمى بار ايدى شمعون صفا ديرلر ايدى عيسى پيغمبردين صورتى ايدى باروچ الله بومائده ايچنك گى طعام اجماع طعامى موياغىرى اورند نمو كلدى عيسى عليه السلام ايدى اجماع طعامى ايرمز ايندى عزوجل نك اوزقدرتى برله غاييدىن كلدى تيدى (القصة بو حواريون قومي روز كلردىن صونك كافر اولدىلر صورتلى دونغز وچپين

صورتنه اورلدی دیمشتر نته که بیوردی * (ازلده هر کشی فی ایلاسه سعد * خلیل
 اوغلی دیک ایتسه صادق الوعد) * یعنی تقدیرده الله تعالی بر کمسه فی ایند گوراست
 وعده لی ایلاسه عجب دگل حضرت ابراهیم اوغلی اسماعیل علیه السلام تیک نته که
 بیوردی قوله تعالی (واذکری فی الکتاب اسماعیل انه کان صادق الوعد وکان رسولا
 نبیا) الایة اسماعیل علیه السلام ننگ صادق الوعد قصه سی انشأ الله تعالی وعا
 یابنده ذکر اولنور * (اگر ذبح ایتسه لر فایتار مغای قاش * کورننس باش آننگ
 آلدنک بر ماش) * یعنی شوچلاین اسماعیل کبی ایند گویلاب خدا یولنده قربان
 ایتوب بوغاز لاسه لاریج قارشولق ایلاب قاش چتماز خداننگ حکمنه راضی بولوب
 بویون بیورور زیرا که اهل عشق قاشنده باشننگ بهاسی بر یاسیق اورلغی قیمتی
 قدر در ماش * دید کلری بر اورلق ننگ آسی در غوار زم ولایتنگ چوق اولور
 و بخار آننگ فقر آسی ننگ غالب ارك آشی ماشدر (اییشلر ماش یاسیق کبی کپک
 اورلقدر لکن یاسیق ننگ رنگی قز یلدلر ماش ننگ رنگی آق در) * (کیبه بیرسه جهالت
 غهر یدین جام * بیشت آلد یغه کلسه یاسمغای گام) * یعنی الله تعالی بر بندک سیننه نادانلق
 و کفر لک قد حندی بر جام ایچر سه اول بنک سی اگر چه اجماعنی کوزی برله کور سه ده
 اعتبار ایلمز و اعمال صالحه اشلوز بلکه آثاباوزلق اشلری یتکل اولوب آکا ذوق ایلر
 جام مونک احتیاج معنا سنه در کام کافی فارسی ایلان آتله مقمعنا سنه در جهالتنی غهر که
 اضافه سی من قبیل لچین الماء در تأمل * (یتر رحمت صوی کوی کو کبینه * یتشمس قطره
 گمراه لینه) * یعنی الله تعالی ننگ رحمت صوی کوی کوی بولدوز لار ننگ ویردا کی
 قورسقه لر ننگ سانچه در آنداغ اولساده خدای تعالی برا گونی ایند گولک ایله
 تقدیرنده یازمه بلکه آز غونلق و بدلک ایلان یازسه آننگ ایر نینه بو قدر
 رحمت صوی یتمای قالور نته که بیوردی * (کورنگ بو طالب ایله بولهب فی *
 الوغ در یالبنده خشک لبنی) * یعنی کور مایوسن ابوطالب ایله بولهب فی
 پیغمبر علیه السلام ننگ قرداشلری ایردی ایشکلری ننگ توبندان الوغ دریان
 آقدی دریان مراد پیغمبر علیه السلام در آنداغ الوغ دریان قروغ ایرون
 قالدیلر یعنی پیغمبر فی پیغمبر دیما دی لر شفاعتندن دنیا و آخرت محروم قالدیلر
 الوغ دریان مراد پیغمبر علیه السلام * دریالبنده دیدکی دریایقاسی در
 خشک لب دیمک قروغ ایرون قاله اقدر مراد شفاعتندن محروم اوله اقدر *
 (اگر چه اوت بیله صوده بولور فرق * چقاردی صومکنی دین چوک برق) * یعنی
 خدای تعالی ننگ اوزندین در هر ضدی ضدکا جمع ایلمک اوتنی صوایلمک و صونی
 اوت ایلمک کور مزمی سن حقیقتک اوت ایلم صوهر ایکسی بر برندن مهر و بلر ایدی
 آنداغ اولساده الله تعالی هوا یوزندا کی قارا بولوتدن یغمور یاودغنده یغمور
 آراسته کوی کو کراب یاشن یاشن نرسه لر فی صوغب یاندر نته که بیوردی
 * (اگر چند یکه شمع اوتدین بولور جمع * قارا صودین قیلور کوز نوری دیک شمع) *

یعنی اگرچه عرفده چراغ ایله شم اوتدین اولور بوسوز ظاهر در شوننگ کبی
 الله تعالی تله سه قر اصولی مای قیلب اوتقه بانددر هیچ قدرته مشکل لك کلیم نته که
 یوقاری بیتک معلوم اولندی (ایشلر حق تعالی ننگ دووتچی قات کونک اوستونک
 بر فرشته سی باردر «اردائیل» اسملی ایکی قناتی باردر برسی قاردین وبرسی اوتدین
 اوت قاری ارتمز وقار اوتنی سوندر ماس آننگ تسبیحی بودر * (اللهم انی فلوب
 عبادک المؤمنین * قایوبر قدرتین قیلیم کبراک یاد * ایرر قاصر عقول آدمی زاد) *
 یعنی الله تعالی ننگ قنقی قدرتلرنی یاد قیلیمای کبراک زیراکه آننگ قادر لغینه
 نهایت یوقدر انکا عقل ننگ ادراکی یوقدر بلکه عقلنک قاصر اولوب یولده
 قالورسن (بیت) نه محتاج نه عاجز بر غنی در * جهان فرمانی اوزره ممتیدر *
 نظر قیل عالم کون وفساده * منافع یوقمی خلق خنفساده * عبث خلق ایلامز خلایق
 عالم * حکیم قادر مختار دایم * دلسننگ فیم حکمت لامعاله * میی تابانه بق کاهی
 هلاکه * توقع وهم اولنمز بر کماله * نقایصدن منزله لایزاله * که تاج الدین
 سوزنکنی ایله قسقه * که قسقه دین بولور مطلوب حاصله * موهد مستدل توحید
 اچنک * اوکوره قاباسن تقلید ایچنک * مقلد اولماقنک غایت ایرور بد * مقلد لر
 اولور وجه مسود) (فی نعت النبی صلی الله علیه وسلم : (درود بی عدد هادی
 دین غه * رسول رحمة للعالمین غه * یعنی سانسز صلوات اول پیغمبر علیه السلام
 اوزرینه بولسون دنیا خلقنی توغری بولغه کوندردی اوزی هم دنیا خلقنی ننگ
 پیغمبری در دنیا غه رحمت اوچون یار اتلغان پیغمبر در قوله تعالی * (وما ارسلناک
 الا رحمة للعالمین * (بیت) نه رحمتدر سموات زمینه * نظر قیل رحمة للعالمینه *
 خداننگ دوستی مختار القریشی * مدام امت اوچون تاج ایردی عیشی) یعنی اول
 رسول ننگ صفاتی بودر کم خداننگ دوستی در غلا یقتر آراسنک اختیار ایدوب
 یالفوز محمد علیه السلامنی دوست قیلدی اول محمد علیه السلام ننگ عمری ننگ
 کوبراکی امت قایغوسنک اولوب ترککنی راحت لک ایله کیچورمدی وهم
 آغرتده قایغوسی ننگ کوبراکی امتی اوچون اولسه کبرک بارچه پیغمبر لر
 قیامت کوننده نفسی نفسی دیرلر پیغمبرمز محمد علیه السلام یالفوز باشی امتی
 امتی دیرلر ایلدی معلوم اولدی یکه قایغوسی ننگ کوبراکی امت قایغوسنده در
 (ایشلر پیغمبرمز علیه السلام غه بر کون خطاب کدی یا محمد آنانکنی آنانکنی
 ترگزوب مسلمان ایدایم دنیاده آنلرینکا طاعت و عبادت قیلسونلر بنم اجماعه
 کرسونلر مو یا که امتلرینکا قیامت کوننده شفاعت ایلمکنی اختیار ایلدنک موبو
 ایکی ننگ برسنی اختیار ایله دیدی بس پیغمبر علیه السلام آناسی و آناسی ننگ
 تریلماکنی اختیار ایلمدی امتلرینه شفاعت ایلمکنی اختیار ایلدی (بیت)
 دین شریعت رایتنی عالی قیلغان مصطفی * کفر علت تولارنی یر کا صالغان مصطفی *
 قومیغه کوستار میون کونک کا آقغان عیسی اول * امتینه بولشوبن یرده قالغان مصطفی *

اول آتا برلن آناسندین کچوب امت اوچون * یلبارب حدن شفاعت صتقون
 آلفان مصطفی (ایمس موجود آنکدیک گوهر پاک * دلیل اولدر که کیدی تاج
 لولاک) یعنی پیغمبر من علیه السلام کی گوهر یوقدر کل جانلار ایچنده زیراکه
 حق تعالی حضرتی نك بود نیانی براتماقی آنک عشقی اوچوندر شول اجلدن
 الله تعالی انکامدح تاجنی کیدردی بیله دیدی (لولاک لماخلقت الافلاک) یعنی
 سن اولهاسک یا محمد کولگری ویرلرنی براتمس ایردم مکر سننک عشقنک
 اوچون براتم دیدی (بیت) رحمت اسی ربمیزدان پاک * دیر حبیبنه بوسوزه توت
 قولاق * اولهاسه ایدی بو عشقنک سورمقی * کولکره نته ویره ایدم بارلغی *
 آنک اوزره دوشادیم کولنی بیوک * تابله سن بوجه دیب عشقی توزک * توفراقی
 خاراتشم بلسکل که من * ناکه عشق دولتن فهم ایدم سن * (اوشال شنشاهی کم
 شمع دیندر * آنک پروانه سی روح الامین در) * یعنی اول محمد علیه السلام پادشاهلار
 پادشاهی در دین ننگ چراغیدر آنی تربیت ایلاب داتم ترغوچی حضرت
 جبرائیل علیه السلام در بس بو بیت اشارتدر آدمی کندیوسی بروسیله سز
 حقه اولاشماقی ممکن دگلدر مگر بروسیله اولهایچه وسیله دن مراد
 بونک حق تعالی جانیبینه ایلتمگسا سببپی بولغان کیمسنه دیرلر بس اولیالار وسیله سی
 انبیالاردر وعواملرنک وسیله لری مشایخ لردر انشاء الله باینده ذکر اولنور
 (بیت) قبول خدمت فخر مدینه * یقار بوفضل جبرائیل امینه * دیدی معبود آنک
 آتین محمد * مقام تیغه هر گیز بتمدی حد) * یعنی پروردگار ایزیمز آنی محمد
 دیواو کدی «محمد» ننگ معناسی اولکمش فعللری کوبدر دیمک اولوریاکه
 غلابق آنی کوب ماقنار دیمک اولور (ایمشار پیغمبر مننک اسمی قرآنده محمددر
 وانجیلده احمددر وزبورده مادحدر وتوراتده اهددر) (ایمشار پیغمبر مننک
 اسمی اوچ یوز آلتمشدر بعض لار ایمشلار توقسان توقزدر شول اسملر آراسنده
 محمد اسمنی اختیار ایلدی واوزینه یقین ایلاب آنک درجه لرینه هیچ برسوچی لر
 ویلاوچ لار ایرشیدی ایمشلار فضیله برله وسیله دیدکی اورون واردر اول
 اورنلارغه هیچ برسوچی لر ویلاوچ لار یتمد یلر مگر بزنگ پیغمبر من محمد
 علیه السلام ننگ اورونی در شوننک اوچون اذانده اختیار ایدب بوایکی لفظ برله
 دعا ایدرلار شول اجلدن دیدی که (لا یسع فینا النبیون والهرسلون ولا الملائکه
 المقربون (توشورمای بر یوز یگسا سایه سنی * یوردی عرش اوییکا پایه سنی)
 یعنی ایمشلر پیغمبر من علیه السلام ننگ کوله گه سی اصلا بر یوزینه دوشمدی آنک
 اوچون ایچی وطشی نور ایدی نورننگ کوله گه سی اولمزو آنک مرتبه سی ومعجزاتی
 اولهایقی عرش ایاسی الله دندر (ایمشار کم پیغمبر علیه السلام ننگ کورنگان کوبراک
 معجزه سی ایدکیدر برسی کوله گه سی اصلا بر یوزینه دوشمدی ایکیچی معجزه سی بو
 ایدیکه ناظم رحمه الله بیورر (قدم باسقان منازل ایردی پر عطر * سحاب الایض

ایردی باشیک چطر) * یعنی اول سید مزینک مبارک آیاقلاری قایسی اورنغه باصوب
 یورر بولسا اول اورندان خوب قوغلر کلور ایردی ودخی اولدر اول سید ننگ
 معجزه سی قایسی اورنغه سیر ایلر سه توبه سنده بر آق بولوط بر گه یورر ایردی
 مبارک اعضالرنده معجزات کوبدر مونده بولارنی ذکر ایلاب اکتفا قیلیمق
 آننگ اوچوندر تله گان کمنسلر اوزاق سوبله گان کتابلرغه باقسونلر آنه
 مر قومدر * (جمال نعمت مطلوب کونین * کمالندن میسر قاب قوسین * یعنی
 آن حضرتلرنیک جمالی نعمتدر وبارچه دنیا و آخرت خلقتنیک استلمشی اولدر
 دنیا و آخرت خلقتنی آتی استر لر زیر اکه اول اکمل مرسلدر آننگ حق تعالی
 حضرتنی (قاب قوسین او ادنی) دیومدح ایلدی و آنکا بوقدر دولتنی احسان ایلدی
 دیمکدر * نته که بیورر * (شرافت موندین اوتماس سنت و فرض * یورر سه
 تاخروج دابة الارض) * یعنی پیغمبر علیه السلام ننگ دینندن آرتق دین یوقدر
 اگرسن موندین آرتق دینی قیامت کونینه دیکن ودابة الارض چققانچه ازلاستکن
 موندین آرتق دین نابلمز ستنده وهم فرضده (دابة الارض بر مخلوقنک اسمی در
 آخر زمانده چقار اوزنلغی یتنی قات کونکنک اوستنکدر و آیاتی یتنی قات یرننگ
 استونلدر) (ایمشلر دابة الارض دیکن حیوانده دنیا داغی حیواننک کلسی ننگ
 صورتی آنده اولور) (ایمشلر قان عیسی علیه السلام ککودن اینسه بزینک
 پیغمبر مزینک شریعتی برله عمل قیلور ایرمش و من مبلر ده امام اعظم ابوحنیفه رحمة الله
 علیه مذهبن اختیار ایلر ایرمش زیرا که بزینک پیغمبر مزینک شریعتلرننگ
 آخریدر غیری شریعتلر منسوخذر * (همه دیندین بولدر دینی بالا * گواهی
 حضرت واجب تعالی) * یعنی پیغمبر مزینک دینی بارچه دین لر دین یعنی بارچه
 پیغمبرلرننگ دین لر دین یوقاریدر یوسوز مننگ راستلقنه گواهم ایندی عزوجل
 اوزیدر ایندی عزوجل ننگ گواهلوق بیردکی بودر (کنتم غیر امة اخرجت للناس)
 بس امت لر ننگ ایندگو بولمقی دین برله در و دین لر ننگ ایندگو اولماق پیغمبرلر
 ایندگو اولماق برله در * (آننگ اوصافی ننگ یوق انتهایسی * نفویتماس دیسه وصفن
 خدا سی) * یعنی اول سید ننگ صفاتی ننگ انتهایسی یوقدر و آنکا مدح تهماسدر مگر
 الله تعالی اوزی یتکوزر * « نغو » مونک صفت یا که مدح معنا سنده در * (خدا ننگ رحمتی
 بولسون دمام * آننگ اولاد یغه اصحاب یغه هم) یعنی حاصل کلام اولدر الله تعالی ننگ
 رحمتی اول رسول حضرتلرینه اولسون که صولو صاین دخی آننگ اولاد لرینه
 ویولد اشلرینه اولسون رحمت ایلاب بزلره شفاعت لر نی روزی ایلسون (اللهم
 ارزقنا شفاعت هم) صحابه دیب لغتده یولد اشنی ایتورلر اما شریعتده صحابه اولدر
 پیغمبر مز علیه السلام مجلسنده اولتورر عاقل وبالغ مسلمان بولمق شرط لری ایله
 بوشر طر اولغان کمنسه پیغمبر قاتینه کریب اوچ ای تورسه صحابه دیب ایتورلر
 اگرا نندین آز بولسه اگرحه عاقل اولسه ده صحابه دیمزلر (سبب تألیف کتاب)

(دایمالر و یتدی)

(یتدی سبب تألیف کتاب العاجزین)

* (يازلدی فارسی تلی برله مكتوب * عقيدات فروع و قرب محبوب) * یعنی الله یار
 صوفی اول بر فارسی کتابی یازغان ایردی آنده علم عقاید ایدی وهم فروع ایدی
 یعنی عقاید اصولدن چققان ایردی لکن آنداغ اولسه ده اول فارسی کتابی ایچینه
 سوز معناسنی بلیگان کیمسنه لرنی حق جانبنه تارماغه قوه جاذبه سی وار ایدی
 (ایمشر کم اول فارسی کتابی ننگ اسمی مسلک المتقین در * (آنی کم کوردیلر ترکی
 یار انلر * دیدیلر گر دعا قیلسه ایر انلر) * یعنی اول فارسی تلنجه یازلغان کتابنی
 ترکی مریدلری کوردیلر و ایدیلر اول فارسی تلنجه اولغان کتاب ننگ معنی سنی
 بلمز مز بولماسو اولوغر غه هیت دعاسن قیلدرب اول فارسی کتابنی ترکی تلنجه ایلاسنک
 دیدیلر عالمر کتاب چغارمغه ویا که بر اید کواورنغه کتمک تلاسله لر اید کولردن و استاذلردن
 دعا آلوب رخصت تارلر ایردیلر شوننگ اوچون گر دعا قیلسه ایر انلر دیب ذکر
 ایدلی * (بتلسه ترکی تل برله عقیق * کونکلر بولسه آندین ارامیک) * یعنی ترکی
 مریدلری اول فارسی تلنجه اولغان کتاب عقاید نکنی ترکی تلیننه اوروب آندین
 فائده آلوب کونکلر تیچلانرب راحت اولسون ایردی دیب ایدیلر * (تملق قیلدیلر
 چون بر نیجه یار * قام تارنای خدای بولسون مد کار) * یعنی ترکی مریدلری اوتوب
 ایدیلر آلارننگ اوتنماکنی قبول ایدوب قلمنی قولله آلوب یازوب بقایم خدای
 تعالی بنکآنصرت بیورسه * (ایرور من بنک لرننگ سرنکونی * تولای یار برادر ننگ ز بونی) *
 یعنی الله تعالی قاشنک بارچه قل لرننگ گناهللی راغی ویوز توبانراکی و یار یولد اشلری
 آراسنک زبون راغی و ناچار حال لیراکی من فقیرمن یعنی علم حالده و قالده مندن
 زبونراق کسه لر یوقدر دیمکدر تأمل * (ولکن ایلاین سوزلرنی اجمال * بنکایوقدر
 مفصل قیلغالی حال) * یعنی لیکن قبول ایلاسامه بوکتابک سوزلرنی اجمال ایدرمن
 زیرا که بنک مفصل ایلر گه عمن دگلدر زیرا که شعر در و آنک اجمال ایلامک ضروری
 دیمکدر * (منی بیچاره چونکه عامیدر من * گرفتار ملامت دامیدر من) * یعنی من بیچاره
 من عواملردن من خواصلردن دگل من آدمی لرننگ شلته لرننگ قالمش من بعض لرنم
 اید گو حالمنی ذکر ایدرلر و بعض لریاوز حالمنی ذکر ایدر دیب ناظم رحمة الله
 علیه اوزنی غور کورب ایتماکیدر * (اگر چندیکه بولسام مغزی یوق پوست * اشارت
 فیلدیلر چون بر نیجه دوست) * یعنی اگر چندیکه من دوشی یوق چیکلاوک اولسام
 یعنی علم لکدین فروع اولسام بر نیجه یار یولد اش اولغان الوغدر اشارت
 قیلدیلر یا الله یار اول ترکی مریدلرننگ التماسلرنی قبول ایلاب و آنلارننگ
 تلاد کچه التماس لرنی قبول ایلاب و آنلارننگ تلاد کچه ایلا گل دیدیلر * (آلارننگ
 سوزلرین بوزمای منی زار * سواد ایتدم چچه منظومه ناچار) * یعنی اول اولوغدرننگ
 سوزلرنی بوزارغه من مسکین الله یارننگ حدندن کلمدی بالضرور آنلرننگ سوزلری
 ننگ موجبخه آق کاغدر لرنی قارا ایلاب کلام منظومنی یازدم یعنی فارسی کتابنی ترکی
 تلنجه ایدلم * (عقیق سوزلری دین قیلدم اثبات * انکافویدم ثبات العاجزین ات) *

یعنی اول ترکی تلی ایله اولنمش کتابغه الله تعالی ننگ بر لکندن و اعتقادده اولغان مسائلنی اثبات ایلمد یعنی یازدم اول کتابغه ثبات العاجزین دیواسم قویدم معناسی اینتکما کلکنی اثبات ایلاگوچی دیماکدر زیراکه شعر در کل احکامنی اذله ایلان اثبات ایلامک ضروری دگل تأمل * (اوز مدیک خستهلر بولغایمودیب شاد * نصایحدن هم اندک ایلمد یاد) * یعنی اول کتابنی ترکی تلپچه آننگ اوچون ایلمد اوزم کبی خسته کونکلی لر اوقب شادلق ایلسونلر ودغی نصیحت سوزلرندن ازراق یازدیم اوقغان کمنهلر نصیحت آلسونلار اوچون زیراکه عقل ایاسی آز نصیحتدان کوب عبرت لرنی آولرلار وبر احمق غه نه قدر الوغ و عظ کتابنی اوقسا کک فائده آلماز نته که بیوردی (نصیحت دن کلاماس دل سخت عجوب * کورگار مس تاشه یغور یغسه هم کوب) * یعنی بر نصیحت سوزنی ایشتماس قاتی کونکلی کمنسه گه نه قدر و عظ کتابلرنی اوقسانکک قبول ایله مس نته که تاش اوستونه نه قدر یغفور یاوسده اوستن اولن بتمادکی کبی احمق دغی آنچلاین و عظ نصیحت دن فائده آلا بلمز دیماکدر قوله تعالی (تم قست قلوبکم من بعد ذلك فقی کالجارة) الایه نصیحت لفظی ایله ناظم رحمة الله علیه دیباچه سنی اتمام ایلا دکی حسن اغتنام سببی اوزرینه در نته که اهل بدیع ننگ بر مشهور قاعده سی در ﴿ بیان معرفت عبودیت ﴾ نه در قللق آننگ مشتاقی بولماق * اوزی دین فانی حقهه باقی بولماق * یعنی برا گوسندین سورسه بنک چیلک نه ایلن در دیکن کمنسه گه جواب اولدر ، بنک چیلک اولدر هر بنک اولغان کمنسه اوزنی فانی بلب تنگری تعالی نی باقی بلمکدر یعنی هر کم اوزنی فانی بلسه تنگری تعالی نی اول ککشی تانودی زیراکه فانی اولغان کمنهلر البته زینت دنیادن ونفس شهوتلرندن بیزگوچیلر در تحقیق بوفانی اشیالارغه آلدانمق باقی نعمتلر دن قروغ قالمغه سببدر * (تانیق تنگری تانیق هوادین * کین تورمق فعال ناروادین) * ودغی بنک چیلک اولدر اول الله تعالی نی تانیق ودغی لایق توگل صفت لار دین الله تعالی نی پاک ایلمک ودغی نفس آرزولارندین بیزمک وزینت دنیانی آرتقه تاشلامق نه که نفسنی تیله راندین بیزمک ودغی براق تورمق شریعت بیورمغان اشلردن « تانیق » بیزمک معناسینه لغه بعض اثر اکر در « کین » کانگ فحسه سی ایله ویا ایلا براق معناسینه در * (بوین صونمق یوکرمک قل دیمش * قضاغه راضی اولمق بارچه اشل) * کنه بنده چیلک اولدر خدای تعالی ننگ امرینه بوین صونمق الله تعالی نه اشنی اشلگ دیب بیورسه آتی بیلوب یوکریب اجتهاد ایلاب آننگ قصدنده اولمق ودغی خدای تعالی ننگ قضا لرنه وبلالار یغه راضی بولوب صبر ایلمک نته که مصایحه کتورمش الله تعالی ایدی بر قولوم بنم بیرگان بلالار یمه وقضالار یمه صبر ایلمسه ودغی بیر دکم نعمتلار یمه شکر ایلمسه تحقیق مئم بنده م دکلدن برمدین وکوکمدین چقب غیرنی تنگری استاسون دیدی * (امید ایتمک اوشال قدر تلی شاهدین * یانار دین خوف ایدب یانمق

گناهدین) * ودخی بنده چیلک اولدر الله تعالی ننگ رحمتدین امید ایلمک
 نه قدر اولوغ گناهللی اولسه ده رحمتندن امید کیسما گل ودخی تموغ اوتینه
 یاناردین قورقب گناهلاردین منع اولنماق کَرَک بس بوبیت اشارت ایلدی بند
 اولغانلارغه خوف برله رجا آراسنده اولماغه * (یقین بلمک جماعت اعتقادین *
 کین سالمق مخالف اجتهداین) * ودخی بنک چیلک اولدر اهل سنت وجماعت
 اعتقادنی بَرَک تومتق آنلارنه نرسه ده اعتقاد ایلدیلر اول اعتقادچه اولمق ویراق
 بولمق کَرَک بزلرننگ مذهبز گنا خلاف ایلا گوجی لرننگ اعتقادندان انلار
 رواقص وشیعه ودهریه لردر (ایمشلر اهل سنت وجماعت مذهبی دورتر مشهور
 مذهب لردر آن دین غیری بار چه باطل مذهب لردر (ایمشلر باطل مذهب یتمش
 ایکی در ناظم رحمة الله علیه علم عقایدنی بلمگان کمسنه لرنی ذم لب بیوردی * (عقید
 بلمگان شیطانه ایلدی * اگر منک یل عمل دیب قیلسه ییلدر) * یعنی علم عقایدنی
 بلمگان لر شیطان خلقی در اگر چه اول عقاید بلمگان کمسنه لرنک یل عقفه قللق
 ایتسه لارده بار چه سی ییلدر یعنی ییل کبک فائلسز در عاقبت منگو تموغلی اولوب
 کافر لر گروهندین اولورلار نعوذ بالله تعالی من ذلك * (اویالمه معرفتنی اوگره
 نوردین * تنور جاینگ بولور فالسنک تنوردین) * یعنی عاقل اولان مسلمان توحید
 علمنی اوگر انوردین اوفتانوب ویا اویالوب تورمزنه قدر قاری کشی اولسه ده
 اوزندین کچک لردن اولوغ لاردن اوگره نب بلمکا قصد ایلر زیرا که اویالوب
 یاعارلنوب توحید علمنی بلمای قالسه دنیا ده کافر اولوب عاقبت اورنی تموغ
 میچلارننگ قالور دیمکر اولگی «تنور» میچ معناسنه در عربی در صوگفی «تنور» تانمق
 معناسنه در ترکیدر * (اویالمسدر طلب امرینی آغان * قالور یخشی اوی آلمقدن
 اویالغان) * یعنی تنگری تعالی دن فاطمینی قجدنی امرینی آغان و آئی ایشکل
 کمسنه لر اویالوب عارلنوب تورماز تگری تعالی نی تانمایچه زیرا که اگر اویالوب
 ویا که عارلنوب تروب اوگر انمای قالسه یخشی اسملی بولمقدن قروغ قالور اول
 یخشی اسم اولدر دنیا ده مؤمن و مسلمان اولان دیو ذکر ایلامکری آخرتده حبیب
 وصدیق دیو ذکر ایلامک لرنندن قروغ قالور بلکه دنیا ده کافر بک اسمی
 ایله آخرتده عدو الله اسمی ایله اوندا لور نعوذ بالله من ذلك (علم عقاید ننگ بیان در)
 * (خداوندیکه بر در یب شک وریب * روایو قدر آگا اور تاغ ایله عیب) * یعنی خدای
 اولدر بر در شکسز و شپه سز آننگ شریکی و اور تاغی یوقدر آئی عیب لگوجی
 یوقدر مطلق ذاتی ایله قائم اولغوجی بر ذاتدر (بیت) شریکی یوق الهی واحد مد *
 بتون دنیا بو حکمه شاعمدن * آنل فرمانیدین هیچ کم قوتولماس * تو انادر همیشه
 اوزگا بولماس * یعنی اول الله تعالی ننگ فرمانیدین هیچ کم قوتولماس اول نه فرمان
 ایلاسه اول بولور الله تعالی قادر در اوزگارمکی یوقدر یعنی ایسکرک ویا نکارمق
 ویشارک و قارتایماق وکوندوز کیچه اولمز همیشه بر ذات باقیه سی ایله وصفات

(علم عقاید ننگ بیان)

باقیه سی ایلن قائمدر * ایرر اول بارچه عالم ننگ خداسی * آننگ یوق ابتداسی
 انتہاسی) * یعنی الله تعالی ننگ اوئی و آخری یوقدر اوزی بارچه عالم خلقی ننگ
 تنگرسی در وراز قیدر * (ایرر حاضر همیشه یوق مکنی * آکا قیلغان ایمس سبقت
 زمانی) * یعنی اول الله تعالی جمیع خلق غه حاضر در و آنلار ننگ سوز لادیکنی و کوکلر ندر دین
 نه کیچد یکنی بلور لکن حاضر اولسه ده بز چالاین اوریون وزمان ایله دگلدر
 زیرا که بز لار براگونگ قاتنده اولتور ساق آلتی جهتننگ برندن خالی دگلمز اوچ
 زمان ننگ برندن غیر ی دگلمز خدای تعالی ننگ حالی آنداین دگلدر زیرا که بز چالاین
 اورنغه وزمانغه احتیاجی اولورسه خدای تعالی ننگ تغییرات اثبات اولنور تغییرات اولماقی
 مخلوقات عادتی در تغییرات اثبات اولنسه معبود اولورغه لایق دگلدر (نظم) * زمان
 جاری دگلدر لامعالمه * تجدیدن منزله لایزاله * بیک ایچمک کبی آکا نه مکن * مکانه
 متمنع دندر تمکن * اوزی بی شبهه در هم بی نمونه * روا ایرمس آکا چون وچگونه) *
 یعنی اول الله تعالی شبهه سز تنگ ریدر و اوزی هم اوخشاش سز در الله تعالی ننگ قیلغان
 اشترینه و فرمانلرینه نه اوچون مونداغ قیلد ننگ مونداغ قیلورسن دیوا یتیمگا لایق
 دگلدر زیرا که هر فعل لر بی بزدن صوراب و مشورت ایله اشلامز دیبکدر بی نمونه
 نون ننگ ضمه سی ایله او قولور اوخشاش سز معناسنه * (کوکلر گه کیچه کوز گه توشسه
 هر شی * ایرر آندین منزله خالق می) * یعنی اگر کوکلر اوزرینه بنا گاه توشسه
 خدای تعالی مونداغ مودیو اول هم خطادر الله تعالی آندین پاک در اول تریکنی
 و اولوکنی یرادوچی الله تعالی در یعنی کوکلر لدن آندکی خیال لدن و کوز گاه
 کور نگوچی نرسه لر گه اوخشار ایمسدر * (اودر حاکم که حکمین اوزر گه ایتماس *
 آننگ ذاتیغه هیچ کم عقلی یتماس) * یعنی الله تعالی حاکم در الله تعالی تلادکی
 و ایله دکی حکمنی اوزر گاه تور گه طاقت یتماس اوزی هم ایله دکی حکمنی اوزر گاه یتماس
 حکمی ایجاب و سلب اوزرینه تورر و دخی آننگ ذاتیغه فکر ایلاب عقلی کبسنه ننگ
 عقلی یتماس * (فرشته لر نبیلر یتما دیلر * بویون صوندیلر و فکر ایتدی لر) *
 یعنی الله تعالی ننگ ذاتیغه فرشته لر و پیغمبر لر فکر لرینی یباریب قار لر
 بارچه سی ننگ فکر لاری حیران اولوب عاجز قالدیلر شوننگ اوچون کیر و قایتوب
 الله تعالی ننگ امرینه بویون صوندیلر و فکر ایله مدی لر سن دخی الله تعالی ننگ
 ذاتیغه فکر ایله مه بلکه اول نه امر ایله سه آتی توتوب عمل ایله (ولی فکر ایت
 خداننگ قدرتیغه * عجایب اشترینه صنعتیغه) * ولکن آنداغ اولسه ده الله تعالی ننگ
 قدرت لر یغه فکر ایلمک ممنوع دگلدر زیرا که الله تعالی ننگ قدرت لرین
 و عجایب اشترین فکر ایلمک عبادتدر آندین قاراب عبرت آلوب مقلد
 ورطه سندن قور تلمق در قوله تعالی ﴿ ویتفکرون فی خلق السموات و الارض ﴾ الایه
 (الله تعالی ننگ سکر صفتلری ننگ بیانی) * (ثبوتی در آننگ سکر صفاتی * صفت ذاتی
 ایمس نه غیر ذاتی) * یعنی الله تعالی ذاتیغه ثابت اولغان صفات لری سکر در توباندن

(الله تعالی ننگ سکر صفتلری ننگ بیاندن)

یاد اولنور لکن اول ذاتیه صفت لری ذاتی برله عین ایرمس و ذاتیدن غیر هم
 ایرمس بونمط اوزره کونکلی باغلاغیل بوند کوب بحث لر وارد کوب اوتکونلرنک
 آباقی تاب غراب اولمشدر (نظم) تعالی شأنه علیا صفاتی * نه عین ذاتیدر نه غیر
 ذاتی * حیات علم قدرت هم بصر سمع * اراده و کلام تکویندر ای شع * یعنی سکز ثبوتیه
 صفاتی ننگ اولگسی حیاتدر ایکنچسی علم در اوچونچسی قدر تدر دورنچسی
 بصردر بشتچسی سمع در آلتنچسی اراده در یتنچسی کلام در سکز نچسی تکویندر
 بولرننگ معناسی توبانک یاد اولنور (نظم) امام اعظم کتابندر روایتی * سکز دیب نقل
 ایتدی ذاتیه صفاتی * بصر سمع حیات علم قدرت * کلام فعل تکوین ارادت * (بس
 بوناظم صفتلرنی معنالی بلن بیان ایلرگا شروع ایتدی : حیات اولکم تریکدر
 اوز کا بولماس * اولر هر ذی نفس هر گیز اول اولمس) * یعنی حیات معناسی
 اولدر الله تعالی دایم تریکدر هر گیز آنکا اولم اولماز بارچه جانلیغ لر اولب آخ
 فانی اولور لر اول الله حیاتی اوزره قالور قوله تعالی ﴿کل نفس ذائقة الموت﴾ و قوله
 تعالی ﴿کل شیء هالک الا وجه﴾ * (اوزینک ذاتیدین هی در اوشال شاه * ولکن
 جسم ایله جانیدین منزه) * یعنی الله تعالی ننگ تر کلکی بز چالاین جان وتن ایله دگلدر
 بلکه نتاک سز و نچو کسز اوز ذاتی برله تریکدر * (کراکسدر خداغه هیچ قبی شی *
 غنی در بارچه عالمیدین اوشال هی) * یعنی الله تعالی گه جان کبی و تن کبی و آشامق
 کبی و ایچک کبی و موندین غیری نرسه لر کراکمز زیراکه الله تعالی بولارنی
 اوزی بار ایتدی و اول الله تعالی بارچه دنیا و آخرت نرسه لر نندن منزه و پاکدر
 * (ایمس محتاج هیچ اشکاحق تعالی * بیرمگل کونکلنی شیب بالا * یعنی الله تعالی
 هیچ نرسه لر کا محتاج ایرمس زیراکه نرسه لر نی اوزی یراندی شونک اوچون کونکلنی
 توبان و یوقاری بیرمگل یعنی الله تعالی خواص ممکناته محتاج ایمس در دخی
 الله تعالی فی کوکل و یرده دیمه گل بولار بارچه سی کفر لکنر نته که بیوردی * (اگر
 مونداغ یبار رسن کونکلنی * سالور شیطان کونکلگا اوزگا یولنی) * اگر مونداغ
 کونکلنی یوقاری و توبان صالب یاوز فکر لارسنک شیطان لعین بیگراک یاوز
 یولد اش بولوب یالغان اعتقاد لر اوزرینه ثابت ایلر طریقه پیغمبر دین چقار یب
 کافر لر گروهندن اولوب ابدی عذابه گرفتار اولورسن (بس مؤمن موحد اوزرینه
 کراک که اهل سنت و جماعت اعتقادنده اولمق و آتی برک تومتق اما عقاید سنیه
 بارچه سی کتابک باردی * صفاتی ننگ بر یدر علم یارا * ایرر دانای غیب و آشکارا) *
 یعنی سکز ذاتیه صفاتی ننگ ایکنچسی علم لکدر ای یولد اش الله تعالی ننگ بلماکی
 اولدر غایب اکی و آشکاره دککی نرسه هر برسی الله تعالی فاشنده بر در یعنی
 الله تعالی جمیع موجوداتی بلور کراک عدمدن وجوده کلسون کراک وجوددن عدم
 اولسون و آنلرننگ قلبلرنی و سویا کلرنی و دخی اولب اعضالری چروب پراکنده
 اولدوقی تنلرنی و سویا کلرنی و آدم لر کونکلنک ایتولمکن و ایچک سوزلرنی

بلور قوله تعالى ﴿ والله يعلم غيب السموات والارض والله بكل شىء عليم ﴾ * (خلائقندین کچکدر یا الوغ در * بولوبدر هر نه اش یابولغولوغدر) * یعنی الله تعالى بلور خلائق ننگ کچک والوغ لارین وهر نه اوتکلن زمانده بولدی آتی بزچسالاین اونوتماز بلور ودغی للاچک زمانده نه بولورین وقللری ننگ باشینه نه قضاونه حکم لمر اولورین بلور حتی که برچین ننگ بولدی یا که قناتی صنسه آنگ صغناننی و آنگ قناتی قایو اورنگ دوشب چردی قیامت کونی آتی اونوتماین اول قناتنی چین کابیروب ترگوزور بوندین قیاس ایله غیرلرنی * (کونکلسگا کچسه قایسی حال پیشه * ایماس پوشیده علمید بن همیشه) * یعنی براگوننگ کونکلنه بر فکر توشسه کرک ایدگون کرک یاوز خدای فاشنه اول فکر باشرون دکلد یعنی الله تعالى اول فکرنی بلور لکن کرام کاتبون لمر بلمز لمر (ایمشلر براگوننگ کونکلینه کفر اولور نرسه توشسه آنگ ایله کافر اولمز دیدیلر بلکه بوخص ایماندر فتاوی هند یده مذكوردر بس آنچه لاین یاوز فکر لمر کچدکنک سورهُ حشر ننگ آخرنی اوقیدلر یا که سورهُ اخلاصنی اوقیدلر مشارف مسطوردر «پیشه» مونک عربی چه عند معناسنه در * (تورشدر یاورشدر خیر شردین * نه کم تیکسه آنکانفع و ضرردین) * یعنی الله تعالى بنقلری ننگ اورنلرندان توردقنی ودغی قایسی اورنغه کوچب باردقلرنی بلور وبنک اوزرینه ضرر و فائده تیکدکنی بلور قوله تعالى (وما یخفی علی الله من شىء فی الارض و لافی السماء) الایة یعنی ناظم رحمة الله بوابیات ایله فلاسفه مذ هیلرنی باطل ایلدی یعنی آنلار ایتورلر الله تعالى عالم کلیات جزئیاتنی بلمز دیرلر بو باطل ویاغان مذ هیلردر * (بلور هر کومه بولسه معرفتدین * بری قدرت ایررسکر صفتدین) یعنی عاقل و بالغ اولغان کمنه لمر بارچه سی بلور لمر الله تعالى فی تانماق جمله سندن بری قدر تدر اول قدرت سکر صفاتی ننگ او چونچی صفتی در بس قدرت صفتینک معناسین تفصیل ایلاب بیوردیکه * (نفسلک یانفس سز بودنا بود * نه که ایکی جهانده بولسه موجود) * یعنی نه کم جانلو و جانسز حیوانلر بولدوق بولماق حیوانلر و نه نرسه لمر که دنیا ده و آخرتک بارچه آنگ قدرتدندر و بر مخلوق جانلی و برسی جانسز اولماق و برسی بای و عالم مسلمان اولماق و بری ننگ نادان و فقیر و کافر اولماق و نه نرسه که جهانده کوز ییزگا و قنور بارچه لری الله تعالى ننگ تقدیری ایله در تقدیرندن طش دگلدر * (ضرردر نعدر یا غیر شردر * یقین بلسکل قضا برله قدردر * یعنی بنقلر اوزرینه اولغان ایدگولسکن و یاوزلقدن و فقیر لکن ساغلقدن و سرخالقندن و زیونلقندن و زیرالک لکن و ایرلکدن و قزلقندن و خوبلقندن بارچه سی خداننگ قضاسی و قدریله در لوح محفوظک یازماق ایله در و زیاده رک تاکید اوچون بیوردی * (خلائق ننگ جمیع فعل قولی * ایماس بر ذره بی تقدیر مولی) یعنی مخلوقلرنک قیلدق فعللری و سوزلری کرک اول سوزلری یاغان کرک توغری بولسون بارچه سی الله تعالى ننگ تقدیرندن

(کونکلندن یاوز فکر کچک کنده سورهُ حشر ننگ آخرنی اوقیدلر یا که سورهُ اخلاصنی اوقیدلر)

زیرا که بالغانچلیق بارچه دین لرده دشمندر عاقل و فهم ایاسی یالغان سوزله مس
ایردی تقدیرده آنداع یازلش که برکمه آنده یالغانچی اولور دیوبو
کهنه ننگ اغتیار فعلنی سلب ایدب دگل تقدیر یوینچه تاینه کلنز سوزلرنی سالور
و کونکلینه توشر و حق تعالی عام ازلی ایلن بلدیکه بویننک ننگ کوکلنده گی قصدی
اگر اول بنده ننگ قصدی یالغانچی اولوق یاکه اوغریلق قیلماق یازنا قیلماق
شونی بلب بوینده بویله اوله دیب تقدیرده یازدی اگر اول بنده ننگ کوکلنده قصدی
خداغه عبادت قیلماق ذکر تسبیح ایتمک قرآن اووق اوله حق تعالی شونی علم
ازلی ایلان بلب آدم پیغمبرنی یراتمزدن نجه منک یل اول تقدیر ایتمدی بویندن
فیم ایله غیر گناهلارده دائم اولغوچیلارنی * (اراده ایله گناچ خلاق عالم * هر اشنی
بول دیدی بولدی اوشال دم) * یعنی دنیانی یراتقوچی الله تعالی تلاسه بر اشنی
بول دیسه شول زمان یاریم ساعت کچک ایچجه بولور آلت واسبابلرگه محتاج
اولمیچجه کن دیدی بولدی * (نه ایتمسه ایرکی بار و قدرتی بار * قولی برله یراتدی
دیبه زنیار) * یعنی الله تعالی بنده لرینه نه اشلاسه ونه حکم ایلاسه اغتیار لیدر
و قدر تلیدر بزچلاین قول و آباق ایله دگلدر زنیار الله تعالی نرسه لرنی قول برله
یراتدی دیبه تاکید اوچون دخی بیوردیکه * (تئلکننی صافله مونداتی قول بد دین *
خداوندیم منزدر جسد دین) یعنی تلنی صافلاغل یاوز سوزلار دین اول یاوز
سوزلر کوبدر نته که الله تعالی ننگ قولی بار دیبه و آباق بار دیبه و الله تعالی
بلمای دیبه اول الله تعالی ننگ اورنی کوکنه دیبه بولار بارچه سی کفر سوزلردر
زیرا که الله تعالی قولدن و تندن پاکدر یعنی قولی و آباق اولسه بزچلاین محتاج
اولوردی محتاج ایسه تگری لک کالایق دگلدر * (کلام حقه کم یدایلدی یاد *
آننگ بروصنی درای آدمی زاد) * یعنی بوییت سؤال مقدرگه جوابدر تقدیر سؤال
بودر برا گوایتسه یدلفظی قرآن یاد اولندی حال بوکه « ید » دیدکی قول معناسنه در
قوله تعالی (ید الله فوق ایدیم) بس ایندی معلوم اولدی که الله تعالی ننگ
قولی بار ایرمش آنگا جواب و یریب ایدی بلی حقدر قرآنک « ید » دیب ذکر ایلدی
لکن حقیقت معناسی اوزره دگلدر بلکه قدرت معناسنه در اییدی قدرت
معناسنده اولسه یدلفظی الله تعالی ننگ صفاتلرندن بر صفت اولدی آبروق
معنی اولدی سؤال اگر دیسه یدلفظی ننگ قدرت معناسنده ایرکانن فایدین
بلدگز جواب اولدر الوغ مفسرلر بیله دیو معنی بیردیلر نته که بیوردی * (ائمه
بلدی قرآن معنی سین توز * کوکلنی قوبماغیل سن هر قیبی یوز) * یعنی اونکان
عالم لر قرآن معناسنی توز کلک اوزره بلدیلر و اکری یولغه کیتما دیلر و آنلار
یدلفظنی قدرت معناسنه تفسیر ایلامشدر (بس آنداغ اولسه سن کوکلنی قوبماغل
آنلار باردغی یردن غیر یرلرگه زیرا که اهل سلف لر ننگ تأویلی حق اوزرینه در
قوله تعالی ﴿ فإذا بعد الحق الاضلال ﴾ (بصرهم سبع آنک وصفی بلاشک * بصر

معناسی کورمک سمع ایشتمک * نه کم موجود ایرر دنیا و دیند * فلکدین یوقاری
 زیر زمینده) * یعنی الله تعالی ننگ سگنر ثبوتیه صفاتی ننگ دور تپچی بصردر
 بشچسی سمع در سمع ننگ معناسی ایشتمک و بصرننگ معناسی کورمکدر ایشتمک
 و کورمک بز ننگ تیک قولاق و کوز برله دگلدنر نته که بیوردی * (ایشتمک کورمکی
 بی شبهه و ریب * ایرر بردک همیشه ظاهر غیب * ایشتمک کورمکدر قدر تیدن *
 قولاق دین کوز دین ایرمس بلگل ای تن) * یعنی الله تعالی ننگ ایشتمکی بز لر
 تیک دگلدنر زیر اکه بز لر ایر اقداتی سوز لر نی ایشتمز ملر و کورمکی دخی بز لر
 کبی دگلدنر زیر اکه بز لر کوررمز قایسی اورنغه کوز مز بتار آندین آرتوق
 کوررمز ما گرچه ایر اقداتی نرسه لر نی کور ساکن نه اید یکنی بلمز ملر خدای
 تعالی ننگ کورمکی و ایشتمکی بز ننگ تیک دگلدنر زیر اکه آننگ قاشنده اشکاره و غیب
 نرسه لر بردن بز ننگ تیک قولاق و کوز برله دگلدنر * (قولاق کوز بندگه حاجت ایرر
 بس * خدا هیچ قایسی ننگ محتاجی ایرمس) * زیر اکه قولاق کوز گه بندگه محتاج در
 خدای تعالی آنلرغه محتاج ایرمس زیر اکه آنلر نی اوزی بار ایلدی بس بارلقغه
 کلتورگان خدا کورمسینه محتاج ایرمس * (تربلسنک آخر تده ای خریدار * خدایم
 کوسترز دوستلرغه دیدار) * یعنی قیامت کونی آمانا به و صدقنا قبردن قوبب
 اجماعه کر گاج ای عقل ایاسی خدایم اوزی ننگ دوستلرینه دیدار نی کور گازر
 لکن کور گازمکی صورت و مکان ایله دگلدنر بلکه بروصف سزدر (ایمشر کم
 الله تعالی ننگ دیدار کور گازمکی مؤمنلر ننگ اخلاصنه کوره در بعضیینه تولان ای
 کبی و بعضی سینه یارطی ای کبی و بعضی سینه یانگی ای کبی و بعضی سینه یولدز کبی
 کورنور اما کورنما کی کیف ایله دکلدنر (نظم : بقا دارنک جائز ربه الله * اولوب
 بدر قهر کبی نظر گاه * بو باش کوز یله کورمک لامکانی * محال اولمز جهتسز
 جاویدانی * جواز عقل ایله اما و جوی * نقوله مستند یوقدرر یوب) * نته که بیوردی
 * (ولی کورمکنی بی چون و چنان بیله * جهتسز بل مئلسز بی مکان بیله) * لکن کورمکلکنی
 نناکسز و چوکسز بیله کورنما کی جهت ایله دکلدنر دخی کورنمکی بر نرسه لر کا
 اوخشاش اولوب کورنمس زیر اکه کورنمکی ننگ صورتی کر کمز بلکه
 کورمکلک که اعتقاد ایلمک کر کدر * (اوشال کم بلدر ری شک لکنی * بلور اول ییشی
 کورستمکلکنی) * یعنی الله تعالی اوزنی کور گازمکی آننگ اوچوندن اوزی ننگ
 شکسز تنکری لکنی بلدر و بنده لرینه نه قدر زمان کور گازمکی یخشی بلور
 (ایمشر خدای تعالی ننگ دیداری کورنوب تروی بعض کسینه یه اوچ ساعت
 مقداری در و بعض سینه اوچ کون مقداری در و بعض سینه اوچ جمعه مقداری
 و بعض سینه اوچ ای مقداری در و بعض سینه اوچ ییل مقداری در و بعض سینه اوچ
 یوزیل مقداری در و بعض سینه اوچ منگ ییل مقداری اولسه کر کدر (ایمشر
 خدای تعالی ننگ دیدار کور گازمکی اولوم قوچقارنی بوغاز لامقدن صونکره در

(آخر تده خدای تعالی دیدار نی کور گازر دیند)

(ودعی ایملر خدای تعالی ننگ دیداری کور گاج اجماح اهلی اوچ منک بل
 قدری طعام بیزلر و اجماح شرابلرین ایچمز لر و هور قزلارنی قوچمز لار
 مجرد الله تعالی عشقنک اولور لار چنان که اوچ منک بل تمام اولدقن صکره حضرت
 پیغمبر علیه السلام ننگ طوی اولور مریم آنانی نکاح ایلر و یرنی کوتارگان اوگوزنی
 بوغاز لار لار اول طوی بش یوزیل اولور آندین صونک هر کم اوزینه غاصلانغان
 مقاملرینه باریب اجماح نعمت لارنی بیه باشلار لار (نظم) کورر مؤمن بری چون
 وچرادن * کیچر بودمه ذوق ماسوادن * بودعوی ده دلیل نص آیت * یکر می بر
 صحابی دن روایت * روافض ناظر اولمز اول جمله * عجب حسران اهل اعتزاله *
 بوآراده کوب حدیثلر واردر بارونی یازمق ایله کتاب اوزن اولور * (بلور هم
 آدمی ننگ بولسه ایسی * کلام ایرمش صفاتی ننگ بریسی) * یعنی هر آدمی بلور که
 باشنده فهمی اولسه سکن ذاتیه صفاتی ننگ جمله سندن اولغان ننگ آلتچی صفتی کلام در
 لکن الله تعالی ننگ سوزلشمکی بزچالاین تل و حرف آواز برله دکلدر * (کلامی
 حادث ایرمس در قدیم بل * آننگ آیفان سوزی بی کلامی تیل) * یعنی الله تعالی ننگ
 کلامی حادث دگلدر از لیدر سوزله سه بزچالاین تل ینکاتی ایله دگلدر بلکه کلامی
 صفتسز در بنک لری آتی و صفلاب بلمز لر نته که ذاتنی صفتلاب بلمد کاری کبی مونی
 هم شیهه بلمز لر بلکه مؤمن موحدا کا اعتقاد اولدر الله تعالی متکلم دیوبله ارتق
 ایتمیه نته که بیوردی * (خلایق سوزلای آلماس کلام تلسمز * خدا محتاج ایس هیچ
 اشکا هرگز) * یعنی معلومدر مخلوقلار سوزلک تلاسه لر آغز و ینکاتی ایله در
 بونلر بولسه آنلر سوزلاشه آلماز لار خدای تعالی ننگ بونلر ننگ هیچ برینه احتیاجی
 یوقدر معلوم اولندی قرآن کلام الله مخلوق دکلدر هر کم قرآنی مخلوق دیوسوزلاسه
 کافر در لکن قرآن ننگ کاغذلری و قارالری و حرفلری و حرکتلری و سکونلری
 و نقطه لری بارچه سی مخلوقلار در زیرا که بونلارنی مخلوقلار صنعت قیلور لر و دخی
 برا گو قرآن اوقسه یاد آلسه بونلار بارچه سی مخلوقدر نته که بیوردی * (بتلسه
 یا اوقسه آلسه ایل یاد * بولار حادث ایرور ای آدمی زاد) * یعنی برا گویازسه
 یا اوقسه و یا یادینه آلسه بونلر بارچه سی مخلوقدر ای آدمیلر زیرا بونلر مخلوقلر
 فعلی در بس معلوم اولندی غیر مخلوق قرآن اولدر که کونکلرده بر معنای ترغیب
 و یا ترهیب اولسه بونلر غیر مخلوقدر * (خدایم ننگ کلامن بخش بیل باز * سوزی
 ننگ ذاتیه یوق حرف آواز) * یعنی خدای تعالی ننگ کلامنی بخشی بلگل که آننگ
 سوزی ننگ آوازی و حرفی یوقدر یعنی بزچالاین آواز و حرف برله دگلدر
 نناکسز بر کلامدر بنک لر ننگ ادراکی قاصدر آنی صورتلامک بزه نه حاجت بلکه
 کفر در بس بلندیکه الله تعالی کل مخلوقلر صفتندان بریدر نته که بیوردی * (نه کم
 مخلوقیده بار ایسه ای شه * خداوندیم ایرر آندین منزه) * یعنی حاصل کلام نه که
 مخلوقات ننگ صفتلری باردر خدای تبارک و تعالی آندین پاکدر اوشبو اعتقاد

اوزره كونكلنكنى راست باغلاب تورغيل اعتقاد اهل حق اوشبودر (نظم) *
 قدیم اولیق کلام اللہ ثابت * دگل جنس عروفی صوت صامت * بو تحقیق اوزره در
 مضمون مسبوق * کلام الله قرآن غیر مخلوق * کلام لفظ ایله صانمه عجبدر * دیک
 مخلوق آنکا ترک ادبدر * (بو آراده فلاسفه ایله بزلرنک آرا مزده چوق بیث لر
 واردر بارونی ذکر ایلمک ایله عوام الناس ننگ قلمینه شک توشه زریراکه بوشرح
 عوام الناس ننگ فایداسی اوچون * (صفاقی ننگ بریسیدر آرا ده * مونی بلیگان کشی
 یتکی مراده) * یعنی سگز صفاقی ننگ یتچی صفتی آرا ده در بونی بلیگان مسلمانلر
 آخرت مرادلریغه یتکایلر آرا ده معناسی نه تلاسه آنی قیلور هیچ برا گودن قورقماین
 ومشورت ایلاماين الله تعالی ننگ مریدایر کابنه دلیل عقلی ونقلی واردر اما دلیل
 نقلی اولدر قوله تعالی (یفعل الله ما یشاء و یحکم ما یرید) اما دلیل عقلی اولدر
 خدای تعالی موجود اتنی بار ایله کان قادر ایدی اوزی ننگ اختیاری ایله بس
 اوز اختیاری ایله قیلدی نرسه لرده نه تلاسه آنی قیلماقی کنش کبی واضح در
 (فسبحان من لا یجری فی مملکه الا ما یشاء) بس آرا ده صفاقی تعریف ایلدی بیوردیکه
 ﴿ قدالسه بر تیگان یا توشسه بر قیل * آرا ده سزایس هیچ اش یقین بیل ﴾ یعنی
 برا گوننگ آیاقینه و یا قولینه بر تیگانک قدالسه یا باشدن و صقالتدن بر توك
 توشسه و یا بار مقولندن ترناقلمی توشسه بونلر بار چه سی خدای تعالی ننگ تلامکی
 بوینچه در شکسز بلیگل خدای تعالی ننگ تلامکندن غیر دگلدر (اگر موری
 قویاریر اوستیگمه پای * و گریر ذره چه قوم بولسه بی جای) * حتی که بر قرچه بیر یوزینه
 آیاقنی قویسه و یا بر توك پیا نداغی قم لار اورنندین قوز غالسسه بولارننگ بار چه سی
 خدای تعالی تلامکی بوینچه در خدای تعالی اول قم ننگ اورنیدین قوز غالفاننی
 بلوب ترر قرمسقه ننگ قایسی بر گه باسقانن و آننگ ایچننگ گی فکرنی بلور دخی
 بیوردیکه * (بولار دین یا کچکدر یاز یاده * ایسدر هیچ نمرسه بی آرا ده) * یعنی
 بونلاردن کچک یا الوغ نرسه لر ننگ حالنی بلور هر نرسه دنیا یوزنده واردر
 بار چه سی خدای تعالی ننگ آرادتی بوینچه در * (صفاقی ننگ برین تکوین دیمشدر *
 خدادین خلقه روزی بار چه اشلر) * یعنی الله تعالی ننگ سگز صفاقی ننگ سگز چچی
 صفتی تکویندر یعنی تکوین اولدر خدادین خلقه رزق بیرمکدر و بوندین
 غیر ی بار چه اشلر بولمق بار چه سی الله دندر تکوین معناسی نرسه لر نی یوقدین
 بار ایلمکدر و نرسه لر نی بر اتمقدر بونی تکوین دیب ایتورلر اما مکون اولدر
 بار اولنمش نرسه لر کلسی مکوندر (بیت) که تکوینله مکون اولیدی بر * بو
 سوزنی خاطر ننگ ایله از بر * اوشال تکوین مفهوم که از لیدر * مکون حادث اولسه
 قائنده بر در * (بر اتد یکم چوک سزنی و بزنی * تقی خلق ایتدی بز ننگ فعلمزنی) *
 یعنی خدای تعالی سز لرنی و بزلرنی بر اتدی دخی فعل لرمزنی بر اتدی اگر چه اول
 فعل لرمز یاز زده اولسون بار چه سی الله تعالی ننگ بر اتمقدر ندر حاصل کلام الله تعالی

اوزی بر اتندی کافر ننگ کفرنی مؤمن ننگ ایماننی و فاسق ننگ فسقنی و منافق ننگ
 نفاقنی بار چه سی خدای تعالی ننگ اراده سی بویچه و قضا سی و حکمی موجب چه در
 آنداغ اولسه ده بزلر گه اختیار فعل بیردی نته که بیوردی * اکر چندیکه قویماز
 ایر کمز گه * بیر بدر اختیار جزئی بزلر گه * یعنی لکن اصله الله تعالی بزلر ننگ اختیار مز گه
 باقه ادا ی زیرا که اول بر ادوی الله پاد شاهر لکن آنداغ اولسه ده بزلر گه اختیار
 فعل بیردی اوز مز ننگ قصد ایتدی بزلر مز گه بارر مز و قایتور مز و بزلر گه ایکی یول
 کور گاز دی بری اچماح یولی و بری تهوغ یولی و بزلر نی جبر و قهر ایلمدی دیکدر
 (بیت) بلی بیردی عبده فعل اختیاری * دکدر جبر محض اضطرابی * بوجزئی
 اختیار ایله عطا لب * اولور گاه ماثاب گاه معاقب * مناسب اش ایریر یا نامناسب *
 آنی قیلماقه بنده بولدی کاسب * یعنی شریعتگا موافق اش لر اولسون و یا اولماسون
 آنی بنده اوزی کاسب ایلمدی حق تعالی اوزی اختیار فعل بیردی کی بویچه در
 (بیت) خدا خلق ایلر افعال عبادی * آگادر ممکنات ننگ استنادی * خدا در غالقی ایمان
 کفر ننگ * خدا در موجدی کفران شکر ننگ * خدا قادر اوشتمز قار ایچنده *
 صو قلق خلق ایدار اول نار ایچنده * بلی عادت ایرر غلاق قادر * اولور آتش
 توتان احراره ظاهر * نه هل من غالقی نص مفسر * خدا دین غیری و ارمی بر مؤثر *
 * اوشانچی اختیار جزئی دین باز * تابار بنده جزا کوب قیلسه یا از * یعنی
 الله تعالی ننگ بیر کن اختیار جزئی سبیلی بنده لر عمل لر قیلدیلر ایند گودان و یاوز دان
 الله تعالی قیامت کوننک عمل لرینه جزا ایرر کوب بولسه کوب جزا اولور از بولسه از
 اولور (بیت) ابوالمنصور شیخ ماتریدی * حنفی مذهبی دهر ننگ فریدی * نه
 تفویضه نه جبره میل ایندنر * اول امر بین امرین کیدندنر * خدا خالقتر آتیق
 عبد کاسب * بو تحقیق اوزره در بوسوز مناسب * توسط جبره ذاعب اشعریدر *
 بولرده کفر بدعتدن بریدر * بلی دیر اشعری ای دل نکر * بنم مختار یوقدر
 اختیارم * بر آزار مدخل فعلمه اعلم * مجرد فعله آتیق بر علم * موحد اعتز الیدن
 ندلائق * عباد الله دیر فعلنی خالق * کبار ماوراء النهر بید * دیدی حال بئوسی
 بوندن اسعد * عجب ذم اولدی اول قوم خبیثی * بئوس عنده الامه ننگ حدیثی *
 اولور عبده مع الفعل استطاعت * بونلکه کاسب اولور عصیان و طاعت * که
 تاج الدین بیله در مذهب حق * بیله یاز مش مشارقه بوسبتی * نه کم رزقی که بولسه
 شیب و بالا * یرا تبدر آنی واجب تعالی * یعنی نه کم رزق بیند لره کلور یوقارودن
 و توباندن کفر * حلال بولسون و کفرک حرام بولسون بار چه سنی حق تعالی یرا تبدر
 یعنی یرا گو عبیری ننگ بار چه سنده حرام رزق بیسه تحقیق الله تعالی رزقنی بیدی
 دیوا اعتقاد ایرر مز لکن الله تعالی حرامدن رزقنی کاسب ایثار گه بیورمغان ایردی
 آنداغ اولسه ده خدای تعالی ننگ قضا سی و حکمی ایله در نته که بیوردی * حرامیدین
 ولی منع ایتدی بزنی * بیر و بدر اختیار جزئی مزنی * لکن الله تعالی بزلر نی منع

ایلدی حرام نرسه لر نی آلمانک و بیمنک دیدی و بزلر گه اختیار فعل لر بیردی
 و بو اختیار فعل سببلی حرامنی کسب ایلاب رزق حاصل اولسه ده الله تعالی نك
 رزقی در (بیت) حرامی رزق دیر لر اهل عقی بس * کیر و قویمز بیر رزقنی
 هر کس * نه ممکنر بیسه رزقنی بر جان * بیهر رزقنی یا بر غیر انسان
 * خدا راضی ایمس عصیانر زغه * رضاسیدر آنک افسانر زغه * یعنی الله تعالی
 بزلر نك گناهلر مزغه راضی دگلدر بلکه ر ضالق بزلر نك طاعت و عبادت لر مز گه در
 (نظم) نه کلسه غیر شر تحت قضایه * قبیح نك ضدیدر مرضی غدا یه * دیسنک تکلیف
 قبل الفعل حاصل * نه در وجه مقید دیر سه سائل * جواب اولدر که گاه استطاعت *
 دینور مقصوده اسباب و الت * بودر معنی مفسر لر قاننده * والله علی الناس آیتنده *
 مناط صحت تکلیف انسان * بودر معنی تحقیق ایتمه نسبیان * دگل تکلیف مالا طاقه
 جائز * دکل وسعنده نیستون عبد عاجز * بو تکلیفی کور رمی قتل فایق *
 حکیمه نك حکمتی فضلنه لایق * ابو جهل او چون ایمان تمکن * چوزدر دگل در غیر
 ممکن * دیسنک کلمز بیلور ایمانه صانع * جوابی علمدر معلومه تابع * کور غایت
 بو معنی ظهوره * بو تصویر ایله هر اهلی شعوره (تاج الدین نك بودر بلد یکی کلام *
 حقیقتین بلور والله اعلم * کشی راضی دیسه عصیان قبولر زغه * ائمه عسکی در کافر
 بولور زغه * یعنی بر اگوا ایسه خدای تعالی بزلر نك گناهلر مزغه راضی دیسه کافر اولور
 تحقیق دیدیلر اماملر تجدید ایمان ایلمک و نکاح ایلمک لازمدر بلکه دیگل خدای
 تعالی بزلر نك گناهلر مز گه راضا دگلدر آنداغ اولسه ده آنک تقدیری ایله در زیر
 خدای تعالی عزوجل بزلر نك گناهلر مزغه راضا اولسه بندهلرینه ظلم ایلمکدر حاشا لله
 اول ظالم اولمقدن بریدر * خدا ظلم ایتدی هیچ بنده لرغه * ولی توز یولنی کور ساتدی
 الارغه * یعنی الله تعالی بندهلرینه ظلم ایلمدی و بر کافر نك کفرده اولمقی ظلم لق
 دگلدر بلکه الله تعالی بنده لرینه توغری یولنی کور گزدی اختیار فعل لر بیردی
 و پیغمبر لر یباردی و عالم لر توغردی آنلر توغری یولنی بلمکانلر گه ایلدیلر بس
 بلماسلک عذر اولمدی * اوشال خلقیکه توز یولدین تایارلار * آلا ر اوز جانلرینه
 ظلم ایبارلار * یعنی الله تعالی بنده لر گه توغری یولنی کور گزدی و آنلر توغری
 یولدین چقبا لری یولنی اختیار ایلدیلر و آنلر اوز جانلرینه اوزلری ظلم لق
 ایلدیلر خدای تعالی ظلم لق ایلمدی والله تعالی غه اوفکا قالدی اوزلری هوای
 نفس لرینه تابع اولوب ایگری یولنی اختیار قیلب توغری یولنی قویدیلر
 قوله تعالی (وما کان الله لیظلمکم و لکن کانوا انفسهم یظلمون) ایشلر بر آدم نك
 بوزق بولده یورمکی نك مثالی اولدر بر جنون کبی در آغاچنک باشینه چقوب
 بر بوتاقی اوچنده اولتور ب بوتاق نك توینی پچاق برله کسمکی کبی در نته که
 جنون نك هلاک اولماقی اوز ندنر بو بنده هم اوشاند اقدر * عذاب ایتسه بو عالم
 یا او عالم * ایر ربول عدلای فرزند آدم * یعنی الله تعالی دنیا ده و آخرت عذاب

ایلاسه اوزی نك عدلندندر ای آدم اوغلانلری ظلم لقندن د گلدن زیراکه اوز
 ملکنده اوزی نك اختیاری واردن ته که بیوردی * نفس سز خالق ایریر یادی
 نفسدر * آنک اوز ملکیدر هیچ ظلم ایمن در * یعنی نه کم د نیاده جانلو و جانسنز
 نرسه لار واردر آنلرنی بر حالدن بر حال گنادر و ندر مکی یعنی صوفی فی فاسق ایلمکی
 وفا سغنی صوفی ایلمکی و پاش آغاچنی قوروغ ایلامکی و اهل طاعتنی کافر ایلمکی
 و کافرنی اهل طاعت ایلامکی بار چه سی اوز ملکیدر اوز ملکنده اوزی نك نه قدر
 تصرف ایلامکی ظلم لقا د گلدن (نظم) * نه استحقاق وار عبد نك نعیمه * جزا واجب
 د گلرب کریمه * اگر عفو ایلسه اوز فضلیدر اول * بودر صدقنك و اخلاصنك
 بودر یول * یعنی بر گناهار بنده نك گناهنی عفو ایتمک اجماعه کرمکی و بر اهل
 طاعت نك طاعتنی قبول ایتمایوب تموغغه کرمکی بار چه سی عدل لکنندر
 بودر سنکار است یول و اخلاصکنی بونکاباغله (بیت) خدادن فضل در ویر مگ ثوابی *
 خدادن عدل در قلماق عتابی * بونک ضدینه وارمه دیل نگارم * بولور سن شیعه
 شوم قوم بد هم * بتاریز عامیلرغه موچه بلسک * توتب حکم بوین صونساق ایکلسک *
 یعنی بزجالاین نادانلرغه بو قدر مسائل عقایدن بلمک کافی درونه که بو حکمتلر
 ایتمولی و ذکر اولندی آتی حکم توتساق و آنک اوز رینه بوین صونساق و ایکلسک
 کافی در بالجهله نه قدر علم کلامده اولوغ کتابلر اولسه ده بوند اغندن آرتق
 مسائل بو قدر لکن ناظم رحمه الله هضم النفسه ایلاب بوالفاسفی ذکر ایلمدی (ایمشر
 ایمان اوچ تور لکندر برینه ایمان تحقیقی دیر لرو بر سینه ایمان تقلیدی دیر لرو
 و بر سینه ایمان استدلالی دیر لرو ایمان تحقیقی اولدر که قلبده اعتقادی تام
 اوله و مؤمن به نرسه لرنی گویا کوزی بر له کوره بو ایماننی ایمان انبیاء و ملائک دیر لار
 ایمان تقلیدی اولدر که آنالاردن و بابالاردن ایشتمک بوینچه دلیل استامیون
 الله تعالی نك بر لکنی و پیغمبر نك حق لغنی بلور استدلالی اولدر عالم ذی الفنون
 اولوب یا که زیاده فراست اهلی و عاقل اولوب نظام عالمین خدانک بار لغنی
 و بر لکنی بلور بو آراهه جو ق بحث واردر زیاده بحث ایلامس اوچون بیوردیکه
 * جماعت اهل سنت توزگان ایرلر * دیدیلر طرفه ناز کدر بو یوللار * یعنی توحید
 بابنده بحث ایلامس اوچون زیاده تعمق اولدی اوچون اهل سنت و جماعت
 بولنی توز گوی ابر انلر ایدیلر بو یول عجب نازک یولدر که ب فهم ایلاری فهم لری
 اوزولب طریق عقدن معزول اولوب کافر اولدیلر و غی زیاده فهم سز لر فهم لری
 یتیمایون جماعت اعتقادندن محروم اولوب زندیق اولدیلر بو بیت دخی اشارتدر
 زیاده علم کلامی او گرانمک حرام ایر کانه (ایمشر معتدل ذهلو کسنه علم کلامی
 زیاده او گرانما کنه باس بو قدر بد مذهلره جواب بیرر اوچون او گرانسه جا اثر در
 دیدیلر (بیت) بو علمنک فرض عین اولماسی اظهار * کشتن هر کشیه ماه انور *
 فقیر نك فرض عین ایله مرادی * بوفنده اهل سنت اعتقادی * عقاید

گوهر بدر فقه اکبر * عروس اعتقاد ایله از بر * مقاصد بحرینه غواص
 واقف * مطولدر بلور شرح موافق * کلام نك دقتنك وارمزالتق * پلیك بذلنی سن
 کورمه لایق * مضرت یوق زکی و قلب صافه * کونکل و برمز عنادا اعتسافه * نظر قیلسنك
 كتب لرده مقاله * کلامك حرمتنك قیل فاله * بوهرمتندر رمزنج خلاصه * بیورمشدر
 فتاوی خلاصه * تعلم ایت کلامی قدر حاجه * دکل منهی بو مقدار اولسه خواجه * بس
 بز لر گه اجمال ایلنك کفایه در شونك اوچون بیوردی * (الوغ یولنی قویب اولسگوچه
 ای یار * قدم قویما تایار یرلر کا زنهار) * یعنی الوغ یولنی قویبه الوغ یول
 دیدکیز اجمالا توحید اهل سنت و جماعت اعتقاد نجه بلنك شول اجمال اولفوجی
 یولنی قویب آباق تایار اورنلا رغه کر مکل ساقلانغیل و اعتقاد دینه دان و تقدیر لرده
 کوب بحث ایلنك اهل سنت و جماعت نه دیدیلر آنلر اعتقاد نجه اولغیل (ایمان ننگ
 بیانی * خدا دین هر نه کلدی راست یلدنك * تلنك برله ینه اقرار قیلنك) * یعنی ایمان
 اولدر خدای تعالی طرفندن پیغمبر لر گه نه حکم کلدی آنی راستقه تو قوب تیل برله اقرار
 ایلنك کرک بس اصلی ایمان بونلردر * (مسلمان لیغ یولیده بولدر ایمان * مونی
 بلماس کشی تانکلاشیمان) * یعنی مسلمان یولنك ایمان تیل برله اقرار قیلنك
 و کونکل برله راسته تو تقدیر مونی بلمکن کمنسلر قیامت کوننك او کتوب کافر لر
 گروهندن اولوب تموغله فالور لر * (یقین بلسنك که ایمان بولمغای کم * ایر بر دك
 زیاده بولمغای هم) * یعنی شکسن بلسنك ایمان ارتماز و اسکلمز یعنی بر روش اوزرینه
 تر زیر اکه قاب حالی در آنک حالی ده زیاده و نقصان یوقدر مشارفک کتورمشکه برا گو
 ایتسه ایمان آرتور و کیمور دیو اعتقاد قیلسه و شول اعتقاد اوزرینه دنیا دن اوتسه
 شکسن کافر در قیامت کوننده قهرندن قوبد قنده خدای تعالی نك رحمتندن امید سنز
 دیو ایکی قاشی نك آرا سنده یازلمش بولوب قوبار * (بوسوز در اهل سنت نك طریق
 چدل ایتدی بوسوزده هر ذریق) * یعنی بوسوز در اهل سنت و جماعت نك یولی
 و اعتقادی بودر یعنی ایکسلمز و آرتمز دیو اولغان اعتقاد اما بو مقامده هر گروه چدل
 و تحت ایلدیلر بعضیلر اید یار زیاده اولور و ایستسولور و بعضیلر اید یار زیاده
 اولور و ایکسلمز و بعضیلر اید یار ایکسولور و زیاده اولماز اما ایکسلمز و زیاده
 اولمز دید کی صحیح در بوسوزده برک اولغیل (نظم) خلوص قلب ایله ایمان اینانمق *
 رسول منزله اقرار قیامت * بو اجماله اینانمق بولدی ایمان * قبول ایتمز زیاده بلکه
 نقصان * زیاده مؤمن بده نه قابل * دیان کافر دیش بعض رسائل * یازار متن کتاب
 فقه اکبر * نه ایمان ایکسولر کتونه آرتار * فزادتم نظیری بعض آیات * زیاده
 اولماسون ایلر شهادت * بو آرا ده امام نك وار جواب * بو آیاتدن مراد آنچق صحابی *
 غیر د مطور اولمشر خطابه * زیاده اولمش ایمانی صحابه * بو وجهیلر بو ایتدن افاده *
 مفصل مؤمن بده در زیاده * بو وجهنک غیر ی وار بر وجه احسن * حنفی دن کبار شافعی دن *
 جیات اعتباری ایلهن زیاده * ظهور ایلر حجین مستفاده * مثالدر ضعیف قونگن زیاده *

(ایمان ننگ بیانی)

شنون کی بودمانند دیده * (بولور اما عمل زاید و نقصان * تابار بخشی عملدین اچره انسان) * یعنی اما عمل لار زیاده اولور و ایکسلور زیرا که ایند گو عمل ایله گان کمسنه گه الله تعالی اجر بیرور اجماعده درجه سی آرتور اما عمل قیلماین تیک تور دق کمسنه نك اجماعده درجه سی اکسك اولور * (عمل ایلانك ولكن ایمغای سز * عملدین داخل جنت بولور مز) * یعنی هر وقت عمل لر ایلكل و قبولیتنی الله تعالی غه تابشر غیل آنداغ اولسه ده دیمکل عمل بنی اچماغقه کر گزر دیب سنك عبادتک خدا نك بیردکی نعمتینک شکر آنه سی او چوندر بلکه سنك عبادتک خدا نك بیردکی نعمت بر ابری نك منکدین برینه تورمز لکن الله تعالی اجماعقه کر تسه اوز فضلی برله درسك عبادتک او چون دکلر * (آنک امرین دل و جانک بیلان آل * عمل قیل هم اوزی نك فضلی غه سال) * یعنی الله تعالی بیوردق اشرفی جان و کونکک برله آغل و هم عملنی اخلاص ایله قیلغل قیلد قدن صکره قبولیتنی اوزی نك رحمتنه صالحل بیله دیو یارب من ضعیف قلك بیوردق عملنکتی قیلدیم رحمتک ایله سین قبول ایلكل دیو زاریلق ایلكل * (نصیب ایتسه بیشت اوز فضلی در اول * عملکا اتکا قلمای عمل قیل) * یعنی حق تعالی سنکا اجماع دولتین بیر سه اوزی نك رحمتدین بیر و بدر سنك عبادتک او چون دگلدر بس آنداغ اولسه عملگه تیانمای دایم عملک بولغل زیرا که بنده عمل گه مأمور دنه که بیوردی * (غرض اولکم عملگه اولسه مغرور * عمل قیلغل عملگه بنده مأمور) * یعنی حاصل کلام سن عملگه آلد انب تکبر لک ایلامکل بن چوق عبادت قیلدیم دیوزیر اکه عملنی قیلور غه قللر بیور لشدن دنیاده بیردکی نعمتی او چون (ایمشلر عبادت بش تور لکدر برسی عبادت جسد در و ایکچسی عبادت نفسدر و او چنچسی عبادت روحدر دورنچسی عبادت قلبدر بشنچسی عبادت سردر اما عبادت جسد اولدر شریعت بیورغان نرسه لر فی اعضالار ایله قیلماق نماز و روزه کبی و عبادت نفس اولدر طریقتله نفس کافر گه مخالفت ایلمک و عبادت روح اولدر که عقیق تعالی حضرتنی جان و کونکل ایله سووب ذوقلق ایله عبادت ایلمک و عبادت قلب اولدر که نیت دنیانی قویب ماسوی الله دن بییزمک و عبادت سردر که عبادت ن اولوش آلوب تجلیات نورندن فائده آلمق بس مؤمن موحد او شوبوش تور لیک عبادت ایله متصف اولسه تحقیق ولی الله دیرمز * (عمل قیلماقدین اهل استفاده * دیدیلار نور ایماندر زیاده) * یعنی اهل سلوک نك کو بر اکی ایدیلر که عمل قیلماق ایله نور ایمان آرتور اول کونکنکه اخلاص اولتور و پ ثانیاً شول اخلاصنک نوری یوزینه چقب مهیبات رحمانی اولتور دیدیلر * (و گرنه بولماس ایمان زاید و کم * عقیده بولدر ای فرزند آدم) * یعنی یوقسه اصلی ایمان ارتمز و ایکسلمز بو اعتقاد سنت اهل لر نی سوز لریدر ای آدم اوغلانلاری بلکه نور ایمان زیاده اولهتی و ایمان نك فایده سی عمل ایلاندر * (عمل نك نفعی هم ایمان بیلاندر * چقان یالغوز عمل قیلغان بیلاندر) * یعنی عمل فایده سی الله تعالی یه ایمان کتورمک بیله در

عبادت بشن تور لیکر بیان

بویکچه) * یعنی بزنگ عمر مزنگ بار چه سی بر کیچه دیمکر بس بر کیچه ایچنده
 بوق دنیا آرتندین یورب نه قدر گناه اشلر باشمزدن اوتەر دیمکر کیچه
 لفظی نك اؤلگسی اوتمک معناسینه در ایکنچسی کوندوز نك ضدی در هر
 ایکی تر کیدر * (بوتونک توت بتون ایمانمزی * صباقتقار دوتندین جانمزی) *
 یعنی بویکچه ده بزنگ ایمانمزی کامل لیک ایله سغلاب قیامت تانکنک توغ دوتونی
 دین جانمزی ساقلاغیل دیمکر بوتونده دیمک بویک معناسینه در بتون دیدکی
 یارتی نك ضدی در کامل معناسینه در صبادیدکی تانک معناسینه در * (کونکل
 صندوقینه پر بی بهادر * اوزنگ راست ایلا نك یا کاشف الضر) * یعنی بز لرنک
 کونکل صندوقه غه تولوغ ایتمه قیمتی انجونی تولتروب اوزنگ توغری ایلاب
 یارب توغری یولغه کوندکل یامشکل لرنی آچقوی الله دیمکر قیبتلو انجودن
 مراد ایمان در یعنی تلمز کا و قلمز کا ثابت ایلاکل دیمکر راست لفظی ثابت
 معناسینه استعاره آلدی کونکلنی صندوق لفظنه اضافه سی لین الما قیبلنددر
 اهل بدیعغه تنفی دکلر * (اوشال در قصدینه شیطان بدبخت * توشوبدر کوب
 هوا خواهی بیان سخت) * یعنی بوانجوقصدینه شیطان یاوز دولتلی تور لوک
 نفس آرزولری ایله قاتی حیللر ایلاب ایمان اهلنی آزدرمغه قصد ایلر ایرمش
 (ایمش لر شیطان لعین آدم اوغلانلرنک قان تامورلری بویچه یورر ایرمش
 بس مؤمن لر کا کراک دایم آچلق ایله تورمق آچلق ایله شیطان لرنک بولی
 باغلانور دیمش لر * (اگر بولسنک بنم حالغه حامی * توزار کلدیک عدولرنک
 تمامی) * یعنی یارب سن بنم حالمنی صقلاسک آنلر شرن دین اول دشمانلرنک
 بار چه سی اوچاق کلی تیک توزوب بنم قاتمدن پیران اولور «هامی» صقلامق معناسینه
 صبی بیعی همایه کلور «کل» کاف عربی نك ضمه سی ایله اوتون یانب اوچاقده
 قالغان کلنی ایتورلر ترکیدر * (اگر سن ساقلاسک رحمت یولیدین *
 عدوقل قیلسه نی کلگای یولیدین) * یعنی یارب اگر سن رحمتک برله اول شیطان
 دوشماندین صقلاسک اول دوشمان نك قولندین هیچ بر اش کلمز وسوسه ایلر گه
 کلسه رحمتک برله سورب یبردیمک در * (ینه ایمانک ایدی اهل تحقیق * خدا دین در
 هدایت برله توفیق) * یعنی ایمان بختنده ماهر اولغان محقق عالملر ایدیلر خدا نك
 اوزنددر هدایت و توفیق بیرمک بویکسنی بنده لر کسب ایلاب تابالمازلار
 بونلر خدا نك فضلنددر بس بونلر ایمان کبی دگلر در زیراکه ایمان تل
 برله اقرار ایلاب و کونکل برله راسقه تومتق در بنده لر کسب ایله تابارلر توفیق
 هدایت کسبی اولمدی نته که بیوردی * (خدا نك فعلی اول مخلوق ایسدر *
 کشی مخلوق آنی هر گیز دیمسدر) * یعنی خدای تعالی نك قیلدی مخلوق
 دگلر آنی مخلوق دیمس لر بس توفیق و هدایت مخلوق اولمدی * (دیدیلر
 معرفت برله واقرار * اوشال کم بنده سینک فعلدین بار) * یعنی محقق عالملر ایدیلر

كوئل ايله الله تعالى نى تانمق وتل ايله اقرار ايلك بوايكسى بنده فعلى در بس
 بونلر مخلوق اولدى نته كه بيوردى * (چو ككم بنك نى خلق ايتدى مولى * تقى
 مخلوق ايرر فعلى وقولى * يعنى الله تعالى چو ككم بنده لرنى يراقدى اول بنده نك
 اشله دكى اشلىرى وسوزلرى بار چه سى مخلوق اولدى بس اقرار ايله تصديق
 هم مخلوق اولدىلر (بيت) ديمك ايمانه مخلوق اولدى جائز * بوايمان اولدغيچون
 كسه عاجز * از لك مؤمن ايتك حق تعالى * دگل مخلوق ايمانن بومعنى * خلوص
 قلبيله ايمانه فائز * ديسه بن مؤمن حقا بوجائز * ديسه بن مؤمن الله تلاسه * بو
 استثناءه اوغرر بحر باسه * (ايرر برمعنى ده ايمان واسلام * موى بلسه كرك هر
 خاص هر عام) يعنى ايمان ايله اسلام اصطلاح يوزندن برمعنى ده در موى بليك
 كرك هر الوغ وكچيكره لكن لغت يوزندن باشقه در لغت معناسى اعتبار اولنبدى
 شونك اوچون برمعنى ده اولدىلر (ايمشلر ايمانن اسلام اولمز واسلام سن ايمان
 اولماز آرقه ايله قورصاق ككى لدر (بيت) ديدم ايمان واسلام اولدى واحد * بو
 حكيمه اهل سنت جمله شاهد * (بولنمز بى بى سز تصادق * بومعنى ايله وحدت
 اولدى صادقى نته كه بيوردى *) ائمه قولنى برك اوشله ز نهار * جدل نك نك نك بوق
 بولسده در كار *) يعنى اوتكن اماملر نه سوزلدىلر آنى محكم توت آنلر ايمان ايله
 اسلامنى برمعنى ده قيلدىلر وصلانك بحت ايلمكنن زيرا كه بحت نك دنيا و آخرت
 فايداسى اولمز آنك برله نه كارمز باردر كه بلكه بحت ايلك عمل لرنى يويار
 (ايمشلر اوتكان امت لر بحت كك بولكننن هلاك اولدىلر بعضيلارى دونغز
 صورتده بولدىلر وبعض لرنى بيل ايله هلاك ايلدى اما بز نك محمد عليه السلام
 امتى نه قدر بحت ايلاسلرده صورتلرى اوزگار مز لكن كوكللرى اوزگار بى
 شقاوت اورناشور ديمشلر اوشله ديدكى توت معناسنه در قرغز خلقى لغتى در
 وبعض لرى اوستاد يرلر ديمشلر * (فرشته لر گه ايمان كلتورمك بيانى) * (ملائك
 كم ايرورلر عالم غيب * همه حق بنده سيد بى شك ريب) * يعنى فرشته لر غيب
 عالمنده در بزلرنك كوزمزه كورنمز آنلر بار چه سى خداى تعالى نك بنده لر يدر
 شك سز وشبهه سز عالم لفظنى لام نك اوستى برله اوقوغيل اگر استى برله
 اوقوسا گز كافر اولور سز تا مل ايله * (آلا فارغ ايرر ايمك يمكدين * ايمان
 قيلماق قباحت سوز ديمكدين) * يعنى فرشته لر پا كدر آشامق وايچيمكدين وييمان
 اشلر قيليقنن وييمان ككر كهم سوز لمكدين منزله لر در (ايمشلر فرشته لر نك
 تللرى عربى در لكن بى بى برله سوزلشمز لر د ايم الاوقات خداى تعالى نى ذكر
 ايتارلر و صورتلرى تورلوك تورلوك بغض سى آدم صورتلى وبعضى اطو صغر
 صورتلى وبعضيلرى بوركت وآر صلان صورتلى (ايمشلر قناتلارى بعضيارينك
 ايكى در وبعضيلارينك اوچدر وبعضيلارى نك دورنوب بعضيلارى نك يوزدر
 وبعض لرينك منكر) ودغى ايمشلر فرشته لر جماعتنن كوكب جماعت بوقدر

(فرشته لر گه ايمان كلتورمك بياننده) (عالم لفظنى لام اوستى برله اوقوغيل)

(ابن عباس رضی الله عنه ایدی فرشته لرنك آدمیلردین وهریلردین کوبلکی
 اوچ منک الوش آرتقدر فرشته لر گه ایمان کلتورمک اولدر آنلار باردن بارچه سی
 خدای تعالی نك قل لاریدر ایر و خاتون دگل لردن نته که بیوردی * (تشی ایرمس
 آنلرنک وصفی ایرم * بلاشهویر ائدی شاه عالم) * یعنی فرشته لر گه ایمان کلتورمک
 اولدر آنلار ایر و خاتون دگل لردن و آنلارنی شهوتسز بیر ائدی بزچالاین آشامق
 و ایچمک و جماع قیلماق یوقدر * (آلار بارچه خدانک طاعتی ده * ایماس غافل آلار
 هیچ ساعتی ده) * یعنی اول فرشته لر دائم الله تعالی طاعتنده و عبادتنده هیچ بیر ساعت
 آنلار عبادتدن خالی اولمز لر قوله تعالی (لایسبقونه بالقول وهم بامرہ یعملون
 و لایستکبرون عن عبادته و لایستخسرون) الایة * (اگر چه بارچه سی طاعت سر
 شته * مقرب بعضی دین بعضی فرشته) * یعنی اگر چه فرشته لر هر بیر سی طاعت و عبادتغه
 دایم چیلق قیلسه لارده لکن حق تعالی حضرتنه بعض لرندن بعضیلاری یقیندر
 آدمیلر حاللری کبی نته که آدمیلرده پیغمبر لر الله تعالی یه یقینلاردر
 اولیالاردن اولیالار یقین لاردر عوالملاردین (ایمشلار الله تعالی یه مقرب
 فرشته لر یتمش منک صندر حول عرشده طواف ایدر لر هر صغنده یتمش منک
 فرشته واردن صورتلری آدمی صورتنه بگزر (ایمش لر آنلارنک باشی سکز
 فرشته لر در آنلاری کورویبون دیو ایتور لر اول سکز فرشته لر عرشنی
 یوکلانلر در نته که قوله تعالی (و یحمل عرش ربک فوقهم یومئذ ثمانیة) * الایة
 (بیت) عباد الله در جمله فرشته * عبادتده اطاعتده سر شته * ذکر و تدین اونوندن
 بریلر * نه اول کلسر ب و شهوتدن بریلر * ملک لردن دکل شیطان ماردر * شو اهدین دن
 اولماسنده وارد * دکل هاروت ماروت امر ظاهر * اصح بونلر ملک در غیر کافر
 * (کتابلارغه ایمان کلتورمک بیانی) * (مسلمانلر او قور قرآن که حالا * ایرر بارچه
 کلام حق تعالی) * یعنی الحال مسلمانلر درس آلوب او قودق قرآن الله تعالی ننگ
 کلامیدر کوکنن جبرائیل علیه السلام واسطه سی ایله بیرلشدن (و ایمش لر قرآن
 یکریمی اوچ یلده تمام اولدی پیغمبر علیه السلام حضرتینه ککک صاین جبرائیل
 علیه السلام ایندر ایردی * (تقی پیغمبر مز دین بورون بیل * خداوندیم کتب که
 قیلدی نازل) * یعنی پیغمبر مز دین بورون الله تعالی پیغمبر لر گه کتاب لر بیردی
 نته که آدم شیت و ادریس و ابراهیم و موسی و عیسی پیغمبر لر گه کتاب لر بیردی
 (و ایمش لر تورات موسی علیه السلامغه ایندی آدم پیغمبر دن آلتی منک یل صونک
 و موندین صونک ز بور دا و دیغمبره دورت منک یل دین صونک ایندی و آندین صونک
 انجیل عیسی علیه السلامغه بش منک یل دین صونک ایندی (ایمش لر که تورات
 سریانی تلی اوزرینه ایندی و انجیل نبطی تلی اوزرینه ایندی) (و ایمش لر کوکنن
 ایننگان کتاب لر یوزده توردر یوزده تورت کتاب ننگ معانلرنی بارچه سنی قرآنده
 یاد قیلدی اول قرآنی یوزده اون تورت سوره ایلی اول سوره لرنی پتی کساک

(پیغمبر گه ایمان کلتور ماک دیناک)

قرآن نك معنالنرى یتى آیت فاتحه سوره سنده قیلدى اول یتى آیت سوره فاتحه نك
 معناسنى یتى حرف بسم الله لفظنده ایلدى اول یتى حرف بسم الله معناسنى اوچ
 حرف الله دیگان کلمه ده قیلدى (بیت) * (الله اوزى یتى عاشقلمه * قرآن کلسى
 یتى عاللمه * عالم مسکین نه ایلاسون کلمه لرى چوقدر * بواوچ حرفنى ایله عارفلارنك
 کونکلى توقدر * یبردى هر قای پیغمبر یغه * که ایمان کلتور بیزلر بار یغه) *
 یعنی الله تعالی هر پیغمبر لر گه کتاب لر ببردى بار چه سینه ایمان کلتور وب
 حق دیب ایتورمزلر * (بارسى حق تعالی نك کلامى * مونی بلسه كرك هر خاص
 عامى) * یعنی کوکدان اینگان کتابلر بارسى حق تعالی نك کلامى در بوسوزنى
 بلساك كرك هر الوغ و کچکلر * (کلامى وصفیده اى آدمى زاد * قیلب ایردیم صفاتی
 بابیده یاد) * یعنی الله تعالی نك کلام صفتنى اى آدم اوغلنلرى بیان قیلب ایردیم
 صفاتنى یاد ایتکان بابلرده یعنی الله تعالی کلامى غیر مخلوقدر دیو یاد ایله گان
 ایردیم * (پیغمبر لر گه ایمان کلتور ماک بیانى) * (ئنا و حمد قدر تلغ خداغه * که ایمان
 کلتور بیز انبیاهه) * یعنی مقتامق آچیلاین الله تعالی اوزرینه اولسون بحمد الله
 هدایتى سببلى پیغمبر لر گه ایمان کلتور وبیزلر * (آلارنك اؤلى کم آدم ایردى *
 محمد بار چه سیغه خاتم ایردى) * یعنی اول پیغمبر لر نك اؤلى آدم علیه السلام او آخرى
 محمد علیه السلام ایردى اول محمد علیه السلام بار چه پیغمبر لر نك آخر نك کلدی
 و آندین سونك پیغمبر یوقدر (بیت) کمال حکمت ارسال رسوله * عباده لطفیدر
 شرح سبیلک * مبشر مندر ارسال بشر دن * اعانتدر تمیزه خیرى شردن * گروه
 انبیا اؤلى آدم * آنك آخرى محمد فخر عالم * عهد انبیانك انضلیدر * بو حکمنك
 شاهدى نص جلیدر * تعین یوق عدادى انبیاهه * بوفنده ظنى کم ایلار رعاید *
 باريسى تنکرى نك سوگان قلیدر * باريسى جنت رضوان گلیدر) * یعنی اول
 انبیالار بار چه سی حق تعالی نك سوگان قل لاریدر و بار چه سی الله تعالی نك
 رضالق ساچاکى و ساچک بیلر یدر یعنی الله تعالی رضالق آنلارغه تابع اولوب
 تابلور * (خدا نك حکمنى هر فعل سوز گه * نبى لر قیلدى بر ذره اوز کا) * یعنی
 اول پیغمبر لر الله تعالی نك حکمنى و ایتکان سوزنى ذره قدر نجه اوز گارتمدیلر
 الله تعالی نه امر گه قوشوب آنلارى ببردى قللارى اوزه کلتور ب تیکوردیلر
 زیاده و کم ایله میوب اوزلرى شول امر دین چقمیوب و غلا یقندن جور جفا کورد کلرندن
 قاشلارنى چتیدیلر و گناه اشلاندیلر و اشله مکا قصده ایلمدیلر * (یتوشمس
 هیچ ولى لر جالاریغه * یتوشمس بلکه خاک پالاریغه) * یعنی الوغ اولیلار مرتبه سی
 انبیالار مرتبه سی ایله برابر دگلدن زیرا که اولیلار انبیالارنك آیاق باصدق
 بیلر لرى نك توفراقلارینه برابر دگلدن زیرا که انبیالار صاحب وحى در اولیلار
 صاحب کرامتدر صاحب کرامت ایله صاحب وحى قند برابر اوله (ایمشلار اولیلار مرتبه سی
 انبیالار مرتبه سی قاتنده بر دینگرنك نامچىسى کبى در (بیت) ولى لر رته ده ایرمز

نبیه * بدبیدر بوسوز هر برزکیه * ودخی اولیالارنک زوال ایماندن خونی واردر * (آلارد زریات آدمی خاک * گناهدین انبیاننک بارچه سی پاک) * یعنی اول انبیالار توفراقدین بارانغان آدم پیغمبرنک نسلی در اول انبیالار گناهلاردن پاکدر (بیت) مبرادر نبی مطلق کنردن * کبائردن دخی مثل سحر دن * آلاردین بعض ایش که قیلدیلر نقل * قیلور تاویلنی نعمان باعقل * یعنی انبیالاردن پیدا بولغان اشرنی نقل ایلدیلرنتک آدم صفی الله اجماعده بغدادی بیدیکی کبی وداود پیغمبر «اوریا» خاتونونی آلدقی کبی و ابراهیم یالاوچ (بل فعله کبیر هم) دیدیکی کبی ویوسف علیه السلامنک قرداشلری آلدنده من قلد یواقرار ایلدیکی کبی وشول یوسف طس یا شریب قرداشنی اوغری دیو تهمت قیلدی کبی و بوندان غیری نه که انبیالارده باردن و بز ننگ پیغمبر من بالنی حرام قیلدی کبی بولارننک بارچه سنی امام اعظم رحمه الله اید کونتاویل ایله گاندر آننک تاویلنجه اولماق کر کردن و پیغمبر لر مونداغ اشنی قیلدی دیو بز لره بیلگو توتوق کر کبز حقیقته دیوایتولگان نرسه لر گناه اولسه لرده بعضسینه پیغمبر لکدن بورون اولغاندر و بعض لری آیاقلاری تاب خدای تعالی عفوایتکاندر بس عفو ایله دکسی نرسه لریوق حکمنده در (فظم) صغیره مثل بر تطفیف حبه * نبی ایتمز آنکا میل عبه * امام اعظم حرمله بیوردی * کتاب فقه اکبرده بیوردی * محمد مصطفی نعم ماوی * یوق اصلا بر گناهی ارتکبه * اول اش قصدا ایمسدر انبیادین * آلاغه لعزش پادر خطادین) * یعنی اول اشر لره یوقاریده کوچرلدی اول اشرنی قصدا اشلالسه لرده گناه قیلدی دیوایتلمسدر بلکه آیاقلاری تایدی و خطا لک قیلدیلر دیوایتولور (ایمشر که آیاقلاری تایدی دیو ایتما کلکنی روا کورمدیلر امام اعظم فاشنده فتوی بوسوز گادر مبارقه مذکوردر «لعزش» آباق کایبق و غطابار مق معناسینه در فارسی در * (آلار قصدیله هر گیز قیلما دیلار * بیورغان امریدین آیرولما دیلر یعنی اول انبیالار هر گیز گناهی قصد ایله قیلما دیلار الله تعالی نه بیوردی ابرسه آندین آیرلما دیلار * (باری دریای رحمتده ایدی غرق * رسول ایله نبی ده بولدی بر فرق) * یعنی اول انبیالار بارچه لاری خدای تعالی ننگ رحمت در یاسینه غرقلر ایدی و خدای تعالی آنلرنی زوال ایماندان و پیغمبر لقدان معزول اولماق دن صقلامش ایردی لکن آنداغ اولسه ده رسول ایله نبی باشقه نرسه لدر * (رسول یغه ابرر شرط ای نگونام * ولی بولدی بار یغه وحی الهام) * نبی در هر رسول آکلا غوچی بول * ولکن هر نبی ابرمس رسول اول) * یعنی رسولنی نبی دیگ جائزدر لکن رسول ننگ الله دن اینگان کتاب اولور و نبی لرنی رسول دیمک جائز دکلدر زیرا که نبی ننگ الله تعالی دن اینگان کتاب یوقدر (و ایمشر جبرائیل رسول لر گه اویاغ وقتنده کلوب خبر بیرر و ایمشر نبی لرننک استاذی رسوللر ترر نبی لرشاکرد لری حکمنده در رسول لردن سبق آلوب جبرائیل اویقولر نده کلوب خبر بیر گاندر سن پیغمبر سن دیور رسول لر

مثالی ادریس شیث و موسی کبی لر در بونلارنی سوچی دیر لر و ز کر یا او یوب و شه عون
 کبی بونلرنی یا لاوچ دیر لر تأمل ایلیه سزلر * (دیدی لر پاره مؤمن بالاسی * ابرر بر
 معنی ده هر ایکلاسی) * یعنی ایدیلر ای مؤمنک یورکی ننگ پاره سی رسول ایله نبی
 آراسته باشقلق یوقدر هر ایکسی بر د دیدیلر رسولنی نبی دیر لر ونبی فی رسول
 دیر لر هر ایکسی بر د * (سلف کم ایلدی لطف عنایت * ابرر اولکسی مشهور روایت
 یعنی او تکل امام لر لطف عنایت ایلاب اولکسی روایتنی درست کوردیلر یعنی رسول
 ایله نبی آراسته ایرمه یاساب یاز دیلر ننگ یوقاریده مذکور اولندی فتوی آگادر
 * (بشر پیغمبرین سلطان عدل * ملک پیغمبریدین قیلدی افضل) * یعنی اهل سنت
 و جماعت ننگ کور اکی ایدیلر آدمی زاددن اولغان پیغمبر فرشته لر پیغمبریدین
 آرتقدر دیدیلر بود لیلر ایله در اول دلیل بودر الله تعالی آدم پیغمبره فرشته لر فی
 سجده قیلردی پس آدم آرتق اولدی ایکچی دلیل اولدر آدمیلر فرشته لر دین
 عالم ایدی علمک ایله آدمی زاددن اولغان پیغمبر لر فرشته لر دن آرتق اولدی قوله
 تعالی (هل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون) اوچی دلیل اولدر آدمیلر دن
 اولان پیغمبر لر طاعت و عبادتنی مشقت ایله ایلدیلر فرشته لر ده مشقت یوقدر
 دورتیجی دلیل آدمیلر او جاح و تموغنی کور یامین اینانب تور لر فرشته لر کور ب
 تور لر بس کور میب اینانغان کهنه لر ننگ فضیلتی واردر بشچی دلیل الله تعالی
 قرآنده اصطفی دیود کور ایلدی آدم پیغمبرنی و نوح یلاوچی و ابراهیمنی و آننگ
 جماعتنی قوله تعالی (ان الله اصطفی آدم و نوحا و آل ابراهیم و آل عمران علی العلمین)
 بود لیلر ایله آدمی زاددن اولان پیغمبر لر فرشته لر پیغمبرندن آرتقدر فلاسه لر
 و دهریه لر دیر لر فرشته لر پیغمبری آرتقدر بونلار ننگ سوزی باطلدر (بیت)
 بشر دان هر رسول افضل ملکدن * ثوابی اکثر اکمل ملکدن * ملکر دن رسول
 چبر ائیل امثال * و اسرافیل نظیری مثل میکال * دخی عرش حامل اولان ملائک * بولار
 امثالیدر رضوان مالک * نبی دن غیرین بونلار مفضل * کتاب معتبرده بومفصل
 * (بوسوزر مذهب سنت جماعت * آلا هر نه دیدی قیلغل اطاعت) * یعنی آدم
 پیغمبر لر فی فرشته لر پیغمبرندن آرتقدر یملک اهل سنت و جماعت ننگ مذهبی در
 بونی کور گلنگه برک توتوب آنلارغه بوین صونغل (بیت) بوننگ ضایه بار مق
 فلسفی در * عقاید اشعریه دن بریدر (دیدیلر عامه فرزند آدم * ملک ننگ
 عامه سندن فضلی کور هم) * یعنی اماملار ایدیلر آدم اوغلانلری ننگ عامه لر فی
 فرشته لر ننگ عامه لر ندین آرتقدر عامه دن مراد بوننگ نبی دن غیریلر در (بیت) مفضلدر
 ملکر دن عوامه * صحابه تابعون اهل کرامه * بولار دن صکره سائر مؤمن افضل * ملکر دن
 عوامه بل مکمل * عوامدن بولغان آدمیلر اولدر که اهل تقوی اوله نته که بیوردی
 * (کتاب کافی کم پر باصفادر * دیدی عامه بیورده اقیادار) یعنی کتاب کافی ننگ مصنفی
 صفا اهل ننگ باشچی سیدر اول ایدی عامه دن مراد بو اورنده تقوی لار در یعنی

صوفی‌لاردر آنلر فرشته‌لرننگ عامه‌لرنندین آرتق‌لر زیرا که آچلاین اولمسه
 آدم اوغلانلاری بعض‌لری قان توکب غمیر ایچیپ زنا قیلب یوررلر قچان
 بونلر فرشته‌لردن آرتق بولسون زیرا که فرشته‌لر الله تعالی ننگ عبادت‌لارندن
 خالی دگلردر فتوی بونکلر در نته که بیوردی * (بشرده وارنه چندان بی
 عملدر * بیایمک ایربر بل هم اضلدر) * کورمزی سن آدم اوغلانلرنده نه قدر
 عملسزلر وار در تون کون حیوانلار کیبی آشامق اچمک هوسنکدر حق تعالی ننگ
 عبادتندن غافلدر آنلر قچان آرتق اوله اهل اطاعتنکه فرشته‌لر اهل اطاعتلردر
 قوله تعالی (اولتک کالانعام بل هم اضل سبیلا) * (پیغمبر ننگ باری عادل واعدل *
 ولکن بعض سیدین بعضی افضل) * یعنی پیغمبرلرننگ بارچه سی عدل لرننگ
 عدلر کی در لکن آنداغ اولسه لارده بعضی بعض سندن حق تعالی یه یقین
 ران و افضل راندر نته که بز ننگ پیغمبر من جمیع پیغمبر ننگ باشی در لکن
 الله تعالی یه یقین اولمقلری ثواب یوزندن در نته که بیوردی * (ثواب ورتبه ده
 افضل ایرر حال * مساویدر نبوت برله ارسال) * یعنی عبادت ثوابنده نبی ایله
 رسول بر ابردر زیرا که الله تعالی یه یقین اولماقی ثواب کوبلکی برله دگل
 بلکه وسیله یوزندن در نته که الله تعالی موسی پیغمبر ایله طور طاغنده یتمش
 قات پرده آرقلی سوزلشدی و بعض لرینه جبرائیل آرقلی سوزلشدی و بعضیلری
 جبرائیل آرقلی توشنده کورب سوزلشدی و بز ننگ پیغمبر من ایلسن معراج
 توننده پرده سز سوزلشدی بس یقین اولمقلری بو ترتیب اوزرینه در تامل
 ایلمه سن * (باری ننگ مهتری اول مصطفی در * حبیب حق ننگین انبیاد) * یعنی
 پیغمبرلرننگ بارچه سی ننگ افضلی و اکملی محمد مصطفی در و پیغمبرلرننگ یوزک
 قاشیدر مراد پیغمبرلرننگ آرتقراقیدر (پیغمبر علیه السلام معراجی ننگ بیانی)
 * (محمد کم ایرر افضل و اصدق * ایرر بی شک شب معراج برحق) یعنی محمد
 علیه السلام پیغمبرلرننگ آرتقیدر اول دوستنه معراج توننی عطا ایلدی و معراج
 قصه سی اوز اقدر بونده ذکر ایلمک ایله کتاب اوزن اولور (ایش لرن معراج
 ربیع الاول آینده اولدی و بعض ایدیلر رجب آینده بولدی) (ایمشلر
 پیغمبر علیه السلام ننگ معراجی تونی بولمقی مکه دن مدینه کا کوچمزدین اول بریل
 ایدی (و ایمشلر پیغمبر علیه السلام معراج کیچه سنده یدی قات * و کنی منب
 عرش کر سینی اوتوب و یتمش پرده لرنی اوتوب حق تعالی برله توقسان منک سوز
 سوزلشدی (و ایش لرن بوقدر یرنی کوردیکنده و قایتوب اوینه کوردیکنده
 توشکی اسسی لکی کیتمکلن ایردی و هر که معراجغه انکلر ایلسه کافر اولور
 (و ایش لرن مسجد الحرام دین مسجد اقصی یه باردقینه انکلر ایلسه اتناقی کافر در
 و آندین یوقار وسینه بارماقینه انکلر ایلسه کافر اولور) دیدیلر نته که
 بیوردی * (حرام دین مسجد اقصی غه ناکاه * آلب بارغانیدر آیتده آگاه) * یعنی

پیغمبر علیه السلام ننگ معراجی ننگ بیانی

پیغمبر مننک مسجد حرام مدین مسجد اقصی غه بارمقی قرآندین آنکلانه در
 آندین یوقاری بارمقی آنکلانندی بواجماع امتدن بلندی مسجد اقصی دن مراد
 بیت المقدس مسجد بدر مسجد حرام ایله بیت المقدس ننک آراسی قرق کونلک
 یولدر قوله تعالی (سبحان الذی اسرى بعبدہ لیلان المسجد الحرام الی المسجد
 الاقصی) الایه (بیت) شب معراجنک اولدی ماه تابی * نه فرشنک بلکه
 عرشنک آفتابی * اویانق شخصیله اول شاه لولاک * شب معراج قیلدی سیر افلاک *
 بر اقه مکه دن مندی اوسرور * رکابنده یورر ناموس اکبر * (هم اقصا دین
 سماغه باردی اول نور * بوسوز ننک صدقیعه اخبار مشور) * سهادین یوقاری
 هر قایسی جاغه * عنایت ایلدی اول باسناغه) * یعنی کولک دین خدای تعالی
 تله دکى اورنلرغه ایر شماکی الله تعالی اول بنده سیننه یاردم اوچون آشردی اول
 یومر دلیق ایداجی دوستنی (بیت) دغی اعلایه آندین اولدی ارشاد * ابرشمن
 اول مقامه نقل نقاد * (باریغه صدقمن اقرار من بار * ایس هیج قایسی اش تنکر یگا
 دیشوار) * یعنی جمله سیننه راستلق ایلاب تلوز ایله اقرار ایلر مز بیله دیو یعنی
 معراج حقدرق تعالی بر ساعتده یدی کولکرنی گز در ب قایتارمق تنکر یه مشکل
 دکلدر (بیت) نه مانع قدرت عقندن بو حاله * بود عواده حاله یوق و حاله * (مقام
 وسدره ونیم ملک فی * بهشت عرش کرمی نه فلک فی) * یعنی سدره المنتهی فی
 وکونک اکی یولکوز لرنی اجماخ وتموغنی عرش وکر سیننی وتوقز کولکرنی * (اگر
 بر کیچه ده کورساتسه فی کم * وگر بر دمه کورساتسه فی شک هم) * یعنی بونلرنی
 بر کیچه کورگازمکی مشکل دکلدر بلکه بر صولوده کورگازسه نه شک ایدرسن حق
 تعالی به مشکل دکلدر * (نچوک حکم ایلسه قادر خدادر * چراوچون دیمک قلدین خطادر) *
 یعنی الله تعالی نچوک حکم ایلسه آنکا قادر در نه اوچون مونداغ قیلدی ونه اوچون
 آنداغ قیلماس دیمک بزلر کالایق دکلدر زیر اکه الله تعالی ننک قدرتی جمیع
 قدرتلرنی عیطلدر * (یقین بلکل آننک معراجین ای بار * تنی برله ایدی هم ایردی
 بیدار) * یعنی شکسن بلکل اول پیغمبر ننک معراجین اوز تنی برله ایدی اویاع لقی
 برله ایدی (یوقلاب اولدی دیب شیعه غلغی ایتورلر معراجفه آشماقی تنی ایله
 دگل ایدی بلکه دوشنده کورکامنب حق تعالی برله سوزلشدی دیدیلر بو باطلدر
 (بیت) شخصیله اول شاه لولاک * شب معراج قیلدی سیر افلاک * (حبیبین هر نچوک
 قیلسه سرافراز * خداننک رحمتی کوبدر ایس آن) * یعنی الله تعالی اوزی ننک
 دوستنی نچوک قیلسه ده قیلور ای الوغلق ایسی زیر اکه خداننک رحمتی کوبدر
 آن دکلدر «افراز» دیدکی وصف ترکیبدر الوغلق معنا سیننه کلور لغت فارسی در
 (بیت) بومعجزدن تعجبدن صداده * دیدی سبحان الذی اسرى بعبدہ) *
 صحابه لر ننک بیانی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین) * (صحابه نیدر بارچه سی حق *
 یمان یولده ایس هیج قایسی مطلق) * یعنی پیغمبر علیه السلام ننک صحابه لری

(احباب کرامتک باری)

بارچه سی هقدر و آنلر هر برسی بمان بولد یورمدی لر بلکه هر قایوسی حق بولنی
 تودت یلر و حق بولغه اوندادیلر * (ایرر هر قایسیسی نجم هدایت * خدا خلق
 او غلیغه قیلغان عنایت) * یعنی اول صحابه لر هر قایسیسی حق بولغه کوندر گوچی
 بولد و زلدر در حق تعالی اول صحابه لر نی خلایفه یاردم او چون پیغمبر مجلسنه ایلاب
 عالم اولب آنلردن حدیثلر ایشتب عمل قیلورمز لر * (بیشت لکدر آلاردین قطع
 اون یار * بشارت بیردی اول سلطان ابرار) * یعنی اول صحابه لر دین اون کسه یه
 اول ایند گولرنک سلطانی پیغمبر مز علیه السلام اجماع سیوچی بیردی دنیاده
 اولسدین بورون پیغمبر علیه السلام اون کثیه اجماع لاق دیو ایاتور ایردی
 * (ابوبکر عمر در صوکره عثمان * علیدر طامحه در هم عبدالرحمن) * یعنی اول اجماع
 سیوچی بیرلش کسه لر ننگ اولی ابوبکر ایکتچیسی عمر در او چوچیسی عثمان
 دورتچیسی علی بشارتچیسی طامحه آلتاچیسی عبدالرحمن بن عوفدر * (زبیر بو عبید
 بولدی اغیار * سعید سعددر آیفان بو اون یار) * یعنی یدنچیسی زبیر سگنچیسی
 عبیده توقزچیسی سعد بن و فاص اونچیسی سعید بن زیددر * (محمد کم ایدی هادی
 عالم * بشارت بیردی اوچ فرزند یغه هم) * یعنی محمد علیه السلام عالمسی
 کوندر گوچی در دخی اول اوزی ننگ اوچ بالاسیغه اجماع ایله سوچ بیردی آنلار
 بونلارد * (برسی فاطمه در هم حظیره * حسن برله حسین ایکی نبیره) * یعنی اوچ
 بالاسی ننگ برسی فاطمه در اول فاطمه ننگ صفاتی بودر حرامدن سقلانغوچی در ودخی
 حسن برله حسین بالاسی ننگ بالالاری یعنی فاطمه اوغلانلر یدر حظیره حاننک
 فتحه سی ایلمن و نقله لی طاننک کسری ایله گناهدن متعلنگوچی معنا سنه در ومنه
 قوله تعالی (وما کان عطار بک محظورا) نبیره نون ننگ فتحه سی ایله بای عربی ننگ کسری
 ایله بمعنی ولد اولک فارسی در نظم (ایشت خیر القرون قرنی کلامی * میزدر
 صحابه کرامی * صحابه دن اونی اسپله تقریر * رسول الله قیلب چنتله تبشیر * زبیر
 چار یار سعد و طامحه * سعید ابن عوف بو عبیده * اوچ یوز اون اوچ غازی اهل بدره *
 بودمه کچه در چنته صدره * دخی بیعت ایدن تحت شجره * مبشر متحصدر بنگ
 یوزارده * بتول فاطمه اهل سعادت * قیلور جنت نسا سینه سیادت * حسن اولمش
 حسینله نه جید * شباب اهل جنت ایچره سید * دخی صد یقه عائشه خدیجه * کر لر
 جنته بودر نتیجه * عجب می سائر ازواج رسوله * اولنه جزم چنته وصوله * دخی سائر
 صحابه ذکر غیره * مخصص قیل قیاس سن ایتمه غیره * بودر بنم بولدی کلام *
 روایت لرده اولدی مرام * تاج الدین همیشه بول تلاکده * که مقصود لر تابلمشدر
 تلاکده * نبیلر صوکیدین بیلگک بتحقیق * که انسان افضل بو بکر صدیق * یعنی
 پیغمبر لر دن صونک بیلگک که آدمیلر آرتغراقی و صد یقراقی ابوبکر زیراکه ابوبکر
 عقنده فضایل کوبدر بارن ذکر ایلمک ایلمن کتاب اوزون بولور بزرگه اعتقاد
 بیلدر که پیغمبر لر دن صونک ابوبکر دن آرتق کسه یوق دیب اعتقاد ایلمک (بیت)

ولیلر افضلی بوبکر صدیق * بوذر اجماع امت ایله تصدیق * که آندین سوگره عمر
 سوگره عثمان * هم آندین صونک علی بی شبه ایجان (یعنی ابوبکر دن صونک آدمی لرنک
 افضلی عمر در آندین صونک عثمان در آندین صونک علیدر دیو اعتقاد ایله بیت)
 (عمر هم افضلیدر اولیانک * ابوبکر ولیدن ماعدانک * بولردن سوگره ذوالنورین
 افضل * هیبا کتیبینه سی حلیله اکمل * کلوب نوبت علی المرتضی غه * مفضلدر بولردن
 ماعداه * خلافتده بو ترتیب اوزره واقع * بودر حق اعتقاد جزم نافع * ایرربو
 دورت امت ننگ نگینی * شفاعت خواهمز ننگ جانشیننی) * یعنی بودورت ذکر اولغان
 ایرلر بارچه سی امت ننگ ایندگوسی و مرغوبی دیمک علاقه مجازی اوزرینه یاکه
 استعاره تهکم اوزینه در « جانشین » غلیفه معناسینه در یعنی بر اگوکیته
 آنتک اوزرینه اولتورمق معناسنه تامل ایلیه سن (رسول ایدی اوکورسم دنیادین
 یوز * خلافت بولغای اوتوز یلغه چه توز) یعنی رسول الله علیه السلام ایدی بن
 دنیادین اوتسام اوتوز یلغه چه بودرت یارم غلیفه اولور دیدیلر آندین
 صونک غلیفه دیو ذکر ایلمز لریلکه آنلاری تورهلر و سلطانلار دیو ذکر ایله کز
 دیو بیوردی (ایمشلار ابوبکر ایله عمر ننگ غلیفه لکی اوناوچ یل بولدی و حضرت
 عثمان ننگ غلیفه لکی اوناویکی یل بولدی و حضرت علی ننگ غلیفه لکی بش
 یل بولدی اوتوز یل تمام بولدی * (اول اوتوز یلده شاه ایردی اوتورت ایر * آلا
 وقتین بوستان ایردی هریر) * یعنی اوتوز یل اچنده اول تورت یار پادشاه
 ایردی آنلار زماننک هر قایسی یرده عدلک و برکاتنک ایردی (ایمشلر آنلرننگ
 زمانی دیک زمان کلهمز حضرت مهدی آخر زمان توغر و سنده دنیاغه کلسه آنلر
 زمانی دیک ایندگو زمان کلور دیدیلر * (آلاردین سکره هیچ عالم و عامل * قیله
 آلاس آلار دیک عدل کامل) * یعنی اول تورت یار دن سوگره نه قدر علم ایله عامل
 اولان کلسه لرده آنلر دیک کامل عدلک ایلمز لرنه قدر صوفی و زاهد اولسه لارده
 آنلرنک آباتی توفرافته برابر اولمزلر * اوشال تورت ایرکه احمد یاری ایردی *
 بهشت معرفت گلزاری ایردی) * یعنی اوشال یاد اولغان تورت کلسه پیغمبر من
 احمد ننگ یولد اشلاری الله تعالی فی تانمقده اجماع ننگ گل باقچه لری ایردی
 * (رسول الله طریقین ایرته و کبیج * سری موی تخلف قیلما دی هیچ) * یعنی اول تورت
 یار رسول حضرت ننگ یولنی ایرته و کبیج توتدی لرو ترک ایلار گه قصد ایلمدی لر
 و حضرت رسول ننگ هیچ بر امرینه خلاف ایلمدی لر باش توگی قدری یعنی کرک
 آز بولسون و کرک کوب بولسون دیمکدر * (چچوک بولسون خلاف اول چار سعه
 پیغمبر قیلدی اوتوز یلغه و عده) * یعنی اول تورت یار چچوک اوتوز یل دین آرتق
 غلیفه اولسون زیراکه پیغمبر علیه السلام آنلارغه بدنن صونک اوتوز یل سز لر
 غلیفه بولور سز لر دیو و عده قیلدی پیغمبر علیه السلام حق سوز لیدر ایکی اولماز
 (بیت) اوتوز یلده تمام اولدی خلافت * اوتوز یل دین صونک دینور امارت

آلارنك وصفي نك هيج ساني بولماس * تمام ايتاي ديسم امكاني بولماس) * يعني اول تورت يارننگ ايندگو صفت لري ننگ حسابي وساني بولماس نه قدر ايتماك تلاسامده ممكن بولماس زيراكه آنلرني الله تعالى مدح ايلدي بس آنداغ اولسه الله تعالى مدح ايلگان كهمسته لري نتاك مدح ايلاسك اوله ديمكدر (بيت) هر كم ننگ مادعي الله اوله * كور قياسي ايله كه اول نه شاه اوله * صحابه ننگ باري هم پاك ديندر * بارسى رهنماي راه ديندر) * يعني تورت دن غير صحابه لرده بار چه سي پاك دينددر و آنلر ننگ بار چه سي توغرى يولغه كوندر گوچيلر در و اولر ي هم توغرى دينددر * (آلار دين سوكره هيج كم جالار يغه * يتوشماس بلكه خاك پالار يغه) * يعني صحابه لر زماندن سوكره كلگمان ايند گولر آنلار ننگ مرتبه سينه اير شملر بلكه آنلار ننگ آيات لري باصدوغى توغراقلر يغه هم اير شملر زيرا كه آنلر پيغمبر عليه السلام مجلسنده اير ديلر نته كه بيوردى * (كشى بولسه نبي ننگ صحبتين * گمان يوقدر آلار ننگ قربتيده) * يعني برا گو پيغمبر مز عليه السلام كسي ايند گو مخلوق فاتنه مجلسد اش اولب دايم آننگ آرتنده نماز قيلسه شك ايلامه آچيلارين كهمسه لر حق غه قربتي يوقدر ديو تحقيق الله تعالى غه يقين لقلري كويدر الله تعالى ننگ يارلقاغان قللر يدنر * (صحابه بعضسي كم مرتضى غه * تخلف ايلدي اول باستاغه) * يعني صحابه لر ننگ بعضسي جومار دلغ ايساسى على رضى الله عنه گه خلاف ليق ايلديلر اول خلاف ايلگا گوچيلر معاويه حضرت لري ايردى و آننگ تواب لري ايردى حضرت على زمانند معاويه من غلبيغه من ديوي عثمانيين صوگ غلبيغه لك مكا لايق ديو دعوى قيلوشديلر كوب سوقشملر قيلديلر كوب كوب خلق ننگ قائلر ي توكلدى آنداغ اولسه ده معاويه حضرت على گه خلاف قيلماقى اجتهاد بابنده ايردى يعني حضرت پيغمبر مز ترك زماننده ايتب ايردى (وان الخلفاء من بعدى ابوبكر ثم عمر ثم عثمان ثم انت) ديو دعوى لري شوندين ايردى آنداغ اولر سه ايتماك كركمز صحابه لر بر برينه اويماديلر بز آنلار غه نه اوچون اقتدا قيلورمز ديو زيراكه معاويه ننگ خلافي اجتهاد بابنده ايردى بنا گاه اجتهادى خطا كتدى زيراكه معاويه حضرتي مجتهد ايردى مجتهد ننگ خطاسى صواب در نته كه بيوردى * (صواب ايردى اول ايرلر ننگ مرادى * خطا بولدى بنا گاه اجتهادى * يعني معاويه ننگ و آننگ تواب لرينگ اجتهاد لري و نيت لري توغريلقده ايردى بنا گاه تاولر لري توغرى اولمايپ خطا كتديلر بس اجتهاد قيب مجتهد خطا ايلاسه آغرتكا بار غانند آنكا عذاب يوقدر نته كه بيوردى * (خطا قيلغان بيلان يازدى ديمسمز * جماعت اهليدين آزدى ديمسمز * ائمه اهل سنت كم ايديلر * خطاي مجتهد معفوديديلر) * يعني اهل سنت اماملري ايديلر مجتهد بنا گاه خطا ايلاسه خطاسى عفور ديديلر * (خطاغه بلكه تابديلر ثوابي * بوسوزدر اهل سنت ننگ جوابي) * يعني بلكه اجتهاد قيلغوجى خطا ايلسه ده آگا ثواب اولور ديديلر بوروشچه جواب بيديلر

(معاويه رضى الله عنه وزير قصه سى)

اهل سنت اماملری * (بتبیدر جمع الاشیاده ای شمع * خطادین بلکه قایتب
 ایردی اول جمع) * یعنی «جمع الاشیا» دید کی کتابده کتورمشکه معاویه بارانلری
 برله اول سوزلرنسین دوندیلر و حضرت علی دین عنرلر تلادیلر بواشلدکی
 اشلرینه پشیمان اولب توبه و استغفار ایلدیلر دیدی فتوی بوسوزکادر بس معلوم
 اولدیکه یزید کا لعنت قیلماق کمر کمز زیراکه یزید مسلمان ایردی امام حسین فی
 اوزی اولترمدی یارانلری اولتوردی اولتورمکی تاویل ایله ایردی خطا اولدی
 نتهکه حضرت ابوبکر اوغلی عبدالله حضرت عثماننی اولتوردی اولتورمکی تاویل
 برله ایردی اجتهدی خطا اولدی ودغی اولدرکه ناعق کشی اولترمک ایله کشی
 کافر اولمز الوغ گناه کار اولور (ایمشلر یزید توبه ایلدی و دنیا دین ایمان ایله
 کتدی) (ایمشلر یزیدنگ اوچ تورلوک کورکام اشی بار ایردی اولگسی عدل حکم
 ایدر ایسی وایکچسی اوآیین نمازینی او قورایدی پیغمبر علیه السلام ایسی
 هر کم اوآیین نمازنی دایم اوقسه نه قدر الوغ گناهللی اولسه ده عفو اولور ا گرچه
 منم اوغلانلار منی اولتور گوچی اولسه ده دیمش ایردی شونگ اوچون یزید اوآیین
 نمازیغه دایم چلق قیلور ایردی اوچوچسی یزید بیروزینه طهارتسز آیاق باصماز
 ایردی طهارتسز بولسه طهاره توز گنجه تیمم قیلور ایردی (ایمشلر حق تعالی مضرتی
 بواوچ تورلیک ایدک کو فعلی اولدی اوچون یزیدنی یارلقادی و موئی بلسگل
 صحابه لر دین صوگ تابعین لر افضلدور * بیت * بومات افضلی بعد الصحابه *
 عمق تابعین در دوشمه تابه * معین کهدر افضل اختلافه * دوشلمش بعضی وارمش
 اعتسافه * مدینه اهلی تر عیجند ارغب * دیدیلر افضلی ابن مسیب * دیمش بصره لی
 افضل حسن در * بونی تر جمیع قیلماق حسن ظن در * بومجته اعاذیت متینه * اویسنک
 حکم ایدر لر غیر تینه * ائمه افضلی در بوحنینه * آننگ چون وار تصانیق منیفه *
 رساله فقه اوسط فقه اکبر * وصیت هم کتاب عالم السر * اصول دینه در اول هم مدون *
 طریق اهل حق ده اول مبین * خوارج شیعه و قدریه دهری * ایدر لر خطبه ده بونلره
 قهری * ایکی اصحابین اول اخذ ایتدی علمی * نه عالی رتبه ده ادراک و فهمی *
 صحابیدن بر استادی انس در * علوشاننی بلمک ده بس در * فحولندن صابلیش
 تابعین نگ * مقرر در بوسوز اولسه یقینک * مبارک اسمی نعمان بن ثابت * بونخلنگ
 فرعی مثر اصلی ثابت * جهان عالیلری اولدی آنکا بنک * کچوب راس مائه اول
 دغی زنگ * بش یوز بگ مسئله وار اجتهدی * بش یوز آلتمش در شاگرد رشادی *
 عید اولمغین بوسوز مؤید * کلور هر یوز باشنده بر چید * ابو یوسف و هارون
 رشیده * ایروب کندی یوز سکسان ایکیده * محمد کندی یوز سکسان توقزده *
 زفر مرحوم یوز ایللی سکزده * مدینه عالی مالک زمانی * حدیثنگ نوری دو تمشدی
 جهانی * سنن تصحیحی مجتهده ار ایدی * تمامی عمری سکسان دورته ایردی *
 وفات اولدی یلده بوحنیفه * جهان کلدی بر ذات شریفه * محمد شافعیدر ابن

ادریس * ایدوب مالک محمد آنکا ندریس * لندن اهل بدعت دوشدی درده *
 تمام عمری واردی ایللی دورد * نه صاحب افضلی استاذ اکمل * اوشال شا کردی
 احمد ابن حنبل * گروه مجتهد او چدر حقیقه * بری مستنبط حکم شریعه * بولاره مجتهد
 فی الشرع دیرلر * اصول ایله فروعی ضبط ایدرلر * بولار بر کسبه تقلید ایتمز *
 بولار بر کسه ننگ آردنجه کیتمز * کتاب وسنت واجماع ائمه * فروع اوچون قوانین
 مهمه * بودورت دن جمله احکام شواهد * چقارش هر بری باشقه قواعد * ایکتیپی
 مجتهد مذهبده در بس * ابویوسف محمد کبی چوق کس * ایدر استاذینه بعضی
 خلاف * فروعنده در آنچه اختلافی * اصولنده دگل قادر خلافت * بودر تحقیق وارمه
 اعتسافه * اوچونچی مجتهد در فی المسائل * طحاوی رتبه سنده چوق افاضل * اصولنده
 فروعنده امامه * دگل قادر خلافتن اهتمامه * امام اعظم اصلینه موافق * بولورلر
 بعض جزئیه مطابق * امامدین یوغیکن هیچ نص ظاهر * اولورلر بونی استنباطه
 قادر * مقلد جمله دورد * متحصردر * کمال اجتهدای متکسردر * اولسگی قسیمدر
 اهل ترویج * امام کرخی کبی اصحاب تیریج * بولار ننگ شانیدر تفصیل چهل * فروعی
 مهمی ایتمک مفصل * اودر اصحاب ترجیح ای برادر * ایکتیپی قسمین آنکله ایله
 ازبر * فتوری هم دغی صاحب هدایه * بولار ننگ شانیدر صاحب درایه * بودر
 اوفق دیه یعنی قیاسه * بودر اوفق دیه جهور ناسه * اوچونچی قسیمدر اصحاب
 تمایز * قونی سوزدن ضعیفی فرقه فائز * کبیدر صاحب کنز وقایه * متون اصحابی
 ار باب درایه * مقلدننگ دغی تورتنچی قسمی * دگلدر معتبر اسمی و رسمی * بولار
 فرق ایلمز هزل سهمینی * شمالندن تمیز ایتمز میمنی (شرط امامتننگ بیانی)
 امامی شرط بولدی هر دیاره * عدود شرع تاتورغای قراره * یعنی مسلمانلرغه یورتندن
 امام تکمک واجب بولدی شریعت ننگ بیوردقی اشلرنی قایم قیلدر اوچون وقرار
 قیلدرمی اوچون (ایمشلر امام بولغان کم ایرسگه توقز نرسه شرطدر اولسگی اولدر
 دایم اجتهد ایلا گوچی اوله دین احکامنی بلوب مشکلات دینیه فی آنچهوی اوله
 حکم لرگه فتوی بیررکا قادر اوله ایکتیجیمی عاقل اوله کافر ایله صوقش ایترگا تمام
 حیله کار اوله اوچونچی سی بهادر اوله قورقات اولمه شریعت بیوردقی اورنلرده
 قاتی کونکلی اوله تورتنچیمی عدل اوله خیانت اهلندن اولمه بشتجیمی چنون
 اولمه آلتنجیمی ایرنلردن اوله خاتونلردن اولمه یتنجیمی صبی اولیه بالغ اوله
 سکننجیمی آزاد اوله بنه اولیه توقزنجیمی قریشی اوله تامل * یورتکلی تاشریعت ننگ
 قیام * تقی قیلغای یمانلار اهتیمان * یعنی امام اولغان کسسه شریعت حکملرنی
 توغری ایلیه حق سوزنی سوزلیه و عوام خلقینک هواسینه قارامیه تقی یمان یورگوچیلرنی
 امر معروف ونهی منکر ایلیوبزجر ایلامک قصدنده اوله (بیت) امام نصب ایلامک در
 خلقه واجب * بودر اجماعت ای مصاحب * امور مسلمین اولماق اقامه * اولور
 محتاج بر مسلم امامه * قریشی مکلف هر ظاهر * اوله تنفیذ احکام اوزره قادر

(شرط امامتننگ بیانی)

* (اگر چندیکه سلطان بولسه فاسق * بیورسه اش شریعتگامو افق) * یعنی بر سلطان
 و یا امام و یا مفتی و یا قاضی فاسق اولسه لارده شریعتکه موافق اشلارگایورسه لار مکانلارندان
 معزول اولنمز لار بویون صونب اطاعت ایدرمز (بیت) امام اولورسه جوره ظلمه
 مشغول * امامتدن اولنمز کندو معزول * قیلورمز جان و دل بر لن اطاعت * اوزی
 بولسه (اگر چه بی قناعت) * یعنی فاسق امام شریعتگامو غری بیورسه جان و کونکل
 برله بیورغان امرینه بوین صونارمز لار اگر چه اول امام قناعتسز لک اهلندن
 اولوب فاسق اولسه ده * (ایماسر شرط امام اول بولسه معصوم * قیلیدر شرط امام شیعه
 شوم) * یعنی شرط دگلدر امام بولغان کمسنه اهل تقوی دان اولماق و گناهلردن بری اولماق
 نته که شرط ایلیدر شیعه بدبختلر یعنی آنلار ایلیدر امام اولغان کمسنه اهل
 تقوی دن اولمق کرک و گناهلردن بری اولمق کرک (نظم) دگل شرطندن اولمق
 نسل ماشم * دگل معصوم اولمق شرط لازم * زمانه افضل اولمق امامه * دگل لازم
 نظام انتظامه * مسلمان عاقل بالغ ایر انسان * امامت شرطی بولدر ای مسلمان) *
 یعنی امام بولغان کمسنه عاقل و بالغ ایر بولمق کرک امامت شرطی بونلاردن آنکللاغل
 ای مسلمان * (روادر اقتدا فاجرعه قیلسنک * حدیث مصطفی در بخش بلسنک) *
 یعنی رواد فاسق امام آرتمده نماز قیلسنک زیرا که رسول الله علیه
 السلام ایدی هر ایندگودن و یاوزدن بولغان امام آرتمده نمازلارن کزنی
 قیلنکزلر دیدی (بیت) قیلنک دیدی رسول می قادر * نمازی خلق هر بر
 و فاجر * اوقسنک بخش لرننک کینیده لیک * ثوابی بی عدد در خصلت نیک) *
 یعنی ایندگو اماملار آرتمده اوقوغان نماز ننگ ثوابی کوبدر در جهسی آرتمدر
 نته که بیوردی پیغمبر علیه السلام بر من ایندگو آدم ننگ آرتمده نماز اوقورسه
 تحقیق منم آرتمده قیلدی نماز ننگ ثوابی کبدر دیدی * (بلورمز بارچه مسح
 موزهی حق * نچک کم قیلدی تعیین شاه اصدق) * یعنی اعتقاد حقن بلورمز
 ایکی چیتوک اوزرینه مسح قیلدی نته که پیغمبر علیه السلام معین قیلوب
 بیوردیکه یعنی ایکی چیتو کتکزگه مسح قیلنکزدیدی (ایمش لرایکی چیتو ککا
 مسح قیلماقعه انکل ایدن کمسنه کازوال ایماندن خوف وارد نعوذ بالله) (ایمش لرای
 حالی یکن کمسنه یه آباقنی یووب اوقمندن مسح قیلوب اوقق افضلدر دیدیلر
 (بیت) ایکی حق اوزره مسح ایت قیل نمازی * حدیثیله محققدر جوازی *
 حسن بولمش توتوب راه صوابی * روایتی ایدن یتیم صاحب) * (اولیالر
 کرامتی ننگ بیانی) * (ایرر برحق کرامت اولیادین * عنایت در ولی لرغه
 خدا دین) * یعنی اولیالر ننگ کرامتی حقدر اول کرامت اولیالرغه الله تعالی ننگ
 یاردیمدر محتاج اولدی وقت لرنده بیرر (بیت) کرامات ولی حقدر نه شبهه *
 بونکا انکل ایدندر قوم خسره * کرامت خارق عادت ایرر اسم * بولوبدر خارق
 عادت چه قسم) * یعنی کرامت ننگ معناسی عادتله یوق اشلرنی بار ایلمک دیمکر

(خوارق عادت قسملری بیانی) (ولی لر ننگ کرامتی بیانی)

اما عادتگا خلاف اشنی بار ایلا گوچیلر نچه قسم در آنی بیان ایلاب بیوردیکه
 ﴿نبی دین خارق عادتنی تعیین * دیدیلر معجزه ای طالب دین﴾ * یعنی اگر
 پیغمبرلر عادتگا خلاف اشلرنی کوزگه کورساتسه لر آنی معجزه دیو ایتورلر ای
 دین استا گوچی کمسنه عادتگا خلاف اشلر اولدر بار مقلردن صوا عزمق و هواغه
 اوچمق و آغاچلر و طاشلار ایله سوزلشمک بس بواشلر پیغمبرده کورنسه معجزه
 دیرلر معجزه ننگ معناسی عقل آندین عاجز اولور دیمکدر ﴿نبوتدین بوروننی
 دیرلر ارهاص * مونی بلسه کر کدر ایها الناس﴾ * یعنی پیغمبرلر کا پیغمبرلک
 کلهر دین بورون بوننگ کبی عادتگا خلاف اشلر کورنسه آنی ارهاص دیرلر ارهاص
 دیو آط قویارلر ای آدمیلر نته که بزم پیغمبرمز کا اوغلان زماننده اوغلانلر ایله
 اویناب یوردوکی وقتده بر قوری یوزوم یغاچی یشارب یمش بیردی اوغلانلر
 آشاب تویدیلر بس پیغمبردن پیغمبرلک بولمزدن بورون بوننگ کبی اشلر کورنسه
 ارهاص دیو اشم قویدیلر ارهاص ننگ معناسی پیغمبر اولورغه دلیل وتوطئه
 دیمکدر ﴿اگر صالح کشی دین بولسه هرگاه * کر امتدین بولور بی شک و اشباه﴾ *
 یعنی اگر صوفی و تقوی اهلندن بوننگ کبی نرسه لر کورنسه آنی کرامت دیرلر
 شک سز و شبیه سز کرامت معناسی حرمتلک معناسنه در خدای تعالی بوصوفی ننگ
 اغلاصی کاملکی اوچون بو غارق عادتنی حرمتلاب بیردی دیمکدر غیردی دگل
 ﴿کورنسه بول عوام مؤمن اشیدین * معونتدر اوشال ایغان کشیدین﴾ * یعنی کرامت
 کبی نرسه تقوی دکل کمسنه لرده کورنیدسه یعنی اوزی مسلماندر لکن تقوی
 دگلدر آلدندین صولار آقزمق و صواوستنده یورمکری کورنسه آنی معونت دیرلر
 کرامت دیزلر معونت مین ننگ اوستی ایله یاردم معناسنه در یعنی الله تعالی آنکا
 یاردم اوچون بیردی نیچوک ایرکانی بلنهدی یا تقوالقدن یاردم اولندی یا غایت
 فاسققدن اولدی یا غایت هنر مند بولدی بر حیلله ایلدی بلنهدکی اوچون
 معونت آتالدی ﴿اگر کورساتسه بونداغ کافر انسان * اول استدر اچ ایررمانند
 شیطان﴾ * یعنی مونداغ اشلر کافرلردن کورنسه آنی استدر اچ دیو اشم قویارلار
 نته که شیطاننک غارق عادت کوبدر بر کونده مشرقدن مغربه یورمکی کبی صورتدن
 صورتکا کرمکی کبی بونی استدر اچ دیرلر استدر اچ معناسی دنیا ده تلاگان مرادنی
 بیریب آخرته تموغنک درجه سی آرتور دیمکدر (بیت) خدا اعداسی اوچون
 غرق عادت ﴿قضای حاجتن ایلار ارادت * ایدوب ابلیمه مستولی جهانی * و یوروب
 قدرت آنکاطی مکانی * ایدوب فرعوننی مالک ملک مصره * مصادف اولماشدی کاس
 کسره * مسخر ایلامشدر آب نیلی * روان ایتدی نه سمته اولسه میلی * نه فرصت
 و بردی حق اول خاکساره * معبر اولدی یوزیل چار باره * ولی اول عارف بالله
 بولسه * یمان اشیدین قوی کوتاه بولسه﴾ * یعنی اولیا اولدر الله تعالی صفات
 سلیمیه و ذاتیه لر ایله تانوغوچی اولسه و شریعت بیورمغان اشلردن قولنی قسغه

توتسه او شمو صفت لار ایله اولسه اولیادر* (او امرنی همیشه قیلسه اول قل* تقی قیلبه
دیگناننی قیلمه اول)* یعنی الله تعالی نه بیورغاندر آنی قیلسه و بیورمغان نرسه لردن
بیزسه وهوای نفسه اختیار بیرمه وزینت دنیاغه مغرور اولمه* یراتقان
تکری ننگ قورقچندن نیز* قبی شبهه دیگناندین قیلسه پرهیز* تقی لذت بیلن
شهو تکا ای یار* فروهم کیمسه اول بخشی کردار)* یعنی اوزی لذتلی
نرسه لرا آلدانسه ونفس هوالارینه ایارمه بالکلیه نفس آرتندین یورمه
اول بختی اشلی کیمسه)* بوتعرفلر کشی کا بولسه صادق* ولی در اول
عقاید کا موافق)* یعنی بوایتلگان شرایطلارغه بوکشی توغری اولسه ولی
اولدر حقیقی عقاید اهلینه موافق ولی در (بیت) ولی اولدر اوله الله عارف*
اوله اول ماسوادن قلب صارف* خارمدن تینب ایده غایت* بوله شووت
طعامدن نهایت* توا ترله صحابیدن روایت* کتاب سنت اتمشدر حکایت*
طعام و اشربه هر وقت حاجت* ظهور مریمه اولدی کرامت* کتوردی طرفه العین
اچره آصف* حضوره عرش بلقیسی مصرف* سگ اصحاب کیف ایتمک نگلم* کرامت
اولدغند بوق توهم* عمر یاساریه دیوبوردی* مدینه دن نپاوندنه یتوردی*
کتابت حکم ایدوب چریان نیله* که هر یل بر کره اول آقاسیله* بودرداء سلیمانندن
روایت* اولندی سسقه و سسقه حکایت* صواوزره مشی قلوب خرق عاد* علیدن
نقل اولنشدن افاده* هواده اهل تقوی ایتهه پیران* کرامت اولمه سنده اولمه
حیران* بولار امثالی کویدر اولیاده* ظهور خرق عادت اقیاده* (شریعتسز
کشیاوچسه هواغه* کوکل قویماک آننگ دیک خود نماعه)* یعنی برا گو شریعت
امرینه بوین صونباین و اشلامین خوارق کورگازیب هواده قوش کبی اوچوب
یورسه کوکل باغلامه کرامت دیما گل اول تکبر ننگ اشیکه حیران قالماغیل نته که
قوشلر و چین لر هواده اوچارلر آنلرغه اعتبار اولمده کبی بوکاهم اعتبار یوقدر
* (هواغه اوچسه مانند چین در* آنی هادی دیمه شیطان دیندر)* یعنی برا گو هواغه
اوچسه اوزی متشرع اولسه آننگ اوچماقی چین کبیدر اعتبار یوقدر آنی سن
کوندر گوچی ولی دیما گل بلکه شیطان جماعتندن بولغان کیمسه در* (شریعتسز
کشیاوچسه اوتنی* هوا اورتاسیک منسه بولوتنی)* یعنی شریعت توبتاغان
کیمه اوت آشاسه زهرلار ایچسه آنی کرامت دیما گل و دغی هواده ننب بولوتلرده
یورسه ده اعتقاد ایلامه کرامت دگلدر* (چمان تابقان ابرر قربت ایدینی* ولی
بلمانگ تقی آنداغ کدینی)* یعنی متشرع اولمغان کیمسه چمان الله تعالی حضرتندن
قوح تابار اچیلاین قوروغ یغاچنی ولی بلمانگ دیمکدر «ایدینی» دیدکی قوح
معناسینه در ترکی لغتی در بلغار خلقی بس وایس دیرلر «کدینی» دیدکی دال مجمله
ایله اصلده بریغاچنگ اسمی در آرشون قدری بوی بولور ایشاک قویرقتندن
تارتب ایکی یاق قابر غاسندن بیلارلار ایشاک ایاری دوشماسلکی اوچون

لکن بواورنده استغاره گه آلدی بوش وقوروغ معناسنه * (بولوبدر مونداغ
 اش گاه کافریدین * چچوک کم بولدی سحر سامریدین) * یعنی مونداغ شریعتسر
 خوارق عادت کافرلاردن هم بولدی نته که مشهوردر سامری جادوچی دین بولدی
 اول نناک بوزاغونی چاغرتب آتی تگری دیب کوب غلقنی کافر ایلدی (ایمشر
 موسی علیه السلام کونلرده بر کون قومینه ایدی سز لر منی یوقسنا کز من طور طاغینه
 وار این حق تعالی ایله سوزلشاین سز لر منی اوتوز کوندین صوگ کتوز کز لر اوتوز
 کون تولماین قایتمام دیب قومندین چقب کتدی موسی علیه السلام روزه ابردی
 ایوونده مسواکنی اونتوب قالدردی کوب آچ تورمق سبیلی اغزی صاصدی
 فرشته لر ایدیلر یاموسی سنگ اغزگدین چچون صاصی ایس کلور اول زمانده
 اغزگدین بئشی ایس لر کلور ابردی دیدیلر موسی علیه السلام بوسوزنی ایشکچ
 اویالدی وایدی یارب اگرسن منم اغزمدین بو صاصی ایسلرنی آلسنگ دخی
 اوتوز کوندین آرتق اون کون روزه توماغه نذر ایلدیم دیدی ایدی عزوجل
 دعاسنی و ندرینی قبول ایلدی و چرکین ایسنی آلدی قوله تعالی (فواعدنا موسی
 ثلثین لیلۃ واتمناها بعشر) الایة موسی علیه السلام ننگ بر شاکردی وار ابردی
 سامری اتلی ابردی ظاهر نده ایمان کتورمش ایدی باطنندن کافر ایدی بوسامری
 موسی علیه السلام طور طاغینه کینکچ بالچقندن بوزاغونی یاسادی اچینه طلسم لار
 برله یاساب بزاغونی چاغرتور ایدی وایتور ابردی یاقوم بوبوزاغونی تگری دیو
 ایتکز آنلر ایدیلر موسی تگری بزگه انداغ نرسه گه تابنورعه قوشمادی سامری
 ایدی موسی تگری وسز لر ننگ تکرگز اوشبودر دیدی قوله تعالی (هذا الهکم واله
 موسی) الایة بلکه سز لر گه موسی یالغان ایتدی حقیقتک سز ننگ تکرگز اوشبودر
 دیدی موسی ننگ قرداشلری وینی اسرائیل ننگ اولوغلری ایدیلر بتمز لر
 موسی طور طاغندن قایتمایچه دیدیلر قوله تعالی (لن نبرح حتی یرجع الینا موسی)
 الایة (وایمشر اول سامری لعین بوزاغوننگ اچینه طلسم قیلدی جبرائیل
 علیه السلام ننگ منگان آملی آباق باسقان توفراقنی سالدی یعنی فرعون قومی
 برله هلاک اولدقنده جبرائیل علیه السلام بایطال منب کلگان ابردی فرعون
 ایغربنمش ابردی فرعون ننگ منگان ایغری جبرائیل ننگ بایطالنی قووب نیلگه
 کردی آننگ آرتندین قومی کرووب هلاک بولدیلر شول زمانده جبرائیل منگان
 بایطال ننگ آباق باصدقیری یاشل بولوب ترر ابردی بوسامری لعین شول
 یردن بر اوچ توفراق آلمش ایدی شول زماندین بیرو اول توفراقنی صاقلاب
 تورر ایدی چنانکه بوزاغونی دوزدی اول توفراقنی سالدی چاغردی (القصه کونلرده
 بر کون موسی علیه السلام طور طاغندن قایتدی کور دیکه قومی صف اولوب بر
 بوزاغوننگ آلدنک سچ قیلور لر موسی علیه السلام بلدیکه بو قوم بندن صوگ آز مشلر
 و بوزاغونی تگری تومش لر موسی علیه السلام ایدی ای قوم ظالم اولمش سز و بوزاغونی

(
 هلا
 ن
 س
 ر
 م
)

تکری توتیش سز لر قوله تعالی (یا قوم انکم ظلمتم انفسکم بائخاذکم العجل) قوم
ایدیلر یار سول الله تکری د گل مو دیدیلر موسی علیه السلام ایدی د گلدر قومی
ایدی یا موسی بزلر چوک حق تعالی گه لایق اولایق دیدیلر موسی علیه السلام ایدی
توبه قیلکیز قوله تعالی (فتوبوا الی بارئکم) الایة بس بوقوم لر توبه ایلدیلر
ایدی عزوجل توبه لر نی قبول ایلدی قوله تعالی (فتاب علیهم انه هوالنواب الرعیم)
موندین صونک موسی علیه السلام بوزاغونی اوت ایله یاندر ب هلاک ایلدی
بوزاغونک قاتنده سامرینی تورلوک مسخره لر ایلدی (وایمش لر موسی علیه السلام
سامرینی اولتور من دیب کلتورده جبرائیل علیه السلام کونکن اینوب ایدی
یا موسی سامرینی اولتور مگل زیراکه اول جومرد ایدی بس موسی علیه السلام
لعنت قیلوب یبردی بنی اسرائیل آراستندن چقار دیلار و آندین صونک هیچ
براگونک قاتنک اولتورمادی (ایمشلر صحرا ده یوری تورغاچ آچلق ایله هلاک
اولدی بو حکایت اوزاق ایدی کوب قسقه لق ایلان بیان اولندی عقل اهلنه
عبرت لر واردر) * (ایشکل بولدی فرعون امریدین نیل * قوییدین یوقاریغه
آقدی ب قیل) * یعنی ایشکل فرعون علیه اللعنه نیل صوبیغه امر ایلدی صوفی
تویاندن یوقاری اورنغه آغز دی بونک کبی متشرع اولمیانلار ولی دیب اعتقاد
قیلنمز (ایمشلر فرعون تکرک دعواسنی قیلدی اوچ تورلیک عجب اشی وار
ایدی حق تعالی استدر اچ اوچون ویرمش ایدی اول اولدر نیل دریاسی ننگ بر
کیسای اوزی برله یور ایدی فرعون قاید بارسه دریا آنک بار ایدی فرعون
توقتاسه توقتار ابردی ایکتیجیسی اول ابردی فرعون ننگ بر کفاح آتلیغ آلی بار
ابردی بوز ایغر ابردی غایت یوکرک ایدی اوچار قوش آرتندین یتماز ایدی
چانکه فرعون آنی آطلانوب یوررده تاوغه منگانده اول آطنک آرت آیاقلاری
اوزون بولور ایدی وچانکه طاودین توشارده آل آیاقلاری اوزون بولور ایدی اما
اصلده آرت آیاق برله آل آیاق برابر ایدی اوچوچیجیسی اول ایدی قد قامت
بوی یتى قارش و صقالی سگز قارش ایدی کونلرده بر کون نیل دریاسی ننگ صوی
قرودی اوچ یلغه چه نیلندین صواقمادی و آشلق تاریخ صوغاره آلمادیلار مصر
خلقی فرعون سرای ایشکی توبینه کلدی لر و ایدیلر ای بز ننگ تکرمز بزلر گه یغور
بیر گل و نیلند صواغزل دیدیلر اگر سن بواشلار نی ایلامسنگ بزلر سنی
تکری دیوایتماسز لر بلکه موسی تکری سینه اینانورمز لر دیدیلر (القصه موندین
صوک فرعون قومیغه ایدی ابرته تورب سحر وقتنک فلان اورنغه حاضر بولکیز لر
دیو وعده قیلدی سحر وقتنده بارچه قومی ابرو خاتون و بالالاری حاضر بولدی لر
فرعون هم حاضر بولدی فرعون ایدی سز لر بونک تورکز باشلار کزنی بالانعاچ
قیلکیز و بئنا سجده قیلکیز بارچه قوم سجه گه کیتیدیلر فرعون لعین اول اورنن

(حکایت فرعون علیه اللعنه)

كوچوب بر خلوت اورنغه كردى باشنى آچدى وسقالنى باغلاب اوزنى بر تاشقه
 آصدى ايدى يارب سنگ ات لر كدين برات من بنى تورلو نعمت لرك ايله بوكونگاچه
 تربيه ايلدك ومنى يوقدن بار ايلدك و دنيا ده تلاگان نرسه لر منى ببردك ديدى
 ايمدى زنهار بو قوم اچنده منى رسواى ايلامگل دنيا مقصود لر منى بارنى بير گل
 و آخر تنده اولاچتى مرتبه لر بگا كركمزد ديدى زار زار يغلادى هاتقندن آواز كلدى
 ياملعون تلاككنى بير ديم قبول ايلديم ديدى شول زمان نيلدن صولكلى و بر
 ير ماغى فرعون آلدنده توقتادى فرعون اورگه باردى صو آرتوندين باردى
 چاغردى يا قوم آگاه اولونكز لر بن سز لر گه اوچ يلدن بير لى صو آنك اوچون بير مدم
 سز لر بگا گناهملى بولدكز ايمدى توبه كزنى قبول ايلديم ديدى آندين اوچ يلدن
 صونك فرعون نيل صونك غرق اولدى ديمش لر (بس معلوم اولدى كه بو چيلاين كافر لاردن
 كورنگان نرسه لر كرامت دگل بلكه حاجتى اوتامكدر «قوي» ديدكى تو بن معناسنه در
 لغت بعض اتر اكدر) * موفى بلسگل كه هندستان ولايتنك بعض كافر لر يوقارى
 سناسى بالا) * يعنى كنه موفى بلسگل كه هندستان ولايتنك بعض كافر لر يوقارى
 اوچار لار الحال مشهور در يعنى ايمش لر هند كافر لرى ننگ بعض لرى كوب زمان
 آچ توروب آدميلاردن بيزوب طاو تيشكند تر لر ر آنده آچلق ايله ترور لر
 آدميلر برله سوزلش لر لركوب زمان آچ اولدقندن صگره بوكمسنه يه قوت روحانى
 حاصل اولور جسم قوتنى سلب ايدر موندن صونك هوا يوزينه اوچار لار بو عجب
 دگلدر حق تعالى استدر اج اوچون بير مشدر (بيت) رياضته اولان نوع فر است *
 كرك اسبابنه حفظ فر است * كم ايتسه اكل و شربدن تيرد * كه موندن ممكن اولدقچه
 تفرده * بولور اولمز شيدن شرعه نفعى * تيرد ائدكى مقدار كشفى * اولور مؤمنده
 كافرده بو حالت * ولى اولمز ينه ايتمز دلالت * اظهارده خلقيه فر است * اولور خلقيه
 خلق اوزره دلالت * ايدر لر بويله استدلالى گاهى * ديه لر لر بويله در حكم الهى *
 بيوك باشنك اولور عقلمند قوت * جمود العين مدلول غباوت * سناسى اولسكى سينتك
 كسرى ايله ونون ننگ تشديدى ايله تن معناسينه در سهر قند خلقى ننگ لغتى در
 معناسى هندستان كافر لرى ننگ بعض لرى تن لرى برله هواغه اوچار لار ايردى
 رياضت سببلى ديمكدر * (شريعته حكمن ايتماى استقامت * تعجب اشلى
 بولماس كرامت) * يعنى شريعته حكملر ينى توغرى ايلامگان كمسنه لرده عجب
 اشلر كورنمك كرامت دگلدر نته كه يوقار يده بيان لرى كپدى * (شريعته نى
 كشى كم توتسه خوب پاس * كرامت موندن اوتماس ايها الناس) * يعنى شريعته نى
 خوب كامل توتسه كرامت اول كشيدن اوتماس در يعنى اول كشيدن يراق
 اولمسدر آچيلاين آدميلر ديمكدر «پاس» پاى فارس يه ايلن كامل معناسنه در ياكه
 خوب لفظى ننگ عطى تفسير يدر الفاظ متراد فهدن وزن شعر اوچون كلتر لى
 اما جمهور لغت فرسه كلتور مشكه پاس كامل معناسينه در ديب * (خلاف نفس استكمال

طاعت * بولور می موندین آرتق خرق عادت) * یعنی برا گونفس اماره سیغه
 خلافاق ایلاسه طاعت وعباننی کامل ایلمکی اولدر مکروه و حرام لردن صافلانسه
 (ایمشر کم بر آدم نفسی اولتورسه وزینت دنیا دین بیزسه الله تعالی دین غیر ی
 کسنه دن طمع ایلامسه و طاعتلرنی آداب ایلن ایلاسه تحقیق موندین اولوغ
 کرامت یوقدر دیدیلر * (کشی دیسه ولی فی غیب داندر * نعوذ بالله اول سوز
 کوب بماندر) * یعنی برا گو ایتسه اولیالر غیبینی بلور و آدمیلر کونکلنده
 بولغان اشلرنی بیلور دیسه سغنازلار الله تعالی غه بوسوزن یمانلار ننگ بمانراقی در
 * (نبی هم بلمگای اوشبور وشدین * مگر بلدرسه تکریم بعضی اشدین) * یعنی
 پیغمبر لر هم بور و شیخه یعنی غیبینی بلمدی لر مگر الله تعالی بلدرسه بلدردی بعض اشلرنی
 جبرائیل ایله زبراکه غیبده گئی بلمک خدای تعالی ننگ اوزینه خاصدر نتهکه
 بیوردی * (خدائنگ خاصه سیدر علم غیبی * بوسوزده بولمگای برزره ریسی) *
 یعنی غیبده گئی بلمک خدای تعالی ننگ اوزینه خاصدر بوسوزده ذره قدر چخه شک
 یوقدر نتهکه بیوردی قوله تعالی (انه علیم بذات الصدور) و قوله تعالی (ویعلم غیب
 السموات والارض) الایه * (یقین بیل غیب اشدین فال بین لر * اگر بیرسه
 خبر یا اهل جن لر) * یعنی شکسز بلسگل برا گو غیب دین خبر بیرسه فال آچوب یاکه
 جن لر آنکا کلوب خبر بیرسه لر و آنده کورد کی و اشدکی بوینچه خلائق لارغه
 خبر بیرسه * (کشی چن دیسه اول باطل سوزینی * بولب کافر قرا قیلغای یوزینی) *
 اول خبر بیردکی نرسه فی برا گو اعتقاد ایلاب راست در دیسه تحقیق اول کشی کافر
 بولب قیامت کون یوزینی قاره قیلغان کافر لر گر وهنک بولب ایمانندین جدا اولغای
 نعوذ بالله (ایمشر اول زمانده جن لر و پری لر کک و ککا منب فرشته لردن سوز
 او عرلاب مونده منجم و فالچی لارغه خبر بیر لر ایردی لر چنانکه بزم پیغمبر مز
 دنیاغه کلدی آنلرنی فرشته لر کک و ککا آشورمدیلر بولدوز لاردان اوت آلوب
 آتدی لر قوله تعالی (ویقن فون من کل جانب دحورا) و قوله تعالی (وجعلناها رجوما
 للشیاطین) الایه (ایمشر در شول زمانده منجم لر کتاب چقاردیلر بارچه سی
 بوز مانده خطادر) (ایمشر اگر چن لره غیبده کی حاللرنی بلمک اولسه ایسی
 سلیمان علیه السلام ننگ اولدکنی بلور لر ایسی زبراکه سلیمان علیه السلام ننگ
 اولدکنی بلمگانلری اوچون اولدکندین صوگره اوچ یل بیت المقدسنی بنا
 ایلادیلر و نادانلق لر ی اوچون یغاچ قورتنی یالغه توتب سلیمان علیه السلام ننگ
 طیاقتی کیسترب یقلد قندنصره اولدکنی بلدی لر بو کامل احمق لقرندنر بو
 آراده قصه لار کوبدر بارنی یارمغه و قتمز نار (یقین بلسگل که بعضی نامسلمان *
 دیمش وقتیکه قریت تابسه انسان) * یعنی شکسز بلسگل بعضی مسلمان دگل
 کسنه لر دیدیلر بر آدم اوغلی الله تعالی کا قریتلک تابسه حق تعالی اول
 بنده سنی بی غایت سوار * کوتار رحق شریعت حکمین آندین * بولور یوزی

قارا مونداغ دېگاندين) * يعنى مسلمان د گل لرى ايدى لر اول بغايت سودكى
 بنه سندن حق تعالى حضرتى شريعت حكم لرى آلور بش وقت نماز و روزه توتيق
 آنكارض د گلدر مونداغ دېگن كېسنه لرننگ يوز لرى قارا اولب كافر بولور لر ديمكدر
 يعنى حاصل كلام ملاحد ديدكى بر قوم ايتور لر الله تعالى بنه سنى عايت سوسه آنكا
 فرض عبادت لر فرض د گلدر بلكه آننگ عبادتى كونكندن در عبادت ظاهره آلار دين
 ساقط در اول سودكى قل غيبت و بېتان و يالغان سوزلشسه ده گناهنلى د گلدر ديديلر
 (ودخى خاتونلرينه جماع قلدر لر آلار ننگ مذهب لرى باطل لى اوچون بيورديكه
 *) (بو باطل سوز اير قول ملاحد * شريعت كا ايدى اول فرقه جاحد) * يعنى يوقارين
 ياد بولنمش سوز لر ملاحد ديدكى مذهب ننگ سوز لر بدر اول ملاحد ديدكى مذهب ننگ
 جماعتى بز لر ننگ شريعت مز كا انكار ايلار گوچيلر در بس اول انكار ايلار گوچيلر كافر لر در
 نته كه بيوردى * (شريعتنى كشي كم بولسه منكر * گمان يوقدر بولور البته كافر) *
 يعنى برا گو شريعت كا انكار ايلاسه نته كه يوقارين ملاحدر انكار ايلاديلر شك
 و گمان يوقدر آچلاين كېسنه ننگ كافر اولمقينه نعوذ بالله من ذلك * (كشى بولماس
 مقرب انبيادين * الا بيزار ايرر عجب يادين) * يعنى انبيالار دين الله تعالى غه يقين
 كېسنه لر بولماسدر مگر الله تعالى غه يقين اولديلر ايرسه عجب وريادين بيزار
 اولديار يعنى آنلرده آصلا ريا و عجب بولماس عجب اولدر عبادتم كو بدر ديب
 مقتانمق لق ريا اولدر عملنى كشيكا كوركار مكدريس آكاه اولغل بو بيت ننگ وزنى
 * ما يكون الانسان الا ناطقا * قېيلندندر بيت ننگ يوقاروغى مصراغى فعل نغى در
 صونكسى وزننده استئنادر بعضيلار الا بيزار ديدوكنى آلار بيزار او قوديلار
 بواشكاره خطادر تأمل ايليه سن * (كوتاريلمى اولگوچه آلار دين * خدا هر گيز
 كوتارمس اوز گالردين) * يعنى پيغمبر لر دن اولگوچه الله تعالى شريعت حكمى
 كوتارمى بس غيرى لر دن اوليالردن كوتارمق قنده اوله * (محمد كم محبت كافي ايردى *
 حبيب حق ر سبل سلطاني ايردى) * يعنى محمد عليه السلام الله تعالى ننگ سومكليك
 خزينه سى ايدى الله تعالى ننگ دوستى و پيغمبر لر ننگ پادشاهى ايردى * (كنار
 و قتيك آنداغ بولدى حالى * وضو ايلر گا يوق ايردى محالى) * يعنى محمد عليه السلام
 آخرت يورطينه كيتاروقته آنداغ تلىرى آغروب طهارت آلورغه طاقتى
 قالميوب زبون اولدى * (اشتدى چونكه اذان يا بشارت * ديدى ياعائشه قيلدر
 طهارت) * يعنى چون پيغمبر عليه السلام اذان آوازنى ايشتى اوزى ننگ
 خاتونى عائشه گه ايتدى ياعائشه بگا طهارت قيلدر غيل زيرا كه منم طهارت آلورغه
 طاقتم قالمى آندين صونك مسجدا كا وار اين ديدى (طهارت دين صونك اول شاه اولو
 العزم * جماعت كا بارورغه ايلدى جزم) يعنى عائشه رضى الله عنها طهارت قيلدر غاندين
 صوك اول صبرلق پادشاهى پيغمبر عليه السلام جماعت نمازبنه بارورغه قصد ايلدى
 اولو العزم اضافه سى بيانيه در معناسى صبرلق پادشاهى ديمكدر قوله تعالى (فاصبر

كما صبر اولوا العزم * (قدم باسمای توروب کندی اوزیدن * عرق سیلان ایدی
 گلدیک بوزیدین) * یعنی پیغمبر علیه السلام جماعت نمازینه باررغه دیب قصد
 ایدب آساق اوزرینه باصدفنده یقلب کندی آغرقی قاتبلقندن اوزنی
 توته ایلدی گولدیگ مبارک بوزندن تیرلر آقدی وهوشی کیتب یقلدی * (اوزیگه
 کلدی باز ایتدی طهارت * ینه قوبدی که تا تابقای جماعت) * یعنی هوشینه کلدی دخی
 ایدی یا عاتشه طهارت آلدنک آلدقن صکره پیغمبر علیه السلام ینه جماعت نمازینه
 باررغه قصد ایلدی جماعت ثوابنی تاپیم دیواستادی (قدم باسمای توروب اول
 صاحب راز * اوزیدین کندی درمان یوقیدین باز) * یعنی پیغمبر علیه السلام ینه
 جماعت نمازینه باررغه قصد ایتکن زمانه ینه هوشی کیتوب یقلدی اول سر بولداشی
 پیغمبر مز علیه السلام جماعت نمازینه باررغه اوچ مرتبه جهد ایلاب قصد ایتدی
 بارا آلمادی آغرا یونده نمازین قیلدی کورمزمی سن آچچلاین الوغ شاهدن الله
 تعالی ننگ فرضلری ساقط اولمادی اولمگه یقین اولدقلری حالنده بس غیر یلردین
 چوک ساقط اولور نته که بیوردی * (نفس چقوچجه تاققلوغ تنی دین * خلاف ایتدی
 بر قیل آیفانیدین) * یعنی اول پیغمبر علیه السلام ننگ تنی دین مبارک جانی چقوچجه
 ایتکن سوزندین دونمادی خلاقلق ایلدی بر توك مقدار چجه * (آنکدیگ مصطفی
 قورقچیدین اول * وضوقیلدی اوزیدین کندی اوچ یول) * یعنی آچچلاین سید
 کائنات و مختر موجودات حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه و سلم الله تعالی ننگ
 بیوردی امری اوچون وقورقماقلغی اوچون اوچ کره جماعت نمازینه باررغه قصد
 ایلدی اوچ مرتبه هوشی کیتدی کورمزمی سن آچچلاین الوغ پادشاه خدای تعالی دین
 قورققی سن دخی قورققل الله تعالی ننگ بیورقینه خلاقلق ایلامگل کورمزمی سن شریعت
 علمالاری ایتورلر نماز قیلورغه تروب حالی اولماسه اولتروب قیلسون دیرلر
 آنکرده حالی بولماسه یاتب اوقسون آنکرده حالی اولماسه اشارت ایله اوقسون چوک
 بولسه ده شریعت امری قلدن نوشمدی * (سیوکلک بنلسی تابلسه عزم * بولور
 قورقچی آرتق عشرتی کم) * یعنی الله تعالی ننگ سودکی بنلر ننگ قورقماقلری
 بز ننگ قورقومزدان زیاده اولور دنیا راحت لکنی استمدایلر الله تعالی به یقین
 اولدقلری بولغان صاین قورقچیلری زیاده بولور نته که بیوردی * (اگرچه انبیای
 شک اماندر * مبارک دل لری خوف ایله قاندر) * بیغمبرلر شکسز امانلردر آنلارغه
 زوال ایمان دین خوف بوقدر وتووغ حرام وتووغ حرام اولساده مبارک کونکل لری تولوغ
 قاندر * (ولی امت اگر غوث ماندر * ایسان کیتماکی آخردر گماندر) * یعنی لکن
 امتلری رحمت یغمورلاری ایچنک تورسه لرده آخردمه ایمان ایله کتیاکلری
 گمان وشک ده در کورمزمی سن بعض صوفیلر دنیا دین ایمانسز کتیدیلر حکایتلری
 مشهوردر «غوث» یغمور معناسنه در رحمت یغمورنی غوث دیرلر وغیری یغمورلری
 مطر دیرلر رحمت یغمورندن مراد پیغمبر علیه السلام دوریدر آننگ دوری قیامت

قوبغاچخه دريس بىنك بولغان كىمىنه خوف ايله رجا آراسىنك اولوب اوزنى اوزى زبونلردن
 كورمك كركدر نته كه بيوردى* (اگر عالم يار و سه سن سببىدىن* قوياشدىك تتره دايم
 خوف رىدىن)* يعنى سننك بارلىقكىدىن دنيا خلقى ياقتر و پ نور آلوب تورسه لرده
 سن قوياش كىمى دايم الله تعالى دن قورقمىدىن قالتر اغل نته كه قوياش الله تعالى دن
 قورقپ قالتراب ترر (سؤال قوياش نىنك قالتراب تور دىقنى قاندىن بلد كز جواب
 اولدىر كه چقان بر جام آياقغه صو آلوب قوياشقه تابا قوياشنىك قوياشنىك نورى اول
 جام آياقغه صوغه توشار آندىن بر نور قالقب توبه كه توشار اول توبه دكى نور
 قالتراب ترور قوياشنىك قالترامقى صودىن بلىدى (ايكنچى جواب اولدىر كه بيغىبر
 عليه السلام ايدى كنىش الله تعالى دن قورقپ قالتراب ترر ديدى بس بلىدىكه
 مرتبىسى الوغ بولغان كىمىنه نىك خوف كوبرا كىدر نته كه بيوردى) كرك على كرم نىك
 خوفى كوبراغ* بيوك يردى يقان تورمغى (ساع)* يعنى حق تعالى حضر تىنه يقين
 اولوب مرتبىسى اولوغ اولغاع كىمىنه نىك خوفى كوبرا كىدر برا گو بيوك توبادىن
 يقاسه ساغ قالمغى سوباكى اولوب مېچ نرسى قالمغى شونىك كىمى بر كىسه
 الله تعالى حضر تىنه يقين اولوب موندىن صونك مردود اولسه اوشاندىق بولغى
 نته كه ايليس عليه اللىغه آنداع بولدى مثالى بيوردىكه* (اولوغ توتماس كچىكدىك
 مدهم كىنك* تپوه تايمغى ايرمس قوى بيلان تىنك)* يعنى الوغ نرسه
 بلن كچىك نرسه نىك بارماق و بيورمكى برابر دكلدىر بنا كاه بارا تورغاچ قوى
 يقلسه آنىك يقلماقى عجب دكلدىر اما تپوه تايب يقلسه آدميلر عجب كه قالب آندىن
 كولرلر شونىك كىمى بر اولوغ ايندگو كىمىنه مردود اولماق عوامنىك مردود
 اولماق برله برابر دكلدىر يعنى بر الوغ كشى بر خطا اشنى اشلاسه آندىن تانىك
 عجب كه قالورلار عوامنىك اشلان اشلرى عجب دكلدىر الوغ كىمىنه نىك خوفى كوبرا ك
 اولور* (توهم لىك بولور افعال خوب نىك* سفرده خوفى كوبراغ مالى كوپنىك)*
 يعنى بر ايندگو عادتى كىمىنه نىك قورقوى كوبرا ك اولور نته كه مسافرلر آراسىنك
 بر كشىنىك مالى كوپ بولسه اول كشى نىك اوغرىدىن و غرامىدىن خوفى كوبرا ك
 اولماق كىمى بوهم اوشاندا قدر* (توهمدىن يراغ غفلتى بىنك* كىتار عسه بيلن
 غم اوغلاغانىك)* يعنى الله تعالى دن قورقماقدىن غافل اولغان كىمىنه قايقو و حسرت
 ايله كىتار اولم اوبوقوسى كلگانده يا خود معناسى بودر : الله تعالى دن قورقماقدىن
 يراق اولغان كىمىنه نىك مثالى اولدىر يوقلاغان كشى كىمى قايقودن يراق اولوب
 تورسه آخر قايقولى اولور دىماكدر اما اولسى معناسى بىنكلدر نته كه ايباتلردن
 معلوم اولدى اولبيلردن شريعت كاخلاف اش كلمز نته كه يوقارىك يازلدى و بز نىك
 بو زمانمىزده ايشانلر شىخ دعواسنى قىلورلار كوبرا كى آنلرنىك زمانه شىخى در
 مال آلمات و خاتونلار آلمات هوسنده در و دنيا زىنتلرى ايله مزىن در و كىسب
 ايلامىب خلق نىك قولبىنه قاراب طمع ايلمك بابىنك در قىن اولدىكه بلكه معشوقى نىك

رضالغی هوسنده اولور وایتورلر بزلرننگ شیخمن غیبت سوزلرنی سوزلاسه ده
 اعتبار یوقدر دیرلر زیراکه شیخ مریدلر حالنی سنماق و تجربیه ایلمک اوچون
 آنداغ ایثار دیرلر بوهم یالغاندر اکر مونداغ اعتقاد ایلاسه یوقارین یاد اولمش
 ملاعک مذهبینه کردی و آنلر گروهندن اولوب عاقبت کافر اولدی زیراکه غیبت
 و بیعتانک حراملقنه آیت ایندی اول آیت بارچه کهنه گامعدر ایتولدی مشایخ لرغه
 غیبت و یالغان حلالدر دیب و ایتورلر که زینت دنیا بزلرننگ مرشدلر من گام حلالدر
 آننگ اوچون حضرت پیغمبر من علیه السلام شونداغ بیالی طونلر کیدی دیرلر
 بلی جواب بیرامن آنحضرتلر کیگان بولسه ده اوز کسبی ایلمن کیدی عزیز باشنی
 اولومگا مستحق ایلاب کافرلر ایله غزا قیلدی و تجارت ایلمدی سز چلاین قول کونارونی
 کونب تورمدی روایتلر شیخ جنید دین صور دیرلر صوفی تعریفی نه در جوابنده
 کور کاردی بیلهدیو (الصوفی من صفا قلبه عن الکدر واستوی عنده الذهب والشیر
 وامتلاء جوفه عن الفکر وانقطع الی الله عن جمیع البشر والافکلب کونی غیر من الف صوفی)
 دیمشله ودغی شیخ شبلی دن صور دیرلر صوفی نه در جوابنک ایندی صوفی حرفی دورتدر بو
 دورت حرف معناسنه استقامت اولسه صوفی در آنداغ اولمسکلب کونی منک صوفیدن آرتقدر
 دیدی یعنی ماد صفادن عبارتدر او و فنادن عبارتدر فی فنادن عبارتدر «یا» یقین دن
 عبارتدر سؤال اگر دیسه لر که صوفی تعریفنک شریعتکا استقامت اولمغان صوفیلرنی
 نه اوچون کلب کونی گا تشبیه ایلمدی غیری شهرننگ کلبی گا تشبیه ایلمدی جواب
 اولدر که کوفه شهری ننگ کلبلری حضرت امام اعظم اوتدکنده آواز بیرمسله
 ایردی و آننگ آلدینه توشماسله ایلمدی بر برینه ایتور ایردیلر ادب برله ترونک
 حق تعالی ننگ تجلی نوری توشکن بنده سی آلدنده ادب ساقلانک ودغی اول
 آداب شریعت ایله حق تعالی یه قوللق ایرد دیور ایردیلر شول اجلدن شریعتکا
 استقامت اولمغان صوفی لرننگ مرتبه سی کلب کوفه کا بر ابر اولدی و تمثیل ایلامکی
 اهانتدن کنایه در شیخ لرننگ شرطی انشاء الله توبانه ذکر اولنور (بیت) سقوط
 امر نبی اولمز ولیدن * خلاف شرع شی کلمز ولیدن * نه در دیسه تصوف دی
 تذلل * خشوعی مسکنت صبر تحمل * تصوف صوفدن مشتق دکلر * تصوف جز نئی
 حق دکلر * بودنیادن تولی در تصوف * قبول شرعدر ترک تصوف * زمانه صوفی
 سنک یوق توکل * همان صفتلاری اولمش تأمل * دینلمشدر تصوف ما سبقن *
 نفور قلبی در مادون عقن * ارادندر دیسه بعضی تصوف * دیماین شیخنه استاذینه
 اف * تصوف ترک شبهاته دیمشله * تصوف ترک لذاته دیمشله * کیوب آق غرتکی
 کوکسگنی کیرمه * تصوف صوفدن دیماکنی کورمه * بوننکه قانع اولماسنک ای عزیزم *
 کور رس بابنده ای دل نکلرم * (اجل اتحادی نکی بیانی * اجل البته بردر اوز کابو لاس *
 اولهر هر ذی نفس هر گیز اول اولس) * یعنی اهل سنت قاشنک اجل بردر بردن
 غیری دکلر بارچه جانلر اولرلر الله تعالی اوزی اولماسدر اولومدن منزهر

(اجل اتحادی نکی بیانی)

برا گونی برا گو اولترسه تحقیق اولنمش ننگ اجلی یقب اولدی دیرمز ا گر برا گو
 ایتسه اجل یتها این اولدی دیسه کافر اولور نعوذ بالله من ذلك (بیت) اجل کلد کده در
 مقتول میت * ولا یستقدمون نص مثبت * اجل بر در اجل سز کسه اولمز * بونصه
 مخالف غیر اعتزال اولمز * دیر قتل موته ایکی اجلدر * بوسوز نصه مخالفدر خللدر *
 حکیم ننگ زعم فاسدله کلامی * طبیعی در اجل یا احترامی * (قبی قلعه اجل ننگ وقتی
 یتسه * قولتماس هر چه کم حیلله ایتسه) * یعنی بر قلغه اجل ننگ وقتی یتسه اول قل
 قولتماسدر نجه تورلوک حیلله لر ایلاسه ده * (کین قالهس اجل ای ابن آدم * یتوشسه
 ساعتی یا ایلگاری هم) یعنی تحقیق قالهس اجلدن بنده لر چنانکه آدم گا اجل کلسه
 بر ساعت زیاده اولمز و بر ساعت کم بولمز شول زمانده جانی تنیدین چقار قوله
 تعالی (لا یستأخرون ساعة ولا یستقدمون * کشی ننگ ایلکیه هم اولسه بر جان *
 اجل ایله اولبدر بیله انسان) * یعنی بر جاننی بر آدم اولترسه اول جان اجلی برله
 اولبدر دیو بلسون آدمی لر یعنی اول جاننی اجل یقب اولدی دیرمز لر * (قابو
 باعث بیله هر جان اولبدر * اجلدین در قضا انداغ بولبدر) * یعنی بر تورلوک
 سبب ایله هر جان اولسه بار چهسی اجلدن اولدی دیرمز لکن اول اولتر کوچی
 کسه الله تعالی ننگ قضاسی وحکمی ایله آنداغ اولتر بر سببی اولدی دیرمز
 (عذاب قبر ننگ بیانی) * (عذاب قبر کافر لر گا در چین * کز رار گور ننگ عذابین
 بعض مؤمن) * یعنی قبر عذاب کافر لر که چن در کلسه در اما مؤمنلر ننگ بعض سنه در
 (ایمشلر مؤمنلر ننگ کوربر اکی قبر عذابنی کورمس دیدیلر) (ایمشلر قبر عذاب
 سکن تورلوک کسنه گا اولهاس اولگسی شهیدلر در ایکنچیس صد یقاردر اوچنچسی
 صابرلر در دور تنچسی صوغش صفتقه صوقشقه کرمان سرخاب اولگانلر در یشنچسی
 جمعه کون یا جمعه کچه سنه اولگانلر در آلتنچیس هر کچه ده سور تبار کنی
 او ققان کسنه لر در یتنچیس غربت لکنه اولگانلر در سکننچسی مؤذنلر در
 (بعضی لار ایمشلر اولات ایله اولگان کسنه گا قبر عذاب یوقدر دخی بیران
 زحمتی ایله اولگانلر که قبر عذاب یوقدر) (ودخی یوکل اولوب قورساقنده بالاسی
 کیتکان خاتونلارغه یوقدر) (ایمشلر پیغمبرلر گا اصلا قبرده سؤال یوقدر) (ودخی
 محشر کوننده حساب یوقدر مگر سلیمان علیه السلامغه وارد فرشته لر گا سؤال وارد
 محشر سؤالی یوقدر) (ایمشلر قبر عذاب کوبلگی طوننی نجاستدین سقلامغان
 جهتندسدر) (ودخی بر ایودین بر ایوگه سوز یورته و مسلمان لار ننگ غیبتلرنی
 سوزلاسه بونلر ایله قبر عذاب کوب اولور) (بیت) عذاب قبردر کافر لعینه * دخی بعضی
 عصات مؤمنه (ایمشلر قبر عذابنی جان کوررمو یا که تن کوررمو جواب
 ایدیلر هر ایکسینه اولور) * (بتک کوب نسخه مشهور ایچنده * کلور ایکی فرشته
 گور ایچنک) * یعنی کوب مشهور کتابلارده یازلمشکه ایکی فرشته گور ایچنک کر لر
 بنده سی ننگ حالی صورار لار قایسی دینده و قایسی مذهبه و قایسی پیغمبر گا

(عذاب قبر ننگ بیانی)

ایمان کتوردنک دیرلرنته که توبانده بیان اولنور ایملر اول ایکی فرشته ننگ
 اسلمی منکر ونکیردر چنان آدمینی قبرگه قویب قرق آدوم یر کیتد گلرن دین
 صوگره کررلر (ایملر سؤال فرشته سی تورندر اولگسی منکر وایک پیچی
 نکیر اوچونچیسی رومان دورتچیسی ناکوردر بودورت فرشته لر کلوب صورار
 (ایملر منکر ونکییر ایکی فرشته در دنیا داق آدم ننگ بارچه سنی قبرنده
 صورارلار (وایملر منکر ونکییر هرکشی صاین یعنی هرکشیننگ اوزلی اوزینه
 منکر ونکییر وارد کرام کاتبون کبی (وایملر منکر ونکییر بنده لردن سریان
 تلنجه صورار وبنده سریان تلنجه جواب بیسرنک قدر خدای تعالی بنده سینه
 الهام ویرر) اول ایکی فرشته قبرده صور دق نرسه لرنی بیان ایدر * صورار کمدر
 خدا برله رسولنک * نه در دیرلرینه دیننک (بولنک) * یعنی اول ایکی یار صورارلار
 اول قبردا گی بنده دن خدا اینک کم ترور و پیغمبرنک کم ترور نه تورلرک دینک توردنک
 ونه یولده یوردنک اگر بنک جواب بیرسه فیما ونعم و جواب بیرسه عذاب ایارلر
 * (اگر کرسه فرشته لر غضب دین * چقار اوت بورنیدین آغز ولب دین) * یعنی
 اول فرشته لر آچیغ ایله اول بنده قاتینه کرسه لر آغز لرن دین اوت چقار قبیح صورت
 اوزرینه کررلر ایملر لر صورتلری بچین صورتنده در ومانکلائی اور تاسنده
 کوزلری الوغ طباق قدری در ساچلری بردن یاتور کوزلری باشین کبی بالتراب
 اوت اوچار و اوزلری رعد آوازی کبیر * (اگر هیبت بیلان قیلسه نظاره *
 بولور غمکین کونکلر پاره پاره) * یعنی اول ایکی فرشته اول قبرده گی کمسه گا آچیغ لانب
 قاراسه لار آننگ هیبت لکندن کونکلری پاره پاره اولور اعضالری قالتراب
 جواب بیره آلماسلر * (دیگایلر آدمی بویر سنگلای * جوابن ویرمنسنگ وای اوستیگا
 وای) * یعنی اول ایکی فرشته لر ایتورلر اگر سن بزلرگا جواب بیره آلماسنک حسرت
 اوکونچدر سنگا قیامت کونینه دیکن اورننگ اوشبو قارانغو قبردر سنگا چراغ
 یوقدر همیشه بزلر سنی مونک عذاب ایلمز دیرلر وای دیدیکی کلمه حسرت
 واکونچ معنا سنده در حجاز مرسل قبیلندندر * (اورارلر گریز برلن اول ایکی یار *
 ایشتورانس وچندین اوزگا جاندار) * یعنی اول جواب ویرمای تورغان بنکلی
 اول ایکی فرشته چوقمار ایله اورارلر بونلارنک چوقمار ایله اوردق آوازی آدم ویریدین
 باشقه جانوارلر ایشتورلر ایرمش * (آلارنک ضربغه تاب ایتمکلی تاغ * چچوک طاقت
 قیلور برمشت تویراغ) * یعنی اول فرشته لر ننگ اوردق لرینه تاغ و تاشلر طاقت
 توتا آلزلر بر اوچ توفراقدین برانلغان آدم چچوک طاقت ایتر دیمکر « تاب » طاقت
 معنا سنده در مشق یومروق اوچ معنا سینه در هر ایکسی فارسیدر * (تولار دوزخ
 ساریدن قبر ایچی دود * پشیمان آنک هرگیز قیلمغای سود) * یعنی اول ایکی فرشته
 بوینکلی چوقمار ایله اوردق لرندن صوگره بوینده ننگ قبری تموع اونی ودوتونی
 برله طلوع اوله و آنک اوکنماک ننگ فایده سی اولمز نه قدر اوکونسه ده فایده

قیلمیه «ساری» مونك طرف معناسنه در فارسیدر * (عنایت ایلسه دانای اسرار *
 کرار گورگا ملایم اول یکی یار) * یعنی اول بنده گه سر لر نی بلکچی الله تعالی
 یاردم ایلاسه جوابنی تو غریلق برله بیرسه اول یکی فرشته یومشاللق ایله خوب صورت
 ایله کر لر * (دیکایلر کرسه لر خوف ایتبه بز دین * صور لر مهر بانلق برله آندین) *
 یعنی اول اینز گو بنده ننگ قبرینه بو ایکی فرشته کردکلر نده آغایلر ز نهار بز دین
 قورقماغل سسکا اجماع برله سیوچی بیررگا کلدک ودغی اول بنده دین مهر بان و شفقت
 ایله سورغایلر * (اگر بیرسنگ جواب باصوابی * آچار جنتدین اول منزلگایابی) * یعنی
 اول ایکی فرشته گه تو غریلق ایله جواب بیرسه قبری ننگ پوچماقنی آچقایلر آندین صوک
 اجماعنی کور کاز گایلر آنداغی یور طلر نی کور ب شادلق ایله قبر ننگ یاتقایی * (قار انغو
 گور بولور آنداغ فرحناک * جهان ننگ شوقی یاد کدین چقار پاک * یعنی قبر گه اجماع
 ایشکی آچلغاچ اول فار انغو قبر آنداغ یاقتر ولور دنیا یاقتر لوقندین زیاده اولور
 چیانداغی اوغول وقر ننگ و مال ننگ قایغوسی کوکلندن چقار * (کوکلک غصه فالهز
 بر چکتدیک * یاتورسن یاگی اویلتگان بکت دیک) * یعنی آندین صوگره کوکلده
 مامق اوزلفی قدری قایغوقالماس یاگی غاتون آلمان بکت نچوک یاتور که سن
 هم آنداغ راحتلاب قبرده یاتورسن دیمک در چکت فارسی چیم ننگ وکافی ننگ
 ضمه سی ایلان مامق اوزلفی معناسنه در * (که موندین صوگره غی نعمت لرینی *
 خدا دین اوزر گه کم بیلگای بارینی) * یعنی یوقدر اولغان دین صونک ینه الله تعالی ننگ
 نه قدر نعمت بیروی ننگ حسابنی وساغشنی کم بیلگای الله تعالی ننگ اوز ندین
 غیری دیمکدر * (الهی بنک من بیچاره در من * هوای نفس ایله اواره در من) * یعنی
 یارب من برچاره سز بنده من نفس غمازم آرتندین یور ب چچانده مستخره چچان
 بولوبین * (ایرر من بارچه نقصانغه اقرار * مسلمان اوغلی قیلماس اشلم بار) *
 یعنی بارچه کم لیک لریمه اقرار ایلر من اوز منی گناهللی بنده لر دین قویار من
 زیراکه منم گناهم شونداغدر مسلمان اوغلی قیلماغان اشلم من قیلدم * (ایرر
 من بنده لر ننگ سر نکونی * تولای یار و برادر ننگ زبونی) * منکدیک عاصی بولغایمو
 چچانده * گناهم ظاهر میدین کوب نهانده) * یعنی بنم کبی گناهللی بودنیاده بولغای
 زیراکه بنم گناهم طمشدن ایچمک کوبدر یعنی ظاهر کورنگوچی گناهمدن
 کورنمای تورغان گناهم کوبدر دیمکدر * (نتای چون عین عقلم یضیادر * عمل یوق
 هم اگر قیلسام یادر) * یعنی نیلین عقل کوز مننک نوری یوقدر شوننک اوچون
 علم یوقدر گاه وقتده عمل ایله سامده ریا ایله قیلانم * (اگر چه من یمان قل پای
 ذافرق * بولوبین معصیت در یاسینه فرق) * یعنی اگر چه من یمان قل ترور من
 باشدین آیاقم غه چه فرق اولوب گناه دینکنز نده فالسامده دیمکدر * (ولی صادق
 ایرر من بر لکنک * تایانب من سننک غافر لکیکه) * یعنی راستلق ایله بر الله دیو
 ایتور من وسننک غافر لکیکه تایانب گناهار منی یارلقار دیو امید ایتار من لقله

تعالی (لا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ) الایة * (لحک که کرسه بویالغز غریب باش * او گور سه یوزه همه قوم قرن دناش) * یعنی چنان من غریب بنده یالغز باشی لح اچینده قالب و بارچه قوم قرن دناش لر مینی لح که قویب قایتسه لر * (تخیر بولسه جان غم سر شته * یتوشه صور غالی ایکی فرشته) * یعنی من لح اچینده جانم قایغودان حسرتلی اولسه وشول زمانده مثلاً ایکی فرشته سؤال ایلر که کسه لر «سر شته» قایغومعنا سنه در ضرورت شعر او چون غم لفظنه عطف تفسیر ایلیوب الفاظ مترادفه اولندی * (دیهه من ربك ایکی عبد در گاه * تلمگه جاری قیلغلر بم الله) * یعنی اول ایکی فرشته ایتسه لر ای الله تعالی نك در گاهینه کلمش قل سنك تکر نك کم در دیوسن شول زمانده تلمگه بنم یورتکل بنم تکریم الله در دیب * (سن آسان ایتهاسنك آنداغ سؤالی * چچوك کچکلی غریب بنده لئی حالی) * یعنی یارب سن اول ایکی فرشته صور اغان زمانده اوزنك یکل ایلامسنك بو غریب بنك گنك حالی نئاك اوله بلکه خراب اولور یوزی قارا اولور * (اگر چه عاصی در یارب بو بنده * اوزنك بنده دیگلر ربم دیگنده) * یعنی یارب اگر چه بوقل نك گناهی کوب بولسه ده کناهینه قار میوب اوزنك بنم قلم دیگلر من تکریم دیب یاد ایتکلن زمانده * (اگر سن قیلماسنك قل لقا آتن چود * منم قلم من دیگانم دین چچوك سود) * یعنی یارب سن قلم دیگان لفظنی چومار دلق ایلامسنك بن اوزم تکریم نك قلی من دیب ایتو و مده فایده یوقدر * (الهی لطف قیل مونده و آنده * منی بنك ایتب برکت بو بنك) * یعنی رحیم ایلاب سن منی دنیا و آخرتک قلنك ایلاب قل لر گروهندن برکتکل و آنلار گروهندین ایلا گل اولگی بنده لفظی قل معنا سنه در صو گفنی بغلامق معنا سنه در هر ایکسی فارسی در * (اگر چندیکه کوز سز بولسه انسان * صور لور البته بی شک و نقصان) * یعنی اگر چه بر آدمی دنیا ده کوز سز اولسه ده موندین صونك اولب قبر گه کومولسه آندین گور سؤالی صور لور شکسز و نقصان سز * (اگر در یاده اولسون یا آصولسون * عذاب ایتسه بنی آدم نه بلسون) * یعنی برا گودر یا اچینده اولسه یا طاغانه آصولب اولسه فرشته لر آندین سؤالنی صور لر را اگر اول بنك گناهکار دن اولسه شول در یا اچینده یا که طاغانه آصولب توردق وقتده عذاب ایلر لر آدم اوغلانلاری آتی بلمز لر اگر آدم اوغلانلاری بلسه لر ایدی کور مایچه ایمان کلتور میگری بولمز ایدی بلکه کورب ایمان کلتور لر ایدی شوننک او چون هر نه احکام آخرت لر گه کور مایچه ایمان کلتور لر حقدر دیو * (در نه آدم اوغلین قیلسه غوراک * گمان یوقدر سورار قارنك ای پاک) * یعنی یر تقوچی حیوانلار آر صلانلار و یولبار ص لار آبو و بوری کبی نرسه بر آدمی آشاسه لار و آشاب اول آدمی بتورسه لر گمان وشک یوقدر حق تعالی حضرتی گور سؤالنی اول یر تقوچی حیوان نك فور صاقتده صورار و آننک قارننی بویلمش کمنسه گه قبر ایلر شک و شبیه سز * (اگر بنده معذب بولسه انده * قالور تویمای بواشدین اول در نك) * یعنی بویلمش و آشالمش آدمی الله تعالی شول یر تقوچی حیوان

قورماقنده عذاب ايلاسه اول بر تقوچي حيوان خدای تعالی ننگ عذاب قيلدقنى
 تويمای قالور * (چوك قيلسه ايرر قادر و ناصر) * بويرده بنده سى ننگ عقلی
 قاصر) * يعنى الله تعالى بنده لرنى چوك ايتسه ده قادر در بو اورنده چوك اولور
 ديوبنده لرنى ننگ عقلی قسقه در آچلاين اش ننگ اولور ديوتانك عجايب كا قالماغل
 زير اكه بونلرنى ننگ كلسى الله تعالى اوزى ننگ پيغمبرينه خبر بيردى بو ايتلنگان
 مسائل لر الله تعالى ننگ رسولى پيغمبر عليه السلام خبرى برله در نته كه بيوردى
 * (نه كم ايدى خداينك باييمبار * آنى ننگم توتوب آيريلمه زنهار) * يعنى الله تعالى
 اوزى ننگ پيغمبرينه احكاملر ايدى آنى ننگم توتوب آندين آيرلماغل زير اكه
 بو قبر عذاب ننگ مسائل لرى پيغمبر عليه السلام ننگ حديثى برله ثابت اولغاندر
 حتى كه يتمش تواتر حديث پيغمبر عليه السلام دن كلدى بارنى يازمق بو اورنده
 لايق دگلدر * (قيامت حقلغى ننگ بيان) * (قيامت حق ايرراى آدمى زاد *
 خدا قرآن ايتنده قيلدى كوب ياد * يعنى قيامت كوفى كلكا كى حقد ر الله تعالى
 آنى قرآن ايتنده كوب ياد ايلدى (ايمش لر قرآن ننگ اوچ اولوشى ننگ ايكى
 اولوشى قيامت حالنى سويلما كدر بارونى ذكر ايلماك حاجت دگلدر معنى اياسى
 اوزى قاراب بلور ديمكدر (اولور قدرت بيلن توفرا غمزن تن * كرر جان قايتنه دين يى
 شبهه وطن) * يعنى خدای تعالی ننگ قدرتى برله بزلر اولوب توفراقه كرر بزشك
 وشبهه سز (بيت) نصوص قاطعه وار روز جشره * قبورندين چقار مو تاسى طشره *
 كرر ارواح ابدان عتيقه * بو در وصف قيامت فى الحقيقه * بدن عشرينه منكر فاسفيدر *
 مللار بابنه غير غفى در * تنك هر تورلى بولغان بولسه برهم * قيلور بور ناغيدك
 خلاف عالم) * يعنى سننگ تننگ هر تورلوك دنيا ده بولور ايدى آقلىدن وقار القدن
 واوز نلقدن و قسقه لقدن الله تعالى بونلرنى ننگ بار چه سنى بور نغى ديك ايلر عالمنى
 يران تقوچى الله تعالى هيچ بيرونى كيم وز ياده ايلامبوب و بار چه پراكنده اولدقنى
 اعضالرنكى كرك مشرقه و كرك مغربده اولب قالغان بولسون بار چه سنى برساعتلر
 جمع ايلايب ترگوزر ديمكدر « برهم » معناسى معدوم خوار زلمغتى در ياكه جمع
 قيلور معناسنه در فارسى در مصراع ثانى مصراع اوله راجعدر * (خدا هيچ برده يوقنى
 ايلدى بار * بار ائسه قايتنه دين ايرمس بو ديشوار) * يعنى خدای تعالی چوك بزلرنى اول
 يوقدان بار ايلدى هيچ مشكل توكلر ينه بار ايلسه بوسوز هر كشيگا نغنى دگلدر قوله تعالى
 (قل يحييها الذى انشاها اول مرة) * اودر حاكم چوك كم حكم قيلدى * تريلد بى گناچ
 همه عالم تريلدى) * يعنى الله تعالى حكم قيلغو چيلر ننگ ما كى در تريلنكدر ديب امر
 ايلگناچ بار چه عالم خلقى تريلور هيچ بر آلت لررگه و اسباب لررگه محتاج اولمز نته كه
 بيوردى * (يغار عشريرنده بار چه جاننى * صورار بنك سيدن بخشى يماننى) *
 يعنى الله تعالى قيامت كوفى ترگوزوب بار چه جانلرنى بخشى لق و يمانلىق حالندن
 صورار مالكنى قايدن تابدنك و قانك صرف ايلدك ديب نته كه بيوردى

(قيامت حقلغى ننگ بيان)

* (هر اشنی کوب قیلبر سن ویا آژ * حسابن هم تیلار اول بنده دین باز) * یعنی
 بنک لردنیا یورطنه هر نه اشلا دیلر آژ دن و کوبدان حلال و عرامدن بار چه سنی الله تعالی
 بنده سیدین حساب صوارر و صورامتی الله تعالی بلمگانا ککین دگلدر بلمکه
 قل لری ننگ او پکسی قالما سن او چوندر اوز لرینه نامه لری اوقوب جزایلر * (خدا هر
 بنده سیعه قیلسه آسان * جوا بن بیر گوسی بنده اوشال آن) * یعنی خدای تعالی
 اول حساب کوننده بنده سیغه حسابنی ینکل و آسان ایلسه ایز گوا یلاب اچماغسه
 کرگوزر اوشال دیدکی لفظ ضمیر غایبدر ایز گوجز اوزرینه قایتور «آن» هم ضمیر
 غایبدر فارسی ضمیری در اوشال لفظنه تا کید او چون وزن شعر یوزندن دوشدی
 * (اگر قاتیغ توتار بنده حسابن * اوزی بلمگای آنکا سالغان عذابن) * یعنی
 الله تعالی اوزی بنده سیننه قاتی حساب ایلسه آنک قتیغ ایلمکیننک حکمتنی بلور مزلر
 الله تعالی اوزی بلمگای انکایلیغان عذابن دیمکدور * (بیلور گر چه جمیع عالمزنی *
 ترازوگا سالور اعمالزنی) * یعنی الله تعالی بار چه عالمزنی و گناهمزنی و ثوابهزنی
 بلور آنداغ اولسه ده عمل لر مزی ترازوگا سالب او پچار (بیت) قیامتک ایدیه ریم
 سؤالی * بلور کن عبدی ننگ وارسو عالی * (بیارسه نامه نی رحمت یولیدین * کلور
 نامه او قل ننگ اونک قولیدین) * یعنی الله تعالی بر بنده سی ننگ عمل یازوینی رحمت
 ایله بیارسه اول قل ننگ اونک یاغندن بیر ولور (بیت) ترازوی عمل نص ایله ظاهر *
 بشرکیه بیتمی درکنده قاصر * دفاتیری عمل جمله ظهوره * کلور صاغه که بعضی گناظوره
 * (قریل یوز لیک بلور هم اول سر افراز * سیونگان دین قیلور اول بنده آواز) *
 یعنی اول نامه سی اولکن کلگان کهنه باشنی کوتاریب سیونگان دین اول بنده
 چاغرر ایدر بیله دیور * (اوقنک نامه منی ای تورغان خلیق * کیلور بیدر نامه اخلاصقه
 لایق) * یعنی ای تورغان خلیقار و حاضر اولغان عشر جماعتی قارانک منم نامه م
 ایز گو و گوز ال اولوب کلدی اخلاص ننگ درست لگی او چون کورنک منم ایر لکمنی
 و بکت لکمنی ذیب تفاخر قیاب چاغرر * (بهشت عالیه بولغای مکی * غریق
 رحمت حتی جسم و جان) * یعنی اول اونک قولدین نامه سی کلگان کهنه گنا بیواک
 مرتبه لی اچماخ بولغای و دخی الله تعالی ننگ رحمتنه تن و جانی غرق اولغای * (اگر
 نامه کلور بولسه غضب دین * کلور آرقاسیدین یا دست چیدین) * یعنی اگر بر بنده ننگ
 نامه سی الله تعالی ننگ قهری بر له اولور سه اول بنده ننگ آرقه سندن تیشوب بیر لر و یا که
 صول قولندین بیر لر (ایمشلر الله تعالی بنده لری قبر ندین قوبار دقنده بار چه سنی یازو
 اوققوجی ایلر خط تانور لر هر برسی اوزلی اوزی ننگ تلنچه اوقور لر (وایمشلر
 کرام کاتبون لر آدمی لر ننگ عمل لری عربی تلنچه یاز لر لر عرب غطی ایسلان دیر لر
 زیرا که قرآن هم عرب تلنچه ایندر لدی و غطی عرب غطی ایدی * (فار ابوز لیک
 بولوب شرمک اول قل * توتار لر هم سالور لر بوینینه غل) * یعنی اول نامه سی
 صول دین کلگان کهنه ننگ یوزی قارا اولوب خلیقار آراسنه اویاتلیغ اولور

ودخی اول بنک فی زبانی فرشته لری توتار لر بونینغه اوتدین بولغان بوغاولر
 سالور لر * (تقی زنجیر ایتار لر گردنیغه * ترحم بولغای یالبارغانیغه) * یعنی
 اول نامه سی صولدن کلگان کمنه ننگ بونینغه اوتدین زنجیر لر ایتار لر نه
 قدر که الله تعالی یه یالبارسه یالبارغانیغه التفات اولمیه زیرا که یالبار مق
 کونی دنیاده ایردی غافل اولوب هوای نفسه تابع بولوب بوکونلری اونوتدی
 * (بولور تورلیک مشقتلر حواله * قیلور لر جانب دوزخ کشاله) * یعنی اول
 نامه سی صولدن کلگان کمنه گا تورلیک مشقتلری یولکاتور لر وزبانیلر اول
 قلنی تموع ننگ طرفینه یوز توبان اوستراب تارنار لر حواله یولکاتمک معناسینه در
 عربی در کشاله کافتنک ضمه سی وشین ننگ حرکتی ایله یوز توبان اوسترا مکن معناسنه در
 قوله تعالی (یوم یسعیون فی النار علی وجوهیم) الایه * (الیسی قور قادر مز
 حضر تسکدین * امیدیم کوب سننگ غفار آتکدین) * یعنی یارب سنک الوغ
 درگاهسکدین قور قازمزلر لکن امیدیم کوبدر سننگ غفار دیدوکی اسمکدین
 * (یغلغاننک یمان ویتجشی بنده * قلکنی قیلماغل شرمه آتک * یعنی عرصات
 میداننک جمع اولغان زمانده بوقلکنی اویاتلیغ ورسوای ایلامگل دیمکدر
 * (اگر اعماله سالسام کوزیمنی * سز اوار الم دیر من اوزیمنی) * یعنی یارب
 نیلر من اگر قیلدی اعمال لریمه کوز منی سالب قارسم عذاب کالایقین دیب فکر
 ایلار من زیرا که عمل لریم بارچه سی نقصانلق ایله اولغاندر « سز اوار » لایق
 الم عذاب معناسنه در عربی در و منه قوله تعالی (نعدبه عذابا الیما) * (اگر
 الطافکنا باقسام الیم * امیدیم کوب باغشلانغای گناهم) * یعنی یارب اگر الطافکنا
 ورحمتکنا باقسام امید ایتار من شاید منم گناهم عفو اولنور دیب * (اگر سن
 یاپماسنک ای عالم غیب * بولور تانکن معین سانی یوق عیب) * یعنی اگر سن
 گناهمه عفو پرده سن یاپماسنک رحمتک ایله تحقیق تانک آتقاچه حسابی یوق
 عیب لروکناهلر ایلر من زیرا که آدم اولغانلری غافل لکن خالی دگل * (الی مغفرت
 عتاجی در من * سنک کینک رحمتکدین راجی در من) * امیدیم کوب ایرر آنداغ
 شرفدین * یبارسنک نامه مزنی اونک طرفدین) * یعنی یارب یارلقامقنا عتاج
 تورر من ودخی کینک رحمتکدین امید ایتار مزلر کوب امیدلر واردر که شاید که
 نامه مزنی اونک باغیز دین یبارر دیو * (حجاب عفو یاپسنک عیبیز گا * در رحمتی
 سالسنک چیبیز گا) * یعنی عفو پردسنی بزلرننگ گناهمز تا یابب رحمت آنجوسنی
 یقامزغه باغلر دیب امید ایتار مزلر بوند اسی ایکی اضافه (لچین الماء) قیلند ندر تأمل
 * (الی قور قادر مز جانمزدین * یبارمه نامه فی صول یانمزدین) * یعنی یارب سننگ
 عذابکدین جانمز ایله قور قار مز بناگاه نامه مزنی صول طرفدین یبارر دیب * (امید لک
 بنده در مز هم هر اسان * حسابیزنی اول کوند قیل آسان) * یعنی یارب سندن امید
 ایتار مزلر وهم عذابکدین قور قار مزلر رحمتک ایله اول کوند حسابیزنی یتکل

ایلاب در گاهنکا لایق ایلا گل « هر اسان » هاننک کسری ایله ورننک فتحیله قورق ق
 معناسینه فارسیدر * (تلف برله سور غیل کاریمزنی * قار اقلیمه اوکون رخساریمزنی) *
 یعنی یارب مهربان لق ایله بزلردین سؤالسئنی سور غیل وزنهار قیامت کون
 بزلرننک یوزمزی قرا ایلامنکل رخسار راننک ضمه سی ایله خاننک ساکنی ایله یوز
 معناسندهر * (اگر چه نامناسمین یمان من * اوزنک ایدنک قلمغه مهربان من) *
 یعنی اگر چه من قلنک لایق سز اولسامک سن آنک یمانلغه قرامغای سن زیر آکده
 اوزنک ایتدنک قل لریمه مهر با نلیغ من دیو * (اگر چند یکده بولسام زشت
 بد کار * حبیبنک امتی من قل آتم بار) * یعنی اگر چه یاوز اشلی بنده نکل بولسامک
 دوستنک محمد علیه السلام نکل امتی من ودغی تنگری تعالی نکل قلی من دیگان آتم
 بار زشت دیدکی فارسی لغتی در یاوزاش قیلغوی معناسینه در بد کار لفظیله
 الفاظ مترادفه اولوندی وزن شعر اوچون یا که عربی در لاشی معناسندهر * (تر ازی
 قیامت نکل بیانی) * (تر اوز حق ایرر روزی قیامت * آننک صد قیغه نازل بولدی
 آیت) * یعنی قیامت کون میزان و تر اوز و قدر آننک استغنیغه آیت ایندی قوله
 تعالی (والوزن یومئذ الحق) الایة مفسر لر ایش لر میزان میکئیل فرشته نکل اوزنک
 قولیده میزان نکل ایشی پله سی وار در بر پله سی نور دن و بر پله سی قار ائغولقدن
 اوله و دیکه پله سی نکل اولوغلی یر ایله کوک آراسی قدری اوله (و ایش لر
 پیغمبر لر گاه صلوات الله علیهم اجمعین میزان اولیه مگر سلیمان پیغمبر گاه بوله ز برا که
 دنیاده اول اولوغ پادشاه ایردی و بعضیلر دیر که افضل بودر که آننک چچوک ایر کانینه
 ونه صورتک ایر کانینه ابرشک حاجت دگلدر بلکه بزلر گاه اعتقاد ایلک کر کدر
 میزان حقدر دیو * (بلور تنگری اگر چه حالزنی * تر اوز و غه سالور اعمالزنی) * یعنی
 الله تعالی بزلرننک حالزنی آنکلا یوز میزانغه سالما یونک اعمالز معلومدر آلی
 بولسه ده تر اوز و گاه سالور قدری اوپکاتار تماسن اوچون * (قیلور آکاه قیلان
 قیلمش لالریغه * یتوشماس عقل ای کامنک اشلریغه) * یعنی حق تعالی حضرتی اول
 کونده بنکلرننک عمل لر نی آنکلاتور بار چه سنی خاطرینه تشورر خدای تعالی نکل
 قدر ترینه عقل یتشامسدر ای الوغ کمنه ای کام الله تعالی معناسینه در سمر قند
 خلقی نکل لغتیدر * (تر اوز و باری غه اقرار مز بار * چچوک ایر کانینه فی کاریمز بار) *
 یعنی تر اوز و بار لغینه اقرار مز بار آننک چچوک ایر کانینه فی اشمز بار در تر اوز صورتنی
 خدای تعالی اوزی بلور دیمکدر * (الهی قیل آغر میزانمزی * سلامت توت بزنگ
 ایمانمزی) * یارب سن بزنگ میزانک اعمالمزی آغر ایله ودغی دنیان اوتد کمنده
 ایمانمزی سلامت ایله آغر میزانمزی دیماکم مجاز وار در ذکر حال وار دده محل
 قیلنک ندر تأمل * (صراط کوپروکی بیاننک) * جهنم اوزره بر کو فروک ایرور آه *
 اوشال کو فروک صراط تلغ گذر گاه * یعنی جهنم آرقاسنک بر کوپروار در آه یارب
 نیلر مز اول کوپرننک اسمی صراطدر آدمیلرننک اوتاچک بر لریدر (ایشلر صراط

(تر ازی قیامت نکل بیانی)

(صراط کوپروکی بیان)

کوپر وسندین اوتماکری اعمالزنی اوچاد کندن صوگره بش یوز یل دین صوگره
 اوله آد میلر حساب بیر گوچه بش یوز یل اوتار آندین صگره صراط کوپر وسینه
 صف اولوب سورلور لر توغ اهل لری موغغه کر لر اجماخ اهل لری اجماحه
 کروب عبرت آلور لر اوچون انبیالر هم شول صف اچنک بولور لر (بیت) جهنم کوپر و سی
 وار قل دین ایچیجه * قایچ دین دخی کیسکندر بیتیجه * تمام اوچ کره منک یللق یول اولدی *
 سعادت اهلینه آسان یول اولدی * (قایچ دین تیز ایرر قل دین ایچیجا * پشیمان لر
 اوشال کون توشکای اچکا) * یعنی اول صراط کوپر سی قل دین نیچکا و قایچ دین اوتکندر
 دنیاده کنه اشلاب پشیمان اولغان آدم اوغلان لری اوته آلماین جهنم ایچنه توشکای لر
 تأمل * (عجب حیران بولور فرزند آدم * قدم قویسه آنک آستی جهنم) * یعنی صراط
 کوپر سنی کورب آدمیلر حیران اولور نیچکه لک دین اوتکون لک دین و آیاقلر نی
 باسماغه تلاسه لر صراط کوپر سی ننگ آستنداغی جهنم آیاقلر نی پشور * (اگر
 قایتای دیسه قویماس مؤکل * بولور فرزند آدم حالی مشکل) * یعنی عرصات خلقی
 کیر و قایتماغه تلاسه لر مؤکل فرشته لری قایتار مز لر اوتلی گرزیلر برلن اورور لر
 بوزمانک آدم اوغلان لریننگ حال لری آغر اولسه کر کدر * (معین کورسه لر اول خلق
 تف تاب * بولور جان وهمی برلن زهره لر آب) * یعنی بالحقیقه کور لر آدمیلر اوت
 ایله قزغان صراط کوپر ونی آنی کورب جانلری قورقوغندین یورا کلری صوا اولور
 یعنی آدمیلر تر کلکندن امید کیسه لر نته که بیوردی * (یورا کلر قان بولوب کوز لر
 توکار یاش * اومنز لدین قوتلغایمو غریب باش) * یعنی صراط کوپر نی کوردک
 خلائق لرنگ یورا کلری قان اولور و کوز لر یاشلی اولور یارب نیچوک قوتلغای
 اول اورندین غریب باشلر مز سن یاردم ونصرت ایلاکل دیمکدر * (فغانلر قوبقای
 اولاد بشر دین * کم اوتکای کم یقلغای اول گنردین) * یعنی زار زار یغلاغای لر آدم
 اوغلن لری اول اوتاچک صراط دین قورقوب بعضی اوتکای و بعض لری جهنم ایچنه
 یقلغای نته کم بیوردی * (عنایت قیلسه بعضی آدمی زاد * اوتار بعضی یشدن یک بعضی
 چون باد) * یعنی الله تعالی یاردم ایلاسه بعضی آدم اوغلان لری اوتار لر اول صراط
 کوپر سندین یاشن کبی و بعض لری بیل کبی هر کم اخلاصنه کوره اوتسه لر کر کدر
 * (اوتار بعضیسی آندین یوکرک آت دک * اوتار قریغه لایق یعنی هر یک) * یعنی
 بعضی مسلمانلر اول صراط دین یوکر وک آلد یک کچار لر یعنی فی الجمله هر برسی
 اوز لر ی الله تعالی که یقینتلر ی مقدار نیچه اوتسه لر کر کدر تأمل * (اوتار بعضی مسلمان
 تابه تابه * پتار آخردیگان عشرتلی جایه) * یعنی بعض مسلمانلرننگ آیاقلر ی تابه
 تابه کچار لر آخر بار اوتور عاج مقتولی اورنغه یتر لر یعنی اجماحه * ایمش لر بعض
 مسلمانلر تائب یقلغان دین صوگره اوچ ساعت مقداری توقتاب تر لر و بعض لری
 بر کون قدری و بعض لری بر آی قدری و بعض لری بر یل قدری و بعض لری منک
 یل قدری تور لر نعوذ بالله تعالی من ذلك الشدة * (قدم قویسه یقیلور بعضی انسان *

(مناجات موقی اللہ بار)

الہی ایلاکل اول کوننی اسان ﴿ یعنی بعضی را یا قلم فی اوّل مرتبہ قوید قہ چنینکہ کیتار لرب
 یارب رحمتک ایله اول کوننہ بزرگہ یکل و اسان ایلاکل دیمکدر ﴾ (اگر او تکلم سنک
 آندین سلامت ﴿ قلنک رسوا بولور روز قیامت) ﴿ یعنی اول صراط کو پور ندین بزرگی
 سلامتک ایلن کچور سنک بوبنک لرب نیک تحقیق قیامت کوننک رسوا بولور ﴿ بلوب
 تصدیق ایتم بول کوب خطر فی ﴿ بومسکین قومیدی عصیان ای تار فی) ﴿ یعنی یارب
 بومسکین بنک نیک تحقیق صراط و حسابنک بارونی بله توروب گناہلر دن منع اولمای همیشه
 عصیان اچنک بولدی ﴿ (الہی بنک فی صاحب ندیم قیل ﴿ صراط شرع اوزرہ ثابت قدم
 قیل) ﴿ یعنی یارب بنک لرکنی دنیا دہ او کوننک ایلاکل و ایلاقلار فی شریعت
 اشرفی اوزرینہ برکتک دیمکدر ﴿ (ہدایت پیریکہ تابشور قولمنی ﴿ عنایت کو بیگا
 کینک قیل بولمنی) ﴿ یعنی یارب فقیر لرب کوندر کوچی مرشد اوزرہ تابشور غل
 و بار دمک ایلان قمر من فی کینک ایلاب و رحمتکہ دوچار ایلاکل دیمکدر ﴿ (معاصی او تیغہ
 تاید رمہ پایم ﴿ بیشت معرفتی ایله جایم) ﴿ یعنی گناہ او تیغہ آیاغمنی تاید رمہ یعنی منم
 گناہم سببلی یاندرمہ و رحمتک ایله عفو ایله و بار لغنمق باقہ سنک اور نمزنی ایله ﴿ بس
 آگاہ اولغل بوا یکی بیتک دورت اضافة وار در بار چہسی لجن الماء قبیلند ندر لفظ
 جای مونک تر شیخ اولوب توشکاندر تشبیہ او چون بیشت معرفتکہ لکن احتمال اولر کہ
 ہدایت پیریگہ و معاصی او تیغہ دید کی اضافة سی اضافة سبب در مسبب سار بدر کہ
 تأمل ایلیہ سن) ﴿ کرم لیک پادشاہا کرد کار ﴿ رحیمامغفر تلیک بر و بار ﴿ اگر چندیکہ
 بی حد در گناہم ﴿ سلامت قیل خطر لرب دین الہم) ﴿ یعنی اگر چہ منم گناہم نیک حد
 پایانی بوقدر رحمتک ایله خطر لرب دین سلامت ایله یار دمک ایله دیمکدر تأمل
 ﴿ (اگر چہ سانی یوق عصیان قیلب مز ﴿ امید اولکم سنی و احد بلوب مز) ﴿ یعنی
 اگر چہ من حسابی یوق گناہلر قیلب تر من لکن سنی بر دیب بلوب رحمتک ان
 امید ای تار من ﴿ (الہی بر لکنک نیک حرمتیدین ﴿ سلامت قیل او کوفروک صنتی دین) ﴿
 یعنی یارب بر لکنک و بار لغنک حرمتہ بزرگیب بنک لرکنی اول صراط کو پرسی
 مشقت لربندین امان ایله (حوض کوثر نیک بیانی) ﴿ (قیامت پیغمبر حوضی در حق ﴿
 صفاتن قیلدی تعیین شاہ اصدق) ﴿ یعنی قیامت کوننک پیغمبر مننک کولی حقد ر
 آئی حوض کوثر دیر لربنتہ کہ راستلق پادشاہی پیغمبر علیہ السلام بیان قیلدی
 آیت ایله قولہ تعالیٰ (انا اعطیناک الکوثر) نیکہ کہ بیان ایلاب بیوردیکہ ﴿ (صوی
 اول حوض نیک سوتدین ایر راق ﴿ یسی مسکین ہم ایردی بہ راق) ﴿ یعنی کوثر
 یلغہ سی نیک صوی سوتدین آغراقدر ایسی یقار دین بخشیر اقدر ﴿ یسی ﴿ دید کی فوخ
 و ایس معناسینہ در تر کمان خلقی یس و ایس دیر لربور اقامت تقضیلدر بخشیر راق
 معناسینہ در ﴿ (آننک الوغلی بر آئی چیلدی یول ﴿ مونی البتہ قیل ذہنکہ معقول) ﴿
 یعنی حوض کوثر نیک اولوغلی بر آیلدی یولدر بوسوزنی البتہ عقلکہ موافق
 ایلاب توغری کورکل (ایبشور بر آیلدی الوغلی دیما کوری آننک یاسی لغی در

(حوض کوثر نیک بیان)

اما اوز نلفی بش یوز یللق بولدر بش وقت نماز عد دنجیه و کوثر ننگ باشی اجماخ
 ایچنده کی طوبی یغاچی ننگ توبندن چقغاندر اما آننگ اوزنی اجماخ ایشکی توبنددر
 (ایمشلر اول کولدن محمد امتندن غیری اچمز لر آننگ اوچون خطاب تخصیص
 اوچوندر) و دخی ایمشلر محمد امتلری توموعدین چقغاج شول کولگه کرووب غسل
 ایدر لر آندین صونک اجماخقه کیدر لر * دمی آب اچسه آندین هر مسلمان * یقین
 بل صوساماس هر گز اول انسان) * یعنی مسلمانلر بر صولو مقداری اول یلغه دن
 اچسهر هر گز سوساماس آدم اوغلنلری (ایمشلر حوض کوثر دین اچمگه خاصلانغان
 جماعت بش گروهدر) (اولگبسی پیغمبر علیه السلام ننگ سنتنی قوبیماغانلر
 ایکتچیمی مولد بیر امنی ایلا گانلر) (اوچتچیمی مدرسلر و حاجیلر و غازیلر در
 دورتچیمی یتیم لر گه نلقه بیر کانلر در) (بیشتچیمی طالب لر گه و مسافر لر گه قونارغه
 ایوبیر گانلر در فتاوا ای صوفیه ده مذکوردر) * (خداوند نه نصیب ایتکای سن آندین *
 امیدی کوب ایرربنک کنی سندنین) * یعنی یارب رحمتنک ایله بزرگه اول یلغه ننگ
 صونددین نصیب ایتکای سن زیر اکه بندلر ننگ امیدوی سندن کوبدر لقوله تعالی
 (لا تفتطوا من رحمة الله) (الایة) * (شفاعت ننگ بیانی) : ﴿ خدا اذنی بیلان حقدر شفاعت *
 قیلور لر انبیوا و اهل طاعت) * یعنی خدای تعالی امری برله شفاعت حقدر اما شفاعت
 ایدوچی کمسنلر پیغمبر لر در و طاعت اهللر ایدر ﴿ شفاعتکم مسلمانلرغه در سود *
 و لکن بولمغای بی اذن معبود ﴿ یعنی پیغمبر علیه السلام ننگ شفاعتی مسلمانلرغه
 فایده لیدر حقدر لکن آننداغ اولسه ده خدای تعالی ننگ امرندن غیرنی دکدر قوله تعالی
 (من ذا الذی یشفع عندک الا باذنه) (الایة) (ایمشلر شفاعت الوغ گناه ایالربنده در
 ایمشلر که شفاعتکا انکار ایلاسه کافر اولور حتی که بعضلر ایمشلر کافر دگدر
 بلکه پیغمبر علیه السلام ننگ شفاعتندن ضرور اولور لر نعوذ بالله * (خدا اذنی بیلان
 روز قیامت * سو کولوک بنده سی ایلر شفاعت) * یعنی الله تعالی ننگ امری برلن قیامت
 کوننده الله تعالی ننگ سوگان لری شفاعت ایلر لر گناهللی لر اوزربنده و آنلار
 پیغمبر لر در امتلربنده شفاعت ایلر لر و فرشته و عالم لر و ایز گولر بارچه سی شفاعت
 ایلر لر استاذلر شاگردلربنده شفاعت ایلر لر (ایمشلر ایز گواهلینه ایز گواهل لری
 شفاعت ایدر لر درجه سی آرتور اوچون ایز گولری یاوزلرغه شفاعت ایدر لر
 اجماخقه کرگزر اوچون * (قیامت کون عجب شدتلی کوندر * آننگ قاتیغلیقی
 از حد فزوندر) * یعنی قیامت کون عجب قاتیغ کوندر اول کوننک قاتیغلیقی حددن
 و حسابدان طشره در * (اوکون ننگ هیبتیدین بی شک و ریب * بولور کولک پاره پاره
 تاغ توز غیب) * یعنی قیامت کونی ننگ هیبتلی اولماقی شکسز و شبهه سز در قیامت
 کوننک کولر پاره پاره اولوب و یارلوب توشار و توزیر لر بارچه سی جون کبی هواده
 اوچار لر (قوله تعالی و سیرت الجبال فکانت سراها) (الایة) * (زمین اوتادی بارچه کوه
 سنکین * بولور حق خشمیدین چون پشمر نکین) * یعنی یر استیننک قاداقلری یعنی

(شفاعت ننگ بیانی)

تاولر و بارچه تاشلاری و یغاچلاری بولورلار الله تعالی ننگ آچیفند بن اول کوننک
 تلمش جون کبی هواده اوچارلر قوله تعالی (کالعهن المنفوش) الایة ﴿ اوشال شد نکا
 یر کونک قیلمه تاب * چوک طاقت قیلور بر قطره آب ﴾ یعنی اول کوننک یرلرننگ
 و کونلرننگ طاقتلری و قوتلری اولمه چوک طاقت ایلر مزلر منی صوونندن بر ائلغان
 آدم اوغلانلاری قطره آب دیماکی تسمیه الشی باسم ما کان علیه من قبیل قوله تعالی
 (و آتوا الیتامی امورالهم) کبی نته که اهل بدیعه مخفی دگلدر * (بولور عم غم بیلان
 غر دان زیبا * دلیم بیجیل الولدان شیبا) * یعنی اول قیامت کوننک قایغو وحسرتلر
 ایله ساچلری آغارر الوغزلرننگ و کچیک نارسیده اوغلانلرننگ بوسوزم
 راستلغینه دلیم قوله تعالی (فکیف تتقون ان کفرتم یوما بیجیل الولدان شیبا) الایة
 عم نقطه سزما ایله ساچ آغارق معناسینه صحاح : ه مذکوردر تأمل * (بولور
 بر بر یگانداشمان دوست دیگانلر * مگر تقوی یولیدین غم بیگانلر) * یعنی اول قیامت
 کوننک آنداع قاتیغ اولور دنیاده بر بر سینه دوست اولغانلر آنده دشمان بولورلر
 بر برندن قاجارلر آتا اوغللرنندن قاجارلر و اوغل آتالرنندن مگر بر برندن
 قاجزلر شوچیلاین کمنهلر دنیاده و قتده تقوالق قایغوسنی یگانلر و بر مجلسک
 اولوب آخرت حالن سوزلشکانلردر و جماعت نمازینه بارغانلردر بری برندن
 قاجازلر بری برندن شفاعت استاب شفاعت ایلرلر ایرمش تأمل * (هواس دیک
 قزار یرهم تیمور دیک * غضب قیلغان کشی بولغای کومر دیک) * یعنی اول قیامت
 کوننک هوا یوزی قزغان باقر کبی اولور بیر قزغان تیمور کبی اولور و عذاب
 قیلنمش بنلرننگ تنی کومر تیگ قارالور نعوذ بالله من ذلك * (کیلور نیزه بوی
 غرشید تابان * خجالت تیریگما عرق اول بیابان) * یعنی اول قیامت کوننک الله تعالی
 قویاشنی سونگوبوی مقدار نیچه آدمی لرننگ باشلری اوستنده قویار اول زمانک
 آدمیلر اسلکندین تیرلاب عشر صحراسی تولوب تیرلرندین یلغلر آقار
 * (بولور اوزحالی برلان آدمی زاد * کیلور کونکلیگما قیلغان اشلری یاد) * یعنی اول
 کوننک آدمیلر بارچه سی اوز حاللرینه مشغول بولورلر اوغل قز آتا آنا کورنماز
 ودخی نه که دنیاده قیلدی گناهلری بارچه آدم اوغلانلری ننگ خاطر لر یغه توشار
 قوله تعالی (یوم یتد حکر الانسان ماسعی) الایة * (اگر حق یاپیاسه چرم ایلگان
 جای * کواهیلق بیر گوسی بل دست ایله پای) یعنی حق تعالی حضرتی اوزی ننگ
 رحمتی ایله بزم گناهلر قیلدی اورنلر منی اوزی اورنماسه قیلغان گناهلر منی
 آیاقلرمز و قوللرمز گواهلر بیرلر قوله تعالی (الیوم نختم علی افواهم و تکلمنا
 ایدیم و تشهدار جلوم بما کانوا یکسبون) * (قباحت لک عمللر توشسه کوزکا * علاجین کم
 بلور حضرتدین اوزکا) * یعنی چیرکین و یاوز عمللر کوزگه توشسه یعنی دنیاده
 و قتده گناه قیلسه لر آننگ داروی شولدر اولسدین بورون توبه استغفار
 ایلاب گناهلرنی قیلقلری اوچون قایغویمکدر اوزگه دکدر یعنی توبه ایلسه لر

یاز قری یوق حکمتک اولور اگر الله توبه سین قبول ایلسه * (محمد کم ایرر حق ننگ
 حبیبی * امعاصی در دی ننگ حاذق طیبی) * یعنی پیغمبر مز محمد علیه السلام الله
 تعالی ننگ دوستیدر و گناه زهمتی ننگ اشانچلی دار و چیمی در گناهلر زهمتنه آندین
 اعتماد لو طیب یوقدر و مصراع آخرده استعاره بالصنایه واردر تأمل ایلیه سن
 * (بیلمن همت قور یغه باغلاب اول ایرر * همه نفسی دیسه اول امتی دیر) * یعنی
 محمد علیه السلام بیانه همت پوتاسی بی باغلاب اول ایرر ننگ ایردی عرصات میداننده
 بارچه خلایقلار نفسی نفسی دیگایلر اول امتی دیب چاغرر وزار یقلر ایرلر
 مصراع اولم هم استعاره واردر قوری دیدکی پوته معناسنه در * (همه اوز نفسیله
 بولسه کرفتار * محمد امتی مسکین اوچون زار) * یعنی بارچه عرصات خلقی اوز
 حاللری برله بولغانن کک پیغمبرلر و کک اولیلر اولسون اوزلرنی حقندن
 تلالر غیرنی تلالرلر اورتلرنده بو محمد علیه السلام مسکین یاز قلی امتلری اوچون
 زار زار یغلاب الله تعالی حضرتندن شفاعت ایلالر دیمکدر (ایمشلر قان عرصات
 یرنک بارچه خلایقلر حاضر اولورلر آتامز آدم پیغمبرگا کلورلر وایتورلر یا آتا
 بزلرگه آتلق مرحمتی ایلاب شفاعت ایلیه سن دیورلر آدم علیه السلام اوغلنلرینه
 جواب بیرب ایدر ای اوغلنلر بزلرننگ اوز حاللر مشکلدر سزلرگه شفاعت ایلمک
 قنلدر دیر و ایدر بار کز بنم برگوزل اوغلم واردر آدی ابراهیم خلیل الله دیرلر
 آندین شفاعت اوتوننگ دیر آندین صونک آدم اوغلنلری ابراهیم علیه السلام گه
 کلورلر شفاعت تلالر اول ایدر که منم آغر حاللریم اوز باشم کوبدر بزلردن
 شفاعت ایلمک اولمز دیر اما سزلر موسی کلیم الله قاتینه بار کزلر زیر که اول موسی
 دنیا ده وقتله حق تعالی حضرتی برله کوب سوزلر سوزلشدی آنتک یقین لغی بز دین
 آرتقدر دیر بس آدم اوغلنلری بارچه سی یوگر شوب موسی کلیم الله قاتینه کلورلر
 وایتورلر یا کلیم الله بزلرگه شفاعت ایلا گل دیرلر اول هم بزلردین بولماس دیر
 آندین صونک اسماعیل ذبیح الله قاشیغه کلورلر اول هم بز دین بولماس دیرلکن
 اسماعیل علیه السلام ایدر منم بر کور کلو ایزگو دولت او و گوزل اوغلم واردر آدی
 محمد در آنتک قاتینه بار نکزلر دیر اول بارچه دنیا و آخرت خلقی ننگ پادشاهی
 و شفاعت ایدوچسی در موندین صونک آدم اوغلنلری پیغمبر علیه السلام قاتینه
 کلورلر و شفاعت استارلر و پیغمبر علیه السلام یو کروب عرش کا بارر الله تعالی گاه
 سجن ایلب زار یقلر ایرلر حق تعالی ایتور که ای محمد بوکون سجده کونی دگلدر
 بلکه آشامق و ایچمک کونیدر چون سجده قیلور سن دیور پیغمبر علیه السلام ایتور
 یا الهنا و سیدنا امتلریم قایسی سی تموغلدر و قایسیسی عرصات میداننک در آنلر
 مندن شفاعت استرلر یگا آنلردن باشقه اچماخ ننگ نعمتی هر امدر دیر بس اینی
 عز و جل ایدر یا محمد بارغیل امتلر ننگ شفاعت ایلمک و دخی غیرنی پیغمبرلر گه
 ایتمک امتلرینه شفاعت ایلسونلر موندین صونک پیغمبر علیه السلام امتلرینه

شفاعت ایلو و غیره پیغمبر لر هم امتارینه شفاعت ایلر لر و ایز گولر و صالح لر هم آنداغ شفاعت ایلر لر فتا و ای صوفیه ده مذکور در (بس معلوم اولندی پیغمبر مز علیه السلام ننگ آنلار دین آرتق شفقتی وارد امتارنی کوردکی وقتک آنلاری کبی رحیم لیک کونکلی ایلن یولو قب شفاعت ایلر نته که بیوردی) * (ا کربولسه ایبه تورغان بالا گم * تا بلغانده چوک جولان قیلورام) * یعنی بر خاتون ننگ ایبه تورغان بالاسی یوق بولب موندین صونک اول بالاسی تابلسه آننگ آناسی اول بالاسی قاتنده ایلب و تولغانب یورر اول بالاسینه رحیم و شفقت ایلاب یوق اولدی اوچون ساغب تابلد قدن صوکره نه قیلورن بلمز آنچلا این حضرت رسول علیه السلام قیامت کون امتلرین کور دکنده شو چلا این رحیمی و شفقتی ایلان تورر دیکدر «کم» کاف فارسی ایله یوق معنا سنه در جولان چیم فارسی ایلان ایلانک و تولغانیق معنا سنه در هر ایکسی فارسیدر * (منک آنداغ آنادین کوبراغ و ببراغ محمد کم غریب امت اوچون داغ) آن حضرت رسول علیه السلام ننگ امتنه شفقتی آنداغ آنلار ننگ شفقتدان عزار مرتبه آرتق در هر وقتنه غریب امتلری اوچون قایغولوغ ایردی ببراغ کوب معنا سنه در فارسی در کوبراغ لفظینه عطف تفسیر اولندی وزن شعر اوچون داغ فارسیدر قایغولوغ معنا سنه در * (آقار دریا بولور اول عترمدین * شفاعت شیری بستان کرم دین) * یعنی شفاعت در یاساندین شفاعت سوتی آقار دریا دیک بولوب امتلری اوچون یومارتلی ایله پانکندین یعنی پیغمبر علیه السلام ننگ شفاعتنی سوت بیر گوچی آناغه اوغشا توی لبین الما قیبیل ندر که استعاره تکم در اهل بد یعه مخفی دکلدر * (قیلور حق اذنی برله هر طرف جوش * نصیب ایتمک آن در یادین قیلور نوش) * یعنی پیغمبر علیه السلام ننگ شفاعت در یاسننگ سوتی هر طرفه آقار خداننگ امری ایلان نصیب بولمش اول شفاعت در یاسی ننگ سوتنی اچار لر (اللهم ارزقنا شفاعته) * (نصیبی ایتمک فرزند آدم * قالور آنداغ الوغ یم دین قروغ قم) * یعنی نصیبی یوق بندلر آنچلا این الوغ نعمتن قروغ آغز قالور لر الوغ نعمتن مراد شفاعتن محروم اولور لر بوند استعاره بالکنابه وارد یم دین دیدکی نعمت معنا سنه ترکمان لغتیدر * (کشی یله اس قیامت دشتیک آه * بوقلارنی دیسگایه امت اول شاه) * یعنی قیامت صحرا سنک آدمیلر بلمز لر بو بنده لر نی پیغمبر مز علیه السلام امت دیوایتور مو ایر کان یارب سن رحمتک ایله بو بنده لر نی امت دیدکی لفظنی پیغمبر مز علیه السلام ننگ تاینه سالغیل دیب ناظم ننگ دعا قیلما قیدر * (اگر امت دیسه خوش دولت و بخت * یوق ایرسه عاصیا رفه اش بولور بخت) * یعنی پیغمبر مز علیه السلام بوقل لر نی امت دیوتلنده یاد ایلسه خوش دولت مونداغ الوغ دولت یوقدر یوقسه امت دیوتلنده یورتسه گناهکار قلار ننگ باشلرینه آغر اولور یعنی شفاعتدن محروم اولوب تموغنه کر لر نعوذ بالله تعالی) * (اگر امت دیسه نور علی نور * یوق ایرسه عاصیا رفه

اش بولور زور) * یعنی آنحضرت صلی الله علیه وسلم بوقلارنی اتمم دیسه نور
 اوزره نور اولور اگرا تمم دیسه گناهکارلرغه اش الوغ بولور * (اوشال سلطان
 داعیا الی الله * غریب امت اوچون داغ ایردی والله) * یعنی اول پادشاهکه
 پادشاهدین مراد پیغمبر علیه السلام در هر وقت ده الله تعالی جانینه دعا ایلر ایردی
 غریب امتلر ننگ یازقلرینی تلاب امتلری اوچون قایغویبار ایردی لفظه الله ایله
 آنط ایتمن بوسوز مننک راستلغینه دیمکر * (بواتملر عیب زشت ایتدی
 حالن * پیار بدعت بیلان سنت جمالین) * یعنی امتلری عیب زشت قبیح اشلرینی
 ایلدیلر و حاللرینی بوزوق ایلدیلر اوزلارین قزغانمدیلر و پیغمبر علیه
 السلام ننگ سنتنه بدعت اشلرینی قاتوشدر دیلر پیغمبر علیه السلام ننگ سنتنی
 توتدیلر و بدعت اشلر آرتندین یوردیلر شوخیلارین زشت فعللر اشلاب
 امت مز دیودوعوی قیلدیلر امت اولغانلرغه آنداغ کرکه ز ایردی تون کون
 سنتلرینی توتوق کرکر (بیست) امت ایسنک آننگ اغلاقنی توت * تاکه
 امت لک اوله سنده ثبوت * مصطفی اشلامدیکن اشلامه * اشلاب صوگره
 پشیمانلریمه * (بیایم دیک اشی اچمک یمکر * قروغ تل برله امت مز دیمکر *
 یعنی بواتملر ننگ کوبر اکینگ حالی آنداغر دایما حیوانلر کبی آشامق
 و اچمکه در موندین صوگره سنتلرینی توتماین قروغ تللری برله امت مز لر دیو
 دعوی قیلور لر آنداغ اولسه بودعوالاری باطلدر * (الهی لطف قیل حسرتلی
 ساعت * حبیبئکدین نصیب ایتکل شفاعت) * یعنی یارب رحمتنک ایله بزرلرکا
 قایغولی ساعت لر مزده اوزننگ ننگ دوستنک شفاعتنی نصیب ایلا گل و بدعتلرینی
 یراق ایلاب سنتلرینه آیاقلر مزنی توغری ایلا گل * آیرمه بخشیلر ننگ
 آراسیدین * یراق ایتمه حبیبئک قاراسیدین) * یعنی یارب بخشی بنده لرینکننگ
 آراسندین رحمتنک ایله بزرلرینی آیور ماغل و دوستنک محمد علیه السلام ننگ
 کولا گاسندین یراق ایلام گل و آننگ سنتنی توغاره ثابت ایلا گل دیمکر (جنت
 و دوزخ ننگ بیان) * (ایرر جنت و دوزخ حالاموجود * یراقبدر آنی خلقیغه معبود) *
 یعنی اجماخ ایله تموغ هر ایکسی الحال بار در اول ایکسنی الله تعالی بنده لری
 اوچون یراتدی معتزله لر ایلدیلر که اجماخ ایله تموغ الحال بار دگلر در
 الله تعالی اول ایکنی قیامت کوننک بار ایلار زیر اکه آچیلارین بقا نرسه لر ننگ
 وجودی ننگ فناده قالمقی مشکل در دیرلر بونلارننگ بوسوزلری باطلدر لقوله
 تعالی (اعدت للمتقین) بو آیتدن اول ایکاگوننگ بار لغی فهم لنه در بونلارغه
 جواب ننگ کور کام راککی اولدر آدم علیه السلام ننگ قصه سی یتر
 زیر اکه اول او جماعده نعتلر بییدی (بیت) بشارت و اوجود نار جنت *
 بقاسین حکم ایدرلر اهل سنت * بقاسینه دلیل ای اهل همت * کتاب
 سنت و اجماع امت * (کونکل گه صالحه ای عقل پیاده * سیغرا اول ایکی منزل قایسی جاعه) *

(جنت و دوزخ ننگ بیان)

یعنی یوق فکری کونکر ای عقل ایله بلسگوچی صغدر
 الله تعالی حضرتی اول نرسه نر قایسی اور نعه تلهسه آناه حاصل کلام کوئلگه کلتور منک
 بویر ایله کوکفانی اولدقنده قانده تور لر دیب بو احمق لغدر احمق لر ننگ فکریدر
 الله تعالی تلاسه قایده قویب آنده آصر ار الله تعالی که مشکل لیک یوقدر نته که بیوردی
 * (ا کر امر ایلاسه کونین بر پای * بولور بر پسته ننگ پوچاغینه جای) * یعنی بو بیت
 ننگ معناسی یوقاریده کچدی امامونده استشهاد اولدر که اچچلاین اچماخ ایله تموعنی
 هم بر ایله کوکلر فانی اولدقنده تلاسه قایسی اور نغه صغدر ر دیکدر بو عناصرده
 بولور ننگ تور مقی بز لر که مشکل اولسه ده غدا ی تعالی ننگ قاشنده مشکل دکدر * (کرر
 دوز حقه کافر قایته آلهاس * عذاب سختیدین هر گز قتمو لاس) * یعنی کافر لر جماعتی
 تموغغه کر کاندین صونک آنلر کیر و قایته آلهاس لر الله تعالی ننگ فانی عذابندین
 هیچ وقت قورنله آلهاس لر در مگگو تموغغه فالور لر (ایمشر اول چهتم که محمد
 امتلری کر لر لکن اوزلری ایمان ایله کتکلری اوله کناملری مقدر لچه بانلر
 آندین صونک پیغمبر علیه السلام ننگ شفاعتی ایله چقار لر آندین توبان لظی تموغیدر
 آنده یهودیلر کر لر اندین توبان عطمه در آنده نصاریلر در آندین توبان
 سعیر در آنده صابئون دیدکی جماعتلر در آندین توبان سقر در آناه مجوسی لر در
 آندین توبان جیمیدر آنده مشرکلر در آندین توبان هاویه در آناه منافق لر در بو
 آلتی تموغعه اولغان خلق بار چه لری ابدی در * (همیشه قالمغای ایمانلی بنک * توتار
 آخر قولن ایمانی آنده) * یعنی اول چهتم ده دایم مگگو قالمغایلر ایمانی یولد اش
 اولغان کشتی لر آخری بر کون آنلار نی ایمانلری قولندین توتوب چقار ر اچماخغه
 توغری ایلتار (ایمشر نه قدر کناهلی کمسته لر اولسه ده ایمان اهلندن اولسه تموغده
 یتمی منک یلدن ارتق یانماس یتمی منک یلدین صونک پیغمبر مز علیه السلام آنلر نی
 تموغدین آلوب چقار اچماخ ننگ ایشکی توبنده نهر الحیوة آتلیغ یلغه بار در اول
 یلغه غه بو عاصی لر نی غسل قیلدر لر دیدیلر موندین صونک یوزلری کورکام اولوب
 اچماخغه کر لر * (ا کر عفو ایتسه آتام کبائر * دیکل جائز اودر غافر وساتر) * یعنی بز
 کمسه الوغ کناهلر اشلاسه الله تعالی آنی عفو ایلاسه آیغل الله تعالی غافر در و بنده
 لر نی ننگ کناهلر نی ساتر یعنی اور تکو چیدر * (صغیره دین ا کر توتسه خداوند *
 دیکل سن ایرک آنکدر ای خر دمند) * یعنی الله تعالی برا کونی کچک کناهلر سببلی
 عذاب ایلاسه دیکل سن ایر و کلیدر بنده لرینه نه تلاسه آنی قیلور دیکل ای عقلی
 کمسته * (اوزی غافر اوزی قادر خدا * قلینه هر نه حکم ایتسه ر وادر) * یعنی الله تعالی
 اوزی کناهلر نی عفو قیلور و بنده لرینه قادر در بنده لرینه نه حکم ایلاسه ده
 ر وادر دیب ایتکل * (نعوذ بالله استعلال عصیان * آلور مؤمن کشیدن شمع ایمان) *
 یعنی سفنامز لر الله تعالی ساری برا گو کناهلر نی حلال کورسه اول کشیدین الله
 تعالی ایمان چراغنی آلور شمع ایمان ننگ اضافه سی لجین الماء قبیلندندر تأمل

بهشت ایچره کشیکم بولسه داخل * بولور آنکه همه مقصودی حاصل * یعنی بر احو
 او چماغنه کر سه آندنه تمام تلاکان نرسه لر ی حاصل اولور آشامق و ایچمکن و قوچمقین
 دیمکر * (تریکر دایما آندین صونک اولمس * المدن حزن غمدن ذره بولماس) *
 یعنی اچماغنه کر کان بنده لر دایم تریکر در آندین صونک اولماس لر در واقیغودن
 و رنجودن ذره قدریچه کور مسلر در دایما اوینامقده و کولهکده تر لر * (همیشه عیش
 ایله عشرتک بنک * کولکله کچمکلن عشرت لر آنک * اکر جنت بلان دوز غنی اوصاف *
 قیلورغه جمع بولسه قاف تا قاف) * یعنی اچماخ ایله تموغ ننگ حال لر نی بیان ایلر که
 مشرقدن و مغربدن خلاقلر جمع اولسه لر بو ایکی یورطننگ حال لر نی سویلر که
 * (ادا بولماس ایکی منزل صفاتی * آنی بخش ی بلور ننگر یمننگ ذاتی) * یعنی
 اول ایکی یورطننگ حال لر نی سوز لی آلماس لر و بیان ایده آلماس لر در مگر بخش ی
 بیان ایدر الله تعالی اوزی دیمکر * (ایکی منزل ننگ وصفی سانی اولماس
 آلا راهلی بلان هیچ فانی بولماس) * یعنی اول ایکی اوزون ننگ صفاتی
 ننگ سانی حساب اولماس بیان ایدر کاهم ممکن بولماس اول ایکی یورطننگ جماعت لر ی
 هم فانی بولماس لر یلر و کولر فانی اولدقی زمانده تموغداغی زبانی لر اچماغداغی
 حورلار آنک تورغوجی ادر یس علیه السلام هم فانی بولماس * (بتیبدر شارح الاوراد
 آنی که بولماس عرش کرسی روح فانی) * یعنی شرح اوراد دیدگی کتابک یازلمشدر که
 کولر و یلر لر فانی اولدقی زمانک عرش و کرسی و جانلار فانی اولماس دیدی * (فنا
 بولماس دیدی لوح و قلم هم * عقیده بولدر ای فرزند آدم) * یعنی ینه فانی بولماس لر
 لوح و قلم دیدی اوشبوننگ اوزرینه اعتقاد ایسکل ای آدم اوغلنلری یعنی بو
 ایتکل یی نرسه فانی اولمس لر یلر و کولر فانی اولدقی زمانده خدای تعالی اوزی
 بلدکی اوزنلرغه قویب بونلر نی ساقلر دیمکر (بیت) بوند عالم لر گر ایدر سه
 سؤال * کل شیء مالک ده نوله مال * عرش کرسی نویسر لوح قلم * جنته ناره ایر وشه می
 الم * جان اولور می یوقسه اولمز می هلاک * بویتی اشیا یه ایر مز می هلاک * ویر دیلر
 کیر و جوای شافی هم * صوندیلر کیر و شر ای صافی هم * کم بویدی نسنه یه کلور
 انعام * کیر و کلور کوز آچاچه و السلام * (مناجات بدرکاه قاضی الحاجات)
 * (الهی اعتقاد پاک برلن * منی اغشته قیلغل خاک برلن) * یارب پاک اعتقاد بیر مک
 ایلان و کینک رحمتک ایلن قاتوشدرغل توفراق دان بولغان اعتقاد اوزره یعنی
 منی توفراق کبی تواضع لی ایلاب مرتبه منی الوغ ایسکل دیمکر اغشته دیدگی
 قاتوشدر مق معناسینه فارسیدر * (دلص صادق تلم که بولدی قائل * بو سوز دان قیلماغیل
 بر ذره مایل) * یعنی منم کم تلم ننگ اعتقادی اهل سنت و جماعت اوزره در و توغری در
 و تلم ایله حق دیوا قرار ایلار من لکن یارب رحمتک ایله حق اعتقاد دن منی ذره چه
 زائل ایلامک دیمکر * (خدوانک اوزنک ننگ حرمتگین * کریم غافر ستار آتشدین) *
 یعنی یارب اوزنک ننگ حرمتک ایله بومسکین بنک لر ننگ کناهلار نی یارلقیه سن

زیرا که غافر و بنده لرننگ گناهارنی اور تکوچی سن بو ایکی اسمکننگ حقنه بز لرنی
 یارلقیه سن دیمکدر * (بومسکین لر گه مؤمن اسم قیلدنگ * جماعت اهل سنت قسم
 قیلدنگ) * یعنی یارب بومسکین بنده لر گه مؤمن و مسلمان دیواسم قویدنگ دخی اهل
 سنت و جماعت گروهندن ایلب آنلارنگ قسمندن قیلدنگ (اوشال آتدین آیر مغل
 همیشه * اگر چندیکه بولساق چرم پیشه) * یعنی یارب بز لرنی اهل سنت و جماعت
 اسمزدین آیر مغل اگر چه بز بنده لرننگ گناهارنی کوب اولسه ده اگافر امیوب
 رحمتنگ ایله شول اسمدن آیر مغل * (ملک کلسه جسدین آلفالی جان * قیلور شیطان
 ملعون قصد ایمان) * یعنی عزرائیل فرشته بز لرننگ جانهنی آلهعه کلسگان وقتن
 شیطان کلور دخی بز لرننگ ایمانهنی آلداب آلورغه قصد ایلر ایرمش * (قیلورده
 جان شیرین جسمیدین نقل * عزیز جان آچیفیدین کم بولور عقل) یعنی بز لرننگ
 تاتلیغ جانهنز تندر دین کوچدکی وقت لارده بز لرننگ عزیز جان بیر مکنزنگ
 آچیفلغندین باشه زده عقلمز کم بولور نقصان اولور شیطان لعین ایردکنی بله زلر
 * (کوکل شهبازنی قیلماق اوچون صید * قیلور هر یانده شیطان حیله و کید) * یعنی
 شیطان لعین کوکل قارچغه سنی آولارغه ایماننی آلورغه قصد ایلر اوچون هر
 طرفدین اول لعین حیله لر ایلر ایرمش ایملر شیطان لعین آدم اوغلانلارینه
 اولوم ایسر کلکی اولدقی وقتنه بر جام آیاقغه تولوغ صوآلوب کلوب ایدرای
 آدم اوغلی سگا بوسو کرک اولورمی آدم اوغلی ایتور که کرک اوله در دیر شیطان
 ایتور کرک بولسه بیرر من منم شرطلریمنی توتسنگ دیر آدم اوغلی ایتور شرطلارنگ
 نه ترور ایتکل دیب شیطان ایتور تکریم اکیئر و پیغمبر لر بالغاچچیدر دیوایتکل
 بس آدم اوغلی ایز گولر اهلندن اولسه ایتور کیتکل سن شیطان سن الله تعالی ننگ
 درگاهندن مردود سن دیو اگر اول آدمی یاوز لر دن اولسه خصوصاً ایز گوعل
 قیلماغان بولسه یعنی بش وقت نماز اوقماغان بولسه روزه توتماغان بولسه صدقه
 بیرمگان بولسه شیطان فی قوشسه آنی ایتور نعوذ بالله دنیا دین ایمانسز کیتار
 (بس آنداغ اولسه بز ننگ خطر مز اولوغدر کید لفظی حیله معناسنه در عرب در حیله
 لفظنه عطفی نفسیر اولندی وزن اوچون کلتوردی * (مددسن قیلماسانگ اولدنده یاخی
 اورار تر ناغمزغه اول لعین فی) * یعنی سن ترک الله اول وقتنه بز لر گه یاردم ایلامسنگ
 اول لعین بز ننگ تر ناغمزغه یعنی ایمانمزغه قامش اورار قامشدن مراد حیله ایلر
 ایمانهنی آلور دیمکدر «فی» نون ننگ فتحه سی ایله قامش معناسنه در فارسیدر
 لغت معناسندن عدول ایتب حیله معناسنه قیلندی مجازا (سمع الله لمن حمده)
 قیلندن اولندی * (خداونلک تر یکل جان چیقارده * کدده عشرده کوفر وک اوتارده) *
 یعنی بز لرنی تریک و قتمزده و جان چقار وقتنه و کدده کردکی و قتمزده و قمبر دین
 قوبوب صراط کوپور وسنی اوتار وقت لرده بوبیت جمله سی برله مبتدار * (جمع
 برده مؤمن آتمزدین * آیر مه صدقهنی ذاتهن دین) * یعنی بار چه لر دهن بز ننگ مؤمن

اسمیزی ذاتیز دین آیورماغل وشول اسمیز ایله ثابت ایلگل دیمکدر * (همیشه نفس ایله شیطان کمینده * منی آز غورمغل دنیا و دینده) * یعنی هر وقتک شیطان ایله نفس هر ایکسی بر یوصقه در یارب منی رحمتک ایله دنیاده هم آخرتده آز درمغل دیمکدر کمینده کاف ننگ فتحه سی ایلن پوصق معناسنه در فارسی در (تلاگم بول ایاسبوح قدوس * قلوکنی قیلماغل رسوا و مأیوس) * یعنی منم تلاگم اولدر ای پاک الله تعالی بوقلنی خلایقلا آراسنده رسوا ایلاب امید سز ایلامگل * (غد اونک یکلدم طرفه یازدیم * شیاطین مگری برله یولدین آزدیم) یعنی یارب من بنه ننگ خطا اشلرنی اشلب یا گلدیم و یازدیم و یمان تلم ننگ شوملقی برلن الوغ یولدین آزدیم * (پشیمان من پریشان اوتکان اشدین * بهار و تیره ماه و یاز قشدین * یعنی اوتکانم اوتکان گناهلاری بیدین و نه که اشلر من غریب بنه کدین پیدا بولدی یاز و کوز و جای و قش لرنده پیدا اولغان گناهلاریمه استغفار ایلادیم دیمکدر * (یمان اشدین همه عضو منی پاک آیت * کوکل ملکن مقام در نناک آیت) * (ینه شرمنده قیلمه فایتا باشدین * اویاتلیغ من ولی دستار و قشدین) * یعنی توبه و استغفار قلد قمدین صورته توبه منی کیر و بوزوب اویاتلیغ ایلامگل زیرا که من اهل صلاح دین و تقوادین اولوب چالنه کیوب ایدیم زنهار توبه منی بوز در ب بوجالنه برله فسق فساد اشلاتوب خلایقلا آراسنده اویاتلیغ ایلامگل دیمکدر فش چالنه قویرغی معناسنه در دستار لفظینه عطفی بیان یاکه بدل اولوب وزن شعر اوچون ذکر ایلدی * (مناجات اتدی الله یار مسکین * قبول اتکای سن ای دارنده دین) * یعنی تیمربار اوغلی الله یار دعا ایلادی اول دعای قبول ایلگل ای دین اسلامی توتان پادشاه دیمکدر * (تلیم عذر ایغالی یا کاشف راز * تلمنی منک تلیم قیلسام ایریر آز) * یعنی کوب عذر ایبار گا منم حاله دین کلمه زیرا که من تقصیری بنده اگرچه من تلمنی منک کیساکا تلیب و یاریب هر برسی بر تل اولسه ده هر برسی عذر ایلسه لرده منم تقصیرات و گناهلر مه آز بولور زیرا که منم کناهم آندین هزار مرتبه اوج اوردن قدر تلیم لفظی اوج اوردن در اولکسی کوب معناسنه در و ایکتیچیسی زبان و لسان معناسنه در اوچوچیسی یارمق و شق ایلیک معناسنه در اولگی تلیم تانگ فتعی ایلن ولم ننگ کسری ایلن او قولور ایکتیچیسی تانگ ولم ننگ ضمه سی ایلن او قولور اوچوچیسی هم تانگ ولم ننگ ضمه سی ایلن او قولور هر اوچوسی تر کیدر * (اویاتلیغ من ولی یا کاشف السر * قنی عذر ایغالی بوز منکیندین بر) * یعنی یارب گناهمدین اویاتلیغ من سرلرنی آچوچیسی الله تعالی قنی منم همت گناهمنک بوز منکیندین بر سیننی عذر ایتوب تلر کا * (ایس من توز کرم خواننده بیب توز * کرک توز لر کا قویسام هر قبی بوز) * یعنی یارب من بنده ننگ عدل لر نکیندین دگل من زیرا که الله تعالی ننگ یومار دلیق دستر خانندین توز و ایکمک آشاب تر من یعنی تون کون آننگ نعمت لرنی بیار من آچیلاین نعمت لرنی بیگاچ من اوز منی

عدل توتماق كركدر هر قابوطرفده اولسام ده الله تعالى نك بيورمغان نرسه لرنى
 اشلاماس كا كرك ديماكدر بس آگاه اولغل بوتوزلفطى اوچ اورنده يادا اولندى
 اولگسى عدل اولماق معناسنه در واكچىسى نك و ماخ معناسنه در اوچونچىسى
 توزلرگه ديدكى عدل معناسنه در هر اوچوسى تركيدر تأمل * (تله ايديم تله هر
 مطلبنك بار * ديدى حقدر اوزى داناي اسرار) * يعنى تل ايله الله تعالى دين
 تله هر تورلوك حاجت نرسه لرنك باردر زير اكه بنده سن و محتاج سن محتاج اولغان
 كمشه حاجت نرسه لرنى بايلردن صورار وسنده الله تعالى دن مقصودلر نكنى سورغل
 زير اكه الله تعالى سننك سرلر نكنى بيلگوچيدر و تلگان مقصودلر نكنى وير گوچيدر
 تله ديدكى نك اولگسى زبان و لسان معناسنه در واكچىسى صيغه امر حاضر در
 سورغل معناسنه در هر ايكسى تركيدر تأمل * (اوشال به خوف ايتبار يرمد ين *
 تيرم عجلت بيله آقسه تيرمد ين) * يعنى اوشال قورقچىلى بار يرمد ين قورقوب
 بنم گناهم كوبلگند ين او كونوب او يالوب تيرلر يم تير يمدن آقسه نه عجب بخشى
 عمل اولور ايدى ديمكدر تير يم ديدكى لفظننك اولكسى عربچه عرق معناسنه در
 و صونكغسى جلد معناسنه در هر ايكسى تور كيدر * (مصنف نك شكسته نفس لك
 قيلغانى) * (اوتار دنياده الله يار ميعيوب * مونتك ديك يور كاننكن اولكانك خوب) *
 يعنى تير يار اوغلى الله يار ايندى سن عيبلى سن بوخچلاين عيب و گناهلر اچنده
 يورمكند ين اولگاننك ايز گودر زير اكه تيز اولسنگ گناهنك كم بولور * (يمان
 نفسك سنك اوت ديك توتاشدى گناهنك باره باره حددين آشدى) * يعنى سيگ
 يمان نفسنگ يانه تورغان اوت كى ايمان يورتنكا توتاشدى كناهلر كوب اشلى
 تورغاچ حددين آشوب حسابدن طش اولدى * (بيله آلام ايانا قابل اوقات *
 چچوك جانسن چچوك تن سن چچوك ذات) * يعنى سن بو قدر كناهنك كوب اولوب
 كوبلگندن اوبالماس سن اوقاتلرنى توبه و استغفار ايلميوب اوتكار رسن
 بلهام سنبل بواشك تانك عجبدر اوزك اوچون قايفورمغان چچوك جان سن چچوك
 تن سن و چچوك ذات سن توبه ايلميوب وقتلار نكنى بوش اوتكار رسن ديمكدر
 * (بهايم سن بشر ديوانه سن ساغ * گناهنك آلد ينه ارنجه يوق تاغ) * يعنى سن بو قدر
 غافل تر رسن حيوان موسن اوز نكنى توبه ايلب يولمز سن سلامت آدمى سن لكن
 ديوانه سن زير اكه ديوانه اولمسك بو قدر گناهلر نك ين قورقار ايردك زير اكه
 كناهلر نك قدرى تا ولا رهم بو قدر ديمكدر * (مخنت موسن اير بالغ موسن باش *
 يوزك فاتيغ تلگ اچيغ دلگ ماش) * يعنى سن بو قدر گناهلر نكدن قورقغلر يرا كه
 سن توبه ايلمسك خاتونشاميسن يابالغ كامل سن يانار اسيده اوغلان ميسن اكر
 بالغ و كامل اير اولسك توبه ايلر ايردك بو قدر گناهلر نك وارهنوز يوزنك چيمتوق
 و تلگ اچيغ آدميلرنى رختورسن و كونكلك فاتيغدر توبه ايلب كونكلكنى
 يوشاتماز سن ديمكدر * (فعالگ نامبارك طلعتك شوم * هباي بختك اوز كعبك

بیله بوم) یعنی سن بوقدر گناه اچنده فالسکده هنوز فعللر نك مبارك دكلدر
 طالعتك شوم در همای قوشی کبی دولتک اوز فاسق لغتکنن یبالاق کبی زبون
 اولغاندر حاصل کلام سننک باشکده دین اسلام کولا کاسالب تورغان ایدی اوز فاسق لغتکنان
 هوای نفسگه ایاریب یبالاق کبی خاصیت سز ایلاب سن دیمکدر (ایمشلر همای
 هوشی معروف قوشدر قوزغون مقداری در آق اولور قنات اوچلاری قاره بولور
 باشی باشلدر آننک توردق بری هوا یوزنک در یومر نقه سنی وبالاسنی هواده باصب
 چیقارر) ایمشلر همای گاه وقتبه بر یوزینه یقین کلور قرق آرشون قدری
 یتمازدر کیر و هواغه اوچوب کیتار شول زمانه برا گوهمای قوشی نك کوله گه سی
 توغروسنک دوش اولسه جهانده پادشاه اوله ویاکه غایت بی نظیر بای اوله شونک
 کبی سنا ایماندان اولغان همای قوشی سننک باشکا کوله گه ایلدی سن آننک
 کولا گاسندن قاچب یبالاق کوله گه سندن مبارك لك استارسن یعنی شیطان
 کولا کاسندن استارسن دیمکدر کعبنک فاسق لغتک معناسینه در هند
 لغتیدر * (نه کم عهد یکه قیلدک بولدی یالغان * قنی سندیگ گناه آستیدن قالغان) *
 یعنی سن الله ایله اوز اراگه عهدلر ایلد نك وگناهلر نکلن توبه ایلادیم دیو
 ایتد نك بازچه سی یالغان اولدی و توبه گنی بوزوب گناه اشلر اشلاد نك قنی
 سنک کبی گناهلر آستونن قالوب خراب اولغان کمسنه * (یراق توشد نك نفو
 قریتملی یولدین * ببرد نك رشته طاعتنی قولدین) * یعنی سن توبه ایلاد نك
 توبه گنی بوزوب نه اوچون مونداغ یقین اولغان یردن یراق اولد نك ودخی توبه
 وطاعت یهنی قولسکنین یباریب خراب اولوب سن دیماکدر نفونقطه لی غین
 ایله ونونک ضمه سی ایله نه اوچون دیمک معناسنه در ترکمان غلغی نك لغتیدر
 * (نه کم قیلد نك جهانک ایرته وکبچ * ریا برله اول اشنی ایلد نك هیچ) * یعنی
 نه که جهانک ایرته وکبچه طاعت وعبادت ایلد نك آنلرننک بارچه سنی ریا برله یوق
 ایلاب ثوابین محروم قالمش سن * (بیلسکنی باغلا حکم بولمه مفلوج * کوزنک
 آچ کاروانی قیلد یلار کوچ) * یعنی بس آنداغ اولسه الله تعالی یه توبه ایلاب
 بیلسکنی عبادت پوتاسنه حکم باغلا تر دده اوله یغلز یراکه کاروان غلغی کوچدیلر
 سنی کوتبازلر سنک هم کوزگنی غفلتدین آچقل دیمکدر مفلوج اصلک اوتوش
 اوینی اویناب مغلوب بولنمش کمسنه در تر دد تفکر معناسنه استعاره اولندی
 * (یاتوب غفلت قراسن سورتمه یوز کا * یدی خلق اوز غمینی سندی اوز کا) *
 یعنی آنداغ بولسه سن غفلت ایله یاتماغل وگناهلر نك فارالغنی یوزو کا سورتمگل
 توبه واستغفار ایلاکل زیراکه سندی غیری خلا یقتر قایغولرنی بید یلر
 وگناهلر یشه توبه واستغفار ایلد یلر * (مصاحب لر گه هم عهد ایردی مونک * کیتار لر
 باقی ایوکا کونک کونک) * یعنی یار یول اشلر نکا بودنیاده وعده باردن بلکان
 عاقل لر کا زیراکه کونک کونک آدم اوغلانلری باقی ایوکا کیتار لر یعنی اولوب

قبر کا کر لر اولد کی کمسنه لر عهد ایلد یلرای یارانلر من کرد کی قبر کا سزلر هم
 کر رسز لکن منم تیک او کنوب عمل سز کیتما گز دیر لر * (کور رسن قافله ننگ
 اوتکانن فاش * کوتار مس سن خطر لیق اویقودین باش) * یعنی غافل دکل ایسنک
 کور رسن کاروان اهلی ننگ اوتکاننی یعنی آدمیلر اولد کنی کور رسن آنداغ
 اولسه ده غفلت اویقوسندین باشکنی کور مس سن همیشه گناه آرتندین توبه
 ایلامز سن * (کوزنک آلد نند در کور رسن قرنداشلرنک ویارانلرنک
 کناهلر ندین قایتور لر و آخرت عملرینه بر اغ اولنور لر یعنی حاضر نور لر * ولی
 سن خبر غفلتدین بولوب کیفی * یاتور بسن چه رسو الیق بیلان حیف) * یعنی ولکن
 سن غافلک غمیر نی اچب ایسرک بولوب یاتور سن و آخرت عملر نی قایغور تیز سن
 همیشه اوزگا اوزنک رسو الیق عملر نی کسب ایلرسن دیما کدر * (اولو غلردین
 کچکلردین بیکبار * کیتار لر خانه مقصودغه ناچار) * یعنی کور ار سن الوغ لر
 ویاشلر بر م بر م قبر ایوبنه چاره سز کتد یلر و سنک آنلر کیی چاره سز کتد ماکنک
 حقدر * (اگر سندین کچکلر توتسه لر راه * یاتور سنمو هنوز ای عقل کوتاه) * یعنی
 اگر سندین کچکلر اولم یولنی توتسه لر سن نیچوک غافلک ایله یاتور سن ای
 عقلی قسقه کمسنه زیر اکه اولم آدمیننک یاشینه و قارتینه قاراب کلمز در بس توبه
 ایلاب گناهلر کنی یارلقابو استکل * (بنا گاه کاروان سلطانی یتسه * سکا اصلی
 وطن ننگ حکمن ایتسه) * یعنی سنکا آکسزدان کاروان پادشاهی یتوب سکا اصل
 یورطننک حکمن ایتار یعنی عزرائیل علیه السلام کلوب چانگستی آلوب قبر گه
 کور رسن توبه ایلامین غفلتک قالب خسرا نلر گروهندان اولور سن دیما کدر
 * (الوغ یولغه کر ار سن خواه ناخواه * نه قیلغای سن ولی بی توشه راه) یعنی سن
 بنک شریعت یولنه گاه وقتده کور رسن و گاه وقتده کر مزن نفسنک آرتندین
 یور رسن بویاوز فعللرک ایله آخرت آزوقنی نیچوک حاصل ایلرسن دیما کدر
 * (عجب یول عقبه هر بر قدمه * جمیع کاروانی بحر غمده) * یعنی آخرت بولی
 عجب مشقتلی یولدر بر آدمده کوب مشقتلر وارد و بار چه کاروان خلقی قایغو
 دینکنز نده غرق اولغانلر در * (خصوصا یولده برو حشتلیک اوی بار * کرار یالغز
 باشک اول او یکاناچار) * یعنی خصوصاً مشقتلی راک اولدر یولده بر کر پچین یاساغان
 اوی بار در اول کر پچ ایوده باشنک یالغوز قالور چاره سز یعنی قبرده یقین
 قرنداشار ندین آیر لوب فالور سن دیما کدر * (آیروب کارواندین قوندور لر *
 قزیل گلدیک یوزکنی سولدر ور لر) * یعنی سنی کاروان خلقتدین آیروب
 قوندور لار شول کر پچ ایوننک اچنده قزیل کل کبی کور کام یوزلر کنی سولدر لر
 یعنی منکر و نکیر قایتبع سوال ایلاب قور قونکدین قزیل یوزلر کدین قان قاچار
 تامل ایلیه سن * (عزیز جسمنک که نعمت خواره بولغای * قزیر آستیک بیچاره بولغای) *

یعنی عزیز تئلرنك دنیاده نعمتلر یدی بارچه سی خور بولعای شول قرا
 بر آستونده چاره سز اولب قالغای * (یوز الوان برله سوز آیفان سچوک تیل *
 دیباس فرماندین آرتوق بر گنه قیل) * یعنی دنیاده ایکن وقتک یوز تور لوک
 سچوک وچاپک تلر قبر کا کر کاچ الله تعالی ننگ بیور قندن آرتق برلفطنی ایتور کا
 حالندن کمزه در همیشه تلی توتولوب بون اولوب ترور * (لحد قورتی اٹر کیلسه ییکالی
 قانی اول دمده در مان کش دیکالی) * یعنی لحد قورتی تئلر مزی بیار کا کلگان وقتده
 قانی شول زمان اول قور تئرنی کش دیب قوارغه * (یتوشسه سورغالی ایکی فرشته *
 نه قیلغای بنه حسرت سرشته) * یعنی شول لحد کا ایکی فرشته گور سو النی سورارغه
 کلسه لر بو حسرت بینک قالغان کسه نه تدبیر ونه فکر لر قیلور * (مگر تنکری تعالی قیلغای
 امداد * وگر نه قید یتکلی داد فریاد) * یعنی مگر خدای تعالی اول اورنده اوزی
 یاردم ایلاکای یوقسه بز لر ننگ فریا و فغان ایلاب قهر مقمز نه اورنغه یئار چاغر مقمز دن
 فایده اولمز خدای تعالی اوزی مدد ایلامسه * یقین بلسک مونی ای بنده زار *
 خدا دین اوز گا هیچ یوق حاکم کار) * بس یوقاروغی بیتدن بلندیکه ای زاریلق
 قیلغوچی بنک خدای تعالی دین غیر ی اشکر کاهکم ایتکوجی یوقدر * (نعوقلقغه
 باغلا ساک بیلگنی * ثناسی برله سبز ایتسنگ تلگنی) * یعنی تیز زمان خدای
 تعالی ننگ عبادتته بیلگنی باغلاغل یا که نه اوچون قللقغه عبادتکا بیلگنی
 باغلامز سن و ثناسی و ذکر ی بر لن تلگنی یا شل ایلاب دائم ذکر نی ایتناز سن
 نفومونک نه اوله معناسنه در گاهاتیز معناسنه کلتور لور اما یوقاریده بیانی کچدی هر
 وقتک همزه استفهامیه معناسنه کلور * (لحد دین بارچه آدم اوغلی تورسه * بولوب بر
 کاروان ششر کا یورسه) * یعنی بعث کوننک بارچه آدمیلر لحد لر ندین قوبسه لر
 و بارچه آدم اوغلانلاری بر بر لب ششر کا یورسه لر و عرصات میداندنه حاضر
 اولسه لر * (ولکن هر کشی اوز ماتمنده * بولور آخرفی سوداسی غمنده) * یعنی
 لکن بر کاروانده اولسه لارده هر آدمیلر اوز حاللرنک اولور لار و دنیاده نه
 عمل لر قیلدی لار و آخرت ساتوونی سچوک قیلدی لار بارچه سی آننگ قایغوسنده
 اولور لار ماتمنده قایغومعناسنه قاشقار خلقی ننگ لغتیدر * (خدا قیلسه ندا ای
 بنک زار * نه کلتور دنک نه تور لوک قیلمشک بار) * یعنی شول عرصات خلقی حاضر
 اولوب تورغان و قتلارده خدای تعالی اوز قدر تی ایله ایتدی ای بنده لریم منم قاتمه
 نه عمل لر کلتور ذکر لر ونه اشکر قیلد کز لار دیوبو ایتمی سر زنش و توبیخ اوچوندر
 * (تن و نرینکک تاتلیغ جان یر اندیم * بهایم قیلما دیم انسان یر اندیم) * یعنی خدای
 تعالی ایتور که ای بنک لریم سز ننگ تئلر کز کا عزیز جان یر اندیم و دورت آیساقلی
 حیوان ایلمدیم بلکه عقل ویر دیم آدم صورتنک یر اندیم * (همیشه ایلدیم تربیه
 تنگنی * نعوقیلدک پریشان نیتگنی) * یعنی سنی آنالار ننگ اصلا بنک یعنی آرقاسنک
 و آنالار ننگ رحمنده تربیه ایلب عالم صوره کلتور دیم و آنده هم تور لوک تور لوک

نعمت لر ایلن ترییه ایلدیم بس نه اوچون نیت لر کنی پریشان ایلدک و مندی ن
 باشقه نی دوست کوردک دیور * (سنی سالدیم مسلمانلیغ برینه * قنی شکر ایتکنک
 مکن برینه) * یعنی کنه ایتور من سنی مسلمان دیوتوغروب و مسلمانلق برینه
 سالدیم وانواع علملک لر بیردیم صد هزار نعمت لر بیردیم بو قدر نعمت ننگ
 مکن برینه شکر ایلدنگ دیو عتاب ایدر * (تمام اعضا لر کنی سالم ایتدیم * اریغ
 ذاتم بلورکا عالم ایتدیم * یعنی بارچه اعضا لر کنی دنیا ده وقتک سلامت ایلمش
 ایدریم و اوزم ننگ پاک ذات منی بلورلیک ادرک ایتارلک ادرک و علم لک بیردیم
 و دنیا یی یر ایتدیم آندین دلیل لر استاب منی بلسون لر اوچون * (سوغار دیم آب
 نعمت دین تشکنکی * قنی آیعل منک فیلغان اشنکنی) * یعنی دنیا ده ایکن وقتک من
 سنی آقار و اولاره تورلیک نعمت لر ایله سوغار دیم بس بوچچالین نعمت لر اچنده
 تر و ب سن قنی آیغل منم عالی درکاهمه نه تورلوک ایزگو عمل لر کتور دنک دیور
 * (نه بیرکلی سن چو ایلن ای تن آرای * بو عسر تدین فغان ای روسیه وای) یعنی
 بس حق تعالی ننگ بو قدر عتاب و سر ز نشلرینه نه جواب بیررسن ای تن توزب
 هوای نفس آرتندین یوردکی قلحق تعالی ننگ بو قدر عتابندن یوزلرنگ قارا اولور
 و اوکونچ سنکا اولور دیمکدر * (ایرر باشدین آیاغنگ بارچه سی عیب * مگر عفو
 ایلنگای داننک غیب) * یعنی فی الجمله سن بنگ ننگ باشدین آیاغینه دیگن
 اشلر کننگ بارچه سی عیب و خطادر طاعت و عبادت لرنگ اگر چندیکه بولسه ده
 بارچه سی عیب تر ز یر اکه نقصانلق ایله بولغاندر مگر عیب لر کنی الله تعالی اوزی
 ستر ایلیم و رحمتی ایله گناهارلر کنی عفو ایلیم اجماعینه توغری ایدر * (یسنه
 کلسه ندا آندین بنگ لر * یمانلار یحشیلاردین آیرولونکلار) * یعنی یسنه
 خدای تعالی حضرتی عرصات میداننگ ندا ایلسه یحشی عمل لیغ قللر یمان عمل لیغ
 قللر دین آیرولوب تورنکز هر بر نکز مقام و مگنزه تورنکلار بو وقتک نه ایلر مز
 بز غریب قللر نکز * (مسلمان اوغلیک طرفه یمان سن * یمانلیغ اور ته سنکی کمانسن) *
 یعنی سن بنگ مسلمان اوغلانلاری آرا سنده عجب یمانلق فعلنده بی گمان یمان
 سن طرفه عجب معنا سنده در ترکمان خلقیننگ لغتی در * (یمانلقی مگر داننده رار *
 یابب قوشقای سعادت اهلینه باز) * یعنی سن بنده ده اولغان یمان نرسه لر فی سزلر فی
 بلیگوهی الله تعالی اوزی بلیگای رحمتی ایله یمانقلار کنی یابب و ستر ایاب
 ایز گولر اهلینه قوشقای ایدی * (وگر نه سن جهان رسواسیدر سن * خلاق
 ایچره فتنه باشیدر سن) * یعنی خدای تعالی ننگ رحمتی اولسه سن گناهار نل
 سببلی جهانک رسوای سن و خلاق ایچنده فتنه قوبار مق باشیدر سن اول فعللر کا
 قارامیوب خدای تعالی اوزیننگ رحمتی ایله ایز گولر اهلینه قوشسون دیمکدر * (تلنک
 خلق آرا تسبیح و تهلیل * و لکن باطننگ تزویر ایله هیل) * یعنی سن عجب ریالیق
 ایله عمل قیلعوچیسن زیر اکه خلاق آرا سنک ریایله (سبحان الله و الحمد لله و لا حول

ولا قوة الا بالله نبيك كوب او قورسن او قوسانك اچكده گي توري حيله در و آدميلرن
 آلامق هوسنده تررسن تزوير آلامق معناسنه در * (تلنكده خلق اچنده
 وعظ ايله درس * ولكن باطننك اچمه يوق ترس) * يعنى سن عجب بر مرأى
 سن تلنك ايلن خلقلار آراسنده وعظ ونصيحت ودرسلر ايلرسن خلايقلارغه ايز گوليگ
 قيلتكز ديب ايتورسن همان باطننك اول اشلر يوقدر بلكه تكبرلك ايلرسن
 وناموس ايله يوررسن (كيوب سن خلق آرافقرانه ملبوس * ولكن باطننك نك وناموس *
 يعنى خلايقلار آراسنده باشنكا چالها و دستار اوراب و عيالر كيوب يوررسن لكن
 باطننك آنك ضدى در همان تكبرلك ايله واسم چقارمق ايلان و خلايقلار منى صوفى
 واهل تقوى وصلاح در ديوگمان ايلر او چوندر * (كورر كوز كا عجب صوفى نماسن *
 نهانك نفس ايت كامبتلاسن) يعنى كوز كا كورنور كه عجب صوفيدر سن وياشكنى توبان
 صالوب باشنكا دستار اوراب تررسن لكن اچنك سنك نفسكه مبتلا بولوب آنك هواسى
 ايله اواره سن ديبكدر * مگر رحمت بلان داناي اسرار * گناهلر يكنى عفو ايتكلى
 بيكبار * يعنى مگر اوز رحمتى ايله سرلرني بيلگوجى الله تعالى گناهلر يكنى عفو ايلاب
 اوز يبنك رحمتنه لايق ايلگلى ايدى * (اوشال غمليگ كو كلنى ايلگلى شاد * تكلولر
 اور تاسنك ايلگلى ياد) * يعنى الله تعالى حضرتى بزنك اشبو قايغولوغ كونكل لرمزنى
 شاد ايلاب ايز گولر اهلينه قوشقاي ايدى اوز يبنك رحمتى ايله ديبكدر * (كشى تاشر
 قيلور سوداسى تاشر * نعوذ بالله اولكم حد دين آشر) * يعنى بر كمنه ياوز لقى
 قيلسه قيلعان صاين كوپ ايلمكا قصد ايدر سغنامز لر الله تعالى حضرتنه اول گناه اشلرني
 كوپ قيله قيله حد دين آشوب كبرلك مرتبه سنه اير شور (ايمشار قيان آدم اوغلى
 كچك گناهغه قصد ايلسه شيطان ايتورموني اشلاكل بونده كوپ زبان يوقدر قيانكم
 آدم اوغلى اول گناهنى شيطان سوزينه قاراب اشلاسه آندان الوغ گناه كنه اشلر
 باره باره تورغاچ كبرلكلرني اشلر موندنن صوك خداى تعالى نك در كاهندن يراق اولب
 قالور اولگى تاشر لفظى ياوز ويد معناسنه در فارسى در صونكغيسى تاشماقندن
 مشتقدر كوپ اولماق معناسنه در نته كه ايتورلر صوتا شودى يعنى كوپ بولدى
 ديبكدر * (بشر بولسنك قوى افعال بشرى * عبث او تكلر مكل اثنى عشرى) * يعنى سن
 خاص خدا يلق آدمى اولسك ياوز فعللرني قويعل وآنلر دين توبه ايلسكل اون ايكى
 آي يلنى باطل فعللر ايله او تكلر مكل بشر لفظى نك اولگسى آدم معناسنه در صونكغيسى
 ياوز معناسنه در عبث فعل باطلنى ايتورلر آندين فايك اوليه * يانر غنى موسن
 قولنكك يانر * عهودنك نخلى هرگيز بيرمدى بر) * يعنى سن خاتونشامى سن يا
 اير ككبي سن سوز نكدين دونارسن عهد الست نك خرمة يغاچي بيش بيرمدى يعنى
 سن ميثاق كوننك بلى ديب جواب بيرب ايردك قيان عالم صوره كلنك اولگى عهد گنى
 اوتننك غنى موسن سوز ينكك تورمدك نرايركك معناسنه در غنى خاتونش معناسنه در
 قولنكك سوز نكك معناسنه رنخل خرما يغاچيدر بر بيش معناسنه در آندين مراد

ایزگو عملر در عیودنك نخلكا اضافه سی من قبیل اضافه المشبه علی المشبه به بر
 لفظی تر شیخ استعاره در تامل * (باشنك یتکان ساری فعلگ سنگ یش * کوزك یشی
 قنی ای مغزی یوقباش) * یعنی سن قارتایغان صاین هنوز یکتلر تیک یش
 زامانداغی نرسه لر نی تلارس و هوای نفسگ آرتندین قارتایغان صاین قوارسن بو
 قدر عمر لر سور دنك قنی سننك الله دین قورق بیلغان کوز باشك قنی اول معناسز
 قارتایغان باش دیمکدر قناعت معدنیغه آچ کوزك آچ * طمع بویی کورنمای بوسیدین
 قاچ) یعنی قناعت خزینه سیغه قاراغل دایم آچلقده اولسنك قناعت ساری قاراغل
 ای کوزی آچ کمنه دنیا نرسه لر ندین یعنی دایم قناعت ایله طمع ایلامکل و طمعگ
 قدقامتی کورنمز دین بورون طمع ننگ ایسندین قاچغل آچ لفظی ننگ اولکسی
 ترکی در جوع عربی معناسنه در توقلق ننگ ضدی در صونکفی سی امر حاضر در کوزنك آچ
 معناسنه در بویی لفظی ننگ اولکسی قوخ معناسنه در صونکفیسی قدقامت معناسنه در
 ترکیدر بو ابیاتده استعاره وارد * (ساجلمس دین بورون ساچغیل اوز نکنی *
 سوراسدین بورون سورغیل اوز نکنن) * یعنی اعضا لر ننگ چرماسدن بورون اوز نکنی
 چرکان حکیمینه قویغل یعنی اولماسدین بورون اولوکلر اهلینه قویغل کنه حساب
 قیلماسدین بورون دنیا ده و قنده اوز نکنی حساب ایلکل یعنی آخرت حسابندین
 بورون اوز نکنی حسابلا ب تورغلنه قدر یاوز لقلر ایلادنك قایوسندن بنیئلک
 تلاگل و قایوسندن توبه ایلگل دیمکدر * (قازلمای بر سنگا قایت آزاننکدین *
 یازلمای عقلمر یان یازغاننکدین) * یعنی بر قازلماسدین بورون یعنی قبر کا کرمسدن
 اول آزان اشرلر ننگدن توبه ایلاب قایتغل و کنه فرشته لر یازمس لر بدین بورون
 گناهنکدن توبه ایلکل (و ایملر هر آدمنك ایکی فرشته سی وارد برسی اولک یاغنا و برسی
 صول یاقلک آدمیلر ننگ اشرلر نی یازار لر چقان بر آدم اوغلی گناهنی قیلسه صول طرفداغی
 فرشته اونك طرفداغی فرشته دین صورار بو آدم اوغلی گناهن یاز ایقمو دیب اولک یاقداقی
 فرشته ای تور صول یاقداقی فرشته کاصبر ایلکل شاید توبه ایلر کوله لك دیو همتی یتنی ساعت
 قدری توبه ایلر دیب کونار حاصل کلام شول فرشته یازماسدین بورون توبه ایلب
 گناهلر ننگدین قایتغل دیمکدر نته که بیوردی * (بقادر دیمه عیش بی بقانی * بقانی توت اجل
 توتبای بقانی) * یعنی منگود گل فانی دنیا تر کلکنی منککودیمه منککولک اشرلر نی توقل
 اجل فرشته سی یقانکدین توتماسدین بورون یعنی بودنیانی باقی سانب غافلک
 ایله تورمغل ز نهار اجل کلمسدین بورون توبه ایلاب کناهلر ننگدین قایتغل دیمکدر
 * (مکان ایتنکلر تکرر محتلا لای * نصیحت کوشه آلسنك کوشه قیلجای) * یعنی
 سننك اورنوك یا تقان یرک بالچق ایله قاتوشقاندر یعنی دنیا قبر کبیدر مشقتلر
 کوبدر بس نصیحت سوزلر نی قولانککه آلسنك بر خلوت اورننی اختیار ایلاب آنده
 طاعت و عبادت ایلکل لای بالچق معناسنه در هند خلقی ایله ترکمان خلقی آراسنك مشترک
 لغتدر بونک قبر معناسنه استعاره آلدنی حجاز اکوشه لفظی ننگ اولکسی قولاق معناسنه

درصونکفی سی پوجماق معناسنه در هر ایکس فارسیدر پوجماقدن خلوت معناسنه
استعاره آلوندی * (یانب عیش طر بدین استه ر بدین * اوزون بیلگان چان فالغای
طلبدین) * دنیا ل تلر ندین قایتوب تنکری تعالی فی استاکل خدای تعالی سنی
اوزنی استمکند آیر ماسون کون بکون استامکنی اوزی آرتدرسون دیماکدر
ر بدین دیدکی لفظی یاننک تخفیفی ایله او قوغلا کر چه اصلده تشدید ایله اولسه ده
وزن شعر او چون تخفیف اولندی * (مصنف رحمة الله علیه ننگ وصیتی ننگ بیانی
من اولسام ای جمیع عمرم راز * منی اوزکا اولو کدیگ قیلننک اعزاز) * یعنی ای
منم سرداش قر داشلریم قیآنکه من دنیادین اوتسام منم وصیتم سز لر کا اولدر منی
باشقه اولو کدیگ عزتلاب و عر متلاب قچیز و تکفینه آرتوق مشقت چیکمانکز لر
بلکه منی مسلمانلر اولو کدین غور رانی ایلنکز نته که بیوردی * (خس و خارا اوستیکه
تاشلاب توننک غار * قیلنک مندین بهایم جسمیدک عار) * یعنی منی چوب چار آستیغه
تاشلاب توننکز لر تمنی غور ایلانکز دورت آیاقلی حیوانلر ننگ تنلری تیک منم
تمنی آنداغ غور و مسخره ایلانکز لر * (بوساغه آستیغه تاشلانک تنی * کفن ایلنک
چرک پیراهنمنی) * یعنی منی اولد کدین سو کره بوساغه آستیغه تاشلاب منم تنمدن
مسخره ایلانکز لر و شول بوساغه آستونده چروک کولما کلر منی کفن ایلانکز لر کوله
کوله مندین مسخره ایلانکز لر * مکاحیف ایتمانکز لر تومان بوز * اکر چندیکه مردم
قیلسه لر سوز * یعنی من غربیکا صرف ایلانکز کفن لکبه یانکی بوز لر فی آدمیلر
سوز ایته سر لده نه او چون یانکا بوز ایله کفن ایلماس سز لر دیسه لر ده آتلر ننگ
سوز لرینه قارامکز زیرا که شریعتک ایسکی بوز پاک اولسه کفنکه جائز در
* یبارنک تیز بار آتورغان یولمغه * مبادا قالمغایسز شوملو مغمغه * یعنی من غریب فی
یاراغلاندر بجهدر اک باره تورغان بیریمکایار نکز لر یعنی تیزر اک قبر کا ایلتنکز لر
آنکسز دین تیزر اک ایلتمیوب شوملمغنی کورب تانک عیایبکا قالوب مسلمان لر
قبر ندین مخروم ایلاب یالغوز بیر کا کومار سز لر شوننک او چون جهدر اک ایلانکز
دیدی * (کوز نکز دین چقارمنک قطره یش * جنازه م آرقه سیدین آتکز تاش) *
یعنی منی اولدی دیویغلاب کوز نکز دین حسرت ایله بر قطره یش چقار مکز لر
بلکه خور ایلاب جنازه م آرتندین تاش ایله آتکز لر دیدکی بلکه ابز گو دعا ایله
یاد ایتونکر دیمکر رحمة الله تعالی * (آیاغمدین توتوب سودر انک لداکا * نه
او چون قیلماننک قللق اهدکا) * یعنی قیآنکه منی قبرمه ایلتسنکز آیاقمدن اوستراب
مسخره ایلاب لداکا کر تنکز لر بوسوزنی ایتوب سن شوم نه او چون ترکک و قتنکه
الله تعالی کا قللق و عبادت لر ایلامنک و نه او چون هوای نفسنک آرتندین یوردنک
و نه او چون خلایق لر فی ریختننک دیوعتاب ایلاب قبرمه سالنکز لر * (ا کر چندیکه
من اولسام کنهاکل * دعاوز ار یغه سز لر بولنک یار) * یعنی اکر چه من کناه در یاسنه
غرق بولسامنک منی کافر لر کبی مکروه کورمنکز لر بلکه بنگا دعالر نکز بلان یار

(مصنف رحمة الله علیه وصیتی ننگ بیانی)

وولد اش بولنكز لر بيله ديودعا ايلانكز لر * (ديونك پرور دكارا كر دكارا رحیما
 مغفر تلك بیروبارا) * یعنی ایتونكز لر عالمنی تربیه قیلغوچی الله تعالی کا اول
 الله تعالی ننگ صفتی بودر کم رحیم قیلغوچیدر بنده لر اوزرینه * (آلوب كلك
 سنك قاچقان قلنكنی * غطالر بابنی آچقان قلنكنی) * یعنی قبر یقاسنده ایتونكز لر
 بيله دیویار ب سننگ بیورغان نرسه لر نكنی توتماين قاچب یوردکی قلنكنی توتدق
 وسننگ درگاهنكا آلوب گلدك زبراکه بوقل کوپ غطا ایشگری فی آچقان ایسدی
 ایسدی کلتوردك * کیلوبدر حیله سی یوقدر کیتارکا * تلی یوقدر بوقل ننگ عذر
 ایتارکا * یعنی بوقلنك سننگ ایشکنکا کلدی ایسدی حیله سی یوقدر کیرو قاچارغه
 وهم تلی یوقدر گناهلر ندین اوتوب تار کا بلکه کل حیله لری توكانب کلدی
 * گناهی کوپ بقار رخساره سی یوق * بویون سونماقدین اوز کا چاره سی یوق *
 یعنی ایتونكز لر بولکلن بنده ننگ کناهی کوبلکندن سز لرنك درگاه رفیع لر نكز کا
 باقارغه اوفتانب تورادر آنداغ اولسه ده نیلاسون سز لر کابوین سونمای چاره سی
 یوقدر * (ا کر بیر سنك جزا قادر خدا سن * وکر عفو ایلاسنك سن پادشاه سن * یعنی
 ا کر بومسکین قلنکا جزا ایلاسنك یا که کناهندان اوتوب عفو ایلاسنك بار چه سیغه
 قادر و پادشاه سن ایرکلی سن * الهی بار چه آنتک حرمتی دین * اریغ ذاتک صافاتنك
 حرمتیدین * یعنی بار چه مبارک اسم لر نکنک حرمتی اوچون و پاک صافاتنك و ذاتک ننگ
 حرمتینه * بوقاچقان بنده گا قیلغل ترحم * ا کر چه قیلدی قللق رشته سن کم *
 یعنی شریعت امر لر ندین قاچب یوردکی بنده نگار عیم ایلا کلا کر چه بومسکین
 بنده نك قل بولماق بینی کم ایلسه ده یعنی آز وقتلر ده قللق ایلسه ده بارلقاغل * محمد
 آتلی دوستنك حرمتیدین * نصیب ایت آخرت ننگ راهتی دین * همه اوتکن رسولنك
 حرمتیدین * چیمع بخش قلمر حرمتیدین * یعنی بز کار عیم و شفقت ایکل اوز ننگ
 دوستنك محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم حرمتنه و بار چه انبیالر و اولیالر حرمتنه
 * ا کر چندیکه بنده نکدر بد افعال * رخ عصیانه ثوب مغفرت سال *
 یعنی ا کر چه بوقلنك یاوز فعللی در آنداغ اولسه ده آنتک گناهی یوزرینه یارلقامق
 کیومنی سالب کنهانی عفوایله رخ عصیان دیدکنده استعاره مکنیه واردر ثوب
 مغفرت دیما کیومنی قیل اضافة المشبه به الی المشبه من قبیل لیمین الیه در تأمل
 عبت اهلی ننگ اسرار ی اوچون * رخ ذرددل خونبار ی اوچون * یعنی الله تعالی فی
 سوگوچیلر و آنلرننگ یوزلری ساریغ قیلب کونکل لر ندین قان آغز غانلقی اوچون
 بونک کا رحیم ایلا کل دیمکدر * غزاقیلغان ایرایلر جانی اوچون * شهید لر ننگ
 مبارک قانی اوچون * یعنی سوغش قیلب شهید اولوب اولگان کسه لر ننگ حق
 و حرمتی اوچون و دخی شهید لر ننگ مبارک قانلاری اوچون بوبنده گا رحیم ایلاکل
 * اولوغلرننگ سغالی آقی اوچون * یکت لر ننگ دلی مشتاقی اوچون * عجز لر ننگ
 افرغان باشی اوچون * یتیم لر ننگ کوزی ننگ باشی اوچون * یعنی شیخ لر ننگ

آق صقاللری اوچون یکتلرننک کونکلی مشتاقی اوچون ینه قارچقلرننک ساچلریننک آقلفی اوچون (ودغی اوکسزلر ویتیم لرننک یغلاغان کوز یاشلری هرمتنه رحیم ایلاکل ﴿ شکسته بیوه لرننک دردی اوچون ﴿ اسیر غلغلی ننگ آه سردی اوچون ﴿ یعنی صنق کونکلری لرننک قایغو و حسرت ایله صنقلغی اوچون (دغی اسیر توشکان غلقلرننک قایغو و حسرت ایلن صوله دغی سولولرننک هرمتی اوچون یعنی ناظم رحمه الله تعالی بو اون ایکی تورلوک فرقه برله شفا استمکی آننک اوچوندر بونلرننک مرتبه لری و هر متاری الله تعالی قاشنده کوبدر شوننک اوچون بونلر ایله شفا استادی ﴿ اکر چندیکه یوق ایلسکنده هیچ شی ﴿ بو قاپچان فلنی رسوا قیلامه یاحی ﴿ یعنی اکر چه بو بنده ننگ قولنده عملدن هیچ نرسه سی یوقدر ودغی شریعت امر ندین قاجب یوردکی قلوگنی رسوا ایلامه ای ترک الله رحمتنک ایله گناهمنی یارلقه ﴿ سالک کتجنی استمک ننگ بیان ﴿ کیل ای طالب بودوندین یوز اوکورسک ﴿ طریق کعبه مقصوده یورسک ﴿ یعنی ای الله تعالی فی استا گوچی بوز یون دنیا دین یوز اورب مقصود کعبه نکا یورمک تلاسنگ یعنی اهل سلوک اولب خدای تعالی فی تابهاق استاسنگ و آقا قصد ایلسنگ ﴿ قدم قویسنک اکر بول وادیغه ﴿ قولنکنی تابشور اول هادیغه ﴿ یعنی سن اهل سلوک بولوب طریقت چوقز ینه آیاتی قویماق تلاسنگ اول سگا قولنکنی تابشور مق کر کدر برکوندر گوچی شیخ ننگ ایینه اول کوندر گوچی شیخ اولماینچه الله تعالی یه سیر ایلمک واصل اولمز نته که پیغمبر علیه السلام ایدی هر کم ننگ شیخی بولماسه دینی یوق مراد دین کاملی یوق زیر اکه اهل سلوک اولقان کیمسه ننگ اعتقادنده و کونکل عشقنده ثابتلک بولمز فی الجمله حق تعالی یه سیر ایلمک ممکن بولماس مگر برگمسنه فی قلاوز ایلامینچه نته که پیغمبر مز علیه السلام کندوزی الله تعالی کا واصل اولدی مگر جبر ائیل واسطه سی ایلن اولدی قوله تعالی (ما کنت تدری مال کتاب ولا الایمان و لکن جعلنا نور انهدی به من نشاء من عبادنا) الایه بس معلوم اولندی آنچلا یین الوغ پادشاه مرشد کا محتاج اولسه بزلر کا فائده اولدی قلاوز اولماینچه الله تعالی یه سیر ایلامک (روایتدر حضرت امام اعظم رحمه الله علیه اولمسدین بورون ایکی یل تصوف علمنی برله مشغول بولدی محمد باقر دیدکی بر صغر کتوجی سینه النبی بوردی و آئی شیخ ایتدی متصلا ایکی یل آگا خدمت ایلاب آداب طریقت اوگر ایتدی (القصه حضرت امام اعظم دنیا دین نقل قیلدی حضرت امام کرخی دوشنک کوردی امام آلتون نیت اوستنده اجماع ننگ برکوشه سنده در درس ایتور ایدی صوردی که یا استاذ حالتک نچوک اولدی و دنیا دین اوتکانده نه معامله ایلن حق تعالی حضرت تارینه لایق اولدنک دیدی حضرت امام اعظم جوابنده کورگاز دی (ولولا السنن الاخیرتان لهلک النعمان) یعنی بو صوغلی ایکی یل اولماسه ایدی البته ثابت اوغلی نعمان هلاک اوله ایدی دیدی فی الجمله بر قلاوز اولماینچه سیر

ایلمک ممکن اولمدی اوچون بیوردی ﴿عجب یولدر اننک پایانی یوقدر * خطرلک
 یرلرینک سانی یوقدر﴾ یعنی الله تعالی یه سیرایتا تورغان بول عجب اوزاق یولدر
 هیچ آننک آخری یوقدر و آننک انتہاسینه ایرشمک یوقدر اما اول بولک خطرلیک
 اورناری ننگ حسابی و سانی یوقدر زیراکه اول یولده دوشمانلر کوبدر شیطانلر
 و نفس هوالری سنی الله تعالی صاری سیر ایلمکده کوب دلیللر اثبات ایله ب
 سنی آذررق هوسنک تورلر زیراکه هر بر مقاملر نده بر تورلیک دوشمان سنی
 آذرر اوچون حاضر لنوب تر نرنته که بیوردی ﴿طلب قیلغان اوشال راه عدمه *
 هلاکت چاهیدر هر بر قدم﴾ یعنی بو فقیرلک و فثالک طلب قیلغان بول ننگ هر
 بر آدومنده هلاکلیک قیوسی باردر (ایشلر هر بر مقامنده بر تورلوک فتنه وارد
 ایشلر ولی لر مقامی اون ایکی مقامدر هر مقامده بر تورلوک فتنه وارد
 اول فتنه لر دین هیچ بر طالب اوزنی اوزی خلاص ایته آلماسدر مگر بر شیخ
 کامل اولمایچه نته که بیوردی ﴿عجب یولدر تمام محنت رنج * ولکن
 هر قار شده بر نیان کنج﴾ یعنی الله تعالی طرفینه سیر ایلمک بولی عجب
 یولدر تمام مقاملری ننگ آخرینه دیکن محنت رنج لری کوبدر لکن آنداغ
 اولسه ده هر بر قار شده بر باشرون خزینه سی باردر و هر بر مقامده الله تعالی
 ننگ بر باشرون حکمی باردر آدم دن آنی بلزلر مگر که بو عام کا
 اقدام ایلاب تاتقدنمگره بلنور زیراکه بو طریقت ننگ هر مقامی ذوقی در
 آنی بیان ایلمک نتاک ممکن اولورتا کشی اوزی تاتو مایچه بلنوزدر
 من لم ینق لم یعرف (دیدگری بوکئا اشعاردر ﴿اوشال کنج نهان یانتان
 زمین ده * مبادر قرآچیلر کمینده﴾ یعنی اوشو باشرون خزینه لر یانتان
 یرده اوغر یلار و هر امیلر باردر هر برسی بر یوصفده اولتوروب طالب الله تعالی نی
 آذررق سببنده ترلر بس شیخ کامل شول قرآچیلار اولدقی اورنندن خلاص ایلب
 مریدنی النندن یتوب اول اورنندن خلاص ایلر دیمکدر ﴿اگر بولماسه یول
 باشلاغوی پیر * سالور بوینوگاشیطان دام تزویر﴾ اگر سننگ بو یول باشلاغوی
 شیخنک اولماسه شول بو صدقاعی اوغر یلار بوینوگئا عیله توزاقنی صالوب طریق
 حقدن عدول ایلب طریق باطل لفته ایلتارلر جنی اولوب قارا یوزلوک اولورسن
 دیمکدر ﴿اگر بولماسه بر صاحب کرامت * ایماس ممکن کشی یتکی سلامت﴾ یعنی
 سن الله تعالی طرفیغه سیر ایلمکده بر صاحب کرامت شیخنک اولمسه اول مقام
 رفیع غه سلامت یتیمک ممکن دگلدنر کورمزی سن فلاسفه جماعتلری ایتورلر
 بزلرکا پیغمبرلر و اولیالر کر کمز زیراکه بزلر همان الله تعالی نی اوز عقلمز ایلن
 تانورمز لار و پیغمبرلری الله تعالی علم سز کمسنه لر اوچون بپردی دیورلر و بزلرکا
 مرشد کر کمز اوزلری سلوک ایلب عقللاری ایله دلیللر اثبات ایلب آخری
 شبهه ده قالورلار اول شبهه لر نی آچه آلمایچه کوی دنیادین کافر اوتدیلر نعوذ

باله من ذلك ﴿١﴾ چنان هر پیر بلور قتلوغ یولنکنی * تانب ایر یخشیسن تابشر
 قولکنی ﴿٢﴾ یعنی چنان سن اهل سلوک اولماق تلاسک شیخ لرننک کامل مکمل اولغانینه
 سلوک ایله شوچلاین شیخ اولسونکه سننک مبارک یولسکداغی حاللرنی بلسون و ایر لرننک
 تقواسنی تانب آننک اوزه قولنکی تابشورغل یعنی شریعت امرینه موافق اولدق
 کمنسینه داغل اولدق ایله ایمشلمر مرشد اولدق کمنسینه قرق یاشدن کم اولمیه
 و غاتون سز اولمیه و نادان اولمیه و بدعت ایله موصوف اولمیه نته که توبانده یاد
 اولتور ﴿٣﴾ اوشال پیر بیکه پیرنک پیری بولغای ﴿٤﴾ طریقت بیسه سینک شیر ی بولغای ﴿٥﴾
 یعنی اول شیخ اولدق کمنسینه شیخ لرننک کامل ره کی اوله و طریقت اورمانیننک آر صانی
 اوله اندین مراد علم باطنده کامل اوله و مریدلری ننگ لایق سز حال لرنی انکلاغوچی
 اوله و آنلارنی هلاکت پله سینه یتکان زمانلارده توجه و تصرف ایله آنلارننک لایق سز
 فعل لرنی مندفع ایلیه نه که خوفلی مقاملر واردر شیخ اولدق کمنسینه مریدلرنی
 خلاص ایلیه (ودغی مریدلریننک طبیعتلرنی بله و آنلارعه نه غذا کر کدر ونه
 تصرفات لرن کر کدر هر برنی بر لوبورینه ادا ایلیه) ایمشلمر طبیعت تانومغان کشی
 شیخ اولورغه لایق دگلدر نته که بیوردی ﴿٦﴾ تخلف قیلیمسه هیچ شرع اشیدین * طمع لک
 بولیمسه هر کیز کشیدین ﴿٧﴾ یعنی اول شیخ بولغان کمنسینه ده هر کیز شریعتکه خلاف
 اش کورنماسون یوروشنک و اولتور شنده آشامقده و اچمکک و سوزلشمکده بارچه سی
 شریعتکه موافق اوله و دغی آدمیلر قولنداغی نرسه لرنک اطیع کار اولمیه بلکه قدما
 اهل طریقت کبی اوزلریننک حلال کسبی ایله اوله بویاتلسگان و دغی ایتوله چک
 شرطلارننک برسی اولمسه ده شیخ دگلدر اگر چه کشفات حاللرنی کورسک ایننانک
 بلکه معونتدر یاکه استدر اعدر تأمل ﴿٨﴾ آلب قولغه چراغ علم ظاهر * علوم باطننک
 بولسه ماهر ﴿٩﴾ یعنی شیخ اولدق کمنسینه ظاهر فقه لردن بر از ضرورت دینیه مقدار چه
 بله و علم باطنده کامل اوله حاصل کلام شریعت مسئله لرنی بلب مریدلرنی شک و شبهه دن
 چقارمق مقداری اوله و علم باطنده درجات اولیاننک یارتسی دن اکسک اولمیه
 آندن اکسک اولسه علم باطنده مهارت لکی یوقدر همان اول کمنسینه اوزنی
 اوزی صافلی آلماسدر قائده مرید بسلمک (امام قاضی زاده دن منقولدر شیخ اولدق
 کمنسینه اون ایکی یوز مسائل فقهی یاد بیله و تفسیردن توقوز یوز آیتی معناسیله
 ملاحظه ایلیه پیغمبر علیه السلامنک حدیث لرندن قرق حدیثی یاد ایله به
 و توته موندین باشقه لارنی کتاب لاردن قاراب مشکل لرنی آچقوچی اوله و ناسخ
 و منسوخنی آکلاب و معمول و موضوع حدیث لرنی بله و علم نخودن اعراب درستلر
 قدرن آکلاب و علم تجویددن ادا^۱ عروف قدری بله و علم معاندن حقیقت ایله مجازی
 آکلابه بس بواصناف ایله بلیب متشرع اولسه همان شیخ لرنی اگر بوشی لرن اولماسه
 بر ناداندر یولده قالش احمقدر دیو دشنام ایلدی ﴿١٠﴾ فنا بولسه تن و جان تولایدین *
 قوتلسه ماسوادین لطفی دین ﴿١١﴾ یعنی شیخ اولدق کمنسینه اهل فنادن اوله تندن

و جانندن بیزار اولوب توکلی الله تعالی صاری اوله جانینه و نینه بلا کلدکی و قتلارده صابر اهلندن اوله الله تعالی دن غیردن بیزار اوله و آنلارننگ هواسینه قارامیه بلکه معشوق رضالقدنه اوله و زینت دنیای طاشلامقده اوله (ایمش لر شیخ شبلیدن صور دیلار فنافی الله نه اوله جوا بنده ایدی زینت دنیادن بیزمکدر دیدی (ودخی ابوالمنصور الماتریدی ایدی که فنافی الله اولدر که بر مقامننگ اسیدر آتی بیان ایلک ممکن دکلدر زیراکه ذوق در بس اول مقامه شو چلا این کمسنه لر ایرشکر که نفسینه خلا فلق ایلب و طاعتنی کامل ایلب زینت دنیادن بیز کانلر دیدی ﴿ قایو ایرمش فنا بولغان نشان ﴿ تکبر بولمسه مقدار دانی ﴿ یعنی شیخ اولدقی اولدر کم اصلاً ننگ تکبر لک علامتی اولمیه زیراکه تواضع لیک پیغمبر لر خلفی ایدی بوشیخان تواضع اوله ﴿ اوزینی نفسنی اول بلمسه پاک ﴿ بولب قللقده ایتسه ماعبد ناک ﴿ یعنی شیخ ننگ اهل فنا اولدقی اولدر اوزی ننگ نفسنی حرامدن و شبهه دن پاک ایلمه و کته اوزی دخی طاعت و قللق اولب اول شیخ منک قنک قللق و عبادت دیو اوزنی خور کوره ﴿ اگر چه بولمسه فارغ اشیدین ﴿ اوزین کم کورسه هر مؤمن کشیدین ﴿ یعنی اول مرشد اولدقی کمسنه حق تعالی ننگ عبادت لر ننگ هیچ بروقت فارغ اولمسه ده اوزنی هر مؤمن لر دن کم توتوب بن زبونلرننگ زبونی من دبه یعنی اصل تواضع اولدر که مسلمان کندوزنی هر کمسنه دن حقیر کوره و شول اچلدن مسلمانلر عیبندن بری اوله ﴿ ایشتماسه کشی هیچ من دیکانن ﴿ اوزی هم بولمسه فانی ایکانن ﴿ یعنی اول مرشد اولدقی کمسنه دن آدمیلر هیچ من و منلک و تکبر لکنی و کندوزنی کورمکنی ایشتماسونلر (ودخی اوزنی فنافی الله مقامنده ایدکنی کندو اوزی بلمسون و نه مقام ایرکاننی هیچ بر کشیلر کا ایتسون نته که بیوردی ﴿ اوزی ایتسه فنا اولدیم دیسدر ﴿ فنا بولغان کشی هر کیز دیسدر ﴿ یعنی اول مرشد اولدقی کمسنه من مقام فنا اوزرینه یتدیم دیو اوزنی کشیلر کا ایتسه و اوزنی مدحلاب مریدلر جذب ایلمکنی تلاسه اول اهل فنا دکلدر زیرا که اهل فنا اولدقی کمسنه کشیلر کا فنا ایرکاننی ایتسدر اگر ایتسه برسفاقت اولغان کمسنه در زیراکه و اصل اولغان کمسنه فاندن اوزنی ایتوب خلا یقلر آراسنده بلدرسون نته که بیوردی ﴿ اوزی ننگ باشنی ساتسه اوزی قل ﴿ چان عاقل کشی بیرکای آتکا پول ﴿ یعنی بر بنلرننگ بنده سی کندوزنی برا گوکا ساتسه عقل ایالری چان آقه بیریب آلسونلر زیرا که قل ننگ کندوزنک تصرفی جائز دکلدر آچچلا این شیخ اولدقی کمسنه من مقامنی تابدم دیب ایتماکی جائز دکلدر اگر چه ایتسه فنا بولغان دکلدر بلکه جنلر صتاشموریب یوروتدکی اعقندر ﴿ اگر رو بیرسه هم بعضی مکاشف ﴿ ایشتماسدر آکا هیچ مردعارف ﴿ یعنی اگر یوز بیرسه یعنی بعض وقتده کشفات و تجلیات عجایب و غرایب نرسدر کورنسه ده الله تعالی فی حقیقت تانغان و حقیقت پخته اولدقی من اینامسدر و ایتورکه منم گناهم کورندی

غیری دکلدر دبه ❀ اگر کورکان بیلان اوزدین کیتبدر ❀ یتب سن دیب آئی
 شیطان یتبدر ❀ یعنی اکر آنچلاین عجایب و غرایب کوردکی برلن اوزدین
 کیتسه یعنی تکبرلیک ایلاسه اوزینه اوزی مرتبه که یتب من دیب اعتقاد ایلسه
 تحقیق اول کشینی شیطان قولندن یتا کلاکان دیو اعتقاد ایله باشقه دکلدر یتب
 لفظی ننگ اولگسی اولاشماق و وصول اولماق معنا سنه در صونگسی یتاک لک و فائد
 معنا سنه در تأمل ❀ بوتوننی توش بیلان توش قیلمه ای خام ❀ بیان قیلماق بیلان
 قالعانی شام ❀ یعنی بو اول امرده استخاره توشی برله یاکه کمالات ناب قد نصکره
 اویق و گنده یاکه مراقبه گنده عجایب و غرایب نرسه لرنی کورمک ایلن آئی بیان
 ایلاب کون ننگ توش و قتنه چه بیان ایلاب قروغ قالماغل ای پشاد کی کمسنه اول
 توش گنده و مراقبه ده کوردکی نرسه لر گنی بیان قیله قیله اغشام و قتنه قالورسن طلب
 بازارنک کچکا قالب قماچارنک ارزان بولور و مطلوب بگدن قوروغ قالورسن بلکه
 دوشک کوردکی نرسه لر گنی بیان ایلامیچه آلد انباریچه همیشه طلبک اولفل زیر که
 اول دوش ننگ بعضی اضاغاث احلامدر و مراقبه ننگ بعضی کشفی معونتدر مگر که اول
 امرده مرشد کا بیان ایلمک جائز دیمش لر و آندین غیر ییکا بیان ایلمک بیولر
 حرامدر ❀ اکر کم اولسه کورمکدین مغافت ❀ یتار اغشام صبا بوتوشدین آفت ❀
 یعنی اول توش کوردکی کمسنه توشندین قورقماسه بوتوش ننگ فتنه سی تازک
 یاکه اغشام و قتنه بلور یعنی اکر ایز گو توش اولسه آگذا آلد انب اوزنی اوزی
 غرور لک کا سالور اگریاوز توش اولسه نومیذ اولور پهر حال توشنی بیان ایلامک
 کر کمزدر ❀ اوزین آیمان کشی البته در خام ❀ ولایت تختیغه باسقان ایماس کام ❀
 یعنی اوزنی اوزی بن اهل کرامت من و مرشد من دیو خلا یقغه ایتد کی کمسنه البته
 چی در اول کمسنه ولایت مرتبه سینه یتوب آنده مقصود تابعان کمسنه دکلدر همان
 بر هرزه گوی و اوزنی مرشد صائب غلابدن مال آلمق هوسنک پیر گوچی کذاب در
 ❀ اگر چه هر کچه کویک بولسه طوفی ❀ بورونعی دن زیاده بوله خوفی ❀ یعنی اگر
 برا گوهر کچه بدی فات کویکلرنی طواف ایلاب عرش کا بار سه ده لکن الله تعالی دن
 قورقیاقی بورونعی دن آرتوغرات اولسه کرک ❀ مباداغره توشه کونک لکا ❀
 اوغره باشلاسه آفتلی بولغه ❀ یعنی آگسزدن کمسنه ننگ کونکلینه غرورلق توشار
 اول غرورلقانی فتنه لی بولغه باشلر اول کمسنه فتنه لی بولغه کریب هلاک اولور
 تکبر لر گرو هندن اولب اوکو چنک قالور ❀ بولور حالت لیک ابر البته خاموش ❀ اگر
 بیتمسه می هیچ قیلماعالی جوش ❀ یعنی اگر برا گوننگ حال علمندن بر آنصیبی وار
 کمسنه سکوت ایلر حالندن خبر لر بیرمس نتاک که خبر ننگ آچومقی یتسه هیچ کویکی
 آوازی یوقدر شوچلاین اهل حال ننگ چنان کمالات مقامینه ابر شسه هیچ من
 من دیوایتکان خبرین اشتیاسلر ❀ کوتارمس اون ولایت لیک خرد مند ❀ صد اچماس
 اونی دین باغلاسه قند ❀ یعنی علم حالدن اولغان عقل ایسی آوازی نی کوتارمز من

شوند اغ خلیفه موند اغ ایشان من من دیماز که شکر قامشینک ایچنه وقتی يتوب شکر قبی
 تولسه هرگز آنندن آواز چقماز نه قدر تحریک ایلسکنه آچیلاین کمالات اهلندن موند اغ
 دید کی سوز چقماز دیما کدر * (دیما س هر کمکاسرار حقایق * اگر تابلسه کج اغفاسی
 لایق) * یعنی حقیقت سر لری بلگوچی عقل ایاسی صاحب حال کمسنه کابر عبید بن خزینه
 تابلسه آنی اول عقل ایاسی هیچ کشیکا ایتماس زیرا که ایاتور بولسه فتنه کا او غرار شو چیلاین
 برا گو کمالاتکا يتوشسه هیچ کشیکا ایتماس در من موند اغ مقامه دیواوزنی اوزنی بلد رسدر
 * کشی او چقان بیلان سوی سموات * تورع قیله این ابرمس کمالات * یعنی برا گو
 کوکا او چب يتب بور وسه ده آننک او چماقی تقوی لیک ایله اولسه کمالات مقامینه
 يتکان دیمسز لر بلکه یوقاریک مذکور اولغان استدار جدر یا معونتدر * (ولی
 اولدر چقارسه ماسوانی * هوادین در طلب قیلماق هوای) * یعنی اول ولی ننگ تعریفی
 اولدر کونکلندن الله تعالی دن غیرى ننگ محبتنی چقارسون ونفس هوالر فی ترک
 ایلاب الله تعالی نی استاسون زیرا که ایکی سومک بر کونکلکاسمغز در نفس هواسی
 ایلان الله تعالی نی ایستمک هواسی ایکی ضد لر در ایکی ضد فائده جمع اولامگر
 برنی ترک ایلسنک اولور * نبی طبیعتی در رشتۀ عب * ورع قیلماق کمالات
 تقرب) * یعنی پیغمبر لر طبیعتی در قللق و محبت بی ایله موصوف اولماق و تقوی لک
 ایلمک کامل اهللری ننگ یقین لقیدر اول سبب ایله الله تعالی په یقین اولور لر
 * (اگر فیل دک ابر منبی و کر قیل * ورع اصحاب ایاتور لر حذر قیل) * یعنی اگر
 شریعت بیورمغان اش فیل کبی الوغ بولسه یا که قل وتوک کبی کچک اولسه تقوی
 اهللری ایاتور لر اول اشدن صافلانغل دیر لر حاصل کلام شریعت بیورمغان اش
 کرک کچک کرک الوغ اولسون هر ایکی بر در صافلق کرک در * (اگر چه کوب
 ابرر جود سجودی * کور نهاس ذره چه عارف و جودی) * یعنی هر امدن شبهه دن صقلانمین
 تور دق کسنه ننگ جومار دلفی والله تعالی نی عارفلقی و سچده قیلماق نه قدر کوب
 اولسه ذره قدر چچه کور نمز زیرا که هر امدن صافلانمغان کسنه ننگ بار چه عبادتی
 هبأ اولور * (اگر چه ظاهر و باطن دیسه درس * سقر آلدنده تورغان دک بولور
 ترس) * یعنی اگر چه اهل تقوی ننگ ظاهر و باطنی درس اولور سه ده یعنی خلایق
 آننک ظاهر نندن و باطنندن فایده آلور اولسه لر ده یعنی اول اوصاف ایله موصوف
 اولمش کسنه ننگ قور قماغی تموغ آلدنده تورغان دیک قور قور یعنی تموغ آلدنده
 تورغان چوک قور قار شیله بومرشد اولدق کسنه الله تعالی دن آند اغ قور قار
 دیبکدر * (آننک دیک هادیغه قیلسنک اطاعت * سعادتدر سعادتدر سعادت) *
 یعنی بو اوصاف ایله موصوف اولنش کسنه لره بوین سونسنک سکا ایز گو دولتدر
 دیبکدر * (کدائی کوچۀ در گاه بولسنک * امید در ملک دل ننگ شاهی بولسنک) *
 یعنی آچیلاین کسنه ننگ خدمتنده اورامداعی سائل و تلاخی لر کبی دایم آند اغ
 مرشد ننگ خدمتنده تورسنک امیددر که شاید کونکل ملک ننگ پادشاهی اولور سن

یعنی کونکل تصرفاتینه قادر اولوب اهل صلاحدن اولوب اولیادن اولورسن
 دیماکر کدائی لفظی بونده تلاچی معناسه کلورلکن استعاره قیلندی مرید
 صادقلاره کوچه دید کی تصغیر کوی دریا لغت عثمانیه درلکن بونک استعاره قیلندی
 شیخ نك مجلسنه ملازمت ایلمک اوزرینه ❀ کشی قیلسه خلاف حکم شرعی ❀ آتی جنی
 دیکل یامرد صرعی ❀ یعنی برکمنسه مرشدلک دعوا سنی قیلسه اول کمنسه ده خلاف
 شرع اشلر کوب اولسه و آنده غارق عادلر کورنسه ده تحقیق آتی سن جنی دیکل
 یا که صرع زعمتی ایله مبتلادر شونک اوچون بو حال لر آندین کورندی دیکل صرع
 صادقه ایله بویاز حمتیدر اهل جنلر نی تسخیر ایلا کان زمانه اولغان اوله جنلر نی
 تسخیر ایلاب آنلر ایله معامله ایلیه یا آنلر آنکی یار ونصرت بیرلر اما مطلق جنی
 دیکان تسخیر ایلامین جنلر کلوب آنکی یار ونصرت بیرورلر اما صرعی انک
 خلاف برله تامل ❀ اکر صواوستینه یورسه اوشال کس ❀ دیکل چندان بولور صو
 اوستیده غس ❀ یعنی اول شریعتکلا خلاف اولدی کمنسه صواوستنده باطمای یورسه ده
 تانک عجایب ایلمه زیراکه صواوستنده بورگوچی چوب چار کوبدرنته ککه
 آنلرده صواوستنده یورورلر باطمازلر بوکمنسه ده شونداغدر ❀ هواغه اوچسه
 کرمانند چندر ❀ آتی هادی دیمه شیطان دیندر ❀ یعنی اول متشرع اولمیان کمنسه
 هواغه اوچسه ده عیب دکلدر جنلر حکمنده در آتی کوندر کوچی شیخ دیماکل شیطان
 دیننه اولوب استدر ارج اوچوندر تامل ❀ (کوران آرتق ایسدر کورمکان کم ❀ کم
 اتقی بولسه عندالله اول اکر کم) ❀ یعنی اوزن اوزی الوغ مرتبه ده کور کوچی
 الله تعالی فاشنده مرتبه سی آرتق اولماس و دخی اوزین اوزی کم کورکان کمنسه
 الله تعالی فاشنده کم بولماسدر بلکه الله تعالی فاشنده کم تقوی و پرهیز بولسه
 هرمتلی رک اولدر ❀ (کریک تابعه که متبوع مکمل ❀ الوغ تندین بولور پیدا الوغ
 ظل) ❀ یعنی ایار کوچی کمنسه نک ایارکان کمنسه سی کامل کریک یعنی مریدلر نك
 مرشد اولدی کمنسه سی کامل کریک زیراکه بر نرسه نك تنی الوغ بولورسه کوله گه سی
 هم اولوع بولور حاصل کلام مرشد نك کمالاتی تام اولسه همتی کوب اولور دیمکدر
 ❀ (کریک کوب طالب ایچره بر ننگورای ❀ یار و تماز موخچه یولدز بولمه سی) ❀ یعنی
 کوب استا کوچی یارانلر آراسنده بر ایزگو عقلی مرشد کریک نئا ککه کیچن
 یولدزلر جهاننی یاققورته آلماسلر آرارنک آتی بولمه یعنی آنچیلاین مریدلر
 آراسنده مرشد کامل اولماسه محبت الوبدن اولغان نورلر یاققورماسدر ❀ (علاوه همت
 یکتار گاکر کریک پیر ❀ کمان سز اوچماغای کوب بولسه هم تیر) ❀ یعنی الوغ همتلی
 مرید یکتلرینه بر مرشد کر کدر زیراکه مرشد سز کمالات تابمزلر نئا ککه صادقلک
 اوقلر کوب اولسه ده میا اولماین اوچمازلر شونک کبی نه قدر همت ایاسی یکتار
 اولسه ده بر مرشد اولماین الله تعالی فی تانمزلر و عشاقق باینده ثبوت اولمازلر
 ❀ اوشال چندیکه حرب آلاتی آسر ❀ اکر باسر یورسه یاونی باسر ❀ یعنی بر

از عسکر یا که کوب عسکر سوغش قیلماق هوسنده یورسه لر آرالرنده باشی
 و سر عسکری برله بر کا یورسه لر یاونی باسوب غالب اولورلر شوخچیلاین مریدلر
 جماعتی شیطان عسکرینه اوزلری غالب اوله آلماسلر مگر که بر مرشد کامل مکمل
 ایله غالب اولورلر باسر دید کی لفظنک اؤلکسی فارسیدر باشیلت و رئیسک
 معناسنه در باسرمع سر معناسنه ایکتجسی ترکیدر باسقمندن مشتقدر نته که آغاچ باستی
 یعنی آغاچ غالب اولدی معناسنی ظاهر در * (ساغلتور تلبه نی پیر زبردست * قوین ننگ
 شور یسن در یا قیلور پست * یعنی تردد و تفکرده اولغان مرید مضطربنی سلامت
 ایلر قول اوستونلک ایاسی مرشد نناککه او یورمه یلینک یوق اولدق کبی دریا
 قتنک (ساغلتور) دید کی سلامت و صاغ ایلر معناسنه در تلبه دید کی اضطراب معناسنه در
 قوین دید کی او یورمه معناسنه در بارچه سی لغت ترکیاندر حاصل کلام کامل مکمل
 شیخ ننگ صحتی مضطرب اولغوچی مریدلر ننگ فکرینی یوق ایلاب افعال ثبو تلکنی
 کولیننه اولتورتور بویته استعاره بالکنایه واردر مجاز اهلینه غنی دکلر
 * (آننگدیک هادی امرین قویمه زینار * شیاطین شته لر آیرلسک ای یار) * یعنی
 آنداغ کوندر کوچی مرشد ننگ بیوردقنی قویمه صاقن آننگ امرینه خلافتک ایلسک
 شیطان آیاقنکفه صوقماسون بلکه آننگ امرنده مستدام اول ذره قدر خلافتک
 ایله زیراکه خلافتک ایلسک شیطان اخلاصکنی آلوب اهل صلاحه قبولیت لکنک
 قالمز بونده هم استعاره بالکنایه واردر شته شین ننگ فتحه سی و تانگ تشدید ایله
 آیاقغه سوماق معناسنه در عثمانیه و فارسیه و ترکیانیه آراسنده مشترک لغتدر (توشوب
 شاه ایلسکته بازی قچار باز * بولور زاعلر که بازی اول سر افران) * یعنی چنانکه بر قارچه
 ایاسینک قولند بن قاچسه اول قارچه قاچدقن صونکره بنه قارغالغه باشی اولور
 اوشاندق بر مرید مرشد ننگ آیر یلسه و آننگ تریبه سندن قاچسه شیطانلرغه باش
 اولوب اهل چندن بولوب عاقبت کفر ورطه سنده قالور بونده هم استعاره عنادیه
 مصرعه واردر شاه دید کی لفظ بونده صاحب معناسنه در بازی قارچه معناسه در * (بو
 تعریلر که صادق بولسه پیرک * ولکن بولسه روشن ضمیرک) * یعنی چنان یوقاری
 ایتکان شرایطلرغه مرشدک توغری کلسه آندین صوک مرید اولدق کلسه ننگ
 کونکلی روشن اولسه * (ایر نقصان اوزگدین کورمه آندین * بولور سعی البته
 پیر من دیکانندین) * یعنی بو ایتکان شرایطلرغه موافق اولدق شیخه محبتک اولسه
 و خد متنن نقصانلق اولسه بونلر قارچه سنی اوزنکدین کورکل شیخدن کورمکل زیرا که
 مرشد من دیکان کلسه ننگ البته چه دی اولسه کرک * پیرک فرماندین قیلسک تخلف *
 تأسفدر تأسفدر تأسف) * یعنی مرشدنک بیوردق اشلرینه خلاف ایتسک او کوچدر
 حاصل کلام مرشد امرینه اصلا خلاف اولماق لایق دکلر کرک دنیاوی و کرک اخروی
 اولسون مادامکه شریعتکه خلاف اش کورما گوچیه) * دیمشکر کم شبلی حضرتی
 بر مرید ایله هججه کتدیلر بنا گاه یولوللاری همان دیکسک زینه طوش بولدی دینلر زده

كیبه حاضر اولدی بونلر عاجز قالد یلر شبلی حضرتلری نماز جاینبی صاوستینه
 صالحی اولتوردی مرید هم اولترمق تلادی شیخ ایدی یامرید سنده بر شرم وارد
 آتی یرینه کلتور سنک اولتورغل یوقسه اوز یولنکنی اوزنک توت دیدی مرید شرط
 نه در دیدی شیخ ایدی سن یاشیخم دیو ذکر ایلمک من یا الله دیوایتور من اوز که
 لفظنی ایتمک دیدی چون بونلر نماز جایغه اولتور دیلر دینکنز نك بر آرمقدارنی
 بار دیلر بومرید ننگ کونکلینه بوکلدی من نه او چون الله فی ذکر ایلامس من دیدی
 شیخ ذکرنی قوبدی یا الله دیو بر کره دیدی نماز جای ننگ بومرید اولتورعان طرفی
 صوغه غرق اوله باشلادی شیخ ایتمدی تیز آغیل یاشیخم دیو بنکا خلافتق ایلامسک الله
 رضالغنی تابماس سن دیب مریدینه تعلیم ایلدی (سالک رضامقامین استمک بیانی)
 * (کیل ای ساقی ایکلان ایلاک شرب * او شال شریکه خلق آند بن تابار قرب) *
 یعنی ای صوغار غوچی کسنه بو عیبت شرابنی ایکی مز بر گه اچالک اول شو نچیلاین
 شربتدر که بار چه خلایق آندین الله تعالی صاری یقینلق تابار لر آگاه اولغل بو
 راب دیماکی تصویر شی دکلدر معنوی و ذوقیدر * (شراب بر کدر آندین بولور
 صحو * قیلور بر مد عادی اوز کانی عو) * یعنی اول عیبت شراب اچیلاین شرابدر که
 الله تعالی ایله قل ننگ آراسی بر کلور و آندین صو ک ایسرك بولور ایسرك بولسه
 تنکری تعالی یادندین غیر یسی بار چه سی یوغالور صحو صاد مهمله ایله ایسرك کلکن
 آینومق معنا سنه کلور «بر کدر» بر کلور معنا سنه در * (اگر فغفور چیندر قیصر روم *
 عیبت اهلی ننگ آلدنک معدوم) * یعنی چین پادشاهی فغفور در روم پادشاهی
 قیصر در بونلر ننگ ملکری و دولتلری اهل عشق آلدنک بار چه سی یوق کبیدر و آنگ
 مالارینه وزینتلرینه اهل عشق لر التفات ایلمز لر چین خلقی ننگ شاهنی فغفور
 دیر لر روم خلقی ننگ شاهنی قیصر دیر لر ایران و توران خلقی شاهنی صلفان دیر لر
 هند خلقی ننگ شاهینه رای دیر لر تاتار خلقی ننگ شاهینه خان دیر لر روسیه خلقی ننگ
 شاهنی ایپیر اطور دیر لر فی الجمله اهل عشق قاشنده بونلر بار چه سی یوقدر بونلرغه
 عیبتاری او امان ننگ که بیوردی * (عیبت جامیدین تابسه کشی بجر * نه قیلسون مال ملک
 ماورا النهر) * برا گو عیبت ایقندین فایده آلسه آندن جرعه اچسه آنگ ننگ کار ی اولسونکه
 مال و ملکت ایله اگر چه ماورا النهر ننگ ملکی بار چه سی آنگ بولسون آنگ التفاتی او امان
 بلکه همان کند و معشوقی هوسنک اولر ننگ که ابراهیم باغ ملکتن قوید قی کبی بو هم
 آچیلاین ماورا النهر ملکنی قویار دیمکدر ماورا النهر ننگ معناسی بلغه آرتی دیمکدر اما
 اصطلاح بر ولایت ننگ اسیدر بخار او خوار زم بونلر فی ماورا النهر دیر لر * (کونسل
 ملکی که بر عالی صفتدر * عیبت کتاج باغ معرفتدر) * یعنی کونسل ننگ دولتی و ملکی
 بر یوقار صفتدر آنی وصف ایلمک ممکن اولمز زیرا که اول کونسل عیبت باقچه سی ننگ
 و خزینه سی ننگ منبعی در و بیت الله در آنی قیام بیان ایلمک ممکن اوله ننگ که بیوردی
 * (رضاء حضرت معبوداوشانک * جمیع استکان مقصود لر آنگ) * زیرا که اول کونسل

(سالک رضامقامین استمک بیانی)

حق تعالی ننگ رضالتی آنده در و جمیع تلادکی تلاکرمز اول کونکل اونک در زیرا که
 حق تعالی حضرتلری صورت ظاهر گه فارامسدر بلکه نیتلرینه قارار * (آننگدک
 ملکنتک سلطانی بولساک * نه حاجت بر یوزی ننگ شاهای بولساک) * یعنی آننگ کبی
 کونکل ملکیننگ پادشاهی بولساک سنکا حاجت دکلدر بر یوزی ننگ پادشاهی اولوق
 زیرا که دنیا پادشاهلی فانی در و آخرت پادشاهلی باقیدر * (اگر خردلپه
 بولسه مهر اغیار * بولور باطن کوزی شجوب اسرار) * یعنی اگر بر اهل دل ننگ
 کونکلنگ خردل اولوق قدر غیرلیک اولسه ده حاصل کلام الله تعالی دن غیر بر نرسه ننگ
 محبتی خردل اولوق قدری کونکلنگ اولسه البته اول کمنه ننگ کونکل کوزی
 الله تعالی ننگ سرلرندن پرده لو اولور حقیقت محبت الله دن بولدی نتاکه مثالن
 بیوردی * (چوک کم ذره خس توشسه کوز گه * قیلور البته کورم کلکنی اوز گه) * یعنی
 نتاکه که بر ذره قدری نرسه کوز گه توشسه البته کوزنگ کورم کلکنی اوز گه تور یعنی
 کوزنگ کورمکی اولکی کبی اولمز شوننگ کبی بر اهل محبتنگ کونکلینه الله تعالی دن
 غیر نرسه ننگ محبتی توشسه البته الله تعالی ننگ سومکی اوز گارر زیرا که
 الله تعالی کونچیلرننگ کونچیراگی در فی الجمله اهل الله ننگ کونکلنده ذره مقداری
 غیر ننگ محبتی اولمه ایرته و کیچه حق رضالتنی طلب ایده (بیت) آدمی اولدر که
 آنکا عشق اوله * یولون اولدر گامه ایلته عشق اوله * عشق فلاوز اولمینچه ای فنا *
 کمنه یولون دوغری ایلتماز حضرته * عشقیله طوتدی قومو عالم وجود * عشق ایله در
 بوقیام بوسچود * هر کم اول عشقه ایردی منزلین * او کور بسردر ایرانلر محملین *
 بغلماسون یولگنی بو آب خاک * اصلنکا بان اصلنکا ای جان پاک * کتمایچه آردان
 بوماون * جان کوزی کورمز حق ای جان من * دوت فلاغک ایمدی عشق احوالینه *
 سن دخی کرکل بو عشقنگ یولیغه (سالک قضاغه راضی بولوق و بلاغه صبر قیلمق
 بیانی * کیدای ساق محبت جامیدین می * خریدار ایلکنه بیرکل پیایی * یعنی
 کیدای سوغار غوی محبت شرابنی بزلره اچر کل ساقیدین مراد ایندی عزوجل
 اوزیدر یعنی بزلر گه محبت جام آیاقتدان اچر کل (ودخی آلفوچیننگ قولینه مراد
 بر مرشد ننگ قولینه تا پسرغل خریداردان مراد مرشد کامل دور * خریدار اول
 ایرر جز نیت فرد * کونکل کونلا کینه بوقتور مغای کرد * یعنی خریدار دید کوز
 اولدر که مجرد نیتی خداننگ اوزنگ در غیریک دکلدر ودخی کوکل کولما کینه
 توزان بوقتور ماسدر یعنی کبر و حسد و کینه دن کوکلی غایت صاف اولان مرشیدی
 خریدار دیرلر * قیمی حالتن بولسه ایرته و کیچ * خلاف حکم محبوب ایتمکای
 هیچ * یعنی اهل سلوک اولوق کمنه هر ذابو حال لرنک کرک صراخو کرک صحت
 کرک فرح کرک تارلق حال لرنک ایرته و کیچ لرنک معشوقی حکمینه هیچ خلافلق
 ایلمس بلکه تون کون الله تعالی رضالتنی طلب ایدر آیرق دکلدر * بویول ننگ
 بارچه سین طی قیلغان ایرلر * رضا بیرمک مقام اعلاسی دیرلر * یعنی بو طریق

(سالک قضاغه راضی بولوق و بلاغه صبر قیلمق بیانی)

یولنی یوردکی کمسنه لر ایتورلر حق تعالی ننگ بلاسینه وقضاسینه رضا اولمق کل مقام اولیاننگ یوقاروغی مرتبه سی دیرلر حاصل کلام حق تعالی ننگ بیرکان نعمت لرینه شکر ایلمک و بلالرینه صبر ایلمک بوا یکی صفت اولیلر ننگ الوغ لری ننگ مقامیدر ﴿اگر باشنده یورسه آسیاسنک﴾ رضا جوینده هرکز بولغای تنک * یعنی بر اگوننگ باشنده نگر من ماشی یورسه یعنی نگر من تاشی کبی الوغ بلالر آستونده قالسه الله تعالی ننگ رضالغنی استیان کمسنه هر کیز اول قدر بلالر گه طار کولگی بولماس بلکه الله تعالی رضالغنی استار دیمکدر ﴿اگر هر کونده اچسه زهر آباغین﴾ سیو کلوک بنده سی چتماس قباغن ﴿یعنی صبر اهلی هر کونده زهر جام آباغنی اچسه یعنی هر کونده تنلرینه تور لوک زحمت لری بولسه الله تعالی نی سو کوچی کمسنه جزع و فزع ایلب قباغن چتماس یعنی یوزنی بوزیب حق تعالی حضر تلیرینه عتاب ایلمز بلکه رضالق طلبنده بولور نتا ککه بیوردی ﴿کشی کم راضی لق تامنده بولسه﴾ قیلور شکر اژدها گامند بولسه ﴿یعنی بر کشی الله تعالی ننگ رضالغنی استمک ذوقنده بولسه اول کشی اگر چه اژدها اغزنده بولسه ده الله تعالی به شکر ایلب همیشه رضالغنی استار دیمکدر «تامنگ» لفظی بونده ذوق و عشق ل معناسنه در سر قند خلقیننگ لغتیدر گامنده دید کی کاف فارسیه ایله آغز معناسنه در فار سیدر ﴿رضا ایوانیده تابقان کشی جا﴾ دیس و اباب آفت بولسه هم و ﴿یعنی برا گور ضالق سر اینده اورون طابسه یعنی بر اکو الله تعالی ننگ رضالق مقامنده اولب آنسنگ اوزرینه بلا ایشکری آچلسه «وا» دیو آوازی کوتار بجزع و فزع ایلمز بلکه همیشه رضالق طلبنده اولور «وا» دید کی لفظ اولگسی عز ندر حسرت زماننده وادیو چاغر لر وایکیچی سی آچماق معناسنه در لغت فاشق در ﴿اگر مغز دلنگ آیر لسه یا پوست﴾ یعنی یغ اکر چین قل سن ای دوست ﴿یعنی اکر سن بوبلاوقضا کور میکن کونکل ماینک ارب آیر لسه یا که تیرک و جلدنگ تنکن آیر لسه صبر ایلب یغلا مقلقننی قویغل سن اکر چن الله تعالی ننگ سودکی قلی اولسک یعنی دیدکی لفظ یغلامق و بکلو گر یستن معناسنه در (ویغ) دیدکی لفظ قویغل معناسنه در هر ایکسی لغت ترکمان در ﴿سونرغم توشسه هم آزاده ایرگه﴾ اوچار اوت گلسه خسدین خالی برکا ﴿یعنی بلاوقضازاد ایر کاتوشسه آندن مراد صبر اهلیکا بلا گلسه سونر یعنی یوق اولور نتا که یانار اوت اوچوب بریر کاتوشسه اول یرده چوب چار اولمسه اول اوت سونر شوننگ کبی اغلاصلی صابر بنده کا بلا گلسه صبر ایتر کویا که هیچ بلا کلهما دکی کمسنه کبی ترر آزاده ایرکه دیدکی لفظ لغت معناسندن الوب صبر معناسینه قویلدی (سمع الله لمن عمده) قبیلندن اولدی اوچار دیدکی لفظ سونمک معناسنه در ترکی در خس دیدکی چوب چار معناسینه در ﴿غدا امریکا عاقل غم یماسدر﴾ دیس کردون قیلور کردون ایماسدر ﴿یعنی خدای ننگ بیوردکی بلالرینه وقضالرینه عقل ایاسی کمسنه فایغویماسدر و دخی ایتماسدر بوقدر بلا وقضا آسمان بنی زبون

ایلدی دیمس در بلکه همیشه صبرلق بابندک ثبوتک اولور گردون دیدکی لفظنک
 اولگسی کونک و آسمان معناسنه در وایکتچیسی زیون معناسنه در بلا و قضای آسمانه
 اضافه قیلماق اسناد مجازی دیرلر تأمل خدا حکیمگهارکم بولسه ممنون کونارمش
 اون اگر باشن قیلور اون یعنی برا گو الله تعالی ننگ حکملرینه بوین صونسه
 و تسلیم اولسه اول کشیکه بلا کلوب باشنی یاریب اون پاره ایلسه ده آوازی گوتاریب
 چزع و فزع ایلمسدر همیشه صبرلق بابنده ثابت اولور اون لفظی ننگ اولگسی
 آواز معناسنه در ایکتیسی عددلردن بر عدد عشره معناسینه در بو تاغفه سور سه لر
 تاشلاب بو تاغدین * ننادین اوزگه چقماق عقلی ساغدین * یعنی بر صبر اهلیغه
 عذاب ایلاب آغاچنک بر بو طاعندین ایکتیسی بو طاعینه تاشلاب عذاب ایلسه لرده
 سلامت عقل ایاسندن حق تعالی ننگ ذکرندن و نئاسندن غیر نرسه کلزدر *
 * اگر قن در و گرمک قیلسه لر قین * چنان توشکی چین ایر ننگ کونکلینه چین * یعنی
 برا گو قدر اولقلنی برا گومنگ کره قیناسه لر و اورسه لر اولقل حقیقت الله تعالی ننگ
 قلی اولوب و صبر اهلندن اولسه آننگ کونکلینه صبر ایلمیوب چنان چیروق توشار
 یعنی توشماز بلکه هر دایم الله تعالی حضر تندن زیاده ایملکل دیو دعا و تضرع
 ایلر «قن» لفظی ننگ اولگسی عبد معناسنه در عربی در ایکتیسی قینامق و صومق
 معناسینه در ترکیدر و ایکتیسی چیرق و عقد الوجه معناسینه در فارسیه در قبی
 معناسینه در ترکیدر و ایکتیسی چیرق و عقد الوجه معناسینه در فارسیه در قبی
 حالت بیلان جان بولسه تنده * بولور شاگر همیشه راضی بنده * یعنی صبر اهلیننگ
 جانی تننگ نه تورلک حالان اولسه ده صبر ایلسه کونک و دخی الله تعالی ننگ بیردکی
 نعمتلرینه شکر قیلغوچی اولسه کونک * الوغ یولدین آداشقان چچه بی عقل * قیلور
 ایرلردین اول بالغاچیلر نقل * یعنی بر آز یولدین چقب آداشقان عقل سز لر
 اولیالردین کوردک دیو کوچر لر یعنی ایتور لر اول اولیالر مونداغ اشنی قیلدی
 حال بوکه اول اش شریعتگا خلافت بزلرده آنکامتابعت ایلاب اشلمز دیرلر بونلر
 بار چه سی بالغاچیلر در زیر اکه حقیقت اولیا اولدی کیمسینه شریعتگا خلاف اشنی
 اشلمز در نناککه بیوردی * کشی کم عاشق دیدار حقدر * محبت اهلی برله هم
 سبقت * یعنی برا گو حق تعالی ننگ ذاتینه عشق اولغوچی اولسه الله تعالی نی سوگوچیلر
 برله سبقت اش اولسه * نه حاجت اوزن کاچه طاعتلر آندین * بولور یوزی قارا مونداغ
 دیگاندین * یعنی اول عاشق اولغوچی کیمسینه نه حاجت اوله که کندوزینه استقلاللا
 طاعت و عبادت شریعتدن خارج بلکه طاعتی بولسه شریعتکه موافق اولمق کونک
 اگر برا گوایتسه اولیالرننگ شریعتکار یوق و بزلرننگ کوزمزه شریعتکه خلاف
 کورینه در باطنی حقدر دیسه قیامت کون یوزی قارا اولوب ملاحظه منجهسندن اولور
 و کافر اولور نناککه بیوردی * بیورغانینه هر کم بولسه منکر * گمان یوقدر بولور
 البته کافر * یعنی برا گو الله تعالی ننگ بیورغان اشلمز انکل ایلاسه شک یوقدر

کافر لقیته حاصل کلام برا گو ایتمه اولیالر شریعتکا خلاف اشنی اشلسه ده باطنی حق دیوبوایتکلن کمسنه کافر در سنکا مشکل اولسون خضر ایله موسی علیه السلام قصه سی زیرا که خضر موسی علیه السلامه شریعتکه خلاف اش کورگازدی و حال آنکه خضر اشیننک باطنی حق ایدی جواب اولدر اول ایگا گو پیغمبر ایدی فعل نبوت ایله فعل کرامت نک آراسی بعد المشرقین در زیرا که موسی علیه السلام صاحب کتاب ایردی خضر علیه السلام صاحب لدن ایردی نته که قوله تعالی (وآتیناه من لدنا علیها) صاحب کتاب ایله صاحب لدن فعلی بر ایرد گلدر اگر دیسه لر بزینک امتکال دن علمنی بیر لک ممنوع میدر جواب اولدر ممنوعدر مگر الهام ربانی اولور الهام ایله لدن آراسی دخی برابر د گلدر اگر دیسه لر کرامت اولیا حقدر دگلمی زیرا که ولی لرده خوارتی عادت چوقدر جواب اولدر بلی حقدر خوارق عادت اش لر خلاف شرع اولمیه نته گه برا گوننک کوزینه بر کمسنه آناسنی جماع قیلدقنی کورساتسه تحقیق اول ولی د گلدر بلکه اول کور کوزوچی کمسنه کافر در اول خوارق استدر اجر (سؤال اگر دیسه لر احیاء اموات ایلمکری شرع کاغلاف دگلمی جواب دگلدر زیرا که موافق شرع در اول هنرنی کورستر ایجی حضرت عیسی علیه السلام ایدی آندین میراث اولوب اولیالر ه قالدی (سؤال اگر دیسه لر دجال لعیننک احیاء موتی ایلمکی وارد جواب اولدر کم آنتک احیاء ایلمکی حقیقی دگلدر مجازی و صوریدر و علم سمر ایلامن در الله تعالی استدر اراج اوچون بیرمش در استدر اراج معجزه و کرامت کابر ایرد گلدر بو بحث لر ننگ تحقیقی مرصاد العبادده مذکور در آنده بافتک ﴿ اوشال خلقی که کوب بی عقل ایملر * خدا ننگ دو شمان عاشق دیملر ﴾ یعنی شوخیلاین خلقکه ای تورلر اولیالر و مشائخ لر بزلرننگ کوزگا خلاف شریعت کورساتسه لرده باطنی حقدر دیرلر قصدا مریدلرنی قجر به اوچون ایدر دیرلر مونداغ اعتقاد قیلدقنی کمسنه بار چه سی عقلسز لر در بلکه خدای تعالی ننگ دو شماننی عشق اهلی صانوب اولیا صانورلر زیرا که اوقات خمسه نی قویماق و غیبت سوز له مک بار چه سی خدای تعالی غه دو شمانلق فعلیدر ﴿ دل جان برله بولغان عاشق زار ﴾ خلاف حکمی قیلماس ذره کار ﴿ یعنی برا گو کونکل و جان برله الله تعالی حضرتینه عاشق بولسه اول عاشق اولدقنی کمسنه خدای تعالی ننگ حکملرینه و بیوردقنی اش لرینه ذره قدر فیه غلافلق ایلمز بلکه رضالق بابنک اولور ﴿ بیورغان اشلرینه شاد و غمک * قیلور بر دک فراغتمده الیمک ﴾ یعنی اول حقیقت عاشق اولغوچی بنده الله تعالی ننگ بیوردقنی اشلرنی هیچ بر قویماز کرک شادلقده و کرک قایغولی و قتلارنده و کرک سرخا و قتلارنک الله تعالی نی بیوردیسه آنی غلاف ایلمیوب توتار ﴿ اگر تولدرسه لر بر ننگ بیوزینی * قز یل تله بیلان سالماس کوزینی ﴾ یعنی بر بیوزینی مثلا قز یل آلتون تنکه برلان تولتورسه لر اول الله تعالی گه عاشق بنده لر کوزنی صالوب اول تنکه به اعتبار ایلمز لر و آنکا کونکل و محبت ایلمز لر بلکه همان حق تعالی حضرتی ننگ رضالقتنی طلبده اولورلار

«تله» دیدکی دینار معناسینه فارسیدر آغر لقی یدی مثقال قدری اوله تأمل ﴿ بلاوقی
 قدالسه اورمغای آه * قاج باشیغه کیلسه بوزمغای راه ﴿ یعنی اول الله تعالی به عاشق
 اولوغوی کمنه گا بلاوقلاری کلوب تنینه قدالسه آه دیوچاغرماز اگر چه براگو
 کچولاب باشینه قاج قویب تورسه ده شریعت بولنی بوزماز بلکه همیشه شریعت
 بولنی برک توتار (ایمشلر کم بو حال اهل عشق لرنک عالی در و اما اهل شرع لرده
 براگوبرا گونی اکر اه ایلاب کفر لککاد عوت ایلاسه بوکوجلانمش کمنه کفر لک
 فعل لرنی ویا کفر کله لرنی اشلسه ویا سوز لاسه کونکلی راستلق اوزره تورسه همان
 مؤمن موحد در ﴿ کشی کم قیلسه عاشق لقی لافین * قیلور می هیچ معشوقی خلافتین ﴿
 یعنی برکمنه الله تعالی حضرتینه عاشق من دیو دعوی قیلسه اول دعوی قیلوقی کمنه
 الله تعالی ننگ امرینه خلافتلق ایلمز بلکه تون کون حق تعالی ننگ رضالقتنی طلب ایسدر
 دیمکدر وقانده اولدیکه بزم زمانه شیخ لارده عشق لارده دعوا سنی قیلماق اگر دعوی
 قیلسه لار دایم خدای تعالی ننگ بیوردقی امر لارینه خلافتلق ایلمیه لاریدی (حکایت)
 ﴿ مسلمانی نی بوز چوب آوردی بر دون * اوشال آزاده دین هیچ چقمیدی اون ﴿ یعنی
 بر مسلمان کمنه نی بر بزبون دولتلی بدبخت یوزینه آغاچ برله آوردی یا که آئی
 یوز مرتبه آوردی یوز لفظنده استخدام باردر اوشبو مسلمان کمنه دین هیچ بر او از
 چقمیدی آچیقلا نوب آواز کورتمدی بلکه صبر و تحملده اولدی (ایمشلر کم مسلمانن
 مراد یعقوب چرخنی ایردی اور چیسسی لاوی هندی دیگن بر قر اقل ایردی ﴿ دیدی
 بر ناظری قوب ها که وار * بوایدی ها کم حاضر در ای یار ﴿ یعنی بوایکی ننگ
 ماجرا سیغه باقب تورغوی بر کمنه وار ایدی اول ایدی ای مسلمان سنی اول زبون
 ناحق اورنده آغاچ ایله آوردی وار غل قاضی لارغه وار ب عرض حال سوویلا کل دیدی
 چکمه گا آلدریب بوندن اوچکنکی آغل دیدی بو مسلمان جواب ویروب ایسدی ای
 ناظر و حاضر کمنه بنم ها کمم الله تعالی در وهر شینی بلمکده حاضر در اول بنم
 مظلوم ای کمنی بله در بس نه اوچون ها کملره واریب عرض حال اینیمز بر ا که منم تنم
 و جانم بار چه سی الله تعالی ننگ ملکیدر اوز ملکینه اوزی ننگ اختیار ی واردر نته که
 بیوردی ﴿ تن و جان جنان املاک ریدر * مقاصد استمک بز دین عجب در ﴿ یعنی
 اول سوغولمش کمنه ایسدی بنم تنم و جانم بار چه سی الله تعالی ننگ ملکیدر بس آنداغ
 اولسه بزلرگا مقصودلر استامک و دادلار آلتق عجبدر یعنی داد آلامی بزلارگا خطا در
 زیرا که تن و جان بزم ملکمز اولمادقی اوچون اکر داد کرک اولسه ما کم پادشاه
 اوزی آلور دیمکدر (ایمشلر کم لاوی هندی بوسوزنی ایشوب زار زار یغلاب ملا
 یعقوب چرخنی ننگ آباقیینه توشوب رضالتی استدی یعقوب چرخنی اول هندی که دنیا
 و آخرت مقصودی برله دعا قیلدی حق تعالی حضرتی قبول ایلاب اول خواجه بها الدین
 اولیاننک الوع خلیفه لرندن اولدی (ایمشلر ملا یعقوب چرخنی خواجه بها الدین ننگ
 مرید لارندن تر بیت تابدی اوله وقتنده داغل اولوب ایکندی گا دیگن ولایت الکبری

مقامین تابدی دیمشله ﴿سالک هوا و هوسدین کیچوب قور قوغی کوب بولغانی﴾ ﴿کیل
 ای کو نکل جهان سودا سیدین کیچ * قدم غم کشورینه اورمغل هیچ﴾ یعنی ای کونکل
 جهان سودا سیدین و ذوق نردنن او نکل و آزار فکننی قایغو و مسرت دنیا او چون
 اورمغیل یعنی دنیا قایغوسی او چون قاز عرب آخرت ملکیدین قروغ قالماغیل
 بلکه تیز زمان قیلدقی اشرنگا توبه واستغفار ایلاکل نته که بیوردی
 ﴿جسد قالما سیدین ایلکاری نفسدین * هوا کوب قیلماغل کیچکل
 هوسدین﴾ یعنی تننگ جاننکدین آیرلما سیدین بورون نفس آرزولارنی کوب
 قیلماغل تیز زمان نفس آرزولرنکدین کیچکل توبه ایلاکل زیرا که
 توبه قیوغی اولمیتچه بغلو اولمز نته که بیوردی ﴿در توبه آچقده ایسته
 مقصود * اش او تکل صونک پشیمانده نیچوک سود﴾ یعنی توبه قیوغی آچقده
 مقصودلرنکنی استاکل کنه اهلرنیکا توبه واستغفار ایلسکل زیرا که توبه قیوغی
 باغلاندن صبرکه او کتوب توبه ایلامکنکده فایده اولمز بلکه اولمسن اول ایلاکل
 ایمشلا کم توبه اولمسن بورون اوچ یل الک قبول بولور (وبعضیلر
 ایمشلا کم اولمسن بورون اوچ آی الک اولسه قبول اولور (وبعضیلر ایمشلا
 اوچ جمعه الک اولسه (وبعضیلر ایمشلا کم اوچ کون الک اولسه (وبعضیلر ایمشلا
 کم جان بوغازغه کلما سدن بورون اوچ ساعت الک اولسه لکن یکتلک وقوتلک
 وقتنده توبه ایلمک منک مرتبه آرتقدر قاریلق زمانندن نناک که بیوردی ﴿ایکل
 تیز را ک خدا ننگ طاعتیکا * کین قویبه بودمنی ساعتیکا﴾ یعنی تیز زمان توبه ایلاب
 خدا ننگ طاعت لریگه ایگل کوچی اول کچو کورگا قویماغل بوصولونی بر ساعتکا
 حاصل کلام تیز زمان توبه ایلسکل قاریلق زمانکنی صاقلاب تورماغل یکتلکده توبه
 ایلسکل کین دیدکی تأخیر معناسینه در لغت فاشقردر ﴿یکتلکده عجب خوش
 خوف زاری * یاغینلق کیلسه خوب یل ننگ بهاری﴾ یعنی یکتلکده توبه ایلمک
 الله تعالی دن قورقوب یغلامق عجب لرننگ عجبیدر زیرا که الله تعالی دن قورقوب
 توبه قلفوچی یکتلریگه عجب لنسه کربک زیرا که یکتلکده اولغان توبه تأثیر
 ایدر جمیع افعال لاری و اقوال لاری مستقیم اولور و آرقیلدقی عملی کوب اولوب
 و آزهمری اوزون عمرلی کمنسه کبی فایده لی اولور نناک که یاز کونلرنده یغفور
 کوب یاوسه اول یل اشلق کوب اولور و برکات کوب اولور نناک که بیوردی
 ﴿کوزیدین یاش اگر قورقوب توکل یاش * در رحمت بولور هر یاشیچه چاش﴾
 یعنی اگر یکت گمنسه الله تعالی دن قورقوب کوز یاشنی توکسه آندن مراد قورقوب
 یغلاسه الله تعالی اول یکت ننگ چقغان کوز یاشی ننگ هر قطره سنی رحمت انجوسی
 ایلب و ثوابنی کوب ایلری یاش لفظینک اولکسی یکت معناسنه در وایکنچسی
 دموع کوز یاشی معناسینه در هر ایکسی ترکیدر چاش دیدکی چیم فارسیه ایله
 کوب معناسنه در فارسیه در ﴿مبادا توبه قیلما سدن بورون تراغ * اجل کلسه کیتار سن

(سالک هوا و هوسدین کیچوب قور قوغی کوب بولغانی)

توبه سز داغ ❀ یعنی آنکس زدن طول امله اولوب توبه قیلماسدن بورون اجل کلسه
توبه سز او کونج ایله کیدارسن داغ دیدکی لفظ او کونج معناسنه در مجاز ای❀ اولومنی
دائما یانکن بلکل ❀ آننک ایلکین گریمانکنده بلکل ❀ یعنی سن امله اولماغل
زیرا که اولومنی هر وقتلرده قاتنکنده بلکل اولومننک قولنی یقانکنده یابوشقان
دیبلکل فی الجمله هر وقتده اولومنی اوزنکندن یراق دیمل ❀ اولومننک ساق سن
بیشانه ده بل ❀ لبتکنی دائما پیمانده ده بل ❀ یعنی اولوم شرابن صونغوچی کسنه یعنی
عزرائیل علیه السلامنی مانکلای توغروسنک بل یعنی یوزنکا قارشو توروب
اولوم شربتینی صوناروسن دضی دائم اول شربتینی جرعه اچماکه بلکل
❀ کوتاریدر قاچ بزگه سالورغه هکشی بلماس قویارمی دم آلورغه ❀ یعنی
اجل بر جلاد کبی قچنی کوتاریب بزلرننک بوینومزغه سالورغه حاضرلب ترادر
آدمیلر آنی بلملر قمانگه اجل وقتی بتدی ایرسه اول قاچ برله اوردقندنصنکره
صلو آلورغه اختیارمز قالمادر ❀ اجل تارتب ترویدر یای بلان
اوق ❀ یاشنور یرقار درمانز یوق ❀ یعنی اجل صیاد کبی جیه ایلان اوقنی تمام
کوزیگه قویب تولتورب آتماغه قصد ایلدکی کسنه کبی در بس بزلرننک یاشنور
وقاچارغه یرمز یوقدر آنداغ اولسه توبه ایلاب حاضرلنک کرکدر ❀ بلورسن
یوق بودنیاننک بقاسن ❀ قدم قویغان یرنکدر یاریقاسی ❀ یعنی نه اوچون توبه
ایلمز سن زیرا که حقیقت بلورسن بودنیاننک بقاسی یوقدر یعنی بودنیاننک مثالی
آنداغ در سننک توردی دنیانک بر دینکننک یاریقاسی کبی در نناک یاریقاسنده
توردی کسنه ننک تورمقی اوزاق دکلدر آخری یریمرولب دینکنز اچینه توشار
آچیلاین سنک نه قدر تورسانکنه فانی اولوب قبر اچینه کررسن ❀ تعجب موندین
اوتباس یارلبنک ❀ بنی آدم هنوز اوز مطلبنک ❀ یعنی عجب در بو آدم اوغلانلری
اولومدین قورقماسلر آنداغ اولسه توبه ایلمیوب هنوز نفسلری هواسنک یوررلر
واوزلاری ننک نفس مطلوب لاری استارلر محض کونکلاری اولما کندنر ❀ قدم
در یایوزنک روی خس ده ❀ هنوز اولاد آدمنک هوسک ❀ یعنی دنیاده توبه ایلمیوب
توردی کسنه لرننک مثالی آنداغ در ایقارنی دریا اوستونده قویوب زبون
نرسه لرنی فکربل تورمقی کبیدر یعنی دریا همیشه آقار بو کسنه یوق فکلارنی
همیشه ایلر هیچ بر فائده حاصل اولماز آچیلاین آدم اوغلانلاری همیشه نفس
آرزولرنی سوروب طول امله اولوب آغرتنه هیچ بر فائده سز کیتار دیمکدر
❀ سحر بولسه ندا ایلار فرشته ❀ ایشت ای آدمی غفلت سرشته ❀ یعنی ایمشلار کم
هر تونده سحر وقتنک دورتچی قات کوک اوستونده فرشته چاغرر اول فرشته نک
آوازی غفلت بیننده اولغان آدم برله پری ایشتمازلر وغیری حیوانلر ایشتمازلر
کرکدر (ایمشلر اول فرشته ننک صورتی ائج صورتی کبی در قنانتی قناتنه صوغوب
چاغرر (ایمشلر اول فرشته ننک اسی طرنیائیل دبرلر و دنیا یوزنک گی نه قدر

آنچه لر وارد آنک آوازی ایشتب چاغر لر (ایملر کم اول فرشته ننگ آواز بیر رب
 چاغر دق قوی بودر ﴿ سنی خلق ایلکان سلطان غالب * همیشه بنده سید بن
 توبه طالب ﴿ یعنی اول فرشته ننگ ایتدکی بودر ای آدم اوغلانلری
 سز لر نی یر اتقوی غالب اولغوی پادشاه دایم الاوقات بنده لر ندن توبه گه
 کلما کلر نی تلر و آنلر ننگ سحر وقتنک زاری قیلماقلر نی سوار ﴿ ای کام ننگ مغفرت
 در یاسی در جوش * عجبدر بنده سید بن غفلت آغوش ﴿ یعنی اول فرشته ایتور گه
 خدایم ننگ رحمت دینگزی قایناب تورر بور رحمت دینگزندین بر جرعه ایچنکز
 دیر بس عجب نه اولاکه بنده لری غافلک ایله مختلطلر در ﴿ ای کامدین
 لطفی رحمت بابن آچمق * عجبدر بنده سید بن مویچه قاچماق ﴿ یعنی الله
 تعالی دیندر رحمت ایشکنی آچماق بنده لر اوزرینه عجبدر که بنده لری
 اول رحمت ایشکندین قاچم عذاب ایشکنی استارلر ﴿ باتور سن تابکی ایبدی
 اویانقل ﴿ دل جاننک بیلمن حضرت که یانقل ﴿ یعنی اول فرشته ایتور که ای آدم اوغلانلری
 نه زمانه دگین یوقلار سز لر اویانکلار و کولکلر و چانکلر ایلم کناهلر کزدن
 توبه ایلب الله تعالی صاری قایتوکلار ﴿ نه کم قیلمش لار کدین توبه قیلغل * باشنک
 کوب یوقاری قیلمه ایلگلک ﴿ یعنی نه قدر کم گناهلر قیلد کز بار چه سندن توبه
 ایلکلر دیر و باشنکلر نی کوب یوقاری قیلب تکبر لک ایلب یورمکلر بلکه توبه
 ایلب باشکلر نی توبان قیلب گناهلر کزدن اویانکل دیر ﴿ پند و نصیحت ﴿ اگر
 یر اوستینک سلطانی بولدنک * اولوم چتکالیکا آخر تو تولد ننگ ﴿ یعنی سن اکر یر
 یوزی ننگ پادشاهی اولوب حکم ایلسنک آخر اولوم ترناقینه تو تولب قارا یر ننگ
 آستینه کرار سن اولومدن فالملق ممکن دکلدر ﴿ اکر تابسنک حیات حضرت نوح *
 قیلور بر کون اولوم جانکنی بیروح ﴿ یعنی سننک حضرت نوح علیه السلام ننگ عمری
 کبی بیک کوب اوزاق عمرنک بولسه ده آخر بر کون جانکنی جراعت ایلب کیتار
 همان شول قارایر آستونک فالور سن ﴿ اگر تابسنک حیات غضر والیاس * کیتارسز
 بوچهندین ایبا الناس ﴿ یعنی سن غضر والیاس علیهما السلام ننگ عمر لر نی تابسنک
 آخر بر کون کیتارسز و اولر سز ای آدم اوغلانلاری ﴿ نه در توبه دیمک یانئق
 گناهدین * توزک بولغه بوکورمک اوزگار اهدین ﴿ یعنی توبه نه دیان کسه یه
 جواب اولدر که گناهلاردن قایتماق و توزک یوللار صاری بوکورمک بوزق بوللاردین
 بیزمک ﴿ خدا رکاهیده چون ایلدنک عهد * آتی سندر ماغل نفس ایلسه عهد ﴿ یعنی
 سن قیآنکه خدای تعالی ننگ در کاهید توبه ایلب عهد ایلسنک اول توبه کنی بوز مسقه
 عهد ایلک توبه گده ثابت اولمقنی الله تعالی دن تلکل دیمکدر ﴿ اکر توبه دیمک
 چقدی تلکدین * نه سود اول بولماسه جان دلنکدین ﴿ اگر سننک توبه دیکان
 سوزنک آغز کدین چقدی ایرسه نه فاید اولور اول توبه جان و کولک برله بولسه
 ﴿ دل جان برله قیلغان ننگ نشانی * ینه قیلماسه توبه قیلغان آتی ﴿ یعنی توبه نی

(پند و نصیحت)

کوکل و جان برله قیلغان کشی ننگ علامتی اول بولور اول توبه قیلدی نرسه لر نی
 توبه قیلقدن سوکوره اشلامکای * اگر چن یانه سن تارمش بویانه * تهی پایانه در
 تاپر یلمه یانه * یعنی سن حقیقت برله توبه قیلوب گناهلار کدن قایتاسن توبه
 طرفینه ثابت اولغل و ایلدی کی توبه کنگ دائم بولغل یومشاقلق اوزرینه آیاقنکشی
 باسقل توبه اهلندن آیر لماغل همیشه توبه اهللری برله بر مجلس بولغل بویانه
 دید کی لفظ طرف معناسنه در تهی دیدی لفظ یومشاق معناسنه در آندن مراد شریعت
 امر لر ننگ اولماق تاپر یلمه دید کی لفظ آیر لماغل معناسینه در * ندیم نورین کوکل دین
 قیلیمه غایب * اکر تائب ابر رسن کتمه تائب * یعنی همیشه او کتمک نورینی
 کوکل دن غایب قیلماغل همیشه کوکلنی او کتمک صاری حاضر ایلکل زیر اکه تائب
 اولوب توبه قیلغوجی اولوب بنا گاه توبه کنگی بوزیب آیاقدن تائب یقلماعل
 * اولار بر عهد ایله بر غیبلی بولسه * اکر چندیکه عشرت میلی بولسه * یعنی بر
 عهد اوزره بولور بر خیالی کمنه خیالنده الله دن غیری اولسه اکر چه نفسیسی
 دنیا عشرت لری ننگ میلند اولسه ده و نفسیسی تلاسه ده آکا خلافتل ایلب تلاقان
 نرسه سنی بیرمز * کوکل تصدیقی ریشه در عمل شاخ * اولوغی توبه در سندر مه
 کستاخ * یعنی کوکل راستقی اصلدر یعنی یفاچ ننگ تامری کبی در عمل لر بوتاق
 کبیدر بونلار ننگ اولوغی توبه در اتی نفس هوانک اوچون سندر مشل ریشه
 دید کی آغاچ طامری معناسنه در فارسیدر * سنوق شاخ ضرب بر لن زخم آلوب
 اصل * مباده قالمغای خشک آخری فصل * یعنی ایمشلر کم یوزم یفاچنی و دخی تیراک
 دید کی یفاچنی کوز کونی بوتاقنی بر که کومب قویار لر ایکچی یل آندی ن یوزم
 یمشی بولور بس بیت ننگ معناسی بودر سنوق بوتاق ایله طامری زخم تلی اولور
 ینه سنوق بوتاقنی کومب قویمغل زیر اکه کوز کونی یغور سز اولوب بوتاقدن
 طامری چقمای قالمسون زیر اکه سنق بوتاقنی کومب قویماق کوز کونی یغور لر
 باغماسه ایکچی یلسز یوزم یفاچی اوسمس شوچلا ن سنک هم توبه لر که وسوسه لر
 توشرب حرام نرسه لر نی آرزو قیلماقنک آخری ایمان دولتندن ضرور اولمغه
 سبیدر * جریمه جرکی بر لن ظاهر ننگ سیر * بولوب سن کر ندیم در یاسیغه کر * یعنی
 گناه توزانی برله ظاهر اعضا لار ننگ تونوق بولغاندر یعنی گناه برله غرق بولغاندر
 اکر سن گناهلار کری برله کر لنگان بولسنگ او کونمک لک در یاسینه کر کل یعنی
 همیشه توبه ایلب او کونکل جریمه دید کی تصغیر جرمدن معصیت معناسینه در وچرکی
 لفظی توزان و غبار معناسنه در کر دید کی لفظ ننگ اولگسی تر کیدر عربی چه دنس
 و ایکچسی صیغه امر در ادخل معناسنه در (حکایت رابعه) * ایشکل رابعه ننگ
 اشکین ای شاه * بر اوننگ چادر یغه تامدی ناگاه * یعنی ایشکل حکایت لرده
 کلمشدر که رابعه آدلوبر ولیه خاتون ننگ کوز باشی ننگ حکایتی فی یعنی رابعه بر
 زمان خاتونلار مجلسنده حاضر اولدی رابعه ننگ کوکلینه الله تعالی دن قورقمقدن

(مکاتیب رابعه)

قورقو توشوب يغلادی کوز یاشی آقب بر خاتون ننگ قیچمه سینه ویاکه بور کانچکنه
 تامدی آنکسزدن * (دیدى بو چادر نكنى اى قرنداش * قزىل قاندر کوزمدين
 سپرغان ياش) * يعنى رابعه اول چادر يغه کوز ياشى تاغان خاتون غه ايدى اى
 قرنداش چادر نكنى يوغل زيراکه بنم کوزمدين تامدق صو کوز ياشى دکلر
 بلکه قزىل قاندر بس قان اولسه مرادر و چادر ننگ نجسدر شوننگ اوچون يوغل
 دیدى * اويانليغ عاصيه دين اى گزىك * بولوبدر قانه تبدىل آب ديك * يعنى
 رابعه ايدى اى قرنداش بنم کوز ياشم گناهم سببلى قارا صودن قزىل قانغه تبدىل
 اولبدر شوننگ اوچون بور کانچکننگ نجس اولدى دیدى قصه دان شروع حصه ايلاب
 بيوردى * (اگرچه رابعه در مرثه بالذات * ايرانلر قويديلار تاج الرجال آت) *
 يعنى ايرککلک و زاهدلک صفال برله دگلدر ننگ که رابعه اگرچه صورتن خاتون
 ايدى لکن آنداغ اولسه ده ايرانلر تاج الرجال ديواسم ويردیلر * (اوزين
 سورداب عرمغه جانى برلن * يتوشدى يدى يلك يانى برلن) * يعنى اول رابعه يياغ
 تورلوك تورلوك عذابلر برله كعبه الله غه زيارت قىلور غه كندى يدى يل ننگ اچنك
 كعبه الله غه واصل بولدى (ايمشدر كم كعبه الله رابعه خاتون غه فارشوكلى اوزنى
 طواف قىلدردى الحمال كعبه شهرينه كون يارملق يرده بر چشه وار آنى چشمه
 رابعه ديرلار * آنتك شاننگ كى كسب كمالات * عدددين در بيرون از واقعالات *
 يعنى رابعه ننگ ذاتنك اولغان عبادت كسبلرى و كمالاتلرى حسابدين وعددين طشهره در
 و آنى بيان ايلاب بوچچلاين مختصر گاسفماز ديكدر * موننگد يك يغلاسه آنداغ
 نيگوراي * بزنگد يك روسيه ننگ حالينه و اى * يعنى بوچچلاين کوزلرندن قان
 آقناچه يغلاسه آنداغ ايندگو فكرلى وليه بزچلاين قارا بوزيلر ننگ حالينه نه
 رسوالكدر زيرا كه بزلددين ثبوت لك آذر نته كه بيوردى * هميشه ذوقمىز عيش
 كولوشكا * يتوشماس ايرته قىلغان توبه توشكا * يعنى زيرا كه بزلد ايم وقت لرده
 ذوقمىز بخشى تركك هوا سنك و كولك و اوي نامق ذوقنده مزلر اگرچه توبه ايلسكده
 اول توبه ده ثبوت كمز يوقدر ايرته برله توبه قىلسق كونننگ توش وقتن توبه مزنى
 بوزوب هميشه اولكى خطا قمز غه كيتار مزلر قاننگ اولدى بزلىر كار رابعه كى كمالات
 تايقاق * مناجات بدر گاه قاضى الحاجات * الهى لطفى قيل من مبتلاغه * توشبدر
 من يبايان بلاغه * يعنى يارب رحمتك ايله من بلا لشمس قلنگه رحيم ايله زيرا كه
 بلا ياپان لر يغه توشوب آد اشوب يول آزوب قالوبين * ياتوب من بوز توبان
 اسيغى سوساب * كشى يوقدر تامزغاي قطره آب * يعنى من قلنگ گناه يپاننگ
 گناه اسلسكنك صوصاب رحمتك صوينه محتاج اولوب عاجزلكمدين بوز توبان ياتب
 تورامن هيچ بر كشى يوقدر شفاعت ايلايب رحمتك در ياسندن بر قطره صواتمز غوچى
 كمسته * قوروب قائم يتبدر ليك جانم * توشبدر بر كا اغزمدين ز بانم * يعنى
 من شوچچلاين عاجز بولوب تر من عاجزلكدن و صوصامقندن قائم قوروب جانم اغز يمه

(منجان
 برنگاه
 قاضى الحاجات)

کلدی وتلم آغزمدن چقب اسسلکنه ایت کبی عاجز قالب من ﴿﴾ مزیات اهلی
 اطرافه در پر ﴿﴾ امیدک من هنوز ای کاشف الضر ﴿﴾ یعنی ایزگولر اهلی
 تیکرآمزه کوبدر آنلرننک شفاعتلرندن هنوز امید ایترمن ای مشکل لرنی آچقوچی
 الله تعالی ﴿﴾ کرم بخرندن ای سلطان وهاب ﴿﴾ عطا قیلسنک مٹا بر جرعه آب ﴿﴾ یعنی
 یومارلق دینکزندین بٹا بر تاجیسنی بیرکل ای باغشلاغوچی پادشاه ﴿﴾ سعادت
 قوئن قیلسنک عنایت ﴿﴾ رفیق بولسه توفیق هدایت ﴿﴾ یعنی یارب رحمتنک برله
 ایند گولک قوئن و ایند گولک ازوقنی یاردم ایلاب بگا یولد آشمنی توفیق ایله
 هدایت ایلکای ایردنک دیمکدر ﴿﴾ بیریب صنماس عصائی توبه قولغه ﴿﴾ طلب
 دردی بیله سالسنک بو یولغه ﴿﴾ یعنی یارب رحمتنک ایله حکم توبه طیاقنی قولغه بیریب
 وتوبه مزده ثبوت ایلب الله تعالی فی استمک صاری کونکمز کا عسقلق بیریب
 طریقت یولیفه صالحای ایردنک ﴿﴾ تورع زادی بولسه قوینمزده ﴿﴾ عبودیت طنای
 بوینومزده ﴿﴾ یعنی رحمتنک ایله بزلرننک قوینمزده تقوالق آزوق بولسه ودغی
 بند چیلک حمایلی وامیلیسی بوینومزده بولسه نه عجب آیو واعسن بولور ایردی
 طنای دیدکی طاننک کسری ایله مهایل معناسنه در ترکمان لغتیدر ﴿﴾ یوروتب بخشیلر
 گیزکان سیلینی ﴿﴾ رضاملکی کا قوندرسنک بوقلنی ﴿﴾ یارب رحمتنک ایله بوغریب
 بنک کنی الوغلر و بخشیلر گیزوب یورکان ایزگولرننک یولینه بو بند کنی هم گیزدرکای
 ایردنک ودغی اوزنک ننگ رضالت دولتکا قواندرب و شاداندرسنک نه اوله ایدی
 قواندروب قافننک ضمه سی و اوننک حرکتی ایله شادلق معناسنه در ترکیدر صیغه
 امردر «سانک» مفعول به در بوقلنی دیدکی متعلقدر قواندرب لفظنه یا که تمیزدر
 تأمل ﴿﴾ مونکدیک اشلاری دانی اسرار ﴿﴾ سٹا آسان ایرر گریزکا دیشوار ﴿﴾
 ﴿﴾ یعنی بوچلاین اشلک سٹا آسان ایرر ای سرلرنی بلسگوچی الله تعالی ﴿﴾ کوتاریب
 من امید برله بلاکنی ﴿﴾ خداوند قبول ایتمک تلاکنی ﴿﴾ یعنی یارب سننک رحمتکا
 سغب دعاوچون بلاکرمزنی کوتاریب عرض حال ایدرمز اوزنک رحمتنک برله
 تلاکان تلاکمرنی قبول ایله ﴿﴾ حسدین ایراغ بولمق بیانی ﴿﴾ کیلای نفس آماغیل
 کوز هر قیانه ﴿﴾ یوق ایرمش اعتماد او شبو جهانہ ﴿﴾ یعنی ای آدمی کوزنکنی آچب
 هر طرفه باقباغل بودنیانی باقی دیو اعتماد ایلامکل زیر با بوقانی جهان ننگ
 اعتدادی و بقاسی یوقدر ﴿﴾ میسر بولسه تلادین سٹا نخت ﴿﴾ اوزنک دین پستکان نهار
 ایغیل سنت ﴿﴾ یعنی حق تعالی حضرتی سهل ایلاب عیدان سنی تاج و تختلر پادشاهی
 ایلاسه نهار اوزنک دین توبان مرتبه کمسنه کافاتی لقت سوز برله رختما کل دیما کدر
 تلادین دیدوکی غیبین معناسنه در لغت اتر اکر ﴿﴾ اگر بیرسه جهان سلطانلغی
 دشت ﴿﴾ کشی اوز حالنی بلمک کرک پست ﴿﴾ یعنی جهان خلقی بارچسی سٹا پادشاه دیو
 بیعت بیرسه لرده آدمی اوز حالنی توبان مرتبه ده بلمک کرک زیرا که مرتبه سینه
 وشاهنغینه غرور بولمق احمققدر ﴿﴾ اکر رتبه ننگ ایرر اعلائی آفاق ﴿﴾ یقلغان

(حسدین ایراغ بولمق بیانی)

خسته لرنك حاليغه باق * اگر سنك مرتبه نك تيكره لرده الوغ اولسه ده مرتبه نكا
 آلدانماغل زير اكه عبرت آلوب جهانك خسته كمسنه لر حالينه باقب عبرت آلفل
 آنلر نته كه خسته لق ايلان زبون اولد يلر ين هم بر كون زبون اولور م ديوفكر لكل
 * بورفتت برله كوكني كور هميشه * يوزيدر يرساري اي بخشى پيشه * يعنى
 كورمزمى سن كوكني شول قدر بيوك مرتبه سينك بارلغى برله يوزنى توبان ير
 صاري قيلولب تواضع برله ترادر اي بخشى هنرلى كمسنه ديباكدن بس بويله اولسه
 سن تواضع لق ايلكل * اگر چند يكه اورنك بولسه افلاك * قوياشديك اوفتانب
 رخساره خاك * يعنى اگر چه سنك اورنك ادر يس پيغمبر كى كوكلر اوستونك
 اولسه ده تكبرلك ايلكل بلكه قوياش كى اويالوب يوز كنى توبان قيلولب تورغل
 * اگر دنيا ده بولسه زور بازو * ولى آنده قورلغاندر ترارزو * يعنى سن دنيا ده
 كوچ وقوت و بلاك اياسى اولسكند آدميلر گه ظلم لق ايلكل زير اكه آخرتك ظلم
 و كوچ قيلغوچيلر اوچون ميزان و ترارزو باردر آنده حساب ايدرلر * طرف مورى
 و سنك قوت فيل * مسلمانلقنك آنگا مرحمت قيل * يعنى بر مسلمان نك قوتى قورمسته
 كى اولسه و سنك قوتنك فيل قوتى كى اولسه مسلمانلقنك آنگا شفقت ايلكل من
 قوتلى من ديب قوتسز لر گه كوچ ايلكل طرف مسلمان معنا سنه در عثمانيه خلقى نك
 لغتيدر * اگر چه اول آيات آستونك در خار * خدا مخلوقيدر آغرتمه زنفار *
 يعنى بر زبون و كوچى يوق كسنه آيات آستونك خور بولوب تيگانك كى اولسه ده
 سن آنى رنجتيا گل زير اكه اول الله نك مخلوقيدر * تكبر قيلماعل اي ب معانى
 فلان نك اوغلى در من ديب فلان * يعنى تكبرلك ايلكل برا گونى خورلاب بيله
 ديواى معنا سز اولغان كمسنه اول فلان كمسنه دن توغدى و فلان در آناسى مونداغ
 و آناسى آنداغ ديوخورلامغل * اگر آلدكداغى قل بولسه ولى * كونكلى كينه سندن
 ايله خالى * يعنى سنك آلد لك بر قار اقل سلطان و ياكه منصب اياسى بولسه و ياكه
 امام و مقتدى به بولسه سن كونكلكدين كينه و حسد لكنى چقارغل و آنگا متابعت
 ايتماكدن خورلانماغل * بورونغى حالينه قيلمه نظاره * آنى تنكريم عزيز ايتسه
 نه چاره * يعنى سن اول منصب اياسى نك و اهل تقوى كمسنه نك بورونغى حالينه
 قارامغل يعنى اول عمرنده فاسق ايردى ايمدى نچوك تقوى بولدى بن آنگا
 التفات ايتنم ديماكل زير اكه تنكرى تعالى آنى عزيز ايلاب اوليا ايلسه نه چاره در
 * اشانمه آنگا قالمه طلبدين * قيامته صور لياسدر نسيدين * يعنى بنم آتام
 مونداغ الوغلردن ايردى ديوا آنگا آلدانب الله تعالى نى استماكدن قروغ قالماعل
 زير اكه قيامته سنك نسلنك و نسيبنكدن نچوك ديب صور مسلدر قوله تعالى (فلا
 انساب بينهم الايه * حسب فوق نسب در اي نيگو حال * يهاك توندن اوتار خوب
 اشلكان شال * يعنى ايزگو عمل ليغ بنك لرقامت كونك نسل و نسبلى كمسنه دن
 اوستدر اي ايزگو حاللى كمسنه زير اكه نسل سز بر ايزگو عمللى كمسنه الله تعالى

قاشنده نسلی و نسلی کسنه دن ایزگودر نناک که کورمزی سن بازارلرده بحشی
 تگولگان شالی تیری تون بیاک توندن زیاده رنک اوتادرشال دید کلامی طون
 اینا گینه توتارلر قوندزدن یاغیری نرسه لردن بلغار خلقی ننگ بعضیلری باصطامین
 دیرلر ﴿ قراچه اوغلی خواجه اوغلیدین کم * معلم بولسه سیدین اوتار هم ﴾
 ﴿ اگر صاحب نسب توزدر اشیگا * نه سوز ایکی خاصیتلک کشیگه ﴾ یعنی بر ایزگو
 نسلی و نسلی کسنه شریعت امرینه توز توره ایزگو عمل ایلسه آنداغ
 خاصیتلک کشیکانه سوزدر یعنی سوز یوقدر شکسز ایزگودر ایکی خاصیتلی
 اولدی اوچون بر خاصیت ایزگو نسل و برسی ایزگو عملدر ﴿ اگر قیلسنک
 سفر در الحیانه * خوب آتا بار دیمه تارمش خوب آته ﴾ یعنی سن آخرت یورتینه
 سفر ایلمک قصدنک بولسنک ایزگو آتام بار دیمه و آنتنک نسلی من دیو آلدنماغل
 ایزگو آتا و آتاغه آلدانمق احمققدنر نته که بیوردی ﴿ اگر چه نوح ایسی هادی
 انسان * توغوبدر آنداغ ایردین نامسلمان ﴾ یعنی نوح علیه السلام آدمیلرنی
 توغری یولغه کوندر گوچی پیغمبر ایسی آنداغ بولسه ده آندان بر کافر اوغول
 توغدی آتی ککعان ایردی آتاسیننک پیغمبر لکینه اینانهدی نته که بیوردی
 ﴿ اگر چه نوح اوغلی عرضین ایتدی * خدا دین لیس من اهلک ایشندی ﴾ یعنی
 حق تعالی حضرتنی نوح پیغمبر گه طوفانک که کا کردکنک و عک قیلب ایردی چنان طوفان
 قالدب کبه گه کرسنک اهلنک و جماعتنک برله کر کل دیدی چنان طوفان کونی بتدی نوح
 علیه السلام ننگ اوچ اوغلی حام یافت سام کردیلر و آندن غیر ی سکسان کشی برله
 کنعان آتلیغ اوغلی گرمدی نوح علیه السلام ایسی یا اوغلم کنعان بزلر برله کبه گا کر کل
 دیب قوله تعالی (یا بنی اربک معنا و لاتکن من الکافرین) کنعان ایسی من بیوک طاغرغه
 منب قالورمن دیدی قوله تعالی (ساوی الی جبل) نوح ایسی یارب سن و عک قیلب
 ایردنک بوکبه گه اهلنک برله کر دیب زبیرا که منم اوغلم کنعان اهلدر دیدی قوله تعالی
 (قال نوح رب ان ابنی من اهلی وان وعدک الحق و انت احکم الحاکمین) ایسی عزوجل
 جواب ویردی اول کنعان سننک اهلنک دگلدن زبیرا که کافر در قوله تعالی (یا نوح
 انه لیس من اهلک انه عمل غیر صالح فلانستلنی مالیس لک به علم) الایه کورمزی
 سن آتاغه آتاغه اعتبار اولدی نته که بیوردی ﴿ ابوطالب که عبدر مصطفی غه *
 آتا ایردی علی المرتضی غه ﴾ یعنی کورمزی سن ابوطالب فی زبیرا که اول پیغمبر
 علیه السلام ننگ آتاسی عبد الله برله بر توغمه ایردی دخی حضرت علی گه آتا
 ایردی ﴿ کچیک دین مصطفی غه ایردی مشفق * ولکن بولمدی دینک موافق ﴾ یعنی
 اول ابوطالب پیغمبر مز گه کچیک زمانک شفقتلی ایردی و آتی تربیت ایلدی آنداغ
 اولسه ده دینده موافق اولمدی کافر اولدی ﴿ دیانت سز او شال کم بولدی نابود *
 پیغمبر شفقتنی هم قیلمدی سود ﴾ اول ابوطالب دین سز کافر اولدی اوچون پیغمبره
 قیلدی ایزگولکی بار چه سی یوق اولدی و دخی پیغمبر ننگ شفقتنی ننگ فایداسی

اولهادی (ایملرکم ابوطالب ننگ وفات اولدقی وقتنده پیغمبر علیه السلام
 ایرشدی سلام بیردی کوردیکه ابوطالب قاتنده ابوجهل لعین عبدالله بن امیه وولید
 وشیبه کافر لر اولتور مشلر پیغمبر علیه السلام ایدی یا عمی سنکاچل وقتی کلدی
 ایتکل (لا اله الا الله محمد رسول الله) دیب اول آراده بو کافر لر ایدیلر یا ابوطالب
 آتامز و بابامز دیننی ننگ ترک ایدرسن دیدیلر پیغمبر علیه السلام دخی بو کلمه
 شهادتنی عرض قیلدی ابوطالب ایدی ای محمد سن بوسوزنی قویغل من آتام بابام
 دیننی قویمز من دیدی پیغمبر علیه السلام بوسوزنی ایشتکچ کویندی ابوطالب
 او چون الله تعالی دن یارلقایو استادی الله تعالی دخی قبول ایلدی بو آیت ایندی
 قوله تعالی (ما کان للنبی والذین آمنوا ان یستغفروا للشرکین) الایه آخری ابو
 طالب کافر اوتدی ﴿ آنتک حکمنده در ادبار واقبال ﴾ * تیگاندین کل چقاردی زهر دین
 بال ﴿ یعنی الله تعالی ننگ حکمنده در آرقان اولقوچی نرسه لر نی آل ایلمک یعنی
 کافر نی مسلمان ایلمک و دخی تلاسه تکاندین کل سچاکنی چقارر و آغونی بال ایلر
 آندین مراد کافر دن مسلمان توغرر ننگ که بیوردی ﴿ خلیل الله ایدیلر آزر
 اوغلی ﴾ * تقی لوط نبی در هازر اوغلی ﴿ یعنی ایملر کم ابراهیم خلیل الله آزر
 آتلیغ کافر ننگ اوغلی ایدی و دخی لوط پیغمبر هازر آتلیغ کافر ننگ اوغلی ایدی
 ایملر کم آزر ایله هازر بر توغمه ایردی لر دن ایکی پیغمبر توغدی کور مزمی
 سن آتا و آنالاری کافر لر ایدی اوغلانلری مسلمان اولوب کافر لاری توغری بولغه
 کوندر گوچی پیغمبر اولدی لر ﴿ حسود ایتکل کشی دون دغدر ﴾ * بوسوز بر خلق
 آرا ایسکی مثلدر ﴿ یعنی موچیلاین الله تعالی عادتته کونچی لک ایلیان کمسنه آزون
 وز بون و مرتبه سز در و کونچی لک حالی بونداق بولور دیمکدر خلافتلر آراسنده
 ایسکی قدیم مثل در حاصل معناسی بودر بو ایکی پیغمبر لر ننگ آتالاری ایمانسز ایدی
 و بوندن غیر بر کمسنه فی الله تعالی عزیز ایلاسه آتاشی کافر اولسه ده آنکا کونچیلک
 ایلمه بلکه متابعت ایلکل زیر ا که یاوز دن ایندکولی توغرمق خدای تعالی ننگ
 حکمتی در ﴿ چراغینی که حق یاندردی قویدی ﴾ * آتی کم پی دیدی سقالی کویدی ﴿
 یعنی خدای تعالی برا کوننک قولینه اسلام چراغینی یاندر و بیر سه عزیز ایلب اولیا
 ایلمه آتی بر کونچی کمسنه پی دیب صولویبار ب سوندیمک تلسه آندان مراد آتی
 سو کوب التفات ایلمسه سقالی کویب سقالسز اولوب خلق آراسیده سخره اولور
 آچیلاین بر عزیز اهلینه فارشو تور سنک مرتبه ننگدن توشب مرتبه سز اولور سن یارین
 مشرده خور اولور سن یاخود ندیاده خور اولوب خلق تاباسینه قالور سن (لقمان حکیم)
 ایدی برا کوننک دولتی اولسه و مرتبه سی آرتور بولسه آنکا قارشو کیلمه گل دیدی
 ﴿ خدای ننگ صنعیدین کوردنک کرشمه ﴾ * بر ایسکی یر دین آقتی یانکی چشمه ﴿ یعنی ای
 خدای تعالی ننگ قدر تندین کوردک بر آز عقلنک اولسه کور مزمی سن قدیمی زماند صو
 و چشمه آقمغان اور نلردن چشمه آفر شوچیلاین قدیم دین کافر اولغان نسلدن بر

پیغمبر و یاعزیز تو غرسه بوتانك عجبایب دگلدر كرشمه مر كبر بعلبك كبی كر كدر
 معناسینه در «شمه» دیدكى عقل معناسینه در تقلیل او چون ترکیب قیلدی ﴿آنی بند
 ایتكلی آلدی بیرو بیل * آنی عرق ایلدی ناکاه کیلب سیل *﴾ یعنی بر آهق اول
 یانکی چشمه نی بو ار او چون فیلدر ایله بالقی تاشوندی آنکسن دن بیاقی چشمه آقب
 کوب اولوب بو احمقنی فیل ایله غرق ایلدی آچیلاین بو کو وچی احمق بر مرتبه لی
 کهسنه ننگ مرتبه سنی باطل ایلمك تلسه آخر اول کو وچی احمق اوزی خراب اولوب
 دولتی باطل اولور سیل دیدکی لفظ اصلده کورلا و کنی ایتورلار مونن مجازا احمق
 معناسنه در * (اگر تاری کشی ظلم اتسه تارتار * ولی مظلوم دیکاننك اجری آرتار) *
 یعنی برا گو پچاقنی و قانچنی برا گو که ظلم ایلمك تلسه تارتار لکن آنداغ اولسه ده
 مسکین مظلوم ننگ اجری آرتار اکر اول ظالم ننگ ظلمینه صبر ایلاسه زیراکه کو وچی
 بد بخت ظالم در یوق اور نده آدمیلر که دشمنانلق قوار تاری دیدکی بیانی معناسنه در
 سهر قند لغتی در * (مسلمان یغه هیچ بولمه مگایر * بارر جابر ایرر ای نفس جابر *)
 یعنی سن عاصل کلام مسلمان اولدی کی کهسنه که تکبر لك ایلمه اول عزیز اولسه اطاعت ایله
 کونکلن حسدی چقارغل زیراکه اورون آلفوچی مرتبه لی کهسنه ننگ اورنی و مرتبه سی
 نه قدر کو وچی لك و دشمنانلق ایلمکده آرتور ای اوزینه و نفسینه ظلم قیلغوچی
 کهسنه دیمکدر جابر لفظی ننگ اولگسی مر کبدر اورن آلفوچی معناسنه در ایکنجسی
 مفرد در ظالم معناسینه در * (توشرمه نفع یوق رنجش میانه * سنی ایلتر زیانه
 تاز یانه) * یعنی فایده سی یوق زیاننی و رنجونی و ظلم لغتی مسلمانلار آراسینه توشرمه
 و فتنه قوبارمه زیراکه بواشرفنی اشلک آخرت زیانه ایلتار (ودخی سنی قانچسغه
 توشرر یعنی خلایق لرنی کوب رنجو تر اولساننك برا کوسنی قاضیغه آلدرب تعزیر
 اور لرر زیان لفظی تر کبدر ضرر معناسینه در مشهور در تاز یانه قانچی معناسینه در
 فارسیه در ﴿ترک بور گنچه ظالم اولگان خوب * گناهدین هر گنچه کم بولغانی خوب *﴾ زیراکه
 ظالم کهسنه ننگ دنیا ده ترک نورمقدن اولوب قبر گه کر مکی خوبدر اننك او چون تیز
 اولسه اول ظالم ننگ کناهی کم اولوب عذابی کم اولور نناکه بو حکایتک بیوردی
 ﴿حکایت عجاج *﴾ مسلمان یغه بر کون ایدی عجاج * دعا غیر او چون بزگه قولنك آج *
 یعنی عجاج بن یوسف کونلرده بر کون بر اینکو مستجاب الدعوات کهسنه یه
 عنبر و التماس بر له ایدی ای عزیز ار جهند بزرگه اینکو دعایمیلقل دیدی (ایمشلار
 کم اول اید کو کهسنه بغداد شهر نده ایردی اسمی سلیمان بن موسی ایدی غایت
 تقوی دانشمند ایدی و بو عجاج مکه پادشاهی ایردی هم ظالم ایردی و ایتور ایدی
 دنیا ده قان تو کودن لذتلی نرسه یوقدر دیر ایدی (ایمشلر کم عجاج ننگ اولتر مکی
 دلیل بر له ایدی و اجتهاد نده خطابولدی بعضیلرننك حق سز قانن تو کدی عاقبت
 دنیا دین اینان بر له کندی (ایمشلر عجاج اولتور مکه قصد ایتدی کی کهسنه نی
 اولتر مینچه قوبیدی مکر بر فصاننی اولتره آلهادی (ایمشلر کم کونلرده بر کون

(مکان عجاج)

حجاج بر قصابقه ملاقات اولدی حجاج بازاردن بر اچگو آلهش ایدی یا قصاب موندین
 کوب مای وایت بولور مودیدی قصاب ایدی فلانچه مای وایت بولور دیدی تیز
 زمان حجاج اچکونی بوغان لاندی قصاب ایتد کچه اولدی حجاج ایدی یا قصاب سن
 یوقدر تجر به ایلمن اچکودن چقان مای ننگ قدرنی بلدنک الله تعالی نی چچوک تانور سن
 وچنه صفت ایله بلورسون دیدی قصاب او فتاندی بلزم دیدی حجاج ایشندی جلا دلر گه
 بیوردی تیز بونی اولتورنک (القصة) جلا دلر آلوب کتد کلرنک بو قصاب ننگ مدرسه ده
 بر تعلیم آلوب تور دق اوغلی بار ایدی کوردیکه آتاسنی جلا دلر آلوب بار اتر لر
 مدرسه دن آتاسینه یو کروب قار شو چقدی ایدی ای آتاقنک بار رسز دیدی قصاب
 ایدی ای او غلم منی جلا دلر آصاغه ایلتر لر دیدی نه او چون قصاب باشداغی
 حکایتلری ایتویبیر دی او غلی ایدی سز لر بر آزمونک توقف ایلگزلر بن حجاج
 قاتینه واریب کلایم دیدی او غلی حجاج قاتینه واردی ایدی ای پادشاه نه لوک
 بز ننگ آتامزنی اولتر رسز منی یتیم ایلر سز دیدی حجاج ایدی آتانی ننگ دینک
 اعتباری یوقدر خدای تعالی نی تانوماز دیدی یکت ایدی بنم آتام ننگ دینده
 اعتباری یوقد ایرکن منی مدرسه گه سالوب تعلیم بابنه کوندیرمز ایدی بوننگ ایله
 فان توکمک حلال دکلر دیدی حجاج ایدی خدای وصفتلرینی بلزم دیدی
 یکت ایدی بلهکن نر سه لر گه فان توکمک روادکلر دیدی بلهکن کسنه لر که
 بلدکی کسنه لر او گرا تهک فرضدر دیدی حجاج میران قالدی و ایدی آتانی نی
 باغشلا دیم دیدی (ایشلر کم حجاج تابعین لر ننگ او غلی ایدی و عم منفق و منعم
 کسنه ایردی و کعبه الله غه ناشدن حرم ایلدی و اینکی یوز مسجید بنا ایلدی و غیر بیلره
 و یتیم لر گه شفقتلی ایردی (ایشلر کم سید زاده لار نی کوب ملاک ایلدی حتی
 دورت یوز سید زاده لر ننگ باشنی کیمسی ایدی کولرده بر کون حجاج ننگ بر
 تازی آتی بار ایدی آتی منب چقار ایدی مکه صحرالارنک سیر ایلار ایدی ونه که
 سید زاده دیکن کسنه لارنی حرمت ایلب انعام و احسان ایله توتار ایردی (القصة)
 حجاج بر کتون آطقه منب صحرا گه چقدی بر کسه ننگ باقیه سی قاتندن اوتدی
 اول باقیه صوبیر مش ایدی صوبانه دن آرتوب اورامغه چقوب اورام ننگ بعض
 یر لر بن باطانی ایلمش ایردی حجاج اوتدکی زمانک حجاج ننگ آطی باطاققه
 تاییب یقلدی حجاج ننگ آیاضی صندی وزیر لر حجاجنی کوناریب آلوب فایتدی لار
 حجاج آتلا چدی بالله العظیم اول باقیه ایاسنی اولتور من دیدی ریرا که اول
 مسلمانلار یولینه صو چقار نب ضرر یامادی تیدی ایرسه فرمانلدی باقیه ایاسنی
 آلوب کلدیلار حجاج ایدی نلوک مسلمانلار یولینه صو چقاردنک دیدی بو کشی ایدی
 باقیه دن آرتدغی صو چقدی یوق ایرسه من اوزیم قصد اچقارم دیم دیدی حجاج
 ایدی امان ویرمنک اولتر ننگ دیدی باقیه ایاسنی یغلا دی دیدی اوچ کچک بالا چغم
 حقیته عنو ایلکل دیدی حجاج ایدی بالا چقلار کا بیت المالدن بیریب تربیت

ایلر مز دیدی باقچه ایاسی دخی ایدی سید زاده من پیغمبر مز عشقینه عفو ایله دیدی
 حجاج بوسوزنی ایشکلچ عفو ایلدیم دیدی آنچه ده حجاج ننگ بر وزیر ی وفات
 اولدی آننگ اورنینه بوباقچه ایاسنی وزیر ایتدی اوز قاتنک تربیت ایلر ایدی
 (ایمشلر کم اول باقچه ایاسی ننگ اسی شمعون دیر لر ایدی (القصه) کونلر ده
 بر کون حجاج ننگ ایشکینه بر تلاچی کلدی خدای اوچون نسنه تلاندی آچ من
 دیویغلادی حجاج اول وقتک حلوا آشاب اولتورر ایدی تلاچینی کوب اسر کادی
 باشندن لعل تاشنی آلوب حلوا اچینه سالوب شمعون گه بیر دی وارغل بونی تلاچینگه
 بیر کل دیدی شمعون تلاچی قاتینه کلدی ایدی پادشاه سکا بر بمرلق حلوا بیر دی
 سن بوننگ ایله نه معامله ایلرسن زیراکه بن سکا کوننگ نفقه بیر این دیدی بو حلوانی
 ملا بیر کل دیدی تلاچی رضابولدی کوننگ نفقه فی آلدی چقب کیتدی بوشمعون
 حلوا اچندن اول لعل تاشنی آلدی حلواسنی ییدی (القصه) ایکچی کون ینه تلاچی
 پادشاه ننگ یورطینه کلدی خدا اوچون نسنه تلادی حجاج دخی کوردی ایسر کادی
 بیاغی حلوا اچینه تاجندن بر لعل تاشنی سالوب شمعون کا ینه بیر دی ایدی تلاچینگه
 بیر کل دیدی بوشمعون دخی بر کوننگ نفقه بیر یب لعل تاشنی آلدی (القصه)
 اوچنچی گره تلاچی کنه کلدی خدا اوچون نرسه تلادی حجاج تلاچینی کوردی
 ایدی نه لوک تلانورسن بن سکا بر پادشاه ملکی قدری نرسه لار بیر دیم
 دیدی تلاچی ایدی نه نرسه بیر دنک دیدی حجاج ایدی حلوا اچینه ایکی لعل
 تاشنی سالوب بیر دیم دیدی تلاچی شمعون ننگ حمله برلن آلدقنی ایتوب بیر دی
 حجاج اچیقلا نوب بوسید زاده دکلر زیراکه سید زاده لر غریب کوکل قناعتلک
 وراست سوزلا شکوچی اولور ایدی بونه پالانچی وخیانت اهلی دیب باشنی کیسدی
 واندین غیر ی نه قدر مکه ده سید زاده لر بار ایدر دی بار چه سنی یالغاچچیلار دیب
 باشلر بن کیسدی دیمشله کوناردی قول دعاغه اول نکوحال * دیدی یارب
 بو ظالم جاننی آل * یعنی اول عزیز حجاج ننگ التماسنی قبول ایلاب دعا کا قبول
 کوناروب بودعانی قیلدی یارب بو ظالم شوم ننگ جاننی آغل و عمرنی آز قیلغل
 دیب دعا قیلدی * دیدی حجاج اوشال مرد دعاغه * تلنگ بار دی چچوک مونداغ
 دعاغه * یعنی حجاج بودعانی ایشکلچ اول الله تعالی بولینه یورگوچی عزیز گه ایدی
 چچوک مونداغ یاوز دعا قیلورغه تلنگ بار دی و مندین نه دعا کوردنک بوچچیلارین خوفلی
 دعا قیلدنک دیدی * دیدی حجاج اول مردنگوسیر * سکاوار چه مؤمنلر گه در غیر *
 یعنی اول اینر گوعادتی اولیا حجاج گه جواب ویریب ایدی بودعا عیب کور کام دعادر
 سزلر گه و بار چه مؤمنلر گه اینر گودر دیدی * گناهنگ کم بولور اولسنک اگر تیز *
 کیتار ظامنگ آلا ننگ باشیدین نیز * یعنی اول عزیز ایدی بودعانی آننگ اوچوندر
 قیلدیم اکر م دعام سببلی تیز زمانده اولسنک و آخرت یورطنه بار سنک کناهنگ آز
 بولور زیراکه عمرنگ اوزون بولسه گناهنگ کرب بولوب توموعک اوزاق توررسن دیدی

ودخی تیز اولما کتکک فایده باردر مؤمنلرنک باشندین ظلمنک کیتار آنلر راحتلاب
 قالورلار دیدی بوندین آرتق سکا ایزگو دعا اولماس دیدی (ایملشر کم هجاج
 اول عزیز دعا قلقدن صوگره یکر می کون قدری توردی آندن صگره دار البقایه
 رحلت ایلدی مسجید حرامنک باب عباس دیدکی قهوغنده دفن ایلدی لر تاریخ
 هجرت ننگ یوزده یکر می آلتچی بیلنده ایردی ربیع الاول آبی ننگ اون اوچنچی کوننک
 جمعه کیچه سنده ایردی والله اعلم (فی بیان ذم الطبع) ﴿ کیلای آزاده بول همت
 بیلان یار ﴾ طمع زندانیغه بولمه گرفتار ﴿ یعنی ای آزاد همیشه سن همتنک برله
 یولداش اولغل زنهار طمع زندانیغه توتقون اولماغل یعنی غلایقن هیچ نرسه طمع
 ایملک زیرا که طمع قیلماق غورلقدر طمع معناسی اولدر که سبب اولماقن یردن
 امید ایلمکدر یعنی برا گوزراعت و تجارت ایلسه بوندین فایده امید ایلمک طمع
 دگلدر طمع اولدر اوزنی غلایقنلر آراسنده عالم وصفی کور کازوب تلنده وعظ
 ایله درس اولور لکن اول صوفی لقتی کورگازمکی الله تعالی اوچون اولمیه بلسکه
 غلایق عسن ظن ایلاب بکا ندر و نیازلرنی بیرسونلر دیب طمع ایلر بو عرض
 حرامدر ﴿ بیررگابولسه دنیا شی دین ﴾ اول استفنا طمع قیلمه کشیدین ﴿ یعنی سن
 فقیر اولب آدمیلرگه بیررگه نعمتنک و آشنک بولسه ده مونکسر لقتی ایسته آدمیلر دن
 طمع ایلمه زیرا که طمع مذمومدر حاصل کلام نه قدر فقیر و مسکین اولسک حالنکنی
 آدمیلرگه بلدرمکل و طمع ایلمکل دیمکدر ﴿ خداینک هر نه بیرسه قیل قناعت ﴾
 یوراکنی قیلمه منتدین جراحت ﴿ یعنی خدای تعالی سکا نه تورلوک حال لر بیرسه
 کورک بایلق و کورک فقیر لک قناعت ایلسنک بخششی در یورا گنکنی منت ایله
 جراحت ایلمه یعنی فلان کمنسه که شوچه قدر ایز گولک ایلدیم و موخچه قدر صدقه
 بیردیم دیو تعداد ایلمه بولار بارچه سنی حرامدر تأمل ایلمه سن ﴿ یوگور سنک
 کونک برکدو اوچون چند ﴿ بخار اولک سیدین تاسمر قند ﴾ یعنی سن مثلاً کسب
 ایلاب یوگور سنک بر قباقی یمشی اوچون بخار ا یورطندن سمر قند یورطینه بار سنک
 ایکی سنک آراسی آلتی کونلک یول ترر « کدو » بضم الواو کاف العرب و تخفیف الدال
 قباقی یمشی ننگ بر نوعیدر اچندا گی نرسه سنی اشارلر و قابوغندن جام آیاتی
 یصارلر ﴿ بدغشان دین کورتار سنک یوز سری تاش ﴾ بهاسی باخ اچنک بولسه بر ماش ﴿
 یعنی برا گو کسب ایلاب بدغشان شهر ندین یوز باش لاور تاشنی کورتاریب
 باخ شهرینه ایتوب ساتوب بهاسی بر باسحق بولسه یعنی بو قدر اوزاقی سفر
 ایلاب آن نرسه لر تابسنک (ایملشر کم باخ ایله بدغشان آراسی یکر می آلتی کونلک
 یولدر ﴿ اگر باشی بلان چاه قاز سه بنده ﴾ کوزی ننگ باشیچه صوتابسه آنده ﴿
 یعنی بر قل باشی بیلان چاه قاز سه اول قزو غنی قازیب تمام ایلاد کن صگره آندن
 کوز باشی قدر نچه صوتابسه حاصل کلام کوب مشقت ایلاب آن نرسه حاصل ایلسه
 ﴿ اگر قاز سه اریغ کز لک بیلان مرد ﴾ آکا بر خوشه جو قیلسه پرورد ﴿ یعنی بر

(بیان ذم الطبع)

كمنسه كچكنه پچاق ايله اروق قازوب آندن صو آقزيب بر باشاق قدری
 آربه تربیت ایلاب اوستورسه «كزلك» دیدگری کچکنه پچاقدر آنک ايله اوق
 کینزونی آلور لر تر کمان لغتی در خوشه غاء معجیه ايله باشاق وسنبله معناسنه در
 * (بو محنت برله تابسه بارچه نان * کشی ننگ منتدین اولدر آسان) * یعنی بو ایتمک
 مذکور مشقترلر برله پارچه ایتمک تابسه کشی ننگ منتدین یعنی خلق ننگ تاباسندن
 ایزر گودر یعنی خلایق دن طمع ایلمکدن ایزر گودر * (قدرغان برله رزقنک قدری
 تاشمهس * کنار قدرنک قدر دین هر کیز آشماس) * یعنی قدریب بتریب بور مکنک
 برله الله تعالی تقدیر ایلمکدن رزقنک آرتماز در لکن الله تعالی قاشنده هر متنک
 کیدار و صبر سز و هر یص اولوب اهل دنیا چله سندن اولور سن قدرغان لفظی هر یص
 معناسنه در قدری دیدکی لفظ فافننگ فتحیه تقدیر در اندازه معناسنه در قدرنک
 دیدکی لفظ هر مت معناسنه در بارچه سن تر کمان لغتیر * توکل کتچیدین
 ای یوز او گورگان * بیورغانغه مثالدر بیورگان * یعنی ای طمع کار سن توکل
 خزینه سندن یوز اوروب طمع خزینه سنه بار رسن زیرا که سننگ بیور مکنک الله
 تعالی ننگ بیورغانیغه قارشودر زیرا که الله تعالی کسب ایلمر گه بیوردی قوله تعالی
 (فامشوا فی مناکیها) دیدی بو کسب ایلمین خلق دن طمع ایلمکنک شول ایتمک سنغه
 خلاقدر کتچیدین کافی عرب و فارسی ايله خزینه معناسنه در بیورغان دیدکی امر
 ایلامک معناسنه در تر کیدر * (الابولغان آلابور گاندین آرتق * کومولگان
 تیلهر یب تورغاندین آرتق) * یعنی ایسکی کیوم ايله تورمق طمع برله مال آلیب
 یورمکدن آرتق در ودخی اولوب توفراق آستونه کوملکن آرتقدر تیلهر و ب
 آدمیلردن طمع ایلامکدر آلا دیدکی لفظنک اولگسی ایسکی کیوم و ثوب خلق
 معناسنه در و ایکتچسی آلمدن مشتقدر اخذ معناسنه در هر ایسکی تر کیدر
 * (اگر تاش چیناسه ایلدین چقوب تاش * کشیگا ایتمکی همتلی قلیاش) * یعنی بر
 کمنسه شهر دین چقب تاش آشاسه همتلی بنده باشنی توبان قیلب کشیگا سرنی
 ایتماس در کشی دین طمع ایلامس در دیلمکدر تاش دیدکی لفظنک اولگسی
 حجر معناسنه در چینه دیدکی اچما کدن مشتقدر آشامق معناسنه در مجاز ایا که
 تغلیب باینددر ایکتچی تاش خارج معناسینه در تأمل * (طمع نانیغه لب آچقوچه
 اول آچ * منن اوتیدین اوچقوندیک بولب قاج) * یعنی طمع اوتماکینه آغز گنی
 آچقوچه قاری آچ کسنه اول آدمیلرنک منت لری اوتندین و آنارنک طباسندین
 اوچقون کبی برانی قاجماق کرک یعنی اصلاطمع ایلاما کرا کماس در تأمل
 * (اگر قاری بر آتویماسه قرنی * کشیگا ایتمکی اول بنده سرنی) * یعنی
 بر اگرنک قاری اوزانی زمان تویمای آچ یورسه همتلی بنده اول وقتده سرنی
 کشی گا ایتماس بن آچ و پیلانغاچ ترامن دیب قاری لفظیننک اولگسی بطن
 و قورساق معناسینه در تر کیدر ایکتچسی زمانه معناسنه عربی در تأمل * (قباعت

معدنیغه آچ کوزنگ آچ * طمع بوی کونمای بوییدین قاچ * یعنی قناعت خزینه سینه
 ای یورگوچی کمسنه کوزنکی آچقل ودخی طمعنک قدقامتی کورنماسدین بورون
 طمع قوغوسدین براق قاچ دیمکدر آچ لفظی ننگ اولگسی جوع معناسنه در ایکنجیسی
 آچق دن مشتقدر غریجه افتح معناسنه در بوی لفظی ننگ اولگسی قدقامت
 معناسنه در ایکنجیسی ایس وقوغمعناسنه در * (طمع لیک سیله دین به در سیلنگان *
 تلانگاندین ایرر ارتق تیلنگان) * یعنی طمع ایله بر قوینتک کتوونی آلفاندین
 آرتقدر بلکه قوی و ثور جمع ایلامکن ننا ککه تلاجی بولوب یورمکن آرتقدر
 ایسکی بر تلغان کیوملر کیوب قناعت ایلمک دیمکدر سیله لفظی قطیعه الغنم والبقر
 معناسنه در سیلنگان لفظی قفایه یوموروق ایله آورمق معناسنه در هر ایکسی ترکمان
 لغتیدر تلانگان لفظیننگ اولگسی سائل وتلاجی معناسنه و ایکنجیسی بمعنی انشقاق
 البدن بسبب العریان معناسنه در تأمل * (طمع قیلمه تابارغه زرنیکارین * بوزر
 موری بوزاردین ننگ عصارین) * یعنی حاصل کلام سن هر کسنه دن طمع ایتمه خورلق
 تابارسن ودخی آلتون عبتینه کونکل بغلامق دین قلعه سنی بوزار و غراب ایلر
 یعنی آلتونغه و کوشکلینکنی یبارسنگ ایمانگدین جدا لورسن دیمکدر بوزر
 دیدکی لفظننگ اولگسی مرکب در بودیدکی ترکیدر اسم اشارتدر هذا الذهب
 معناسنه در ایکنجیسی مفرددر ابطال و تخریب معناسنه در * (کشینک مطلبی سیم بولسه
 یازر * غلیل ننگ آتاسی هم بولسه آزر) * یعنی براگونگ استامکی آلتون
 یا کموش اولسه الله تعالی فی استامسه اگر ابراهیم غلیل الله ننگ آتاسی آزر
 بولسه ده بوبیت جمله سی مبتدا حکمنده در * (مصاحب بلهکل دنیا خصمین * نسیم
 معرفت استه نسیمین) * یعنی آچلاین حق ر ضالقنی قویب آلتون استدکی
 کمسنه آخرت یولداسی دیوبلمه بلکه بر تنگری دوشمانی دیوبلکل بومصرع
 خبر مبتدا در بس آنداغ اولسه عقل ایاسی اولسگ الله تعالی فی تانیق قماچنی استه
 کموش و آلتون استمه زیرا که ایکی محبت بر اورنده اولمز بر سنی مبروم ایلامین
 بری تابلمه ز نسیم دیدکی لفظننگ اولگسی متاع وقماچ معناسنه در نون نفس
 کلمه دندر ایکنجیسی کوش معناسنه در نون نفی اوچوندر تأمل * (ایمکلاب کیتسه
 توشه ایت بیله پوست * طمع قیلمه کشیدین توشه ای دوست) * یعنی مشقت و فقیر لک
 و آچلق برله ایتنگ ایله تیرک توشب حاصل کلام نه قدر مشقتلر اچنده تورسانکده
 آدمیلر دن طمع ایلامکل ای دوست اگر چه برلقمه قدری اولسه ده طمع ایلامکل
 دیمکدر ایمکلاب دیدکی مشقت معناسنه در توشه دیدکی لقمه معناسنه در یعنی
 آزدین کنایه در * (عرض دنیا بولوب ای آدمی زاد * عزیز عمر نکنی هر گیز قیلمه
 بر باد) * یعنی حاصل کلام دنیا ده نه تورلوک حاله بولسنکده عزیز عمر لر نکنی طاعت
 و عبادت قیلما یون طمع باینده اولوب یلکا یبارمکل ای آدم اوغلانلری دیمکدر

﴿ كشی ننگ خدمتک بغلاسنک قول ﴾ جلاونده یو کور سنک بر قدم بول ﴿ یعنی سن
 طمع آرتوندین یورو گوچه بر مرشد مکمل ننگ خدمتک قول باغلاسنک بخشی در
 الله تعالی ننگ رضالقی اوچون بر قدم مقداری یو کور مکنک اولی در ﴿ بویور مکدین
 فناکچکنک آرتق ﴾ بونعمتدین ز قوم اچکنک آرتق ﴿ یعنی بو طمع کیمتندہ یعنی
 دکانندہ تورمقدن اولسانک آرتق در ودغی بو طمع دن حاصل اولغان نعمتینی
 یمکن تموغ ز قومنی اچکنک آرتق در فی الجمله طمع مذمومدر ﴿ ولیکن
 تیکسه خاص ایر ننگ جلاوی ﴾ سعادتدر دنک در دیغه داوی ﴿ یعنی بر مرشد
 کامل ننگ نوری سکا اثر ایلاسه نه عجب ایر گو دولتدر و کونکل ز حمتلر نکا دارودر
 و جمیع مطلوبنک آندن حاصل اولور جلاوی دیدکی نور معناسنه در آندن مراد
 شیخ ننگ تربیت اثریدر ﴿ آنگدیک ایرنی خدمتندہ قش یاز ﴾ عزیز عمر کنسی
 او تکر سنک ایرر آز ﴿ یعنی آچلاین مرشد کامل ننگ خدمتندہ نابت اولوب
 قش لر و یاز لر توروب عزیز عمر لر کنی او تکر یب خدمتندہ صرف ایلسکنده
 آزابرر حاصل کلام چچه مه کوب عمر لر او تکر سکنده آزابولور ﴾ (اوشال ایر ننگ
 ایری کم پ ریادر ﴿ قدم توفراقی کوزکه توتیادر) ﴿ یعنی بو خدمت ایتکوی ایر ننگ
 مرشدی آنداغ اوله ریاسز و طمع سز بو اوصاف ایله موصوف اولسه اول مرشد ننگ
 آبات باصدقی توفراقی کوزگه سرمه در یعنی آچلاین مرشد کوز اوستونک گی قاش
 کبیدر عزیز و عمر متلی دیمکدر توتیا دیدکی سرمه معناسنه در ﴿ آننگ دیک
 بننگ بولسه گداسی ﴿ نه دولتدر خدا یم ننگ رضاسی ﴿ یعنی آچلاین مرشد کامل ننگ
 خدمتندہ گدای اولمقنک نه عجب کور کام دولتدر خدای تعالی ننگ رضالقی شول
 مرشد کامل خدمتندہ تابولور ﴿ آننگ بر دانه سی در غرمن زر ﴾ دمی سودر اول
 ایردین مشک شکر ﴿ یعنی آچلاین مرشد کامل ننگ بر دانه سی اندر تولوغ آلتوندر
 آلتوندن مراد بر آز صحبتندہ اولتورمق ایله کوب ثوابلار اولور و یقین لقی حاصل
 اولور ودغی آز توجه و تصرف ایلمکی یغار و شکر در یعنی بار چه اعضا لارگه قور قوغ
 دشوب ذکر لر حرکت ایرد دیمکدر جرمن حاء مهمله ایله اندور معناسنه در ولکن
 مونک کثرت معناسنه استعاره آندی تامل ﴿ سعادت لیک مرید اول حق رهنده ﴾
 بولور یول باشچی ننگ در گاهنک ﴿ یعنی آچلاین ایر کودولتلی مرید اولدر که
 اول حق اولغوی مرشد کامل ننگ یولنده و آننگ صحبتندہ ملازمت ایلیوب دایم
 الاوقات بول باشچی سی مرشدی فائنده اوله و آننگ خدمتندن بر ساعت ایر لیمه
 ﴿ نه رسوا پیر ایرر نفسی اوچون خوار ﴾ مریدی ایشکنده یورسه اول زار ﴿ یعنی
 نه الوغ رسواییق و غور لقی دنیا و آخرت قاره یوزلیک بومرشد لیک دعواسنی
 قیلدقی کمنه نفسی اوچون خور اولوب مریدلری ایشکنده تروپ آنلاردن مال
 طمع ایلب واسباب دنیایی جذب ایلر بو عرض مراد مر قیامت کوننده یوزی قاره
 اولوب اولیالر علمی آستندہ خور اولور خصوصاً بو بیت اشارتدر بز ننگ بوز مانداغی

(روایه شیخی ننگ تعریفی)

صوفی لارغه زیرا که کوبراکی مال اوچون مریدلری بسلازلار قایوسی ننگ مالی بولسه آنی عزیز توتارلار بایلار ایشکنده ایشک صافلاچی ات لرکی ترلرلار ارتق طعاملارنی بیرلر دیو اوزلری ننگ یوز صونی صاتب طماقلارن تویدره لار و قایو مریدننگ مالی اولماسه سن ناقابل بزلردن سنکاز بیت یوق دیو آلداب فایتارلر بوچلاین جماعت صوفیلر دنیا و آخرت یوزلاری قاره زمانه شیخی بونلاردر اصلا آنلارده بخشی نیت یوقدر و کوبلری ناداندر فرایض دین نی واصل توعیدنی بلمزلر مرید تربیت ایلارلر طبیعتلرینه موافق اولدقی کیمسه بایلاردر و کورکام یوزلی اوغلانلاردر برا گو قبیح الوجهه یا که فقیر اولسه آندان چارلار بزدن نصیب یوق دیو آلدالار بو محض کفر لکدر زیرا که حق تعالی برابر ایلب رزقلارنی تمام ایدب بر اتدی معشوقلاریننگ بر اتدی نرسه لاری خور کورلر زیرا که فقیر لک و قبیح لک خدا ننگ سودکی نرسه لری ابردی بونلارنی دشمن کورب چارلار محض کفر لکدر مرشد اولدقی کیمسه هر برسنه و هر کیمسنه برابر کورمک کرکنتا که پیغمبر ننگ غلغی آنداغ ابردی فقیرلری سودی و بایلاردرن قاچدی اما پیغمبر ننگ بو خاقه کونماکی عیس سوره سی اینکچ اولدی یوقسه آنده هم بایلارنی سومک هواسی بار ابردی بوسوره ایندکن کزین اول خلقدن توبه ایلدی ای جان من آگاه بولغل بوزمانه شیخ لاری ننگ کوب صورت اوغر سیدر و خاتون آلمات و مال هوسنده در زیرا که تجربه اهلینه بلنور و آنلار داغی گشوفات بارچه سی معونتر زیرا که عوام لردن در خواص دن دکلردر * (حیا یوق شرم یوق هر کز آرده * بتکلیک هادیلار دن نسخه لارده) * یعنی آچیلاین طمع کین مرشدلارده اویات و حیا یوقدر و ایز گولرننگ کتابلرنن یازلش که بیله دیو * (کیچه کوندز گه کم ننگ قوتی یتسه * عرام ایرمش اوزینی سائل ایتسه * یعنی برا گوننگ بر کیچه کوندز گه بتار قدری آزوغی اولسه هر امدر دیدیلار اوزنی تلاچی ایلیب یورومکی زیرا که تلاچیلک کسبلرننگ آخریدر بس معلوم اولندیکه آزر اق نفقنک اولسه طمع ایلمه و تلاچیلک قیلمه قنده اولدیکه بز ننگ زمانه شیخ لری اطلار منب و بخشی آربالارغه اولطرب بای مریدلرینه طمع ایلب بارلار محض هر امدر بس عرام اولسه فائده که مریدلری اصلاح ایلامک بلکه مریدلر خراب اولوب اوزلری ننگ عادت لری توتوب اهل جندن اولدیلار * (نبی ایلی قیامت بولسه ای دوست * طمع کین ننگ یوزیده بولمغای پوست) * یعنی پیغمبر علیه السلام ایلی چان قیامت کونی بولسه آمانابه و صدقنا آدمیلار قبرندن قوپدی وقتسه طمع اهللرینک یوزنده تیرسی صویلب قوبار نعوذ بالله خلا یقلار آراسنده یوزلری قبیح اولوب شرمسار اولولار دیدی * (بلای دیسنک بوسوزنی استه مشکات * طمع برلن کیچورکان حیف اوقات) * یعنی بلمک تلاسگ بوسوزنی یعنی پیغمبر علیه السلام ننگ یوقاریداغی حدیثنی مشکوة مصابیح ننگ صاحبی دیدی بس طمع

(حکایت ثوبان رضی الله عنه)

(ابو بکر گولر برله صحبت توتفق بیلان)

برله عمرنی کچورگان کیمسنه لرننک و قتلاری بوشدر یعنی عمل سزدر آخرته
 خسران اهلندن اولورلر ناظم ننک منقول عنه فی ذکر ایلمکی آداب مناظره ننک
 مستدل معلل دینک فاعله لرینه جواب بیر مکیدر (حکایت ثوبان رضی الله عنه) * (عجب
 مرد ایردی ثوبان اتقیاده * اول آتلیغ ایردی بر کون ایل پیاده) * یعنی خبر ده
 کلمشکه ثوبان رضی الله عنه عجب تقوی و صوفی کیمسه ایردی (ایمشر کم بر کون
 مکه دن بطعی یه وارمق تلادی اطقه مندی یولغه کردی کوردیکه بر آز جماعت بیاغ
 بارلار ایدی ثوبان رضی الله عنه آر طلارندن یتدی سلام بیردی سوزلشوب باردی
 وقتلارنک * (قولیدین بیر کافچی توشدی ناکاه * توشوب آلدی آنی اول مرد آگاه *
 یعنی آنکسزدن غافلک ایله ثوبان ننگ قانچسی قولندن توشدی روان آطندین
 اینب قانچیسنی آلدی اول آکلا غوجی ایر * (بارانلار ایدی اول پاکیزه خلقه
 نه بولغای ایردی امر ایستنک بو خلقه) * یعنی بیاغ بار غوجیلر اول پاک خلقلی ثوبانغه
 ایدیلر یا حضرت نه اوچون قانچکنی اوزنک آلدنک بولماسدی بزرگه بیور سنک
 آلب بیر ایردک دیدیلر خلقه دید کی مصراع اوله غانگ ضمه سی ایله او قولور
 و مصراع ثانیده فتحیله او قولور * (دیدی ثوبان طمع دین بولغای دین * آلب
 بیر کل دنیا کنی کورمدین ایب) * یعنی ثوبان رضی الله عنه ایدی طمع کارلر اهلندن
 اولمغایم دین سز لر کا آلب بیر نکز دیوایتبا کنی لایق کورمدیم دیدی ایب لفظی
 لایق معناسینه ترکیدر نتاکه ایتورلر بونرسه ننگ ایبی یوق آندن مراد لایق
 یوق دیمکدر (اید گولر برله صحبت توتفق بیانیدر) کید ای طالب کوزنک
 عبرت بیلان آچ * (عجبت سز کشیدین قوش بولب قاچ *) یعنی ای الله تعالی نی
 استا گوجی کیمسه کوزنکنی جهان عبرت لری بر لان آچغل عالم الکون و الفسadden
 عبرت لر الوب قوله تعالی (افام بنظر والی ملکوت السموات و الارض) وقوله تعالی
 (قل انظر و اماذنی السموات و الارض) و غیر هامن الایات الداله علی وجود الصانع
 و غیره للمتکر (ودخی الله تعالی فی سومیان کیمسه فاندن قوشلر کبی نفر تلنب
 قاجقل قوله تعالی (قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله) قرینه سی ایسان
 * (عجبت اهلنی ننگ جویانی بولغل * اوشال کم اوچرادی قربانی بولغل) * یعنی سن
 هر وقتده الله تعالی فی سوگوچیلر نی استا کل بنا کاه سنکا انلر ملاقت اولسه لر
 یوللرنده فد اولوب قربان اولغل حقیقت اهلنی ننگ قربانلغی اوشبو در زیراکه
 اهل الله فی تابعی خدا ننگ اوزنی تابعدر * (کشینگ کونکلی کم بیکنه بولسه
 ایرر دشمان اکر همخانه بولسه) * یعنی بر کیمسه ننگ کونکنده یاتلق یعنی الله
 تعالی نی استمکنی دشمان کورمک بولسه فی الحقیقه اول دشمانگدر ا گرچه اول سنک
 ایله اوداش بولسه ده سن آندن بیز گل و دشمان کوزکل و آننک مجلسنده حاضر اولماغل
 * (عجبت سز که بولدی هر قبی ذات * ا گر فرزند شریندر ایرر یات) * یعنی برا گو
 الله تعالی فی سوماس بولسه آندن بیز کل زیراکه اول یات ترر کم ا گر اول اوز نکنک

سوت ایمن کان بالانك بولسه ده دشماندر نناك كه نوح عليه السلام اوعلی اوزینه
 دشمان اولدی خدادین لیس من اهلك جوابنی ایشندی بومشهوردر * (صحبت
 اولیاسه هر كده ای غیر * آتاك بولسه ایرر بیكانه وغیر) * یعنی هر كده الله
 تعالی فی سومك بولسه ای اینر گو كمنه آتاك بولسه ده یاندر اهل دگلدر آندن
 بیزار اولغل زیرا كه اول دشمان جاندر ا گر چه ظاهرده دوست اولسه ده باطنی كفر در
 خالص دشمانكدر * (ا قاریب یورمه كونكلی افارب * قولكدین کیسه هیچ
 اولتورمه باریب) * یعنی سنك بریقین قرنداشك كونكلی الله تعالی عشقی برله
 آقاریب یورمه خالص ایریکت بولوب قولكدن کیسه آتاك قائینه باریب
 اولتورمغل بلکه زیاده دشمان كورگل زیرا كه اهل الله اولدی ا قاریب لفظی نك
 اولگسی اغوت و برادر معناسنه در عر بیدر ایکچسی تركیدر ابیض معناسنه در
 تأمل * (ا کر بیكانه نك داغی بولسه * آنكافر ایت كوزنك نك باغی بولسه) * یعنی
 بر قرنداش دكل كمنه نك كونكده الله تعالی عشقی وحسرتی بولسه آكاسن خدمتكنی
 صرف ایله كوزگه بر آزعبرت علامتی اولسه زیرا كه سنا حقیقته قرنداشك اولدر
 (انما المؤمنون اخوة) بونكا اشعاردر نناك كه بیوردی * (جگر بندنك یوراكك
 كوشه سیدر * آنك مہری قیامت توشه سیدر) * یعنی اول الله تعالی عشقنده و طلبند
 اولدی کیسه سنك بغرنك پاره سی و یوراكك ایتیدر آچیلاین كسه فی سومك
 قیامت كونی نك آز قیدر یعنی اهل الله فی سومك بالحقیقه خدای تعالی فی سومكدر
 زیرا كه الله تعالی اهلندغ غیر دگلدر * (آنك ديك یار ایله چون ایلدنك عهد *
 اچرسه زهر آنی بلمك كرك شهید) * یعنی آچیلاین اهل عشقه یولداش اولورغه عهد
 ایلسنك دوستلق عقندنه اولسنك ا گر چه اول زهرلی نرسه لر بیرسه ده آنی
 بال شكر كبی كورمك كرك حاصل كلام آچیلاین یارنه قدر مشقتله اوغراتسه ده آنی
 سهل ایلاب دوستلقه نابت اولمق كرك مادام كه آنده خلاف شرع اولسه * (تلاسه
 بوركنی بیرمك كرك باش * ا گر چان استهسه فایتارمغای قاش) * یعنی آچیلاین
 دوست صادق سندن بورك تلاسه تلاككنی بیرمك كرك ا گر باش استهسه و چان
 استهسه قاش چتب غلاقلق ایلمه بلکه موافقت ایله خدا اوچون خدمت ایله * (ا گر
 بولسون دینك ینكل آغرلر * چقب بریانه تاب بریان بغرلر) * یعنی آچیلاین
 یارسن ا گر عبادن ینكل اولسنك و علمنك آز اولسه الله تعالی آنك سببی برله
 عملتكنی آغر ایلر بس آنداغ اولسه سن ایلدن چقب بر طرفه باریب الله تعالی
 عشقی ایله بغرلرنی كویدر گوچیلرنی تابغل آنرا ایله بر مجلسده اولغلر بریانه یانك
 فتعی ایله طرف معناسنه در تاب امر حاضردر تابمقدن مشتقدر بریان بانك ضمه سی
 ایله كویمك و اعراق معناسنه در * (قیلور صحبت اثرای طالب راه * مونك ديك
 جاری اولدی عاده الله) * یعنی اهل عشقنی استيك آنك اوچوندر آنك مجلسه
 اولتورب صحبت ایلگان كمنه لر نك كونكلرینه صحبت اثری اولور بوچیلاین

سرایت ایله الله تعالی ننگ عادی بوردی دیمکر * (نی که توز گانیگا توشه بولور توز * که آندین اوتسه نیچه کیچه کوندوز) * یعنی عشق اهلینک مجلسنده توزوب صبر ایلکل زبراکه الوغلر ایتورلر توز کان و صبر ایلگان کمنسه توش بیر دیرلر بس آنداغ اولسه صبر ایلکل آنلرننگ صحبتلرنده مشقتلر اولسه ده دوام اولغل اگر چه صبر ایلمک کندن کوب کیچ و کوندزلر اوتسه ده دیمکر توز گانیگه دیدکی صبر معناسنه در توش لفظی حیوان ننگ توشنی ایتورلر آندن فائده روکا استعاره آلدنی توز دیدکی لفظی امر حاضر در توز مکن مشتق * (اگر چندیکه ناقابل لغتک بار * نکولر جمعیدین آیر لیه ز نهار) * یعنی اگر چقسه سن اهل اصلاح اولوب تور دقتی کمنسه لر گه قبولیتنگ اولمسه ده اینز گولر جماعتندن آیر لیاغل اینز گولر گه کولکلتنی ز نهار برك باغلاغل دیمکر * اگر چقسه یپا کنک جمعیدین لاس * اولور غرق سیاهی ایبا الناس) * یعنی یفاکننگ طوبندین چوبک چقسه صائقوچی آدمیلر اویالمقن تیرگه غرق بولورلر آدمیلر آنی سوگارلر نه اوچون مونده چوبکنی قویب آلداب صایمق تلسرن دیواندان مراد قیامت کوننگ الله تعالی حضرتی عتاب ایلر یاقاوم نه اوچون عزیز عمرلر کئی یاوزلر صحبتی برلن مختلط ایلدنک دیر شول زمان یوزننگ قارا اولوب یفاک طوبندین چوبک چقدقی کمنسه کبی اولور سن لاس دیدکی چوبک معناسنه در قاموسده کتورمشکه (اللاس هو الذی یخرج من بین الابرشیم لایکاد یصاح العمل به) دیدی بووجهله چوبک معناسنه در * (اوزون قیلسه قبی مس نقره کاض * قویار خلق اوغلی مس آنتی در هم) * یعنی کورمزی سن قایوباقرنی کومشکه قوشب برگه ارتب آنچه ایلسه لر خلاق اوغلانلری اول قوشلمش باقرنی کوش آنچه دیواسم قویارلر حاصل کلامسنده بر یاوز اهلندن اولوب اینز گولر صحبتنه بارسنک اینز گواسلی بولور سن دیمکر سن دیدکی باقر معناسنه در فارسیدر نقره کوش معناسینه در عربی در تأمل ایلیه سن * (آلور صحبتده بر بریدین کشی بهر * اگر کوب چشمه بر بولسه بولور نهر) * یعنی بر مجلسک اولوب ذکر صحبتندن آدمیلر بری برندن فایده آلورلر نتاک که کوب چشمه بریرگه قوشولسه الوغ یلغه بولوب آقار آچلاین کوب اینز گواهللری بریرگه جمع اولسه الوغ ثوابلر ودر جاتلر واستفاده وافاده لر حاصل اولور محصل کلام سن جماعتدن آیر لیاغل دیمکر نتاک که بیوردی * (جماعتدین اوزگنی قیلمه ممتاز * چاپار کوب توبدین آیر لغان قوشه باز) * یعنی حاصل کلام اهل سنت و جماعتدن اوزگنی آیر معل دایم آلا بله اولغل نتاک کوب توبلانغان قوشلردن برا کوسی آیر یلسه فارچه آنی الور شو نچلاین سنده جماعتدن آیر لسنک شیطان لعین آلداب خراب ایلاب ایماندن جدا ایلاب کافرلر گروهندن اولور سن توبدین دیدکی لفظ ترکیدر توبلانمقن مشتق * (کله نه بوری چاپسه ای فلانی * قیو آیر یلسه اول هم تشار آنی) * یعنی مثلاً قوی کتووبینه بوری چاپسه ای فلان کمنسه اول بوری قایوقوی کنودن آیر لسه آنی تشار و اشار آچلاین سن دخی جماعتدن

آیرلسگ شیطان سنی آلدار دیمکدر «کله» کاف ننگ کسری ایله کتوقطیعه الغنم
 معناسینه سمر قند خلقیننگ لغتیدر * (یوروسگ یککادیوباشکنی یاچر * قارچی
 توبدین آیرلعانی ساچر) * یعنی جماعتین آیرولوب یالغوز یورسنگ شیطان
 لعین باشکنی یا نجیب عقلکنی آزدرب کفر لک ورطه سینه توشر نناک که اوغریلر
 و قراقلار کرواندین آیرولوب یوردکی کمنه نی سانچب اولتروب مالن آلورلر
 * (خدا ننگ رحمتی بولسه جماعت * ایرر رحمتدین آیرلغان شناعت) * یعنی
 حاصل کلام جماعت خدا ننگ رحمتی بولسه اول رحمتدین آیرولوب یالغوز یورمک
 البته خورلقدر دنیا و آخرت بونلقدر شناعت شین ننگ کسری ایله خورلق معناسنه در
 عربی دربس جماعت دیدکی عامدر جماعتدن یاوزلقینه برا گوجماعت دیسه جائز
 دگلدر نته که بیوردی * (نه اول جمعی که غفلت اهلی بولغای * بیایمندن زیاده چیلی
 بولغای) * یعنی بزیر ننگ جماعت دید کمزدن مراد آچیلاین غافلر و فاسقلر جماعتی
 دکدر و حیوان کبی زیاده نادانلار جماعتی دگلدر بلکه عالملر و صوفیلر
 جماعتیدر حلقه ذکر در خانقاده اولتور ب الله تعالی فی یادایدرلر * (آلار ننگ صحبتن
 بلزهر قتال * بوزار کوب صحبتین بلزیرید افعال) * یعنی اول یاوزلر و فاسقلر
 صحبتی اولتور گوچی زهر دیب بلکل زیرا که ایز گولرننگ صحبتنده چوق اولتور مقنکنی
 یاوزلر صحبتنده برکه اولتور دقت بوزار ثوابندن عروم ایلر * (کریک صحبت ایله بر
 تن و برریک * برص بر روی ناغن بولسه هم نیک) * یعنی مجلس اهلی بارچه سی بر
 تنلی و بر طامری اولمق کریک یعنی بارچه سی بر اعتقاده اولوب تورمق کریک
 منقلب رای مندهیلری پراکنه اولغای زیرا که اقلق ترناقده بولسه خوبدر اوز که
 اورنلارده اقلق بولسه مذموم در و مشومدر آچیلاین مجلس اهلمری بارچه سی
 ایز کوعادتنه و ایند گوفعلرده اولمقلری بخشیدر آرالارنده بر بد افعال بولسه مذموم
 و مشومدر «ریک» دیدکی طامر معناسنه برص اقلق معناسنه در ناغن ترناق معناسنه در
 تأمل * (اگر کیسه معز نفرت قیل آندین * یلان دین فی ضرر بولسه بیل آندین *
 یعنی اکر سننگ یولد اشکن دین اجنبی لک و یادلق کسه یعنی محبت الله اولماسه اول
 یولد اشدن قاچغل یلان دین قاچدقی کبی زیرا که آچیلاین یولد اش یلان دین ضرری
 راقدر «معز» دیدکی لفظ اجنبی معناسنه در ترگمان لغتیدر (حکایت دیوعلیه اللعنه)
 * (دیدی بر دیوحاسدینه بر کا * بار یب کیدایت فلان فاحشلی بر که) * یعنی شیطان
 بر شیطانغه اییدی بارغل فلان یرده صوفیلر چاسنی واردر آنده بار یب آلا رغه حیله
 ایلکل آلارنی یولد ان چقار غیل و بوزوق اورنلرغه اندا کل * (دیدی اول فرقه دین
 فارغ بول ای یار * آلاردر بر یریکاده بری نار) * یعنی اول مأمور و بیورلمش شیطان
 آمر و بیور غوچی شیطانغه اییدی ای یولد اش اول صوفیلر جماعتدین یراغ و فارغ
 اولغل آلارغه و سوسه قیل بولماس در دیدی زیرا که آنلار بر یریک تموغنی
 یراق ایلا گوچیلر در ونفس ذکر لری بزیرنی یراق ایثار لر اصلا آنلرغه و سوسه

(حکایت دیوعلیه اللعنه)

و کید قیل بولماس دینی دهری دال ننگ فتحیله بیر اقمعناسنه در قاشقر لغتی در
 بس معلوم اولندی که جماعت صاحاده فایده کو بدمستفید اعلینه یا شرون دکدر قسه دن
 حصه به فایتب بیوردی ﴿ بلبر ظاهر دشمانلرین * دوست ایماس حاجت که
 کرسنک اربیله پوست ﴾ یعنی بو آدم اوغلانلری آنچیلاین غافلک لرده ظاهر ده
 دشمان اولغوچی نرسه لرنی دوست بلدیلمر حاصل کلام فسق و فجور مجاسنی دنیاده
 دوست بلدیلمر زیرا که سنا حاجت دکدر بارچه سین بیان ایلمک اگر ایز گولار
 یولینه طامرنک و تیرنک ایله کرسنک اورثا معلومدر یاوز مجلس لرننگ دوشمان ایرکالی
 و آنار مجلسی ننگ ضرر لو ایرکاننی بلورسن دیبکدر (دنیادین تجرد حقنده
 ﴿ کیل ای سالک اوزکنی یولغه سالد ننگ * الوغ همت عصاسن قولغه آلدنک ﴾ یعنی ای
 یولغه کرگوچی اوزکنی طریقت یولینه سالد ننگ و همت تیافتنی قولغه الدنک یعنی
 آداب و طریقت عقایدنی قصه لقی ایله بلدنک ﴿ اگر قالمای دیسنک کزگان یولسکدین *
 تجرد دولتین بیرمه قولسکدین ﴾ یعنی ای اهل سلوک اولوب کر دکدی یولسکدین
 قالماین دیسنک بالانغاچ اولماقلق دولتین قولسکدین چغار مغل یعنی آندان مراد
 دنیا امر لرندن کسملک بیروب علایق دنیانی کونکل کا کتورمه زیرا که غاتونلر
 و اوغلانلر کا کونکل بیرمک الله تعالی نی استمکن عر و مایلر لری ﴿ کین نا باقماغودیک
 بولسه بنده * یتر مقصود یغه تیز از لگانه ﴾ یعنی خدای تعالی ننگ فاطلمبسی
 تجدی دیدکی سوزینه برینک ننگ قارامقی آنک مو جبتچه اولسه الله تعالی ننگ بول
 سوزینه قاراب همیشه اخلاص ایله اجتهاده اولسه تیز زمانده بو بنده مقصود یغه
 یتر (بس آنداغ اولسه خدای تعالی ننگ بیوردقی امرینه اطاعت ایلاب همیشه
 طلبنده اولغل کین گاه الله معناسنه اما بونده امر معناسنه در « کا » لفظی معقول به در
 ﴿ اگر باقسنک کین بو طاغ و چولده * مباده فالیمغای سن اورته یولده ﴾ یعنی سن
 قاراسنک خدای تعالی ننگ فاطلمبسی تجدی دیدکی امری طاغرده و یپانلرده در دیسنک
 آکسزدان اورته یولده فالوب مطلوب بکن عر و م اولمغای سن یعنی حاصل کلام اولدر که
 حق تعالی رضالقی تاغدر و یپانار عبتی ایله تابلماس باککه آنار ننگ عبتی
 کونکلن چغاریب همیشه طلبنده اولغل آنلر عبتنه آلدان ب طلبندن عر و م اولماغل
 دیبکدر یعنی بریم و یورطم دیو فکر لگوچی اولمه ﴿ مشقت اولسه سونغان بو بنده *
 به آندین بولغانی بر ننگ قوینک ﴾ یعنی الله تعالی ننگ امرینه بر یون سونغان بنده ده
 مشقت بولسه یعنی کوب مشقر چکب الله تعالی نی استامسه و آننگ امرینه اطاعت ایلامسه
 اول کسه ننگ اولب بر قوی بنده اولغانی ایز گودر زیرا که بنده اولغان کسمنه البته
 الله تعالی استهسه کرک نه قدر مشقتلر کورسه ده دیبکدر ﴿ عبادت بنده ننگ
 منظور ی بولسه * به اول ایر ننگ ایونده عوری بولسه ﴾ یعنی الله تعالی ننگ قل لقی
 برینک ننگ ذوقی و عشقی بولسه یعنی آننگ عبادتینه رغبت ایلمسه اول کسه ننگ ایونده
 حور قزی بولسه ده ایودر آنچیلاین کور کام قزغه میل و عبت ایلامر همیشه خدای

(دنیادین تجرد حقنده)

تعالی ننگ عشقنده اولوب طاعت و عبادت ایلر آنده میلی اولمز اصل منظور دیدکی
 مرغوب معناسنه در حقیقت معناسندن نماز معناسینه استعاره آلدی * (ولکن
 ایتسه شهوت جد الیغ * کونکده بولسه قصد کدخد الیغ) * یعنی حقیقه الله تعالی نی
 استا کوچی بنده حور قز لرینه شهوت ایله میل ایلمز زیرا که کونکل کا
 الله تعالی ننگ عشقنی نوشروب آنکا التقات و اعتبار ایلمز دیلکدر * (دیانت
 استا گو دکنی طلب قیل * اکر تابلماسه کنجیده غضب قیل) * یعنی تجرددن مراد
 خاتون آلمان سزلق دکللر زیرا که بیغیمز علیه السلام خاتون ملی ابردی تجرددن
 مراد کونکل عفتبی قویمقدر یعنی هر چنانکه خاتون آلمق تلاسنگ دین استاردای
 صوفیه خاتوننی آغلا اگر آنداغ صوفیه خاتون تابلمسه بر پوچماقده اسم اولوب
 تیک تورغل کنجیده پوچماق معناسنه در حب دیدکی اسم اول و خاموش باش
 معناسنه در هر ایکسی هندی لغتیدر * (ا کر زنگی بیجه در کوزلاری کور * او کم
 مستوره بولسه ییل آنی حور) * یعنی اول استا کوچی خاتون زنگستان ولایتی کشینی
 کبی قار خاتون اولوب کوزلاری صو قر اولسه ده یوزنی ناعمر ملردن اووتسه تحقیق آنی
 حور قزی صانغل بیجه دیدکی باننگ کسریله خاتون معناسنه در ترکی لغتیدر تأمل
 * (ا کر چندیکه بولسه بنده زاده * آلی صاحب نسبدین کوز زاده) * یعنی اول
 مستوره خاتون عبد ملوک و قلند تو عان بولسه آنی سید زاده لردن آرتق کورکل زیرا
 نسب برله آرتوقلق یوقدر بلکه تاسوالک ایله در تأمل * (تلی ننگ اوزنی شرم
 حیاسی * یوز ننگ آقیدر ایر ننگ رضاسی) * یعنی ایزکو خاتون اولدر که تلی
 اولچاب زولشه آرتق سوز آغزندن چقماسه و دخی اویاتلی و حیالی بولسه و یوزنی
 آچق توتب تور سه ایرینی راضی ایلیمک اوچون اوزنی دیدکی لفظ اولچامک
 معناسنه در الف ننگ اوستی ایله او قولور او توروی ایله او قومق عطاء فاشدر * (اوشال
 خاتون که ناعمر نضر در * ا اگر شمش قمر در ماچه شر در) * یعنی آلدی
 خاتوننگ مثالیات ایر انلر که قاراغوچی اولسه آنا ایشاکدر ا گرچه اول آی
 و قویباش تیکنی وردم یوزلک اولسه ده همان بر نایکدر ماچه خردیدکی آنا ایشاک
 معناسنه بعض نسخه لرده «ماده» دالننگ فتحیله اول هم لغتدر * (ا گر چندیکه برک
 زاده در اول * یقین بیل دورت آیا قلق ماده در اول) * یعنی اول یوزنی یات
 ایر نلر دن فاچور مغان خاتون ا گرچه تبغیمز زاده بولسه ده شکسز بلکل دورت آیا قلی
 آتیق آنا حیواندر یعنی آنچالین اولسه آننگ سید زاده ایر کانینه اعتبار اولمز آنکا
 قاراب تورلماز * (اوشال خاتونکه یاشور مس یوزینی * که ناعمر م که کور ساتور
 ازینی) * یعنی بر خاتون یوزینی برده برله اور تمسه یات ایر انلر که یوزینی
 کور گاز سه آنلار ایله شوزلشسه * (انی منع ایتسه ایر در بی حمیت * خلاصه ده ایرر
 آنداغ سوبت) * یعنی اول یوزنی فاچور مغان خاتون ننگ ایری کو فچیلک ایله مسه
 بلکه یات ایر انلر بر لن سولشکانیکه رضا اولسه خلاصه فتواده کتور مشکه هر ایکسی

گناهنده اور تا قدر دیدی ایری کو چپیلک قیلماغان او چون و خاتون یوزینی قاجورمغان
 او چون دیب بیوردی * باغیرت ایر بولور راضی کز اغه * بیار ماس اهلنی طوی
 عز اغه * یعنی غیر تلی ایر راضی بولور نه قدر مسقتلر ده و تار لقلار ده تور رغه لکن
 آنداغ اولسه ده خاتوننی و جماعتنی تویعه و بولشقه بیار مسدر « کز ا » دیدکی کاف عر بیله
 ضیق و مشقت معناسنه در هند لغتیدر بعض نسخه ده کز ا اور نینه (قضا) یاز لغانسدر اول
 هم صحیح در معناسی ظاهر در عز امین مهمله ایله بر جماعتدر خاتونلاردن جمع اولوب
 قز کیا وینه کیتدکنده سر و دو طمقی ایتور لر عرب در * بولور راضی قار ایر که
 تقارغه * قجان راضی بولور ابودین چقارغه * یعنی غیر تلی و کوچی ایر خاتوننی
 قار ایر ننگ آستونه تقارغه راضی اولور لکن رضا بولماس جماعتنی ابودین چقاریب
 یور و تور که دیمکدر * (عرض ای بنده لار ناظر بولونکلار * یمان یول شرفه غه حاضر
 بولونکلار) * یعنی حاصل کلام ای حاضر اولغوچی و قار اغوچی بنده لر یمان بولده
 یور گوچی گر و هلا ر ننگ حال لرینی ایشتمکه حاضر بولونکلار الحال یمان بولده یور گوچی
 کرو هلا ر ننگ حالنی بیان ایده یم دیمکدر کتابلار ده کور دکم قدر چه دیمکدر نته که
 ایدی * (بنی آدمک بار در بر فریقه * توتار لار اوز لرین اهل طریقه) * یعنی
 آدم اوغلانلارنده بر تور لوک کروه واردر اوز لرینی طریقت اهلنی صانب بزلر اهل
 جنبه مز دیو یور لر جنبه دیدکی لفظنک معناسنی بلمز لر و آننک چه تور لوک ایر کاننی
 بلمز لر چرد طریقت اهلندن مز و ذکر جهریه دن مز دیو چاغریب دیوانه اولوب
 یور لر (خصوصاً بوننگ کبی خلیقلار کاشغر زمین ده کوبدر بر آزدخی باخ و بخار اده
 و ار ایدی بحمد الله بوز مانده منقطع اولدی اما ولایت بلغارده بر آز نامعلوم اورنلار ده
 واردر خصوصاً نهر صوندنه و نیر کر کالیده واردر اما مشهور دگنلر اما طرف داغستان
 و ارض روم و ارض عربده اصلاً یوقدر اما بومذهب باطلنی پیدا قیلغوچی یعرب
 بن صفوان ایردی اول امر ده طریقت حقهغه سلوک ایلمش ایردی بعد نده شیطان
 آزدرب اهل چندن اولدی باریب کاشغر زمین فی آزدردی زیرا که آنلار نادان
 ایر دیلار اندن آنلار اطراف عالمه چرب زحمتی کبی یایلدی و اثر ایلدی حتی که
 کاشغر زمین ده اهل حق ننگ کوبنی اولدر دیلار آخری امام عصمه الله البروزی
 باخ دن باریب الارنی بر اکنده ایلدی ایلمش آز قابلاردر کوندین کونکه زبون
 اولدیلار بوز وجه اولسه ده آنلار الله تعالی ننگ دشمانیدر ابلیس دن قالا بونلاردر
 نته که بیوردی * آلا شرع نینننگ دشمانیدر * آلا ر ننگ آتی یعنی روشانیدر *
 یعنی موصوف اولمش گر و هلا ر پیغمبر مز شریعتیننگ دشمانیدر یعنی شریعتده
 بونلاردن دشمان یوقدر بونلار ننگ حاللری کافر و نئیدن آرتقدر اما آنلار ننگ
 مذ هبلاری ننگ اسمی مذهب یعرب بن صفوان روشنیدر روشنی بر قریه ننگ
 اسمیدر بلخدن توقومیل قدریدر *) آلا اوز لر یگه عارف قویب آت * اوقور لار
 عامیلارغه بخشایبات) * یعنی اول باطل مذهب ننگ صفتی بودر آنلار بر برنی

(جنبه شیطان یاز)

آرتندان یورمک اوچون کلمدک (الدنيا مزرعة الاخرة) ﴿یتوشکاج اوشبو شهری
 مقترفا * تارالدی کاروانی هر طرفکا﴾ * یعنی چنانکه اوشبو کسب سراینه کلکاج
 کروانلر هر بیر طرفه تارالدی بعضیلر آخرت اهلندن اولوب دنیا مرادلرندین
 بیذب حق تعالی کا عبادت ایلرلر و بعضیلری نفس مرادلرنی بیرب یاوزلر
 گروهندین اولوب آخرت مرتبه لرندن یراق توشدیلر فی الجمله دنیایه کلدگری
 ایکی گروهننگ برندن خالی دکلدردر مقترف صیغه اسم زمان واسم مکاندر معناسی
 کسب قیلماق یری دیمکدر بعض نسخه لرده مقترف اورننه محترف یا زلفاندر
 بمعنی واحددر ﴿اوزین بلکانلری ککم بولغه سالدی * خیالسن نقد عمرین
 قولغه آلدی﴾ * بوبیت تفصیل ما اجملدر یعنی دنیایه کلدکی کمنه لر ننگ بعضیلری
 اوزلرین اوزلری بلب باشلرنی توغری بولغه سالدیلر ایز گولرگه باش بیروب
 آنلر ننگ مجلسنده اولتوردیلر ودخی شکسز عمرلریننگ فایده سون تاب
 آخرت یورطینه عمل لری ایله کوچدیلر خیالسن دیدکی شکسز معناسنده
 نقد دیدکی اصلک آنچه معناسنده در مونده فایده معناسندهر ﴿اورب بخش دیگانلر
 اوزره بقشین * میسر قیلدیلر طاعت قماشین﴾ * یعنی دنیایه کلدکی کمنه لر ننگ
 بعضی ایز گولرگه بوین صونب آنلر ننگ مرشد اولدقلرینه مرید بولدیلر اول
 کامل مکمل مرشدننگ صحتتک اولتوروب الله تعالی گه یقین لق تابدیلر اول سبب
 ایله طاعت و عبادت قوماچون تابیدار یله مشرف بولدیلر فی الجمله بوبیت
 مرشد کا مرید اولماقنی اشارت ایلدی لکن مرشد کامل ننگ تابلهماق کبریت
 احمددر ﴿قیلب سودالرینی چاپک چست * سفر رغمتنی باغلاب قیلدیلر رست﴾ *
 یعنی آنچه لاین بخشیلر قاتنده اولتوروب آخرت سودالرینی تیزلک اوزرنک بولوب
 آخرت یورطینه بارمق لرینه اقدام ایلدیلر حق تعالی حضرتینه تیزلک اوزرینه
 جواب بیبر اوچون اجتهاد ایلدیلر نته که بیوردی ﴿قیان یوک قوی دیسه
 طیار ایرر زاد * کررلر یوللرینه خرم وشاد﴾ * یعنی چنانکه حق تعالی حضرتی ای
 قلم قنی کلتورکان یوکنکنی قویغل دیوندا ایلاککنک بوچلاین کمنه لر توتقارسن
 الله تعالی جانینه یوکننی حاضر ایدار آندین صونک اوچماخ یولنی سیر ایدر
 دیمکدر طیار طاء مهله ایله یاننگ تشدید ایله حاضر اولمق معناسندهر ما ورا^۱ النهر
 لغتیدر ﴿ولکن کارواندین بعضی انسان * کورر بولغانی اویونی باغ خندان﴾ * یعنی
 دنیایه کلدکی بعض آدمیلر بوساسیغ ایسلی دنیا اویونی شادلق باقمه سی کوررلر ونفس
 هوالرینه مطیع بولوب عبادت و قتلرینی بوش اوتکارلر اول چرکن دنیاننگ زینت لرینه
 آلدانب غدا رضالقمی اونتورلر حال بوکه دنیاننگ قانی ایدکنی بارچه غلا یقتر
 بلرلر ﴿کورب بخش آننگ نقشی نگارین * اونته ایلر اوشال کلکان دیارین﴾ * یعنی
 اول زبون دنیاننگ بخش زینت لرینه خوب صورتلیغ یوزلر یکا قاراب عالم
 الارواحدن کلکن یورطلرینی اونوتقایلر دنیا یورطنی الوغ کورب آخرت یورطینی

كچك كور گاييلر ﴿ قولاق سالغاي تغني و نواغه ﴾ * كونكل بير كاي هوس برله هواغه ﴿
 يعني اول كروان ننگ بعضيسي بو عالم صوره كل كچ او يون آواز لرينه قولاي
 سالغاييلر هو اي نفس لرينه كونكل بير كاييلر قرآن آوازي ايشتما كدن اعراض
 ايدب معناسز عرام آواز لرني ايشتما ذوقلا نغاييلر ﴿ عجب مكره در دنياي فاني ﴾ *
 منك الوان جلوه برله آلد ار آني ﴿ يعني حاصل كلام بو فاني دنيا عجب حيله كار نرسه در
 منك تورلوك و هزار آواز لر ايله و انواع زينت لر ايله آدم اوغلان لريني آلد ار
 جلوه ديدكي جيم ننگ فتحيله ياكه كسري ايله مونك آوازمعناسنه در لکن جمع
 لغت فرسده كلتور مشكه جلوه انواع زينت معناسنه در ﴿ اوشال مكره كم سالسه
 قوينغه ﴾ * سيونكاندين كرر شيطان اويونغه ﴿ نعوذ بالله چنانكه اول حيله كار دنيا بر
 آدمني آلد امق اوچون قولون اول آدم ننگ قويننه سالسه شيطان سونب اول آدم ننگ
 عبادت و عشق اورننه ككريب بولدن چقار الله تعالى دن يراق ايلر ديمكدر
 ﴿ كرار انسان آننگ بالغان سوزيكا ﴾ * يوگور تر سرمه غفلت كوزيكا ﴿ يعني بو اوصاف
 ايله اولدقن او تر و آچيلاين آدمي اول لعين ننگ بالغان سوزينه اينانور اينانقدين
 صوگره اول لعين شيطان غافل لك سرمه سني اول آدم ننگ كوزينه سورتب نفس
 ترگونني اول انسان ننگ بالغان قولندن يتب جهنم چورينه توشر نعوذ بالله
 اول شيطان ننگ بالغان سوزي بودر ﴿ كهي اويغانب او يون ايلسه ياد ﴾ * تلحق برله دير
 اي آدمي زاد ﴿ يعني اول آدم اوغلي كاه تونلرده اويقوسندن اويغانب فكر ايدر
 ايتور آخرته باردقمده بن بو قدر باور لقلريم ايله رسواي اولور من ديوتوغري تور اين
 وتوبه ايلدين ديسه شيطان آقر نلق برله اول كشي ننگ كونكلينه ايتور بيله ديو
 ﴿ آشوقمه بر كوني سودا قيلورسن ﴾ * بوكون گر بولماسه فردا قيلورسن ﴿ يعني
 شيطان لعين اول فكر لگوچي ننگ كونكلينه غطاب قيلب ايتور كه اي آدم اوغلي
 آشماغل زير اكه خداننگ رحمتي كو بدير الحال باش زمانكدر اونيغل و آشاغل
 و اچكل زير اكه الله تعالى ننگ كوناري كو بدير بوكون توبه ايلمسك ايرته كه توبه
 ايتارسن ﴿ بو آل ايله اوشال مكره دون ﴾ * ادا قيلغاي جميع نقد عرين ﴿ يعني
 اول آدم اوغلي اول لعين ننگ بو قدر آلد امقنه اينانب بارچه عمري ننگ فائده سني
 بوش اوتكريب آخرت بور طينه اوكونچ ايله كتكلي ﴿ ادا قيلغاچ بساط عمرفي
 پاك ﴾ * بيرر رخصت قاشيدين چست چالاك ﴿ يعني آدم اوغلي آننگ بالغان سوزينه
 قاراب عمرفيني عبادت سز وتوبه سز بوش اونگار كچ شيطان لعين تيز لك اوزرينه
 اول كسهنه ننگ قانندن كيتار ﴿ اورار سيلی كه دير كيتكل بو بوردن ﴾ * ديكي بيزار
 اير مرر سنك ايردين ﴿ يعني شيطان تمام بو كسهنه ني آلد امقاچ اول كسهنه ننگ
 يلكاسنه بو مرق ايله اورب ايتور سن توفيق و هدايت سز لك ايله كتكل سنچلاين
 بالغانغه اينانغان كسهنه لردين بيزار من ديور ﴿ نظر قيلماس فغان و نالاسيفه ﴾ *
 اورار شته آننگ دنبالاسيفه ﴿ يعني شيطان لعين اول بالغان سوزگه اينانغان

كهسنه ننگ زاريلق و نالاسينه قارامين حيله زنجيرنى آياقينه اورار آندين صونك
 كونكلى اولوب اصلا هدايت يولونى تابمزد رشته شين ننگ فتحه سى ايله اصلده
 آياقغه آغاچ ايله اورمق معناسنه در بونك زنجير معناسنه استعاره آندى ﴿ امير
 كاروان اول دمده يتكى ﴾ * آشا اصل وطن ننگ حكيمين ايتكى ﴿ يعنى فى الحال
 كروان باشلقى عزرائيل عليه السلام در شول ساعتده كلوب بوشيطان لعين ننگ
 يالغان سوزينه قاراب تورغان كهسنه كه اصل يورطنك حكمنى ايتكى آندين صونك
 جاننى آلوب قمبر كه كرگزكى عمل سز آخرت كا اوكونج ايله كتكى ﴿ قويملى ايركيه
 سوزراب يقادين ﴿ چقارورلر جهان بيقادين ﴿ يعنى اول كهسنه ننگ اختيارينه
 قويملى يقاسندين توتب فاني دنيا ديدن چقار خسران اهلى ننگ گروهندن اولوب
 قمبر كه اوكونج ايله كرر ﴿ فغان ايلر كيتارنى بلكانم يوق ﴾ * كيتار كه توشه
 حاضر قيلغانم يوق ﴿ يعنى بزغافلر آخرت يورطنه زاريلقى ايله بارمزمى
 يله زلمز دايم نفس آرتندين يوررمز و دى آخرت كا بارمقنى بلسكده آنده بارورغه
 آزوق حاضر قيلماي غافللكده يوررمز ﴿ فغان سود ايلمس اما او كس كه ﴿
 چقان مهلت قويارلر بر نفس كه ﴿ يعنى زاريلقى آچچلاين كهسنه كه فايده اولمدر
 ايت نفسلرينه ايريب آخرت عمل لرندين غافل لردر ﴿ كين قايتاي ديسه بولماس
 چاكي ﴿ كيتار اصل وطن غه دست خالى ﴿ يعنى اولدكدين صوكره كيرو دنياغه
 كلوب عمل ايلر كه طاقتى بولماسدر آنداغ اولسه آچچلاين كهسنه اصل يورلقه
 عمل سز بوش قول ايله وارر و آخرتك يوزى قارا بولوب خسران گروهندن اولور
 ﴿ بودر اى آدمى زاد حسب حال ننگ ﴿ باشكدن اوتوش آنچه ماه سالنك ﴿ يعنى اى آدم
 اوغلى سز لرننگ دنيا ده غافللك ايله تورمك ز ننگ حكمتى و حالى اوشبودر باشك ز دين
 نجه آي ويلرر غافللك ايله اوتكمى ننگ حكمتى اول شيطان لعين سوزندندر
 باشقه دكلر ﴿ قولاقغه نغمه غفلت لته سنى ﴿ يبه شيطان ملعون شته سنى ﴿ يعنى
 آنداغ بولسه عقل اهلندن اولسنك قولاقسنا غافللك مامعنى تغياغل بلسكه اوگوت
 و نصيحت نكلا ب غافللك مامعنى چقارغل اوگوت و نصيحتنى ايشكل لته مامق
 معناسنه در «شته» معنا سى يوقاريلك آوندى اما مونك اوگوت و نصيحت معناسنه استعاره
 آندى ﴿ سونمه كر سنى دنيا سويدر ﴿ سويوبين ديب كوز و كا قم قويدر ﴿ يعنى
 سن سونب شاد اولماغل دنيا منى سودى و تلاك ان مقصودلريم تايلدى ديب اول
 غداره ننگ سنا مونداغ ايلديم دى تورغاچ آخري بركون اولسا كندين صونك كوز كا
 لنده توفراق قويارلر آنداغ بولسه اول غداره ننگ سوزينه قارامغل ﴿ كه
 كورستدى بوفانى وفانى ﴿ ازلدن دشمنان بلكل آنى ﴿ يعنى آنداغ اولسه
 اى عزيز بلكل بوفانى دنيا كه لر كه وفا كور گزدى نجه شاهلر و انبيا لر و صاحب
 قيرانلر دنيا ديدن اوتديلر قنده اولدى كه بزلر كه وفا كور گز مك آنداغ بولسه
 بوفانى غدار دنيا ديدم دن بهرلى جان دشمنيدر ديو آكلاغل آنگ زينتته آلدانماغل

ديمڪر (دنياغه هرصدن نهى لئنه بيانيدر) ۽ ڪيل اى مؤمن يقين بلدڪ
 ڪيتارنى * حساب عبري سامان ايتارنى ۽ يعنى اى مؤمن يقن بلدڪ بوفانى
 دنيادين كوچماڪنى ودغى حسابلى عمرڪ قرار قيلماسلقنى بلدنڪ نه اوچون آنداغ
 بولسه انواع زينت ايله بيزه نب آخرت استعدادنده بولهدڪ ديمڪر بي سمان بي
 قرار معناسنه سمرقند لغتيدر باعريف اذات نفيدير ۽ اوتار دنيا اوچون بولمه گرفتار *
 اولومسه يماغل مانند ڪفتار ۽ يعنى آنداغ بولسه فاني دنيا اوچون توتقون بولماغل
 آخرت عملندن قروع قالماغل بورصق ڪبي اولاكسه چيماغه حريص بولماغل
 نتهڪه بورصق ديگن حيوان اوياسنه ڪرڪان اولاكسه لرنى چيار آچيلاين سنه دنيا
 مالنى جيماقده اولماغل الله تعالى نئڪ رضالغنى بوش اوتڪار مڪل حلال وحرامنى
 تيڪشوركل ديمڪر «گرفتار» حبس وتوتقون معناسنه در (اولومسه اولاكسه معناسنه در
 بخاراده اوز بگ غلقى نئڪ ڪوبره ڪى اولسه ديرلر ڪفتار ڪانى نئڪ فتحه سى ايله عربيه
 ضبع وروم خلقى سرتلان ديرلر وبلغار خلقى بورصق ديرلر ۽ اڪر دنياغه هرصدنڪ
 بولسه فتح سن * نجاست يماغل ڪاليمج سن ۽ يعنى الله تعالى نئڪ فر ايشلرنى اوتڪار يب
 دنيا هر صلغنده اولسنڪ زبون ودنى سن آنداغ بولسه قوگنز قورتنى ڪبي
 تيزاڪ جيماقده سن نتهڪه قوگنز ڪوب مشقتلر ايله ڀر تيشو ڪينه جمع ايلر انواع
 نجاستلرنى آچيلاين سنه دنيا هر صلغند ڪوب مشقت چيڪب مالنى جمع ايدرسن
 حلالن وحرامن تيڪشورمزن سنه الله تعالى بيوردق زڪوة وعشرف اوتهمزسن ميرد مال
 جمع ايلاب ڪندو اصلاحنڪن اولورسن وبعض احمقنلر مال حاصل ايلاب پر آستونه
 قويايلار نه اوزى ونه غيرى ڪهنه آندن فائده آلور موچيلاين ڪهنه لر قوگنز
 قورتنى ڪبيدرفج ديدڪى خوارزم لغتيدر زبون ودنائت معناسنه همج ديدڪى بر
 ڪپراڪ دابه درقارا توسلى اولور اياق ايله ڀر يوزنڪ ڀرور ڪاه وقتنه قناتى ايله
 اوچار بلغار خلقى قوگنز ديرلر ڪافي اذات تشبيهه در ايمشار قوگنز موسى عليه السلام
 زماننڪ ڀر ائدى آندين اول قوگنز يوق اڀردى (ايمشار چنانڪه موسى عليه السلام
 فارونى توغرى يولغه اوندادى قبول ايلمدى برڪون قارون موسى عليه السلام غه
 ايدى ياقرنداشم موسى منم هالم ڪوب بولدى فرق انبار آلتونم بارد موسى عليه السلام
 ايدى اول مالنى سٽا ڪم بيردى قارون ايدى علم ڪيميا ايله اوزيم قانديم ديدى
 موسى عليه السلام ايدى علم ڪيميائى سٽا ڪم اوگر ائدى قارون ايتدى سن اوگر ائدڪ
 ديدى ڪنه قارون ايدى علم ڪيميائى ياقرنداشم موسى سٽا ڪم اوگر ائدى ديدى
 موسى عليه السلام ايدى خداى تعالى اوگر ائدى ديدى قارون ايدى خداى تعالى
 ڪم ترور موسى عليه السلام ايدى سنى ومنى وڪوگرنى وڀرلرنى ڀر ائقان الله اولدر
 ديدى قارون ايدى ياموسى بن بومالنى نه قياين ديدى موسى عليه السلام ايدى
 زڪوتنى بيركل ديدى قارون ايدى زڪوتنى ڪوب بولورمو ديدى موسى عليه السلام
 ايدى اوچدين ڀرينى بيرمڪ ڪرڪ ديدى زيراڪه موسى عليه السلام شريعتنده

زکوة مالنک اوچدین برینی بیرمک ایردی قارون موسی علیه السلام سوزندین کولدی ایدی یاقرنداشم موسی یارلی و فقیر اولدک قرق آنبار آلتوندین بر آنبارنی بیریم دیدی موسی علیه السلام ایدی من فقیر لکم دین سگمال طمع ایدب صورمدم بلسکه ایدی عزوجل ننگ بیورغنی ایتدیم دیدی کوب زماندین صونک ایدی عزوجل امر ایلدی قاروننی برکه یوتارغه بریوتدی قرق کوندین صونک قارون توغرسندین قان چقدی ایدی عزوجل قوگغزنی آندین براندی زبیرا که قوگغز ننگ قارونغه اوغشاشی وارد حرصلسکن و تکبر لکده (ایمیشلر حشارت لر آراسنده قوگغزدین حر یص و تکبر نر سه یوقدر دورت آیاقیلار آراسنده دوگغزدین حر یص و قاپلان دین تکبر نر سه یوقدر اوچار قوشلار آراسنده شونقاردین تکبر نر سه یوقدر و قارغه و صایصقاندین حر یص نر سه یوقدر) ایمیشلر قوگغز ننگ یاشی اوزاقدیر یاز کوننده سرطان بر چنده اولندن آخرینه دک قتانی ایله اوچار هو ا یوزینه آندین صونک اوچمز اوچماقنه سبب اول ایرمش کونلنده ایتور ایرمش هندولایتنه واریم آنده جزیره باق باقی دیکن بر وارد آنده چارچمن کوب اولسه کر کدر محیط دینگن ندن صو آطلاری چقب اول چارچمننی اوتلار ایرمش آنلار ننگ تیزکی بر خوب قوخلی ینار اولسور ایرمش چمانکه قوگغز آکا هشق اولوب اوچار ایرمش بر آزمان بارغاندین صونک کونلینه کور ایرمش بن اول جزیره که بارسام یولده آزوم یوقدر ودخی سگا اول آطلار ننگ تیزاکی نر سه گه بارار ودخی ایسی چرکن ایمش دیب کیر و قایتوب بوندای آط تیزا کینه کرار ایرمش آنچیلاین دنیاغه خر یص که سنه لر الله تعالی یولینه بارمق نیتنده اولسه لار بر آزمان الله تعالی بیورغان عشرون کوتنی اوتارلر آندین صونک کیر و قایتوب ماللارینی نفس هوالارینه صرف ایدرلر و فقیر فقرلارنی دشمان کورب زکوتلرینی بیرمز لر پیغمبر علیه السلام ننگ حدیثی (ولاتکونوا کالمعج) دیدکی بوقصهغه اشارتدر (ایمیشلر قوگغز ننگ کوربر اک تورمقی آط تیزاکی آستونده در آندین باشقه تیز کلر گه کرمز در حکمتی اولدر که قوگغزده جن طبیعتی وارد جنلر آط تیزا کنی آشاسه لار کرک زبیرا که پیغمبر علیه السلام (فانه ز اداخوانکم) دیدکی بوکا اشعار در یوقاریداغی حالی قایتوب بیوردی ﴿ اسیز عمر ننگ نجس یغماغ رنده ﴾ قالورسن بر کون آغریر تهنده ﴿ یعنی او کونچ سگادر عمرک قوگغز کبی نجس جیماقده در آندین مراد الله تعالی فرضلارینی اوتکلریب مال جیماق هوسنده سن آخری بر کون اولب بر آستونده قالورسن او کونوب برینه یتمز سن (اسیز بالسن قبل الباء لغه بعض الاعاجم يستعملون عند التأسف) اما موندۀ او کونچ معنا سنه در نسخه لرده اسیز اورننه ایسه یاز لغاندر اول هم جایز در رنده حبس معنا سنه در «برتهنده» تحت الارض معنا سنه در یا که تپی دست معنا سنه در ﴿ اورمپی دیک همیشه تار ایدارسن ﴾ قناعت سر لگننگ اظهار ایدارسن ﴿ یعنی سن آنچیلاین حر یص سن اورمکوچ دیدکی حیوان کبی همیشه اویاتو قورسن

آندین مرادفانی اولور گئی بله این استعداد موت ایلامین همیشه مال جیماق هوسنده سن بو اوصاف ایله اولماقتک اوز گننک قناعتسن لککننی اظهار ایلمکدر زیرا که قناعت اهلی البته آنرسه ایله خوش دل اولوب عبادت ایلسه کر کدر اورمچی اورمکوچ و عنکبوت معناسنه در غور ز م لغتیدر «تار» توقوماق نسج معناسینه در اورمکوچنک حالنی بیان ایلب بیوردیکه ﴿قیلورسن رشته جاننک بلان قید * مکس دیک مور دیک قیلوق اوچون صید﴾ یعنی سن مال کسبنی قیلورسن چاننک بیبی و طاقتی ایله خلایقلارنی یاندر مق اوچون دگلدر خدا یولینه صرف ایلر اوچون نته که اورمکوچ توزاق قوردقی کبی چبنلر و قمرسته لار اوچون مکس چین معناسنه در رشته اصله یب معناسنه در اما موندده طاقه معناسنه استعاره آلدنی ﴿سبرسه صاحب غانه بیگبار * اورمچی هم کیتار هم خانه هم تار﴾ یعنی اورمکوچ ننگ اون ایوایاسی سبرسه اون پاک ایله ک تلاشه اورمکوچ توقودوق نرسه سی آننگ ایوی بوز لور آندین مراد ایندی عزوجل مال جیغوچیلارغه اچل بیرسه اوزی قبر اچینه اوکونچ ایله کیدار و جیغان مالی پراکنده بولور حسابی مویندن قالور دیمکر خانه لفظی ننگ اولگسی ایومعناسنه کلور آنک اشکال یوقدر ایکنجیسی اورمکوچ ایوی معناسنه در تار لفظی علفی بیاندر وزن شعر اوچون کلتور لدی (ایمشلر اورمکوچ ننگ توقودوق اوینه خانه دیملر آننگ خانه سی آق ماق کبیدر توقودوق نرسه سی آندین ناز کدر اما هر ایکسی او خانه معناسنه جایزدر قوله تعالی ﴿ان او هن البیوت لبیت العنکبوت﴾ دیدکی آیت مطلقدر (ایمشلر قمرسته اولان اورمکوچ قردا اشلر در آدم علیه السلام دنیاغه کلاچ بول ایلدی بولندین سونک آق صوذ کر ندین کلدی آق و دی دیر لر آدم علیه السلام قولی ایله ذ کرینی صغب ناشلادی الله تعالی و دیدین بو ایکی حیوانی یر آندی برسی اورمکوچ و برسی قمرسته چنانکه بو ایکی حیوان ننگ حرکت ایلد بربوز ننگ یوردگرینی آدم علیه السلام کورب تانک عیبکا فالدی ایدی یارب بونلار ننگ فایداسی بنم اوغلانلرم اوچون بولور مو بونلر نی نه اوچون یراند ننگ دیدی جواب ربانی کلدیکم یا آدم بو ایکی حیوانی سننک اوغلانلر نکدین ایکی دوستم اوچون یراندیم دیدی قمرسته فایداسی اول ایردی سلیمان علیه السلام گا او گوت بیردی آننگ قصه سنی سورهُ نملک جار الله العلامة تفسیر کشافده اوزاق سویلکندر آنک باقتک اورمکوچ ننگ فایداسی اولدر یزم پیغمبر من علیه السلام غارگا کر کلاچ غار اوزرینه او توقدی کافر لر ننگ گمانی چقدی پیغمبر علیه السلام غارگه کرسه بو اورمکوچ ننگ اوی بوز لور ایردی دیدیلر و دخی کولر چین بومر قه باسمن ایدی دیدیلر بو ایکی حیوان ننگ ایکی دوستی اولماقیننک سببی بودر (حکمالر ایمشلر اورمکوچ اوچ تور لکدر برسی عنکبوت جغروی دیر لر ایکنجیسی عنکبوت اهر وی دیر لر اوچونچیسی عنکبوت شماتی دیر لر اما عنکبوت جغروی اولدر که قناتلی اولر قناتنده قزیل و قار انقطه کبی رنگر اولور کرک اورننه قناتی ایله اوچوب بارر اما

(اورمکوچ و قمرسته بیان)

اوقورماسدر خاصیتی اولدرکه براگوننک بولی وتیزاکی توتولسه عنكبوت
 جعروی ننگ اوچوسنی توتوب سالدار ایلاب صوغه سالوب ایزیب اچرسه لر غایت
 چربدر بو اورمکوچ ننگ تورمقی صحرالارده اولنلر آراسنه اولور باشقه یرده تورمزدر
 اما عنكبوت اهروی اولدر الوغ باش بارمق قدری اولور تنی ننگ اوستی یاشل
 ترر آیقلری قسقه اولور الوغ دینگنلر یقاسنه اولور آننگ هم - اوی - بولاسر آننگ
 خاصیتی اولدر عامله اولمغان غاتونلرغه ایزیب سالدار ایلاب اچرسه لر رحمی
 آچولوب اوغلان اولورغه غایت چربدر ودغی شهوتی قارا بولب آق اولمغان
 ایر کشیارکا سالدار ایلب اچرسه لر باتفاق الالباء طبیعتی دونوب شهوتی
 آق اولور اوغلان اولورغه فایدالی اولور غایت چربدر اما عنكبوت شماغی مشهوردر
 آیقلری اوزون بولور « او » توقوب چنلرنی توتار آنی بیار خاصیتی اولدر جن
 سوقغان استمه توتقان کسنه لر بو اورمکوچنی دوشاب ایلب قارا چین برله تویب
 سالدار ایلسه لر آنندین آشاسه جن راسته زمیتندین امین اولور ناظم رحمة الله
 علیه ننگ مرادی بونک عنكبوت شماقیدر بو عنكبوت ننگ تورمقی ایولرده و صحرالرده
 اولور ﴿ ایهدی کلدک قرمسه بیاننه ﴾ اول هم اوچ تورلوکدر بری نمل جغدری
 ایکتچیمی نمل طیاری اوچوچیمی نمل قباقیدر جغدری اولدرکه الوغدر عوشک
 قدری اولور غالباً تورمقی محیط ننگ عابله دیدکی جزیره سنک اولور سرحد هنددین
 محیط ایله آلتی آی بارلر اول قرمصقه لر عابله جزیره سنک تولوغدر الله تعالی ننگ
 آنده خزینه لری کوبدر شب چراغ ولعل ویاقوت کبیلر آنده کوب بولور حق
 تعالی اول قرمصقه لرنی اول جزیره کا تعوید اوچون یر آتدی باشقه حیوانلر اول
 خزینه دن آلماسونلر دیب اول قرمصقه ننگ خاصیتی کوبدر عجایب المخلوقات
 کتابنه باقنک آننگ مرقومدر (اما نمل طیاری اولدرکه ایکی تورلوکدر برسی قارا
 اولور اسد بر جنک یغمورلی کونلرده قنات اوسوب هوا یوزینه اوچار باشقه بر ج لرده
 اوچمزدر خاصیتی اولدر جذام زحمتلی کمنه قار ایله بو قرمصقه نی سالدار ایلب
 آشاشه غایت چربدر ایکتچیمی اولدرکه کچک تنک اولور غایت زهرلی بولور
 تشلاکان یری آغر تور خاصیتی اولدر غنزی زحمتلی کمنه تویب بورنه
 تارتسه زحمتی آنندن کیتار بو قرمصقه ننگ شهرلرنه جماعتی آزدردر (اما نمل قباقی
 طیار ییدن الوغدر شهرلرنده جماعتی کوب بولور بیگلری وقاضیلری اولور صاتو
 بازار ایدرلر بر برینه عدل حکم ایدرلر نمل طیارنی دشمن توتارلر سلیمان
 پیغمبرگا اوگوت ونصیحت بیرکان نمل قباقیدر آنلرننگ عجب لرندن شاهلری
 آق اولور تشی اولور نته که قرآنده صیغه مؤنث ایله یاد ایلدی (حکمالر ایملشر
 نیکه شهرلرنده یوزننگ جانندین ککم اولمز بلکه آنندین زیاده اولور
 آنندین کم بولسه شهر بنا ایلمز لر بو ایکی حیوان ننگ عجایبلری وغواصلری
 ووجه تسمیه لری عجایب المخلوقاتده یازلب مقاله ثلاثونده تحریر ایدلر کاندر

﴿قالب سن تنکه دیب احوال تنکا * مشقتلر باشکده رنکه رنکا * یعنی ای مسلمان
 الله تعالی فی استسکدن آنچه آرتندین یوریب قالبوسن تورلوک تورلوک
 مشقتلر آلدنکده وارد آتی حسابلامیوب یوریب عزیز و قتلر ننگنی آنچه آرتندین
 یوریب اوتکار ب سن دیمکر تنکه لفظیننک اولگسی آنچه معناسنه در فارسی
 وترکیدر ایکنچسی مشقت معناسنه در فارسیدر * یوگره جیفه کوب قیلوق غه یل
 آی * بولای دیب بای بساطنک بیرمکل بای * یعنی آنداغ اولسه اولکسه فی
 کوب جیماق هوسنده یوگورمکل یلر آیلر آندین مراد کسیدن مال کوب
 قیلورغه یوگورمکل و ذخی بای و توانگر اولور اوچون عمر پالاسنکنی اوتوش
 اوینینه بیرمکل آندین مراد بای اولور اوچون عزیز عمر نکنی حرام کسبار کاصرف
 ایلمکل دیمکر بای لفظیننک اولگسی توانگر و غنی معناسنه در ایکنچسی اوتوش
 اویون معناسنه در عثمانیه لغتیدر یا که وزن شعر اوچون تکرار اولونوب بر معنی ده
 بولدی ناظم رحمه الله تعالی دنیا هر صلیک ننگ هدی بیان ایلاب بیوردی که
 ﴿یقین بلکل مونی ای صاحب حال * هر یص ایرمس زیاد ایتکان بیلان مال * یعنی
 شکسز بلکل ای علم حال اهلی هر یص ننگ هدی یعنی مجرد مال جیوب وز یاده سنه اولوق
 هر یص لوق دکلدر بلکی بزلرننگ مراد مز اولدر * هر یص اولدر اگر دنیای فانی *
 یغای دیسه محبت برله آتی * یعنی هر یص اولدر که بوفانی دنیاننگ مالنی کونکل
 عشقی و سومکی برله جیسه در جات ثلاثه دن اولوب دنیا آرتندین یوریب فر ضلرنی
 وقتندن اوزدرسه و ذخی آزمالی بولسه ده کونکل محبتی ایله توتارننه که بیوردی
 * اگر بولسه کشیک مال سهلی * کونکل بیرسه ایرر دنیاننگ اهلی * یعنی برا گوننگ
 مالی آرنغه بولسه ده آکا کونکل بیریب آرتدر مق هوسنه بولوب فر ایض فی اوستوندن
 توشور ماین مجرد آرتدر مق قابغوسنه اولسه دنیا اهلی اولدر * بساطنده بر آریه
 قرصی بولسه * ایرر دون اهلی بیل گر هر صی بولسه * یعنی هر یص اولدر که بر
 کمنسنه ننگ ایونده بر آریه قدری کمش یا آکتون بولسه آتی آرتدر مق هوسنده
 بولوب الله تعالی ننگ فر ضلارین وقتندن اوتکارسه حقیقت زبون دنیاغه هر یص
 کمنسنه اولدر * کشی ننگ کو کلیده بوفانی بولسه * ایرر دنیا آنتنگ بر دانی بولسه
 یعنی بر کمنسنه ننگ کونکلنک بوفانی دنیاننگ فانی دنیالقی مقرر اولسه فانی ایرر کاننی
 تحقیق بلب تر و بعبادتکه هر یص بولسه آچیلاین کمنسنه ننگ آرنغه آچمسی و یارمقی
 بولسه دنیا مالی ننگ بارچه سنی تابقان کشی تیک قناعت ایلر حاصل کلام قناعت
 اهلی آرنه قناعت ایلر دیمکر دانی لفظی اصلده بر آنچه در از بهالی نرسه
 آلفانده بیرلر خوارزم لغتیدر یا که عربیدر جمعسی دوانی کلور * اگر بر قلده
 یوز خردار زرد * اگر بولسه مهری بی ضرردر * یعنی بر بنده ننگ یوز ایشاک
 یوگی آغر لقی آلتونی بولسه آنده محبتی بولسه ضروری یوقدر حاصل کلام برا گوننگ
 کوب مالی بولسه آکا عشقی و محبتی بولسه محبتی اولمغان علامتی اولدر که اول

(هر صلیک ننگ بیان)

مالنی الله تعالی بولینه صرف ایدر و صار انلق اول کمنه دنیا اهلی و هر یصلر

۲۰۱۱

کسنه

جماعتندن دیما سرلر * اگر منک تلله کوزه توشه کوزه * نجان دولت بولور اهل دل اوزه * یعنی بر عارف بالله ننگ قولنه منک چولهک آنچه توشه اول کسنه البته آنی دولت دیب بله زدر بلکه توشکننه پشیمانده بولور من آننگ زکوتنی اوتاب آخرتده حسابنی چوک بیر من دیو فایغوده اولور کوزه لفظی ننگ اولگسی چولماک معناسنه در ایکنچسی ننگ معناسی ظاهردر مونده قول معناسنه استعاره آلتدی تلله معناسی یوقاریده کپدی * فایودر مهر یوق ایرننگ نشانی * بیورغان بیرگه صرف ایته آنی * یعنی بر آگو عارف بالله اولمق دعواسنی قیلسه و ایته منم مالمه ده محبتم یوقدر دیسه اما قولنداغی مالنی منکم توتوب صار انلق ایلب الله تعالی بولینه و بیورغان امرینه خلافتک ایلسه حقیقتده یالغاچی آدم اوغلی اولدر دعواسنده متعصب بولوب یالغان بولدی زیرا که عارف بالله اولدی کمنه البته مالنی معشوق رضالقتده صرف ایلسه کرکدر * کشی مالیکه بی احسان ایماسر * خدا ننگ فضلیدر دنیا ایماسر * یعنی بر کشی مالنی اینر گولک ایلمک بولنده صرف قیلسه اول الله تعالی ننگ رحمتیدر اول کمنه دنیا اهلندن دکدر زیرا که اول کیمسنه دنیا اهلندن اولسه ایدی البته دریغ ایدر ایدی * دیبه دنیا چراغی آخرتدر * خدا میدین نشان مغفرتدر * یعنی آچلاین الله تعالی بولنه صرف ایلمک کسنه ننگ مالنی دنیا دیما کل آخرت یورطی ننگ چراغیدر دیکل و دخی الله تعالی ننگ بوبنک اوزره رحمتی ساچلب اوزرینه یقین اولغاندر دیکل * بضاعت بولسه هم کم ایله انفاق * اوزم در برک کوب رزین سچو کراق * یعنی انداغ بولسه بار مالکنی الله تعالی بولینه صرف ایلمک آرتلقه فارمغل تناک که بوزم یغاچی ننگ یفراق آزی ننگ یشی لذتلیدر آچلاین آز مالنی اخلاصنک ایله الله تعالی بولینه صرف ایلسنک ثوابی کوبراک بولور دیمکدر * کرم اهلی کرک خلق ایتالی جمع * اوزنی دم بدم کم قیلسه چون شمع * یعنی انداغ بولسه چومارد کمنه بار مالنی صرف ایذب فقیرلر و مسکینلر جماعتنی جمع ایلمک کرک اوزنی کم کورب تورمق کرک منتدن یراق بولق کرک تناک که شم چراغی ننگ قاننده خلیقلار جمع اولورلار افاده آلور اوچون دم بدم ساعت بساعت اول شم چراغی ننگ پلته سی کیمور آچلاین انعام احسان ایلمکی کمنه بار مالنی صرف ایذب اوزنی کم کورب منتدن یراق اولور مالی بتد کینه پشیمان اولمیه کفن لکم آندین غیر یجهیزلر یه نه قیلور من دیو فکر ایلمیه تحقیق منعم و عمن کسنه ننگ حالی آنداغدر نته که بیوردی * کشی ننگ اعتقادی بولسه سالم * دیماس گور کفن لکدر بومالم * یعنی بر کمنه خوف فقر دن سلامت اولوب اعتقادی درست اولسه مالنی ننگ بتد کینه فایغو یماسر بومنم کفن لکم و گور استعدا دلر یه کرک بولور دیماسر بلکه بارونی صرف ایلمر دیمکدر * فی غم ایمانلی قل ننگ اولکانین

تئیده بولسه اوج گز تئیک * یعنی ایمانلی منعم بنده ننگ اولگاننده قایغو وحسرت
 یوقدر آخرت یورتیده همان بر الوغ شاهدر اگر چه دنیا ده اوج آرشون مقدری
 بوز تئینه کفن اولمسه ده قایغوسی یوق زیرا که کفن لک تنک چولغانمق یقین لغفه
 سبب دکلدر بلکه یقین لغفه سبب ایماندر تئیده لغفی ننگ اولگسی بدن معناسنه در
 ایکنجسی چولغانمق معناسنه در فارسیدر * سلامت اولسه ایمانی بیلان کس * اکر
 عاری کومولسه عاری بولس * یعنی بر کسنه الله تعالی ننگ رحمتی ایله دنیا دن ایمانلی
 کیتسه اگر چه کفندن یلانغاچ اولوب کومولسه ده آنکا عارلق یوقدر عاری لغفی ننگ
 اولگسی عربان ویلانغاچ معناسنه در ایکنجسی استنگاف وخورلق معناسنه در
 یاکه هر آنکسی بر معنیده وزن شعر اوچون تکرار اولندی * کرملیک بنده سی
 گر بولسه چولده * اچر بر بولسه بر ذره قولک * یعنی اهل کرم اولان نام پانک اولوب
 قتی سوساب چولدن صو ازلب ذره قدر نجه صو تاباسه بوبیت مبتدا در چول بیان
 معناسنه در قولده چوقر معناسنه در هر ایکسی اوزیک لغتیدر * قویب اولتورغالی
 قالمای حمالی * هلاکت پله سیغه یتسه حالی * یعنی اول اهل کرم چولده سوسامقن
 عاجز قالب اولتوررغه ترورغه حالی قالماسه هلاکت کورپینه حالی یتسه آندین
 مراد عاجز لک حدینه یتسه * اگر کوز یاشیچه صو تابسه آنده * قیلور یارمنی صرف
 اوزکا بنک * یعنی شو نچولاین مشقت حدینه بتوب چولردن کوز یاشی قطره سی
 قدری صو تابسه البته اهل کرم اول صوننگ یارمنی اوزکا کهنه کا صرف ایلسه
 کرمک حاصل کلام نه قدر کوب مشقتلر ایله کسب ایلب آزال تابسه ده البته اهل
 کرم فقیر لرا ک یارمنی صرف ایدر دیمکدر بوبیت خبر مبتدا در * تابسه لقمه
 جان وجگردین * دریغ ایتماس آنی یار دیگر دین * یعنی بر اهل کرم کا بر لقمه
 قدری نعمت کوب مشقتلر ایله کسه البته اول کسنه نعمت ننگ یارمنی ایکنجی
 مسلمان قرنداشندین قزغاناسار * کرم لک بنده کا یالغوز بیکن آش * بلور
 حاک آغزیده بلکه بلور تاش * یعنی جومارط بنک کا یالغوز بیکن آش کوکلینه
 لایق کلماسدر بلکه اول آشنی بوغان نده دشمان کوروب توفراق و تاش بیدکی
 کبی لذت ایله بوغان نندن اوتیز دیمکدر نتاک که بیوردی * شکر نوش ایتمسه
 یالغوز تابمغای بپر * بلور قان آغزیده بلکه بلور زهر * یعنی اول جومارت
 بنده اگر چه شکر اچسه ده فایک تابمز بلکه بوغان نده دشمان کورر قان وزهر
 اچدکی کبی بلکه آندین دشمان کوروب یالغوز یاکنی اختیار ایلمز بلکه
 آرتغنی درویش لرا ک ویرر آنچولاین زهد لک عارف لرحالی در اما اهل شرع قاشنده
 عیال لرنفقه سی یلدن یلغه یتار قدرنی صقلب آصراسه زیان یوقدر بلکه ماجوردر
 صدقه نافله دن در * قارا صو ایچسه لر یکی برادر * کورار شربنجه بلکه آب
 کوثر * یعنی یکی مسلمان قرنداش قارا صونی برنجاسده بولب اچسه لر باشقه
 نعمتلری اولمسه ده اول قارا صونی شربت کبی کورب اچر لر بلکه آندین آرتق

کورب عوض کوثرنک صوینی اچدکی کبی کورب تر لر بر بر ندین فایده آلب
 غذا روح حاصل ایدر لر ﴿﴾ ایکی همدل یسه برلقمه ناندین * سپوک بلسکی
 عمل دین بلسکه جان دین ﴿﴾ یعنی بر کونکل و بر اعتقادک کمسنه لر بر گه برلقمه
 ایکمکنی یسه لر بال دین و یا جان دین آرتق کورب ییار لر آننک ایله بر برینه قوت
 روح حاصل بولور ﴿﴾ کشی ناندیک قیلور احسانک خوین * آلور تنور اچنده آب
 روین ﴿﴾ یعنی بر کمسنه ایز گولکنی و چومار دلغنی ایلکانک یوزینی آچق ایلب
 انعام و احسان ایلسه آچیلاین کمسنه ایکمک کبی میچ اچنک یوز صوفی آلور نته که
 کورمز میسن ایکما کچیلر میچکا ایکما کنکی سالغانک ایکمک اوستنه صوسیار لر
 ایکمک گوزال بولسون دیب چنانکه اول ایکمک میچکا کراچ اوت اسیلکی برله خوب
 اولوب پشار چقنقدنصره ایکمک گوزل بولور بار چه خلا یقتر غه مرمتلی بولور اول
 ایکمک ننگ مرمتلی بولماق آندین ایزدی کوب مشقتلر چیکدی میچ اچنک آچیلاین
 اهل کرم کوب مشقتلر کا او غراب نعمت تابسه انعام ایدر شول ایکمک ننگ یوزی کبی
 خلا یقتر غه عزیز اولور دیبکدر نته که بیوردی ﴿﴾ قزل یوز لوک بولوب چقغان زمانی *
 توشار خلق اغزیغه احسان آتی ﴿﴾ یعنی چونکه اول ایکمک میچدن قزل یوزلی
 بولوب کونکلر کا مرغوب چقار شول چقغان زمانده بار چه خلا یقتر ننگ اغزینه
 ایز گولک ایله توشار و ایتمز که من خلا یقتر زهرا اولام دیب زیرا که میچه کوب
 مشقتلر چیکدیم دیبدر بلسکه همیشه مرغوب اولوب بوغاز ندن اوتار آچیلاین
 بر اهل کرم من کوب مشقتلر ایله ماللر تابدیم آدمیلر کا نه اوچون انعام و احسان
 ایده یم دیبدر آنداغ بولسه ﴿﴾ کولب مهمان فاشیغه چققل ای قل * شیر
 میوه دین اول کور ساتور کل ﴿﴾ یعنی سکا بنا کا، غاییدن قوناق کلسه اول قوناق ننگ
 قارشویس یغه کولوب آچق یوز ایله باققل و قارشوی چققل قوناق لر غه الوغ حرمت
 اوشبوردن زیرا که نعمت ننگ مقدمه سیدر نته که بمشلی یغاچ اول سپاک آتار آندین
 صوننک یمش بیبر نتا که یغاچ مقدمه سی سپاک ایزدی و خاتمه سی یمش ایزدی
 آچیلاین اهل کرم ننگ قوناق لر غه مقدمه سی آچق یوز لوک و کولاج اولوب تور مقیدر
 آندین صوننک بار نعمتی حاضر ایدر اول خاتمه سیدر ﴿﴾ اگر احسان ایتار بولسنک
 ایشت حرف * آتی هم جای یغه قیلمق کرک صرف ﴿﴾ یعنی اشتکل ایند گولک ایلمک
 تور لوک تور لوک اولور لکین ایند گولک ایلب مالنی الله تعالی یولینه صرف ایلمک
 تلاسک آتی اورننه کوره صرف ایلمک کرک زیرا که سن یاوزلق یولینه صرف
 ایلسنک آتی ایند گولک دیبدر بار چه ایند گولسنک هبدر نته که بیوردی ﴿﴾ بلب
 بر جای یغه کدیمین * زراعت ایلمه شوره زمین * سن آشلق تاریخ ساچمق
 تلاسک قوتکنکی کوچونکنی بر ننگ لایق اورننه صرف ایلمک آچی و سازلق اور فغه
 اورلقنی ساچماغل آچیلاین ایند گولک ایلسنک عالم لراک و صوفیلر غه و علم استگوجی
 شکر تکرکا ایلمک یاوز لر غه و ظالم لر غه ایز گولک ایلمک سازیرکا اورلق ساچمق

کبیر اصلاحی بوقدر ﴿﴾ همان یرگه آنی صرف ایتمه باری * بوری ننگ یر تار یغه
 بیرمه باری * یعنی حاصل کلام مالکنی همان یرلرگه صرف ایلمکل ومی خانه لرگه صرف
 ایلمکل بلکه اهل تقوی لرگه صرف ایلمکل مسجید ومدرسه لر بنا قیلدر غل کشافده
 کتور مشکه قوله تعالی (من جاء بالحسنة فله عشر امثالها) دیدکی آیت تفسیر ننگ ایتمشکه
 نادانلارغه ایز گولک ایلمک برینه اون ثواب اولور وعالملرگه وطالبلرگه صرف
 ایلمک برینه یوز ثواب بیورلر آندین زیاده بولور وسیدز اده لرگه ایز گولک
 ایلمک برینه منک ثوابلار کافر لرگه و ظالم لرگه ایز گولک ایلمک هبادر بلکه معین
 اولوب گناهنده اور تاق بولور دیدی امام ضحاک ایدیکه کافر لرگه بر ایز گولک که
 بر ثواب بولور دیدی لقوله تعالی (انلانضیع اچر من احسن عملا) دیدکی بوکا اشعار در
 (نفس شوم ننگ بیانی در) ﴿﴾ کیل ای نفس بولسه اکتون تابع نفس * سولور آغشام
 صابو گردن غفس * یعنی کنگل ای آنچلاین صوفی شهیدین صوگ هوای نفس لرگه
 ایار گوچی بولمغل اوتد کلرینه پشیمان اولوب توبه ایلمکل قالد کلرینه نفس کنی
 ایرک بیر مکل زیر ا که نفس کنی ایرک بیمارک ایله بوینک یووان بولور سیمور رسن
 حال بوکه تن سیمر تمکنک باقیلق دکلر بلکه کوندین کونگه ارق بولور کیمور
 آنداغ بولسه نفسنک ایله جهاد ایلمکل کردن مویون معنا سنه در غفس یووان وغلیظ
 معنا سنه در نفس لفظی ننگ اولکسی ذات و شخص معنا سنه در ایکنچسی نفس
 اماره در روح حیوانی هم دیرلر (ایبشار نفس اماره بر طون کبیر کل اعضا لاری
 احاطه قیلمشدر روح الحیوانی دیماکله مشهور در اما روح انسانی عالم بقادن عالم
 فناءه نقل اولنمشدر که آنی نفس انسانی دیرلر بوایکی ننگ بیختری ارشاد المریدده
 ومرصاد العبادده کوبلر آنده باقنک ﴿﴾ همه طاعتلرنک خوبی وصافی * یقین بلسنک
 ایرر نفسنک خلاقی ﴿﴾ یعنی بارچه طاعتلرنک و عبادتلرنک کوزه لی و صافنی شکسز
 بلسکل نفسگه خلافتق ایلمکدر زیر ا که نفسگه اختیار بیرمک ایگر بلکه تار تار
 نته که بیوردی ﴿﴾ قویار کچایکگه دایم نفس بدیوز * چنان اوت توز یانار یالبار سنه
 اوتوز ﴿﴾ یعنی یاوز سرکش نفسگه اختیار بیرمک دایم آننک مرادنده بولمق سنی
 بوزق بولغه تار تار که یانغوچی اوتقه توز یانغل دیب اوتوز مرتبه تملق ایلسنک
 توز یانسن در زیر ا که کره هوامو جمنچه یورر آنچلاین نفس کافر که تملق اوزینک
 کافر لک کره سینه تار تور ﴿﴾ ایرر نفسنک دماغی طرفه بللک * چنان ایلمک قیلور
 یالبار سنک ایلمک ﴿﴾ یعنی زیر ا که سننک نفسنک معنسی کوزگه کورنماین تورغان
 یلدر یاشورنده سنی از درمق قصدنده در نته که کره هوای اجسام لطیفه ایله اوت ننگ
 سیرنی جذب ایدر آنچلاین نفس کافر ننگ هوای کورنمای حیله مقتطیس ایله
 انسانی اگر بلیق بولغه ایلتار آنداغ بولسه نفس کافر که تملق ایلمکل اگر ایلمی
 مرتبه یالبار سنکده سننک ایله ایل اولماز همیشه یاوز اولور ریاضت قلعه سنه بیکلان ب
 آننک ایله سوغش ایلمکل آخری کوب سوغشه تورغاچ بهادر روح باشنی کیسب

(نفس شوم ننگ بیانی)

تختنه اولتور ب یزینی آلور آندین صوڭ فناق الله بولوب باقی بالله اولور سن دیمکدر
 ﴿اوز نك پست ایلسنك نفسك ز بر دست * باشنك چیناب سالور چون اشتر مست﴾
 یعنی اوزنکی توبان نفسکنی یوقاری ایلسنك آتی یوقاری ایلمك اولدر تلاگان
 نرسه لرنی بیرب کنه آننك اوچون باراغلابن قویماقنکدر بوچیلاین ایلامکنك
 آخری برکون ایسرك توه کبی باشنکنی چیناب خراب ایدر آندین مراد ایمان دین
 چغارب ایدی تموغلق ایلر آنداغ بولسه اول کافرگا خلافتق ایتمك كرك
 (ایمشلر ایركك توه حمل برچندن تور برچی نك آخرینه دیکن ایسر مکی آننك
 اوچوندر تشی سنه ذوقلغان جهنندن در) ایمشلر توه اجماح دین چقدی طوبی
 یغاچی نك یفر اقدن یراتلدی شوننك اوچون الوغ و قو تلی بولور فیل ایله
 قردن اشلردر قردن اشلکنه سبب اول ایدی الله عزوجل توه نی یراتقاچ اجماحده
 تورر ایرکان اولوم قوچقاری کوردی اول قوچقار اجماح نك بر طرفندن اوتوب
 باررده آتی کوردی قورق بول ایلدی ایندی عزوجل اول بول ایلا کان توفراقنی
 دنیا یوزینه ایندردی زیراکه آنچیلاین چرکن نرسه لر اجماحده یوق اولدق اوچون
 اول توفراقنی اردائیل دیدکی فرشته کلتور بیت المقدسک قویدی حتی که اول توفراق
 آدم علیه السلام دورینه دکن توردی آندین صوڭ توه برکون اجماحده یوررکن
 عزازیلنی کوردی عزازیل بویر یوزی نك صفتنی بیان ایلدی اول احمق بولعین نك
 ایتکانینه رغبت ایلدی اگر ایندی عزوجل منا امر ایلاسه دنیا یوزینه اینسار
 ایردیم دیب حق تعالی حضرتنه مناجات ایلدی یارب منی دنیاغه ایندرکل دیدی
 آنده بر مقام ایدر من دیدی ایندی عزوجل قدیم علمی ایله بوننك آدمیلرگه فائده
 بولورین بلمش ایردی مناجتنی قبول ایلدی دنیا یوزینه جفتی ایله بیردی
 قوله تعالی (ومن الایل اثنین) الایه چنانکه ایندی عزوجل آدمنی یراتدی اجماحقه
 کرگزدی آندین صوڭ بر یوزینه ایندردی اوغلانلاری کوب بولدی
 برکون ایندی عزوجل آدم علیه السلام گه خطاب ایلدی یا آدم جزیره حیطده بر
 جن قلعه سی واردر آنلاری توغری دین گه اندا کلدیدی آدم علیه السلام تگری
 تعالی نك امرینی برینه کلتورر اوچون سرن دیبین اول جزیره گه عزم ایلدی اوغلی
 شیت پیغمبر باشقه اوغلانلاری قرق کشی اولوب کیتدی لر حق تعالی توه نی
 بونلارغه مسخر ایلدی آزقلارینی وقورالارینی یوکلادیلر وکینه یوقاروده
 مذکور توفراقدن فیلنی یراتدی دوکغز صورتلی قولقلاری قبات یافراق کبی
 اوزون بورنلی قسته قویرقلی وحق تعالی آدم گه ایتدی چنانکه اول جن شهرینه
 بارسنك سکا ایمان کلتور ماسه لر قلعه لرینی بو حیوان ایله بوزغل دیدی من آکا
 صد هزار قوٹ بیردیم دیدی (القصه اول جن شهری ایمان کلتور دیلر) ایمشلر
 فیل یوکنی اون ایکی یل کونار حکمتی اولدر آدم علیه السلام آلوب باردغی فیل
 تشی ایردی آدم علیه السلام توه وفیل آباتی ایله صوغش قیلورغه اول جن شهرینه

اون ایکی یل باردی دعا ایلدی یارب بوفیل ننگ آسامقی کوبدر بونی یوکلیک
ایلسنک بالاسنی قورصاقده اون ایکی یل صقلا دیدی نسلی آربولسون دیدی
شاهرغه وبایلارغه لایق اولسون دیدی ایندی عزوجل دعاسنی قبول ایلدی
(ایمشر فیل یوزیل یشار ایلملی یاشینه دیک اولغایور قوّت نلور آنسین صوڭ
قرق یل شول قوّتی ایله اولور آنسین صوڭ اون یل اچنده طاقتی قالمازدر اهل
طبیعیسی جذام زحمتی ایله اولر اهل احترامسی آدم کبی در) سوّال توه ننگ ایتی
وسوتی آدم اوغلانلرینه نه اوچون حلال اولدی جواب اولدر توه طوبی یفاچندن
یراتلدی شریف نرسدن ایردی شوننگ اوچون حلال اولدی اما فیل مرادار
وچرکن نرسدن یراتلدی اصلی نجس اولدی اوچون حرام بولدی (ایمشر توه
طنبور وکسله وایرلامق آوازنی سویار حکمتی اولدر که طبیعتنده شیطان طبیعتی
واردر شیطان اویون آوازنی سویار (ایمشر توه ایسکی تورلوڭ بولور بری
اورکاچنک وبری اورکاچ سزدر اجماعدین اینکن توه اورکاچنک ایردی اورکاچسز
اولمقی دقیانوس زماننده بولدی (ایمشر دقیانوس تنگریک دعواسنی قیلدی
بیانداغی نه تورلوڭ کیک بار ایردی بارچه سنی چیدی اول کیکار اچنده بولان
دیدکی کیک بار ایردی توه مثاللی ایردی دقیانوس لعین برتشی بولاننی توتب
ایرکاک توه گه یلردی آنسین برتوه توغدی اورکاچسز بولدی حکمتی اولدر
بوننگ قصه لری کوبدر مختصر سبیلی اوزره بیان اولنسی عجایب المغلوقات
کتابنه باقک آنده تولوغدر ﴿ بورنغه باد کبر ایسمای بوروندین ﴾ بوروندوق
سال آگا قویمای اوردین ﴿ یعنی نفس اماره نگا اختیار ایلاب دمشوقکته تکبرلیک
یلی ایسزدر بورون اول نفس اماره ننگ بورننه بورندق سالغل توه بوروندقی
کبی حاصل کلام نفسنک قوّت تابوب شریف روحکا غالب اولمز دین بورون تلاگان
نرسه سنی بیرمکل دیمکر بوروندق برزنجیردر جماح توله لریننگ بورننه تاغارلر
جماح اولغانلارغه آله تاغارلر اما موندی ریاضت شاقه معناسنه استعاره آلندی
بیت ثانی قرینه سی ایله ﴿ ریاضت بندیسگه برکیت آیاغین ﴾ کوتارمه باشیدین
تقوی طباغین ﴿ یعنی آنداغ بولسه اول نفس کافره ننگ آیاقنه مشقت وغلانلق
یمنی باغلاغل اصلا آگا تلاگان نرسه لری بیرمکل اول شوعدن ریاضت طباقتی
باشندین آباغل همیشه ریاضت طباقتی ایله قیناغل ﴿ یقلب قالغودیک بیریمشنی ﴾
زیاده کم کم ایله قاتیغ اشنی ﴿ یعنی اول نفس اماره اچلقدن عاجز بولوب یقشور
حاله نعمتی بیرکل توق حالنده بیرمکل دیمکر اما ریاضتک بولسنک بریول نومین
ایلمکل یاکه ریاضت متوسطه ایسکل ریاضت شاقه حرامدر نته که زیاده کم کم ایله
دیدکی بوکا اشعاردر ﴿ قویب اندازه حالچه یوکنی ﴾ عبادت یولنه کوندر بولوکنی ﴿
یعنی اول نفسکه ریاضت چیمکر مک تلاسنگ اندازه ایسکل حددین تجاوز اچلق
فقیر لکن ایلمکل بلکه اندازه ک حالچه قویغل اول نفسنی طاعت وعبادت بولینه

كوندرمك اجتهدانده بولغل اول سيمز نفسنى زير اكه تدرىج ايله اول نفسنك
 مابى اروب قوت روحانى غالب بولور بواسم اشارتدر « لك » عربى جمعى لكاك
 لكاندن سيمز وسيمين معناسنه در ﴿ بوجنت برله اول اماره دون ﴾ نه بولغاي مطمننه
 بولسه بركون ﴿ يعنى اول نفس اماره فى رياضت متوسطه ايله جنتكه صالوب
 عبادتكا كوندرمككندن بركون نفس مطمننه بولسه كر كدر (ارجمى الى ربك
 راضية مرضيه) تحتنده اولوب باقى بالله مقامينه ابرشسنگ كرك آندين مراد شش
 چيكتن الهام كلوب هر جانبكده معشوق قديمى كورنسه كرك ديمكدر فى الجملة
 رياضت متوسطه بزلرننگ لوازم هنرمزدندر ﴿ سيمز ككوب قيلمه بوتشلاك
 اتكئى ﴾ قوتوروب يارمغاي ناكاه بيتكئى ﴿ يعنى آنداغ اولسه بوتشلاك
 اتكئى سيمز ايلمك آندين مراد تلاكان نرسه لرف بيرمكل زير اكه اول سنك
 ناسنگ سيمروب توروب بركون بيتكئى يارماسون آندين مراد شريف روحنا
 غالب اولوب روح شريفنى زبون ايلامسون تموغده عذابده فالورسن ان
 سيمره اياسنى تشلرديد كرى بوگا اشعاردر ﴿ يلاننى آصرادنگ چيه يل آنى ﴾
 الوغ بولغان صارى اوستون زيباى ﴿ يعنى نفس يلاننى ايوگده ككوب يل لار
 آصرادنگ اول بلان الوغ بولغان صاين زيباى كويدر آندين مراد نفسكئى اختيار
 بيريب چوق يللار يوروتدكك صاين اوزكئى خدايكدن يراق ايلر ﴿ اوتدر
 قول بيلان بوينى توتاردين ﴾ خطردر كوچ قلب باشنگ بوتاردين ﴿ يعنى اول
 نفس امارهنگ سگا سهل نرسه ايله بو يون صونمق دين كوب اختيار بيرمكك ايله
 اوتوش حتى كه شوخچلاين خطرنگك حدينه ابروشب شريف روحكئى يوتار حدينه
 ابرشوبدر آندين مراد كوب اختيار بيرمكك ايله كشرلك ورطه سينه ابرشوش
 سن ديمكدر ﴿ يتبدر قويغالى كوكسون يوزوگه ﴾ كهبه ديرسن اوزك قيلدك
 اوزيكه ﴿ يعنى اول ياوز نفسكه كوب اختيار بيرمكك ايله اولغايب قباروب
 كوكسنى يوزوگه مقابل ايلمشدر حتى كه روح شريف مغلوب اولوب ايمان نكئى
 اوزندن قوبارمق حدينه يتوشمشدر (بس نفسككئىك آنداغ بولمقى اوزكندن در
 غيريدن دكلر هج بر كشيكا اوفكا تارتماغل ﴿ دلاقوب عالا هم توتنه اوزنگ
 پست ﴾ بيلسكا باغلاهمت پوطه سن رست ﴾ يعنى اى آچلاين كونكل حاضر طلب
 باينده اوزنكى اوزنگ كم توتماغل بلسكه الوغ همته بولوب طلب بيلنكا محبت
 پوطه سنى باغلب هميشه نفس اماره كا مشقت چيكدرمكه بولغل ﴿ توكل سيمغنى
 صدق ايلسكه آل ﴾ قيل اچنى خالص آندين صونك فاج آل ﴿ يعنى اوزكئى كم
 توتماين توكل اچنى راستلق ايلسكه آلوب هميشه اول كافرايله صوقشده اولغل
 توكل اچنى اول زمانه آلمق لايقدر اولا قلبكئى ربا وكبردن وحسد وعيبدن ونه كه
 اخلاق ذميه لر واردر آندردين برى بولغل موندن صونك اول كافرايله صوقشده
 بولغل ديمكدر ﴿ تعجب بلمه فضل ببقا دين ﴾ خلاص ايتسه مونشك ايزه ادين ﴿

یعنی خداوندت رحمتی عجب دیب بلما کل موچلاین ارژدها کبی نفسدین برکون
 خلاص ایلیه زیراکه رحمتی ککویدر زیراکه الله تعالی ننگ قدرته عجایب
 ایلمک کفرلکدر کل عجایب ننگ مرجع الیه سی خدا در * (غرض مونداغ عدونی
 قیلمه فربه * اگر کیلسه قولگندین قطع سربه) * یعنی حاصل کلام موچلاین دشمانی
 سیمز ایلمک آندین مراد نفسدر آندک تلکانلرینی بیرمکل اگر ایر یکت
 اولب قولگندین کلسه اول نفس کافره ننگ باشنی کسکل * (سپهرسه نفس اگر اچمک
 یتمکدین * یوز آنچه ایت بولور بخششی دیمکدین) * یعنی نفس اماره ننگ آشامق
 و اچمکدین سیمروب غالب اولمقی اولگی دن یوز آرتق ات بولور سپهرر ویا که
 اتلکنی آرتدرر خلاقلردن تورلرک تورلرک چاب آلور اهل بدعت بوکمنسه ننگ
 بدعت بولینه یوردکنی کورب فلان کشی بخششی فلاجه قدری مالنی آشامق و اچما کن
 صرف ایلدی دیورلر اوزلری ننگ مجلس تورلرنده الگ ایلب ای آغا بخششی کلدک
 خوش وصفا بیورنک دیو ایتورلر نته که بیوردی * (ینه یوقاری اوتماکدن
 بیرر بیر * بونفس جاهله دنیای بد قهر) * یعنی اول نفس اماره مجلس لر ننگ یوقار یسنه
 اوتتمکدین فایده الور قوت تابار کنه بدعت فعلنی آرتدرر آشامق و اچمک
 هوسنده بولور بدعت مجلس لری ننگ تورنده اولتورب اهل بدعت بار چه سی آنی
 الوغر آنداغ بولسه نفس جاهل ننگ چرکن دنیا ده مرادلرینی بیرمایب بوغازندن
 بووب قهر ایلر دیمکدر بولفظنک اولکسی اسم اشارتدر هذا النفس معناسنه در
 ایکنچسی منخقه معناسنه در * (اوتوبین دیب اوتارده بولماغل شاد * اوتونک
 دیدی اوتونک آلفای بوخلاد) * یعنی مجلسلر تورنده اولتورب خلاقلرغه باش
 اولوب من دیب شادلنماغل زیراکه سنی خلاقلر ننگ تعظیم ایلامکاری اوز نکا ضرردر
 کنه نفس آندین یوقاری مرتبه ده بولماقنی استار اگری برکون اول لعین یوقاری
 مجلسلر کا اوتدی تورغاچ ایمان اوتکنی آلور اوتونک لفظی ننگ اولکسی
 اسم مصدردر یعنی صواحب لرنک آغا یوقاری اوت دیمکدر ایکنچسی اسم
 جامد حیوان اوتی معناسنه در * (کشی بلسه رضا شهیدینی ذوقین * بلور بردک مجلس
 تحت وفوقین) * یعنی براگونک الله تعالی رضالقی شکرندن تاتماقی بولسه البته
 بوچلاین کمنسه مجلسلرگا یوقاری اولتورمق برله توبان اولترمقنی برابر کورر
 اصلا مجلسلارده یوقاری اولتورمقنی استمز درودخی توبان اولتورامن دیو خورلانماس
 آنداغ بولسه دایم الله تعالی ننگ رضالقی استار نفس اماره سیغه خلافتق ایلر
 و خلاقلر ننگ یا ایشان مبارکمز دیما کلرینه آلدانمیه وتلاوه قرآنی ورد طبعیندن
 زیاده وکیم ایلیه ننگ که بیوردی * (تورار اوز حالیده بسیار دیمک * یوروشین
 بوزمقای هیچ شاد و غمده) یعنی حقیقت طالب الله تعالی اوزی ننگ حالنده تورر
 خلاقلر ننگ طاعت و عبادت کوب ایلر دیما کلری و آنلر ننگ مبارک اسم بیرد کلرینه
 آلدانمز همیشه اوز سیرنده تورر دیمکدر و مشقتلر کا اوغراسه ده اوزینی بوزمس

نفس اماره سیغہ خلافلق ایلر دیمکدر ﴿کشی کورسه خدا دین جز وکلنی * بلور
 غیریت اول عزت وذلنی ﴿یعنی براگوننک باشنه هر نه حکم اوغراسه ده اول حکم لرننک
 این کوسنی ویاوزنی الوغ وکچکنی بارچه سنی الله تعالی دن بلور غیریدین
 بلمزدر ﴿وتعزمن تشاء وتذل من تشاء بیدک الخیر ﴿آیتنه ایمان کلتورب خلاقلرننک
 این گولک ویاوزلق ایبتد کلرینه التفات اولمز همان اوز سیریده ترور دیمکدر
 ﴿ایرر حالاکه توبه بابی مفتوح * ایمان نفسکنی قیلغل تابع روح ﴿یعنی آنداغ
 بولسه بحمد الله تعالی توبه ایشکی آچقدر تیزرک گناهلر یکا توبه ایلگل و نفس
 اماره غه خلافلق ایلب جانغه ایبار کوچی قیلغل زیراکه روح شریف یوقاری
 حق جانیه بارمقنی استار نفسکنی آکا متابعتده ایلکل ﴿اگر نفسنک سننک
 یتمش باشکنین * نه بولغای فائده یتمش باشکنین ﴿یعنی سننک اماره ننگ باشکنین
 یتوب اوزی تلکن یرلر کا ایلتسه اول نفسکانه تلسه آتی بیرر بولسنک بو یتمش یل
 عمر سوروب قارت اولماق کنده فایده یوقدر ﴿اگر نفسنک مرادین ازلک سن *
 اگر سکسان کا یتسنک ههچوسک سن * ازل کونندین اگرچه خوف یوق سن *
 اگر توقسان غه یتسنک کونکلی توق سن ﴿یعنی دایم نفس مرادگنی ازلب
 آننک آرتندین یوروسنک اگرچه سکسان بل عمر سورسکنده همیشه آیت سن
 سننک قارت لفتکده فایده یوقدر ﴿ازل دین فیلسه هرکم کونکلی ریش * دینگی
 اون بش یاشی کوب بلکه اون بش ﴿یعنی ازل کونندین هرکم ننگ کونکنده
 الله تعالی دن قورقماق چراحتی بولسه آخیلاین کیمسنه اون بش یاشنده اولوب
 عبادت ایاسه ده ایلملی یاش عمر سورکان کشی کبیر اون بش لفظی ننگ اولگسی
 عربچه خمس عشر معناسنه ایکنچی اون توشده بش معناسنه جموع ایلملی یاشدر
 ﴿وعده توزلک بیانی ﴿کیل ای صادق که قیلدک صدق لافین * اولانچه قیلماغل
 وعده خلافین ﴿یعنی ای آخیلاین الله تعالی نی راست ویغمبرنی حق دیوبیلگوچی
 کیمسنه اکر سن راستلق دعواسنی قیلسنک اولار کونکاپه ایتمکن وعده که خلافلق
 ایلامنک زیرا که ایبتدکی وعده توز تورمق اخلاق حمیده ننگ یوقاری مرتبه سننکدر
 بونی اخلاق خداوند هم دیرلر ننگ کم قوله تعالی ﴿ان الله لا یغفل المیعاد﴾ وکنه پیغمبر
 علیه السلام ایدی برکیمسه ایتمکن وعده سنه تورماسه البته آننک کونکنده ایمان
 ثابت دگلدر ﴿ایمشلر برکون پیغمبر علیه السلام که بر عرب ایتوب ایردی یا
 رسول الله من سکا کلور من دیب وعده قیلدی پیغمبر علیه السلام وعده سینه کورتوب
 قرق کون ایونندین چتقادی برکون اول عرب کلدی کریم سلام بیردی آن حضر تلمری
 سلامنی آلهادی عرب ایدی یارسول الله من سکا سلام ویردیم نه اوچون وعلیک آلهادک
 پیغمبر علیه السلام ایدی سن منافق سن منافق ننگ سلامنی آلهاق چائز دکلر بس
 بلندی وعده که خلافلق ایلمک منافق لقدر ﴿خلاف ایتمکن زبونلار دین زبوندر *
 بودنی او دنیاسر نکوندر﴾ ﴿یعنی قیلدی وعده سینه خلافلق ایتمکن کیمسنه زبونلار ننگ

زبونیدر دنیا و آخرتده یوز تویان کمسنه در یعنی اویا تلعب بنده در نتاك که بیوردی
 ﴿ خلایق آلدیده کوتاه باندیر ﴾ خدا در گاهیده آندین یماندر ﴿ یعنی اول و علسینه
 خلافتق ایلاگان کمسنه ننگ دنیا ده زبونلقی اولدر خلایق لار آراسنك قصه تل لکدر
 آخرنك منافقتی ورطه سنده اولوب قبرندن چغار ﴾ (خلاف ایتنسك اگر ایغان
 سوز کدین ﴿ کیتار ایر ککلیک آتنی اوز کدین ﴾ یعنی قیلدی وعده گه خلاف ایلسنك
 ایر بولمق اسمتکنی اوز نکدین کیتار یب خاتون شه اسمنی آغلزیرا که ایر من دیگان
 کمسنه البته وعده سنی توز ایتسه کر کدر ﴿ دادك قیغچی دستار کدین آرتق ﴾
 سننك یوق بولغاننك بار کدین آرتق ﴿ یعنی سننك باشکنا اولوغ دستار کیوب الله تعالی
 خدمتنك تورماق کده فایده یوقدر اگر ایتمکن وعده گه خلافتق ایلسنك آچیلاین
 و عله گه خلافتق ایلمک نکلن اولکاننك خوبدر دادك خدمتی معناسنه ﴿ چغار ماغل
 آغزدین قیلماس اشنی ﴾ قیلور من دیمه قولدین کیلماس اشنی ﴿ یعنی موچیلاین
 ایلمك ایر کک علامتی دگلدر ایر اولدی کمسنه البته آغز ندین چققی سوز گه
 تورسه کر کدر ﴿ آغز دین چقدی سوز فایتار ماغل فاش ﴾ اگر چه کیتسه هم اول سوز
 اوچون باش ﴿ یعنی آغز دین بر سوز چقسه فاشتنکی فایتار ماغل اگر چندیکه اول
 سوز اوچون باشنك کتسه ده حقیقت اهلی ننگ حالی آنداغدر ﴿ کرک ایر من دیگان ننگ
 وعده سی توز ﴾ اگر توز بولسه آندن کوئل اوز ﴿ یعنی زیر ا که حقیقت اهلی
 البته ایتمکی وعده سینه ترور ایردی آنداغ بولسه وعده سینه تورماسه آندین
 کوئلنی اوزب آندین صولق ایتمکن سوزینه انابت ایلمکل ﴿ یعین بلسگل که
 توز لکدین عصافی ﴾ ایر انلر آلدیلار اوک قولغه آنی ﴿ یعنی طیاقتن عبرت
 آغل طیاقتن بی عایت توز لکی اوچون ایر انلر اوک قوللرینه آلوب یوردیلر
 ﴿ خصوصاً توز کرک ایل اعتمادی ﴾ بولور می ایگری هیچ مسجد عبادی ﴿ یعنی خصوصاً
 توغری وعده لی اولماق کرک ایل آغالاری زیر ا که آنلار ننگ آب رویلاری وارد
 نتاك که مسجد تراکی قنغر دکدر زیرا که مسجد بار چه خلایق لار ننگ شریف
 اورنلر بدر آننك اوچون آننك تراکی توز اولدی آچیلاین ایل آغالاری ننگ
 ایتمکن سوز لری وقیلغان وعده لری توز اولمق ککراک خلایق لار ننگ انابت
 ایلمگوچهرلی ایل آغالاری بدر ﴿ سوزون بوزغان کشی فی بخشی ایر لر ﴾ قوسب
 قایتوب آنی اچکونجه دیر لر ﴿ یعنی بخشی ایر انلر ایدی لر سوزنده تورمغان
 کمسنه ننگ مثالی آنداغدر قوسقان قوسقنی کیر و قایتار ب اچمک کبیر نتا که
 اول طبیعت لر گه مکر و هدر آچیلاین سوزده تورمغانلار اهل بلغا فاشنده مکر و هدر
 ﴿ قاپو طیب کشی اچکی قبی دین ﴾ تریک سن قالماعل عهدنك پیی دین ﴿
 یعنی نته که طبیعت لر گه خوش اولاس برا گو قوسقان قوسقنی اچسه آچیلاین ایتمکن
 وعده گنه تورمسنك خوش دکدر آنداغ بولسه اولگانچه قیلغان وعده ک آرتنده
 و آننك یولنده بولغل ﴿ مبادا اوز سننك اقولنك عقودین ﴾ تو گو لوب قالمغای

يېغان نخودك ﴿ يعني آكسزدن ايتكان سوزكنى وقيلغان وعدە كنى بورسك
 جمع ايتكان دانە نخودك توگلماسون آندىن مراد قيلدق وعدە كنى بوزوب
 عبادتتڭ ھىا بولماسون دېمىكىر ﴿ خلیل الله اوغلى حضرت اسماعيل نىڭ بيانى ﴿
 ﴿ خليل اوغلى كە اسماعيلدىر اى سعد * آنى ياد ايتدى تىكرم صادق الوعد ﴿
 يعنى ابراهيم خليل الله نىڭ اوغلى اسماعيل عليه السلام در اى ايزگو كەسنە اول
 اسماعيل عليه السلامنى الله تعالى قرآندە راست وعىلك وكونى سوزلك دىب
 يادايدى بىلە دىوقولە تعالى (واذكر فى الكتاب اسماعيل انه كان صادقا الوعد وكان
 رسولانبياء) ﴿ آنىڭ صادقلىغىن اى آدمى زاد * قىلبىدىر بىر حكايىت رىغوزى ياد ﴿
 يعنى اول اسماعيل بلاچ نىڭ راست وعىلك ايركانلىكىنى بىز لىرگە رىغوزى بىرلك
 برھان اوغلى ناصرالدين قصص الانبياء دىگەن كىتابىڭە حكايىت ايلب يادايدى
 بىلە دىو ﴿ بارر ايردى اوشال شاھ بىر طرفقە * يولقىدى مؤمنى اول باشرفكە ﴿
 (حكايىتىردە ايشار كۈنلردە بىركۈن اسماعيل عليه السلام مكە دىن فلسطين بىرىنە
 باررغە چىقتىدە عبد الرحمن اسمى بىر كەسنە گە يولقىدى ايدى يارسول الله
 اگر سىز مەنى يولدى اشلىغىمە قىبول ايلاسكۇزەن سىز لىر بىرلە بارر ايردىم دىدى
 اسماعيل عليه السلام خوش بولور دىدى ﴿ دىدى تۈرسىڭ بۈيردە اى نىگۈكار *
 ايوومدە يعنى بعضى اشلىرم بار ﴿ يعنى اول عبد الرحمن ايدى يارسول الله سىز لىر
 مۈنك غىلبى زمان تۈرسىڭىز خوب بولور ايردى مەن ايوومكە بعضى اشلىرىم باردر
 اول اشلىرىمنى ايلاب كىسام آندىن سۈنك بىرگە بارر ايردىك ﴿ بارىب كىسام
 قوشولسام سىزگە مەن بەد * تىراى دىب وعدە قىلدى صادق الوعد ﴿ يعنى اول
 عبد الرحمن ايدى ايوومكە بارىب آندىن سۈك سىز لىرنىڭ يارىڭىز بولسام نە عىجب
 ايزگو بولور ايردى راست وعدە لىك اسماعيل عليه السلام ايدى خوش اولور
 تۈرايم دىدى ﴿ كلور مەن دىب قاشىندىن كىيتكان اول كىس * اونوتىدى وعىلىنى
 بولدى كىماس ﴿ يعنى اسماعيل عليه السلام قاتىندىن كلور مەن دىب كىيتكان
 عبد الرحمن وعىلىنى اونوتىدى وعىلىنى تۈرا كىلمادى يا كە قىلغان وعىلىنى يۈرى
 كىلمادى يا كە انشا ءالله دىب ايتدىكىن سىڭرە ايوونىڭ سىب لىردىن بىر تۈرلك بىر سىب
 ايلە كەلدى ﴿ قىلب مەن وعىلى دىب اول صاحب راز * اۈيردە آلتى يىل اولتوردى
 قىش باز ﴿ يعنى اول سىر لىر صاحبى اسماعيل عليه السلام وعىلى قىلغان بىرنىڭ آلتى
 يىل عبد الرحمننى كۈتتى كەلدى * (اوشال وعىلى اونوتقان نىڭ گىزارى * يىتىشى
 يىتى يىلدىن سۈگىرە بىارى) * يعنى وعدە سىنى اونوتقان عبد الرحمن نىڭ
 كۈنلردە بىر كۈن اۈتمكى يىتى يىلدىن سىڭرە اسماعيل عليه السلام توردىق مقامە دۈش
 كلى بىلدىكە اۈتكەن زمانىڭ قىلدى وعىلى اۈچۈن توردىق خاطر يەنە كلى نە كە
 بىوردى * (اوشال وعىلى اۈچۈن تورغاننى بىلدى * اۈيات بادى بىلان تۈتدىك
 يىلدى) * يعنى اول عبد الرحمن اسماعيل عليه السلام نىڭ شۈل مەن لور وعىلى اۈچۈن

(خليل الله اوغلى حضرت اسماعيل عليه السلام نىڭ بيانى)

تورغاننى بلدى بلد كد نصره اويات بىلى ايله توت بعاچى كىبى بقادى هوش سز اولدى توت برىغاچ ننگ اسميدرىمى پشوب يتكاج يىل ايسماكى برله يرگه بقلور يمى سارى اولور اما بز ننگ بلغار يورطنده قارلغان ننگ بر آز اوغشاشى واردر اما هموضدر * (آغزدين دفتر اعدارين آچدى * درى اشكين آياق آستيه ساچدى) * يعنى عبد الرحمن اسماعيل پيغمبرگه عندرلر دفترين آچدى يا رسول الله بزلرده خطالق اولدى بزلردين معذور ايله ديب بقلاب باش انجولر بى اسماعيل عليه السلام ننگ آياغ آستونه ساچب بيميل لىكلار اوتندى ﴿ذبيح الله آكالمق ايتدى چندان * ايدى چون غنچه كلك باغ خندان﴾ يعنى اسماعيل عليه السلام شول قدر آچق يوزى ايله عبد الرحمن غه ايدى خوش كلك ننگ صفا كلك و ايتكن سوز ننگه تور دك ديب تو اضعلق ايلدى * (سپوك تلنى آكنا صرف ايتدى چون بال * آنا وعده آنا عفو آنا حال) * يعنى اسماعيل عليه السلام عبد الرحمن غه بال كىبى سپوك تلنى صرف ايتب وعظ و نصيحت ايلدى اى عز يزم آكلاكه اودر راست وعلا ليك ايرانلر ننگ حالى اوشبودر عفو قىلغو چيلر ننگ حالى اوشبودر حال اهللر يننگ حالى آنالغى مد ايله او قولور اوز بگ جماعتى بر حكايتمن يابر عجبمن حظ آل سهر آنا ديوايتورلر تامل ولا تغفل * (كشى ننگ وعلا سى كم بولسه راست * محبت عهدن آندين قيلمه درخواست) * يعنى بر كىسنه ننگ قىلدى وعده سنه راسغى اولسه الله تعالى نى سومك عهدن آندين تلامنگل زير اكه الله تعالى نى حقيقه سوغوچى كىسنه البته الله تعالى خالقى ايله خلقلار نسه كرك ديدى ﴿اشانه آيغانيغه اى خردمند * اگر چنديكه اول ياد ايتسه سو كند﴾ وعده سنى بوزغان كىسنه ننگ ايتدىكى سوزينه اشانغىل اگر چه آنط اچب الله تعالى نى ذكر ايلسه ده اعتبار يوقدر زير اكه منافق ننگ باله ديما كىم اعتبار يوقدر ﴿سوزين بوزغان كشى بوز ما سوايمان * او كىسه برله قيلمه عهد پيمان﴾ يعنى ايتدىكى سوزنى بوزغان كشى البته ايماننى بوزسه كرك آنچلاين اچكل آنطنى بوزغان كىسنه برله وعده قىلما غىل زير اكه اعتبار سزدر ﴿اگر توز ليك بيله بر يا بولور سن * الف دك جان اچناك جابولور سن﴾ يعنى ايتدىكى سوز گده وقيلغان وعده كك ثابت اولسنگ جان لفظى اور تاسداغى الف كىبى نته كه اولچيم حرفنه يقيندر آنچلاين قىلدى وعده كك ثابت اولسنگ الله تعالى يه يقين اولور سن ديمكدر ﴿اگر كچ بولسه افعالنك بودون دك﴾ قالور سن بلكه قان آستونده نوندك ﴿يعنى ازغنه قىلدى وعده كده فكر ليق بولسه قان لفظى ننگ نونى ديك بولور سن نته كه قان لفظى ننگ نونى قان لفظندن بر اقدر آنچلاين قىلغان وعده كك ثابت اولماسنگ خالقدان و خلايقدن براق بولوب ايكى دنيا ده نيمس لك بيله قالور سن ديمكدر ياكه بوايكى بيت نى حروف اضا د ايله حكملر بى بيان قىلماق ننگ حكملر ننگ اصطلاحى واردر آنلرچيم حرفنى جزيل دبرلر وقاف

حرفنی شاقول دیرلر بوایکی حرف ایله هوایی و ترابی طبیعت لر نی استخراج
 ایدر لر جیم حرفی ترابی مرکزینه اشارتدر نته که تراب ثابت در استقلال کره آنی
 جذب ایدامز هوایی آننگ عکسی ایله در همیشه دور فلک ایله مجنوبدر آنچلاین
 وعده گه خلاف قیلدی کسنه نفس کره سی ایله مجنوبدر ثابت اولدی آنداندر
 وعده سینه ثابت اولدی کسنه کره تراب کبی در ثابت اولدی آنداندر یا که
 علم رمل قاعده سینه اشارتدر جیم حرفی ایله لمیانی چقار لر شونکچون صادق
 الوعد وعده سنک ثابت در وقاف حرفی ایله ضمیر انکه سی نی چقار لر اول اوز
 مرکزنده غیر ثابت در خلاف قیلدی کسنه آکاتمثیل اولندی یا که منجم اصطلاحنه
 اشارتدر زیرا آنلر جیم حرفی ایله متصلی چقار لر اول اوز رصنده ثابت در
 صادق الوعد شوننگ اوچون وعده سنک ثابت در قاف حرفی ایله کمیة منفصلی
 چقار لر اول رصندنه غیر ثابت در اولگسی رصد بطلیموس ایکچسی رصدفرفر
 یوس زیرا که بطلیموس ایته در فلک و دور کواکب قطب مرکزینه متعلق در
 قطب اولسه بارچه جواهر و اعراض هباءدر آنچلاین وعده ده ثابت اولدی من
 قطب سزدر فلک کبی در فر فر یوس ایته دور فلک و دور کواکب قطب مرکزینه
 متعلق دکلر زیرا آنلرننگ دوری مجبوری در آنلرننگ دوری واجب الوجود امرندن در
 بوسوز مذهب حقدر آنچلاین صاحب الوعد وعده ده ثابت اولسه واجب الوجود
 امرینه خلاف ایلدی هلاکک آکادرینه که افلاک و کواکب واجب الوجود
 امرندن غیری استقلال دور اولسه هلاکک آنلره ایدی یا که اهل عشاق ننگ
 اصطلاحنه اشارتدر جیم حرفی ایله مراد لری جان اولسه زیرا که جان الله تعالی دن
 انسانه نفخ ایلدی صاحب الوعد استقامتک اولسه شول روحدن در زیرا که من عند الله
 اولدی روح البته وعده سنک تورسه کک قافی لفظی مکروه در اخلاق ذمیه خدای
 تعالی دن بریدر آنداغ اولسه نجس نکه قالدی من عند الله روحدن اوله ایدی بلکه
 روح دوالی اولدی شونکچون وعده سنده برک اوله ایدی نته که خلافتک حیواننده
 چوقدر یا که علم مهندس ننگ اصطلاحنه اشارتدر چیل کبیر حسابچه جیم اوچچی
 درجه دن اشارتدر قاف یوزنجی درجه دن اشارتدر آنلر ارقام مهندسنی واجب
 الوجود مرکزندن توتالرر جانب ممکنا تدین توتولر آنداغ اولسه صادق الوعد
 اولان کسنه اوچ درجه مقداری الله تعالی به یقین در نته که عالم الاشیاعده جانلر
 واجب الوجوده یقین ایدر دیر عالم صورده اوچ درجه ایله کیلدی اولگسی هیولی در
 آنالر اصلابنده و آنالر رحمنکدر ایکچسی هیولی توطئه در آنالر رحمنک صورت
 اولب جان اولب توردی اوچونجی وجود طیاریدر یعنی هالابودن بیاه بالغ اولوب
 ایمان کلتورب قیلدی وعده سنک ثابت اولب مذکور اوچ درجه دن زیاده واکسک
 اوله این فنادن بقایه نقل ایتمک معشوق قدیمه به واصل اولماقی در هیچ بر حساب
 و میزان و تموغ کورماین تورمقی در اما وعده سنه خلاف ایلدی کی واجب الوجود

مرکزندن سفلیه توشوب درجه ثلاثین اوتوب حساب و میزان بیرب توموغ
 قالبو نجهمه بوز حجابلر آراسنده قالمایینه اشارتدر یاکه اهل طبیعت اصطلاحنه
 اشارتدر نناک که جان لفظنده طبیعت لره مکر و هلق واقع اولمز آچلاین صادق
 الوعد طبیعت لره مرغوبدر قاف لفظی طبیعت لره مکر و ه و مشهوردر آچلاین
 وعده سنک استقامت اولماین شریعت طبیعتنده مکر و ه و مشهوردر یاکه نحوی
 اصطلاحنه اشارتدر جیم جردن مشتقدر معناسی آس قیلمق و تارتمق در آچلاین
 صادق الوعد کهنه توباندر بنده چیلکده در اول سپسدن الله تعالی جانبینه
 تارتدی معنوی اولدی قاف لفظی موهله کا اشارتدر غیر معنوی در آچلاین گچ
 وعده لک غیری معنوی اعتبارسزدر یاکه اصطلاح منطقی مراددر جیم دن قضیه
 موجهه کلیه شکل اول نناک انتاجی حکمی شریعتده هم معمولدر و غارج و نفس الامرده
 استقامتدر آچلاین صادق الوعد نناک سوزی و فعلی خارجه و نفس الامرده
 استقامتدر قانن قیاس اقرانی گرچه مطابقه حق اولسه ده کاذبدر و بوندن
 آچلاین یالغانچی کهنه نناک سوزی مطابقه حق اولسه ده باطنی کاذبدر و بوندن
 غیری فن لرنناک اصطلاحینه اشارتدر فن اهلینه مخفی دگلدر ناظم رحمة الله علیه
 ذوالفنون اولدی اوچون بویکی عرف ایله اشارت ایلدی ﴿ قاج باشکا کسه
 ایبه یالغان ﴾ اولومدین در بتر چونکه اوبالغان ﴿ یعنی آنداغ بولسه برا گو
 باشکا قاج قویب اکر اه ایلسه ده یالغان سوزنی سویلمگل زیرا که یالغان سوزلب
 آخری برکون یوزنکا اویات کسه اولکاندین یماندر زیرا که خلايقار کوردکی
 مرتبه لرنده فلان یالغانچی دیو ایتماکلری دم بدم اولکاندین یماندر ﴿ اکر
 یالغانچی لنده اوتسه آتنگ ﴾ قیامت کون چوک بولغای اویاتنگ ﴿ یعنی اکر
 دنیاده یالغانچیلق ایله اسهنک چقه قیامت کوننک اویاتنگ آندین ده الوغ در
 ابدی عذابه گرفتار بولورسن ﴿ نخس مردار ایمس یالغانچیلقدین ﴾ مسلمان یغه
 شرم ایت بولقدن ﴿ یعنی آنداغ بولسه ده نخس لرننگ نخسراگی یالغانچیلقدر
 زنیار مسلمان لرغه بوچلاین خلقدن اویالغل یالغان سوزنی ایتمگل دیبکدر
 (ایبشلر یالغانچیلق اوچ اورنده جائزدر اولگسی کافر لرنی صوفشنگ آلدامق
 ایکنجسی ایکی کشی نناک آراسنی یارشدنک ده اوچنجسی ایرغاتوننی آلداسه
 جائزدر آندین غیری اورنلرده یالغانچیلق حرامدر (ایبشلر برکون معاذبن
 جبل رضی الله عنه نناک بر بالاسی بار ایردی پیغمبر علیه السلام معاذ ایونک ایردی
 معاذ نناک بالاسی یغلادی تسلی خاطر اوچون بالاسیغه ایدی کوزم نوری
 یغلامغل سنکا یورتمه بیررمن دیدی آنچه ده اوغلان یغلامقدن توقتادی پیغمبر
 علیه السلام ایدی یا معاذ یورتمه نناک بارمو دیدی اوغلانغه بیرکل دیدی معاذ
 ایدی یارسول الله المال یوقدر پیغمبر علیه السلام ایدی یا معاذ یالغانچی بولدنک
 کوردنکمو یالغانچیلق نناک حدی حظ اهلینه مخفی دگلدر ﴾ (شریعت حکمی برله

ای نکورای * گهی چین سوزنی کو کلنکنده قیل جای * یعنی شریعت ننگ حکمنی
 آ کلاغل ایزگو فکری یار فالچی لرننگ سوزنی کونکلکنده یاد قیلغل اولم
 یالغاندر فالچی لر و منجم لر الله تعالی ننگ دشماندر دشمانلر سوزینه اینانماغل
 * نیمه منی یمان ایدی شاهی دین * سخن چین بولسه هم بولمه سخن چین * یعنی
 کنه آ کلاغل ابودین ایوگا سوز یورتک یماندر دیدی روایت بولوندی پیغمبر
 علیه السلام دین آنداغ بولسه حق سوز بولسه ده ابودین ایوگا سوز یورتما کل
 * قوله تعالی و الفتنة اشدمن القتل * زیرا که ابودین ایوگا سوز یورتک آدمیلرنی
 اولتورمکدین گناهی آرتقدر سخن چین لفظی ننگ اولگسی ایکی لغتدن مرکبر
 سخن سوز معنا سنه در فارسی در چین ترکهدر معناسی ظاهر در ایکنچسی مفرد در
 سوز یورتک معنا سنه در فارسیدر (سفرده یولد اشله مهر بانلق بیانی) * کیل
 ای عازم اگر بولسنک سفرده * رفیقی ناب طریقی پر خطرده * یعنی ای انچلاین
 سفر قصدنه اولدق کهنه سفر ایلمک تلاسنگ اول سکا بر یولد اش کرکر
 الوغ خطرلی یول لرده یولد اش سز مشکلدن سفر کک دنیای و کک اغروی
 بولسون الرفیق ثم الطریق) اما یولد اش اولدق کهنه یول آدابنی بلدکی
 کهنه اولسون ننگ که بیوردی * چوککم مغزنی جانن توفار پوست * بحمت یولیک
 آنداغ کک دوست * یعنی سفرده خاص یولد اش اولدر که چوک چیکلاوک توشی
 قابقی ایلن یقین در انچلاین سفر یولد اشی عبتک بر برینه یقین اولمق کرکر
 * کرکر ایرکونکلیک یخشى عمره * رفاقت گایرامز هر قرده * اوزینی قلیارون
 سلطانی بلسه * اوزینی تن رفیقن جانی بلسه * یعنی یولد اش اولدق کهنه اوزینی
 قارقل بلوب یولد اشنی پادشاه بلسکی ودخی اوزینی تن کورب یارینی
 جان کبی کورگای حاصل کلام یولد اش بر برنی قدرلب هر متلب یورکایلدر دیمکدر
 * آباقیغه اگر تیکسه تیگانی * قد الفانچه کوزیکا کورسه آنی * یعنی ایزگو یولد اش
 اولدر که اگر یولد اشنی ننگ آباقیغه تیکانک قدالسه اول تیکانکنی کوزینه
 قدالغان کبی کوروب رنجور حقیقت یولد اش اوشبودر * صوق بیل تیکسه یولد اشی
 یوزیکا * اگر قولدین کلورالسه اوزیگا * یعنی حقیقت یولد اش اولدر اگر
 گاه یولد اشنی ننگ یوزینه صوق بیلده تیکسه حالندن کلسه اولیلنی اوزینه آلورغه
 رضا بولور آندین مراد یولد اشی سرخاوبولسه اصلان شلب کیتارکا رضا بولماس
 بلکه اوزتنی رنجگان تیک ترر * آکا کلدی تیکان تیری بلاغه * قیلب جانن
 سبر توتسه آراغه * یعنی اول یولد اشنه بلا اوقی کلسه حقیقتک یولد اش اولدر
 اول کلدکی بلاوقنه جاننی قالغان قیلب بلاایله یولد اش آراسنه کلتورمز اوچون جهد
 ایلدر دیمکدر * یمان یولد اش ایرر چون مارا فعی * ضرردین اوزگه یوقدر ذره
 نفعی * یعنی یمان یولد اش ننگ ضرری توقز یاش یا شادکی یلان گیبدر آنداغ
 بولسه زیان دین باشقه فایده سی یوقدر (ایمشلر چان که یلان بر یاشندن سکز

(سفرده یولد اش لره مهر بانلق بیانی)

یا شنه وارنچه هیله دیرلر آندین اوزوب توقسان یا شنه وارسه افعی دیرلر یوزدن
 اوزوب منک یا شنه وارسه اژدها دیرلر ایکی منک یا شی تام بولسه یومی دیرلر
 آندین اوزسه خوب یکت یا که قز صورتینه کرار اما هیله اولدی زماننده برآ گونی
 چاقسه علاجی اولدر اول چاقدی هیله اولتورب قازانغه قیناتب باشین کیسوب
 تاشلب قازانغه سالغایلر شولپاسنی چاغلمش کهسته گا اچرسه لر غایت چیربدر
 یا که اول هیله اولترمک ممکن بولماسه آط تیرینی چاغلمش کهسته ننگ اعضاسنه
 سورتارلر اول تیرینی هم اچره لر آندین صوگ اچی ایراننی لوزلب اچره لر غایت
 چیربدر افعی یلان چاقسه آنکا علاج یوقدر (ایملر یلان ننگ چاقبانی آغز باریدن
 آغزنده زهری وارد دیرلر بوسوز غیر اصدر اما اصح اولدر تلی ننگ اوچنک
 ایکی نازک قارا نرسه سی وارد زهری اولدر اهل متعصبه تجربه اوچون آق یومشاق
 آغاچنی یلان ننگ آغزینه توتسون یلان آچیغ لنب اول یفاچنی چاغار بیاق
 قارا نرسه سی آق یفاچن قالور آندین صونک یلاننی قولنک برلن توتقل اصلا چاغارغه
 حدندین کلمزد بو حکمالر تجربه سی در (ایملر یلان اژدها حدینه یتسه یورومز بر
 یرده مقام توتار آدمنی یا که حیواننی صولوی برله جذب ایدر کوبرک یهکی
 توفراق اولور اما هیله دیدکی یلان ننگ آزوق باقه در قش کونلرنده اصلا ییزدر
 بعضیلر ایملر یلان قش هواسنده یوقلر اصلا اویانمز چین لر و کوبلاکلر کبی
 حقیقه روح بدنلرنده قالور اما روح گرمکینه بونچلاین حیوانلرغه تبدیله هوا سبدر
 یاز هواسی ایله جای هواسنده بونلر اوخشاشلی حیوانلر اویوقلرنن اویانورلر
 (ایملر یومی دیدکی یلان دیار هندده کوبدر غایت کورکام قز یا یکت در آتنگ
 هیچ نرسه برله آدمدن فرق اولمز اوچ اورنده باشقالفی وارد اولکسی کندوکی
 اولمز ایکنچسی آغزندین اولاکسه ایسی کلور نه قدر بوسه خوب اولمز اوچنچسی
 آدمی صورتنه کورگچ فرق توفز کون دنیا ده تر کلک ایلر تیز زمان اولار
 اولدکین صونک ینه اژدها صورتنه قایتور (ایملر یلاننی الله تعالی اجماعده
 فردوس توفراقندین یرآنتی اوج قناتی وار ایدی فرشته لردن عزازیل ایله
 سرداش ایدر ایدی عز وجل گناه ایلدی اجماعدین سورب دنیا یوزینه
 ایندردی صورتنی تبدیل ایلدی قناتنی آلوب قهر ایلدی خدا ننگ قهری یلان ننگ
 اچنده قالدی شوننگ اوچون زهر اولدی (ایملر یلان اوج تورلوک در برسی
 قارا باشلی در اول یلان ننگ زهری اول قدر یوقدر ایکنچسی قاره در ساری
 باشلی در اول یلان زهری در اوچنچسی باقر نکلیدر آنده زهر یوقدر اژدها ایلان
 یومی قارا باشلی یلانن بولور باشقه یلانن اولمز آخرغی ایکی تورلوک
 یلان اوزون عمری بولمزد هم اصلیه صورتندن الوغ بولمزد کنه بر تورلوک
 یلان وارد آتی شاه ماری دیرلر آق اولور قاپچی صابندن اولوغ در آق جنبه هم
 دیرلر اول یلانلرننگ شاهیدر آنده اصلا زهر اولمزدر آتنگ تورمقی غالباً

تاغ اچنده در وگه وقتده صحرالرغه چقار آنى اولتورمك جائز دكلر (ايمشلا آق
 يلان اوچ تورلوك يلان ننگ نسلندن دكلر بلكه حقيقه چندر يلانلرغه شاه اولمق
 اوچون اينى عز وجل يراندى دبرلر (ايمشلا اچماخن قرا باشلى يلان چقدى
 دنياغه ايندكمن صوگره تورلوك تورلوك اولديلر اولملىر ينه سبب بعضى چيان ايله
 قوشولوب تورلوك اولديلر بو آزاده قصه كووبدر ﴿ توتب دايم يلان ننگ
 قوير وقينى ﴾ چوك دل جمع ايدارسن بيورقيني ﴿ يعنى برا گويلان ننگ قوير وقينى
 قولى برله توتوب چوك موافقت ايلرسن بلكه كزبه كوروب دشمان كوررسن
 آچچلاين ياوز يولداش ننگ چوك بوير وغبينه موافقت ايلرسن ﴿ يمان بولماي
 ولسن بولسه نامرد ﴾ قروغ صورت ايرر قيلغل كونگل سرد ﴿ يعنى يمان يولداش ننگ
 اولدر مرؤت ليك وكونى سوزليك بولماسه مجرد قروغ معناى صورت اولسه
 آندن كونگلى سندر غيل آننگ ايله يولداش اولماغىل ﴿ اولوكدر بولماسه هر
 كنده گورده ﴾ تريلماسدر كوتار كان برله مرده ﴿ آچچلاين يولداش اولوكدر
 اگر چه قبرده بولماسه ده اولوكنى سن كوتارمك ايله جان كلوب تريلماسدر حاصل
 كلام تميزسز يولداش سننگ اوگوت ونصيحت و آداب هنرنى اوگراتما كننگ ايله
 اوگرافماسدر همان اوز ييننگ جهل قديمه سينه كيتار آناسوتى برله كونلمگان طاناسوتى
 برله كونلماس ديدكى بوئا اشعاردر ﴿ ايماس ايرننگ نشاننى ريش آلت ﴾ نشانى همت
 وغيرت و حالته ﴿ يعنى آچچلاين ايرلرننگ ايرلك هلامتى اولدر كه صاحب غيرت
 و حال اهلندن اوله آندين مراد متوكل و علوم و حليم و كونى سوزلى اوله توغرى فهملى
 بوله ديمكدر (حكايه سعد وسعيد ننگ بهانيدر) ﴿ سعيد سعد قيلدى عهديارى ﴾
 سفر بولدى آلارننگ اختياري ﴿ يعنى حكايه كمشدر سعيد ايله سعد ديدكى
 ايكي كمنسه يولداش اولورغه عهد ايلب عمرلرى ننگ كوبرا كى سفرده بولمقنى
 اختيار ايلديلر (ايمشلا بو ايكي كمنسه پيغمبر عليه السلام ننگ يولداشى يعنى
 صحابهسى ايردى آنلرغه اجماع سيونچى بيلر كان ايردى (ايمشلا اول ايكي
 كمنسه عمرلرنك خاتون آلهاديلر سياحلق قيلب ربع مسكوننى كشت ايلديلر ايمشلا
 سعد ننگ آناسى عمر اسلى كافر ايردى مكه ده ايردى اون يدى ياشنده پيغمبر
 عليه السلام غه ايمان كلتوروب ايردى سعيد ننگ آناسى ليث ايردى وبصره دن
 چقمش ايردى غايت كوفى و صالح كمنسه ايردى بو ايكي كمنسه سفر ايلامكه
 بولديلر آخرى سعيد وسعد ديار بكر صوقشنده شهيد بولديلر جمعه كون ايكندى
 وقتنده تاريخ هجر يه ننگ قرق برنجى بلنده ايردى ﴿ دل جاننگ ايدى اول ايكي
 آگاه ﴾ قضا دين اقديلر درياغه ناگاه ﴿ يعنى بول سعيد ايله سعد دوستلق عقدندن
 جان ايله كونگل كى غايت بر بر ينه دوست ايديلر آكسزدن دور فللك ايله بو
 ايكي كمنسه ننگ سفرلرى قلمز دينگزينه دوش اولدى كيمه گه كرديلر ﴿ بر رسن
 دوندى ملاهى اوشال حال ﴾ ديدى قويغل يار يم قولين منى آل ﴿ يعنى هر ايكىسى

(حكايه سعد وسعيد ننگ بيان)

(مؤمن دایم خوف و رعاده بوالک ننگ بیانی)

کیمه گا کردیلر کیمه ایشکا کچسی توتدی نه اوچون نیک اولتر اسلر کیمه فی
ایشگز دیو آچیغ لانب ایشکا کنی سعید قولینه توتدردی فی الحال سعد ترروب
ایدی من بولد اشم سعید قولندن آغیل کیمه فی من ایشار من دیدی بس کیمه صاحبی
ایشکا کنی سعید قولندن آلوب سعد قولنه بیردی نته که بیوردی ﴿ مونی قویدی
آنی چون توتدی مضبوط ﴿ بوم ایدی منی قویغل آنی توت ﴿ یعنی کیمه صاحبی سعد
قولندن ایشکا کنی آلوب سعید قولینه بیردی کیمه فی ایشکل دیو بیوردقنده سعد
ایدی سعیدی قویغل آنتک اورننه کیمه ایشار که منی توتقیل دیدی کیمه صاحبی
بونلر ننگ دوست ایرکاننه عیب کا قالدی یار اولدق کیمسه بونلار کبی کرک بر
بری ننگ جفاسنی تارتماق کرک ننگ که بیوردی ﴿ تماشاقیل آلا دین عهدیاری ﴿
آناقولی درست ایرلرننگ کاری ﴿ یعنی ای عزیز کیمسه تماشاقیل کلبوایکی
ایرننگ بولد ایشق عهدلر فی کورمز می سن بربری ننگ مشقتنی بری یوکلر کا
رضا بولدیلر آنداغ بولسه آ کلاغیل اوشیودر کونی سوز لیک ایرانلرننگ اشی
بر برینه جان ایله تن کبیدر ننگ که جان آغرسه تن عم رنجو اولور تأمل (مؤمن
دایم خوف و رعاده بولماق ننگ بیانی) ﴿ کیل ای تن بول همیشه التجاده ﴿ دوام العبر
بول خوفور جاده) ﴿ یعنی ای آچیلاین بنک اولدق کیمسه خاص بنک لردین بولسنک
الله تعالی حضرتنه سفنغوی بولغیل طاعت و عباتکا آلد انب تور مغیل و بار چه عبر کنی
قور قیامت ایله امید آراسنک اولغیل دیمکدر ﴿ کونارمه هیچ رجا و خوفدین راس ﴿
یقین بیلک کفر در امن عم یاس) ﴿ یعنی الله تعالی ننگ خاص بنک سندن اولسنک باشکنی
امید ایله قور قیافتن کونار مگدل شکسز بیلک الله تعالی ننگ عذابندن امین بولمق
ورحمتندن امید سز بولمق کفر لکنر قوله تعالی (انه لایأس من روح الله الا
القوم الکافرون) الایه ﴿ سننگ آلد کدر پیدا ایکی بول ﴿ بری اولک قول
ساری بارغای بری صول) ﴿ یعنی سن شوننگ اوچون خوف برله رجا آراسنک بولغل
آلد گده ایکی بول باردر بری اوننگ طرفقه کیدار اول اجماخ یولی در
وبری صول طرفقه کیدار اول توغ بولیدر بس بنده بیچاره لر بلمز لر که اول
ایکی بول ننگ فایوسینه عقلانور لر شوننگ اوچون دنیا ده معلوم دگلدر ﴿ کشی
بلماس قیامت دشتیده آه ﴿ کیتار بنک ایکی بول دین فایوراه) ﴿ یعنی قیامت
صراسته آه ایلب یارب نه ایلمز لر هیچ بر آدم بلمز لر که اول بولننگ
فایوسینه مستحق اولورمز لار ﴿ اگر سانسز عطا قیلسه خدا بنک ﴿ بهشت عدن اچره
بولسه جاننگ) ﴿ یعنی ایندی عزوجل حساب سز کرامت ایلیب عدن اجماخنی روزی
ایلب حکم ایلسه اول حکمنی آخترده تحقیق بلسنک کشف و تجلیات ایله بوییت مبتدا در
﴿ قارش بول قالسه جنت ابتکالی طوف ﴿ بورونغی دین زیاده ایلسک خوف) ﴿ یعنی
فراضسنک کوز که شاهان اولور جنت عدن بر قارش بر قدری قالسه کرر که الله تعالی
مکرن دین امین بولمغل زیاده بورونغی دین آرتق قور قغل ﴿ نعوذ بالله اول بارغان

بولنديڭين * اگر قايتارسه نه كلكى قولگندين) * يعنى الله تعالى حضرتنه سغفورمزلار
شوندان كه عدن اچماخنه بر قارش ير قدرى يتماسكده كيرو تئوغغه قايتارسه
قولنديڭين هېچ بر اش كلمزدر چاره سزبنده سن اوكونمك ابله تئوغغه كتارسن
دېمكدر * اگر دوزخ لېنك بولسه پايىنك * اميد اوزمه كه غافردر خداينك) * يعنى
فرضا سننك آياقنك تئوغ يقاسنك اولسه تئوغغه كرمك مقدر اولسه الله تعالى رحمتدين
اميد اوزمكل زيرا كه خداينك گناھلارنى بارلقاغ وچيدر حاصل كلام نه قدر اولوغ
گناھلارده بولسئنگده الله تعالى رحمتدين و عوفوندين اميد سز بولمكل * عجب ايرماس
اگر قايتارسه آندين * نصيب ايتسه بېشت جاويداندين * يعنى خداينك قادرلقى
عجب دگلدر دوزخ يقاسنك اولدى كېسئنهنى كيرو قايتارىب متنگولك اچماخنى
نصيب ايلسه زيرا كه محول الحالدر * اگر اوستئنگدا گى يتى طبئنى * گزيب درس
ايلسئك يتمش سبتئنى * يعنى سن عزيز اولوب اوستئنگدا گى يتى قت كوكنى گزيب
يتمش تورلك علم لئكى او قوسا گده ياكه يتى قات كوكنى كېچب يتمش قات
عجايى او تب حق تعالى حضورنده درس كه اولتور سنكك بوبيت مبتدادر * ملائكك
اگر بېرنكدر سن * يقين بل بئدء بېچاره درس * يعنى سن فرشته لىر جماعتندن
اولوب او چارغه قانانك بولسده شكسز بلكل چاره سزبنك سن نه اوچون تكبرلك
ايلرسن بوبيت خبر مبتدادر * سننك آتنك و ذاتنك بولسه بئك * نچوك خوف ايلمس
جان بولسه تنك * يعنى سننك اسمنك و جاننك بئك بولسه نچوك الله تعالى دن قورقاس
سن تنك جاننك بولسه آنداغ بولسه قورقفل نته كه بيوردى * ايرر قل نئك اشى
قورقچ و زارى * قبول ايتك ايكام نئك اختيارى * يعنى آنداغ بولسه بئك اولدى
كېسئنه نئك البته اشى الله تعالى دين قورقماق گناھلارندن توبه ايليب زار يلقده
بولمقدر كنه قبول اولماق خداى تعالى نكدر آتنك اختيار نكدر عفو ايلمسه بزلرنك
علم دن كلمزدر چون وچراديور كه بيوردى * اگر عفو ايتماسه بېچاره درس * قايو
بولديسه آنك باره درس * يعنى بوقدر زار يلق قېلب گناھلار كنى عفو ايلمسه نه
چاره در حكم قديمه سئده قايو بول مقدر بولسه آنده باررسن آتنك علم لئكى
قديميدر و عييطدر بئدلرينه نه تورلوك حكم خاتمه سى اوزرنده در بئده لرنك
ادراكى بوقدر البته قهرندن قورقب و رحمتندن اميد ايليب بيوردقنه چالشاقت
وييورمغانندن بغلانلقى آخرى اوزرينه مفوضدر بو حكايت ناظم نئك قارش بول
فالسئ ديدكى سوزينه موافقدا آتئا نظير حكايت كلتورب بيورديكه (حكايت)
* محمدكم شامى دنيا و ديندر * صفاتى رحمة للعالمين در * يعنى پيغمبرمى محمد
عليه الصلوة والسلام دنيا و آخرت نك پادشاهيدر آتنك صفاتنى الله تعالى قرآنك
او كدى قوله تعالى (وما ارسلناك الا رحمة للعالمين) * زمين آسمان نئك خلقى خيلى *
بر اتلدى بس اول ايرنك طفيلى * كنه اول محمد عليه السلام نئك صفاتى بودر ير
ايله كوكنى و آنلارده تورغوچى مخلوقلار اول محمد عليه السلام كه ايارب بر اتلدى اول

اولیاسه ایدی یراکلماس ایردی قوله (لولاك لما خلقت الافلاك) دیدی خیلی
 جماعت و مخلوق معناسنده در خلق لفظینه الفاظ مترادفه اولوب وزن شعر اوچون
 توشدی طفیلی طانتک ضمه سی ایله اصلده بر اولوغ کیمسه بریرگه مهمان بولوب
 بارسه آنتک آرتندین ایارب بارغان کیمسنه ننگ اسمیر اما مونه مطلق مطابعت
 معناسنده * (اوقرده برکونی تگری کتابن * اوقودی آنده دوزخنی عذابن) *
 یعنی عمید علیه السلام برکون ایندی عز و چلننگ کتابنی اوقور ایرکان
 قرآنده تموغ ننگ و اهلی ننگ عذابنی کوردی اول ایت بودر قوله تعالی (ان
 لدينا انکالا و جمیما و طعاما ذاغصة و عذابا الیما) * (اول آیت و همیدین کندی
 اوزیدین * یقلدی برگه اول دمه بوزیدین) * یعنی پیغمبر علیه السلام اول
 کوردنکی آیت ننگ معناسندین یرگه یقلب هوشسز بولدی خیل زمان یانتی
 * (صحابه هر قابو بر حاله بولدی * زمین و آسمان در ناله بولدی) * یعنی پیغمبر
 علیه السلام قاتنده یارانلار حالو حالنده اولدیلر و یر ایله کونک پیغمبرمز هوشسز
 اولمقندین اولدی دیو یغلا دیلار * (زماندین صوگ کوزنی ایلدی باز * صحابه
 ایدیلر ای حرم راز) * یعنی بر آرزماندین صونک هوشی کلوب کوزینی آچدی
 قانتداغی یارانلار ایدیلر ای سرلر قرداشی سیدمز نه اوچون بولای بولمگ
 شاید یوقاری آیت ننگ مفهومندین هوشسز اولمگ دیدیلر * (سنی خلق افضلی
 قیلدی خداینک * مهیا بولسه جنت آچره جاینک * یعنی صحابه لر ایدیلر یا
 رسول الله نه اوچون اول آیت ننگ معناسندن یغلارسز زیراکه بارچه خلایقلر
 افضلی سن و اورننگ اجهانده حاضر در اول آیت سز چلاین سرورلر حقنده
 دکدر بزچلاین آرزونلار حقنده در دیدیلر * (صفاتنک رحمة للعالمین در *
 خدادین موخجه قورقچنک نه دین در) * یعنی بار رسول الله سنک صفاتنک قرآنک
 (وما آرسنلناک الا رحمة للعالمین) در آنداغ بولسه ایندی عز و جلدن بوقدر
 قورقمانک نه اوچون در دیدیلر * (دیدی گرچه رسول جز * وکل من * نچوک خوف
 ایلمای زیراکه قل من) * یعنی اول سیدمز صحابه لرگه ایدی ای یارانلار اگرچه
 بارچه خلایق غه پیغمبر من شک بوقدر نچوک قورقمن زیراکه بنده من بنده
 اولدی کیمسه نه قدر درجات عالیه گه ایرسه ده قورقار دیدی ننگ که بیوردی
 * (اگر یوزمنک بشارت بیرسه باری * کرک قلدین اوشانچه خوف زاری) *
 یعنی ایدی اگر بر بنده سیننه الله تعالی یوزمنک اجماخ ایله سیونج بیرسه ده
 حقیقت بنده اولگی زمانندن آرتق قورقمتی کرک در دیدی قصه دین حصه یه قایتوب
 بیوردی * کشی ننگ اسمی ذاتی بولسه بنده * بولورمی فارغیت قل دیکانده) *
 یعنی بر کشی ننگ اسم ذاتی بنده بولسه آنچلاین کشی الله تعالی ننگ خدمتندن
 فارغ اولماسدر زیراکه بنده ننگ اشی دایم تضرع و توبه در (خدای تعالی ننگ
 رحمتندین امید وار بولماق ننگ بیانی) * کبیل ای تن بیرمگل وقتکنی قولدین *

(خدای تعالی ننگ رحمتندین امید وار بولماق ننگ بیانی)

یوری دریای رحمتکا بوچولدین) * یعنی ای آنچلاین بنده کگل فالغان عمرکنی
 بنده لکدن اوتکلر مکل اوتدکنه پیشمان قالدقنه توبه وتضرع ایله بولغیل زیراکه
 الله تعالی ننگ رحمت دیتگری دنیا یپاننده همیشه آغار وتوبه قپوغی آچقدر باقی
 عمرکنی بنده چی لکن صرف ایلکل * (گناهم کوب ایرر دیب بولمه مایوس *
 عیب ایرمس اکر عفو ایتسه قدوس) * گناهم کوب دیو الله تعالی ننگ
 رحمتدن امیدسز بولماغیل عیب دکلر ایزی عز وچل گناهلرکنی عفو ایدوب
 وتوبه کنی قبول ایلسه * (دل وچان برله توبه قیاسنک ای بار * مگر عفو ایلکلی
 دانای اسرار) * یعنی گناهلرکن کونکل وچاننک ایله توبه قیلسنک شایده
 سرلرنی بلگوچی الله تعالی یارلقار دیمکدر * (اگر لطفی ایلسه ستار عالم * بتار
 بر لطفه کار دو عالم) * یعنی گناهلرکنی اورتاچی اینمزرحیم ایلسه بر صولوده
 ایکی دنیا خلقی گناهلرنی عفو ایلر زیراکه قدر تنده عاجزک یوقدر * (عبدین
 ایمدی یغلب تتره یغلب * تله جان و دلستدین رحمت رب) * یعنی انداغ بولسه
 فالغان عمرکنی باطل عملردین منع ایلاب الله تعالی ننگ عذابندین قورقب
 یغلاب تتر اکل ودخی جان و کونکل ایله الله تعالی دن رحمت تلا گل یغلامقنک کوب
 فایدلر وارد نته که بیوردی * (هوای پست ایثار اشکک نجومی * کواکبدر
 شیاطین ننگ رجومی) * یعنی کوز یاشتنک یولدزی نفس هوالرینی توبان ایلر
 نناک که کوکدکی یولدزلر شیاطین لرنی یربوزینه ایندر لر آنچلاین الله
 تعالی دین قورقب یغلاوچی ننگ کوز یاشی نفس شیطاننی خراب ایثار اشکک
 نجومی ننگ اضافه سی لچین الماء قبیلند ندر نناک که اهل بدیعه خفی دکلر تأمل
 یوراک یاغن کیتار بولسنک دیسنک باز * قیلور کوز یاغنی ایچ یاغنی آز *
 یعنی سن یوراک ماین کیتارمک تلاسنک اول کوز یغفورنی یاغدر غیل آندین
 مراد الله تعالی دن قورقب یغلاغیل آندین صوگ یوراک ماینک از بولور ونفس
 آرزولرگ منقطع بولور اخلاق ذمیمه لر اورننه اخلاق حمیده اولتورور کوکلنک
 صافی بولوب فناقی الله اولورسن یاغنی لفظیننک اولگسی مای معناسنه در ایکچسی
 یغفور معناسنه آندن مراد اخلاق ذمیمه لر که استعاره آندسی * (نه دولتدر
 کلوب عیبکا شرمک * دلی گرمک سننک آیرلسه کرمک) * یعنی عیب
 ایزگو دولتدر بر کون اویاتنک کلوب عیبیلرکن وگناهلرکن اویالب
 توبه واستغفار ایلسنک کونکلنی حرارتلی ایلسنک کونکل حرارتنک اویله کویونب
 گناهلرکن فایتسنک دولتدر ننگ اولوغیدر کرمک لفظی ننگ اولگسی حرارت
 معناسنه در ایکچسی ایکی لغتدن مرکبدر فارسی کرب معنی اگر مکن لفظی ترکیدر
 سان عدد معناسنه در * (خدانک خوفیدین بر قطره اشک * عزازیل آلدیغه چندان
 بولور رشک) یعنی گناهلرکن اوتنوب خدانک عذابندن قورقب بر قطره
 یاش کوزکدن چقارسنک شیطان لعین کوزینه کوب پرده پرده هر جان ایسرکنده

اول لعین سنی کورمز دیمکدر رشک لفظی پرده معناسنه در قچق جماعتی ننگ
 لغتیدر ﴿سعادتلیک کشی ییب دایه اغم﴾ کوزین حق غوقی برله قیلسه شب نم ﴿
 یعنی ایزگو دولتلی کمسنه اولدر دایم الله تعالی اوچون فایغو ییب گناهلرندن
 او تنوب الله تعالی دن قورقب یغلاب کوز نندن چق صوی قدری یاش چقارر
 حاصل کلام کوزدان یاش چقماق قورقوچی لارنک علامتیدر شب نم وصف ترکیبی در
 چق صوی معناسنه در (حکمالر ایملر چق صوی اوچ تورلوک در برسی بعضی
 اقلیم ده عمل برچی ننگ اؤلندن سرطان برچی ننگ آغرینه دیکن اولور اول
 چق صوی مطلق اولنلر اوچون در غیر میوانلر اوچون دگلدر اما اسد برچی ننگ
 اؤلندن سنبله برچی ننگ آغرینه دیکن توشکن چق صوی اولنلر فایده سی اوچون
 وهم آنا صونه دیدکی حیوان اوچون در اول زمان اول حیوان چق صونی نعمتلان
 ترر چنانکه کوز فصلی ییتسه اول حیوان یوقلر عتی که ایکنی یاز برجه دیکان یاز
 زماننده او یقودن او یغانب یازغی چق صوی ایله بالا چقارر جای فصلنده اولغوچی
 چق صوی ایله بالاسی تمام اوسوب اوزی کبی اولور (ایملر آنا صونه دیدکی
 بر قوشدر اوردک قدری اولور قناتلری چوار باشی قارا اولور اولنلر آراسته
 ترور گاه وقتک بو دنه کبی اوچار تیز زمان اولنلر آراسینه توشار اوچقانک قناتندن
 تورلوک آواز لر چقار آغزی ایله چقارمزدر وهم ایر ککی اولماز چق صوی ایله عامله
 اولور یومر قه سی اوچ بولور ایکی یومر قه سی شبر چک اولور بر سندن بالاسی
 چقار عرب جزیره لر ننگ چوق اولور وهم بز ننگ باغان ننگ سرحدی بخاراده اولور
 (ایملر چق صوی یاز فصلی اولدی بولوتدن ایرمزدر بلکه دور فلک ننگ دور
 نندنر هوا جذب ایدر زیر اکه دنیا کوکدن تویان بر دریا وارد راتی بحر مسچور
 دیر لر قتی جیه دن اوق چقدتی کبی آغار بو ایکی وقتده چق صوونی ایکی وقت ننگ
 هواسی جذاب ایدار یعنی تار تار چنانکه کنش گوه قافدن باش کوتار سه بیاعی چق
 صوونی کره فلک اوزینه جذب ایدر اولنلردان آلور عاریت بیرکان نرسه
 کبیدر قوله تعالی (واضرب لهم مثل الحیوة الدنیا کما انزلناه من السماء فاغتلط
 به نبات الارض فاصبح هشیما تدر وه الریاح) آلیه ریاحدان مراد کره فلکدر
 مقنطیس تیمری جذب ایلمگی کبیدر (ایملر سلطان بر چنک توشدکی چق
 صوونی آنا صونه دیدکی قوش ننگ یومر قه سی ننگ قابوغنه صالوب آغزنی بالاوز
 ایله بر کتب اچنه چق صوونی تولتور ب قویاش چقدوقنه دیکن توق ایلاسه چنان که
 قویاش ضحوة کبری مقامنه ایرسه بیاتی یومر قه نی کره هوا جذب ایدار اچنک کی
 صونی جذب ایدک آلماز بناچار یومر قه قابوغی برله هوا یوزینه اوچار (تدر وه
 الریاح) دیدکی آیات ننگ تجر به سی اوشبودر اما کوز توشکن چق صوی بولسه
 خاصیتی یوقدر بلکه هوا تغیر نندنر قش فصلنه مایل بولوب حجاب غلیظ اولدقندنر
 غیر یدن دگلدر قش اولماقنه توطئه در یوقار یده ایکی فصلک اولغان چق صوی ننگ

فایداسی اولدر بیر ایله ڪوك جفت لدر ریان فصلنده بیر جفته ذوق ایلر ڪوك
آثا چق صوونی یبارر آننك ایله بیر احتلام لانب اولنلر ایله حامله اولور چنانکه
تدریج ایله اولان اوغلانلری توغرر کامل لککا ایرشر جای فصلنده کنه چق
صوونی یبارر لباس کبیدر اولان اوغلانلر آننك ایله زینتلانلر عرق شامد
حسان کبی اولب تورلور نکر چق صووندنلر قوله تعالی (وعلی المولودله رزقین
وکسوتین) الایة بس بلندیکه فصل بهارده ڪوك یر کا چق صوونی یبارمگی جماغ کبیدر
کنه جای فصلنده یبارمگی آتا اوغللرینه لباس بیردکی کبیدر اما بو اشیالرنی
فلک گا اسناد ایلمکری اسناد مجازی دیرلر بو آرا ده ڪوب قصه لر باردر فن
نبات ننگ اول فصلنده بیان اولندی * (غرض اوزمه امید ای طالب راه * دیدی لانتقنطوا
من رعمه الله) * حاصل کلام اولدر که الله تعالی فی استکلن کسنه الله تعالی ننگ رحمتدن
امید اوزمگل زبر اکه ایندی عزوجل بیوردی ای منم بنک لریم منم رحمتین امید سز
بولمنکرلر آنداغ بولسه نه قدر الوغ گناهلرده بولسکده امید سز اولمنکرلر * (اوتولاس
هرم شرک ای مرد سالک * اوتار لکی ایلسه مادون ذلک) * یعنی ای توغری یولغه
ڪر گوچیلر توبه واستغفار ایلمک ایلن بار چه ننگ گناهلری کیچولکای الا الله تعالی به
شرکت قانتانلرننک گناهلری کیچلماز آندین غیر یلرنی رحمتی ایله کیچرسه کر کدر
قوله تعالی (ان الله لا یغفران یشرک به ویغفر مادون ذلک لمن یشاء) بو حکایت فی
ناظم اگر دوزخ لینه دیدکی سوزینه نظیر ایلب بیوردیکه (حکایت فاسقی
گناهمدین بانغانی * ایشکل فاسقی یانیدی گناهمدین * پشیمان بولدی احوال
تباهدین) * یعنی ای عزیزلر الله تعالی ننگ رحمتدین امید ایدایچی بنده ایشکل
حکایتلرده (ایشلر بر فاسق گناهمدین توبه ایلب اوتدکی عمر ننگ بوزوق حاللرندن
اوکونوب توبه ایلدی ایشلر توبه ایلسگوچی ناظم رعمه الله اوزی ایردی اول
امرده فاسقلردن ایردی توبه ایلب شیخ حبیب الله مجلسنه کردی کونلرده بر کون
گناه اشلب توبه سنی بوزدی * قیلور ایردی یمان نفسین ملامت * گناهمدین
مدتی ایردی سلامت * یعنی اول توبه ایلسگوچی فاسق توبه ایلب هر کونی نفسنی
ملامت ایدار ایدی بر آزدت گناه ایشلامیوب سلامت بولوب گناه یولیمه یاصمان
یوردی (ایشلر اول فاسق ننگ عادتی دایم خمر اچار ایردی * یمان نفسی تقاضا
ایتدی ینه * یمانلیع آرقه سینه کندی ینه) * یعنی اول توبه ایلسگوچی کهنه ننگ
یمان نفسی کنه خمر اچکا تلادی شیطان وسوسه سی غالب اولب کنه خمر اچه باشلادی
توبه سنی بوزدی می خانه ده خمر اچب ایوبینه قایتوب یقلدی * (سحر گاهی اویانندی
اول گناه ساز * پشیمان بولدی قیلغان فعلیدین باز) * یعنی اول گناه توزگوچی
کهنه سحر وقتنده اوقوسندن اویغانب توردی آندن مراد ایسر کلگندین آیتودی
توبه سنی بوزغانی خاطرینه توشوب اوکوندی الله تعالی دن بی غایت قورقتی
حتی که یرا کوری پاره لنور گا یتدی * (بولب ایردی دل جانی بیلان نرم *)

(حکایتی فاسق گناهمدین بانغانی)

ولیکن قیلدی بوزغان عهدیدین شرم * یعنی اول فاسق گناهیدین قورقب
 کونکلی وجانی برله یومشادی قیلغان توبه سنی بوزغانه اوبالدی * یوق ایردی
 زهره سی توبه قیلورغه * یقین بتدی یوراککی یارولورغه * یعنی توبه سنی
 بوزغان فاسق ننگ ایکتیچی مرتبه توبه ایلرگا طاقتی قالهادی الله تعالی دن قورقب
 بارچه تیننه سرایت ایلدی الله تعالی دن قورقمقدن شکسز اول فاسق ننگ
 یوراکلری یارولورغه بتشدی آواز کوتاریب یغلب اولتورغان زمانده
 * ندایی کلدی هاتفدین اوشال حال * کین باقمه اوزکنی الکری آل * یعنی
 یغلب اولتورغان زمانده آکسزدان عالم غیبیدن قولاقنه آواز کلدی بیله دیو
 ای بندهم کیرو قالماغل اوزکنی الکری آغل آندین مراد نومید بولمغل
 بلکه امیدده بولمغل دیگان آواز کلدی * همیشه مغفرت در یاسیدر جوش * دمی
 آبی اوشال دریادین ایت نوش * یعنی عالم غیبیدن اول کمنه ننگ قولاقنه
 آواز کلدی بیله دیو بزلرننگ یارلغامق دینگزمز سننگ آهنگدین قاینامغه
 کلدی آنداغ بولسه کلکل صولوقدری بزلرننگ شول دینگزمزدن اچکل دیدی
 * اگر چندیکه اوردک عهد بسته * نیچه توبه ایتوب قیلدک شکسته * یعنی هاتی
 ایدی اگر چه سن بنده بزلر ایله قیلغان عهدکنی اوزدنک حقیقه توبه کنی بوزوب
 گناه اشلادک نیچه مرتبه اول گناهلرنی اهلل و نیچه مرتبه توبه ایلاک آنداغ بولسه ده
 * دل جاننک بیلان چون ایلاک آه * ایرر توبه ک سننگ مقبول درکه * یعنی سن
 آچلاین تورلوک گناهلار اشلب توبه لرکنی بوزسکده بزلرکجه جان و کونکل برله
 آه ایلاکتر شوننک اوچون بزلرننگ بیوک درگاهزده توبه کز قبولدر زبراکه
 بزلرهر عاجزک دستگیری ترمرزلر بزلاردن غیری سزگه پادشاه یوقدر دیدی
 * اشدی بول ندایی مرحمت ناک * اورب نغره یقاسن ایلدی چاک * یعنی اول
 الله تعالی ننک رحمتی دوش اولغان بنده آوازی ایشتم کدن صوگره آواز کوتاریب
 آه ایلب یقاسن یرتوب اچنه قلزم دینگزی کبی قایناماق توشدی هاتننک آواز
 شریفنی ایشتوب عاشق بولدی * (اوز ندین کچیدی و عیب و ریادین * خدایم
 قیلدی آخر اولیادین) * یعنی اول فاسق بنده هاتننک آوازی ایشتم کدن
 صوگره ربا و تکبر لکلردین کچیدی آخر الامر خدای تعالی اول فاسقنی اوزینه
 دوست ایلدی آچلاین خداننک رحمتی کوبدر بز آز غونلرنی کینک رحمتی ایله آننک
 کبی ایلسه هیچ ناک عیب بولمغای قصه دن حصه یه قایتب بیوردیکه * ترحم بنده گه
 کوبدر خدایین * امید اوزمک روا ایرمس گدایدین * یعنی آنداغ بولسه خداننک
 رحمتی بنک لرگه کوبدر بزچلاین گدای بنده لرینه رحمتدن امید اوزمک روا
 ایلسدر * یقین بل گرچه غافر در خداوند * آگام بولمه مغرورای خردمند *
 یعنی شکسز بلگل اگر چه اینی عزوجل گناهلرنی یارلغاوچی در آنداغ بولسه ده
 آگم آلدانب گناهلرنی اشلاملک بنی الله تعالی یارلغار دیو دایم چیلق ایلمگل

عارف قویب اول شونداغ اولیا ومونداغ حاللی دیر لر بر ایو گه جمع اولوب آخرت
 حالنی سوبله دک بیئت لرنی وحکمت لرنی عامیلارغه ایتور لر وتور لوك ذف ونای
 وقویز وکسله چالور لار و خاتونلار وامرد لر نفیس آواز لار ایله اوز لر وزماندین
 صونک بعضیلار ننگ دماغینه شیطان اوصریب عقل لار ندن یازیب هوش سز بولور لر
 ایش لر کم عقل لری یازمق ادویه بر له در نبات صفرانی کاکخانه قویب آندین
 توتون چقب دماغلارینه کرر هوش سز اولور لار اما شیخ اولدق کمنه لری واردر
 اول هوش سز اولمیه دایم آغزینه بال صلاترر بایاغی توتون ننگ حرار تین سلب
 ایدر اول ملعون ننگ غرضی اولدر فایو کور کام خاتون و کور کام امر د بولسه هوش سز
 اولسه آنکچماع ایلمکدر * (ولکن ایتوشر بیووده معنی * اوزی ننگ یو لیغه
 سالماقغه یعنی) * یعنی اول ملعونلار مجلسه فایده سز معنی لر ایتور لر اوتکن ایز گو
 اولبالار ننگ حال لرنی سوبلر آنلار ده اولدق کرامت لرنی سوز لب عواملر نی
 رغبت ایلب اوز لر ییننگ باطل یولیغه سالمق و کرتیک هوسنه اولور لار حال بوکه
 اوتد کی اولیالرننگ حال لری بونلار ده یوقدر شوننگ اوچون فایده سز معنی اولدی تأمل
 * (آلار ده بولغای هیچ بخشی نیت * عیال واهلیک بولماس حییت *) یعنی
 اول مجلسه حاضر اولغوچیلار ده هیچ بخشی نیت بولمغای بری برینه عشق اولوب
 یور لر و جماعت لرینه و خاتونلارینه کوچکی لک ایلمز لر بلکه فایوسیننگ خاتونی
 قولغه اوچراسه آتی جماع قیلور لر و ایتور لر که بن الله عشقندن مست اولوب
 ایردم هیچ بر نرسه بیلمدیم دیور لر و ایتور لر الله تعالی حضرتی بز ننگ کوز مز گه گاه
 کورنوب گاه کورنماسدر دیر لر و عالمر نی دشمان کور لر و نمازنی سومز لر
 و ایتور لر هر کم بو مجلسه بر کیچه اولتور سه قرق یلق عبادت ثوابی در دیر لر آه
 یارب بوغر ییننگ تاج الدین حالت مراهقه آنلار ننگ مجلسه اوچ کره مبتلا اولدیم
 سر لر نی بلک کوچی سن تجر به اوچون کردک ایدی عفو نی سندن اوتدک رحمتنگ
 ایله عفو ایله * (جمیع جانور لار توشسه کوز که * همیتلیک بولور دونکزدین اوز گه) *
 یعنی چنانک بار چه حیوانلر ننگ غیرتی و کوچیلکی واردر مکر دونکز ده یوقدر شوننگ
 اوچون آنلار مؤنلری اوچون ایر کگری آچیغ نمنز لر بلکه بریری ننگ اوستونه
 منار لر (ایمشر که لواطه و کوچیلکسز دونکز ده وار بوتان حیوانه یوقدر شوننگ
 اوچون بونلر نی دوگنزه اوخاندی * (آلار ننگ فعلیدر دونکغزه اوخاش * شریعت
 منکر یدر آغز یغه تاش) * یعنی بوملعونلر ننگ فعلی دونکغزه اوخاشدر زیر که
 دونکغز کبی کوچیلگری اولر شریعتکا انکار ایلمگری اولر چنان بر عالم آنلار نی
 قرآن و کتابلر ایله اوکوت بیریب فعل لرنی خطا دیسه آتی سوکب کافر دیر لر وانکا
 ایدر لر و رمضان غره سنده عالم لره متابعت ایلامیب روزه غه ایکی کون یا اوچ کون
 صونک کر یب کنه جماعتدن ایکی کون انک عید ایتور لار و کنه شیخ اولدق کمنه لری
 آنلار دن نه که خوب نرسه لر کور سه آتی تلاجیلک ایلاب آلور لار و دخی

گلخان بالاء المهملة اوچاق رومی درمنه

ایتور لر مال مز ننگ نصفی شیخ مز ننگ در بزدن صور امین آله اگر بز لر رضا بولما ساقه
 حلالر دیرلار * (آلار ننگ فعلنی کم بخشى بلدی * بولوب کافرینار اوتغه یقصدی) *
 یعنی اول معونلر ننگ حالنی بخشى بلکن کهنه آنلاغه بار سه و رضا بولوب خاتون
 و عیالارین بیره کافر اولوب اوزنی اوزی یانار اوتقه یقصدی یعنی کافرلار دین
 اولوب چهنیم منکو قالدی زیرا که حلال دکل لکنی بلوب باردی شوننگ اوچون کافر
 اولدی قوله تعالی (ولاتلقوا بایدیکم الی التهلکة) الایة * (بولبدرینه هم بر فرقه
 پیدا * آتی مؤمن ولی نفسیکا شیدا) * یعنی ینه روشنی مذهبی کبی بر گروه پیدا
 بولوب در اسملری مؤمندر و لکن اوزلری نفسلرینی اوزلاری آلدغو چیلر در
 مؤمن مزدیب یورلار باطنلر کافرلاردر (ایمشلار کم بونلار ننگ مذهبه حر و فیون
 دیرلار بر قیلک عباسیه دیرلار زیرا که بویاوز مذهبنی پیدا قلمچی عباس بن عبیده
 الحروف ایزدی (ایمشلار کم موچلارین مذهب ادر نه و سالیکن و یانکی قلعه شهرلر ننگ در
 و بعضی لار ایمشلر بومدهلر ننگ اسمی او باشدر ننگ که توبانک یاد اولنور
 * (یغارلار یاره بویینی یواننی * سالورلر اورتاغه قزو جواننی) * یعنی اول گروه جمع
 ایلارلار مجلسلار ننگ بر پار چه بویینی یوان دیدکی ادویهنی اوتقه یغارلار و دخی سالورلار
 اورتلارینه یاش قزلارنی و یکتلرنی اول ادویه سالماقلاری دن مقصودلاری اولدر
 و آننگ خاصیتی اولدر آننگ توتونی دماغه کرسه آدمنی هوش سز ایلر شیخ اولدی
 کهنه دایم سر که و عهوضه نرسه لرنی اچار آننگ ایله هوشیدن یاز مس آن دین صورنگ
 تلادکی قزنی و یا امر دن جماع ایلار بویینی یوان بر اولننگ اسمیدر هند ولایتندن
 کلور قارا اولور خاتونلار ننگ طامی کبی اولور بونلار او باشلار در روشنی مذهبندن
 یاوزاقلر در نته که بیوردی * (اکر چه روشنی ایر مس بو او باش * ولی بو اش
 شریعت حکمیدین تاش) * یعنی اگر چه بو مذهب روشنی مذهبی کبی اولسه ده
 لکن بونلر ننگ اسمی او باش در لکن بهر حال اولسه لر ده هر ایکسینگ مذهبی
 شریعت حکمندن طشدر هر ایکسی کافرلر در او باش لغتده هر طرفدن کلدکی
 کهنه لاره اسم در یا که فاسق معنا سنده در اصطلاحده یای نسبت بر لهر در یای
 نسبت حنف اولندی ضروره شعر اوچون مذهب عباس بن عبیده الحروفی الیو باشی
 دیرلر بو تقدیر چه او باش بر شهر ننگ اسمیدر شیراز قرینده در تامل * (بتبدر
 بو الحسن اول بخشى بنده * چغار مونداغ فریق آخر زمانه) * یعنی ابو الحسن الحرقانی
 حضر تلاری اداب صوفی دیدکی کتابنک یازمشکه بومند کور ایکی تورلوک گروه زمانه
 آغرنده چقارلار اول زمانه کوب اولورلار * (بو ایغان فرقه ضال مضلر * شریعت
 اهلی بو ایل دین چیلدر) * یعنی اول کتابنک ایدی بو ایتلکن ایکی گروه آغونلاردر
 و آزد رفوچیلار در جماعت شریعت اهل لاری قاشتنده او یا تلغ لار در دیدی مصراع
 ثانیه تقدیم و تاخیر وارد اصله بوایل شریعت اهل لاری قاشتنده چیلل لاردر
 دیمکر تامل ایله سن * (اینانسون دیب مونی بر نچه عقل * قیلورلار خواجه احمد دین

موفى نقل) * يعنى اشانسونلر ديو نچه عقل سزلىر اول ايكي مذهب ننگ تابع لرى
 خواجه احمد يسوى دين كو چر لر يعنى ايتور لر كه بز ننگ سلسله من خواجه احمد يسوى
 دير لر غلايقلر نى آلدامق اوچون * (غداننگ دوستى بولسه خواجه احمد * قيلور مو
 هم مونى ننگ بدعت بد) * يعنى خواجه احمد يسوى حضرت لرى الله تعالى ننگ دوستى
 اولسه مونچلاين بدعت وياوز اشلر نى قيلماسلر حاصل كلام آنچلاين الوغ اوليادىن
 مونچلاين كئرلك فعللرى كلسلر * (شريعته ايدى اول آفتابى * توشلر بز نه اول
 ايردين كتابى) * يعنى ناظم ايدى اول حال اهلى خواجه احمد يسوى حضرت لرى شريعته ننگ
 قوياشى ايردى يعنى كامل مكمل ايردى اول اير ننگ بز گانجات الذاكرين ديگان
 كتابى قولور موزه توشدى * (اوشال سلطان بتيدر بلكه آنك * كتاب تنبيه الضالين اجنه) *
 يعنى اول پادشاهلر مراد خواجه احمد يسوى نجات الذاكرين ديدكى
 كتابدن نقل ايدب تنبيه الضالين ديدكى كتابى ننگ ايچنده يازدى بوايكي كتابه
 خواجه احمد يسوى ننگ تهر يرنندن بيله ديونقل ايلدى * آننگ ديك قره ملعون خدا ر
 * آلار ننگ فعلى سنتدين جدا ر * يعنى آنچلاين گروه الله تعالى ننگ رحمتدين
 يراقلار دوغدى آنلار ننگ اشلى اهل سنت و جماعت اشندن ايرلغانلر شوننگ
 اوچون كئر لر در ديدى ملعون ديدكى الله تعالى ننگ رحمتندن يراق اولنمش
 معناسلر * (بواشلىر بي شك وريب اى مسلمان * اوشال قطب زماندن ايردى
 يالغان) * يعنى بوايتلكل ايكي گروه ننگ اشلى شكسز وشبهه سز اول قطب
 عالم حضرت شيخ احمد يسوى زمانندن بيرو يالغان ايردى يعنى بواشارتدر
 بونچلاين بد كروهلار آننگ زماننده بار ايرمش * قيو ايردين كه نقل
 ايتسه بواشنى * ايناننگ زنهار آنداغ ديمشنى) * يعنى قاو اوليادن برا گو
 بونچلاين اشلى كو چرب نقل ايلاسه زنهار نقلينه ايناننگ بالحقيقه يالغانلر
 * ولى بولسه الوغ يولدين تابار مى * خلاف شرع بيغمبر ايتار مى * آننگ
 شاننگ يالغانلر بوافعال * اكرچين ديسه ايرمز صاحب حال) * يعنى انچلاين
 اشلى خواجه احمد يسوى قاتننگ يالغانلر اكر مونداغ اشلى حقيقت اولسه ده اول علم
 حال اياسى دكلر زيرا كه اهل عالدين مونچلاين نابكار اشلى اشلر * (ولى
 بلماسلر اول ايقان كشى نى * قىلب اوتكلن ايكلن شيطان اشينى) * يعنى آنچلاين
 فعللر نى قيلموجى يالغانچينى اوليا ديب بلماسلر بلكه آنى شيطان لعين آلداب
 توغرى يولدن اوتكلدى وچقاردى ديب بلورمز * (آلوب بارسه كشى اهل عيالين *
 كوتار ر بي حقيقت و بالين) * يعنى بوايكي مجلسكا بر كشى خاتون و اوغلانلر نى
 آلوب بارسه اول كمنسه كو نچيلك ايلامانلر ننگ گناهنى كوتار ر آلار گروه ننگ
 او اوب توغده قالور * (حرام اشنى كه طاعت بلسه انسان * ايرر بول اعتقاد
 نامسلمان) * يعنى برا گو حرام اشنى كه طاعت و عبادت بلب اعتقاد ايلسه مسلمان
 دگل كمنسه لر ننگ اعتقاديدر يعنى يوقار يده مذكور اولمش ايكي كروه ننگ

فعل لر نی طاعت و عبادت دیو بولسه کافر در ﴿ برادر لر بیلگن راه حقنی * توتنک
 دوشمان اوشال آیفان فریقنی ﴿ یعنی ای دین قردن اشرلی بیلگن لر توغری یولنی
 و بوایتلکن ایکی گروهنی دوشمان توتنک لر و آنلر ایله بر مجلسه اولتورمنک لر
 و آنلره عقیغه قزگنی بیرمکنک لر ایمشکر کم بوایکی گروهنک مجلسینه بر کره
 برا گو کر سه قرق کونکا تیکلی کونکلی آندین بیز مس ﴿ قیامت کون قوشولسه
 جان ایله تن * قوبار هر آدمی اوز دوستی برلن ﴿ یعنی پیغمبر علیه السلام ابدی
 قیامت کون بولسه آمانا به و صدقنا جان ایله تن بر بر یگنا قوشلب قبردن قوبسه لر
 هر کم اوزی ننگ دوست کوردکی گروهی برله قوبار دیدی شول اجلدن مصاییح ده
 کتورمش که (انت مع من احببت) دیدی (حکایت) ﴿ پیغمبر داریده بر کور
 گدای * کلوب ایردی تلای چیز خدایی ﴿ یعنی روایتده کلمشکه پیغمبر علیه
 السلام یورطینه بر صوقر تلاچی کلدی الله تعالی او چون نرسه تلاندی (ایمشر کم
 بو صوقر تلاچی عبدالله بن ام مکتوب ایردی پیغمبر علیه السلام ننگ مؤذنی ایردی
 غایت فقیر کمسنه ایردی ﴿ توروب ایردی قاراشب بعض ازواج * غضب برله
 قارادی شاه معراج ﴿ یعنی اول صوقر تلاچی پیغمبر علیه السلام ننگ بعض
 خاتونلری قاراب تر لر ایردی فی الزمان آچیغی برله قارادیلر آنلرغه معراج
 پادشاهی پیغمبر مز ایدیکه یا نه او چون نامحرم ایریوزینه بقار سز لر دیدی
 ﴿ دیدیلر ای شهنشاه قبائل * بز آندین فاجدمت کور دیب بوسائل ﴿ یعنی اول
 خاتونلر ایدیلر ای قبیله لر پادشاهی بز لر اول صوقر تلاچی دین یوز مزنی
 فاجوردمت صوقر اولدق او چون دیدیلر ﴿ آلاغه ایدی اول سلطان ابرار *
 اگر کور بولسه اول سز لرده کوز یار) * یعنی پیغمبر علیه السلام جوانده ایدی
 اگر اول تلاچی صوقر اولسه سز لر ننگ کوز گز بار در دیدی * (آلا بز بلمدک دیب
 زاری قیلدی * کهر لر کوز لر دین جاری قیلدی) * یعنی پیغمبر علیه السلام
 خاتونلری ایدیلر یار سول الله بز لر آنداغ ایرکاننی بلمدک معفور ایله دیوزار زار
 یغلا دیلر کوز لر نندن گوهر کبی یاشلری آقزدیلر * (نه سوز پیغمبر ازواجیغه ای
 خاک * آلا ایردی جمیع شبیه دین پاک) * یعنی ای عقل ایاسی بو حکایتدن آگلا که بونه
 الوغ سوز در پیغمبر علیه السلام خاتونلرینه عتاب ایلدی ای توفرائی ذاتلی آدم
 حال بو کم رسول الله ننگ خاتونلری بار چه شک و شبیه دن پا کرای ایدی آنداغ بولسه لرده
 بو چیلاین الوغ عتاب برله ایلدی اذا کان الامر کذلک * (تعجب فتنه لکدر
 بوز تانه * توشدر ایرلر احوالی یمانه) * یعنی عجایب فتنه لی در بز لر ننگ بوزمانمز
 ایرنار ننگ حالی یماندر یعنی اصلا آنلرده غیرت و کوچیلک یوقدر خاتونلر نی
 بازار لرغه و طویلرغه و بولوشلارغه پرده سز رضا بولوب بیر ورلر ویات ایرنلر
 ایله سوز لشورلر خصوصا بولرننگ بلغارننگ بر صبان طویی دیگان بیرامی وارد
 آنده خاتون و قز لر نی طاغان آستی دیکن اورنلرغه بهر لرر ویاش یکتلری

قزلی ننگ و خاتونلری ننگ قولندن توتوب اوینارلر و غوغه های هوی ایله اوراملر
 اوزره ایلنورلر و دخی شونک اویناب شهوت طریق ایله توتقان خاتونلر ننگ قزلی ننگ
 نکاح برله آلورلر و قانده موسسه خاتون ننگ قزنی آلاق بو محض حرامدر الله تعالی ننگ
 لعنتی اول بیرامنی اول قیلغوجی سینه اولسون آغز لرینه توفراق اولسون حلال دیو
 اعتقاد ایله گانلرگا * (خرد مندا ایشت مندین نچه پند * بوسوز گا بولدم عامل
 اگر چند) * یعنی ای عقل ایسی کمسنه مندین بر آزاو گوت و نصیحت ایشتکل
 اگر چه بن اول سوز ایله عمل قیلغوجی بولماسیده آنی اشتب اوگوت آغل اول
 اوگوتلر توبانک یاد اولسه کر کدر * (زمانه خاتوننی بولغه سالمق * ایرر آسان اول
 اشدین جنگ قیلماق) * یعنی بوز مانده خاتونلر نی طریق حقه کوندر مک مشکدر
 بر قلعهنی صوعش برله آلماقدن * (اوز لهاس سالمهنی بویئغه سالمه * اگر چه
 آلمه در خساری آلمه) * یعنی آنداغ اولسه ده اوز لهاس یینی بویئغه سالمغل
 اگر چه اول خاتون ننگ یوزی آلمایمشی کبی اولسه ده آلماعل و نکاح ایلامکل یعنی
 حاصل کلام بر خاتون ناعمر مره قاراغوجی اولسه نه قدر کورکام یوزلیک اولسه ده
 آلماعل دیمکدر زیرکه اول اوز ننگ اولگونچه بویئنگ اوز لس بیدر سالمه دید کی
 لفظ ننگ اولکسی یب معناسنه در لغت سمرقندر وایکنچسی ترکیدر سالمقندن
 مشتقدر کنایه در فاجره خاتوننی آلماس سزلقن آله لفظی ننگ اولکسی بر مشهور
 یمش اسمیدر وایکنچسی فعل نهی در یعنی کورکام یوزلک ناعمر مره باقابی خاتوننی
 آلماعل دیمکدر قوله تعالی (ولاتیدن عینیک الی ما متعنا به از واجا منهن هرة الحیوة
 الدنيا) * (دمی عیشیکه بولغای آخری سرد * آنی خوشلاب قبول ایتمه اوزون درد *
 یعنی بر آت تر کلک ننگ آخری صوقدر آندن مراد کورکام یوزلیک خاتوننی و ناعمر ملردن
 یوزنی فاجرمان خاتوننی آلوب آنک برله بر آت زمان تر کلک ایلمک ننگ آخری
 عذاب در بس آنی خوش کورب اوزگه اوز ننگ اوزن قایغونی آلماعل زیراکه
 فاجره خاتوننک قایغوسی دنیاده و آخرت ده کوبدر ننگ که پیغمبر علیه السلام ایدی
 هیله کار خاتون لار ننگ هیلهسی قرق ایر ننگ هیله سندن آرتقدر دیدی کنه پیغمبر
 علیه السلام ایدی فتنه لر ننگ الوغی کورکام خاتوندر یوزینی ناعمر ملردن فاجرمن دیدی
 * (بالادیب سالماغیل جاننک بلاعه * بالابرله بولورسن مبتلاعه) * یعنی بالالار و اوغلانلر
 بولسون دیویاوز خاتون آلوب جانکنی بلالرغه و قضالارغه سالماغلر زیراکه اوغلانلر
 اوچون یاوز خاتون شوملغندن کوب قضالارغه او غرار سن بالادید کی لفظ ول معناسنه در
 بلاعه دیدکی قضاغه معناسنه در تأمل غفلتک قالماغل * (مسلمان آلی اولسنک آلمه
 آلین * اگر آلسنک قبل ایتمه و بالین * یعنی مسلمان جماعتندن بولسنک آل رنکی
 یاوز خاتون ننگ قولندن آلماعل و آنی نکاح ایلمکل زیراکه آل نرسه ننگ نوسی
 اوگار نکاح ایلاسنک اول یاوز خاتون ننگ گناهنی قبول ایلمه و آننک بوزوق فعل لرینه
 راضی اولمغل زیراکه گناهنه اورتاق اولورسن آل لفظی جماعت معناسنه عربی در

آلمه لفظی فعل نمیدر ترکیدر آلمین لفظی لونلردن بر لوندر کنایه در کور کلام یاوز
 خاتوننی آلمق برله خدا ننگ رضالقی تابلماسدر ننا ککه بیوردی * (قویب تنکری
 تعالی ننگ رضاسین * چوک تندر قیلور دین مدعاسن) * یعنی بو چچلاین یاوز خاتون
 آلوب تنکری تعالی ننگ رضالقی قویب اول خاتونغه بوین صونب و آنتک یاوز فعالرینه
 رضا اولوب چچوک آدمی در دینده مسلمانم دیو دعوی قیلیم حاصل کلام یاوز خاتون ننگ
 فعللرینه صبر ایلمک مسلمانلق دگلدن بلکه آنی طلاق ایلمک فرضدر * (اگر بار
 آلماننگ ننگ بخشى حالى * دیمه خاتون دیکل دین ننگ کهالى) * یعنی بالا و فرزند او چون
 آلقان خاتون ننگ بخشى بولوب ایزگو اولسه مثلا نامجرمن یوزنی فاچرر بولسه
 و فرجنى زنادن صقلار بولسه وبش وقت نماز اوتار بولسه و روزه سین توتار بولسه
 و چنابتن غسل قیلور بولسه و عیض و نفاس علمنی بلوب ایزرینه خالص اعتقاد ایله
 خدمت ایلسه آچچلاین خاتوننی خاتون دیو ذکر ایلمک ایزگو خاتون ننگ صفاتنی
 بیان ایلب بیوردیکه * (خوش اول زن بلمسه بیپوهه دیرنی * سچوک لفظی بیلمن شاد
 ایتسه ایزرنی) * یعنی ایزگو خاتون اولدر که فائده سز یات یوز ترغه بار معنی بلمز بلکه
 تاتلی تلی برله ایزرنی شاد ایتار دیمکدر * (اگر اون یل ایونده بولسه اون * اون
 چقماس آنی ایتور که برکون) * یعنی ایزگو خاتون اولدر که اون یلمقداری ایزریننگ
 ایونده آشارغه اون بولسه آوازی چقمز آنی کشیکه ایتور که هیچ برکون حاصل کلام
 ایزرنی ننگ ایوننگ اون توز بولسه یات ایولر که بارب ایتماس بنم ایزریننگ اون و توزنی
 یوق دیمسدر بلکه ایزریننگ فقیر لکنی ستر ایلر اون لفظی ننگ اولگسی عدددن
 بر عدد در و ایکنچسی دقیق معناسنه در اون دیکى آواز معناسنه در هر اوچوسی
 ترکیدر * (بلور ایزر آلدیکه دادک اوزینی * و کر یوز تبسه فایتار مس یوزینی) * یعنی
 ایزگو خاتون اولدر اوزیننگ حلال چفتی آلدیده کنیزک کبی چچتسز اطاعت ایلر
 اگر چه ایزر آنی یوز کره آباق آستونده تبیکلاسه ده یوزینی فایتاریب آچچغلاب
 ایزرینه یوز چتماسدر دادک دیکى کنیزک معناسنه در خوار زم لغتیدر تبسه دیکى
 تقدیم التاء تبیما کنن مشقندر ترکیدر * (اگر اویسه کوزن کلفت بلان شوی * توروب
 ایودین چقارغه ایلامس اوی) * و دخی ایزگو خاتون اولدر که ایزر آنتک مشقت برله
 کوزنی اویوب و تیشوب آلسه ده ایزریننگ ایوندن یات ایوگه چقرغه فکر ایلمسدر
 ویات ایزرلرننگ محبتنی کولگگه نوشور مسدر شوی دیدکی ایزر معناسنه در کلفت مشقت
 معناسنه در اوی فکر معناسنه در * (سرین فاش ایلمس گر غمک بولسون * اگر تنک بولسه
 ایتور بولسه بولسون) * و دخی ایزگو خاتون اولدر که ایزر ننگ سرین فاش ایلمس نه ندر
 فایغوده بولسه ده و اگر بررا گو ایتسه سن تارلق توراسن دیگان کمسنه که ایتور بولسه
 بولسون دیم آرتق سوز ایتمسدر * (اگر زن ننگ بونگدیک بولسه هشتی * آنی دیکل بو
 دنیاننگ بهشتی) * اگر بر خاتون ننگ صفاتی یوقاریده ایتکلن شرطلر اوزرینه
 اولسه آچچلاین خاتوننی بودنیاننگ اجماعی دیو بلکه هشتی دید که لفظ خاء مهمله

ایله وفتی ایله صفات معناسنه در عثمانیه لغتیدر وهم فارسیده واردر * (الکئا
 توشسه مونداغ نازنین گل * دیکل بوسنده در بوسنده من قل) * یعنی الله تعالی
 نصیب ایلب بوچلاین نازنین خاتون قولکئا توشسه ایتکل نه سرلرنک باردر اول
 خاتوندن یاشرمگل ودغی اوبوب وقوچوب من سننک قلنک وغد متچنک من دیکل
 بوسنده لفظی ننگ اؤلکسی ترکی در بو اسم اشارتدر سنه فیک معناسنه در ترکیدر
 وایکتچیسی اوپنک معناسنه در فارسیدر دیکل لفظی ننگ فاعلی در حال اولوب توشدی
 یاکه هر ایکسی ترکیدر وزن شعر اوچون تکرار اولندی یاکه وجه تکرار اولدر که
 بو اوصاف ایله موصوف اولدق خاتونغه کل امورنی توکیل ایلمک اوچوندر تاکه بونرسه
 سنوکی بونرسه منوکی دیوایتماس اوچوندر * (سرای آخرت ننگ زایددر اول *
 عنایت گلشنی ننگ بادی در اول) * یعنی بو اوصاف ایله موصوف اولنمش خاتون آخرت
 یورطی ننگ آروقی در ودغی الله تعالی ننگ یاردم یلیدر رحمت گلی اوزره بعض
 نسخه لرده گلشنی ننگ یاغیدر اول نسخه اولی در عقل اباسنه یاشرین دگلدر حاصل
 کلام این گو خاتون بولمتی آخرت مرادلارنی تابهاقنه سبب دیمکدر * (قارا دیمه قرا
 خوش فعل غونی * نکودرنی کوچه کورسه نی کونی) * یعنی چنانکه خاتون آلمتی تلاسنگ
 صورتنی کوریب بو قرا قزدر دیماکل بلکه قاراغل آنتک این گو خلغینه واین گو
 خلقی اولدر کچوک والوغ اوراملارنی کورمگان خاتون اولسون یعنی کنایه در اصلا
 ایوندن چقباغان این گو خلقی قزدر دیمکدر قارا لفظی ننگ اؤلکسی رنکدردن
 بر رنکدر وایکتچیسی امر حاضر در قرامقدن مشتقدر ننگ لفظی این گو معناسنه درنی کوچه
 نون نافیه اوچوندر کوچه کچیک اورامغه ایدر لر کوی لفظی ننگ تصغیر یدرنی کونی
 دیدکی هم نافیه اوچوندر کوی دید کبری الووغ اورامدر * (غنیمت کورتا بلسه خلقی
 خوش کور * بلادر جانوگامه سخن شور) * یعنی بایلق کور گل سداب خاتون تاباسه این گو
 خلقی لکن اوزی صوقدر یعنی صوقر خاتون بولدی دیب جزع و فزع ایلامکل
 بایلق ننگ الوشیدر زیراکه آپیغ سوزلک کورکام خاتون جانوگا بلا و قضادر کور
 لفظینک اؤلکسی امر حاضر در ترکیدر وایکتچیسی صوقر معناسنه در فارسیدر سخن
 سوز معناسنه در شور آپیغ تللی معناسنه در * (آقزور آقغن گر کلسه تلگه * قز یل دیب
 آلباغل بدخوقر ایلگه) یعنی آلدق خاتوننک دایم آقزر بولسون آق لغنی اگر
 سننک برله تلکا کلکانن آندن مراد سننک برله سوزلشکانده کورکام و سچوک لفظنی
 آغز ندین آقز یب چقاریب سوزلاشسون دیماکدر ودغی سن قز یل یوزلی کورکام
 دیب یاوز خلقی قرنی قولغه آلباغل نتا ککه یوقاری بیانی کیچی آقزر لفظی ظاهر در
 قز یل لفظی ننگ اؤلکسی لونلردن بر لوندر وایکتچیسی بنت معناسنه ظاهر در تأمل * (یمان
 بولسه تعوذ بالله آندین * زیاندین اوزگه هیچ کلباس یماندین) * یعنی آلدق
 خاتوننک یاوز اولسه سفارمز الله تعالی غه اول خاتون شوملغندن آچلاین خاتون
 زیان ویمانلقدن اوزگه قولوندن کلمازدر * (یمان خاتون شیاطین قاچی سیدر *

(شيخ كامل استوارك و شريعتك ايامك حقه)

قولنك باغلاغوچى ارعچى سيدر * يعنى يمان خاتون شيطانلار قامجيدر قولشنى
 خداى تعالى ننگ عبادت لرندن باغلاب گناه درياسينه چومدر غوجيدر حاصل كلام يمان
 خاتون الله تعالى ننگ عبادت لرندن قولشنى باغلار آننگ سببى ايله گناهلارغه چومارسن
 بس آنداغ اولسه طلاق ايليك فرضد ارعچى لفظى چوماق و غوطه اولاق معناسنه در
 قاشقرغلى ننگ لغتيدر * (دوعالم نارى بولسه نارى كبتسون * كوز نك كورمسكه
 شوم ديدارى بتسون) * اذا كان الامر كذلك بوياوز خاتون ايكى دنياننگ تموغى
 بولسه طلاق ايلاكل اول ايكى دنياننگ تموغى سندن كتسون يتسون بتسون ديو
 طلاق ايلاكل نامل شوم ياوز معناسنه در ديدارى يوز معناسنه در يتسون بتقديم الياء
 على التاء يعنى المعدوم بتسون باتسون معناسنه لغت اهليه مخفى دگلر * (اگر اول
 كيتماسه سن كيت آلب باش * كوتاريب يورمكل تاغدين آغرتاش) * يعنى اول ياوز
 خاتون اوزى كتمسه سن اوز نك باشنى آلب كيتكل عزلت بولنى اختيار ايله زيراكه
 اوگا تاغدين آغرتاشنى مراد آغرتاشلارنى يوكلاب يورمكل * (نگو ذاتيفه ايدى
 بر نگو خوى * ايررسن بوالعجب منقاد شوي) * يعنى بر ايرزگو ذاتلى خاتون غه
 بر ايرزگو خلقلى كهنه ايدى عجب سن ايركا بويكنى صونغوچى سن ديدى (ايشلر كم
 ايتكوچى حصه بنت عمر ايدى حضرت فاطمه غه ايدى يافاطمه سن عجب كوبراك
 ايرگا بويون صونب خدمت ايترسن خاتونلارده سننگ كى ايرينه بويون صونغوچى
 خاتوننى كوردم ديدى فاطمه رضى الله عنها جواب بيريب ايدى كه
 * (ديدى قصديم مهنك تكريم رضاسى * بتر اول اورتاده ايرمدعاسى) * يعنى
 حضرت فاطمه ايدى كه منم خدمت ايتماك دن مراد و مقصودم تكريمى تعالى ننگ رضالقيدر
 آننگ رضالقي اوچون ايرمكه كوبرك خدمت ايترم ديدى اول آراده تمام اولور
 ايرمننگ دعوى قبلدق نرسهسى حاصل كلام فاطمه ايدى ايرمكه خدمت ايله مك
 اول الله اوچوندر شوننگ حقنده ايرمننگ دنيا و آخرت دعواسى تمام اولوب مندين
 خوشنود اولور ديدى * (ايكى طاعت ميسردر بر اشنه * نچوك سونماى
 بوين امر ايلامشده) * يعنى فاطمه ايدى بر خدمت ايلامكده ايكى طاعت
 يكل اولدر بر اش برله بىرى الله تعالى رضالقي و ايكچيسى ايريم ننگ
 شالقيدر بس بر خدمت ايلامك برله مونداغ الوغ ثوابلار بولغاچ نه اوچون
 بويون صونباس من الله تعالى بيوردقى اورنغه زيراكه الله تعالى خاتونلارغه ايرينه
 بويون صونماقغه بيوردى ديدى (شيخ كامل استيك و شريعتك ايامك حقنك) * كيل
 اى صوفى اميد ايتسنگ صفادين * قريش چقمه طريق مصطفى دين) * يعنى كلنگل
 اى صوفى اولدق كهنه الله تعالى ننگ رحمتندن اميد ايلاسنگ پيغمبرمن ننگ
 يولندن چقماغل پيغمبرمن ننگ يولى بوبابده اول ايدى مرشد امرندن مرید
 چقزلق ايدى سنك مرشد امرندن چقماغل و هميشه مرشد طلبنده اولغل * (عمل
 قيل انكا قيله عمل گه * توكل ايلنگل عزوجل غه) * يعنى سن پيغمبر يولنده اولسنگ

اَوَّل عمل قیلغل اخلص برله قیلقدنصکره عمل گه تاینماغل وآننک کوبلگنه
 آلدانماغل و عملنی قیلغاچ قبول اولمقنی خدای تعالی گه توکل ایلگل * (عمل
 قیلمای صفا بولماس کوئلده * آیاقسز هیچ کشی یورمدی بولده) * یعنی مجرد
 ایمان کلتورمک برله الله تعالی ننگ رضالقی و خوشنودلنی تابلسدر بلکه عمل
 ایلامیون کوئلدرده صفالت اولمز نتا ککه آیاقسز کمسنه ننگ بولده یورمگه قادر
 اولمغانلغنی کبی آنچلاین عملسز کمسنه الله تعالی ساری سیر ایلمک ممکن دگلدر
 نتا ککه بیوردی * (چنان قولسز کشی بولغای شناور * شناور من دیسه هیچ قیلمه باور) *
 یعنی چنانکه سکا بر قولی یوق کمسنه صوده یوزار من دیسه آننک صوده یوزار من دیگانینه
 اعتقاد ایلمه زیرا که قولسز یوزار من دیملکی یالغاندر آنچلاین بر کمسنه عمل سز
 الله تعالی گه یقین و سیر ایلر من دیسه یالغاندر اعتقاد ایلمه آننک اوچون عمل
 قیلماقغه الله تعالی اوزی بیوردی البته اوزی بیورغانغه خلاف ایلمک لایق دگلدر
 شناور شین ننگ کسری ایله صوده یوزمک معناسنه در * (سالدیر راه سنت راه عامه *
 بو یولدن چقماغل اوزگا مقامه) * یعنی طریقتکا سلوک ایلسنک طریقی اعتداله
 سلوک ایله اول طریقی اعتدال اولدر سنت یولنده یورگوچی کمسنه لر عوام الناسقه
 یول سالدیلر و کورگاز دیلر آنی سواد اعظم دیرلر اول یولدن اوزگا یولغه چقماغل
 اهل سنت و الجماعت نه دیدیلر اعتقادده و اعمالده و افعالده آنلر طریقتچه اولغل
 دیملکر زیرا که تصوف اهلی مز دیدکی گروهلر اون بشر اون دورتی بالکلیه
 خطا در مگر برسی سواد اعظم اوزره در آنی تصوف سنت دیرلر (اولگی عرو فینوندر
 اول ایکی نوع اوزره در برسی عروف الاصلی ایکچسی عروف الفرعی دیرلر اما
 عروف الاصلینی مذهب روشنی دیرلر و عروف الفرعی مذهب اوباشی دیرلر بونلر ننگ
 حال لرنی یوقاریک ناظم رحمه الله تعالی بیان ایلدی بو ایکی مذهب ظاهرده اهل تصوف
 بولسه لرده کافر لدر بونلر ننگ قانی و مالی عرب اهلی کبی اتفاق علما برله حلالدر
 ایکچسی حبیبیدر آنلر بر قوم در تصوف دعواسنی قیلورلر و ایتورلر که چنان الله تعالی
 بر بنک سنی غایت سوسه خطابات الله تعالی آندن ساقا در دیورلر حرام نر سه لر
 آکا حلالدر دیرلر بونلر هم کافر لدر و ذمی بومذهبکا ملاعدون هم دیورلر ننگ که
 ناظم رحمه الله کرامت باینده ذکر ایلدی (اوچونچسی اولیائیه در آنلر تصوف
 دعواسنی قیلورلر چنان بر بنده اولیا اولسه اول کمسنه پیغمبر دن آرتقدر دیرلر
 اما ذکر لرنی چهریه ایتورلر و غیر ی اورنلری شریعتکا موافقدر بونلر هم کافر لدر
 بو ایکی مذهب چین و ماچین شهر لرنده کوبدر (تور تچسی شمر ایه در آنلر
 بر قومدر ذکر مجلس لرنده بار ابا ن و دف و قوبز چالورلر و خاتونلرنی غیر کمسنه گا
 اول مجلس جماع قیلدر لر و ایتورلر خاتونلر اجماع سچا کیدر ساچا کنی قوناقغه
 ایسلاندرمک کرک دیرلر بونلر هم کافر لدر اگر چه قرآن اوقسالرده (بشاچسی
 ابا حیه در آنلر هم تصوف دعواسنی قیلورلر و ایتورلر که بزلر بوسلسله ده و شجره ده

اولساق بربرمزنك مالى بربرمزگا حلالدر وصور امين آلساقده هم جايذر
 ديرلر و بكرى قزلى اول كياوگا بيرمسدن بورون شيخ لر ينك قويننه يابوب اول
 اول قزغه جماع ايلامين كياو آلماسدر بو نچلاين مذهبلر اصفهان و قرا قوم شهرلرنده
 كويدر بونلر هم كافرلر د ا گر چه الله تعالى نى بر بلوب بيغمبرنى حق بلسلرده
 (آلتچيسى حلايهدر آنلر هم تصوف دعواسنى قيلورلر و ايتورلر كه ذكر مر يدلر نى
 خداغه عشق ايلمك اوچون طنهور حلالدر الله تعالى حضرتى اوزى هم اويون
 آوازينى سوار ديرلر و دغى اول امرده نه حر كت و كسب ايلسه اوچدن برينى شيخ لر گا
 بيرمك قرضدر ديرلر بونلر اهل بدعتدر بو نچلاين مذهبلر ياركانتنگ و قوقان و اندجان
 شهرلرننگ كويدور هم بلغار شهر ينك اطرافلرننگ نامعلوم اولنلرده باردر (يتچيسى
 حلولىهدر آنلر هم تصوف دعواسنى قيلورلر و ايتورلر كه كور كام يوزلى خاتونلر
 و بكتلر ايله قوچاقلا ب كور شماك حلالدر ديرلر آندين صوكره قوللرينى چاب
 رقص ايلرلر و ايتورلر كه بو نچلاين ايلمك الله تعالى ننگ صفتلر يندن بر صفتدر
 ديرلر بونلر هم كافرلر در ظاهرلرينده شهادتين اولسه ده بو نچلاين مذهب هند
 شهرلرنده كوب اولور (سكز نچيسى حور يه در آنلر حلولىه مذهبي كبيدر لكن
 آنلر ايتورلر بزلرننگ ذكر مجلسنر گا حور قزلى كلور بزلر هوش سن اولورمز
 آنلر ايله جماع ايلرمز ديرلر مجلس لرنندن چقد غندن صكره غسل ايدرلر و دغى
 ايتورلر الله تعالى نى تانق بزدن بولماسدر ديورلر زير اكه بزچلاين بندهلر
 قنده الله تعالى نى تانق ديب بو بيتنى ايتورلر (بيت) ترا تودانى هر گز نتوان
 شناخت كس * كرنندان هر كس تودانى وبس * بونلر هم اهل ضاللتدر تصوف
 دعواسنى قيلد قارينه اعتبار يوقدر (توفز نچيسى واقفيهدر آنلر بر قومدر بر
 اورننى معين لب مسجد كى قياغانلر در آنده طهارت آلوب كرلر و بيش وقت
 نمازنى اوتارلر آندين صوكره بز خوب صورتلى قز اوغلاننى كلتورب سربلرينه
 قوبارلر دعا قيلدرلر و بار چه قوملى اول قز اوغلانننگ يوزينه قاراب لاله الا الله
 ديب هوشسنر بولورلر آنلر هم اهل بدعت و ضاللتدر (اونچيسى متجاهلدر آنلر
 بر قومدر صوفيلرى باشلرينه چالنه كيمز لر و ايتورلر بزلرننگ صوفى اولغانمزنى هيچ كم
 پلماسون ديو كافرلر كيمينى كيارلر بونلر هم اهل بدعتدر بو ايكي مذهب دامغان و استر
 آباد شهرلرننگدر (اون بر نچى متكاسلهدر آنلر هم تصوف دعواسنى قيلورلر بايلرى
 تصوفلرينه كرسه تلانچيملك ايلارلر و ايتورلر كه فقير و فئال ك بولى بودر ديرلر اول
 بايلرننگ مالنى طالاب آلورلر بونلر هم اهل بدعتدر بو نچلاين مذهب بش بالغ
 شهرننگ كويدر اون ايكنچى ايلاميهدر آنلر هم بر قومدر تصوف دعواسنى قيلورلر
 و ايتورلر علم لك او گراننگ و قرآن او قومق كر كمز بلكه بزلره معمول بيتلر
 و حكمتلر در بونلر هم اهل ضاللتدر (اون اوچنچى سوسفطائيددر آنلر بر قومدر
 حقايق الاشيا كه انكار ايدرلر و تصوف دعواسنى قيلورلر كرامت اوليا كورنسه ده

حقیقت دگدر دیرلر بونلر هم اهل بدعتلر در بونلر مذهبی بوز مانده بیک آذر
 اول زمانده اسکندریه ده کوب ایردی (اون دور تپیی ادعائیه در آنلر بر قومدر
 صوفیلق دعوا سنی قیلورلر وایتورلر بزلر ونداق مقاملره يتدک وشوند اق
 شیخ دن سلسله آلوب کبالات تابدی دیرلر مال اوچون شیخلق دعواسنی قیلورلر
 وزینت دنیاننگ انواعی ایله موصولدر سو دکلری بایلر در وچاچد قلری فقیرلر در
 وتلری یالغان وغیبیدن بیز مازلر ودخی ایتورلر مرشدلر بدعت اشنی اشلاسه ده
 ویاالغان سوزلسه ده اعتبار یوقدر زیر اکه اول مستدر مریدلر حالتی تجر به قیلیق
 اوچون قیلور دیرلر بونلر هم ملاحده مذهبنه توغریدر اهل ضلالتدر (بس
 بوایتلگان اون دورت گروهلرده غارق عادت کورنسه ده استدر اچدر یامعونتدر
 بونلرننگ کشفینه آلدانماغیل (اون بشایی سنیه در آنلر اهل حقدر نتا که ناظم
 رحمة الله علیه ننگ کتابیده یازلمشدر اوز گه کتابلرده مذکوردر آنی بیان ایلمک
 حاجت دگل حاجت اولسه کتابلره باقنک اما بلسکه سن طریق اعتداله سلوک ایلسکل
 یاد اولنمش مذمبلردن سافلانفل دیمکر اما تصوف سنت ننگ تعریفاری بوایانده
 یاد اولنمشدر (بیت) تصوفدور زائلدن تخلی * صفات مرضیه برله تخلی *
 توگلدلر رضا زهد تعفی * حقیقتده بودر علم تصوف * تصوف صایلورمی رقص
 دوران * نه ریه حرمتنده اولمه حیران * یازار تاتار خانیه ده مفصل * سماع وعظ
 احوالن مدلل * سماع وعظ قرآن مستحیدر * ریاسز سمعه سز امر عجبدر *
 تغنی ننگ سماعیدر شرم * بوسوز معلوم چله اهل عالم * نتیجه سد قیل باب
 سماعی * خلاف شرع راه اوله سماعی * مشایخن جنیدر حمه الله * سماعه توبه
 قیلدی اولدی آگاه * مرید صادق اول چون صبح صادق * کیدر مهر نکل
 ظلمات سراق * نه بولدنک بزگا ای دده دیمکه * بوهای هوی ایله دور فلسکه *
 ندردف صدای نای اونندن * دینی یقندنک بوننگ امثالی شردن * یلان جدی
 مریدننگ اوهامی * اوتوزیل غیبیتندن چوق گناهی * کل اولمه صوفیه جرار
 جاهل * چهالتدن بلاسم هلاکل * دیمش یوسف زلیخه سنک جامی * طریقت اهلی ننگ
 اول نیک نامی * مکن باصوفیان خام یاری * که باشد کارخامان خام کاری
 طریق پخته کاریراندانند * بجای میوه از باغت فشانند * زاصل خویش آن
 میوه بریده * بماند تاقیامت نارسینک * کریم النفس بر اهل حاله * کینک
 واردرجالی قیلوقاله * ابایزیدولی معروف کرخی * سلاطین مشایخ مثلی باغی *
 دیمش مرحوم قاضی زاده ظاهر * صلاح علمله عالیده ماهر * چالش لب اهلینه
 آلداننه قشره * سرای معرفتدن قاله طشره * رسوم عاد تیله اولمه مغرور * خرد
 خرقه ایله اولمه مسرور * بوتاج خرقه مسواک عوادن * غرض اصلاح نفس اولدی
 قمودن * آلارننگ چوغی صورت اوغرسیدر * گمان یوقدر که کسوه اوغرسیدر *
 کورب هر اهل رزقننگ کسوتنی * اینانمانک بله امان ماهیتنی * صقن صامه

الرزائل الذممة کاخند والمذ وغیرهما والکامل ان اولیا الله تعالی لایوصف بینه الاخلاق تامل

یمان صوفی صوغانی * قابوغن دخی قویماز بولسه آئی * بوقوم اچنک کوبدر بل مرائی *
 اوزادر طیلسانی ریدائی * حذر ایت کتمه دن راه ضلاله * سلوک ایله طریق اعتداله *
 کشی بر یول ایله اولماز خدایی * مگر ایدر رسوله اقتدایی * ولی اولان اولور فقه ایله
 موصوف * ایدر هم نهی منکر امر معروف * دلیل اولور صراط مستقیمه * طیب اولور
 گناہلر سقیمه * کہ بونده اولدی بنم مرآم * کہ حسن الاختتام اہتمام ﴿ دیمه توتدیم
 فلان بزرگ اشینی * قویہ کورمه نبی نناک قیلمشینی ﴿ یعنی چنانکہ سلوک ایلاب
 توغری یولغه قدم اورسنک تفاخر ایلمگل فلاجہ الوغ ثوابلی عمللر اشلام
 دیما گل بلکه اشلک قصدنک اولغل ونه کہ پیغمبر علیہ السلام اشلام اولاشنی
 قویماغل ﴿ اوشال بزرگ کہ صاحب ہمتی در * رسول اللہ نناک خاص امتی در ﴿
 یعنی اوشال الوغ کمسنہ آندن مراد شیخ اولدی کمسنہ ہمت ایاسی اولہ وطمع
 کار اولیہ آنچلاین کمسنہ پیغمبر نناک خاص امتی در فی الجملہ بدعت ایلمن موصوف
 اولمیان شیخ رسول نناک خاص امتی در دینکدر ﴿ پیغمبر قیلغانیدین قیلماغی
 تاش * اگر چندیکہ بولسه کوز بیله قاش ﴿ یعنی صاحب ہمت شیخ اولدر پیغمبر
 علیہ السلام قیلغان اشدن طش اشلمز اگرچہ اول کوز بلہ قاش آراسی کبی
 آزاولسہ دە حاصل کلام صاحب ہمت آزگناہلردن ہم صقلانور دینکدر * (شریعت
 حکمیدین تشفی ریاضت * ایماس طاعت قباحتدر قباحت) یعنی شریعت امرندن
 طشرہ مشقت چگوب عبادت ایلمک طاعت دگلدر بلکه قبیح لکدر نناک کہ بوقاریہ
 یازلمش مذہبلرنی کوردنک آندین اعتبار ایلمگل ﴿ عمل قیلماق اوچون کرسنک
 بویولده * کرکرد شمع علم البتہ قولک ﴿ یعنی طریقت یولینہ کروہ عمل قیلماق
 تلاسناک اول سنکا فرضدر ضرورات دینیہ قدری علم لک اوگر انمک زیراکہ
 علم چراضی قولک اولماسہ طریقت قارانغولغندن قوتلمق محال نتہ کہ بیوردی
 * (قارانغودہ قدم قویسنک یازارسن * اگر کوز بولماسہ یولدین آزارسن) * یعنی
 نناکہ بر قارانغو کچی برلہ یول یوروسنک یانککشورسن ودخی کوزی یوق
 کمسنہ یولغہ بارسہ آزار آنچلاین نادانلق ایله طریقتکا سلوک ایلسہ آزار یولدین
 چقب اہل جندن اولوب آخرنک زندیق اولوب دنیادن اوتار نعوذ باللہ تعالی
 بس بو علم لک شکلی اورنارندن مریدی ومرشدنی چقارر توغری یولغہ واصل
 بولورغہ علم لک سبب در شول اجلدن (حکایت لردہ کلمشکہ ایکی کمسنہ بیاء الدین
 حضرتلرینہ کرب چوق روزکار خدمت ایلاب آداب طریقت اوگر اندیلربری
 غایت نادان ایردی (القصہ) بونادان مرید مقام اولیاننک آلتنی درعہ سنی تابدی
 واول عالم اولگی درجہ دن اوزمدی کونلردہ برکون بیاء الدین حضرتلری خاتونی
 بی بی سلیمہ ایله برسوز توغروسندہ اختلاف ایلدی لر اول سوزلری بوایدی
 خاتون ایتور ایدی عالم کمسنہ دنیا خوبلغی در دیب ایتور ایدی ودخی
 اللہ تعالی قاشنک یقین کمسنہ دیر ایدی بیاء الدین حضرتلری ایتور ایدی یوق

آنداغ دگل اخلاصلی نادان عالمدن آرتقدر دیر ایدی کورمزمی سن بوایکی
 مریدنک حالنی دیر ایدی (القصه بوایکی عزیز بوسوز برلن کوب بختلر ایلدیلر
 خاتون ایدی امر بولورمو ایکی مریدنی سنایلم دیدی شیخ حضر تلری بولور
 دیدی چنان اول کون کیچ بولوب تون یاریمده بوخاتون خواجه بپاء الدین قاتندن
 چقدی اول مریدلرننگ خلوت مقامینه واردی اول نادان مریدنک خانقاسینه واردی
 اچرو کردی سلام بیردی نادان مرید ایدی سن کم سن دیدی خاتون ایدی بن
 جبرائیلیم بن سکا وهی کلتور دیم پیغمبر اولدنک دیدی بو احمق نادان آلدانب
 قالدی آندن چقب عالم مریدنک خانقاسینه کر یب سلام بیردی مرید ایدی سن
 کم سن دیدی خاتون ایدی من جبرائیلیم دیدی سکا وهی کلتور دیم دیدی اول عالم
 بوایتنی اوقدی (ما کان محمد ابا احد من رجالکم ولكن رسول الله وخاتم النبیین)
 دیدی قاجنی قولیفه آلدی پیغمبر مزدن صونک جبرائیل هیچ بر کشی برله سوزلشماس
 شیطان سن دیدی قلیج برله اوررغه قصد ایلدی آنچه خاتون قاجب طشقه چقدی
 مرید قوا چقدی مرید که خواجه بپاء الدین ملاقات اولدی ایدی) صدق قول رسوله
 الکریم ونحن علی ذلک من الشاهدین انه قال علماء امتی کاننبیاء بنی اسرائیل
 یامرید اول بنم خاتونمدر دیدی قوماعل سز لرنی تجربه اوچون بیریب ایدک
 دیدی آغری اول نادان مرید حالندن یازیب هلاک بولدی بو عالم مرید مرتبه سی
 آرتوب کهالات تابدی ❀ ایرر چونکه عجایب پر خطر راه * قدم قویسنک آنتک
 آستنده درچاه ❀ یعنی طریقت یولی عجایب تولوغ خطر لی یولدر آیاق قویسنک
 آستونده قنوغلاری کوبدر اما اول خطر لرنی بیان ایلمک ممکن اولمس بعض سی
 قلمبدر و بعضیسی حسی دربارونی ذکر ایلمک ایله کتاب اوزون بولور زیرا که
 علمی اولمین طریقت غه کزدکی کسسه یولننک بوزوقنی وتوزونکنی بلمزدر
 نته که بیوردی ❀ توزوک یول دیب قدم اوترو سالورسن * قنوغغه توشکاننک
 تویمای فالورسن ❀ یعنی سن علم لک اولماین بریولنی کوررسن بویول ایرمش
 دیواقدم ایذب آیاق قویارسن بنا گاه قنوغغه توشوب هلاک اولدقنکی تویمای
 فالورسن یعنی مذکور اون دورت یولننک برینه کر یب چهقم قنوغغینه توشکاننکنی
 بلمزسن علم لک الوغ آلت اولدی ❀ کوزنک بولماسه ای عقل خوش یار * عصا
 کش سز قدم هیچ قویمه ز نهار ❀ یعنی کوزنک بولماسه ای عقل ایاسی قرن داش اولغان
 یار طیباق ایله یتا کلا گوی اومسه ایاقنکنی یولغه قویمه ز نهار آندن مراد علم لک
 سز طریقت یولیفه اقدام ایلامک سؤال علم لک ننگ نوعی کوبدر آنتک بارونی
 اوگرنمک بنده لر که مشکدر و آندای اولسه علم او کرانه تورغاچ اجل یتب
 طریقت که کرمکن محروم ایلر بس علم لک ننگ چیگی وحدی یوقدر دیگان
 کسسه که جواب بیریب ایدی ❀ اگر عالم سوزون خوب توتسه عامل * آتی عامی
 دیمه دی مرد کامل ❀ بالکلیه جموع علمنی بلمک فرض دگلدر زیرا که عمل

قیلغوجی نادان عالم لر سوزون خوب توتسه آنلار ایتکلن سوزنی منک جان ایله
قبول ایلسه رسول اکرم آنی نادان عامی دیب ایتدی بلکه آنی کامل ایردیب
مدح ایلدی * (دیانت بیخیر علم عقاید * طامورسز شاخه صو بیرمک نه فائد) *
یعنی دین اسلامنک تامری عقاید علمنی بله والله تعالی ننگ ذاتیه وثبوتیه وسلویه
صفتلارینی بله ولایقسن صفاتلاردن پاک ایده نناک ناظم کتابنک اولنده ذکر
ایلدی شوئی اسلوبجه بله لر زیراکه عقاید یلماین طریقتکا کر مکننگ مثالی اولدر
طامری یوق بو طاقنی اوسسون دیب صوبرله سوغارمق کبیر نناک آکا صوبیرمک
ضایع در آنچیلاین عقاید سنیه بلماکن کسنه ننگ طریقتکا کر مکی ضایع در اگر چه
منک یل عمل ایلسه ده بار چه سی هباء اولور «بیخ» طامر معناسته در هر ایکیسی فارسیدر
* اودر جاهل بلوب مرشد اوزینی * قولاقغه آلمغای عالم سوزینی * یعنی نادان
اولدر که اوزنی اوزی مرشد بلوب عالم سوزنی قولاقغه آلمغای عالمی دشمن
توتار اوزی بلدکی نرسه لر بله بارلار آصلا اعتبار ایلاملر * (بو عکم توب
شجر ننگ شاخی اعمال * لباسی بولدی تقوی میوه سی حال) * یعنی حکم توبلی بیجاچ ننگ
آندان مراد ایماندر بو تاقی اعمال صالحه در و کیومی حراملردن وشبهه لردن صافلانمقدیر
ویمشی علم حال در آندن مراد علم تصوفدر مرشد کامل ننگ تر بیسه سید اولوب حال قلب
و حال اعمال و جوار حدر لکن مرشد کاملنی ناظم رحمه الله تعالی بیان ایلب بوقاریده
یاد اولندی اما آنچیلاین مرشد ننگ تابلماقی کبریت احمدر در * (عجایب اصل که فرعی
فی السیاد * چقار هادی علم رهنیادر) * یعنی اول ایمان عجب بر طامردر آنک بو تاقی
کوکدر در آندن مراد ایمان کلتوریب عمل لر ایلب اهل طریقه سلوک ایلمک ایله
حق جانینه تارتلماقدر اوتارتلماقنی چقارغوجی یول کورکار گوجی و کوندر گوجی
مرشد عالم در (بس معلوم اولندی مرشد سز الله تعالی نی تابماق مشکدر * (بدون
علم اگر قویسنک آکاپای * تابی کتسنک سنک احوالکده آی) * یعنی علم لکنن غیری
اول طریقتکا آیاق قویسنک آیاق قویدن صکره تابی یقلسنک سنک احوال لکره
خسرت و اوکونچدر فی الجمله عام لک بو طریقتده آلت لرننگ الوغیدر
* (ایلک کادامن هادی عام آل * چقب شاید یکایسن میوه حال) * یعنی اول قولکده
کوندر گوجی مرشد عالم ننگ ایتاکنی تو تفل کوککه چقب شاید علم حال یمشندن
یکایسن حاصل کلام اول طریقتکا کر و که تلاسنگ کوندر گوجی شیخ کالکنی بیرکل
آندین صونک الله تعالی یه یقین تجلیات و کشفات مقامنی تابقیاسن دیمکدر دا من
هادی ننگ اضافه سی من قبیل اضافة الصفة الی الموصوفدر و اضافة میوه حال من قبیل
لچین الباءدر * (عجبدر یردکی تورغان عمی غه * اوزاتور ایلبکین اثمار سماغه) *
یعنی عجبدر یرده کی تورغان صورغه قولنی صوزب کوکدکی یمشنی طاب ایلر
یعنی نادانلق ایله طریقت که کر و ب تجلیات و کشفات مقامنی تاب الله تعالی گه
یقین اولمقنی استهر یا خود تاویل بودر که عجبدر یرده کی صورغه آندن مراد بر اگو

تجلیات و کشفیات مقامنه بتوشمشدر کوکدا گی بمشنی آلماغه قول صوزار آندن مراد
 کوکدا گی عجب لرنی بلب ترر حال بوکه اوزی ظاهر کوزی ایله کورمکاندر بس
 بو ایکی تاویلچه عجب لفظی اولکی تاویلچه ذمدر وایکچی تاویلچه عجب تمدبدر
 تأمل ایله سن * (ضعیفی ایسه بئنه ضروری * میسر در آنکا طاعت سروری) * یعنی
 بر ضعیق العقل بحث ایلیوب ایته سه که علم الفقهی بلمکان که سنه لر ونه که دین گه
 محتاج اولغان علم لکلردن وارد رانی بلمکان که سنه لر طاعت و عبادت ایله شاید که
 حق تعالی حضرتنی تابعیت سهندر دیکن که سنه گه جواب بیر یب بیوردیکه * (اوق بلمسه
 ظاهر لفظ قرآن * چوک تفسیرینی بلمکان اول انسان) * یعنی بر نادان قرآن ننگ ظاهر
 لفظلرینی واداء عروفلرینی بلمسه قیاس ایله که اول که سنه چوک معنای قرآن
 بلیب آننگ ایله عامل اولوب طریقت کا سلوک ایلاب هلاکت ورطه سندن اوزنی
 اوزی قوتقارر بو ظاهر در آنچلارین مرشد خلایق لرنی قیام توغری بولغه کوندر
 بو بیت اشارت ایلدیکه علم تجوید ننگ و جوینه * (اگر معزین آلدر مرد ظاهر * چوک
 قالدی کورنمای قشر ظاهر) * یعنی برا گو قرآن ننگ یلمکنی بلمسه چوک ظاهر
 قابقی کورنمای قالسون البته کورنسه کرکنر حاصل کلام برا گو قرآن ننگ معنای
 بلمسه حقیقت ایله مجازی آکلاسه و سبب نزول لرنی و ناسخ منسوخ لرنی آکلاسه
 آنچلارین عالم که سنه گا چوک قرآن ننگ ظاهر ی بلمناین قالسون یعنی قالماسدر بو
 بیت اشارت در علم نحو و علم معان ننگ و جوینه زیرا که آنلار اولماین حقایق
 قرآنی آکلاب اولمدر زیرا که بونلر آلت لدر * (ایرر دین علمی چون زرد
 آلوای دوست * ملن ددر آننگ هم مغزی هم پوست) * بس مونداغ اولسه دین
 علم لکلری فقه در آنی بلمکان که سنه ننگ مثالی آندادر اوروک بمشنی قولغه آلمق
 کی در چوک کم آننگ ایلمکی و قابقی لندت لدر آنچلارین مرشد کامل الفقه ایله
 موصوف اولوب حقایق قرآنی آکلاسه آنچلارین مرشد ننگ ظاهر ی و باطنی مرید لر گا
 فائده لیدر دیمکنر « زردالو » زاننگ ضمه سی ایلن و راننگ سکونی ایله بریمش در
 قوفان یورطنده کوب اولور یورمه دن کچرک در ترکمان خلقی اوروک دیرلر
 بلغارده آنچلارین بلمش یوقدر اما اوروک ننگ قابقی اشارلر وهم اچنده کی
 سونککنی یاریب آنده هم دوش اولور غایت لندت لدر تأمل * (برادرلر بو در
 قلنگ غرضی * ولی بولغایمو قیلغان ترک فرضی) * یعنی ای مجلس حاضر اولغوچی
 قردا شلر بوالله یارننگ یوقاریده ایتدکی مثل لرندن مقصودی اولدر که برا گو مرشد
 اولور مو فرض لردن بر فرضی قویسه زیرا که آنچلارین نادان اولماقی ترک فرضدر
 زیرا که علم لک اوگرانمک هر مسلم و مسلمه گه فرض ایردی بس آنداغ فرضی
 قویسه تحقیق مرشد دگلدر همان هرزه گوی در اوزنی صغلی آلمغان احمق قنن
 اولدیکه مریدلرنی هلاکت پله سندن چقاره بس هر ایکسی هلاکدر * (ایرر فقه
 ضروری فرض عینی * یماندر طرفه نادانلیغ ننگ شینی * بو ترک اوزره بولور ترک

فراؤص * نچوک بولغای ولی تانکلا عرایض * یعنی بو علم فقهی او گرانمای قویماق
 فرض قویماقیدر بس آنداغ اولسه نچوک اول اولیا اوله و مرشد اولوب غلایقنی توغری
 بولغه کوندره تنگلاغل و ایشتمک بومقصودلاری حاصل کلام عام فقهی او گرانمای قویبق
 بارچه فرضلری قویماقلعه اشارتدر * (اگر اول بلماسه علم عقاید * بولور اول
 اکبر آنامه عاید) * یعنی اول مرشد اولدق کمنسه علم عقایدنی یعنی اهل سنت
 و جماعت اعتقاد ایلدکی نرسه لاری بلماسه الوغ گناهاگر اولوب کفرلک کا فایتور
 بس معلوم بلغارننگ نیرصوی دیدکی توابعنه بر جماعت وارد مرشدلاری ناداندر
 ضرورات دیننی بلمز لر آنلرننگ مرشدلارینه و مریدلارینه او کونچدر * (آننگدیک
 تلبه کسدین ای نکوذات * ولی بلمنک اگر کورسنگ کشفات) * یعنی آنچلاین مرشد
 دعواسنی قیلدق احمقنی ای ایند گوذاتلی کمنسه ولی و مرشد دیب بلمه اگر چه آنده
 کرامت و خارق عادت لار کورسا گزده ولی دکلدن بلکه معونت دریا استدر اچدر
 تلبه بفتح التاء بمعنی احمق علی لغة الهندیه و العثمانیه تأمل بو بیتده اشارت خنبه
 وارد من قبیل تعلق الشیء بامتناع متعلقه من قبیل قوله تعالی (لا یدخلون الجنة حتی
 یأج الجمیل فی سم الخیاط) تأمل ولا تبقی فی الغفلة فانه الذ من العسل * (یومب کوز
 او یقوده کورکان بیلان کس * ولی بلمس آنی مرد سخن رس) * یعنی آنچلاین نادان
 شیخ جیب مراقبه یه وار ب کوزن یومب یوقلاب کوردگی نرسه لاری و آنک کورب
 خبرلار بیرمکی ایلان ولی مرشد بلمزدر سوزننگ حقیقتنه ایردکی کمنسه
 یعنی آگاه اولغل اولیالرننگ بر قاعده مشهوره لری وارد چان که آنلرده
 بر امر عظیم اولسه یا که مریدننگ حالنی آ کلامق تلاس لر حق تعالی حضرتارینه
 توجه ایدر لر باشنی تویان قویوب و کوزلاری یوموب بر خیل زمان تورلر آنده
 الله تعالی حضرتلاری آنلاره حاللر معلوم ایلار کشفات و تجلیات لار حاصل اولور
 آندن سوگره خبر بیرلار بوچلاین حالنی بر نادان مرشد سنکا خبرلار ویرسه آنی اولیا
 دیو ایتماکل ای عزیزه آنکلاکه بوچلاین اش و جیب مراقبه یه وار مق دید کلری
 یوقاریک یاد اولنمش اون دورت مذهب لارده هم اولسه کورک لکن سن آنچلاین ایشلرده
 آلدانما غل بلکه سنکا ناظم رحمة الله علیه بیوردی مرشدلار بیاننک آنی آنکلاب متشرع
 عالم اولدق شیخکا اقدام ایله * (بو کورمکن اوزین بلسه زیاده * دیکل اطمین
 توشوب بولدی پیاده) * یعنی اول جیب مراقبه وارماق کمنسه آنک کوردکی عجایب
 وغرایب لار سببلی اوزنی آرتق کورب و تکبرلک ایلاسه و آنداغی حاللاری هر کم کا
 سوزلاسه تحقیق ایتمک اطمین توشوب ییباغ اولدی یعنی مرتبه سندن توشوب مردود
 اولدی * (بورنغی حالیدن قیلدی تنزول * توشار سرکشلی قلننگ بوینیغه غل) *
 یعنی اول جیب مراقبه یه واریب اوز حال یغه عرور اولدق کمنسه اولگی مرتبه سندن
 و حالندن توشدی شیطانلار و جنلار گروهندن اولدی و اهل کبردن اولدی آنچلاین
 سرکشلی قلننگ بوینیغه بوغا ووزنجیرلر توشب تموغک اولور دیمکدر یا خود

تأویل بودر آنچلاین حالتی سوزلب تفاخر قیلدقی کسه ننگ همت قولینه بوغاولر
 وزنجرلر اورولوب الله تعالی نی ایکچی مرتبه استاب اول مقامه ایرشمزدر
 ❀ فی بخشی بار اوزین بلسه گناهکار ❀ بولور کورگان ساری قورقچی بسیار ❀
 ❀ اگر چه بولسه کوب پنهان سجودی ❀ کورنماس ذره چه عارف وجودی ❀ یعنی اول
 جیب مراقبه ده کوردکی نرسه سی برله اوزنی زیاده کوردکی کسنه اگر چه
 یاشرون الله تعالی حضر تینه سجده ایلسه ده آندن کورنماسد عارف بالله اولماقی ننگ
 اثری وبارلغی یاکه لفظ بولسه ضمیری عقاید بلمگان قضیه گارجع اولسه ده جایزدر
 لکن تفکیک ضمیردر اهل بلغا فاشنده مکر وهدر تأمل ❀ رضا حق آننگ
 مقصودی بولسه ❀ عیاو علم حلم جودی بولسه ❀ معنی اول مرشد اولدقی کسه ننگ
 قصد قیلدقی نرسه سی ده حق تعالی ننگ رضالقی اولسه او یاتلیغ و علم ویواش لق
 ویومارلق بولسه بوییت مبتدا حکمنکدر ❀ (آننگ اغلاصی قلاق بولسه و بس ❀
 ریادین بولسه کونکلنده بر غس) ❀ یعنی اول مرشد اولدقی کسه ننگ دایم عبادت
 ایلمگی اغلاص اوزرینه اولسه اوزنگ بولسه ودغی ریا عجب ونه که اخلاق ذمیله لر
 واردر آنلردن کونکلنده بر چوب قدری اولسه حقیقت مرشد اولدر و بوسبیل اوزره
 مبتدآننگ خبری مندو قدر غس خا معجه ایله چوب چار معناسنه در فارسیه در
 تأمل ❀ (جمیع اشلرن سالسه خداغه ❀ قولن تابشورسه اول هادی رضاغه) ❀ یعنی
 اول مرشد اولدقی کسنه بار چه اشلرنی و اعمال لرنی خداغه سالسه ودغی قولنی
 کونرگوچی شیخ کاتبشورسه آنندن مراد مشائخ لردن بر مشائخه کریب تر بیه تاب آنندن
 رخصت آلفان اولسه ودغی دورت سلسله ننگ برینه موافق اولسه دیمکدر ❀ (حکایت
 شیخ حسن بصری) ❀ (امام اهل سنت شیخ بصری ❀ امید اولدر که جنت بولسه قصری) ❀
 یعنی اهل سنت و جماعت ننگ امامی حسن بصری رحمه الله علیه دن امید اولدر که
 اجماخ آننگ سرایی اولیق زیرا که تابعین لرننگ الوغی ایردی علم تصوفده قطب
 الاقطاب ایدی ❀ آننگ بار ایدی بر عامی مریدی ❀ ولکن تنده ایدی کشف
 و دیدی) ❀ یعنی حکایتده کتور مشرک که حسن بصری ننگ بر نادان مریدی وار ایدی
 نادان اولسه ده شیخ خد متنده تورب کشف و کوریک حاللری وار ایدی یعنی
 بر آزر کرامتدن اثری وار ایدی (ایمشلر اول مرید ننگ اسمی عبدالله آتلیغ ایردی
 و بعضیلری ایمشالر علی آتلیغ ایردی اول مریدی حسن بصریده تورب خدمت
 ایلاب آداب طریقه او گرنور ایدی) ❀ (مریدی کلمادی بر نیچه ایام ❀ اوزی تابدی
 آتی اول شیخ الاسلام) ❀ یعنی اول مرید بر نیچه کون شیخ حسن بصری مجلسدن
 یوق برلوب خدمتده کلهدی آخر شیخ حسن بصری حضرتلری اوزی ازلاب تابدی
 ❀ (دیدی اول عامی فی قیللق او چون آل ❀ مئا اسرار ننگ آغیل ای نکو حال) ❀ یعنی
 حسن بصری حضرتلری اول نادان مریدنی ارخا عنان ایلاب غرور لقفه سالور
 او چون ایدی ای اینر گوهالی یانه او چون بز ننگ مجلسنر کاکلمدنک شاید که کله گانکز

حکایت شیخ حسن بصری رحمه الله تعالی

اول در الله تعالی یه یقین اولفانسز آنداغ اولسه ده بز غریب لرنی آرتقه کورمینه
 بر آز کشفات سر لرنسکن ایتسنگ عجب بخشی بولور ایدی دیدی آل لفظی
 ترکی لغتنده دورت معنی اوزرینه در برسی کذب معناسنه در ایکه تپسی صیغه
 امر در اوچونچیسسی غرور لغتدر دور تپسی لونلردن بر لوندر بولورنده غرور
 معناسی مراددر * (دیدیی هر گاه که غفتن کلسه قرشی * بتارمن لحظه ده ایوان عرش) *
 یعنی اول نادان مرید حسن بصری حضرت لری ننگ غرور لغتده صالوب صور دقنی
 بلمدی ایدی یا حضرت عجب سر لر باشمه او غرادی چون کیچ یسیغ نمازی ننگ
 وقتی کلسه بر صولوده عرش رحمانغه بار رمن دیدی * (ملائکدک بولوب عرش
 اچره عتاز * خدا برله اوزون شب ایتمان راز) * یعنی عرشا باردقمده فرشته لر
 جمله سندن اولوب حق تعالی ننگ اوزی برله اوزون تونلرنی سر لشوب چقار من
 دیدی شیخ حسن بصری بوسوزنی ایشتب جواب ایدی * (دیدیی بار سنک اوشال
 منزلگا چون باد * بومسکین آتنی هم ایلگل یاد) * یعنی حسن بصری ایدی
 ای فلان اگر سن اول عرش دیگان اورنغه ییل کبی بار سنک بومسکین حسن فی هم
 یاد ایلگل یعنی حسن دیب منم اسمنی اول اورنده ذکر ایلگل دیدی * (ینه کیچه که
 اول منزل گایتدی * حسن آتین تلینگا چاری ایتدی) * یعنی ینه بر کیچ اول مرید عرش
 دیگان اوزر نغه یتدی فی الحال حسن بصری ننگ مبارک اسمنی حسن دیو یورتدی
 * (بوزولغان کوردی عرش دلکشاین * نجاست خانه سنک کوردی جاین) * یعنی
 چنانکه اول مرید کونکلنده کشف اولب کورندکی اورنده حسن دیو ذکر ایلگنج
 اوزنی مستراخده کوردی یعنی کوزنی اچب قارادیکه اورننی طهارت خانه ده
 کوردی * (یقین بلدی مونی شیطان قیلب کید * فیلور ایرکان آتی هر کیچه سی صید) *
 یعنی مرید بو حالنی کورکچ شکسن بلدی که بو اشنی شیطان حیله ایله اولاب
 قولینه توشمش فی بلدی بومریدکا بو حالنگ بولمفی علم لک یوق لغندن اولدی
 * (انابت قیلدی باریب قایتده باشدین * میسر ایتدی علم آتلیغ قو باشدین) *
 یعنی کیر و قایتوب شیخ حسن بصری ننگ مجلسینه باردی ذکر فی اولسگی تلقین دن
 باشلاب علم فقه فی استمالک شروع ایلدی بعد از زمان الله تعالی آنکا علم لک قویاشنی
 سول ایلدی کیر و مقامینه یتب کهالات تابدی * (بوزار باطلنی توز عالم ننگ آتی *
 فکیفی اول یرده حاضر بولسه ذاتی) * یعنی بس اذا کل الامر کذلک بوزوق اشنی
 ایز گو عالم ننگ اسمی بوزار و غراب ایلر ننگ که حسن بصری ننگ اسمی بوزدی
 بس ننگ اوله که اول باطل اورنده اول عالم ننگ ذاتی اولمق کورمزمی سن شیخ
 ویس القرنی حضرت ننگ طیبائی شیطان لعین فی فاچردقی کبی (ایمشلر کم فخر رازی
 حضرت لری حق تعالی ننگ وحدانیتنه و وجودینه مگ اده * عقلیه تخریج ایلدی
 روز کاردن سوگره آنکا جل جامنی صونماق اوچون عزرائیل علیه السلام کلدی شول
 وقتک ایلیمس لعین کلدی ایدی یا فخر رازی صانع عالم ننگ وجودینه اده * عقلیه

ایلمش سن هنرنکنی کوستر دیدی فی الحال بحث ایتک قصدنه اولدی بیلر فخر
 رازی هر تورک ادا له عقلمه کوستردی تامنک ادا له عقلمه تمام اولانجه ابلیس لعین هر
 بر ادا له سینه مگن جواب بیریب صانع عالمنی نفی ایلدی فخر رازی حضر تلمری
 عاجزلق بابنک اولب قالدی بس شول زمان فخر رازی اوغلینه ایددی بارغل
 ویس فی آلب گلگئل آنک الله تعالی فائده آب روی بزدن آرتقدر دیدی بس
 اوغلی ویس القرنی قاتینه کادی قصه فی باشدن آیاق ایتوبیردی ویس ایتدی
 ایومده اش لریم چوقدر اما طیا قمنی الوب بارغل انشاء الله تعالی شیطان فی
 کیدار دیدی بعد زان فخر رازی ننگ اوغلی طیا قنی آلب قایتدی ایوننک
 ایشکنی آچدقه شیطان کل بولب فخر رازی ننگ قاتیدن غایب بولدی فی الحال
 فخر رازی کوزینی آچب طیا قنی قوچب نفی اثبات ایلاب دنیا دین اوتدی دیمش لر
 * اریغ علم عمل در رهبری حال * بو ایکی بال بلان اوچقان اچر بال * یعنی ایز گو
 علم لك اندان مراد عام لك ایلان عمل ایلک ودخی حال علمنی حاصل ایلامک
 بو ایکی قنات ایله اوچدغی کسنه البته بال اچسه کر کدر حاصل کلام علم ایلان عامل اولوب
 و اعل حالدن اولوب یورگان کسنه البته الله تعالی فی تابسه کر کدر پال پای
 فارسی ایلان قنات معناسینه در بال بای عربی ایله بال معناسنه در ترکیدر *
 (اگر بولمه علمنک ای سبک سیر * بلور بالنک و بالنک بار چه سین غیر * اکر
 بلسنک نگو افعال بد دین * نموذ بالله آنداغ معتقد دین) * (عقلنی اشکا بیور مق
 تکبر لك عالم کاسر ز نش بیانی * کید ای عاقل بیور سنک عقلنک اشکا * اوز نکدین
 کتما کل دانا دیمشکا) * یعنی ای عقل ایسی کسنه عقلنکنی طاعت و عبادت اشرینه
 بیور سنک اوز نکنی اوز نک من بلالکی و عالم من دیوتکبر لیک ایلمه و یوقاری
 کونار یلمه * (اگر بالا چقب کیتسانک اوز نکدین * یقلغای سن تائب یر گه یوز نکدین) *
 یعنی تکبر لیک ایلب یوقاری چقب اوز کئی اوز نک کم ایر دکئی بلمسگ مرتبه گدن
 قوشوب یوز توبان توشمه آندن مراد تکبر لك ایلب حد دین آشوب کافر لر اهلندن اولوب
 جهنم گه یوز توبان توشمه * (اوزین بالا توتوب کبر ایلمکدین * نه چاپک بقلدی لر
 آیاق دین) * یعنی اوزین اوزی یوقاری توتب تکبر لك ایلمک نندن فی او تکونلر
 آیاق لار نندن یقاب مرتبه لر نندن توشدی لر ابلیس کبی هاروت و ماروت شیخ
 عبد الرزاق و بلغم باغور و شیخ بر صیما کبیلر تکبر لك ایلیوب حال لری نچوک
 اولدی حکایتلری مشهور در (اگر چه بر کچه دل غز نینه * باقار سن کوپترب
 کوپتورمه سینه) * یعنی کمالات تائب هر کچه لر ده مراقبه ده اولوب مکشفات و مشاهدات
 کور یب کو کلنک کو بوپ کو گل غز نینه لر ینه مطلع اولسا گده بو نچولارین اولما قکنی
 کوپ مراقبه ده تورما قکن کورب اوز کئی اوز نک قبار توب بن آنداغ حاللی
 من دیب تکبر لك ایلمکل کوپتوروب لفظیننک اولگسی معناسی عربچه (ولا نظن
 ما یری فی مراقبتک من المشاهدات والتجلیات بطول مکنتک معناسنه در (وایکنچسی ننگ

عقلنی اشکا بیور مق تکبر لك عالم کاسر ز نش بیانی

معناسی عربی چه (لاتتورم صدرك بسبب هذا الحال ولا تكبر) معناسنه در * (اگر چندیکه بولسگ قطب ابرار * دیگلی دانشم بارنیده اشم بار) * یعنی اگر چه سن ایز گولرنگ باشیسی اولسا کده ایتکل فی دانشم ونه اشم بار دیگل قطب مونده باشی معناسنه در جوهریده کتورمشکه (القطب السند وصاحب الجیش) دیدی * (نہال عنتنک بیرسون دیسل بر * رضای حق او چون علم ایت میسر) * یعنی محبت یغاچک سگایمش بیرسون دیسل الله تعالی رضالتی او چون علمکنی استا لل و انبی غلایقغه صرف ایلمکنی یکل ایلسگل حاصل کلام اهل سلوک اولوب کوب مشقتلرگه او چراب الله تعالی گه یقین اولمقنی تلاسگل کرکدر علم فقه فی استهک دیبکدر نہال دیدگی بر کچکنه یغاچدر الوغ یغاچلر توبنده اوسار موندین صوگ آنی تامری برله سوورب آلب بازارلارده ساتارلار آنی یغاچقه بالغاب اوسترب بهش بیارلار بلغار یورطنده آلمه یغاچی آنگ کبیدر مونده مطلق یغاچغه آتالدی نہال فی محنتکه اضافه سی استعاره مکنیه در من قبیل اضافه المشبه الی المشبه به در تامل * (اگر یاغنگه بولسه کل ریاسی * چمان بولغای چراغک ضیاسی) * یعنی عمل مایکنده ریاتوفر اقدن بر آن بولسه چمان اعمال چراغک یاقترب نور تجلی واسرار الہی حاصل اولور عہل مایکنن مراد اعمال لرکدر «کل» لفظی کسر کاف ایله بالحق معناسنه در * (اگر عالی ریادین خالی ایرمس * حقیقت اول کشی ننگ عالی ایرمس) * یعنی بو علم حال ایله موصوف اولد فی کمنسه ریادین خالی ایرمس اولسه حقیقت سرلرینه بارمق اول کشی ننگ حالندن ایرمسدر عالی لفظی ننگ اولسگی یوزدکی مینکنی ایتورلار قاشقر خلقی ننگ لغتیدر اما مونده اهل حال یعنی اهل تصوف کا استعاره آلدی یا مضافی محذوف اولوب یای وحدت او چوندر ایکنچسی خلوتدن مشتقدر عربی در او چنچسی قوت معناسنه در * (اوقور بولسنک اوقی نفسنگ کوزینه * قاراچن کوز بیله مصحف یوزینه) * یعنی سن درس و قرآن اوقور بولسنک اول نفسکنی اوشکور گل آنی گناه زحمتندن دارو ایلمگا چو ایلسگل آچیلاین اولسنک یعنی اوقدقی قرآن و درس دن او گوت ونصیحت آلسنک همان بر قاراچن کبیدر قرآن یوزینه قونب توردقی کبی بس او بیله اولسه اوقدقی علم لسنک اول اوزنکنی کوندر گل دیبکدر اوقی دیدکی صیغه امردر معناسی اوشکور کل نته که ایتورلر فلان عالم فلان خسته فی اوقودی یعنی اوشکور دی اما بونده نفسکنی حظ المافغه و آلدرمقغه استعاره آلدی اوقور بولسنک دیباکی علم لگی اوقور بولسنک دیبکدر * (شقق عالم اولدر عادل اولسه * نه کوب جادل یوگور تب جادل اولسه) * یعنی شقق عالم اولدر بلدکی علمی ایله عمل قیلغوچی اولغای دگلدر که محقق عالم آچیلاین عالم که کوب اورنلرده بحث ایلمکی اوله بحث ایلمکنده اظهار حق اولمیه بلیکه ملزم و مستتره ایتماک او چون اوله حاصل کلام محقق عالم علمی ایله عمل قیلغوچی اوله و بحثلر ایلمیه دیبکدر فی الجملة بوبیت الزام خصم

او چون اولان مناظره دن نهی ایلمکینه ایشار ندر یوقسه بالکلیه فن مناظره نی اوقمقدن
 نهی دگلدر اظهار حق اولورسه مأجوردردیمشدر (بیت) نهی دیرسز علم آدابه
 عجبسز * بوفنک جاهل اولمز می ادبسز * معللگاه معارض گاه مانع * اولان اولمق
 کرک آداب جامع * جدل اظهار حق او چون نه الزام * و جادلهم بیورمش رب اکرم *
 جادل لفظیننگ اولگسی جای لفظندن مقصودر و ایکنچسی مجادله دن مشتقدر
 عربیدر بحث معناسنه در * (جدلین قال که قیل اوستونده در قال * یقتسگ
 یا یقلسنکر زبون حال) * یعنی محقق عالم اولسنک بحثدن فالغل اصلا بحث ایلمک
 زیرا که لفظ قیل علم قاله چوقدر اول قیل ایله بحث ایله ایدیه اوزنک یقلب خلیقلار
 آراسنده مسخرایه فالورسن یا که غیرنی یقب مسخره ایدرسن بهر حال اولسه
 بحث ننگ کور کاملکی یوقدر دیمکدر قال که امر حاضر در ترکیدر قیل لفظی صیغه
 مرضدر منقول عننه ننگ ضعیف لگی او چوندر علما ظاهر کتابلرنه کوبدر قال
 دیدکی علم فالدر مضافی عنودر یقلسنک دیدکی باعث ننگ اوزی یقلماقدر
 فعل لازمدر یقتسنگ دیدکی غیرنی یقماق معناسنه در فعل متعدیدر * (وجود نک
 عقبه سی ایرمز آلاشا * تل اشا کیلگن اولتورمس تلاشا) * یعنی بارلغنک تاغی
 بیوک دگلدر آندان مرادنه قدر عالم اولسا گنه علم لکنگ انتفاسینه ایرشکن
 ادم دگلدر سن شونگ او چون سنی برا گو بحث ایلاب یقار و غور ایلر بس آنداغ
 اولسه تاغ آرتندن کلدکی کسنه آندان مراد عدمدن وجوده کلدکی کسنه کشیلر
 ایله بحث ایلاب اورشوب و تالاشوب اولتورمس دیمکدر بس آنداغ اولسه عالم
 ارواحدن عالم وجوده کلماکنکنی حساب ایله ینه وجوددن عدمه واررسن آنگ
 استعدانی ایلاب عمل ایلاب و بحثلرنی قویغل دیمکدر وجود دیدکی بارلق معناسنه در
 آندین علم لکنک استعاره آلوندی عقبه عین ممله ایله تاغ معناسنه در سمرقند
 خلقی ننگ لغتیدر آندان کوبلکنک استعاره آلندی تل تانگ فتحیله طاع معناسنه در
 هند لغتیدر آندان عالم الارواحفه استعاره آلوندی تلاشا تالاشمک و اورشوق
 معناسینه در تامل * (بوسوز دیندر غرض تنکری رضاسی * نه اول علمیکه بولغای خلق
 اذاسی) * یعنی بحث ایلمک دیگان سوزمدن مقصود تنکری تعالی رضالقدیر آنک
 رضالقتی طلب ایلمگن کسنه البته بحثنی قویسه کرکدر دگلدر آچیلاین علم لک اول
 علم لک خلیقلرنی رنجتور اولسه اول علم لکنن خدای تعالی ننگ رضالقتی یوقدر
 دیمکدر * (یانب کیلگننده عننت شمعی ای یار * یانب توتمه هو ابادیغه زنه ار) *
 یعنی علم لک چراغنک کوب عننتلر ایله و اجتهادلر ایله حاصل ایلاب کامل اولوب
 یاقترب یانب تورسه آچیلاین علم لکنن کیر و قایتوب نادانلقغه بارب نفس
 آرزولرینگ ییلینه و اول تلادکی نرسه لر او چون توتماغل یعنی حاصل کلام کوب
 مشتقلر ایله حاصل ایلمگن علم لکنی نفس آرزولرینه صرف ایلمک دیمکدر یانب
 لفظیننگ اولکسی عربچه توقد معناسنه در ایکنچسی کیر و قایتیق معناسینه در هر ایکسی

ترکیدر * (زمانه اهلی اکثر طالب قدر * بولای دیب صدر مجلس قان قیلور صدر) *
 یعنی بوزمانه ننگ علم استا گوچیلری علم لك استه كلرنندن مقصدلری غلایقلا آرأسنده
 قدر و حرمتلی اولما قلیقیدر بولای دیب علم استه كلری ایله آخرت مجلسی ننگ تورنده
 اولتورمقنی قانندن حاصل ایلسونلر یعنی حاصل ایده آلمانلر حاصل كلام بو نیتلری
 ایله آخرت مرتبه سنی تابا آلمانلر دیمكدر * (او قوب دور سن اگر خالص معانی *
 یوراك قانی بيله آثاری قانی) * یعنی سن درس ایله او قوب خالص الله او چون او قد قی
 علم لكم بار دب ایتورسن قتی سنده الله تعالی دن قووقوب یغلامقنك علامتی یوقدر
 همان ایتدكی سوزنك یالغاندر حال آنكه سن یوراك قانكنی الله تعالی دن قورقب
 آقز مغان سن دیمكدر قانی لفظی ننگ اولگسی دم معناسنه در ایكنچسی یوق لیس
 معناسنه در * (اگر قیلدنك میسر علم اشیدین * ایاعگ باصمه ایكری كوركشیدین) *
 * (بلب اوز دشماننگ قیلمه آگرا حرب * كورب اوتقه اوزین سالتق نچوك خرب) *
 یعنی علم لکنی او گرانوب بلب اوز دشماننكا صرف ایلامكل زیرا كه گناه اشر ننگ
 بارچه سی آخری دشماندر دشمانلقنی بلب تروب علم لکنی نفس هوالرنگا
 صرف ایلامکی ننگ مثالی برا گواوت بارلغنی كورب اوتقه اوزنی صالمق
 كبیدر آچیلاین سنده اوز نكنی بلانورغاچ علم لکنی نفس دشمان هواسینه ومقتضا
 سنجه ایلامك دیمكدر حرب لفظینك اولگسی صرف ایلامك معناسنه هند لغتیدر
 ایكنچسی خراب ایلامك ویوق ایلامك عرب ایله عجم آراسنده مشتركدر * (موافق
 علمیا فیلسه اشینی * دیكل ارباب علم آنداغ كشینى) * یعنی علمنی او گرانند کی
 عالم ننگ قیلدقی طاعتلری او گرانند کی علمیه موافق اولسه آچیلاین كشینى عالم
 ربانی وفقیه صمدانی دبوایتكل * (تورع شهریده ای مردكاری * كرك البته درقاری
 وقاری) * یعنی برعالم تقوالق شهرنده اش قیلغوچی اولسه یعنی اول عالم تقوالق
 ایله تورمقنی تلاسه البته كركدر آندا این اولوب علم لك او قغوچی كهسنه كه آقرنلق
 و صبرلق و اعزلق و تحمل اوزرینه اولسون دبمكدر تورع لفظی شهر لفظنه اضافه سی
 لچین الهاء قبیلند ندر قاری لفظینك اولگسی او قغوچی معناسنه در (ایكنچسی
 آقرنلق و صبرلق معناسنه در هر ایكسی عربیدر (حكایت بدبختان) * بتبدر جامع
 مسكوة اجندین * نبیدین صودی بر صورغوچی بنده) * جامع المشكوة دیدکی
 كتاب ننگ اچنده یاز لشكه پیغمبردین برقل صودی صورغوچی بنده ننگ اسمی
 عبدالله بن مسعود ایدی * یمانلارنگ یمانی قایسی انسان * جوابن بیرمدی آگا
 اوشال آن) * یعنی اول صورغوچی ایدی یارسول الله آخرتده یمانلارنگ یمانراقی
 و عذاب ننگ كوبرا کی سننگ امتكندن قایو آدمكه كوبراك اولور دیدی اول سید
 عالم اول صورغوچی كهسنه كه تیز زمان جواب بیرمدی * (اوچ آیفان صونك
 جوابن بیردی آنی * یمان عالم یمانلارنگ یمانی) * یعنی اول صورغوچی اوچ
 مرتبه كلوب صورغاندین صونك جوابن بیریب ایدی آخرتده یمانلارنگ یمانراقی

بوزوق عالم لرد در علم لکندن فایده آلمیوب عمل قیلغانلار درونه که خلق آراستنده
 حکم ایلسه لر رشوت آلفانلار در عوام لرننگ هواسینه قاراب یورگان عالم لر کبی
 آخرته قاتی عذابلی کمسنه یوقدر دیدی سؤال پیغمبر علیه السلام اوچ مرتبه
 صورغاندین صونک جواب بیرمکی نل حکمتی نه ایردی جواب عالهاردن ادب
 صاقلادی آنلارننگ عیبینی تیز زمان آچمادی سائلننگ اوچچی مرتبه فتوی استمگه
 کلهما کی ضروری اولدی بس بلندی آنچلاین دنیا و آخرت پادشاهی عالهاردن
 ادب صاقلاسه فانک قالدی بزلرده تامل * (ینه دیدی اوشال هر از محبوب * ایرر
 خوب ننگ خوبی هم عالم خوب) * یعنی آنحضرت لری اول نیلسنده جواب بیردی آخرته
 اینز گولرنک اینز گوراکی اینز گوعالهاردر آنلار بلدکی علمی این عمل ایلب
 امر معروف ونهی منکر ایلیه ویواش وکونی سوزلی اوله فاسقلاردن براق قاچقوچی
 اوله وسلطانلار و بایلار مجلسندن براق قاچقوچی اوله بایلارغه بایلی اوچون تواضع
 ایلمیه و حکم لرده رشوت آلمیه و مسجد یولنی قویمیه و بحث ایلگوچی اولمیه موندن
 غیر ی نه که اخلاق ذمیمه لراو در آنلاردن براق اوله * (دید ی پیغمبری عالم گه
 هادی * ایرر دوزخده بر شدتلی وادی) * یعنی دنیا خلقتی توغری یولغه کوندر گوچی
 پیغمبر مز ایدی تموعه برفاتی عذابلی چوقر بار در دیدی بو حدیثنی هم جامع الشکوة
 اچنده ابوهریره دن روایت ایلب یازمش ایدی * (اوشال وادیغه جب الحزن
 انادی * ریالیک قاریلار جایب اووادی * یعنی اول قاتیع عذابلی چوقر ننگ اسمی
 جب الحزن دیب الله تعالی اسم بیردی اول چوقر ده شوچلاین کمسنلر واردر ریالیک
 این علمنی اوققوچیلاردر ونیت لری علم لک اوگر انکانه خلایق آراستنده
 هر متلی اولسام ایردی دیونیت ایلب اوققوچیلارننگ اورنی دیدی (ایمشلر کم
 اول چوقر جهنم ننگ اور تاسیده در آنده اوچ تورلک جماعتنی سالورلار اول برسنی
 ناظم رحمه الله بیان ایلدی ایکنچسی آنلارینه آنلارینه عاق اولغانلاردر
 خاتونلارینه قاراب آتاو آنلارنی رنجتگانلر در بس شول اچلندن سلف صالحین لرننگ
 کوبراکی آتا آناسی وفات اولما یون غاتون آلهادیلار اوچوچی غاتونلاردر ایرینه
 قاتیغ آواز ایله چاقرب ایثری ننگ آلدنده جواب بیرگانلردر بو چوقرغه اوچ
 تورلک جماعتلر کرر لر (ایمشلر اول چوقر ننگ توبی اوچ یوز بکرمی یل لک
 یولدر اچنده تورلک بلان وچیانلار اولور دیدی هر تورلک آنده صاصی ایسلر
 بولور دیدی جب عیم ننگ ضمه سی ایسن و بانگ تشدید ایسن تیران معناسنه در
 ومنه قوله نغانی (فی غیابة الحب) الایه * (جهنم کونک دورت یوز قتله آن دین *
 پناه آستر خدای ذوالمنن دین) * یعنی اول چوقر ننگ هیبتندین و عذاب کوبلگندن
 جهنم کندی اوزی الله تعالی دن صعنیق آستر هر کونده دورت یوز مرتبه نعمت
 بیر گوچی اینمز دن مدد تلص صغور ایرمش * (خداونده براق ایتمک ریادین *
 ایرماعل صدق اخلاص ضیادین) * یعنی یارب رحمتکله بزلرنی ریالیک برله درس

او قوچیلاردین وریا برله عمل قیلغوچیلاردین یراق ایلکل و دخی بزلرنی اغلاص نورندن ایرمغل دیب ناظم ننگ دعا قیلماقیدر (تکبر لک قیلمای توابع لکنی اختیار قیلماق بیاندنه) * (کیل ای زاهد قولوگدین بیرمه طاعت * زیاد ایست طاعتک ساعت بساعت) * یعنی ای دنیادین یوز اوگرب وزینت دنیائی آرتقه قویب اهل سلوک اولدقی صوفی زنهار قولگدین طاعت و عبادت و قتلارینی ترکلگنده بیلگما و تارمگل بلکه ساعت بساعت طاعت درجه سنی آرتدرغل یعنی انواع طاعت ایله متصف اولغل و قلبکنی پاک ایلب اعضالارکنی تور لوک طاعتلر ایله کوندرگل ننا که بیوردی * (اویاغلیغ پیشه قیلغوف ایست طمع دین * ریاضت ایله تقوی و رعیدین) * یعنی سن زاهد دایم کیچه لرنی اویاغ تورمقلنی هنر ایدنگل و دخی دایم الله تعالی ننگ عذابندن قورقفل و دخی طمع دین یراق بولغل و دایم آچ تورب روزه توتوب نفسگه مشقتلر ایکل اما بونلر ننگ بارچه سی فاید الیدر چآنکم حرام و شبیه لردن صقلانسگ آنداغ اولمسه اگر چه اشلسنکده بارچه سی هبادر * فراغت برله هیچ عاشق یتارمی * کشی راحت بیله عاشق یتارمی * یعنی الله تعالی حضرتنه عاشق اولدقی کمسنه تجلیق برله بی خبر یوقلارمی اصلا عاشق حقیقی تچلاب راحتلب یوقلامزدر دخی عاشقلقنی دعوی قیلدقی کشی آشاب اچب یاتمازدر * (اگر قل خواجه سین جوینده بولسه * یاتورمی یولده عاشق بنده بولسه) * یعنی بریندمولی سنی استایم دیب یولغه چقه اول بنده حقیقت مولی سینه عاشق اولسه البته اول بنده فراغت بی خبر یاتمازدر نناک که بیوردی * (بیگل کم کیچه تورماغدین ییسگ غم * بولور اش کم اگر کوب تویسه اشکم) * یعنی حق تعالی حضرتلرینه عاشق حقیقی اولسانک از آشغل و از اچکل زیر ا که کوب آشامق برله اشگ کم یعنی طاعت و عبادتک از اولور زیرا که کوب آشامق طبیعت کا تکاسل ایلر آندین صونک الله تعالی نی استمکدین محروم قالورسن دیمکدر اشکم لفظی ننگ اولگسی مرکبدر اش فارسجه کار معناسنه در کم انناک معناسنه در هر ایکسی ترکیدر و ایکنچسی مفرددر قورصاق معناسنه * (ایگه عهد ایتسه فاطلمنی تجدی * قویارمی اوز گالر بول جهد جدی) * یعنی حق تعالی حضرتلری عهد ایلیوب ایتمان اولسه بوسوزنی اگر حقیقت برله منی استه سکن تابار سزلر دیوایتمان اولسه عقل ایاسی الله تعالی ننگ بوامرنی دنیا نرسه لرینه عاشق اولوب الله تعالی ننگ امرنی آرتقه قویب خلاف ایلامسدر بلکه جهد و اجتهاد ایلاب اول امرننگ متقاضیستجه عمل قیلور ایگه دیدکی الله معناسنه در هند لغتیدر * (اریغ جسمگ اگر بولسون دیسگ ساغ * سناچ آغزین سن آچ البته کمر اغ) سنگ پاک تنگ زحمتلردن سلامت اولسون دیسنگ کون کیمه سی ننگ آغزین آزرانی آچغل سن ای قارنی آچ کمسنه دیمکدر سناج دیدکی اصلده بر که در کوندن یا صالور اچینی یل برلن قولتورب ایکی باشنی محکم یب برله باغلر لر که یوق و قنده اوستنه اولتورب در یادین چقار لر لکن مونده قورصاق معناسینه

استعاره آلودی حاصل معناسی کون که گنی آزراف آچغل یعنی آز آشغلن ته ککه
 کون که سی ننگ بینی کوبراک آچب بیارسگ اچنده کی یل چقب در یاده هلاک
 اولورسگ آنچلاین سنگ کوبراک اشامنگ ابله نفسنگ قوت تاب الله تعالی نی
 استامکن قروغ قالب مروم اولورسن دیمکر آج دیدکی صیغه امر در تأمل
 * (ریاضت میوه سیدر مثل ینکاغ * اگر چه ظاهری شح باطنی باغ) * یعنی فی الجمله
 آچقده چوق فائده لر واردر زیر که آچلق ابله مشقت چکک یمشی ننگ مثالی
 استر خان چکلاوکی کبیدر ننگ ککه آننگ طش طرفی فانی اچی طرفی توش ومایدر
 آنچلاین ریاضت ثمره سی ننگ اولی مشقت در آخری راختر خلاصه الکلام دنیاچه
 آچقلمدره کوب صبرلق ایلاسنک آخرتده کوب راهتگر کوررخن دیمکر
 ینکاغ لفظی فارسی لغتچه چارمغز دیرلر بلغار تلخه استرخان چیکلاوکی دیمکر
 ترکمان لغتچه ینکاغ در شح شین ننگ ضمه سی ابله قاتی لق معناسه در عربی در
 تامل * (معیشت اولی نرم آخری قهر * بلان ننگ طشی بومشاق اچیدر زهر) *
 یعنی حاصل کلام قارین تو قلمغده فایده بوقدر زیر که خوب ترککنک و کوب
 آشامق ننگ اولی بومشاقدر یعنی دنیاچه وقتده فایداسی واردر لکن آخر قهر در
 الله تعالی ننگ عذاب اولور کورمز میسن بلان ننگ تیرسی بومشاق اچی تولوغ زهر در
 آنچلاین دنیاچه هوای نفسلرمزده بورمکر مز دنیاچه بومشاق کبی اولسه ده آخری زهر در
 توغده عذاب کوبدر آنداغ اولسه دایم آچلق ابله عمر ننگی اوتکر گل دیمکر
 * (ریاضت خاک می غه هر کچه اور باش * بورک فانیله لعل آناور تاش) * یعنی
 کورمز می سن مشقت چکک توفراقینه هر کج باشکنی اورغل آندن مراد دایم
 وقتلر آچلق ابله اولغل و نفسنگنی دایم مشقت ابله تو قتل بونچلاین اولمق سببی
 ابله بورک فانی لعل تاشنه ایلنوب الله تعالی قاشنده حرمتلی اولورسن ننگ ککه
 لعل تاشی ننگ قیمتی آدمیلر آراسنده کوبدر آنچلاین صاحب ریاضت ننگ حرمتی
 الله تعالی قاشنده کوبدر دیمکر * (بیلکنی باغلاغل خد متکا چون نی * شکر
 تولتورسه شاید کونکغاهی) * بس آنداغ اولسه آچلق ابله الله تعالی حضرتلرینه
 بیلکنی باغلاغل شاید ککه الله تعالی شکر قامشی کبی کونکغئا شکر قومنی
 تولتورر آندن مراد کوب آچلق ابله الله تعالی کونکغئا معرفت و حکمت تولتورر
 الله تعالی قاشنده و آدمیلر حضورنده حرمتلی ایلر دیمکر نی دیدکی قامش
 معناسه در فارسیدر «عی» دیدکی الله تعالی اسپلرندن براسمدر * (بیلور عائل بودون نی
 سچین بدبوی * بلند اوی استه سک نفسگ کوزین اوی) * یعنی سن عقل اهلندن اولسگ
 البته عقل اهلی بلور که بوز بون دنیا نی صاصی ایسلی زندان دیو زیر که صاصی
 وچرکن ایسلی اور ونده تورمق طبیعت لرگا مخالفی در آنچلاین بود دنیا ننگ فانی ایرکاننی
 بلد کی کسسه طاعت ایلامین و نفسینه مشقت چککر مین تورمقنی لایق کورمس بس آنداغ
 اولسه بلند فکر ایلدکی کسسه البته نفس اماره ننگ کوزینی مشقت ابله وطاعت و عبادت ابله

چقار سه كرك الله تعالينك زالفنى دايم استه سه كرك ديمكر سچن ديدكى زندان معناسنه در
 عرب در بدديدكى ياوز معناسنه در بوى ديدكى ايس معناسنه در اوى ديدكى لفظنك
 اولگسى فكر معناسنه در واينكچيسى چقار مق و تيشمك معناسنه در اويقتن مشتقر
 * (توشاب قالين يانب بدعت جمائين * قويوب سن باشنك بالين وبالين) * يعنى سن
 نفس اماره گا بويون سونوب راحتك اوچون قالن توماسككا تا يانب راهته
 اولمش سن آنك ايله الله تعالى ننگ طاعت يوز ينى يانب طاعت و عبادت ايلر گايالقا و لئق
 ايلب شول سيبيلر ايله باشنكا گناه ياستوقن قويوب فراغت ايله يانب سن ديمكر بالين
 ديدكى لفظنك اولگسى ياستوق معناسنه در واينكچيسى گناه معناسنه در * (تيلي نفسك
 تيله طاعتكا كم كم * مكر بولغاي ايكلماس گر دننگ خم) * بس آنداغ اولسه احمق
 نفسگنى الله تعالى عبادت لرينه آقرو نلق برله تلاكل و بويكل آننگ اوچون اول
 نفسگنى مشقتكا صالحا يوب تورمقنك بولماس اول بويون سونماس اولماسون زير اكه
 نفسنك تلاذكى نرسه لر ينى دايم بير مك ايله قوت تا بيسنا او ستون اولمسون ديمكر
 تيلي ديدكى بكسر التاء احمق معناسه در تاه ديدكى بكسر التاء تلا مك معناسه در
 هر ايكسى تركيدر گر دن موبن معناسه در خم ديدكى ايكولمش و ايبيليش معناسه در
 هر ايكسى فارسيدر * (كوز گدين ايله غفلت او يقوسين دور * وليكن بولماغل طاعتكا
 مغرور) يعنى سن هر وقت كوز گدين غفلت او يقوسنى يراق ايلب نفسكا تور لوك
 مشقتلر ايلكل والله تعالى ننگ طاعت لر ينى و عبادت لر ينى دايم ايلكل آنداغ
 اولسه ده تكبر لك ايلب طاعت و عبادتنگ كو بلكينه آلدانماغل ديما كدر نته كه
 بيوردى * (اگر چه بولسنگ اهل علم زهاد * تكبر قيلماغل اصلنگى قيل ياد) *
 يعنى اگر چه سن عالم ذى النون و زاهد ذى المنون اولسنگه تكبر لك ايلكل
 و اصلنگى ياد ايلسنگل زير اكه اصلنگ توفرا قدر شول اصلنگنى ياد قيلوب
 تكبر لك لر نى كو نكلكدن ان چغرغل * (تكبر ايلمك شيطان فعلى * يغى و زار يدر
 آدم ننگ مالى) * زير اكه تكبر لك ايلمك شيطان عليه اللعنه ننگ فعليدر شونك اوچون
 تكبر لك ايله گل دايم يعلامقه اولغل زير اكه يعلاماق آدم عليه السلام ننگ
 حاليدر نتا كه شيطان تكبر لك ايلب آدمه سچده قيلمايوب در گاهندن مردود اولدى
 و نتا كه آدم عليه السلام اچماخده بوعداى آشاب الله تعالى غه گنهكل اولدى موندن
 صونك دايم يغلاب حق تعالى گناهنى عفو ايلب اوز ينه يقين ايلدى هر ايكسى ننگ
 حكايه لرى و قصه لرى مشهور در * (رياضت برله هم آچسنگ كوز گنى * عزاز يلدك
 الوغ توتبه اوز گنى) * يعنى سن رياضت ايله و نفسنكا مشقتلر چيكدرب و كوب
 طاعت و عبادت ايلب كوز نكنى آچسنگه انواع تجليات و كشوفات ايله موصوف
 اولسنگه عزاز يلد كيبى اوز نكنى الوغ دو تب تكبر لك ايلمكل نتاكه عزاز يلد ننگ
 تكبر لك ايليوب غور اولمقى مشهور در * (اگر يرننگ يوزينه ايلسنگ درس *
 تكبر قيلماغل بولغل خدا ترس) * يعنى سن عالم اولوب دنيا خلقى ننگ بارچه سينه

سابق و درس ایلسکده بن استاذ من دیوتکبرلک ایلمل بلکه دایم الله تعالی دن
 قورقوچی اولغل دیمکر* (سنتک کیرگان یولنک طرفه اوزاقدر* آراده سانی
 یوق بند و توزاقدر)* یعنی سن اهل سلوک اولوب کر دکی یولنک عجب اوزاقدر
 آرا رنده حساب یوق یب و توزاقدر اول خطرلی اورنلر دین قور تلباین تکبرلک
 ایلمل دیمکر (ایمشار کم طریقت یولنده سکن منک خطرلی اورنلری بار در
 هر برسی اهل سلوکنی طریقتدن منع ایلکو چیلر در بونلر ننگ بعضیسی حسیدر
 وبعضی قلیبدر بارنی بیان ایلمک ترک ادبدر سالکننگ کندوزینه بلنور ذوقیدر
 طرفه دیدکی عجب معناسنه در قاشغر لغتیدر* (عجب یولدر آراده کوب خطر
 بار* کشی بلمس چین بتکایموشونقار)* یعنی طریقت یولی عجب بر اوزاق یولدر
 کوب خطرلی اورنلری وار در موچلا این مشکل یولغه هر کم ننگ یتکی معلوم دگلدر
 چین یترمویا که شونقار یترموعین دگلدر آندن مراد اول یولغه از طاعت ایلمگانلر
 یتارمی یا که کوب طاعت ایلمگانلر یتارمی شیخ عبدالرزاق ویلغم باغور و ابلیس
 کبیلر یتهدیلر تکبرلک ایلب غراب اولدیلر ودغی از طاعت ایلمگانلر ننگ
 یتماسلری هم معلوم دگلدر بس بنده اولدقی کمنسه خوف ورجا آراسنده اولسون
 دیمکر بلکه حق تعالی حضرتینه واصل اولدقی عبادت برله دگلدر لکن عبادتکابنده
 مأمورلر دچین دیدکی معنای مشهور در آندان مراد آن عبادتدر شونقار بر
 مشهور قوش ننگ اسیمدر کوبراک تورمقی هواده اولور لاپین کبیدر آندن
 مراد کوب طاعت ایلب خدا یولنده یتراولغانلر در فی الجملة بنده اولدقی خوف
 ورجا آراسنده اولماقینه اشارت قیلب بیوردیکه* (کشی بلمس بوعمان آستیک
 فاش* جواهر پاره قیمت وارمی پاتاش)* یعنی بو طاعت و عبادت دینکنزنده
 و آننگ آستنده اولدقی نرسه ظاهر دگلدر آنی کشیلر بلزلر زیرا که اول
 دینکنز ننگ آستنده قیمتلی جوهر بارمی یا که قیمتسز تاش وارمی نامعلومدر آچلا این
 طاعت و عبادت ایلمکمزده الله تعالی ننگ رضالتی وارمی یا یوقهی معلوم دگلدر بس
 آنداغ اولسه عبادت اهلی الله دن قبوللقنی اوتنوب و قبول اولماسلغندان قورقوب
 همیشه طاغتنک تورمق کرک و فحور ایلدکی کمنسه دیمه سونکه بنم روزگاریم بوچه زمان بی
 توفیق اوتوبدر ایلمدی نلوك طاعت ایلمر من دیوعمان دیدکی اصلک هند طرفنک بر مشهور
 دینکنز ننگ اسمی در امامونده کوب عبادتکا استعاره آلدنی آستیک دیدکی ترشیدر
 * (اگر چندیکه گوهر پاره درس* یقین بیل بنک بیچاره درس)* یعنی اگر چه سن
 گوهر تاشینننگ بار چه سی اولسننگ آندن مراد سید زاده اولسننگ شکسن بلکل چاره سز
 بنده سن انداغ اولسه تکبرلک ایلمکننگ نه اوچوندر* (همیشه بنک دین در زاری
 قیلیمق* نه حددر باشنی یوقاری قیلیمق)* پس آنداغ بنده بولسننگ بنده اولدقی
 کمنسه ننگ عادتی اولدر که زار یلقده اولمقدر نه کارمز و ارکه بنده اولدقی کمنسه
 باشنی یوقاری ایلاب تکبر ایلامک بنک اولدقی کمنسه دایم تواضع لقل اولمق کرک

* تواضع لق بولوب توتقل اوز نك كم * شجر كيم ميوه ليك بولسه بولور خم) * بس
 آنداغ بنده بولسنگ توبانچيلىك ايله ب اوز نكنى كم توتب الله تعالى قاشنده هرمتلى
 اولورسن ننا كه يمشلى آغاچ نك يمشى كورب بولسه باشى توبان بولور خم ها مهمله نك
 ضى ايله توبن بولمق معناسنه در * (تيرك اول كيم كوتاردى يوقارى باش *
 ثمر سز قالدى كوردنكى آنى فاش) * يعنى كورمز ميسن تيرك ديدكى يفاچى
 باشنى هواغه كوتار ب تورمقى برله يمش سز قالمقى مشهور در * (آنچلاين تكبر ليك
 ايلاب توران كمسنه البته الله تعالى قاشنده در چه سز و هرمت سز قالمقى مشهور در نته كه
 بيوردى * (كشيكم خاك ره در ب ر يادر * قدم توپراغى كوز گا توت يادر) * يعنى بر
 كمسنه توفراقى كى تواضع لق ايلاب و عملنده رياسى اولمسه آنچلاين كمسنه نك
 آياق باسدى توفراقى كوز گاسورمه كبيدر آندن مراد آنچلاين كمسنه الله تعالى
 قاشنده كرامتلى و يقين در و آدميلر كه قوش كى يقيندر فايداسى كوبردر توتيا
 ديدكى سرمه معناسنه در فارسيدر * (كيتار دمل تولاى دين پست اوتار كون * صباچسه
 بولور عالمدين اوستون) * يعنى كورمز ميسن قوياش باتدقى وقتك بار چه نرسه لردن
 توبان بولور قان تانك يار لب بتسه بار چه دنيا خلقندن اوستون اولور آنچلاين برا گو
 توبانچيلىك برله تورسه الله تعالى قاشنده بار چه غلايقدن هرمتلى و درجه لى اولور
 ديمكدر * (نه بولغاي قطره ديك توتسنگ اوز نك كم * گهر بولسنگده قيسلنگ تاج مردم) *
 يعنى نه اولا كه نيسان يغمورى ديك اوز نكنى كم كورب توتسنگ شايد كه اير انلر نك
 باشنده تاجلرينه قويدى انجوديك اولورسن (ايشلر كم ثور بولدى نك اون
 بشنده نيسان يغمورى يغار اول يغمور قانكه فارس دينگزي ايله روم دينكز نك
 قوشلدى يرينه ياغسه دينكز توبينه وار ب صدف آغز ينه كر رانده انجوا اولور
 چانكم نيسان يغمورى تاچيسى دينكز يوزينه توشكنده ايتور ايرمش يارب
 من قولنك ضعيفلر نك ضعيفى در من بونچلاين دينكز نك قاننده من نه اولام ديو بو
 بيتنى ايتور ايرمش (بيت) * بدىن پون در يامن كيستم * كه او هست حقا كه من نيستم *
 ديوتواضعلق ايلر ايرمش الله تعالى آنك تواضعلق اوچون پادشاهلر تاجنده قيلدى
 آنچلاين برا گواوز ينى اوزى كم كورب ترر بولسه الله تعالى آنى عزيز ايلب
 آدميلردن اوستون ايلر ديمكدر قطره لفظنده گى هالى لام عهد ذهنى اورنده قايدر
 تأمل ولا تغفل * (اگر فيض ايتسنگ قيلمه تكبر * بيوكه آقمغاي بحر اولسه هم پر *
 يعنى سن طريقت حق غه سلوك ايلاب انواع كشوفات و تجليات ايله موصوف اولوب
 الله تعالى كوكلنگه معنالر قويسه ده اوز نكنى الوغ كورب تكبرلك ايله كل ننا كه
 دينكز نك صوى يارى ايله تولوغ بولسه ده يوقارى آقما سدر آنچلاين كشوفات ايله
 موصوف اولوب پخته اولدقى كى تكبرلك ايلمسدر * (اگر توتسنگ طريقمصطفى نى *
 يمان كويدر تكبر كويدر آنى) * يعنى يغمبر من محمد مصطفى عليه السلام نك يولنى
 اخلاص ايله توتسنگ تواضعلق ايله تكبر ليك ايله زيرا كه تكبرلك اورامى يماندر اول

اورامنی شریعت اوتی برله کویدر گل و یاندر گل دیمکر کویدر لفظی ننگ
 اولکسی اورام معناسنه در فار سیدر ایکی کچیسی یاندر مق و احرار معناسنه در
 ترکیدر بو اورنده استعاره عنادیه و تخیلیه وارد اهل بدیعه خنی دگلدر * (آغر
 توندی اوزینی سنک خاره * طلب بازار بده کرمس شماره) * یعنی کورمزمی سن قارا
 تاش اوزنی اوزی آغر توندی تکبرلک ایلدی من آغر من دیب تافخر ایلدی شوننگ
 اوچون ساتوچیلر بازارنده حسابیه کرمز اول قارا تاشنی هیچ نرسه که قویبزلر آچلاین
 برا گواوزنی اوزی آغر کورب تکبرلک ایلسه (ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم)
 دیدکی آیت ننگ بازارینه کرمز الله تعالی و آدمیلر اول تکبرلک ایلکوچیلر که
 التقات ایلمزلر * (کچک بلدی اوزینی دانه در * بهاسیدر خریدار آلدیده پر) *
 کورمزمی سن انجودانه سی اوزینی اوزی کچک کوردی ننگ که یوقاریده
 بیان اولندی شوننگ اوچون انجوننگ بهاسی آلوچی فاتنده الوع قیمتیدر آچلاین
 اهل تواضعنک الله تعالی فاتنده حرمتی کوبدر بس تواضع ایلمک خلقلر ننگ پادشاهی
 اولدی * (ایکرمش جذب عشق اشکسته کس فی * بیغار گرداب اکثر خار غس فی) *
 یعنی الله تعالی چانبنه تار تلمش عشق کمنسه البته صنقلنی تواضع لقتنی جمع ایلسه
 کرک یعنی بالمحیقه الله تعالی حضرتلرینه عاشق کمنسه کور کام اخلاق تواضع ایله
 موصوف اولسه کرک کورمای موسن صوننگ او یوقنی چقب چوب چارنی جمع ایلسه کرک
 آچلاین اهل عشق اخلاق تواضع ننگ بار چه سی ایله موصوف اولسه کرک دیمکر ایکر مش
 جمع اولمق معناسنه در جذب دیدکی تار تلمق معناسنه در بیغار جمع اولمق معناسنه در
 خار غس چوب چار معناسنه در * (اگر نفسنک همیشه توتوسنک کم * درست اخلاص برله
 بولمغای هم) * یعنی برا گودایم اوزینی اوزی تواضعلق ایله ب کم و خور تو تهاسه تحقیق
 اول کمنسه ده درست اخلاص یوقدر زیرا که تحقیقابنده اولقوچی کمنسه البته اوزنی
 اوزی کم کورب تواضعلق ایلسه کرکدر (حکایت) * (عزیز کاملنی جاهلی خام * قبیحه
 لفظی برله بیردی دشنام * بر عزیز کامل اولیانی بر نادان ناپخته کمنسه چرکن لفظاری
 ایله سوک مک لکنی بیردی اول عزیز تحملده اولدی) (ایمشلر کم اول
 عزیز کامل دیدگری حضرت شیخ شبلی ایدی سوک گوچی عبدالرحمن بن مسعود ازانی
 ایردی یعنی اول ایکی کمنسه بغداد اورامنده بر تو غریک سوز که کلدیلر حضرت
 شبلی حق طرفه تار تار ایدی عبدالرحمن بوزوق طرفه تار تار ایدی آغر
 حضرت شبلی فی صقالندن توتوب چرکن لفظلر ایله سوکدی حضرت شبلی جواب
 بیرمدی بویون سونوب نیک توردی * (توتوب صقالنی اول مرد خوش خوی *
 دیر ایردی اوز نیکای خنک روی) * یعنی اول سوک گوچی کتد کتد ننگره
 شبلی حضرتلری سقالینی قولینه آلوب اوزنی عتاب ایلوب خطاب ایدر ایدی
 ایتور ایدی چمتق یوزلیک نابکلر خور اولدنک بوخور اولمقنک اوز سببکندر
 غیردن دگلدر زیرا که اول سوکگوچی یوق نرسه لرنی ایتمادی بار چه سی سنده

(
ن
)

وارد * (سنتك رسوالعكنى ايرته وكيچ * اوزوم آيغانكته باور قيامادك هيچ) *
 ودغى شبلى حضرتلرى اوزينه اوزى عتاب ايلب ايتور ايردى ياتن سن شومنگ
 رسوالغكنى ايرته وكيچ كوررم ويوزمه اويات سننگ سببئدين اولور دير ايردم
 سن شوم اوزوم ايتوب بيوردق طاعت وعبادتكه بهادرلك ايلمدك اصلاچر داهل
 صلاحدن اولوب قروغ دعوى قينورسن ديب اوز اوزينه اوزى عتاب ايلب
 خطاب ايلر ايردى * (بومومندين ايشتوب كلتور انصاف * نكلر اهلې من ديب
 اورمغلاف) * ودغى اوزينه اوزى ايتور ايردى ياشبلى بواوزكنى سوك گوچى
 مومندن عيبكنى ايشتوب انصاف غه كيلك موندن صورگه من اهل صلاحدن
 وصفيدن ديوقروغ اسم برله يوقلافنى اورمغل بلكه بومسلمان ايتدكى عيبلكنى
 كوئلكته آلوب توبه واستغفار ايلك ديور ايدى بوچچلاين لفظلار برله اوزنى اوزى
 عتاب ايلب خور كورر ايردى بس بوچچلاين الوغ كمنسه اوزنى اوزى بوقدر
 عتاب ايلب خورلق تواضع لقايلسه قنده اولديكه بزرگه تكبر لك ايلمك قصه دن
 حصه يه قايتوب بيوردى * (آنا انصاف آناخلق اى برادر * اوزكئنگك عيبكاسن
 ياپيه چادر) * يعنى عقل اياسى كورنگ عقل اهلنه انصاف و كوركام خلق اول بولور اى
 قردن اشر بس آچچلاين انصاف اهلندن اولسنگ عيبكنى پرده برله بابب تورمغل
 بلكه بولدى عيبلكه توبه واستغفار ايلك ومسماهانلار غيبتندن برى اولغل ديمكدر
 آنا ديدكى لفظ الف ننگ مدى ايله اوقولور اسم اشارتلىك قريبندنر معناسى
 عربيه (اذا كان الامر كذلك فتخلق باخلق اهل الانصاف وهذا خلق صاعب الانصاف
 وهذا فعل صاحب الحق) معناسنه در بس آنداغ اولسه بنده اوزنى اوزى خور كورسه
 كرك نئا ككه بيوردى * (اكر سن قياماسنگ نفسنگ شكستى * يتار سقاليكته هر كونده
 دستى) * يعنى سن اوزكنى اوزنگ خور كورب نفسنگى ضعيف وخور توماسانك
 بلكه دايم تكبر ليك ايلسك و آدميلر برله سوزكه كلسنگ سقاليكته هر كونده آدميلر
 قولنى سوزارلار و غلايقلار آراسنده مستخره اولورسن زيرا كه سوزكه كلمك ايلسن
 عملر كنى يوق ابلرسن بس آنداغ اولسنگ تكبر لك ايلمك تواضع لغله باشكنى
 كوتارمك هميشه خشوع ومسكتنده اولغل حقيقتده تصوف اوشبود * (توكسل
 قيلب يولغه كرمك بيانيدر) * (كيل الله عاشق كوئلكنى ايلك پر * طريق كعبه مقصوده
 كر) * يعنى عاشق كمنسه كوئلكنى الله تعالى عشقى ايله تولوغ ايلك ومقصود كعبته
 بارمق يولنى الدكته توتقل هيچ بر علايق دنياغه التفات ايلمك كوئلكته يوق فكرلرنى
 ايلب معلوبكدن قروغ قالماعل نئا ككه بيوردى * (چوك بولغاي ديوب انديشه قيلمه *
 توكل ايله اوزكه پيشه قيلمه) * يعنى اهل سلوك اولوب كردكى يولنگده چوك بولورسن
 ديب يوق فكرلرنى ايلمه وبلكه اخلاصكنى بر ك ايلب توكلدن اوزكه هنرنى ايدنماكل
 بوييت اشارت بر طالب الله اولوب سفره كتمك تلاسنگ اول مبارك يولغه اقدام
 ايلمك تلاسنگ مالم وخرجم يوق ديونفكر ايلمك زيرا كه الله تعالى رازقدر

توکل تمام کسسه لر برله در (ان الله یحب المتوکلین) قرینه سی ایله نته که بیوردی
 * (توکل بنده ننگ یولد اشی بولسه * عجب ایرمس قارا تاش آشی بولسه) * یعنی چنانکه
 بنده ننگ توکل تام اولسه توکل آ کایولد اشی بولسه عجب دگل آنچلاین کسسه گه
 بیانداغی اولنلر و تاغداغی تاشلار نعمت اولسه ده بوتانک عجب دگلدر نناکه
 بنی اسرائیل صوفی لاری تاغده عزلت ایلب تور دیلر نعمتاری اولن اولدی قم
 و تاش اولدی و بزم پیغمبر مز علیه السلام امتدن عزت ایلب تور غوچی حضرت
 ابوذر الغفاری ایردی اولم تاغده تورب طاعت ایلدی کوبیرک آشاماق اوت
 اولن اولدی بوتانک کبی اولیالرده کوب ایدی قایسی برنی بیان ایلمک کرک
 فی الجمله توکلدن غیرنی کونکل گه کتورمکل نناکه بیوردی * (اگر همت کشیننک
 یاری بولسه * عیب یوق چرزه لر بازار ی بولسه) * یعنی برانگونک همتی بولد اشی
 اولوب توکل تام اولسه تانک عجایب دگلدر یاپانلار بازار ی اولمق یعنی توکل
 یولد اشی اولدی من گا صحرا لارده بازار لار کبی نعمتلر بولسه کرک تلادکی
 سفر لر گه بیانلار اهنک آرزو قسز و آطسز بارسه لار کر کدر بو عیب دگلدر «چرزه» بیان
 معنا سده در فارسی ایله عرب آرا سنده مشترکدر * (بتر آخر توکل ایلمک قل *
 توکل قیل توکل قیل توکل) * یعنی فی الجمله توکل ایلمک کی بنده آخر بر کون مقصودینه بته سه
 کر کدر بس آنداغ اولسه همیشه توکل قیلغل و اندن غیر ی اولمغل و آنده اولغل
 اوچ کره تکرار اولندغی بوگا اشعاردر * (ایر بر اختیار جزئی سن دین * طلب
 قیلغاننکا یتکورمک آندین) * یعنی الله تعالی حضرتی سکا بر اختیار فعلنی بیردی
 اول اختیار فعلنک برله همیشه توکل ایلمک زیر اکه الله تعالی فی استیکه اختیارنی
 سالیق بنده لرده در و مراد یغه ایر شتورمک الله تعالی ده اولدی آنداغ اولسه توکل
 بنده دن یتکورمک الله تعالی دن اولدی * (اگر توتسه خدا قل خاطرین پاس *
 چقار هر کوشه دین خضر والیاس) * یعنی الله تعالی توکل قیلدی بنده سی ننگ
 خاطرین ساقلاب توتسه آکا مرغیت ایلسه و توکل تام اولوب حق تعالی حضرتنی
 استیک سفرینه چقسه البته اول کسسه گا هر بر بوچمقدن یاردم بیررگا خضر والیاس
 علیهما السلام چقسه لر کر کدر اول بنده گا نصرت و یاردم بیرسه لر کر کدر بو بیت
 اشارتدر خضر ایله الیاس پیغمبر ننگ ترک ایر کانتیکا (بعضیلر ایدیلار خضر ایله
 الیاس علیهما السلام اولو کدر لکن مستغیث اولان کسسه گا روحلری کلوب یاردم
 بیرر دیلر بو غیر اصح در زیر اکه اول ایکسی آب حیاتی دیار ظلمتده اچدی لار
 و طهارت توز دیلر معلوم کونکا تیکرو اولمازلردر و آلدق طهارت لری بوزلمزدر
 یوسوز در دستر بو بیت دغی اشارتدر توکل اهلینه غیب ایرانلری یاردم بیرمکینه
 آنلر بودنیاده مشرقین مغربکا کنش کبی سیر ایلر لر آنلر قرق کشیدر (ایمشلر
 اوچ یوز آلتمش کشیدر آنلرننگ الوغینه بلا دیلر لر وایکی یاننده ایکی نوکاری
 وارد و آنلری رقا دیلر اول نوکاری ننگ دغی ایکی نوکاری وارد آنلری

نجبا دیرلر و آندین غیریلرینه ابدال دیرلر (ایملر بورجال غیب حقنده اوج
 تورلوک مذهب وارد اولکسی اولدر ایتورلر رجال الغیب رسول دائره سندن
 خارج دیرلر یعنی آنلر هیچ بر پیغمبر شریعتنی نوتمازلر اوزلرینه استقلالابر
 شریعت وارد دیرلر بونی ایتدکی مذهب کافر البته آنلر پیغمبر ننگ شریعتنه
 متابعت ایلسه لکر کدر ایتکچی اولدر که رجال الغیب اصلا یوقدر دیرلر امام
 شافعی و حضرت امام مالک رضی اللہ عنہما بیدر بوسوز کونکلگا معقولدر اوچچی مذهب اولدر
 آنلر وارد اما آدمیلر در قیامت دورینه دیکن فانی اولمازلر بوهم باطل مذہبدر
 امام مذهب اصح اولدر رجال غیب اولدقی حقدر بونلر بزلر ننگ کوز مزگا مشاهد
 دگلدر اما آنلر اهل چندندر پیغمبر مز دورنده آکا کلوب جن کچه سنده ایمان
 کتور دیلر آنلر اول زمانده پیغمبر مزدن اوتندیلر بزلر علایق دنیادین منقطع
 اولوب بزلر آدمیلره و یولک عاجزلره یاردم بیرر ایدک دیدیلر آنحضرت علیه السلام
 ثبوتلیک اوزره دعا ایلاب جهان بوزینه اوز دوردی تادور قیامتہ دیکن آنلر فانی
 اولمازلر عاجزلرگا یاردم و نصرت بیررلر اما وفات اولورلر اولدکلر نندن صونک
 اورننه جنلردن برنی آلورلر همیشه شول مذکور عدلر نندن کیم وز یاده بولمازلر
 فتوی اولدر رجال غیب چندندر زیراکه آدمیلر دن بولسه بز ننگ کوز و مزگا مشاهد
 بولور ایردی زیراکه انسان ننگ کوز دن غنی اولدقی مشرق دن مغربکه طی ایلمکی
 تحالدر الانبیالرده وارد آنلر ننگ چوغنده بوعال اولدقی فتاوی صوفیه ده امام
 غزالی حضر تلیری بیله دیو ذکر ایلدی (کلدک خضر ایله الیاس حقنه آنلر ننگ آنلری
 بر توغمه ایردی چقه اسملی کسه ننگ قزلری ایردی اول ایکی قزدن ایکی پیغمبر
 توغدی بری بشیر آتلیغ بری نذیر آتلیغ ایردی بشیر دیدکی کسنه سی خضر پیغمبر
 و نذیر دیدکی کسنه سی الیاس پیغمبر در اور کانیج شور نندن چقمشلر در سوال بشیرنی
 نه اوچون خضر دیب آتادیلر جواب اولدر که خضر وات ییدکی اوچوندر خضر وات
 معناسی یاشاچه اولانلرنی بیبک دیمکدر (و ایملر خضر طعمای کرفسدر یعنی
 قوز غالاتی شور ننگ اوچون آتادیلر ایتکچی جواب اولدر که خضر علیه السلام باصدق
 پر یشار ایردی شور ننگ اوچون خضر آتاندی اوچونچی جواب اولدر هر عاجز اولغوچی
 کسنه ننگ قاتنده حاضر اولورلر ناظم رحه الله اوچچی جواب اختیار ایدب بشیرنی
 خضر دیدی سوال نذیرنی نه اوچون الیاس آتاندی جواب اولدر هر عالم عاجز
 متوکلگا یاردم بیردکی اوچون الیاس آتاندی زیراکه الیاس عبرانی تلچه یاردم
 معناسینه دریاکه الیاس سریانی تلچه سوده یوزمکنی ایتورلر زیراکه اول سو داغی
 عاجزلر گیاردم بیردکی اوچون الیاس آتاندی (ایملر گم خضر الیاسدن اوتوز
 یلدنیاغه اول کلدی (ایملر خضر ایله الیاس توقسان یاشلرینه بتکاج کیر و قایتب
 اوتوز یاشلک یکت اولورلر زیراکه آنلر آب حیوتی اوتوز یاشلر نده اچیلر
 سواء خضر ایله الیاسنی هر کسنه یه یاردم و نصرت بیرر دیدکلر حال بوکه آنلر

كوزمزا مشاهد دكلتر آنداغ اولسه اهل چندن اولدیلر جواب اولدر كه آنلرننك
 مشاهد اولمغانلقى جن اولماقینه دلالت ایتمز در بلكه الله تعالى آنلرنی كوزكا
 كورنمز ایلدی چونكه بزیم پیغمبرمز دنیاغه كلدی آندین صونك پیغمبر دنیاغه كلكم
 منتع در امتلرینه پیغمبر یوزین كورمك جائز اولدی عیسی علیه السلام دورینه
 دیکن چنانكه عیسی علیه السلام كوكن اینسه شول زمانداغیلر كورسه لر كر كر
 آندین اولكى امتلر پیغمبرننك یوزنی كورمیلر آنلر دنیا دین اوتدكلر یچون بو
 ایکی فی الله تعالى اولدکی كمنه حكیمنه قویب بزلرگا كورگا زمدی یعنی
 كورنكویچي ایلمدی ایكنچی جواب اولدر كه رجال الغیب ننگ چندن اولوب كوزمزا
 كورنمزلكی وهم بو ایکی ننگ آدمین اولوب كورنمز اولقتی غیر معقول
 معنادر بواورننك الله تعالى ننگ یاشرین حكمتلری واردر عقللر برله حسابلامق
 حرامدر* (اكر تیکورسه مولی قل اشینی * قیلور مشفق كورننگن هر كشی فی)*
 یعنی الله تعالى برقلی ننگ اشینی تیکورمكگا ومرادنی مقصودنی حاصل ایلاب
 بیرمك تلاسه وتوكل ایلاب خدا یولینه باردرمق تلاسه یولده كورنك کی كمنه لر ننگ
 بارچه سنی مشفق ایلر* (اگر لطف ایلسه بوستان بولور چول * آلاواور تاسینه
 پیدا بولور یول)* یعنی الله تعالى رحمت ایلاب ظفر ایلمك تلاسه وتوكل تام
 اولوب مقصودینه ایركوزمك ایلسه یانلر بارچه سی باچه اولور وتورلوك
 نعمتلرنی قدرتی ایله پیدا ایلر ویول اولمغانلرغه یول بیریب مراد یغه ایركوزر
 نتا ككه موسی علیه السلام تیه صحرا سنده باغورننك دعاسی سببلی قرق یل تمام
 سیر ایلدی الله تعالى موسی علیه السلام قومینه صحرا لارده تورلوك یشلر اوستروب
 حاضر ایلاب ترر ایردی آنچلاین توكل اهلینه الله تعالى یانلارده تورلیك نعمتلرنی
 پیدا ایلر دیمكدر* (اوتارده اژدر آغزین سورسه یانك * زبان ایتس امان ایتسه
 خداینك)* یعنی الله تعالى فی استمه باردقی سفرده مثلا آذاقتك اژدها آغزینه
 توش ایلسه الله تعالى اول یلان آغوسندن آیاقتكه زیان تیکورمسدر الله تعالى سنی
 امان ایلمك تلاسه دیمكدر* (ایگه قم دیدی بول قمدین قوب چست * محبت قم
 قمدین قیل اوزنك شست)* یعنی الله تعالى سكا تورغل بنی استا كل دیدی بس
 آنداغ اولسه بودنیا قمندن تیزلوك اوزرینه تورغل الله تعالى فی استكل وآننك
 امرینه خلافتك ایلمكل الله تعالى فی استاب آننك قومغانندن محبت شرابنی اچكل
 و محبت شرابی برله اوزگنی كناهارنك دین یوغل دیمكدر قم دیدکی لفظ ننگ اولكسی
 امر حاضر در عربی در ایكنچیسی رمل معناسنه در تركیدر آندان مراد مطلق ارض
 معناسنه استعاره آلدی قم دیدکی ابریق و قمعغان معناسنه در عربی در آندن
 محبت شرابنه استعاره آلدی ذكر محل وار اده حال قرینه سی ایله ایگه الله تعالى
 معناسنه در نتا ككه یوقاریك بیان اولندی* (بوزوق یرده یانتب بولمس اشنگ به*
 مكانا طیبیا فاذهب بعونه)* یعنی ایله اولسه بو بوزوق دنیا ده الله تعالى فی استامیوب

یا تمامه از گواولوسدر آنداغ اولسه الله تعالی ننگ یاردمی ایله توکل تام اولوب
 پاك اورون صاری اقدام ایلكل آندن مراد عمل ایلب قبول لغنی الله تعالی غه
 توکل ایلب اجماع تابا بارمق قصدنه اولغل دیمکدر* (اگر چه سنده بولسه اهل
 فرزند* یراتبدر آلا رنی هم خداوند)* یعنی سن الله تعالی گباله قیقه عاشق اولسنک
 توکل ایلب الله تعالی فی استه کل دنیا غلایقلارینه آلدانباغل وبلاچقلم بار
 دیما کل اکر چه سنده بالاچقلم اولسه ده الله تعالی اوزی یراتبدر* (اوزی قیلدی
 آلا رنی جسم ایله جان* بیرر البته جان بیرکان خدا نان)* یعنی الله تعالی اول
 بالاچقلم رنی عدمدن وجوده کلتوردی آنلرغه تن ایله جان روزی ایلدی البته
 جان ایله تن یراتدیق الله تعالی آنلرغه ایکمک بیرسه کر کدر* (عزیز جان چتمسه
 قالبلریدین* کیموس نعمت حق لبلریدین* بس آنداغ اولسه اول بالاچقلم ننگ
 تنلرندین عزیز جانلری چقما یچه آنلرننگ ایکملری آغزلرندین توکا نمسه
 کرک اویله اولسه خاتونم بالا وبلاچقلم بار دیب الله تعالی فی استمکن فروغ
 قالماغل. سؤال: ناظم رحمه الله تعالی بوا یکی بیت ایله اشارت ایلدی خاتونلرغه
 وبلاچقلم قارامیب عزلت یولنی توتماغه اختیار ایلدی حال بوکده آلا رننگ
 نفقه سی آنلرینه فرضدر (زیرا که پیغمبر علیه السلام ایدی هر کم خاتونندن
 وبلاچقلم ننگ قانچ نفقه بیرمای یورسه اول کمنه ننگ اصلا عبادتی قبول دکدر
 دیدی) جواب اولدر ناظم رحمه الله ننگ مرادی آنلرغه قراب الله تعالی ننگ فرضلرین
 اوتکارمکل دیمکدر یعنی بر اگواهل عیالینه نفقه بیرسه الله تعالی ننگ فرضلرینی
 قویماسه وحرام نرسه لردن منع اولنسه حقیقت دنیای قویباق الله تعالی ننگ سفرنگ
 اولماق اوشبودر قالب تن معناسنه در عرب در «لب» ایرن معناسنه در* (سنا غلیغ
 عمر دین تا جان توکانماس* یقین بلکل آغزدین نان توکانماس)* یعنی سن خاتونلرینکا
 وبلاچقلم رینکا آلا ننگ فرضلرینی اوتکارمکل و آنلرغه نفقه کسبکن من دیب دلیل
 استاب الله تعالی ننگ رضالغنی استه مکن فروغ قالماغل همیشه طاعتنه اولغل
 زیرا که آنلرننگ حسابلی عمرندن جانلری چقماغوچه آغزلرندن اوتکارلری
 توکانماسدر ایله اولسه کسب ایلب الله تعالی ننگ بیوردقنی ادا ایلسنک ایکی
 تورلوک طاعتدر برسی انفاق عیالدر برسی اطاعت امر الله در* (اگر دریا
 توبنده بولسه جاینگ* بیانه برله یتکورکای خدا ینگ* عرض هر قایده ای
 فرزند آدم* سنا غلیغ روزی هر گیز بولمغای کم)* یعنی حاصل کلام اولدر قنقی
 اورنده اولسنگه ای آدم اوغلی حسابلی رزقنگ هر گز آرتقا اولمزدر بس آنداغ
 اولسه خاتوننگ وبلاچقلم ننگ اولسه آلا رغه نفقه کسب ایلب والله تعالی ننگ بیوردقنی
 امرلرینه اطاعت ایلب دایم آرتدرمق هوسنده اولغل ودخی خاتوننگ وبلاچقلم ننگ
 بولسه همیشه طالب الله اولغان کمنه لرنی استاب عزلت یولنه اختیار تلا گل خرچم
 ومالم یوق دیب توکل سزک قیلماغل زیرا که توکلده تام اولسنک فرشته لرکی

تسبیح و تپایل لر برله رزق لایب تررسن زیراکه بعض زاهداننک اون کون قدری
 آشامقلری اولمدی و بعضاری ننگ بکرمی کون قدری بولمدی و بعضاری
 بر آی و بعضاری ایکی آی بیهای تور دیلر کورمزمی سن حضرت ابو معاویه
 الاسود حضرتلری بلچق بیر ایدی و ابراهیم ادم حضرتلری قم بیر ایدی
 * (کشی ننگ بولسه مونداغ اعتقادی * آنکا بوستان ایرر هر قایسی وادی) * یعنی
 برکمهسنه ننگ یوقاریده مذکور چه اعتقادی تام اولسه اول کیمسه هر قایو چوقرده
 بولسه آنکا باقیه اولور الله تعالی قدرتی برله آنده تورلوک تورلوک نعمت لار
 حاضر ایلریا که عادتده نعمت اولمیان نرسه لر نی نعمت ایلر زیراکه الله تعالی
 قادر در * (وجود ننگ خار غاشاکسی قالین در * یالین سنک هم هوا اوچماس یالین در) *
 یعنی نفس کافر ننگ ذاتی و تلادکی نرسه لری قالون چوب چاردر آندین مراد تورلوک
 تورلوک بدعت لر ایله مزین اولمقدر آنداغ بولسه نفسکا یالین تملق ایلام کل زیراکه
 آنکا یالینوب تملق ایلامک ننگ اوچقونی هواغه اوچمایان یالقوندر بلکه باشرنک
 ایله سنی آزدرمق قصدنده اولور آنداغ اولسه نفسنک تلادکی نرسه لاردن بری
 اولغل و آنکا تملق ایلان تورمغل خار غاشاک چوب چار معناسنه در یالین سنک
 عربچه تملق معناسنه ایکنک چپسی اوت اوچقونی اوچب لپ نار معناسنده در
 * (منب همت بر اقمین چق قالین دین * یالین حکم توتوت سپرات یالین دین) *
 بس آنداغ اولسه توکل و همت ننگ آطنی منب توکل سز اورمانندن قاچغل یعنی دایم
 توکلده اولغل و دخی اول توکل آطنی ننگ یالنی حکم توتوب توکل سز یالقوندر
 سپراب چقغل حاصل کلام تیز لک ایلان توکل ایلاب مطلبکنده اولغل دیبکدر همت
 بر اقمین لفظی ننگ اضا فیه سی لچین الماء قبیلندندر قالین دیدکی اورمان معناسنده در
 دلالت التزام بابندین در یالین دیدکی لفظنک اولکسی آط جالیدر عربچه :
 شعر الفرس فی طرف الاعلی علی عنقه) معناسنده در ایکنک چپسی اوت یالقنی لپ نار
 معناسنده در * (بیته در سال عمرنک ای تبه حال * توکل صالی مقصد بحرینه صال) *
 یعنی سننک عمرنک ننگ یلی تبه بحرینه یقین بولغاندر ای بوزوق حالنی کیمسه
 آنداغ اولسه توکل صالنی یا صاب مقصود دینگزینه سالغل آندین مراد عمرنک
 بحرینه یقین اولغاندر قالغان عمرکنی توکل بابنده برک توتغل دیبکدر سال دیدکی
 یل معناسنده در تبه دیدکی بوزوق معناسنده در هر ایکسی فارسیدر صال دیدکی لفظنک
 اولکسی اصلده کوب یغاچلر نی بر بریکا جمع ایلاب برکتوب باغلر لار کبه یوق
 وقتده دینگز لردن اوتر لر ایکنک چپسی صالمندن مشتق صیغه امر حاضر در و هر
 ایکی سن سین ایله او قوم هم لغتدر * (توکل بحرینه کر یب ای ننس ظالم * دیبه صالم
 منل بتکله و سالم) * یعنی توکل دینگزینه کر دکندن صوگره ای ظالم نفس تر ددو
 تفکرده اوله بنم توکل دینگزینه یا صادق صالم سلامت یترامو دیو شکده اولماغل
 همیشه ثبوتک اولغل آنحضرت علیه السلام ننگ (من لرج و لرج) دیدکی بونکا اشعار در

صالم لفظی ننگ معناسی یوقاریده کچدی سالم دیدکی سلامتدن مشتقدر تأمل)* یتار
 ینمس لکندر حکم ربده * ایرانلر شرطیدر اولمق طلبده)* یعنی یتار یتمس
 نقصانلقنک برله بولسا گده الله تعالی حکمنده بولغل الله تعالی نه بیورغاندر آندن
 آیرلماغل ونه نرسه لردن نهی ایلکاندر آندن طیبیلغل زیراکه الله تعالی (فاطمینی
 تجدنی) دیدی آنداغ اولسه ایرانلرننگ شرطیدر الله تعالی نی استمک یولنده
 اولوب وفات اولمق)* (توکنی قیلوب ای آدمی زاد * یوکرکل کعبه مقصدغه چون
 باد) یعنی توکل ایلب ای آدم اوغلانلاری مقصود کعبه گه یل کبی یو کورگل آندن
 مراد توکل ایلب قالدق عمر نئی تیزلک اوزره توکلک صرف ایلگلک تردد و تفکرده
 بولماغل دیمکر)* (کریب بولغه کورب اعلام آثار * اوزون بر دیب
 گمان بر بولمه ز نهار)* یعنی طریقت یولینه کریب و آنده یوقو ایله اویاع آراسنک
 تورلوک تورلوک مشاهدات و تجلیاتلر کورب یاکه انواع قورقولار کورسنگ بو
 تارلق و کیئلک بیانیدر دیب گمان ایله کوچی بولماغل بلکه همیشه افعالکنده
 ثبوت اولوب توکلک اولغل حاصل کلام اولدرکه جیب مراقبه ده تورلوک تورلوک
 کشفات و مشاهدات لر کورب من مونداغ مقامه ایرشیدیم دیو تکبرلک ایلگ کوچی
 اولماغل ودخی شول مراقبه کورسنگه تورلوک تورلوک عذاب اورنلاری و کنه
 اوزکنی عذاب اچنده کورسنگه رحمتندن امید کیسوب اشته دی و کردکی یولکنی
 تاشلاماغل بلکه همیشه توکلده اولغل (ومن یتوکل علی الله فهو حسبه)* بوگا
 اشعاردر «اوزون بر» دیدکی عثمانیه تلنجه اوزون یاپان معناسنه آندن انواع مشاهداته
 استعاره آندی گمان بر وصف ترکیبیدر گمان ایلگ کوچی معناسنه در)* (بو بارمق
 اگر بارمق سالور شیر * چان قایتور توکل ایلگان ایر)* یعنی بو الله تعالی
 سفرینه باردقنده آریلان ترناغن سالسه آندن مراد حق تعالی جانبنه بارماق
 تورلوک مشقتلرگه اوغراسه ده توکل ایلدکی ایر البته اعراض ایلب کیرو قایتمازدر
 یولنده ثابت اولور کیرو قایتورغه میل ایلمز (لقد لقینا من سفرنا هذا نصبا)
 بوگا اشعاردر بارمق لفظی ننگ اولکسی ذهاب معناسنه اسم مصدردر ایکچسی
 اسم جامددر ترناق واصبع معناسنه)* (خطر دین اهل همت غیره بولماس * اگر ایل تیره
 توتسه تیره بولماس)* یعنی آنداغ اولسه همت اهلی و توکل تام کمنسه الله تعالی گه
 باردق یولونده نه قدر مشقتلرگه و خطر لرگه حیران اولماسدر وضعیف و یومشاق هم
 اولسدر اگر بار چه خلایق آنی الله تعالی نی استمک سفرینه بارمق یولنده اوق تو توب
 آتسا لارده قورقات بولماس همیشه معشوقی طلبنده اولور آنلارننگ اوقلاری آراسنک
 توکل ایلب الله تعالی جانبنه کیتار ویولندک ثابت اولور «حیره» ضعیف معناسنه در
 تیره لفظی ننگ اولکسی اوق و سهم معناسنک فارسیدر ایکچسی قورقات معناسنه
 قاشقر لغتیدر)* (توکل دین کشیمک آسه بهره * چان زهره اولور غرق اولسه زهره
 یعنی بر کسه توکل دین فایده آسه آنچیلاین کمنسه کو گلینه چان قورقو توشار

اگرچه اول بنده زهر و آغودینگزینه غرق اولسه ده همیشه طلبنک اولور آنندن
 مراد اهل توکل نه قدر بلالرغه و قضالارغه اوغراسه ده التفات ایلمز دیمکدر زهره
 لفظی ننگ اولکسی قورقماق معناسنه ایکچیسی آغو معناسنه * (بیمه روزی غمین
 هیچ یرده ای یار * کم اسرارنک بلور اول بیخشی آسرار) * آنداغ اولسه رزق
 قایغوسنی هیچ یرده بیکل ای بولد اش زیراکه سرلرکنی بلسگوچی الله تعالی اوزی
 بلورسنی بیخشی تربیه ایلمکنی زیراکه رزقنک صاحبی الله تعالی در مقدار
 و اندازه ایلاکنی زیاده و کیم ایلمیون بیرر آننک اوچون سن قایغو بیب صبرسزلق
 ایلمکل (وما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها) بوکا اشعاردر و اسرار لفظی ننگ
 اولکسی الف ننگ فتحه سی ایله او قولور سردن مشتقدر ایکچیسی تربیه قیلماق
 معناسنه در الف ننگ مدیله او قولور * (خداغه قیلسه هر کم خوب توکل * نه یرده بولسه
 ضایع بولماس اول قل) یعنی هر کم خدای تعالی غه خوب توکل ایلسه قایسی اورنک
 بولسه ده اول قل ضایع بولماسدر خدای تعالی آنا رزقنی خیانت ایلمیون بیرر
 (حکایت ابن المبارک) * (مبارک اوغلی برکون از غشیب راه * عجایب سوساغنک
 کوردی بر چاه) * یعنی حکایتده کلتور مشرکه عبد الله بن مبارک برکون شامدن مدینه
 طرفینه باردقنده مدینه یولنی تابای آد اشوب باردقنک قتی سوسادی آگسزدن
 آلدنک بر قنوغ کوردی * (کیچوردی کوکلیده تابولدی مطلوب * اگر دلورسن
 بولسه ایدی خوب) * یعنی عبد الله بن مبارک کوکلنک بوسوز کورکام اولدی نته که
 ایدی کم نه عجب بیخشی بولور ایدی بوقزوغنک چیلای برله کی بی اولسه ایدی شول
 فکر ایله بر آزمان فکره قالدی * (اوشال دمه بر آهوکلی صوساب * تاش چقدی
 قنوغ ننگ آغزینه آب) * یعنی عبد الله بن مبارک بوفکرده اولدی زمان بر آق کیک
 صوساب قنوغ قاتنه کلدی بو آق کیک کلکچ تیران قزوغ ننگ صوی تاشیب یوقاری
 چقدی آق کیک صواچب قاندی اوز یولینه کندی * (اول اچکل صونک اوشال شاه باردی
 چه کا * بتار یتماسک اولر صوشدی تیکا) * یعنی اول عبد الله بن المبارک حضرتلری آق
 کیک اچکندن صونک اچرگه باردی قنوغ قاتنه بتار یتمزده قنوغ ننگ صوی توبان
 اولکی اورننه توشدی تیران اولدی عبد الله بن مبارک بواشلردن حیران بولوب
 الله تعالی حضرتنه افکار تب ایدی * (دیدی یارب بیررسن آهوه که آب * مگا بیرمس
 سن ای سلطان و هاب) * یعنی عبد الله بن مبارک حق تعالی حضرتلرینه مناجات ایلاب
 ایدیکه یارب آق کیک کا چیلک ویب سز صو بیررسن ای رحمتلر فی باغشلا غوچی
 کریم الله حال بوکه هر ایکمز سننک بنده لرگمز نه اوچون آنی آنداغ منی مونداغ
 ایلدنک دیب مناجات ایلدی * (ندا کلدی اوشال وجه هستکه * تلنک باردی سنک دلو
 رسن کا) * یعنی هاتقدین اول کورکام یوزلیک عبد الله بن مبارک حضرتلرینه آواز کلدی
 سکا آننک اوچون صو بیرمدیم زیراکه سنک اول امرده قنوغنی کورد کنگ تلنک
 چیلک ایله بیک باردی بزلرنی اوتندنک اولر بزلردن یاردم استمدانک اییدی بارغیل

(حکایت ابن المبارک)

صوفی چیلک ایله یبدن صورغل دیب عتاب ایله هاتفدین آواز کلدی * (اوشال آهوک کوردنک چقدی برگه * توکل قیلمادی بز دین دیگرگه) * یعنی اول هاتف بوجوانی ایدیکه بوصو صاب کلدکی آق کیکنی کوردنک که اول امرده برلرگه نظر ایلدی وایدیکه یارب منی تورلوک نعمت نرک برله قوناق ایلدک بوسو وک برله ینه قوناق ایلکل دیدی چیلک ایله بینی کوکلینه کزگز مدی ایلدی سن بارغل صوفی چیلک برله یبدن صورغل دیب عتاب ایلدی * (ایشتب بول ندانی بولدی بیپوش * اچندن قازم ذوق ایلدی جوش) * یعنی اول عبدالله بن مبارک هاتف ننگ بو آوازی ایشتب اسم اولدی اچنه الله تعالی ذوقندن وعشقندن قازم دینگری کبی قاینماق توشدی قازم ذوق ننگ اضافه سی لیلین الهاء قیلندندر * (عجب جامی هول قیلدی تماغین * تر کلکده اونوتدی صوصا ماغین) * یعنی حضرت عبدالله بن مبارک ننگ الله تعالی ننگ عجب شرابنده تماغینه قورقو توشدی ترک اولدی زماننده صوصا مغینی اونوتدی یعنی الله تعالی حضرتلر ینه عشق بولوب صوصا مقی یادینه کلدی «جام» عجب شراب معناسنه در ذکر حال واراده محل قرینه سی ایله هول چق صوی معناسنه در نتا ککه یوقاریده بیانی کچدی * (ایدی اوللهم ایر اتقیاده * یوز آنچه همتی بولدی زیاده) * یعنی عبدالله بن مبارک حضرتلری اولده هم تقوی ایر ایدی بوندانی ایشتکچ یوز آنچه آرتق تقوی لکی اولدی موندین صونگ ناظم قصه دن حصه به قایتب بیوردیکه * منی مسکین توکل بابیده داغ * توشبدر مهمت کوندین زبونراغ * یعنی من مسکین بندنک توکل بابنده حسرتلی من یعنی توکلده ثبوتلکم یوقدر کوندین کونگه توکل و همت زبونراقدن * (همیشه نفس ز شتم مبتلی سی * مگدک بارمو هیچ مؤمن بالاسی) * یعنی همیشه من ز شتم نفسم آرتندین یورب بلالشمش من منم کبی هیچ بر مؤمن بالاسی یوقدر * (الهی بحر همتدین قیلوب سیر * منی غنشی غه ایرلر نشه سین بیر) * یعنی یارب توکل و همت ننگ دینگز ندن منی توق قیلغل ودخی توکل سز قور قاقفه بهادر ایرانلر ننگ علامتی بیر گل * (ایرر من عقل هم ادراک یوق قل * نه تکین بار نه همت نه توکل) * یعنی من حقایق اشیاغه ایرشکان قل من ثبوت و همتی و توکل یوق بندن من * کیله یاتدیم کیله قیلما کشیدین * کورار من بار چه اوز نفسم اشیدین * یعنی من گناه بالچقنه باتدیم اول بالچقغه بانتماقنی کشیدین بولدی دیب اوفکا ایتمز من بو گناه بالچقنه باتدیمنی اوز نفسم اشیدین کورر من و آننگ شوملغندین کورر من کیله لفظ ننگ اولگسی بالچق معناسنه در ایکتجسی اوفکالک معناسنه در ایکسینک اعراب کسر کان ایله در فارسیه در تأمل * (بو مؤمنلر اچنده بر بالامن * بوزوق یولدین چقا آلهای مبتلامن) * یعنی بومسلمانلر اچنده عجب بر گناه در یاسینه بانتقان اوغلان من همیشه بوزوق یولدین چقا آلهای بلالری و قضالاری ایله بلالشمش بیچاره من * بولوبین غرق بحر اضطرابه * خراب اولمش توشوب نفس خرابه * یعنی من مسکین الله یار غرق او اب گناه دینگز ینه دخی شریف و قلمنی خرابلقنه او غراب

نفس میخانه سندن ایسرك اولوب شریف وقت لرم ننگ قدرنی بلمكان من خراب
لفظینگ اولگسی بوزوق بولمق معناسنه در ایکنجسی میخانه قبات معناسنه در ایکنجسی ننگ
اضافه سی لیجن الماء قبیلندندر ﴿ ایرر کونگلمده کوب راز نهانی ﴿ بوزیم یوقدر
تورب ایتورگه آتی ﴾ یعنی من مسکین الله یار ننگ کونگلمده یاشرون سرلری
واردر آننگ بارچه سنی حق تعالی گه ایتورکه یوزیم اویالور حیا ایتمن زیراکه
الوغ گناهلریم باربارنی ایتورگه تلم اویالب بارمزدریاکه اهل حقایقنگ بارچه
سرلرنی بوکتابده ایتورگه اویالورمن زیراکه بارونی ایتمک ترک ادبیر ﴿ اوز ننگ
سن عالم السر والنجیات ﴿ معین در سکا جموع نیات ﴾ یعنی زیراکه کونگلمه کی
سرلرنی وبارچه سنی ایتمک حاجت دکلر زیراکه سن اوز ننگ یاشرون سرلرنی
بلورسن وبارچه نیت لرمز معین در بارینی ایتمک حاجت دکلر عفونی سندن
اوتندک ﴿ ا گر قایتار مسنگ رأیم ورا دین ﴿ قوتلمس من بوننگ دیک ماجرا دین ﴾ یعنی
یارب منی مخلوقات فکرن دین قوتقار مسنگ بوچلاین قیل وقال لر ماجرا سندن
قتولماس من همیشه بوزوق سوزلرنی ایتمکده بولورمن بلکه سن منی رحمتنگ
ایله مخلوقلر فکرنندن قوتقارب ونفی نی چقارب اثبات بابنده ثبوت ایبلکل دیمکدر
﴿ ا گرچه سانی یوق بوقل گناهی ﴿ گرفتار غضب قیلمه الهی ﴿ یعنی ا گرچه
بوته ربار اوغلی الله یار بنده ننگ حسابی یوق گناهلری بولسه ده رحمتنگ ایله یارب
گناهلریم شوملغندن بنی آچو عذابکا توتقون ایله بو ایباتلر بارچه اکتفا
قبیلندندر (تأمل ولا تغفل فانه یکنی من نصحت نفسه الی غیره من اهل التصوف) تقوی
قیلوب مرآم وشبهه دن قایمات بیانیدر) ﴿ کیل ای درویش ا گر درویش آتاندنگ ﴿
طریقت اهلی ننگ اندیش آتاندنگ ﴿ یعنی اگاه اولوب کلکل ای صوفی زیراکه
سن اهل حالدن اولوب صوفیلق اسمی برله آتاندنگ و طریقت یولینه کرمکده
ظرفاء اهل قاشنگ صوفیدر دیو ذکر ایتلننگ شول اسمنگ وشول بول اوزارینه ثابت
اولغل نتهکه بیوردی ﴿ ا گر آنگ غلاف بند لکدر ﴿ قیامت کون چوک شرمند
لکدر) ﴿ یعنی سننگ اسمگ طریقت یولینه کریب الله تعالی ننگ خاص قللری
جهله سندن اولوب اول اسمگده ثابت اولهاین نفس هو الرکنا کیتوب یوقاریداغی
اسمگا خلاف بولسه قیامت کوننده اول اوایات چوکدر بلکه سنی قیامت کوننگ صوفی
اسمندن عدول ایلاب یا ظالم ویا فاسق ویا عاصی دیو اوندارلر بوچلاین اسملر
ایله اوندالما کنگده الوغ خورلقدن نتاک که اشارت ایلدی ﴿ (قروغ آت بزله
اوتکان حین اوقات ﴿ اویانغل اولمه مغرور قروغ آت) ﴿ یعنی محصل کلام عملدن
بوش یورمکل بلکه دایم عملده اولغل زیراکه مجرد صوفی اسمی برله یورماکنک اهل
حال اولماقغه دلالت ایتمز بلکه چنانکه بو اسم ایله موصوف اولدنک ایرسه اوزگنی
اوزنگ غفلت اویقوسندن اویاتغل قروغ صوفیلق اسمی برله آلدانغوچی اولغل
﴿ قروغ یورمه قروغ دست اجلده ﴿ سالور ناگاه گمان ایتماس عملده ﴿ یعنی

(عزراة خواجه بهاء الدین رحمة الله تعالی علیه)

حاصل کلام اولدر که عملدن بوش یورمکل بلکه دایم عملده بولغل زیراکه قورق
 چیغی اجل قولنده در اول چیقنی گمان اولمغان اورنده بوینکا سالور آخرت یورطنه
 اوکونچ ایله کیتارسن یعنی عزرائیل علیه السلام چانگنی آلوب عمل سن آخرت
 یورطینه واررسن آنداغ اولسه تیز زمان عمل ایلمکا جهد ایلیه سن قروغ لفظینک
 اولکسی بوش معناسنه در ایکنچی اصلده بر چیقدر اوزون اولور باشنه بب تاغب
 اطنی توتار لر لکن مونده عزرائیل علیه السلام ننگ جان آلماقینه استعاره آلدنی
 ﴿ اوزگدین کتبه اخلاص عوامه ﴾ سیونمه نامه کیلمای بخشی نامه ﴿ یعنی اهل عالم
 وانلر مجلسنک قابلیتم واردیب اوزگدین کیتوب تکبر لک ایلامکل وعوام
 خلقی ننگ سنی مرشد دیب اخلاصی اولماقینه آلدانماغیل ودغی خلا بقر ننگ مرشد
 وایشانمز دیماکنه آلدانماعل چنانکه قیامت اولوب ایزگو نامه لر ننگ قولسکا
 کلما گونه دیمکر چنانکه قیامت کونده نامه لر ننگ اونک قولسکا بیرلسه شول زمانه
 سیونکل زیراکه یکتلک وایر لک شول زمانه معلوم اولور شول اجلدن (حکایت
 ایلامش لکه خواجه بهاء الحق والدین حضرت لری بر توندن بخارانگ مسجد کلانینه
 باردقنده بر قار اولچی خواجه بهاء الدین حضرت لری توتدی وایدی سن کم دیدی
 ایرموسن یاخاتون موسن دیدی خواجه بهاء الدین ایدی خاتوننی ایرمی ایرکاننی
 بلزمین دیدی قار اولچی خواجه ایکنی بلدی بیردی کندوز ندن عبرت آلب ایتر
 ایردی خواجه ننگ سوزی حقدر قیامت بولماین هر کم اوزینگ چچوک ایرکاننی بلماز
 زیراکه دنیاده یکت من ایرمن دیب یورمزلر قیامت کونده چچوک بولرمز بنا گاه
 یاوز ضعیفه گروهندن اولوب تموغغه کیتمایه سن آنداغ اولسه ایر لک ویکت لک
 اسمینه دنیاده آلدانماغل ﴿ کشی روده کریب گریور سه روده ﴾ چنان واصل بولور در
 شهوده ﴿ یورکان کمسه دینگز گه کروب یچو آلمق قصندن اولغان کمسنه در یانگ کنار ننگ
 یورکان کمسنه چنان حاصل ایلب انجو تابار زیراکه انجولر در یانگ اورته سنه در آچیلاین
 بر کمسنه اهل طریقتدن اولوب صوفیلق اسمی برله موصوف اولسه آچیلاین کمسنه
 اسمنه بولونه موافق اولمابب یورسه اول کمسه چنان ثمره طریقتنی حاصل ایلب
 انواع مشاهدات و تجلیات تابار « روده » دیدکی لفظنک اولگسی در یامعناسنه در
 ایکنچی کنار معناسنه در ایکی هم قاشقر لغتیدر ﴿ سوانی نفی ایکنی ایله
 اثبات ﴾ توکل بجرینه بات ای کوکل بات ﴿ یعنی الله تعالی دن غیرنی نفی ایلاب الله تعالی نی
 اثبات ایله نتا ککه اهل تصوف ننگ عادتی الصاق واطوا ایلاب (لا اله الا الله) کلمه سی
 برله ما سوی الله نی ایلر لر (ودغی توکل دینگزینه غرق اولوب اثبات ایلامکلند
 آشوققوچی اولغل وما سوانی تیز زمان کونکلدن چقارغل بات دیدکی اولکسی
 غرق اولمق معناسنه در ترکیدر ایکنچی آشقغل معناسنه در بخارا خلقی ننگ لغتیدر
 ﴿ نه بولغای قولغه کرسه در مقصود ﴾ وگر نه صوده بوز کاندین چچوک سود ﴿ یعنی بو
 نفی اثبات ایلاب توکل ایلمکده شایدکه مقصود انجوسنی قولسکا کرسنک
 قولسکا مقصود انجوسنی آلماین صوده یوزب انجو ازلامکنگ فایداسی بوقدر

آنچلاین صوفیلق اسی برله یوروب صوفیلر عادتنی توتبای یوروسنک صوفیلق
 اسمینده فایده اولمزدر * کونکل حق فیضی گا بولسون دیسنک چاک * که اول مرتبه
 حلقئنی قیل پاک * یعنی سنک کونکلنکا الله تعالی ننگ الھامی کرما آچوق قیلایم
 دیرسنک اول شرطی بودر حلقئنی جمیع حرام دین پاک ایملک نناککه بیوردی
 * یمه ذره حرام آغشته ناندین * بولور چاه نجس بر قطره فاندین * یعنی حلقئنی
 پاک قیللق اولدر سن اول مرتبه ده حرام فاتوشدقی نعمتلردن آشامغل اگر چه
 اول حرام ذره قدری کچک اولسه ده نناککه کورزمی سن قنوغداغی صوغه بر قطره
 قان یاکه خمر توشسه نجس ایلر آنچلاین کوب عبادتنگ ثوابی بر کچکنه حرام
 فاتوشقان نعمتدن ییسنک بار چه سی باطل اولور آغشته دیدکی فاتوشقان معناسنه در
 * اگر آش منہی بولسه کوز یومب آش * وگر نه تانکلا قارنونکدین چقار تاش *
 یعنی بر نعمته حرام نرسه لر بولسه اول نعمتدن کوز نکئی یوموب اوزغل و آکا
 قارامغل و آئی بیارگا میل ایملک اگر آنداغ اولسنک قیامت کوننده قارننکدن
 تاش چقار آندن مراد تورلک تورلک عذابقه گرفتار بولور سن آش لفظی ننگ
 اولکسی نعمت معناسنه در ایکچسی اوزغل قارامغل معناسنه در هر ایکسی ترکیدر
 * ایبر خردلچه منہی زهر قاتل * قیلور بر قطره می خم صونی باطل * یعنی حرام نرسه
 اگر خردله اولرقی قدری اولسه ده اولترگوچی زهر و آغو دیب بلکل آندن
 مراد از حرام کوب عبادتلرننگ ثوابنی بوزار دیب بلکل نناک که بر قطره حمر
 بر کیمسک صونی نجس ایلب و باطل قیلور خردلچه خردله لفظیننگ تصغیریدر بر
 اولرق ننگ اسمیدر شام شریفک کوب اولور « می » دیدکی خمر معناسنه در خم خاننگ
 ضمه سی ایله اوقولور بر صاوت ننگ اسمیدر الوغ چولباکدر بلغار یورطنده کیمسک
 وچاچقت دیدکلری نرسه در تأمل ولا تغفل * (حرام آز بولسه کوبدر یمه آئی
 سمائی بولسه هم بلگل سم آئی) * یعنی ث الجبله حرام آز بولسه ده کوبدر آنگ
 یمانلقی یعنی زنهار حرامدن ساقلانغل آندن یمه گل اگر چه اول بود نه ایتی
 بولسه ده آغودن آرتق زبانی واردر سمائی ننگ اولگسی بر قوش ننگ اسمیدر اولنلر
 اراسنده یوررگاه و قنده اوچار چیقندن الوغدر فارسی لغتچه درج دیرلر تر کمان
 خلقی سمائی دیرلر بلغار خلقی بودنه دیرلر و ایکچسی مرکبدر سم دیدکی آغو
 معناسنه در آئی دیدکی ضمیردر حرام آز لفظینه راجعدر * (بتکلیک شرعه ده ای
 لایس دلغ * فرایض اعظمیدر پاکئ حلق) * یعنی شرعه الاسلام کتابنده یازلشکه
 ای ایسکی کیوملی صوفیلق دعواسنی قیلدقی کیمسنه فرضلرننگ الوغراقی بوغازنی
 حرامدن پاک ایلمکدر و دخی ایدیکه * (قبی طاعت که اول مرضای ربدر * یقین
 بل قوت لغمه سببدر) * یعنی شرعه ده ایدیکه قایوطاعت و عبادت آکا الله تعالی ننگ
 رضالقی اولسه اول رضالقیقه سبب اولغوچی نرسه نی آشامق و اچمکدر حلالدن
 دیدی * (کفایه شعبیده بول هم بتلدی * رسول الله سوزندن نقل ایدلدی) * و دخی

کفایة الشعبی دیدکی کتابده شرعة الاسلام ننگ سوزی یازلدی پیغمبر علیه السلام سوزی دیو کفایة الشعبی ننگ صاحبی کو چوردی دیو * (اریغ سزلقمه برله قیلسه طاعت * قبول ایرماز او شال قیلغان عباد) * یعنی اول ایکی کتابن ایدیکه برا گو حرام لقبه بله طاعت و عبادت ایلسه اگر چه کوند زلرده روزه توتب کچه لرده اویاغ تورسه ده قبول اولماسدر دینی سوءال اریغ لقبه فرضلر دن بر فرض اولسه طاعت و عبادت ننگ قبول لغی آننگ برله بولسه بس شرطلر دن بر شرط اولدی نتاک که طهارت نماز غه شرط ایردی آن داغ اولسه عالمرنه او چون حلال لقبه فی نماز روزه ننگ شرطندن قیلما دیلر (جواب اولدر که ناظم ننگ بوند شرط ایلامکی طاعت و عبادت سببی برله الله تعالی حضر تبینه یقین بولماس سزلقدر طاعتی بالکلیة باطل اولمق دگلدر زیر ا که برا گو عرام نر سه لر فی بیوب عبادت و نماز و روزه ایلسه فرضدن توشار ثوابی اولمز دیمکدر (و جواب دیگر اولدر که طهارت ننگ طهارت لفظندن و صوم ننگ صوم لفظندن آنلماق لقبه سی و کیدکی لباسی پاک اولمقغه اشارتدر ننگ که اشارت ایلدی * (خدا ننگ معنی نفس ایستکانده * اگر بر ذره سن ترک ایتسه بنده) * بوییت مبتدا حکمنده در معناسی اولدر که بر کمنسه الله تعالی ننگ منع ایتمک نر سه سنی خوش کوروب منع لنسه اول طیلغان نر سه سی ذره قدر نچه بولسه ده * (عبادتلر که بولغای انس چندین * بو آیفغان بنده لک افضلدر اندین) * یعنی اول کمنسه الله تعالی ننگ طیفغان نر سه لر نندن طیولوب تورمقی آدم برله پر یلر ننگ طاعت و عبادتندن آر تقدیر بوییت خبر مبتدا در * (اگر ترک ایتسه ذره شبهه ای یار * دیدی یوز حمیدین آرتق ای نگوکار) * یعنی بر کمنسه الله تعالی دن قورقب شبهه لی نر سه لر دین صاقلانسه اول ایکی کتابده ایدی بو کمنسه یوز کره کعبه که وار ب حج قیلدی ثوابنی تابدی دیدی بس بوییتدن معلوم اولدیکه شبهه دن ساقلانغان کمنسه کا بو قدر اجر اولسه قیاس ایله عرام لر دن دونکن کمنسه لر کانه قدر ثواب اوله بلکه آچیلاین کمنسه اجماخلق دیب گواهلق بیر سنک جاژدر لکن اهل سنت و جماعت اعتقادی آن داغ دگلدر نچوک اولسه ده اجر عظیمه مستحقدر (وامامن خاف مقام ربه ونهی النفس عن الهوی فان الجنة هی المأوی) دیدکی بونکا اشعاردر * (رساله ابواللیث اچره مذکور * نبیدین قیلدی نقل اول معدن نور) * یعنی تنبیه الغافلین کتابنک حضرت ابواللیث سهر قندی پیغمبر دین بر حدیث کتورمشکه بیله دیو * (لباسنک حرام آغشته بولسه * اوشال آغشته سی بر رشته بولسه) * یعنی برا گوننگ کیار کیومنده حرام قاتوشقان بولسه اول قاتوشقدی نر سه سی بریب قدر اولسه ده آغشته مونک قاتوشقان معناسنه در رشته یب معناسنه هر ایکسی فار سیدر بوییت مبتدا در * (اوشال طون برله اوتکار کن نمازی * قبول ایرمز دیدی اول بحر رازی) * یعنی اول حرام یب قاتوشقان کیوملار برله برا گونمازلر اوقسه اول نماز قبول اولمز دیب بیوردی اول سرلر دینگزی پیغمبر مز علیه السلام * (صیام ایله

اگر چه اوتسه کونلر * قیام ایله کیچورسه بارچه تونلر * یعنی اول کیومناک حرام
 یب قاتوشدی کهسنه ا گر چه کونلرنک بارچه سنلر روزه توتوب و کیچهلرده اویاغ
 تورب اوقسه ده قبول اولماسلر دیدی بلکه قیلدی عمللری بارچه سی ییلدر
 بوایکی بیت خبر مبتدادر * (ریاضت برله اوتکلسنک بهر کیف * اریغ بولماسه
 لقبه نك محنتنك حیف) * یعنی حرام نرسه لر برله الله تعالی یولنک مشقتلر چیکب
 ونچه تورلوك عبادتلا ایلاستکک لقمه نك پاک اولمسه قیلدی عبادتلا نك بارچه سی
 بوشدر او کونچدر «کیف» چیه مه تورلک معناسینه در مقولات عشره کیفلرندن «این» دیدکی
 کیف در حیف بوش او کونچ معناسنه در هر ایکسی عرب در * (مناهی نکیدین اشنک
 بویاغلیغ * بویاغلیغ اش ایله حیف اویاغلیغ) * یعنی سن مسکین نك اشی وقیلدی
 کاری حرام اولنمش نرسه لر برله بویالغاندر حاصل کلام آنداغ حرام ایله بویالغان
 تونلر ایله کیچه لر نی اویاغ تورماقنک بوشدر وهبادر * (فرایض اعظمین قیلغان
 کشی ترک * محبت بوینی قایدین قیلور درک) * یعنی بر کشی فرضلارنک الوغنی
 قویقی کهسنه زیرا فرایضلارنک اولوغی حلال لقمه اولمق ایدی آچلاین الوغ
 فرضلارنی قویقی کهسنه الله تعالی نك محبت قوغسنی قایدین تاب ابرشور
 یعنی ابرشما سدر قیلدی عبادتلی بارچه سی ییلدر * (آتنک چقدی عبادت
 اهل خلقه * ایگردنک خلقه شبهه سالمه خلقه) * یعنی سنک اسنک آدمیلر آراسنده
 اهل طاعت و عبادت و صوفی دیب مشهوردر ودخی طریقت اهلینه وارب خانقه
 یارانلارندن اولدنک آچلاین بولسانک بوغازنکه حرام نعمتلردن صالماغل بلکه
 حرام وشبهه دن فاققل خلقه لفظیننک اولگسی مخلوق و خلایق معناسنه در ایکچسی
 خانقه و صوفیلار مجلسیدر اوچونچیسسی خلق بوغاز معناسنه در هاننک فتحه سی ایله *
 کونلسون تن دیسنک زهد ایله پیشه * آچلسون ایچ دیسنک پاک ایچ همیشه) * یعنی
 فی الجمله ا گر سننک قصد کنه تنگنی الله تعالی نك یولینه کوندرمک هوسنک اولسنک
 حراملردن وشبهه لردن صاقلانب زاهدلک ایلکل ودخی کونلنک اچنه معرفتلا
 آچولسون دیسنک حلال پاک نرسه لر آشامل و اچکل ایچ دیدکی لفظننک اولگسی
 کونکل و قلب معناسنه در اسم جامددر و ایکچسی امر حاضردر اچمکن مشتقدر هر ایکسی
 ترکیدر * (ا گر آغزکندر بال و بالی * دیکل اولدر حمیم ای مرد عالی) * یعنی بو حرام
 اولدی نرسه لر بال کبی سچوک اولسه ده چهنمه قزغان صودیب بلکل ای اهل حالدن
 اولدی کهسنه بال لفظی نك اولگسی مشهوردر لعاب زنبور معناسنه در و ایکچسی
 کناه معناسنه در * (ا گر منهی ایماس یولسه بعیدنک * بولور کوب و عدلک عیدنک
 و عیدنک) * یعنی سنک یراق بولغان نرسنک حرام اولسه بولور الله تعالی نك کوب ثوابلاری
 بولور دیکل و عدسی سننک حقیقک اول شادلق و سیونچ ا گر سن دایم فسق و عصیان
 یولنک بولوب اول سیونچلرینه ذوق ایلیب عبادت ایلمسنک شوچلاین شادقلار
 سنا قروغ اولور یعنی آخرتک عذاب اولور عیدنک دیدکی لفظننک اولگسی

شادلق معناسنه در وایکچسی قروغ معناسنه در* (اگر قیلسه کشی لیمه ولیمه*
 گرفتار اولماغل رنج الیمه)* یعنی برکشی طوی ایاب جماعتلر چاقرسه لار اول مجلسده
 بدعتلر اولسه آنده بارب اولتورب آخرت عذاب برله رنجکچی اولماغل
 (ایمشلر کم بدعت طوی اولدر آنک کوسله وطنبور وخر اچمک اولور و نعمتلر نك
 حرام نرسه لردن اولور و عشر و زکات بیر مکان مال و آسلق کبی بونلار نك نعمتی هم
 حرامد - بارمز سزلق فرضدر اما طوی مجلسنه کرمکده آنک بدعتلر اولسه آنده
 کرمکینه اوچ مذهب باردر اولگسی اولدر مفتی وفاضیلار کبی کسنه گه منع ایلمک
 فرضدر کرمک بطریق اولی حرامدر وایکچسی بر عالم و مدرس ویا که صاحب
 ولایت اولغان کسنه گه آنک کرمک حرامدر بناگاه غافللق ایله باریب کرسه یا که
 اول بدعت اهل لری کلوب اوستنه کرسه آنلاره امر معروفی تل برله دیوب منکرنی
 منع ایلسون اگر منع نمنسه لر اول مجلسدن چقمق فرضدر اوچنچسی عوام لر در
 آنلار اول مجلسکه دوش اولسه لار آنلارغه چقمق فرض دگلدر بلکه آنلار مجلس خلقنی
 کوتکل برله دشمن توتیق فرضدر ای جانی من آگاه بولغل بزلرنک بوز مانداغی
 صوفیلر طریقت یولینه کر لر اما کمالات طابیانلار کمالات طابیانلرینه سبب اولدر
 که اوللارده بایلاننک چاقردقی نعمتلرینه بار لر حال بوکه اول کسنه لر عشرنی
 بیر مکانلدر شوخیلارین نعمتلرنی آشاپ ایچمک کمالات تابانلر و دعالری مستجاب
 اولمز و اوغلانلری آنا و آنلارینه عاق اولمقلری شول یاوز حرام نعمتاری
 بدگر نندنر لیمه دیدکی جماعت معناسنه در ولیمه طوی معناسنه در الیمه
 عذاب معناسه* (طعامی کم اگر آنده حظردر* یقین بل لجه اوتدین بتردر)*
 یعنی طعام که آنک بدعتلر و حراملر واردر شکسز بلکل اول طعام اوت پارچه سندن
 یاوزدر لجه دیدکی اوت پارچه سی معناسنه در بتر صیغه اسم تفضیلدر یاوز
 معناسنه در الله اعلم قبیلندن در فن اهلینه غفی دکلدر* (اگر بولسه حرام اول لقبه
 شوم* آنی نعمت دیمه دی زهر زقوم)* یعنی بر نعمت حرام اولسه اول نعمتی پیغمبر مز
 علیه السلام نعمت دیمادی بلکه آنی زهر زقوم دیب بیوردی ناظم زقوم نك معنا سنی
 ایتوب بیوردیکه* (نه در زقوم ایرر تعذیب سختی* جمیم آستونده بتکلن در خستی)*
 یعنی زقوم نه در دیگان کسنه یه جواب اولدر که قانیغ عذاب در) و بعضیلر ایمشلر
 جمیم تموغ ننگ آستنده اوسکلن بر یفاچدر (ایمشلر اول یفاچ تیکانک کبیدر
 بارچه سی اوتدر تموغلق بنده لر آنی ییار لر اما فائده بیر مز قوله تعالی* لایسن
 ولایغنی من جوع)* (بارچه زهر لردن زهر لیرک اولسه کر کدر نته که بیوردی
 جمیع زهر هر کیز بولمس آنداغ* بیگان ننگ قارنی قاینار مس قرانداغ)*
 یعنی دنیا و آخرتده نه قدر زهری نرسه لر واردر بوز قوم کبی زهر یوقدر و دخی
 زقومنی آشاغان کسنه ننگ قارنی باقر قرانداغ قایناسه کر کدر قوله تعالی (ان
 شجرة الزقوم طعام الاثیم یغلی فی البطن کغلی الحمیم)* (اچی ننگ باری باره پاره

بولغای * علاجین بلمکی بیچاره بولغای) * یعنی اول ز قومی اچکن کسسه ننگ
 قورصاقی یانب پاره پاره بولغای نه دارو ایتر کابله این چاره سز اولسه کرک * (الهی
 کونکلمزنی بی گمان قیل * اوشال شرمه لکر دین امان قیل) * یارب کونکلمزنی
 عذابنکن و آننگ تصدیقندن شکسز ایلاکل و عذابکن دین قورقوچی قیغفل
 آچیلاین ز قوم اچب رسوای اولقندن امان قیلغل آمین (حکایت احمد بن حنبل) * (ایشکل
 احمد حنبل کا بیوم * دیدی بر بیوه زن ای هادی قوم) * یعنی حکایتک کلتور مشرکه
 ایشکل حضرت احمد بن حنبل کا کونلرده بر کون بر قاری طول خاتون کلدی (ایمش
 لر اول خاتون راضیه اسلی ایردی بغداد شهرنده ایردی غایت صالحه و صوفیه
 خاتون ایردی بیوه دیدکی طول معناسنه در احمد حنبل دیدکی لفظنک بن لفظی ننگ
 عنوف بولمقی آننگ اوچوندر ایکی اسم علم آراسنک بن لفظی ننگ حذف اولمقی
 قاعدئ کلیه در * (چراغم بوقدر اصلا ای الوغ نرخ * او کرر ایردیم ای ننگ یاریک چرخ)
 یعنی اول طول خاتون احمد بن حنبل حضرتلرینه ایدی ای الوغ مرتبه ایاسی منم ایومده
 هر کیز چراغم بوقدر شوننگ اوچون ای یاقتمسنگ اورچت جرلمن دیدی * (فرو
 کتدی جهان ایوانیدین ماه * خلیفه اوتدی مشعل برله نا کاه) * یعنی کونلرده بر
 کون جهان سر ایندن ای کتدی آندن مراد بایدی ای بتب تورغانک خلیفه
 حضرتلری منم ایوموم قاتندن فانار برله شم یاندریب کتدی دیدی * (آننگ روشن
 لغنده چست چلاک * اوگوردیم بر ایکی دم چرخم ای پاک) * یعنی اول خلیفه ننگ
 چراغی یاقتمسند تیزلک و چیلک ایله اور چغمنی بر ایکی مرتبه بوتوروب آلدیم
 یعنی بر ایکی صابلام جب چرله دم دیدی * (مکنا اول رسته م ای قطب زمانه * جواب
 آیغل حلال اولغایمو یانه) * یعنی اول خاتون ایدی یا حضرت قطب زمان منم اول
 جرلکان جم مکنا حلال بولورمو یا بولماسو دیدی بومسئله کا جواب آیغل * (امام
 ایدی بوغنائت عالمنه * چچوک زن سن مونگدیک دین غمنده) * یعنی حضرت
 احمد بن حنبل حضرتلری ایدی بوغافل دنباده چچوک خاتون سن موچیلاین دین
 قایغوسنده سن حاصل کلام موچیلاین سن آزرسه اوچون فتوی استرسن عجب
 صوفیه خاتون سن دیدی * (ضعیفه ایدی ای مقبول وافی * مننگ همزادیم ایردی
 بشر حافی) * یعنی اول خاتون ایدی ای وفادار مقبول بولنمش کمنه منم برله بر
 توغمه بشر حافی حضرتلری در . سؤال : بشر حضرتلرینه نه اوچون حافی دیب قوشاماط
 آت قویدیلر جواب اولدر حافی معناسی یالانغاچ آیاق معناسنه در زیراکه بشر
 حضرتلری آیاقنه باشماق کیمز ایدی ودخی آننگ بر کورکام عادتی بار ایردی شهر
 اچنده بول وتیزک ایلامز ایردی خلابارننگ آیاقنه منم نجاستم تیکب رنجه سونلر
 دیب شهر طشینه بازیب تیزک و بول ایلر ایدی (ایمشلر بشر حضرتلری عمرنک
 آطقه منمهدی کعبه شریفکا آلتی مرتبه بیاغ بازیب طواف ایلدی بر کون بشر
 حضرتلری آطقه منب بغداد اورامندن اوزدقتی کوردیلر خلابار آتی کورب

(حکایت احمد بن حنبل رحمه الله تعالی علیه)

عجبكاً قالدیلر ایدیلر بزلر بشرنك آطفه بندكنی كورد كهز یوق ایدی ایدی
 بو عالم كوردك شاید اولر دیدیلر چآنكه مریدلر بو عالمی كوروب آرتندن كوزاته
 باریدیلر چونكه بشر حضرتی بغداد شهرندن چقب کیتکاج بغداد پاننده جان تسلیم
 قیلدی (ایمشلر بشر حضرتی تبع تابعین دن ایددی تاریخ هجرت نك ایکی یوز
 آلمشچی یلنده چهارشنبه کون دنیا سالدی بغدادده دفن ایلدیلر حضرت امام
 اعظم قبری فاتنده دفن ایلدیلر) * (ایشندی بشر آتین کوزدین توکوب آب *
 دیدی سزگا روا یوق ای در ناب) * یعنی حضرت احمد بن حنبل بوخاتوندن بشر
 حاق نك اسمنی ایشتوب یغلاب کوزندن یاش توکوب ایدی سز لربکی الوغارغه
 آنچلاین شبهلی یب حلال دکلر دیب جواب بیردی حاصل کلام حضرت احمد نك
 بشر اسمنی ایشتب یغلامغه حکمت اول ایددی زیراکه بشر حضرتلری دینده
 کوب اجتعا ایلگوچی ایددی آنچلاین اولمق بزکا قانده اولور دیو اوزنی کیم
 کورب یغلابی * (آنکدیک مرئه نك توفراغی ای مه * بز نك دیک یوز منک ابر نك
 قانیدین به) * یعنی آنچلاین ایزگو خاتون نك آیاتی نك توفراقی ای الوغ
 کمنسه بز چلاین نامتشرع ابرانلر نك صد هزار کمنسه نك حق یولینه کافر لر ایله صوقش
 قیلب قانلرنی توکلمکدن ایزگودر دیدی * (دریغا ابر آتین بولغاب یور بهز *
 عماه برعبث چولغاب یور بهز) * یعنی اوکونچلر نك اولوسی بزکادر زیراکه
 ابرلک وصفیلق اسمنی کوناریب بولغاب یور مز لر ودخی باطل دستارنی باشمزغه
 چولغاب یور مز لر قنی بزده ابرلک علامتی دیمکدر آنداغ اولسه * (چک آرتق
 بز نك دستار مز دین * ابرانلر عار ایتار کردار مز دین * یعنی آنداغ بولسه قیقیهلی
 خاتون نك قیقیه سی بز نك باشمزغه دستار اورامقن آرتق در کوردنك که حکایتی
 یوقاریده کچدی آنداغ بولسه بزلرکا ابرلک اسمی عارلکدر قنی بزده
 ابرانلر نك ابرلک علامتی دیمکدر چک دیدکی خاتونلر باشلرینه یابارلر باغار
 خلقی قیقیه دیرلر بخارا خلقی چک دیرلر * (هوس بازاریده ای میل کوب نفس * بهک
 برله قیلب سن کردنك غفس) * یعنی نفسنك آرزولری آرتندن کوب میل ایلا گوچی
 کمنسه آشامق و ایچیک برله مویننك یوان اولغاندر ابرلک علامتی اول بولورمو
 دیمکدر کون موین معناسنه در غفس دیدکی یوان معناسنه در * (سکا سود ایلهس
 بو جسم ورنك * قیلب شرمک بر آز کیلهایمو شرمک) * یعنی انداغ اولسه سنك
 بوتن سیمر تماککنده فایده یوقدر ابرلک علامتی دکلر بوقدر نفس آرزولرندن
 گناه یولینه بارمقن او یالماسی سن دیمکدر جسم تن معناسنه در ورم اصلک ششگان
 نرسه لرا ایتورلر بونک سیمرک معناسنه در شر دیدکی گناه معناسنه در منک دیدکی
 الف معناسنه در شرمک وصف ترکیبیدر ترکی ایله وصف اولنغاندر اویات وحیا
 معناسنه در * (بولب شرمنده لک دریاسیغه غرق * ایمان و یخشینی فرق ایتکان
 فرق) * یعنی حیا و اویات دریاسنه غرق اولغوچی قیامت کوننک نه معامله ایلرسن

زیرا که دنیا ده وقت تک یمان ایله بخشی اشنی آیرمغان عقلسز باش سن دیمکر
 فرق لفظی ننگ اولگسی آیرمق و تفریق معناسه در و ایکچسی باش معناسه در
 (سچوک تللی بولب یمان سوزدین قایتمای بیانی) * کیل ای عابد اوزگنی
 ایسگل خاک * حرام و شبهه دین خلقگنی قیل پاک * یعنی الله تعالی گه قللق
 و بنده چیلک ایلکن کمسنه اوزگنی توفراق ایلکن کبی الحافلق ایسکل و دخی
 حرام و شبهه دن بوغازگنی پاک قیلغل نته که بیوردی * (آچق قوللق کشاده یوزلی
 بولغل * مروت لک ملایم سوزلی بولغل) * یعنی حقیقت صوفی و عابد اولسنگ
 آچق قوللی یومارد بولغل و آچق یوزلی بولغل و سوزگده تورغوجی و یومشاق سوزلی
 بولغل صوفیلر ننگ کورکلی اوشبودر نته که بیوردی * (بوغصلت لر موافق بولسه سنک *
 امید اولدر خدا ایم دیسه بنده) * یعنی سنک یوقارین ایتلکن شرط لرغه موافقلق بولسه
 خدا ایم دین امیدر شاید که الله تعالی سنی خاص بنده م دیسه کورک * (مسلمان
 اوغلیده بولسه سچوک تیل * آلیب کلسه بولور بر قیل بیله قیل) * یعنی مسلمان
 اوغلی ننگ سچوک تللی بولسه اول سچوک تل برله ممکن بولور کوب سرکش لر جماعتنی
 آلوب کلمک حاصل کلام سچوک تل برله نه قدر عنادلی کمسنه تی توغری یولغه
 کوندر لر قوله تعالی (وقولا له قولالینا) بوئا اشعاردر قیل دیدکی لفظننگ اولگسی
 سوز معناسه در ایکچسی سرکش معناسه در * (سچوک لفظی بیلان مورخرد مند *
 سالور زور آرژدهاننگ آغزینه بند) * یعنی سچوک سوز برله عقلی قرمسقه الوغ
 آرژدهاننگ آغزینه بند و بوغوا سالور آندین مراد بر ضعیف کمسنه ده سچوک تل بولسه اول
 تللی برله الوغ مرتبه ایالرینه اوگوت توزاقنی سالوب توغری یولغه کوندر نته که شعون
 حضرتاری انطاکیه جماعتنی ننگ بعضسنی توغری یولغه سچوک تل برله کوندردی
 (بس معلوم اولدی امر معروف صاحبنه یومشاق سوز برله خلایقنی نصیحت ایلنک
 لایقدر * (ملایم تیل بیلان بی حرب بی ضرب * بر اونی کلتور لر شرق دین غرب) *
 یعنی سچوک سوز برله اورش طالاش قیلماین بر کمسنه تی مشرق دین مغربکاچه
 کیلتور لر آندین مراد یومشاق سوز برله الله تعالی دن یراق بولغان بنده لر تی توغری
 یولغه کوندر ب یقین ایلر لر * (بوایر لر آلماین بر ایگنه و لغه * سالور لر چه گمراهلر تی
 یولغه) * یعنی سچوک تل لیک ایران لر بر آلت آلوب صوقش قیلما ی مجرد یومشاق
 سوز برله نچه م از غونلر تی توغری یولغه کوندر دیلر ایگنه معناسی مشهور در آندین
 مراد مطلق صوقش آلتینه استعاره آلتدی * (سچوک تیل بولسه قایسی حتر مگا *
 سالور کورک اکنی زیر قدم گه) * یعنی سچوک تل بولسه هر قایسی حرمتلکا
 یوقاری داغی نر سه لر تی آبات استیغه سالور * (سچوک تیل در عیب کنج معظم * عطا
 قیلغان بیلان هیچ بونهای کم) * یعنی حاصل کلام سچوک تیل عیب الوغ خزینه در آتی
 کشیکا صرف ایلمک برله هیچ کم اولمیه آنداغ بولسه مسلمانلر دن سچوک تلگنی
 قز غانماغل دیمکر * (دیمه حرفی که بولسه بی معانی * اگر تیل هرزه بولسه سن تیل آتی) *

(سچوک تللی بولور یمان سوزدن قایتمای بیانی)

یعنی اگر سن محقق کهنه بولسنگ کشیلرگه معناسز سوزلرنی سوزلامک اگر سننگ تلنگ باطل معناسز سوزنی ایتکوچی بولسه یارغالاب وتلب ناشلاغل دیمکدر تیل لفظی ننگ اؤلگسی لسان وزبان معناسنه در ایتکچی یارغلامق وشق ایلمک معناسنه در هر ایکسی ترکیدر هرزه دیدیکی لغو وباطل معناسنه در * (کلید کنج معناکم زباندنر * آنکا بر نقطه توشسه کوب زباندنر) * یعنی معنی غزینه سی ننگ آچقوچی تلدر اول آچقوچ اچنه بر کیسک آغاچ یاکه غیر ی نرسه کرسه کوب زباندنر یاکه بطریق استخدام زبان لفظی ننگ باشنه بر نقطه توشسه زباندنر هر ایکسی جائزدر * (قیلور قاتیغ تکلم اونک ایشنگ چب * سوزنک تکلب کونکل بوز غوچجه نک لب) * یعنی قاتی سوبلمک اونکغه بارغوچی اشنی صول ایلر آندین مراد بولورغه تورغان ایزگو اشنی بولماس ایلر آنداغ اولسه قاتی ویمان سوزلمک کونکلنی جراحته لی ایلر اینه ایله تکدی نرسه کبی حاصل کلام قاتیغ ویمان سوزلر کونکلنی جراحت ایلر اینه وایره ایله جراحت ایلمک کبی لکن اینه جراحتی اوکالور سوز جراحتی اوکالماس دیمکدر تکلب لفظی ننگ اؤلگسی جارح معناسنه در ایتکچی خیاطت وتکمک معناسنه در (جراحة السنان لها التیام * ولا یلتام ما جرح اللسان دیدکی بوکا اشعاردنر * (اگر سوز جانه پیدا قیلمه سوز * آتی سوز دیمکل ای مجلس انروز) * یعنی بر سوز جان راحتلندر گوچی اولسه آچلاین سوزنی یاندنرغل وکویدر کل آچلاین سوزنی سوز دیمکل ای بیلسلرنی روشن ایلمگوچی کهنه دیمکدر سوز لفظی ننگ اؤلگسی ترکیدر کله معناسنه در و ایتکچی کوندر گل معناسنه در فارسیدر * (اگر سوسنگ الوغلر ننگ ایشینی * نبات ایت تیل نبات آغرت کشینی) * یعنی اگر سن اولیا لار ننگ یولنی سوسنگ تلکنی سچوک ایله تیزلک اوزرینه اولغل حاصل کلام آنلرننگ یولنی سوسنگ بارچه آدلرگه یومشاق سوزنی بولغل دیمکدر نبات لفظی ننگ اؤلگسی اصلک بر شکر در هند ولایتندن کلور موندن سچوک معناسنه استعاره آلدنی ایتکچی تیزلک معناسنه در هر ایکسی خوارزم لغتیدر * (صوق آیفوچجه ای خلق زمانه * زمانه خوفیدن مهر ایت زمانه) * یعنی آدلرگه صوق صوق صالقون سوز ایتکچجه بوزمانه خلایقلری زبانی فرشته لری ننگ عذابندن قورقب تلبیکه مهر اورغل آدمیلرگه صالقون سوز ایتماکدن منع لنگلد دیمکدر زمانه لفظی ننگ اؤلگسی زبانی فرشته لرنی ایتورلر و ایتکچی تل ولسان معناسینه در * (چونعمان مهریده بول ایردی مکتوب * قل الحیر والافاسکت ای خوب) * یعنی امام اعظم حضرت تری ننگ مهرنده بوسوز یازلغان ایردی «قل الحیر والافاسکت» معناسی اولدر سوز ایتسنگ ایزگو سوزنی ایتکل آنداغ اولسه سوز ایتماین تیک تورغل دیمک ایردی * (صوق سوز دین بولور ایمان قرانغو * ضرردین اوزرگه یوقدر نفع برمو) * یعنی حاصل کلام آدمیلرگه صالقون سوز ایتماکدن ایمان نوری قارانغو بولور آنداغ اولسه صوق سوزنک

بر توك قدری فايداسی يوقدر موی توك وساچ معناسنه در * (بهر جای تیلگنی
صافله ز نهار * کشی تلننگ بیانی دین بولور خار) * یعنی قانقی اورنده بولسا گنده
تلگنی صووق سوزدن صقلاغل ز نهار زیرا که آدمیلر یمان تیل سیمی بله خور
اولور نته که بیوردی * (یمان تیل گاهی صار غایتور یوزگنی * توبان باشگنی
تیلر تور کوزگنی) * یعنی یمان تل سیمی برله یوزنگ صاری اولور باشگنی
توبان ایلاب یوزگنی تیلر تر اصلانه مشقتار گه اوغر اسا گنده سنکار حیم و شفقت
قولنی سوزمازلار * (یمان تیل ایکی عالمک ضرردر * گهی عصیان کیی خوف خطر در
یعنی یمان تل دنباده و آخر تک ضرری درگاه وقتده گناغه توشورر و گاه وقتده
خطرلی اورنارغه توشورر * (یمان تیل شوملغی گاه جانغه اورغای * کاهی
چانیدن اوتوب ایمانغه اورغای) * یعنی حاصل کلام یمان سوزننگ شوملغی جانغه
اورغای آندن مراد یمان سوز سببندن اولتر لرودغی شول یمان تل سببندن
کفر لیک کاتوشه رسن فی الجمله یمان تلنی قویغل دیمکدر * (مسلمان اوغلی ده بخش
قلق قیل * تلگنی خوش چرایگنی باق قیل) * یعنی آنداغ اولسه مسلمانلارغه
بخشی لق قیاب یومشاق سوزلی بولوب تلگنی خوش ایتم ب چرایگنی آچق قیل
* (آغز دین ساچ بیرینک در معنی * اگر بولماسه خاموش ایله یعنی) * بس مسلمانلارغه
آغز دین معنی انجوسنی ساچقل اگر معنی انجوسی ساچمق اولسه سولمکل تیک
تورغل آدمیلر ننگ سوزنی ننگلاغل نته کم بیوردی * (اگر بولمسه سنده سوزرگه
یتماک * نه دولتدر سکوت ایتمک ایشتمک) * یعنی اگر سنده بخش سوزنی ایتیک
حالتدن کلمسه نه دولتدر تیک توروب غیر یلرننگ سوزلرینی ایشتمک آندین
عبرتار آلیماق (السکوت غنیمه) بوکا اشعار در * (ایشتماق یوسوز بولسه بهراق *
قولاقتما آنی حلقه قیاب تاق) * یعنی سوزلرننگ بارچه سنی ایشتمک لازم دکدر اما
سوزلر ایشتمک تلاسگ قایو سوزده اوگوت ونصیحت بولسه آچیلاین سوزلرینی
قولاقتما آلقه قیاب تاقفل اصلا اول بخش سوزنی اونونماغل اننگ ایله عمل
قیلغوجی بولفل * (قولاق صالمه ولی بی معنی سوزرگه * ایشتمک قوب اویردن
اوزرگه برگه * یعنی سن کامل عقل ایاسی بولسنگ معنی سز فائده سز روزلرگه قولاق
سالهاغل بنا گاه آچیلاین فایده سز سوزلرینی ایشتمک اول اورندن اوزرگه برگه کوچکل
آچیلاین سوزلرینی تکللاماغل * (قولاق کوزدین قولسکدین پالرگدین * صورار
تانکده تمام اعضالرگدین) * یعنی قیامت کوننده الله تعالی کوزلرگدین آلیماق
وقول لرگدین و بارچه اعضالرگدین سوآل ایبار کوزک ایله نه اوچون
ناعضلرگه قارادک بن آنی قرآن غه قارامق اوچون بیر اقدیم وتلگنی تسبیح تهلیل
ایتور ایچون بیر اقدیم نه اوچون غیبت و یالغان سوزلشدک دیوبارچه اعضالر نکدن
سوآل ایلسه کرکدر * (ایشتمک نفع یوق سوزای نگوذات * آنی هم گوشه آلمای
کوشه چقی یات) * یعنی بناگاه فایده سز سوزلر ایشتمک ای نگوذاتلی آدمی انی

قولاغه آلماین بر پوجماقغه چغب یا تفل آئی تنکلامفل گوشه لفظی ننگ اولگسی
 قولاغ معناسنه در ایکچسی پوجماق معناسنه در بعضی نسخه لرده یات اورننه بات
 یازلفاندر بیه موعده ایلان اول تقدیر چه آشوقفل معناسنه در هر ایکسی ترکیدر
 * کشی سنجق سوزایتسه سن چق آندین * یماندین قاچ یماندین قاچ یماندین *
 یعنی بر کشی کلام مطعون سوزلسه آندین مراد غیبت و بالغان سوز سوزلسه اول
 اورندین چغفل اول اورنده سوز اوزاتب تورمفل بلکه قوئلکدین کلسه اول سوزنی
 منع ایلكل سوزلشمکل دیکل سنجق دیدکی کلام مطعون معناسنه در خوارزم لغتیدر
 (حکایت لقمان) * نصیحت قیلدی فرزند یغه لقمان * سنگا یاهل کشی بحث ایتسه ای
 جان) * یعنی لقمان حکیم حضرت لری اوغلی قیدر کانصیحت ایلدی بیله دیوای جانم کوزم
 نوری اوغلم هر چقان سننگ برله بر نادان سوز کاکلوب بحث ایلسه آگا آچیغلانوب
 جواب بیر مکل (ایشلر لقمان ننگ حقیقی اسمی برهان ایردی الله تعالی دوشننه خبر
 بیردی یابره هان سکا پیغمبر لک کرکمی یا که علم حکمت کرکمی دیب برهان ایدی بکا
 علم حکمت کرکدر پیغمبر لک اشی اگر در دیدی اول منم حالمدین کلهز در دیدی بس
 برهان علم حکمت فی اختیار ایلدی لقمان آنالدی لقمان معناسی کوب فکر لاکوچی
 دیمک بولور اوغلی ننگ اسمی قیدر ایردی غایت صالح کمنه ایردی * ایشلر
 لقمان ننگ یل یاشادی اوغلی ایکی یوزیکرمی یل یاشادی فلسطین یرنده دفن
 ایلدیر (ایشلر لقمان سرندیمن چقدی (ایشلر استاذدن سباق آلمادی
 الله تعالی آگا اوقماین علم لک بیردی (ایشلر لقمان ننگ بوی بکرمی آرشون
 ایردی قارا چرایلی آروق تر لک ایردی (ایشلر لقمان ننگ خاتونی ایکی
 ایردی برسی ننگ بر آیاغی بوق ایردی وبری ننگ بر کوزی صوقر ایردی یا حضرت
 نه اوچون بوچچلارن کم اعضای خاتون لرنی آلدک دیدیلر جواب ایدیکه خاتون لر
 ایرانلر دین هر نرسه ده کم بولسون یاشده وچمالک و مالک دیدی ا اگر بو ایکی
 خاتون ننگ اعضای کم اولمسه ایردی منی سومز لر ایدی دیدی لقمان حکیم ننگ عجایب
 لطیفه لری کوبدر بارونی یازمتی ایله کتاب اوزون بولور * (جواب آییغلر آنکا
 شیرین ویومشاغ * مگر بولغای چهالت غریب دین ساغ) * یعنی لقمان حکیم ایدی
 ای اوغلم آچیلارن نادان کمنه سوز کاکلوب بحث ایلسه جو ابینی یومشاغ تل ایله
 بیرکل شاید که اول نادان کمنه نادانلق غریب ندین سلامت اولور دیدی زیراکه
 نادان احمق غه قتی سوز برله جواب بیر سنک اوپکاسی قبارر حقیقت سوزونی
 فهم لمیوب قالور نتا که بیوردی * (اگر نفع ایتماسه قیلمه اعاده * بولور آیفغان
 صاری چهلی زیاده) * یعنی اول نادانغه سچوک تل برله جواب بیر دکی سوز ننگ فاذن
 قیلمسه سوز نکنی تکرار ایلمه زیرا که سن تکرار قیلغان صاین اول نادان ننگ
 اوپکاسی قبارر نادانلقی آرتور دیدی * (آگاسود ایتمه آیماغ صوابی * سکوت
 ایتیکدر آندین صونک جواب) * یعنی اول نادان کمنه کاسننگ توغری ایتماکنک

(حکایت لقمان)

فایده بیرمه بلکه اوپکسی قبار بولسه اول نادانغه جواب اولدر جواب بیرماین
 تیک تورمق جوابدر دیدی حاصل کلام نادان احمقنک صورتی سوزینه یومشاق
 برله جوابدر اگر اول یومشاق سوز ایله آنکلامسه تیک تورمق آرتقدر دیدی
 (ایکی مؤمن بر بر یلغیر قیلماق بیاننده) ﴿ کیلای مؤمن همیشه خوش عنان بول *
 مسلمان بولسه هر کم مهربان بول ﴾ * یعنی ای آنچیلاین مؤمن موحد هر دایم سن
 مسلمانلرغه خوش یاردم بیر کوچی بولغل و هر نه کم مسلمان دیگان کیمسه کاشقتلی
 اولغل * ﴿ آچلغای سن آتی کور کاندله گلدک * تواضع ایله خدمتکار قلدک ﴾ * یعنی
 نه کم مسلمانلارنی کور گاندله کل سپاگی کیمی آچاپ تبسم ایملک ودخی آنلرغه
 آچلماق ایلم خدمت ایملک خواجه لر ننگ قلمری کیمی * ﴿ ساریغ یاغندک آگنا بولغل
 ملایم * سچوکلکنی عملدک ایله دایم ﴾ * یعنی صاری مای کیمی مسلمان قرداشلر کا
 ملایم بولغل ودخی سچوکلکنی مسلمانلرغه بال کیمی دایم تانلی ایملک * ﴿ توت
 اول دوستکنی سوت اوستونک قیماق * عزیز جاننک چه کور کل بلکه بیراق ﴾ *
 یعنی سن الله تعالی اوچون بر دوستنی توتسنک اول دوستکنی سوت اوستنده
 قایمق کیمی توتقل ودخی اول دوستکنی عزیز جاننک کیمی کور کل بلکه جاننک دین
 آرتق کور کل * ﴿ خدانک بیورغندن تایسه ناکاه * بر اولرک اوشالدر قیلسنک
 آگاه ﴾ * یعنی سننک الله تعالی اوچون توتدقی دوستنک بناکاه الله تعالی ننگ بیوردقی
 قویب تائب یاوز لطفه بارسه سنک قرداشلکنک اولدر یاوز یولدن آنککلاته
 سن وایتیه سن ای دوستم نه اوچون مونچیلاین بوزوق یولغه بار رسن دیو سچوکل
 سوز برله اوگوت ونصیحت بیر کل دیدی * ﴿ برادر جسمنا جاننک یوگر سنک *
 تالقی برله اول یولدین اوگر سنک ﴾ * یعنی مسلمان قرداشنک تننه جان کیمی یوگر کل
 ویومشاق سوز برله اول یاوز یولدن دوندر کل دیمکر * ﴿ تالقی برله اولکم بولسه توز *
 سچوکلک رشته سنی ایملک دین اوز ﴾ * یعنی اول مسلمان قرداشنک این گو سوزنک برله
 توز کلمسه یعنی این گو بولغه کلمسه سچوکلک یمنی قولک دین اوز کل آندین سونک
 قانی سوز اوندا کل * ﴿ اگر چندیکه قیلسنک مهربانلق * سننک آیفان سوزنک
 کورسه یمانلق ﴾ * یعنی مسلمان قرداشنک سن ایتمک یومشاق سوز برله توغری
 یولغه کرمسه سنک ایتمک سچوکل سوز کنی یمانلق بلسه * ﴿ تبیلنک زخمی بیلان قیافل
 چراعت * او یالب شاید ایتمکی استماعت ﴾ * یعنی سن آچیغلانوب تبیلکننک چراعتلی
 سوز لری بیله کوکلنی چراعتلندر شاید اول کشی او یالب اول اشدین قایتور * ﴿ اگر تیل
 زخمی آنک قیلسه کار * قولک دین کلمسه هم ضرب ایله ناچار ﴾ * یعنی اول مسلمان قرداشنکا
 آچیغ لانب ایتمک اثر ایتماسه موندین صوکل قولنک برله اورغلنه اوچون مونداغ
 ناچار اشنی قیاور سن دیب بر آرتدید ایملک صوفیاق ایله * ﴿ بولار ننگ بار چه سیدر
 مهربانلق * ترحم در آنکایر مس یمانلق ﴾ * یعنی اول مسلمان قرداشک بو ایتمک
 اشلر نی اشلیک بار چه سی اینز گولکدر یمانلق دکلر بلکه آتی ترحم ایلب توغ

(ایکی مؤمن بر بر یلما خیر قیلماق بیانده)

یولندین چقارمقدر * (بوسعی ایتکلن بیلان اول بولسه توز * کورار ده آشنالیک رشته سن اوز) * یعنی بوقدر چقد ایلمکنک ایله اول مسلمان قرنداشک توغری یولغه کلماسه اول دوستکنی کورکان زمانده بلشک یینی اوز کل آنک ایله سوزلشکل زیر اکه اول فاسقدر فاسق برله برکه اولتورمق ایز گوعل لرنی بوزار * (ولی باطن ده شاغل بول دعاغه * آنک احوالنی سالغل دعاغه) * لکن آنداغ بولسه ده اول دوستک الله تعالی دن تلاب ایز گودعالار ایسکل اول دوستک حال لرنی الله تعالی که طابشورغل زیر اکه آخیرینی الله تعالی اوزی بلور اوزکنی صوفیدن کورب آتی چمن اهلندن کورمکل دیمکدر * (کشیم بولسه مؤمن لکده موصوف * ابرر اول قلغه واجب امر معروف) * برکشی مؤمنک اسمی برلن موصوف بولسه اول کسنه که البته واجبدر مسلمانلارغه سچوک تل برله ایز کواشکه مسلمانلرنی بیورغای ودخی یاوزلقدین منع ایلمکی * (کوزی یوق مؤمنی بارر ایدی راه * نظر قیلدک آنک آلدنک درچاه) * یعنی برکوزی یوق مسلمان یول ایله باررده قاراب کورسنگ اول کوزی یوق مسلمان ننگ آلدنک قندوغر آندین مراد نادان مسلمان بوزوق وکناه یولینه باردقین کورسنگ آتی منع ایلمسنگ * (خبر دار ایتمسنگ اولدر خیانت * قایو انصاف ابرر قایسی دیانت) * یعنی اول کوز سز مسلمانغه آلدنکده قندوغ بار ابرر کانتی ایتمسنگ خیانت ننگ الوغی اولدر بوچچالین ایلمک قایو دیانت وقایو انصاف ابرر آندین مراد برنادان کهمسه ننگ بوزوق یولغه بارغاننی کورسنگ سن عالم اولوب آکا توزوک یولنی کورکان مسنگ اوشبودر الوغ خیانت دیدی * (فغان داد اوشال بینا قولیدین * اگر قایتارمه دوزخ یولیدین) * یعنی اول مسلمان قرنداشکنی چاقریب وتوز کلک ایاب بوزوق یولیدین وتموغ یولیدین منع ایلمسنگ خیانت اولدر دیمکدر * (کشی یابسه قندوغ آغزیغه چادر * سچوک دیرسن آنکدا کنی برادر) * یعنی برکشی مسلمانلار یولینه قندوغ قازیب اوستونوی یابیب قوبسه اول کسنه نی قرنداش دیو سچوک ایتورسن آندین مراد عالم کشی بلدکی علمی برله خلائقلارغه اوکوت ونصیحت بیرمه اول کشی عالم دکلدیر بلسکه خیانت اهلی ننگ الوغیدر فی الجملة امر معروف ایلمک عالمرکه فرضد زمانهغه قاراب ساقط اولماسدر قوله تعالی (کنتم غیر امة اخرجت للناس تامرون بالمعروف وتنهون عن المنکر) الایه وقوله تعالی (والمؤمنون بعضهم اولیاء بعض یأمرون بالمعروف وینهون عن المنکر) دیدی (ودخی پیغمبر علیه السلام ایدیکه سز لر شریعتکه منکر اولغان اشلرنی کورسنگز قولوکز ایله اول اشدین منع ایلمکزلر دیدی اگر آنداغ اولماسه تلکنز ایله اولدم بولسه کوگلتکنز ایله دشمن تو توگز دیدی (ایمشلر قول برلن منع مفتی لرکه وقاضیلارغه در وتل ایله منع ایلمک عالمرکه در دیدی وکوکل ایله منع ایلمک عواملرکه در عمر بن عبدالعزیز دن روایتدر پیغمبر علیه السلام ایدی برجهاعت بر اگوننگ کناه

قیلدغینه راضی بولوب امر معروف ونهی منکر ایلمسه اول قوم بارچه سی گناهدہ
 اورتاق بولور دیدی نته که حضرت یوشع بن نون غه الله تعالی برکون وحی ایلدی
 یایوشع بن نون سن بوشهر دن چققل دیدی زیر اکه من سنگ قومئدن آلتمش منک
 یاوزلارنی هلاک ایلمن دیدی ودخی قرق مگ ایز گولردین هلاک ایلمن دیدی
 یوشع بن نون ابندی یاوزلارنی هلاک ایلمکنک حقدر ایز گولرنی نه اوچون هلاک
 ایلمن دیدی جواب ربانی کلدیکه ایز گولرنی آنگ اوچون هلاک ایلمن
 یاوزلارنگ گناه قیلدغینه رضا اولغانلاری اوچون آنلار ایله برجلسده اولتورب
 آشادیلار و اچدیلمر شوننگ اوچون هلاک ایلمن دیدی فی الجمله امر معروف
 ونهی منکر ایلمیون تور دق عالم منافقدر قوله تعالی (والمنافقون والمنافقات بعضهم
 اولیاء بعض یامرون بالمنکر وینهون عن المعروف) * ولکن امر معروف ایلمکن مرد *
 اوزی بولغای عملک صاحبی درد * یعنی امر معروف صاحبی ایلمکن سوزنک تور غوچی
 اوله ودخی آخرت اوچون قایلوبوله اکر آنداغ اولمسه کشی لرکه اوکوت بیر کان
 سوزی اثر ایلمزدر * اکر آمر ایس راسخ اشیکه * چنان تأثیر ایثار اوزکه کشیکه *
 یعنی ایز کولک که بیور غوچی کمسنه بیورغان اشیک ثابت اولوب قیلغوچی اولمسه
 آچیلاین کمسنه ننگ بیوردق سوزلری اوزکه کشی لرکه اثر ایتماسدر قوله تعالی
 (الذین یأمرون بالعرف وینسون انفسهم) الایة * بزنگدیک شرم یوق انصافی
 یوق جسم * باشنک مغز معنی یوق فروغ اسم * یعنی بزنگ کبی ایتکن سوزنده
 تورمغان اویاتی یوق انصافی یوق باشنده عقلی یوق جهانده کوبدر حاصل کلام ناظم
 رحمة الله علیه ابندی امر معروفکه بیورغان کمسنه بز چالاین اولماسون زیر اکه بز لر
 دنیاده فروغ اسم کوتاریب عالم مز دیو امر معروف ایلمکن لکن بز اول سوزمزه
 تورمق بز چالاین اولماگز دیوناظم رحمة الله علیه هضمه النفس ایتما کیدر * ایشمز در
 ریبا وحیله تزویر * قیلور آیفان سوزمز کیکه تأثیر * یعنی بز لرنک امر معروف
 ونهی منکر قیلدق ایشمز حیله و آلد اقمق اوچوندر آنداغ بولسه بزنگ ایتکن سوزمز
 هیچ بر ا کوکه اثر ایلمسدر (کوزنی حر آمدن یومانی ننگ بیانی) * کیل ای مؤمن
 اکر ترسنده بولسنک * کوزنی سفلا غیل هر قنده بولسنک * یعنی ای مسلمان کمسنه
 کلکل بیرو وعظ و نصیحتنی ایشتمکل اول نصیحت بودر قایو اورنده بولسکنده الله تعالی دن
 قورسنک اوز کوزنی غیر قرنداش خاتونلر دین سا قلاغسل و آنلر غه قارامغل
 * قوی بولسون همیشه نقطه چشم * مبادا قالمغای بالا توشب خشم * یعنی سن
 مؤمن ننگ کوز آلماسی ناعمر ملر گافارامسه قوتلی بولسون دیمکر زیر اکه آکسزدن
 یوقاری ناعمر ملر گافا توشب الله تعالی ننگ آچیغی اولمسون یا که بطریق استخدام
 چشم دیدکی لفظننگ چیم نقطه سی توشب لفظی خشم اولماسون اولسکی معناچه نقطه
 لفظنی کوز آلماسینه استعاره آلدی و ایکنچی اعتبارچه نقطه حقیقی معناسنه مقرر
 ایتولدی * نظر قیلغو خبیر ای نفس معیوب * توشوب کوز نقطه سی کور بولغانی خوب

(کوزنی حر آمدن یومانی ننگ بیانی)

یعنی بر کسنه ننگ عرام اولغان غا تونلرغه قارامقندن ایز کوز کوز آلماسی نوشب
 صور اولماقی خوبدر یا که بطریق استخدام کوز ننگ آنداغ اولغانچی کوز لفظی ننگ
 نقطه سی توشوب عو اولب لفظ کوز اولماقی خوبدر دیمکدر * (سعادتلیک نظر بولسه
 قدمه * تجاوز ایلا کاج بولسه ندمه) * آیاق آستوگا قاراغل کوزکنی ناعمر ملر کا
 قارامغل تجاوز ایلاب ناعمر ملر که قارار بولسنک قیامت کوننده او کونج سئادر یا که
 معنا اولدر یعنی ایز کوز دولتملی کسنه اولدر قارامغی آیاق یوزینه اوله که ناعمر ملر که
 قاراغاندین صونک او کونب توبه ایلا کوچی اولسه ایز کوز دولتلیدر * (اکر فان چشمه
 بولسه چشمه آینه * خطر لیک یر که توشکندین ایز ره) * یعنی بر کوز قانلی بولسه
 ناعمر ملر که قارامای تورغان بولسه ای الوغ کسنه حقیقت کوز اولدر ناعمر ملر که
 قاراغان سلامت کوزدن اول قانلی کوز هزار درجه آرتقدر یعنی سنک کوز ننگ سلامت
 اولب ناعمر ملر که قاراب لذت آلور بولسنک آزنک کوز بولغاننده فایده یوقدر
 آخری سنک آچیلاین کوز ننگ قیامت کوننده عذاب کوروب قان آلور دیمکدر
 * (نه خوشدر دین ترسند بولسه * و کر نه کسه سندن کنده بولسه) * یعنی عیب
 خوشدر آچیلاین کوز که الله تعالی ننگ عذابندن قورقوب ناعمر ملر که قارامیه اکر
 آنداغ اولسه کوز آلما سی چقمان ایز کوزدر * (خطر دین یوم کوز ننگ اوغلان خیفه *
 نیچو ککم یومدی قورقوب بوحیفه) * یعنی آنداغ بولسه کوزکنی ناعمر ملر دن یومغل
 آنلرغه قارامغل الله تعالی دن قورقوز میسن نیچو ککم امام اعظم حضرتلری یومدی
 کبی ایشلر حضرت ابویوسف یاش زماننده کورکام بیکت ایردی امام اعظم حضرتنه
 سبق آلورغه بارر ایردی امام اعظم ابویوسف فی آرتنه قویب سبق اوکر اتور
 ایردی قاراماز ایردی غایت کورکام اولدغی چون ای عزیز قرنداش آتلا که امام
 اعظم بونچیلاین تقوالکی اوچون بیکتار که قارامدی کوز فی صقلا دی بز لرده قانده
 اولدی که پرهیزک ایلمک نته که اشارة قیلب بیوردی * (یوراکم صاف ایرر
 دیب اورمغل لاف * آلا ردیک بولمغای سن کلتور انصاف) * سن ایتمگل که من
 ناعمر ملر که قاراسم ده زبان یوقدر دیب منم کونکلم صافدر دیومنم کونکلم شغوة
 طریقی یوقدر دیوز بیرا که امام اعظم کبی دکلسن ننا که امام اعظم حضرتلری بوقدر
 صوفی لقی الله کورکام یوزلی لر کا قارامقندن صقلاندی سن نه قدر صابر و صوفی
 اولسکده آنلر کبی اولمز سن انصاف ایله دیدی * (قرار ننگ قویماسنک ایلتب
 قرار ننگ * آلور شیطان زمام اختیارک) * یعنی زیر ا که سنک ناعمر ملر یوزینه
 قارامقننی قویماسنک بلکه دایم قارامقندن بولسنک صبرکنی اوزوب شیطان لعین
 اختیار تر گنکنی آلوب زناغه میل ایلامکنی ایتار کوب قارامقنک ایله زناغه توشار
 سن دیمکدر قراریک لفظیننک اولگسی نظر و قراماتی معناسنه در اکتچی صبر
 معناسنه در * (بقاسز معصیتلر گه بقاسز * نیچوک اوز جانگزرغه اوت بقاسز) * بس
 آنداغ بولسه ای آدمیلر فانی اولدی کناهلارغه قاراسز زیر ا که ناعمر ملر ننگ

یوزی نه قدر کورکام بولسه ده آندین نه قدر لذت آلسکده فانی در آنداغ اولسه
 ناعمرملر که قارامقنژده نه فایده در بلکه اوز جانگنژغه ظلم لق ایلب اوزگنزی
 اوزگن جهنم اوطنه یقاسز دیهکدر بقاسز لفظنک اولگسی فانی معناسنه در ایکنچسی
 قارامق معناسنه در ﴿ بناگاه توشسه ناعمرم که کوز کا * ایکنچسی باقماغیل زنیار
 اویوزگه ﴾ یعنی آنکسزدن بر ناعمرم خاتون ننگ یوزی کوز که توشسه زنیار آنک
 یوزینه ایکنچی بکه قارامغل زبراکه اول آگسزدان یوزینه قارامقنکده گناه
 یوقدر بلکه ایکنچی مرتبه قارامقنکده باردر ﴿ ایکنچی چونکه شهوتدن
 خطر در * نیایه کم کتاب معتبر در ﴾ یعنی ناعمرمکا ایکنچی مرتبه قارامقنکده
 غرض نه در الاشویه طریقی در ودخی نیایه دیدکی کتابده کلتورمشکه بیله دیو
 دیدیکم باقسه ناعمرم یوزیکا * قویارلر تاگده قورغاشون کوزیکا *
 یعنی نیایه ده ایدیکه بر اکو ناعمرم خاتون ننگ یوزینه شهوة طریقی ایله
 قاراسم قیامت کوننده اول قاراغوچی ننگ کوزینه اسسی قورغاشون
 قویارلر (صافی عینیه الاتک) دیدکی بونکا اشعار در ﴿ بتبدر شرعه ده
 اول صاعب بذل * کشیکم قیلسه ناعمرم بیله هزل ﴾ یعنی شرعه الاسلام
 دیدکی کتاب ننگ صاعبی یازمش بر اکویات خاتون ایله اویناب سوز لاشب
 اولتورسه لار ﴿ آنک هر بر سوزینه ای خردمند * بولور دوز خده تانمک یلغاچه
 بند ﴾ یعنی اول ناعمرم خاتون ایله اویناب سوز لشکوچی هر بر سوزی
 اوچون منک یل تموغه قالور دیدی ﴿ (اکر اول التزام ایتمسه حرامه * ینه اول نسخه ده
 تارتلدی خامه ﴾ یعنی اکر اول اویناب سوز لشکوچی کسنه حرامه قصد ایلسه یعنی
 زنا ایلسه یعنی زنا ایلامکا قصد ایلسه آنلار حقنده کنه اول شرعه الاسلام ده قلم
 تارتلب یازلدی بیله دیو ﴿ قیامت کون که دادگیر ایبارلر * آنی شیطان ایله زنجیر
 ایبارلر ﴾ یعنی قیامت کون آچیلاین زناقیلغو چیلرغه عدل حکم ایدرلر عدل حکم
 اولدر زناچینی شیطان برله زنجیر ایتمب تموغه ایلتارلار ﴿ لعین شیطان که بولغای
 دشمن شیخ * آنک برله بولور مدغول دوزخ ﴾ یعنی شیطان لعین قتی دشمن اول
 زناقیلغوچینی آنک برله برکاتموغغه کر کوزر لر دیدی ﴿ خلاصه وغزانه شرح اوراد *
 بتبدر بلکه چندین نسخه ده یاد ﴾ یعنی فتاوی خلاصه ده وغزانه الفتاویده و شرح
 الاوراد دیدکی کتابلارده یازمشدر بیله دیو ﴿ جوان خاتونکه ناعمرم ایمشدر *
 سلام ایتمک آنک منع دیمشدر ﴾ یعنی اول کتابلارده ایدیکه بر خاتون یاش اولسه
 اوزی ناعمرم اولسه آچیلاین خاتونغه سلام بیرمک حرامدر دیدی لر ﴿ بیروب بولماس
 جواب ایتمسه سلامی * ابرر عورت آنک صوت کلامی ﴾ یعنی اول یاش خاتون سلام
 بیرسه آکاسلام جوابینی قایتارمق حرامدر دیدیلر زبراکه اول یاش خاتون ننگ آوازی
 عورت و ایتمک سوزی بالطریق الاولی حرامدر ﴿ جوان خاتونکه عورت بولسه
 آواز * قیامتدر کشیکم بولسه دمساز ﴾ یعنی اول خاتون یاش اولوب آوازی عورت

من نظری محاسن امرأة اجنبیه شهوة صب فی عینیه الایک یوم القیمه (حدیثیندر)

ای در ناب ﴿ یعنی حضرت ابویزید بسطامی بر زمانده عقلینه کلکاج مرید لری
 ایدیلر یا حضرت نه سبب برله مونگ کبی هوش سز اولنکز دیدیلر نغودید کی گاه
 وقتده سبب معناسنه در غور از زم لغتیدر در انجو معناسنه در ناب خالص معناسنه در
 مدح او چون ناظم بیتده کلتوردی ﴿ دیدی بالغ بولور حالتده بر راه ﴿ کوزیمه
 بر جمیله توشدی نا گاه ﴿ یعنی ابویزید بسطامی مریدلرینه ایدی منم هوش سز
 اولماقم آنک او چوندر یاش یکت زماننده یول ایله بارده کوزیمه بر کور کام قز
 توشدی ﴿ یانب یاری دیگر صالدم نگام ﴿ چقب ایردی ایسمدین اول گناهم ﴿ یعنی
 اول کور کام قزغه ایکنچی مرتبه ایلابن فارادیم آنک کور کام لکنی کورب لذت
 آلور او چون اول زمانده فارادقی گناهم بوزمانغه چه خاطر بیدین چقان ایردی دیدی
 ﴿ ایسکه حالا توشدی اول نظاره ﴿ یورا کم بولدی قور قب پاره پاره ﴿ یعنی اول
 یکت زماننده فارادقی گناهم الحال خاطریمه توشب الله تعالی ننگ عذابندن قور قب
 یورا کم پاره پاره بولدی هوش سز صقلسز اولماقم آند اندر دیدی ﴿ مبارک آغزیدین
 کوب تامدی قانی ﴿ او شال خونیله آخر چقدی جانی ﴿ یعنی اول ابویزید بسطامی
 حضرتلری الله تعالی دن قور قب مبارک آغز نبدین فانلری تامدی ودخی اول
 کور کام ناعزم قزغه فاراغان گناهی ننگ قور قووندین جانی چقدی وشهید اولدی
 (ایشلر ابویزید باخ شهری ننگ قاتنده بسطام اتلیغ اول ننگ ایردی شیخ منصور
 حلاج ننگ مریدلرندن ایری غایت صوفی کمنسه ایردی نسلی موغ ایردی کویر اک
 قورمقی بغدادده ایردی عمر اسملی کمنسه ننگ اوغلی ایردی یتمی یاشنک قرآنی
 بلدی یکر می آلتی یاشنک علم لدن بیر لدی چهره طریقی توتار ایردی (ایشلر
 آلتیش یاشنده وفات بولدی سر قند جمیلده دفن ایلدیلر ﴿ بونگدیک یغلسه
 آنداغ نکور ای ﴿ بزنگدیک روسیه ننگ عالیکواوی) ﴿ یعنی آنداغ اولیلر قرامقی
 برله بوقدر یغلسه الله تعالی دن قور قسه بزنگ کبی قرا یوز لیکر ننگ حالی ننگ
 اوله زیرا که هر کونک نیچه با کره ناعزم لر گافارار من حالن ننگ اوله دیمکر ﴿ همیشه
 ذوقمز عیش کولوشکا ﴿ که یتماس ایر ته قیلغان توبه توشکا) ﴿ یعنی بز لرننگ دنیا ده
 ذوقمز نفس هوالر مزده و کولمکده در آخرت فکری بوقدر ودخی توبه ایلسکده
 توبه مزده ثابت لکن بوقدر آننگ او چون ایر ته برله توبه ایلسک توش وقتنه
 یتمز بورون توبه مزنی صندرب ضلالت بولینه بار زم ﴿ (اوتار دنیا اشین
 توتدق مقدم ﴿ گناه اینوقسی کوب قور قچمز کم) ﴿ یعنی بز لرن دنیا
 اشلرینی الله تعالی بیوردقندن ایلکاری توتدق الله تعالی بیورغان امر لر کا
 اطاعت ایلمدک عیب گناه لرمز کوب بولغان صاین الله تعالی دن قور قما قز آز در
 اینوقسی دیدکی کلمه ء تعجبدن بخار اخلقی ننگ لغتیدر عیب نرسه لرنی کورسه لرن
 اینوقسه دیو تعجب ایتر لرن ﴿ خدا ونده اوز ننگ سن عالم غیب ﴿ منی مسکین ده در
 هیچ سانی یوق عیب) ﴿ یعنی یارب اوز ننگ سن غیبده گی حال لری بزنی بلکوی

سن من مسكين الله يار قلنكده حساي يوق عيملرى واردر رحمتك ايله عفو ايلكل ديمكدر ﴿ گناهي بي نهايت بناك درمن ﴿ بوكون شرمناك چون شرمناك درمن ﴾ ﴿ يعنى من قلنك الله يارنك گناهي چيكسز در بودنياده كناهاك بولوب يارين قيامت كونده اوياتلى من شرمنده لفظى نك اولكى ايكي لغتدن مركبدر شرفلظى عربيدر ياوز معناسنه در منك تركيدر ايكنچيسى فارسيدر اويات معناسنه در ﴿ عبث برله قولد بين كندى وقتم ﴿ عمل مويرين ياشوردى اير مقتم ﴾ ﴿ يعنى من قلنك باطل عمل ايله البدن طاعت و عبادت وقتنى اونكاز ديم عمل كنشنى آچوبولولتى ايله اورتديم اصلاطاعت و عبادت ايلر كا المدين كلدى مهرديدكى كنش معناسنه در خوار زلم لغتيدر « اير » بولوت معناسنه در فارسيدر « مقتم » آچو معناسنه عربى در عمل مهرى نك اضافه سى لچين الهاء قبيلند ندر فن اهلينه مخفى دگلدن ﴿ جريمه بي عدد بولسه اكر چند ﴿ عجاب مغفرت ياب اى خداوند ﴾ ﴿ يعنى يارب اكر چه منم گناهم حسابسز اولسه ده يار لغامق پرده نكنى ياب عفو ايلكل قيامت كونده گناهللى قل لر كى ايلكل ﴿ يووب رحمت بيلان وجه م قاراسون ﴿ نصيب ايت بار چه نعمتلر سزاسين ﴾ ﴿ يعنى يارب رحمتك ايله يوزم نك قاراسنى عفو نك صوى برله يووب بزلر كه نعمتك كزیده سنى نصيب ايلكلى ايردنك سزاسين صفا و كزیده معناسنه در ﴿ فكر ايلمنك بيانيدر ﴾ ﴿ كيل اى آزاده واقف بول كوكل كه ﴿ كوكل بول باشچيدر قر بتلى بولغه ﴾ ﴿ يعنى اى آزاد كسنه كوكل سر لر يگه خبردار اولغل زيرا كه كوكلدر الله تعالى به يقين اولمق بولينه باشلاغوچى حاصل كلام بو طريقت يولى نك الوغ باشچيسى كوكلدر كوكل نك قوشنى الله تعالى صارى بولمقده ايلكل نته كه بيوردى ﴿ تفكر نك قوشين هيچ قيله زائل ﴿ بخل بولمغى نابيضه دل ﴿ يعنى اى اهل سلوك اولغوچى فكر قوشكنى هيچ بروقت الله تعالى دن كيتارمكل هميشه فكر نك الله تعالى ده اولسون كدورت حسد و تكبر لك ايله اولماسون زيرا كه شبرچك يومر قده فايده يوقدر آچچلاين بر كوكلده تكبر لك اولسه آنده فايده يوقدر بلغ ديدكى شبرچك يومر قه ايتور لر خوار زلم لغتيدر بونده كبر و حسد معناسنه بيضه دل نك اضافه سى لچين الهاء قبيلند ندر ﴿ تفكر مرغى دايم بولسه دمساز ﴿ اميد اولدر كه آندين اوچسه شهباز ﴾ ﴿ يعنى كوكل فكرى دايم الله تعالى يادنده بولسه اميدر كه آچچلاين كوكلدين لاجق اوچماق آندين مراد بر كشى نك كوكللى و فكرى دايم الله تعالى عشقنده بولسه اميدر كه آچچلاين كوكلدن انواع كشوفات و تجليات حاصل بولمق ديمكدر ﴿ آنكد يك بازى نى چون ايلسنك قيد ﴿ كوكل قوشلار نى قيلسه بولور صيد ﴾ ﴿ يعنى آنك كى كوكل فارچه سنى باعلاسنك آندين مراد انواع كشوفات مقاملر نى تابسنك غيرى لر نك كوكل قوشلار نى اولارغه بولور يعنى آندين مراد ذكر لر ايله كشوفات مقامى تابسنك مريد تر بيت ايلمك ممكن در اولمسه مريد لر تربيت ايلمك قانده در چان بتى ذكر تمام اولماين غيرى لر نك حالن بلمك محالدر

صوفیلرغه معلومدر * (کوئل هرگاه صلاحیتده بولسه * تابارنك قابونیتك بولسه *
یعنی فی الجمله هر نرسه لر نك حاصل اولمقی كوئلده در زیرا که كوئلنك قابواش
قصنده اولسه البته بنده آنی تابسه کر کدر مثلا دایم الله تعالی نی سومکده بولسه
الله تعالی رضالقی تابار ویاوزلار عملنی سوسه کر چه صوفی صورتده بولسه ده یاوزلار
گروهندن اولور زیرا که کوئل پادشاه وغیری اعضالار آننك عسکری کبیر
نته که بیوردی * همه اعضا رعیتدر کوئل شاه * امانلیغ بولفوجی شاه عدلین
راه * یعنی سننك بارچه اعضالارنك عسکر کبیر و کوئلنك پادشاه کبیر چنانکه
پادشاه اوزی توغری بولغه بارسه البته عسکری آننك آرتندن بارسه کرک آنچلاین
کوئل الله تعالی عشقده بولسه اعضالارده هم عشق اولسه کر کدر * (اگر سلطان اوزی
قیلسه یمانلیغ * چنان بولغای رعیتده امانلیغ) * یعنی بر پادشاه اولغان کمنسه اوزی
اوغریلق وهر املیق ایلسه آنچلاین شاه ننگ عسکرنده امانلق بولماسدر آننك کبی
اول کوئل بوزوق بولغه قصد ایلسه اعضالارده توزکک اولماسدر * (کوئل
جوش ایتماسه کوز بولغای نم * چقارمی صوقروغنه ناشماسه بم) * یعنی کنه قیلغان
وقتده بزم کوئلنك عشق خدا بله قینامسه کوز مزدن یاش کلمز در ننگ که دریا
ناشماين بیانغه صوقماسدر آنچلاین حقیقت عشق اولفوجی کمنسه دن البته الله
تعالی دن قورقونندن کوز نندن یاش چقسه کر کدر « نم » دیب اصلنك چق صوبینی ایتورلر
کوز یاشی معناسنه استعاره آلتندی بم دریا معناسنه در * (ایشتنک سن آنی دلدر
نظرگاه * نظرگاه در کوئل بر بولسه هرگاه) * یعنی سن الوغ لاردان اسرار معرفت
سوزنی ایشتنک سن قویغل اورنینه اول ایشتنک سوزنکی اورنینه قویماقنك
اولدر اول سوزنی کوئل ایلله و اعضالارنك ایشتنک سوزنک ایلله عامل بولغل
نظرگاه لفظی ننگ اولکسی کوئل معناسنه در ایکچسی قبول ایلمک معناسنه در
* یوکرسه اول کوئل کم هر طرفکه * چنان لایق بولور آنداغ شرفکا * یعنی سننك
کوئلنك هر بر طرفکه یوکرسه الله تعالی ده اولماسه آنچلاین کوئل الله تعالی
حضرتنه لایق اولماسدر آنچلاین برا کوننك کوئلی دنیا محبتده بولسه زیرا که
ایکی محبت بریرکه چولماسدر * (کوئل در سنی دیرلر خوش سبقتدر * تمامی
مرفتدر عشق حقددر) * یعنی اولوغلار ایتورکه که کوئل در سنی سبقتلارنك
خوشراقی در اول کوئل در سنی ننگ وسبقتی ننگ تمامی اولدرکه الله تعالی تانیمق
و آنگا عشق اولمقدر (حکایت) * کوئل در سن سوال ایتدیم بر ایردین *
تلفدین دیدی صورمه بویولدین * یعنی بن الله یار کوئل سبقتی ودر سنی بر
عزیز ایردین صوردم اول عزیزمکا کلام لطیف ایلله ایدی ای الله یار بوکوئل
یرندن صورمغل زیرا که کوئل بیست الله در آنداغی حالی من چنان بلورمن
صورمش کمنسه سنی شیخ حبیب الله در الله یارنك استاذیدر ودخی ایدیکه کوئل
حالی ننگ بعضی ذوقیدر اوزنك آنی تاتماين بلماز سن دیدی نته که بیوردی

به آلام بوشريت تانماغونچه * اوز نسكنى بخشيلرغه قاتماغونچه * يعنى اول
 عزيز ايدى اى الله يار بو كوئل شربتى ننگ لذتنى تانماين بلمز سن ودغى
 اوز ننگى بخشيلر مجلسنه قوشماين بلمز سن زير اكه كوئل حالى ذوقى دريتى ذكر
 تمام اولمايچمه كوئل حالى ننگ اشكاللى دن غير دار اولماز سن ديدى فى الجملة
 بو كوئل حالنى بلور كا ايكي نرسه شرطلر اول قولسكنى مرشد عالم كاپيرمك كرك
 ايكنچسى يتى ذكرنى تمام آنكلماق وموندن غيرى حالن آنكلارغه شرايطلر
 وارد باري ايتك ادب سزلكر ودغى اوز مز اعل حالدن دكلز بلكه استاذ
 نفع لردن ايشتمك بوينچه بوشر حكا تحرير ايلدك * بيت * استيانه بو قدر
 بولدى طلب * يوقار ودن يوقار ودر اول جلب * ا گر آنى اونوتسه بنك آنى * ترك
 اير مس ا گر چه بولسه چانى * برا گو الله تعالى نى بر آرزمان اونوتب تورسه
 كو نكلدن چقار يب بورسه آنچلاين كمسنه ننگ ا گر چه ظاهر ننگ جاني بولسه ده اولكدر
 بو بيتدن بلنديكه اهل حال اولدق كمنه البته ميج بر لحظه ده الله تعالى نى يادنن
 چقار ميه حقيقت ذكر قلب بودر ديديلر آنى لفظينك اولسكى حين وز مان معناسنه در
 ايكنچسى ضمير در ومفهومي الله لفظينه راجعدر عر بيجه بمعنى «اياه» در * كوئل
 بر چنده غفلت علتى پر * دوام اولدر دوام اتسم تدر كرك * يعنى كوئل مز اچنده
 غافل لك ز عمتى چوقدر اول غافل لك ز حمتينك داروسى اولدر كه دايم استاذنى
 رابطه يه آلوب الله تعالى نى ياد ايلمك زير اكه نفي اثبات ايله ماسوى الله علتى چقار
 ديمكدر دوام لفظينك اولسكى دار ومعناسنه در ايكنچسى دايم چيلق معناسنه در *
 * اوشال دمى ندم دير اهل معنى * اغزدن چقسه غفلت برله يعنى * يعنى معنى
 اهلين اولقان عزيز لر ايديلر برا گو (لا اله الا الله) ديسه آننگ معناسنى ملاحظه
 ايلسه مجرد تل ايله (لا اله الا الله) ديمكه فايده يوقدر بلكه آننگ معناسنى آلاب
 الصاق واطوا ايلاب ماسوى الله نى نفي ايليه ديمكدر نته كه بيوردى * (كوئل
 آنده همیشه قل همیشه * چان بولغاي مونگك بخشى پيشه) * يعنى برا گو الله
 تعالى يي ذكرنى كوئل ايله واعضالرى ايله مداومت ايلسه مونچلاين
 بخشى هنرلى كمسنه اولماسر بس معلوم اولندى ذكر ايتدى كمسنه اولايككن
 ذكر ننگ معناسنى كوئل ايله ملاحظه ايليه آندين صونك تلى ايله ياد ايلك قل لفظنك استخام
 واردر ودغى اهل ظر فانك اسرار ذوقيه سى واردر زير اكه اسرار طريقت ننگ
 اولى ذوقيدر و آخرى لدنى در قانده اولديكه اولنى ذكر ايلاب آخرى تفسير
 ايلمك * هذا كفى لمن كان له قلب اولقى السمع وهو شهيد (حكليت طالب ننگ
 حريص عشق بولماق ننگ بيانى) * كيسل اى صادق حريص عشق حق بول *
 كوئل يار انى برله هم سبق بول) * يعنى الله تعالى كار استلق ايله ايمان كننور گوچى
 كمسنه لكلك الله تعالى نك عشقنه حريص آنلاغوچى بولغل ودغى كوئل حالنى
 آنلاغوچى يار انلر برله بر سبقداش بولغل آنلر ايله دايم مجلسده بولوب شيخ

(حكليت طالب ننگ حريص عشق بولماق ننگ بيانى)

اولدقی کسه ننگ و اردر آننگ عبتندن آیر لمغل * اگر کر سنک طریق
 معرفتی * میسر ایلاسنک تور لوک صفتنی) * یعنی سن الله تعالی نصیب ایلاب
 الله تعالی نی تانومق مقاملرینی ودخی الله تعالی کونکله که تور لوک کشفات و تجلیات لر
 روزی ایلسه * (مقامات حقیقت ایلاسنک طی * کونکله بولماسه جز غلت حی) *
 ودخی مقامت اهل حقننگ بار چه سنی تور سگده و آنک یور سگده ودخی کونکله الله تعالی
 دوستلغندن غیر ی نرسه بولماسه بوا یکی بیت مبتدا حکمنک در * (بور ونغی دین زباده در
 طلب بول * اگر در یالر اچسنک خشک لب بول) * یعنی سن یوقدر مرتبه لر کا یتدیم
 دیو تکبر لک ایلامگل بلسکه دایم الله تعالی نی استاب یقین اولباق موسنده بولغفل
 حتی که در یافاسنده الله تعالی رضالغنی استاب آج و صوساغ اولغل بوییت خبر
 مبتدا در * (بویولننگ چونکه هیچ پایانی یوقدر * اگر یتدیم دیسنک اهلکی یوقدر
 یعنی بو طریقت بویولننگ در چه سی ننگ هیچ حدی و پایانی یوقدر اگر نصیب ایلاب
 آخرینه یتام دیوقصد ایلاسنکده ممکن دکلر آنداغ اولسه همیشه طلبنده بولغل
 * دیگل هر لحظه اللهم زدنی * دیدی حق چونکه فاطلمنی تپدنی * یعنی نه قدر
 الوغ مرتبه تابسنکده آگا آلدانب تکبر لک ایلامگل هر صولوده الله تعالی کا تضرع
 ایلب یارب آرتدر غل فایدالی ایلامگل و تکبر لر اهلندن ایلامگل دیو دایم دعاده
 یولغل زیرا که حق تعالی امر ایلادی که منی استکان کسسه البته تابار دیدی
 * طلب امرین ایشته بنده رسیدن * اوزین بلکان چان فالغای طلبدین *
 یعنی برا کوالله تعالی دن استامک امرین ایشته اوزنی بلکان کسسه الله تعالی نی
 استمکند قروغ فالسدر بلسکه نفس هو الرئیدین بیزب زینت دنیایی تاشلاب
 عزلت یولنی اختیار ایلر همیشه الله تعالی نی استار * نبی دین یوق کشیمک قرب
 بالا * آگادیدی حبیبم حق تعالی) * یعنی پیغمبر من محمد مصطفی صلی الله تعالی
 علیه وسلم دن الله تعالی که یقین کسسه یوقدر اول پیغمبر نی الله تعالی دوستم دیو ایدی
 آگاهم ایدی حق قدر می زدنی * قویار می اوز که لر بول چو چندی * یعنی اول محمد
 مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم که حق تعالی حضرتی ایت ایندر دی بیله دیو (قل رب
 زدنی علما) معناسی اولدر ای محمد ایتکل یارب یقین لغزنی آرتدر غل دیو دعا
 قیلغل دیدی آنداغ بولسه اوز کالر چان طلب و چندی قویار دیمکدر * (سپوگ
 چان شربتی تابولسه لبده * کرک کم بولسه بنده سی طلبنده) * یعنی
 آنداغ بولسه بنده لر ننگ تنده جانلری اولغونیه البته الله تعالی نی استمک
 کرک و یقین اولمقنه حاضر لنمک کرک * (بیلگنی قوتی بارده آلوب
 بیل * کونکل باغین صوغار اوتبای تر و ب سیل) * یعنی اجتهاد کتمانگنی
 آلوب قوتنک بار زمانده طلب چاهنی قازغل آندین صو چقارب کونکل
 باچه گنی صوغار غل عبرک کورلاوکی اوتمز دین بورون یعنی حاصل کلام عمرک
 اوتمز دن بورون چقدرک الله تعالی نی استا کل شاید که کمالات تاب انواع مشاهد اتفه

غرق اولور سن بیل دیدکی اصلده بر آلتیر آنک ایله یر قازر لر ترکچه
 کتبان دیر لر بونک اجتیهاد معناسنه استعاره اولندی ایکنچسی امر حاضر در بلمکدن
 مشتقنر یا که وزن شعر اوچون تکرار اولندی * (یتار یول یورگالی حالاکه حالنک
 یوری کور بر کونی کیتکلی چالانک) * یعنی فی الحال دنیا ده ترک زمانه قوتنک باردر
 ز نهار الله تعالی یولنده اجتیهاد ایلا کل زیرا که بر کون عزرائیل علیه السلام کلوب
 حالکن یازد رب اولب آخرت یورطینه عمل سن کتمکلسن دیمکدر * (بوررکا فالماسه
 وقتیلر درمان * ایمکله فالماسون تا اچسک آرمان) * یعنی بنا کاه دنیا ده الله تعالی
 سفرینه باررغه درماننک فالسه قوتنک بارنچه ایمکلانب مشقت چیمکل حتی طاعتنک
 علی قدر قوت بولسون آخرت یورطینه بار دقنکده کونکلنکده اوکونچ فالماسون
 اوچون آرمان ترکی لغتیدر اوکونچ معناسنه در * (ایمکلاب قوتی هم کیتسه قولدین *
 اوز نکنی سوده هر کیز قاله بولدین) * یعنی الله تعالی یولینه مشقت ایله باررغه
 قولدین قوتنک کیتسه اوز نکنی اول یولغه طاقت قدری سورکل غیری اعضالرنک
 ایله اجتیهادنکی تام ایلا کل * (یتوشماس سوده لورگه هم چالانک * کوزنک تک یولغه
 تابتکونچ حالنک) * یعنی بارچه اعضالرنک ایله الله تعالی یولینه سودر لرگه طاقتنک
 بولسه کوزنکی تکب قاراب اول بولده بولغل حالنک یتد کچه اول یولغه یورکل ز یرا که
 طاعت طاقت قدریدر * (کوزگ هم بولسه بولسون کوکلده * بومطلب برله جان
 چقسون بویولک) * الله تعالی یولینه باررغه کوزنک قوتی بولسه کونکل قوتی
 برله الله تعالی یولنده بولغل الله تعالی فی استمک برله جاننک برله جاننک تنکدین
 چقسون زیرا که آخری عبادت قلبدر حاصل کلام بوابیاتلر اشارت ایلدی که کرکلن
 یولنکده برک بولغل دایم الله تعالی فی استمکده بولغل نه قدر سرخا بولسکنک طلب
 یولنی قویماغل * (اگر موند اغ طلبک چقسه جاننک * اولانسه باقی ایوگه جسم
 جاننک) * یعنی الله تعالی فی بقاریده ایتمکلان روچه استیک ایله جاننک چقسه
 منگولک یورتنه تننک ایله جاننک واصل بولسه * (امید اولدر غدا یم دیسه بنده *
 کلاکلان مقصودکنی بیرسه آنده) * یعنی آنچلا ین اجتیهاد ایله تورمقکندن امیددر که
 شاید الله تعالی حضرتی سنی قلوب دیو ذکر ایلسه کرک ودخی نه تله کان مقصودلرگ
 باردر آتی هم بیرسه کرکدر (حکایت دنیا مکاره ننک بیانیدر) * کیل ای خائف
 اولوم ننک یادین ایتمکل * کنار منزل ننک استعدادین ایتمکل * یعنی ای الله
 تعالی دن قورقوچی بنده دایم اولمک ننک یادنی ایلمکل آخرت یورطنه کتیاکنی
 وآننک یراغنی ایلمکل آننک یراغی اولدر دایم عبادته بولمقدر * (لبن ترمی تروپ
 مرقدلبن خلق * قویارموسن تفکر یانینی غلق) * یعنی غلابقر قبرنکا کرپچ
 یاهمزدن بورون دنیا فکرنلرنی چقارغیل وآننک اورننه آخرت فکرنلرنی قویغل حاصل
 کلام اولمسن اول توبه واستغفار ایلمکل دیمکدر لبن لغتی ننک اولکسی کیرپچ
 معناسنه در ایکنچسی قبر یقاسی معناسنه در آنسین مراد اغزیدر * (یغیب هیمه

(حکایت دنیا مکاره ننک بیان)

و همیه قیلهای آنک * یا تبیسن اوستینک غفلتی بنک * یعنی گناه اوتوننی چیوب
 آندین توبوغ اوتنه توشارکنی فکرمه یین دنیا ده غافلک ایله یاتب سن دیمکر
 هییه لفظی ننگ اولگسی حطب معناسنه در ایکنجسی فکر معناسنه در یعنی اول
 اجل اوقی برله جیه سنی قورب بزلرکه سویالب آتماغه تورادر آنداغ بولسه
 گناهلرکدین توبه ایلاب یانغل و قایتغل دیمکر اویانب لفظی ننگ اولگسی
 طرف معناسنه ایکنجسی تیقظ معناسنه در * (اویانسدین بورون اور تنسنگ
 ای قل * مباده بولمغای کل اشلرک کل * یعنی اولب اویقوک آچلمز دن بورون
 توبه واستغفار ایلکل گناهلرک اوچون اویانسنگ و توبه ایلسنگ شاید که پارچه
 اعمال لرک کل اولماسدر حاصل کلام دنیا ده وقتده گناهلرکدن توبه ایلسنگ آخر تکا
 بارغانک فایداسز اولماسدر بلکه الله تعالی سیئات اورنینه حسنا تریاز سه کر کدر
 کل لفظی ننگ اولگسی بارچه معناسنه در عربی در ایکنجسی کل رماده معناسنه در اندن
 فاید سز معناسنه استعاره آندی * (بورنغه بادغم تیکهای بورنراغ * اوزکنی قیل
 هوس سکرانیدین صاغ) * یعنی سننگ بورنونا قایغو و حسرت اپیسی کر مرزدن
 اول گناهلرکدین توبه ایلاب نفس هولارکدین واننگ ایسر کلکندین اوزکنی
 سلامت ایلکل حاصل کلام آخرت قایغوسی کل مرزدن بورون دنیا ده وقتک گناهلرکدن
 توبه ایلکل دیمکر * (باشماسدین بورون سونکا ککا پوست * اولم برله اوزکنی
 ایلکل دوست) * یعنی اولم جلادی عزرائیل علیه السلام سونکا ککا یا بشوب
 جانگنی آلمز دین بورون یا که اولب تیرش سونکا ککا یا بشماسدین بورون
 اولم ایله دوست اولغل دیمکر * (یقین بیلکمنی کوبراغ ایلسنگ یاد * بولور
 دوستک سننگ ای آدمی زاد) * یعنی شکسز بیلکل کم ننگ ذکر فی کوب توتسک
 حقیقت سننگ دوستننگ اول بولور یعنی اولم ننگ ذکر فی کوب قیلسنک جان
 چقغانده سهل اولور (ایشلر عارفلر اولمنی صولوصاین یاد ایتلر عمل قیلوچی
 عالمر هر کونده بر مرتبه یاد ایتارلر اورتیه عالمر جمعه ده برگز یاد ایتارلر آرخن
 عالمر آیده برگز یاد ایتارلر اما عواملر عمریننگ آخرنده یاد ایتارلر اما بو
 آخری اوچ گروهننگ حالی زوال ایمان دین خوفلری وارد نعوذ بالله زیراکه
 اولمنی یاد ایتدکی کمسنه البته نفس هولرندین و ایرانلر ننگ غیبندین منع
 اولوب اوز اصلاحنده بولسه کرک (اکثر و ذکر هادم اللذات) دیدکلری بونا
 اشعار در * (بلور هر آدم اوغلی بولسه اویاغ * وطن ننگ اصلی سیدر بزگه توفراغ *
 یعنی هر آدم اوغلی بلور که اگر کونکلی غفلتدن اویاغ بولسه حقیقتک بزلرک
 اصل یورتمز توفراغ دیو آنداغ حالنی بلیکن کسه لر البته دنیا زینتندن بیروب
 اوز اصلاحنده بولسه کرک در * (یقین بیلکل جهان پر خطرگا * کلوبیز بر نپه سودا
 ایتراک) * یعنی شکسز بیلکل ای آدمیلر بزلر یوقدان وار اولوب تولوغ خطرلی
 دنیاغه کلک کلهما کمز آنک اوچون در بز آخرت سوداسی اوچون کلک نفسلر مز

نتاك كه بيوردى * (اوتار ديب ياتمغل قانغه بويالب * (اويانب لطيفه اولتور
 سويانب) * يعنى الله تعالى بنم گناهار يمني بارلغار ديوا صرار ايلب گناه قانيغه
 بويالب ياتماغييل بلسكه غافل لىكن اويانب توبه ايلسكل الله تعالى نك رحمتينه
 سويالب اولتور غييل عمل ايلب قبوليتنى اوزينه طابشور عيل ديمكر * (اگر چه
 لطفى كو بدير قهرى هم بار * باشنك گر كو كايته سه قل سن اى بار) * يعنى ايندى
 عزوجل نك رحمتى كو بدير قهرى هم بارد لىكن رحمتى قهرندن غالبدر اگر چه
 باشنك كو كلر گه يته سه ده آخرى قل اولغانلر نك اشى البته زار يلق اولسه كركدر
 * (سننك آلدنكه در چندان خطر دين * چيون غافل يور رس خوف ايتار دين) * يعنى
 سن مسكين بنك نك آلدنك كوب خطر يرى باردر آچلاين كوب خطر لردين
 قور قماين چوك غافل يور رس * (عنایت قیلسه حق اولكان زمانك * اوزسه
 نور ايمان برله جانك * يعنى الله تعالى سكا عنایت و ياردم قیلسه اولكان وقتك
 ايمان نوری برله جانك تنك دين چقهسه * (جواب قبرنى بير سنك چوبهرانى * قيامت
 كونگه قويسه يوزلر نك آق) * يعنى الله تعالى نك ياردمى برله گور سؤالنسى
 تو غريلق ايله منكر و تكبر گه جواب بير سنك و كنه قيامت كونك قبر گدن قوبقاندن
 يوزلر نك آق بولوب قويسه * (تراز و گه آغر كلسه ثوابنك * اگر اول ايلسكلن
 كلسه كتابنك) * يعنى حساب يرنك ميزانك عمل لرك آغر كلسه و دخی عمل دفتر نك
 اولك طرفك دين كلسه * (جهنم اوستيدين اوتسنك سلامت * بهشت جاويدان قیلسه
 كرامت) * يعنى صراط كو پورندن يغمای سلامت اوتسك متكولك اجماخ بورطنى
 الله تعالى روزى ايلسه * (بولار دين اوتماين اى آدمى زاد * چوك فارغ يور رس
 خرم و شاد) * يعنى بوايتلگمان مذكور خطر لردين قور تلهماين اى ادم اوغلى
 دنياغه چه آلدانوب شاد يور رس آنداغ بولسه آلدنكه خطر لر كو بدير اوينار
 كولر اورون بودنيا دگلدر نته كه بيوردى * (جهان كولكوبىرى ايماسدر اى قل *
 اگر بالكل خطر دين اطلانك كول) * يعنى آنداغ بولسه بودنيا اوينامان و كولك
 يرى دگلدر قمانسكه بوايتلكل خطر لردين آطلاب اوتسنك اجماخ غه كركاچ
 اويناغيل و كولكل ديمكر * (قضاغه راضى اولوب و بلاغه صبر ايلمك بيانى در
 * (كيل اى بنك اوزكنى سال خداغه * قضاغه راضى بول صبر ايت بلاغه) * يعنى اى
 آچلاين بنده اوزكنى اختيار جزاك ايله خداغه صالحيل ساليقنك اولدر اول معشوقنك
 حكمنه و بير كان بلالرينه صبر ايلكل جزع و فزع ايلسكل نك كه مشارقه كلتور مش
 الله تعالى پيغمبرينه خطاب ايتدى بييله ديوا گر بزلر نك نعمتلر مزگه شكر ايلسه
 و كلدكى بلالر مزگه صبر ايلامسه ايتكل آچلاين قل بزلر نك بير مز ايله كو كمز آراسندن
 چقسون باشقه تنگرفى استاسون ديدى اى عزيز آكلا كه قضا ايله بلانك فرقى
 اولدر قضا ديدكلرى الله تعالى نك ازل كوننده بنده لريكه اندازن ايلب لوح
 المحفوظلر باز عانيدر آنى قضا دير لر قچانكه اول بنده عالم هيولى دن عالم صوره كلسه

بیاقی اندازه ایلاذکی قضا بوبنده ننگ باشنه اوغراسه آنی بلادیر لر (ایملر
 الله تعالی لومنی قزیل یافوتدین یر اتدی آنده اوچ سطر واردر اولگسنی علم الله
 دیر لر ایکتچیسنی علم کر ویون دیر لر اوچوچیسنی علم ملائک دیر لر اولگی سطر ننگ
 بر حرف قاف طافی قله لر ی کبی در آنداغی حکمنی هیچ کر ویون وسائر ملک عواملری
 مطلع اولمز لر ایندی عز وجل بندلر یگه مقدر زقنی و بلالری علم کر ویونه توشر
 کر ویون آنی کور ب فهم لاب علم ملائک کا توشر ر آندین صوگ بار چه فرشته لر
 جماعتی بنده لر ینه نه کلورینی آندین بلور لر شوننگ اوچون زمان قدیمه شیاطین
 جماعتی کوک یوزینه چقب فرشته لر ننگ سوز لکان سوزنی ایشوب یر یوز ندا کی
 فالپی ومنجم لر کا خبر بیر لر ایسی ایسی بزلرننگ سیدمز وجودغه گدی آنلری
 فرشته لر یولوز لر دن اوت آلوب اول لعین لر نی آثار لر قوله تعالی (ویقذ فون
 من کل جانب دخورا) الایة * (یقین بل بند بولسه اصل اسمنگ * خدا ننگ ملکی
 بولسه جان وجسمنگ) * یعنی شکسز بلکل اصلیه اسمنگ بنده در ودغی تنگ و جاننگ
 ایندی عز وجل ننگ ملکی در آنداغ بولسه * (آنکدر مال وملکی هر نه باری * نچوک
 قیلسه اوزیننگ اختیار ی) * یعنی سننگ مال لر ننگ ونه ملک لر یگ واردر بار چه سی
 خدا ننگر آنداغ بولسه اوز ملکنده اوزیننگ اختیاری واردر سننگ استقلالا
 ملکننگ یوقدر آنداغ بولسه صبرلق ایسلک زیر اکه بنده مجوردر * (بویون
 سونخل نچوک کم قیلسه فرمان * بولور می بنده ده هجت ودر مان) * یعنی زیر اکه
 آنداغ بولسه خدای تعالی نه تور لوک حکم ایلسه ده حکمنه بویونکنی سونخل زیر اکه
 بنده دیدکی ده هجت ایلمک اولمز زیر اکه عبد استقلالا تصرفدن مجوردر بلسکه
 دایم مولی سی حکمنه راضی بولور زیر اکه معشوقننگ خور لامقی الوغ صیلامقیدر سنی
 سومسه سننگ ایله بولوشمز ایردی (بیت) پای کوپان دست آفشان در بلا * ناز ناز ان
 ر بنا امییتنا * (کشیکم بولسه راضی قضاغه * اگر صبر ایتمسه کلکان بلاغه) *
 یعنی بر کشی کلکان بلاغه صبر ایلمسه و خدا ننگ اندازه قیباغان قضا سینه راضی
 بولسه بویوت مبتدا در تأمل * ینه شکر ایتمسه حق نعمتی غه * چنان لایق بولور
 بنده آتیغه) * یعنی خدای تعالی ننگ بیر کان نعمتلرینه شکر ایلمسه آچیلاین
 کمنه بنده لک اسمنه لایق دگلدر زیر اکه بنده اولدقی کمنه البته مولی سی ننگ
 حکمنه راضی اولور مصراع آخر خبر مبتدا در * (خداغه هر اشک قیلسنک حواله * بولور
 جنت بواولتورغان قواله) * یعنی بر بنده بار چه اشنی خداغه طا بشورسه کلکان
 بلالرینه چزع و فزع ایلمسه ودغی بیر کان نعمت لر ینه شکر ایلب تورغان بنده گا
 بار چه یر یوزی باقمه اولور اگر چه فروغ بول خانه سنده اولتورسه ده حواله تابشور مق
 معناسنه در (حولت الدین علی زیدای سلامت قواله کچراک ایوننگ اسمی در
 مساکین جماعتی در یا یقاسنه بنا ایار لر هر کمنی کورسه لر در یادین صو آلوب
 صوغار لر حسبته لله اوچون اما مونده مطلق یر یوزی معناسنه در ترکمان لغتیدر

* کونکله قالغای دنیا غینکین * آلورسن بهره او تکلن دمنکین) * یعنی
 آچیلاین کسنه کونکله دنیا قایغوسی یوقدر اچیلاین صبر ایتدکی کسنه عدلرندن
 فایک آلور * (قایوقلفه میسر بولسه بو حال * اگر آغواچریک گای آنی بال) * یعنی
 موچیلاین حال یر بنده ده بولسه بلالرینه صبر ایلسه نعمتلیرینه شکر ایلسه آچیلاین
 بنده اگر چه زهر جامنی اچسه ده بال کبی اولور مردانه قدر بلالرگه اوغراسه طوی
 آشی کینی کورر بونی رضالق مقامی دیر لر * (خدا ننگ کنجیدین بولسه بو بیخشی *
 رضا جوقل آنی کورماسمی بیخشی) * یعنی بوکلدکی بلا و قضالرخدا ننگ در گناهندن
 سنا تشمیلیق اوچون کنگاندن بس آننگ حکمتندن غافل سن بس رضالق استگان
 کسنه البته اول کلدکی بلالری بیخشی کورمک کرکدر زیر اکه الله تعالی ننگ
 بنده لریغه بلا بهرمکی نجر به او چوندر خصوصاً بزنگ امت کادر شوکل اوچون خطاب
 تخصیص ایله بیوردی قوله تعالی (ولنبئو تکم بشی من الخوف والجوع ونقص من الاهوال
 والانفس والشهوات) فی الجمله بلالرگه صبر ایلیک اولو العزم جماعتی ننگ
 اشی در (حکایت عبدالله انصاری رضی الله عنه) * (غلامی آلدی عبدالله انصار *
 دیدی ای قل آتکنی ایله اطیار) * یعنی حکایتارده ایملشر عبدالله انصاری حضر تلی
 بز قل صابوب آلدی اول قلفه ایدی ای یکت اسمگز نه ترردیدی) ایملشر عبد الله
 انصاری مدینه شهری ننگ ایردی آتاسی انصاریدن ایردی غایت کونی مسلمان
 ایردی واوزی صحابه لرنگ اولوغندن ایردی غایت بای ایردی ایملشر مدینه
 جماعتی اچنده اول زمانده عبدالرحمن بن عوفدن بای کسنه یوق ایردی آندن
 قالا عبدالله انصاری ایردی احد سو قشنده شهید اولدی آلتمش اوچ باشنده
 وفات بولدی دیملشر * (دیدی ای خواجه سن قویسنک قایوآت * بنم آتم او شالدر
 ای نکوذات) * یعنی اول قل جواب بیردی ای خواجه سن قایو اسمنی قویسنک
 منم اسم اولدر دیدی * (دیدی ای قل سورسن قایسی خوبراق * دیدی سندین
 نه تیکسه به در ای پاک) * یعنی عبدالله ایدی من سنا اسم بیر من لکن قایو اسمنی
 سورارسن دیدی قل ایدی سن قایو اسمنی سووب قویسنک اول اسم مگا لایقدر
 * (دیدی قایسی ایرر کونکسگده مرغوب * دیدی سن قایسنی بیرسنک او شال
 خوب) * یعنی عبدالله ایدی ای قل قایو اسم کونکسگده سوکلیدر من آنی قویار من
 دیدی قل ایدی سن قایو اسمنی سووب قویسنک اول اسم مگا خوبدر دیدی * (دیدی
 ای قل نه در کسبنک وکارنک * دیدی هر قایسی بولسه اختیارنک) * یعنی عبدالله ایدی
 ای قل نه تورلوک کسب ونه تورلوک اش بلورسن دیدی قل ایدی سزنگ اختیار کرده در
 نه کسب گا قوشسگز آنی اسلامیون چارامز یوقدر دیدی * (دیدی باری قیلورسن قای
 هنردین * آقزدی اشکین اول قل چشم تردین) * یعنی عبدالله ایدی ای قل سن
 نه تورلوک هنر بلورسن دیدی قل بو جوابنی ایشتدی کوز ندین باشلر آقزوب
 یغلاب ایدی * (دیدی ای بیخشی لرننگ شهر یاری * بولورمی قل دیگان ننگ

حکایت عبدالله انصاری رضی الله تعالی عنه

فقیرین فقیر کور ملک یاران

اختیاری یعنی قل ایدی ای ایز گولر ننگ پادشاهی قل دیدکی کهنه ننگ
 اختیاری اولماسدر خواجه سی نه یر گا امر ایلسه بوین صونهای چاره سی یوقدر
 * اگر امر ایلسنک هر قایسی یوزگه * نه در چاره بوین سونماقدین اوزگه * یعنی
 سن بزلر کا هر قایو کسب و هر کت ایلر کا بیور سنک بز بنک ننگ چاره سی یوقدر سن
 قوشقان اشنی یرینه کلتور ماین دیدی * (اشتی خواجه اول قل ننگ سوزینی *
 یقلدی یر که اوردی اوزنی) * یعنی عبدالله بوسوزنی ایشتمدی سوزی ننگ قایو
 طرفدن ایتدکنی بلدی موندین صوننک اوز اوزنی یرگه آتوب هوش سن بولدی
 * یقاسون چاک ایتوب دیر ایردی آنک * ای عبدالله که کوردنک فعل بنده * یعنی
 عبدالله هوش سن اولوب یقاسون یر توب یقلدی شول زمانده اوزینه اوزی ایتور
 ایردی ای عبدالله مسکین کوردگنی بنده چیلک فعلنی حقیقه خداغه بنده اولدی
 کسنه بوقار اقل دین عبرت آلمق کورک دیر ایردی نتا که بیوردی * (اوزنئی سال
 خداغه جز وکلدین * طریق بنده لک اوگران بوقلدین) * یعنی ای عبدالله سن
 اوزنئی کچکنه ایلب خدا ننگ امرینه بوین سونغلنتاک که بوقلدین عبرت آلدنک
 دیدی وکنه بنه لک یولوننه قاعده و قانون بوقار اقل دین اوکران دیدی (ایشلر
 عبدالله انصاری قلنی آزاد ایلدی عزلت لکنی اختیار ایلدی بارچه مالنی
 مسکین لر که صرف ایلدی (فقیرلرنی فقیر کورمهک بیان) * کیل ای ناظر مسلمان
 بولسه هر بار * نظر قبلمه حقارت برله زنهار) * یعنی ای آنچلاین توغری کوز ایله
 باقوب عبرت آلوچی کهنه زنهار مسلمان اولغان کهنه که مسخره کوزنک ایله قارمغل
 یعنی مسلمان اوغلندین حقارت و مسخره ایلمکل * (فقیرنی بلما کم دنیا ایلی دین *
 حدیثی کلدی پیغمبر تلیدین) * یعنی سن فقیرلرنی دنیاده زبونلر در دیومسخره
 ایلمکل و آنلاردن کولما کل زیراکه فقیرلر حقنده پیغمبر مز تلندن حدیث کلدی
 بیله دیو * (دیدی الفقر فخری یعنی اولشاه * نچون آرتق کورارسن حشمت وجاه) *
 یعنی پیغمبر مز فقیرلر حقنده ایدی فقیرلک منم مقتان اچاق هنریم در دیدی آنداغ
 بولسه فقیرلرنی نه اوچون آرتغه قویوب اعتبار ایله مز سن ای آنچلاین عسکر
 و مرتبه ایاسی کسنه دیمکر حشمت دیدکی عسکر معناسنه در جاه مرتبه ایاسی
 معناسنه در مناداسی یوقدر * (عمل در بخشش قلارننگ کمالی * و رع در حشمت
 وجاه و جلالی) * یعنی بخشش قلارننگ کامل لکی عمل صالح برله در ودخی برهیز لک
 ایلمک الله تعالی ننگ آچیغنی سونددر آنداغ بولسه فقیرلر که تکبرلک ایله نل
 * (ایباس دنیاسی بولغان برله محبوب * حساب آخرت کم بولغانی خوب) * یعنی
 دنیاسی آرتلق ودخی مال و منال کوبلکنی الله تعالی قاشنده سوکلیک اولماغه
 دلیل دکلدن بلکه تقوی لکدر زیراکه فقیر اولدی کسنه ننگ آخرت یورلنده
 حساب آز بولور * (اکر به بولسه بولغان برله مالی * که قارون بولغای ایردی اهل
 حالی) * یعنی مال کوبلگی برله ایز کولردن بولسه ایردی قارون لعین اهل حالدن

اولوب خداغه يقين بولور ايردى * (قواندى نچه كون دنيا اوييخه * يباردى مالى
 برله ير قوييغنه) * يعنى اول قارون لعين بر نچه زمان دنيا سايرينك قواندى آخري
 ير كون ايندى عزوجل اول لعين نى مالى برله ير قويننه يباردى قريبندن ير ائق بولوب
 كافر لردن بولدى * (اگر دنياسى يوقدان بولسه اير خوار * شهيد كه بلال اولماس
 ايندى يار) * يعنى دنيا مالى و مالى يوقلقدن ككشى خور بولسه ايندى پيغمبر مز
 شهيد عليه السلام غه بلال حبشى يولداش اولماس ايردى بس بلنديكه اوزينه
 يقين لوق مال برله دگكدر نچه مال ايلارى خدا دين ير اوق اولديلار و نچه فقير لر
 اوزينه عاشق بولوب ديوانه بولديلار * (محمد كم نبي لر كه ايندى تاج * عطا قيلدى
 خدا اول ككجه معراج) * يعنى پيغمبر عليه السلام بار چه پيغمبر نيك باشچيسى ايردى
 كونلرده بر كون ايندى عزوجل اول سيد كه معراج توننى عطا قيلمى دور تچى كوككه
 ايرشدى * (مقام سدره كه ايندى اوينك * بلال نعلين صوفى كلى آنك) * يعنى پيغمبر مز
 عليه السلام معراج توننده سدره المنتهى كه ايردى تون يارمى ايردى بلال رضى الله
 عنه طيارت توزوب مسجد كه چقدى شول زمانده پيغمبر مز سدره المنتهى يغاچى
 توبنده ايردى آكسردن قولاقنه بر آواز كلى ير يوزى سلكتور ايردى ايندكه يا
 قزنداشم جبرائيل نه حال بولدى كوك يوزى و ير يوزى سلكتور دينى جبرائيل
 عليه السلام ايندى اى شهيد بلال مسجد كه بارغه چقدى آنك باشماق آوازي در
 ديدى بر لر آنك تقوى لقى هيبتندن قالتورار و كوك آنك عشقندن تحرك
 ايدر ديدى پيغمبر مز ايندى بلال نى كورر ايردم ديدى كوك قبوغنى آچدى
 پيغمبر مز اوز كوزى برله بلال نيك مسجد كه باردقنى قاراب توردى بلال مسجد كه
 بارب يتكچچى ير قالتزاب توردى حال بوكم بلال دنيا ده فقير كمسنه ايردى تقوى
 پارسا ايردى صحابه لر آراسنده ككش قلوب ايردى (ايشار بر كون عمر
 رضى الله عنه ايوننده يومر قه آلدى يومر قه نيك آغنى اوز آلدينه پشوردى وهم
 صار و سنى اوز آلدينه پشروب آشادى مسجد كه باردى تون يارمى ايردى كورديكه
 مسجد اچنك بلال اولتورر عمر رضى الله عنه سلام بييردى بلال رضى الله عنه آنك
 سلامنى آلمادى عمر رضى الله عنه ايندى نه اوچون عابك آلما دنك بلال ايندى
 كوكلنك ككش علامتى كورينه در ديدى عمر رضى الله عنه ايندى حاشا لله
 بونه حالدر ديدى ايكي نيزى ايله چوگب بلال قارشوسنه اولتوردى ايندى ياولى
 النعمة بزلرده ككش علامتى بولسه آندين فلاوز اولوب آندين بزنى چقار غل
 ديدى بلال ايندى ياعمر پيغمبر مز عمر نده ايكي تورلوك نعمتى بر يولى يمادى
 و آنى ايشلمكه قصد ايلمدى اوز كه معلوم درس بو تونده يومر قه نى ايكى تورلوك
 ايلدك برى آرتندن برنى بيدك كافي دگكلى در بر تورلكنى ييب قناعت ايلاستك
 ديدى شول اچلتن كوزكل دائره كه حناس گيزدى كونكلنكن ايتنك ايرته برله
 هم مونداغ نعمتى بيالم ديدنك عمر رضى الله عنه صدقت با بلال ذيب مسجدن چقب

آشاغاننى قوصدى و طهارتنى كىرى قايتارب ينه بلاه كدى سلام بىردى بلال
 و عليك آلدى * (بلا و فاقه غه صبر ايتكان انسان * ديانت ملىكى در اول مرد
 ميدان) * يعنى بلالرگه و آچققلار غه صبر ايلامك دين ملىكى نىك * كالملى در اى
 بلكو آدم اوغلى * (اگر چنديكه بولسنىك بى بضاعت * سليمان بن اكر قيلسنىك
 قناعت) * يعنى اگر چنديكه دنيا يوزنىك هيچ نرسه گ بولسا ساده قناعت ايلاسنىك سليمان
 پيغمبر كى باي اولورسن زيرا كه بايلىق قناعتك در * (قناعتك كوكللر نىك صفاسى *
 قناعت بار چه علت نىك دواسى) * يعنى قناعت ايلامك كوكللر نىك صافا عيبدردى قناعت
 ايلامك بار چه كوكل زميتىنىك دار ويدر * (قناعت كم طيب هر كسكدر * قناعت اهليكا
 آغو عسل در) * يعنى قناعت ايلامك هر بالقاولقنىك دار وى در ودى قناعت ايلامك زهرى
 نرسه لرگه بال كى در * (براونىك حكىمى يتسه شر قدين فر ب * براونىك باشيفه
 مورى قىلور هر ب) * يعنى بركمسته شاه اولوب مشرقن مغرب كا حكىمى يور سه
 وبرى زبون بولوب فرمسقه آننىك ايله صوقش ايلاسه آنكا غالب اولسه * (اجل
 جلادى كو كسين ايلانچ چاك * بولور هر ايكلاسى كورمكندك) * يعنى بوايكى
 كسه نىك كوكرا كلرنى اجل جلادى يارسه مراد عزرائيل عليه السلام جانلرنى آلسه
 هر ايكسى كورمك تيك اولور لر شاه اولدى كى كمسته سى شاه اولدى قى كورمك
 كى اولور و بر فرمسقه صوغشنى كورمكندك اولور هر ايكسى بريتىك قار توفراق
 بولور اصلا فرقى اولمز * (براونىك نقره و تلاسى مل مل * براو كور كلنى يوق
 عمرنده بر پل) * يعنى بر بنده سى نىك كوشى و تنك سى طولو اولسه و بر اونىك
 عمر نك بر آنچه كور كلنى بولسه يعنى هيچ نرسه سى بولسه * (موى ملس ديمه تا گلا
 آنى باى * بولور هر قايسى غه زير لىك جاى) * يعنى بو عمر نك آنچه كورمك كمستنى
 قيامت كونده يارلى بولور ديمه كل ودى اول كوش تنك سى كوب كمستنى باى
 بولور ديمه كل زيرا كه دنيا حاللرى معلوم دگلدر آننىك اوچون هر ايكسى لىك آستونىك
 فالور لر * (بر او و تكلردى عمرين عيش ايله فاش * براو قاپقانى يوق آغزى تولا
 آش) * يعنى بر بنده سى عمرين راحتلىك و كيكلىك ايله او تكلردى و بر بنده سى
 عمر نك آغزى تولو نچه آش بيمادى فقير اولدى (اجل جان آچيفن كور ساتكچ
 انىك * بولور هر ايكلاسى كورمكندك) * يعنى بوايكسى اجل شرابنى اچسه لر هر
 ايكسى بر دىك قرا توفراق اولور تر بست لرندن فرق ايلاب بولمز در * (بر او ده
 بولسه دايم محنت درد * براونىك كلفتى بولماسه بر كرد) * يعنى بر بنده سنده دايم
 محنت توزانى اولسه زحمت ايله عمرين او تكلارسه ودى بر بنده سنده توزان
 قار نچه مشقت بولسه اصلا عمرنده زحمت كورمه * (آلار بولسه اولوم نىك متلاسى *
 بولور هيچ كورمكندك ايكلاسى) * يعنى بوايكى كمسته اولوم زحمتنه متلا بولوب
 قار اير نىك آستنه كرسه لر بوايكى كمسته باشلار ينه اوغرا دى نرسه لرنى كورمگان
 كى او اولر * (غرض هر قانداى فرزند آدم * بيمه هر گيز او تار دنيا اوچون غم) *

يعنى

یعنی حاصل کلام ای آدم اوغلی هر قابده اولسکده دنیا اوچون قایغو بیا گل بلکه
 دین قایغوسنی بیگل اوز کئی توز اتمکده بولغل اخلاق ذمیمه لردن یراق بولوب
 قناعت ایلامکنکده بولغل و خدای تعالی ننگ هر نه بیر گاننه راضی بولغل (خیانتدین
 یراق بولوب دیانتلی بولمق بیانی) ﴿ کیل ای مؤمن کمال اتسک دیانت *
 کشیگه قیلماغل هر گز خیانت * یعنی ای آخیلاین مؤمن کمال اتسک دیانت ایلامک
 تلاسک اصلا هیچ بر کشیگه خیانت ایلامکلی زیرا که خیانت ایلمک منافق در * (خیانت
 کم کیلور قولدین و کوز دین * آیافدین عضو پنهان دین و سوز دین) * یعنی خیانت
 تور کدر بعضی وقتک خیانت قولدین کلور نته که برا گوننک نرسه سنی اوغر لایمق
 یا که هر ام اعضارنی توتوق تیک و دخی کوز خیانتی اولدر ناصر ملر یوزینه قارامق
 تیک و دخی آیاق غیانتی اولدر نامشروع اورنارغه بارمق تیک و دخی کونکل خیانتی
 اولدر مسلمانارغه یاوز همان ایلمک تیک و دخی سوز خیانتی اولدر که غیبت
 وبالغ اخیلقت ایلمک تیک موندین غیری هم خیانتلر وارد بارینی ذکر ایلمک
 حاجت دگلدر نتا که بیوردی * (مونی بیلمکلی جمیع آدمی زاد * ایباس حاجت که بر بر
 ابلاسام یاد) * یعنی خیانت ننگ تور لوک تور لوک اعضالردین اولدقنی بارچه آدم
 اوغلانلری اوزلری بلورلر آنتک بارچه سنی بیان ایلمک حاجت دگلدر هر کشیگه
 ظاهر ذر * (خیانت کم ایرر پیدا کولدین * مونی آتکلا دیانت برله قولدین) * یعنی
 خیانت ننگ اولوغی کولکلدر مونی سن آتلاغل ز نهاردین حقی اوچون ایتورم بو کولکل
 خیانتین قیلماغیل آنی بیان ایلاب بیوردیکه * (نه کم توشسه کولککه یا کوز نکا * روا
 کور مسنک اول اشنی اوزگه) * یعنی کولکل خیانتی اولدر که بر نرسه کوزگه
 کورنسه یا گوگلسک توشسه اول کوردکی و توشدکی فرضا اوزگه کلسه اوزوگ روا
 کور مسنک * (روا کور سنک مسامانیفه آنی * مونی دیرلر خیانت ننگ بهانی) * یعنی
 اوزگه روا کور مکن نرسه بر مسلمان ننگ باشنه کلدکنی روا کور سنک و شادلسنک
 بو خیانت ننگ اولوغی و بیانیدر * (قایواشکار ضا بولسنک کولکل * اگر چه قیلمسنک
 بولدک او بولده) * یعنی بر اشکا کولکلک رضا بولسه آنی سوسه اگر چه اول اشنی
 سن قیلماسنک اول بولده بولور سن مثلا خیانت ایلمک قولسکدین کلامسه اما خیانت
 اهلنی سوسنک خیانت اهلندن بولور سنک شوننک اوچون کوب مسلمانلر کافر اوتدیلر
 کفر اهلنی سوگانی اوچون و کوب کافرلر مسلمان بولوب اوتدیلر مسلماننی سوگانی
 اوچون (سؤال) اش آنداغ بولسه نه اوچون موسی علیه السلام بلغم باغورگه کفر لک
 ایله دعا ایلدی حال بوکه موسی علیه السلام کفر لککه رضا بولدی جواب اولدر که
 موسی علیه السلام شر یعتنک ضرر تیکر کان کشیگه کفر لک ایله دعا ایلمک مباح ایردی
 زیرا که بلغم باغور اول موسی علیه السلامه دعا ایلدی موسی علیه السلامنک ضرری
 یوق ایردی موسی علیه السلام آنتک دعاسی ایله قرقیل تیه یاز و سنده یوردی موسی
 علیه السلام غه ضرری کلدی شوننک اوچون دعا ایلدی شر یعتنده مباح بولد قچون

(خیانت دین یراق بولوب دیانتلی بولمق بیانی)

نناك كه يعقوب عليه السلام شريعتنك آزاد كشي قل من ديوار ارباسه ساته قلمرى
 روا ايردى نناك كه آدم صغى الله شريعتنده قر نداشتنى آلتقى كىبى و ادرىس
 عليه السلام شريعتنده زكوتندن آرتقان مالنى اوتقه ياقماق كىبى سؤال موسى
 عليه السلام بلغم باغور دعاسى اير كنى فايدىن بلى جبرائيل عليه السلام بلىردى
 سؤال بلغم باغور دعا قيلدنى جبرائيل موسى عليه السلام غه ايتوب نمام بولدى
 زيرا **ك** نمام لىق حرام بولسه جبرائيل فاسق بولدى حاشالله جبرائيل فاسق
 اولماقتن (جواب) اولدر كه جبرائيل ننگ موسى غه ايتماكى نمام لىق دكدر
 بلكه ايندى عزوجل ننگ بيورغاننى ايتماكيدر زيرا كه ايندى عزوجل كه موسى
 عليه السلام دعا ايلدى يارب بئانه حال اوغرادى بو حكم اوزگدين مى ياكه
 عوارضلردن بر عارض ايلاننى ايندى عزوجل دعاسنى قبول ايلدى زيرا كه
 پيغمبر دعاسى مردود اولماقتى غالباً هر امدن الله تعالى جبرائيل كه بلىردى شوئى
 موسى عليه السلام غه ايدى سؤال ايندى عزوجل ننگ اوزى ننگ ايتماكى نيمه لك
 دكلمى جواب خداى تعالى ننگ قيلدنى فعلندن وسوزلدىكى سوزندن سؤال بوقدر
 آنتك حكمتنى تيكشرمك بنده لركه هر امدن سؤال موسى عليه السلامنى نه اوچون
 كلیم الله ايدى حال بوكه ايندى عزوجل اوزى ننگ قدرت تيلى ايله ايتماق جبرائيل
 آرتندن ايتردى آنداغ بولسه موسى نى كلیم الله ديما كلى يالغان بولدى جواب
 اولدر الله تعالى ننگ سوزلشمكى كلى دكدر گاه وقتنه سوزلا شور ايردى و گاه وقتنه
 جبرائيل آرتندن ايتور ايردى و جواب ديگر اولدر موسى عليه السلام ننگ
 سوزلشمكى طور غانده ايردى باشقه اور نلرده سوزلاشمك حرام بولدى
 * ايرر عصيان رضاسى چونكه عصيان * رضای كفر در كفر اى مسلمان * يعنى
 گناهدر غيرى كشى ننگ كنانه رضا بولمق و براگونك كفرلكينه رضا بولمق
 كفرلكدر اى مؤمن كمنه ممكن قدرى سقلانفيل * مسلمان اوغاننى كورسنگ
 كوزگديك * ضررده نفعك باسنگ اوزگديك * يعنى بارچه مسلمان اوغلانلرنى
 كوزنگ نورى كىبى كورسنگ فايد و ضررده اوزگ كىبى كورسنگ مسلمانلر غه بلا
 وقضا كل كنده فايغورسنگ و راحتك كل كنانده سونسنگ * (قايقول ننگ مونگديك
 بولسه هالى * بودى شك مسلمانلىق كمالى) * يعنى قايقوبنده ننگ بوقار ين ايتلكن
 حال كىبى هالى بولسه آندىن مراد مسلمانلر غه بلا كل كنده فايغورسه و راحتلك
 كل گانده سونسه مسلمانلىق ننگ علامتى اولدر (ايشلر براگو مسلمان قرداشنه
 بلاوقضا كل كنده سونسه تحقيق عندالله كافر در زيرا كه مسلمان قرداشندن اولسه
 ايردى البته مسلمان قرداشى اوچون فايغور ايردى آنداغ اولسه همان عندالله كافر
 بولوب (انما المؤمنون اخوة فاصحابو بين اغويكم) آيتندن چقدى زيرا كه
 مسلمان قرداشكا اصحاب اولدر بر برينه كونى لك ايلهك و مشقت حالنده كويونمك
 و راحتك كل كنده سونمك و ايگرى بولغه بارسه كوندرمك زيرا كه مسلمانلر كنفس

واحدة در (ما خلقکم ولا بعثکم الا کفیس واحدة) دیدکی بوکا اشعار در تأمل
 ایلیه سن * (اگر چند یکه بولسه شبهه کم * روا کورسنگ آئی اوز نفسگام) * یعنی
 بر کپر اذ زبان کسه اول زبانی اوز تا کلکنده اول اشنی سومسگ * (روا کورمه
 مسلماننغه زهار * اگر بلسنگ بناگاه ایله اظهار) * یعنی اوزگار روا کورسنگان
 نرسه فی مسلمان قوند اشکا روا کورمگل اکر بوروا کورمگان نرسه نك مسلمان
 قوند اشیکا کورنی بلسنگ اظهار ایلگل * (خصوصا بیرمگل تقوالک ایر کا * مغیلان
 سیمگل ربیعانلی برگه) * یعنی خصوصاً اول اشنی آچیلاین کهنه گه روا کورمگل
 اگر اول کهنه تقوا وصف کهنه اولسه زینا که روا کورمکنک ربیعان سیماکلی
 برگه تیگننگ اورلقنی ساچق کبی در آنداغ اولسه تقوا اهلنه بلا وقضا کدکنه
 سونما گل * (تقی ننگ کوکسیدر دارالصیانت * صیانت خانه گه قیلمه خیانت) *
 یعنی زیرا تقوی اهلنی ننگ کوکراگی عراملردن سافلانتق یورلی در آنداغ اولسه
 عراملردن سفلانغوی یورلنه خیانت ایلمگل واهل تقوا گه یاوز گمان ایلمگل
 باشینه بلاوقضا کدکنه سونماگل بلنگه همیشه آننگ اوچون غمده بولغیل (داز
 الصیانة المحفوظ من المحرمات والمنهيات) معنانه در * اکر تابلسه نعمت
 آلدیغه ساچ * (اگر بولمه آغز ننگ عنراوچون آج) * یعنی عادت اولدر که
 مسلمان بولغان قوند اشلرنی کونکلتنگ دوست توتوب ایوگه کدکنک نعمتنگ بولسه
 آلدینه قویقل اگر نعمتنگ بولمسه تلنگ برله عنرلر ایلمکه بولوب آچق
 یوز ننگ برله تورغل * (اکر منک خلطه بیرسگ خلطی کوب زر * سکا
 آندین چوک سودای برادر) * یعنی احسان ایذب برا گوگا منک قاططه آلطون
 بیرسنگ حال آنکه منک قاططه آلطوننگ عراملردن مختلط اولوب کسب ایلامش
 بولسنگ سکا آندین ثواب وفائذ یوقدر خلطه لفظی ننگ اولسگی بر نرسه در
 یکچی لرنگ اورمانده یورگوچیلری بیل باولارینه کونننگ کوب تاغارلار اچنده
 اوزینه محتاج بولغان نرسه لرنی سالورلار اوت ناشی وچاقمه وکوکرت ناشی تیک
 بلغار یورلنده قاططه دیرلر اماسر قند جمیلده خلطه دیرلرغاه معیمه ایله اوقولور
 ایکیچی مخلوط معنانه در عرب در * (اکر بیرسگ اریغ دین قطره آب * ایرر
 چندان ثواب ای گوهری ناب) * یعنی بر مسلمان قوند اشکه کچکنه یلغه دن بر تاجچی
 صوآلوب اچرسنگ سنگ یوز قاططه حرام آلتون تنکه بیرگاننگدین ایز گودر * (کشیکه
 بیرسه کم مالی عرامی * امید آیتسه ثواب اول مردعامی) * یعنی برا گوگه عرام آلتونی
 صدقه بیریب اول بیرگان صدقه سندن ثواب امید ایلسه اول ظالم ایرر * (بولور
 کافر امید آیتکن اول انسان * بلوب آلوب دعا قیلغان هم اول آن) * یعنی اول
 مالنی صدقه بیریب ثواب امید ایلدکی ودغی اول حرام مالنی بلوب دعا قیلوب
 آلفوچمسی هر ایکسی ده کافر اولورلار زیرا که حرام ایردکنی بلوب اشلدیلر
 * (خیانت ننگ بری کم بولدی موصوف * بلوب قیلماسه هر کم امر معروف) * یعنی

خیانت ننگ بر تورلکی معلوم اولسون بر آگو عالم اولوب ایندگو بولغه بنده لرنی
 بیورماسه * (وگر نهی ایتسه منکر ایشینی * خیانت لک دیگل آنداغ کشینی) *
 یعنی اول عالم اولدی که سنه یاوز اشلردن آدمیلرنی منع ایلمسه موچیلاین عالمنی
 خیانت اهلی دیوبلگل موندین اولوغ خیانت یوقدر * (بر او یول بلماین یوزلنسه
 چولکا * بلب گرسالمسگ سن ییشی یولغه) * یعنی بر کمسنه یول بلماین یبانا زغه
 بارسه سن آنک خطا بارغانی بلب یول او گراتمای تورسنک آندین مراد بر آگو
 عالم اولوب نادان کمسنه ننگ بوزوق یولغه کتدکنی بلب امر معروف ونهی منکر
 ایلمسه * (قایو انصاف ایرر قایسی دینانت * ایرر آنداغ اولوغ بخل وخیانت) *
 یعنی آنچیلاین یول بلسدی کمسنه بلهکن کمسنه گه یول کورکاز مسه بونه انصاف
 وبونه دین ترور زیر اکه البته دین قرنداشی اول عاجزنی توغری یولغه او گراتور
 ایردی آنداغ اولسه موندین اولوغ صار ائلق وخیانت یوقدر * (اکر آلدگده طفلی
 بولسه ناکاه * بنار اوتقه توشارین بلسگ آگاه) یعنی بر آگوننک کوز آلدنده بر
 نارسیده اوزغلان ننگ اوتقه توشکن کورسه آنک یقئغانن قاراب تورسه * (اوز اتمس
 بولسگ آکا دست الطاف * چچوک بولغای برادر لکده انصاف) * یعنی اوتقه کردکی
 نارسیدک اوغلانغه رعیم وشفقت قولسکنی صونوب اول بالانی اوتدین آلماسنک
 موچیلاین کمسنه دین قرنداشی دکادر شوچیلاین بر نادان بلماین هرام اشلرکا اقدام
 ایلامکنی کورسگ سن عالم اولوب اول نادانغه بوزوق یولدن خبر بیرمسگ مونداغ
 اولوغ خیانت یوقدر * (جمیع ننگ مؤمن سراسر * ایرر مز بر بر مز گه برادر) * یعنی
 زیرا که بارچه مسلمان جماعتی بر برینه قرنداشلردن بس قرنداش بولسه بر برینه
 شفقت ایلمک کرک شفقت اولدر عالم لر علم لکندنه چومارد اولوب بلسکنلرکا
 صرف ایلیاده لرو بایلار فقیر فقرایه صدقه ایلیه لر * (بر او چقسه طریق آخرتین *
 او کورسه یوز مقام مغفرتدین) * یعنی بر نادان کمسنه یول بلماین آخرت یولندین
 چقب بوزوق یولده یورسه ودخی الله تعالی نه تورلک سبب ایله گناهلارندین بارلقامق
 ادابنی بلداسه * (اکر کورساتسه یول کورکان انسان * بیخیل لک موندین اوتماس
 ای مسلمان) * یعنی اول نادانغه بلسکی عالم توغری یولنی کورساتماسه صار ائلق
 وخیانت بو عالمده ایرق دکلدر * (سن ایغان صوگره توز بولاسه مالی * اوزی نسگ
 بوینیغه قانغای وبالی) * یعنی سن عالم اولوب اول نادانغه یولنی کورگار کتدین
 صونک اول نادان توغری یولغه کرمسه گناه سننک قالما دی بلکه اوز بویننک قالدی قوله
 تعالی (وما علمینا الا البلاغ المبین) * (آچبدر سن برادر لیکنی بابن * تاب سن امر
 معروف ننگ ثوابن) * یعنی قرنداشلرکا قرنداشلک ایشکنی آچسنک ودخی امر
 معروف ننگ ثوابنی بلسگ * (اگر کلماسه قولسگدین یا نلسگدین * یمان بلسکل اول
 اشنی جان دلسگدین) * یعنی اول یوزق اشنی اشلگان کمسنه کا منع ایلمک قولسگدین
 کلمسه زیرا که قول برله طیماق مفتی وقاضی لارغه در آنداغ اولماسنک تلنک برله نهی

ایملک زبرا که تل ایله نهی ایملک توبان مرتبه‌لی عالم‌رگه در عالمده اولمسیک زنه‌ار
 اول بوزق اشنی کوئل و جانسک ایله دشیان توتوب اول جلسک لولسک آندین چققل
 ﴿﴾ غلایقندن رنجو و آغرلقنی تحمل قیلمق بیانی ﴿﴾ کیل ای انسان ا اگر بولسک
 چین ایردیك ﴿﴾ آغرلق پیشه قبل د نیاده یردیك ﴿﴾ یعنی ای آچیلاین آدمی حقیقه
 الله یولنده اولغوچی بنده بولسنگ آغر صبرلی بولغل د نیاده برکیبی نتاك که
 یرننگ اوستنده تورلوك نرسه واردر اینگو و یاوزدن خسیس دن ونقیس دن
 بارچه سنی یوکلاب تررسن هم آننگ خلقنی خلقلانفل نتاك که بیوردی ﴿﴾ ا اگر
 نبسه سنی هر قایسی موجود ﴿﴾ زیان ایتمه تقی تیکور آ کاسود ﴿﴾ یعنی سنی مثلا
 هر جان ایالری آیفالاری آستونه صالب تبکلاسه لرده هیچ برسینه زیان ایتمه کل
 بلکه قولگندین کسه هر برسینه فایده تیکور گل نتاك که یرننگ اوستونده بارچه
 غلایقلار تیزاك و بول ایدر لر آنلار ننگ چرکن نرسه لر فی صالغانارینه یر غارلانمین
 آنلارغه اوستورب تورلوك تورلوك نعمت لر و پرر ﴿﴾ یورا کنسک قیلسه لار آهن
 ایله چاك ﴿﴾ چقار آلدیغه تورلوك نعمت پاک ﴿﴾ یعنی غلایقلار سننگ یورا کنسکی
 تمبر ایله یارسه لارده و تورلوك تورلوك چقالار ایلسه لرده آنلار ننگ قار شولارینه
 تورلوك نعمت لر گنی قویب قیلغان چقالارینه کینه توماغل ﴿﴾ ا اگر چه عالمه سندی
 تیگار نفع ﴿﴾ اوزگدین قیلماغل توفراق آت نرفع ﴿﴾ یعنی سن مثلا بار چده نیا خلقنه
 فایده تیکور سگنده اوزگدین توفراق اسمنی و فقیر لکنی کتوتارنگل و تکبر لک
 ایملک ﴿﴾ آت اننگ یردر سننگ یردیك قیلیق قیل ﴿﴾ یمان لق ایلا گانکنا بخشیلیق
 قیل ﴿﴾ یعنی سنگ اسمگ یا که آت اننگ آدم علیه السلام توفراقدر آنداغ بولسه
 یرکیبی خلقلی بولغلنه کم آد نیار سکا یمانلق ایلسه لر آنلارغه اینگولک ایلسکل
 دیمکدر ﴿﴾ ککشی تاش اورسه باشه ای غیسته ﴿﴾ کولب با ققل یوز یگما مثل پسته ﴿﴾
 یعنی برا گو آچو ایله باشکا تاش ایله اورسه ای آچیلاین مبارک کمنسه اورغان
 کمنسننگ یوزینه ایلنوب کولب با ققل نتاك که چیکلاوک ننگ باشینه تاش ایله
 اورر لر یارولب کولدوکی کبی ترر اچند اکی توشنی بیررسنده هم اهل جفاغه
 تورلوك نعمت لر کنی بیر گل آچق یوزک ایله دیمکدر غیسته فاء معجه ننگ ضه سی
 ایله مبارک معنا سنده رسته معناسی یوقاریده کیچدی ﴿﴾ بوسندورما فغه دل تنک
 بولمه زنه‌ار ﴿﴾ امید اولدر که خوش کورکای غریدار ﴿﴾ یعنی آد میلرسنگ باشکا تاش
 ایله اورمقارینه سنوق کونکل لی بولمغل زنه‌ار که مرتچیلاین اهل صابر دن
 اولماق کنی بنده لر فی صاتون آغوچی ایندی عزوجل خوش کورب اوزینه لایق
 ایار ﴿ ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم ﴾ دیکلن آیت ننگ قرینه سی ایله ﴿﴾ آباق
 آستونده قالدیم دیب دیمه وای ﴿﴾ بولور چین کاسه کوب تیکوویسه لای ﴿﴾ یعنی
 سن بوقدر خورلقده قالدیم دیب وای دیما گلننا که چین آباقنی کوب تیکان
 وباسقان بالچقندن یاسار لر نتا که آننگ بهاسی غلایق آلدنده کوب اولور آچیلاین

(خلایقندن رنجو و آغرلقنی یوکلایمک توبان)

خلائقار ننگ کوب جفا سنی کورسنگ غالق آلدنده غزیز اولورسن لای بالچق معناسنده در ترکمان ایله هندی لغتی آراسنده مشترک لغتدر. (ایمیشلر چین آباق باصاوقچیلر آق بالچقدن باصارلر قرق کون نوبت ایله اول بالچقنی ازبیز برله برگا قوشوب آباق آستنه سالوب باصارلر هیچ توقتامزلر آندین صونک صرب دیکن داروننگ صوبنه سالورلر آنده یکریمی کون قدری آچب یا تور آندین چقارب آباق آستینه سالوب باصارلر اون کون مقداری متصل آندین صونک ازبیز ایله قاتشدر ب صرب صوبنه کنه سالورلر آنده یکریمی کون قدری ترر آندین صونک چقارب تورلوک صاوتلر باصارلر آندین صونک اول صاوتلرنی اوت اچنه براغورلر اوت اچنه اون کون قدری یاندرلر یخشسی اوت اچنده توزوک بولور یمان بوزلور اوت اسلگی صاوتلرنی توفراق طبیعتدن چقارب صرب داروی طبیعتنه اورر صاف بولور اچنده کی نرسه طشدن کورنور * (اگر دشمن غه دوستلق قیلسنگ اظهار * باشنگ یارغان کشیلرنی دیسنگ یار یعنی دشمنلق ایلگوجیلرگا دوستلق ایلکل باشکنی صوغب یارغوچیلرنی یار یولداش دیو یورگل اصلاکینه دار اولماغل * (رضا ملکیده تمکین ایلسکن ناس * جفا آلماسی تیکسه قاتیغ آلماس) * یعنی الله تعالی ننگ رضالق ملکنده اورون آغوجی کسه نه قدر بلاوقضالر آلماس تیمری کبی تیکسه آدمیلرکا قاتیغ اولماسدر حاصل کلام الله تعالی رضالقنی استگوجی کسهلرکا نه قدر بلالر کسهده آدمیلرکا قاتی سوزنی ایتماسدر بلکه آچق یوزی ایله تورلوک نعمت لر کلتورر آلماس لفظی ننگ اولکسی بر مشهور تیمرننگ اسمیدر قاتی نرسه لرنی کیسار ایکنجسی فعل نهدیر بمعنی لایاغدر هر ایکسی ترکیدر (ایمیشلر آلماس تیمرنی آدمیلر صنعت ایلمزلر بلکه اییدی عزوجل ننگ اون قدر تی ایله براتلدی غیر تیمرلرنی آدم اوغلانلری بالچقدن قایناتوب تیمر ایدرلر (بعضیلر ایمیشلر بالچقدن اولغان تیمردن یتمش کره قایناتوب آلماس ایدرلر بوسوز غیر اصحر در بلکه بعض تاغلرده کوبدر خصوصا چین ماچین طاغلرنده کوبدر ود یار بکرده هم باردر ومکه ومدینه شهرلری ننگ طاغلرنک هم باردر چار الله العلامة (وانزلنا الحدید فیه باس شدید) دیدکی آیتک آلماسنی توتدی باشقلرنی توتنادی (ایمیشلر بوتیمرننگ سائر معدنیات ذائبه ننگ پیدا اولماقی اولدر نه که بر آستونبه اولغوجی یوللرود خانلر حبس اولوب یردن بخارقلر تابهاسلر اوزلری چوق اولما بین نوع ار شه اختلاط ایلسلر کم کیفیتده مختلف اولسلر اجسام ارضیه لرن آندین اولور توزوک فراز ونیشاتور کبیلر قانکه دغان ایله بخار بر برینه قاتشوب وبواچی نرسه ننگ برسی ننگ طبیعتی قاتشور بولسه آلتون کموش وتیمس کبیلر آندین اولور ودغی اول آچی نرسه ننگ ایکسی یا اوچوسی دغان ایله بخار مختلط اولسه آلماس

تیمری آندین اولور بونارده صورت نوعیت اولور اما نشونما حرکت ارادیه ایله
 دکلر بو اراده کوب مجایبلر واردر حکما کتابلرنده مشهورلر (ایمشلر)
 آلماس تیمری قارا قورغاشوننی کیسهز غیری قتی نرسه لرنی کیسار کیسهگانه
 سب اولدر تکبرک ایلدی دیرلر زیرا آلماس دنیا ده بن او تکون من دیب تفاخر
 ایلدی شوننک اوچون الله تعالی بونی کیسهزک ایله مبتلا ایلدی بوسون نس امرده
 حق بولسه ده بالطنی یالغاندر و کیسهگانه حکمت اولدر زیرا قارا قورغاشونده
 بخار غالبدر آلماسه خموضت غالبدر خموضت بخاردان مهربدر زیرا قارا
 قورغاشونده صوغالبدر آلماسه اوت غالبدر صوغالبدر * (دیمس آسیب
 آتی خلق اوره آسیب * و یا عنت جبالی یاتسه باسیب) * یعنی بر صابر بند سنی
 خلیقار طاغانغه آصوب قیناسه لرده و اوره لرده آتی بلا و قضا گلدی دیماسدر
 ودخی قل بنده ننگ اوستونه عنت و قضا تا فخری باسیب یانسه لرده بلا و قضا
 گلدی دیماسدر همیشه رضا بولوب اورغان کشی لرکا انعام واحسان ایلر کینه
 توتیاسدر آسب لفظی ننگ اولکسی بلا و فتنه معناسنه در فارسیدر ایکنجیسی صلب
 و اصمائی معناسنه در ترکیدر عنت جبالی ایله جفا آلماسی ننگ اضافه سی لجین الما
 قبیلنددر تأمل اهلنه عقی دکلر * (جهالت اهلی قیلیمش کینه در کین * چنان
 در کین بولور کم بولسه در کین) * یعنی بو کینه دارق اچنک اوتورمقلغنی قیلغوچی
 من البته چهل مرکب اولسه کر کدر زیرا که الله تعالی دین مقصودینه ایرشما کنی استگان
 کهنسه البته کینه دارق ایلامسدر در کین لفظی ننگ اولکسی تحت معناسنه در
 سمرقند خلقی ایله عثمانیه خلقی ننگ لغتیدر ایکنجیسی ایکی لغتدن مرکبدر درک
 عربی در ادراک معناسنه در نون ترکیدر جار مجرور اولغوچی ننگ مضاف الیه سی
 اورننه قائم مقام اولغوچسیدر معناسی عربجه یعنی الادراک لمقصوده در اوچنجیسی
 کاف عربینک کسری ایله ستر العداوة فی القلب عربی ایله عجم آراسنده مشترک
 لغتدر (فال معنی الحاصل ان صاحب الکین لایجد رضا لله تعالی) معناسنه در تأمل
 * (اگر راضی بیسه منگ ضربه ید * دعای هرگز آکا قیلمغای بد) * یعنی بر
 رضالق مقامنک تورغان کسنه فی منک مرتبه باورلق ایله اوره لرده آنلرننگ اورمقنک
 زحمتلر بیسه ده اول مضروب ضارب لرگه یاوز دعا ایلامسدر اگر دعا ایلسه
 ضارب لرگه فایده لی دعا ایلر * (ضررغه راضی هرگز بولماس اکمل * هدایت برله
 توفیقن تیلار بل) * یعنی جفا کوردکی من امل جفالرغه یعنی جفا ایلا گوچیلرننگ
 ضررینه راضی بولمز اگر کامل رضالق مقامنده بولسه بلکه جفا ایلا گوچیلرکا
 توفیق و هدایت ایله دعا ایلر * (سونر کین گردی دین حالت جمالی * کنار گردین
 کرک کر دین کمالی) * یعنی ای عزیز کسنه آکلا که علم حالدن اولغان مرتبه
 ایاسی کینه توزانندن بریدر انداغ بولسه کینه توزاننی کوکلدن کنار گل کینه
 ایلمکل اگر سن دینده کامل بولماقنی تلاسنگ گورد لفظی ننگ اولکسی توزان

معناسنه در اینکنجسی ایکی لغتدن مر کبدر گر اگر معناسنه در دین معناسی ظاهر در
 (هی طریقه موضوعة بوضع الہی علی نبی من انبیائہ) ﴿حکایت پیغمبر علیه السلام ننگ
 مبارک تشی ننگ بیانیدر﴾ * (احد طاغنه پیغمبر تشینی * شهید ایتدی ینہ یتمش
 کشی فی) * یعنی احد صوغشندہ پیغمبر مز علیه السلام تشینی تاش ایله کافر لر
 آتوب توشردیلر کنه اول صوغشده یتمش اولوغ صحابه لر شهید اولدیلر حمزه
 ایله عباس حضرتلری آنک شهید بولدیلر احد صوغشی ننگ قصه سی مشهور در اما
 احد بر طاغ ننگ اسمیدر حجاز بری ننگ اسکندریه طرفندک در مکہ دن توه اذاق
 ایله توقز کوننگ بولدر * (عجب کون توشدی مؤمنلر باشیغه * عمر کلدی پیغمبر ننگ
 قاشیغه) * یعنی اول احد صوغشندک مؤمنلر کا عجیب آفرلق کلدی زیرا که اول
 صوغشندک کافر لر ککوب ایردی شول زمانک حضرت عمر سر عسکر ایردی علی
 حضرتلری ایوده یوق ایردی عمر کافر لر کا غالب اوله آلماین پیغمبر مز محمد
 مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم ننگ قاتینه کلدی بیله دیو * (دیدی یغلاب
 ایاسلطان ابرار * دعا قیلغل قر یلسون بار چه کنار) * یعنی عمر رضی الله عنه رسول
 حضرتنه یغلاب ایدیکه یار رسول الله بو کافر لر کا دعا ایملکل بر یولی قر یلسونلر
 دیدی پیغمبر علیه السلام عمر ننگ سوزینه رضا بولیدی بلکه خیر دعا ایلدی
 * (ولیکن قیلما دی اول دعوت با * هدایتکه دعا قیادی محمد) * یعنی محمد علیه
 السلام یاوز دعا ایلمدی بلکه اول کافر لر کا توغری یول اوزرینه دعا ایلدی
 یارب بو کافر لر کا اسلام بولنی روزی قیلغل دیدی مسلمانلر ننگ مغلوب اولدقنی
 بیان ایلیوب بیوردیکه * (اوشال روزیکه انبوه ایردی کنار * ابو سفیان و خالد
 ایردی سالار) * یعنی اول احد صوغشندک کافر لر کوب ایردی و مسلمانلر آز ایدی
 ابوسفیان ایله خالد کافر لر ننگ باشچسی ایردی زیرا که اول ایرلر اول زمانده
 کافر ایردیلر انبوه کوب لک معناسنه در * (اجابت بولدی پیغمبر دعاسی * مسلمان
 بولدیلر هر ایکلاسی) * یعنی فی الحال پیغمبر ننگ دعاسی قبول بولدی اول خالد
 ایله ابوسفیان مسلمان بولدیلر * (اول ایکی ایر بیلان کوب اهل طغیان * احد
 کافر لری بولدی مسلمان) * یعنی خالد ایله و ابوسفیان ایله بر گه احد کافر لری
 پیغمبر علیه السلام ننگ حضورینه برم برم کلوب مسلمان بولدیلر * (چو خالد الدی
 دین ننگ شهید دین بهر * مسلمان بولدیلر ایلکنک منک شهر) * یعنی خالد حضرتلری
 اسلام شکرندین فایک آلدی اول ایر ننگ قولنک منک شهر مسلمان بولیلر دیار
 مغرب ننگ شهر لری بار چه سی خالد ایلکینک اسلام تابدیلر * (عراق ایله دمشق
 و غطه شام * ابوسفیان قولنک تابدی اسلام) * یعنی عراق شهری و دمشق ایله خطای
 شهر لاری و شام ابوسفیان قولنک مسلمان بولدیلر * (محمد آلدی علم خلق خوشدین *
 میسر ایتمادی آلتون کموشدین) * یعنی پیغمبر علیه السلام دین علم لکنی خوش
 آلدی احد صوغشندک توشکان آلتون کموشلر فی آلمادی زیرا که مالده میلی

بولسه ایدی کافر لر گه بد دعا قیلب هلاک ایلاب آلتونلاری آلور ایردی بلکه
 اسلامغه کلمکاری دعا ایلاب بارجه ماللری وهم اوزلری سلامت بولدی ایکی
 دنیاننک سلامت لکی حاصل اولدی قصه دن حصه یه قایتوب ایتدی * (اگر سن
 مرد صاحب همتی سن * رسول الله ننگ خاص امتی سن) * یعنی سن بلند همت ایسی
 اولسنک ودخی پیغمبر ننگ خاص امتلرنن اولسنک * (توتارسن جان ایله فعل
 نبی فی * قیلورسن هر عملده پیروینی) * یعنی سن جان ایله پیغمبر علیه
 السلام ننگ فعلنی توتوق تیلاننک هر اورنده پیغمبر علیه السلام ننگ بارغان
 یولنی قویماغل آننگ یولی اول ایردی یسوزلق ایلکانلر کا بخشیق ایلیک
 ایردی آنداغ اولسه آننگ یولنده بولغل دیمکدر (حکایت خواجه بهاء الدین
 حضرتلری ننگ عوانیغه بولقتانی *) (بهاء الحق والدین طاب مثواه * بولقدیلر
 عوانیغه بناگاه) یعنی خواجه بهاء الدین حضرتلری الله تعالی آننگ قبرنی خوشلب
 قیامته دیکن فایده آلعتنی روزی ایلیکای ایردی کونلرده برکون خواجه بهاء الدین
 حضرتاری برظالمغه یولقب آننگ برله سوزگا کلدیلر عوان اصلده شاعلر و بیگلر
 قاتنک یوروگوچیلرنی ایتولر بزیننگ بلغار یورطنک قوشطان دیرلر مونک مطلق
 ظالم معناسته در (ایملر بهاء الدین ننگ حقیقت اسمی محمد ایردی آتاسی ننگ
 اسمی مهدی ایردی سید زاده دن ایردی بخاراده ایردی کعبه الله شه ایکی مرتبه
 یباغ باریب طواف ایلدی کوب کرامتاری ظاهر اولدغیچون بهاء الدین قوبدیلر
) (ایملر بهاء الدین ننگ آنا نسلی خضر پیغمبر ماملرنن ایردی خضر پیغمبر گا
 اوروغ ایردی کونلرده برکون بزیننگ پیغمبر مز معراج توننده عرشکایتدی
 کوردیکم جانلردن برجان یتمش حجاب اوتوب الله تعالی ایله سرداش اولوب کنه
 عرش کتکراسنه قوندی پیغمبر علیه السلام ایدی یارب بونه حالدرسن ایتکان
 ایردنک سندن صونک پیغمبر اولمز دیب بونه عجب حالدر سزینک ایله
 پیغمبرلر کیی سرلاشور جواب ربانی کلدیکم یا محمد آگاه بولغل سندن صونک بر
 ولی کلور آننگ اسمی سننگ اسمنک کیی اولور لقب اسمی بهاء الدین بولور
 دیدی سننگ امتلر گدن یتمش ککشی یه اجماخ ایله سیونج بیرر دیدی اما
 آننگ اسمی بزلرننگ درگاه زده واصلدر پیغمبر علیه السلام مونی ایشتب منم
 امتمدن اولغلر وار ایکان دیب سوندی کنه بهاء الدین فی امام ربانی دیرلر
 تنگری ایله سرداش اولدغیچون کنه جواب ربانی کلدیکم یا محمد عرش ننگ
 ایکنچی کتکراسنه باقفل دیدی کوردیکم دورت جان کتابلر مطالعه قیلورلر اصلا
 کوزلرنی کتابلردن آلمازلر بربر یله بحث ایدرلر پیغمبر علیه السلام صور دیکم
 بونلر کهلدر جواب کلدی بودوزت ایرسننگ الوغ عالم امتلر نکندن برسی
 ثابت اوغلی نعماندر کوفه دن چغار دیدی ایکنچیسى امام مالک در مدینه دن چغار
 دیدی اوچونچیسى امام حنبل بصره دن چغار دیدی تورنچیسى امام شافعی در

حکایت حضرت خواجه بهاء الدین (مناجات خواجه بهاء الدین رحمه الله عوانیغه بولقتانی)

ادریس اوغلی حقیقت اسمی محمد در جزیره شافع دن چقار دیدی بو دورت
 کسسه امترنک ننگ چراغیدر سندن صونک بو دورت کسسه ننگ سوزینه
 قاراب بنده لریم بگا قلاق ایدر لر دیدی پیغمبر علیه السلام مونی ایشتب
 سوندی (ایمشلر غواجه بهاء الدین فی محمد نقشبندی دیرلر معناسی بیزالک
 باغلاغوی و هنر کوستر گوچی دیرلر کونلرده بر کون بهاء الدین حضرتلری
 بر بوروک تکدی تکدی و کتده هر اینه سانچکان صابن (لا اله الا الله محمد رسول الله)
 دیب یتمش مرتبه ایتور ایردی چونکه بوروکنی یتی یلده تمام ایلدی عهد
 قیلدیکم هر کم بو بوروکنی مندین صاتوب آلسه بهاسی اولدر یتی تهوغنی
 ملک لنگوچی اولسه اول آلسون دیدی کونلرده بر کون الله تعالی حضرتلری بر
 فرشتهنی زنگکی صورتنه کرگزدی ایدی بارغل بهاء الدین ننگ بورکنی صاتوب
 آغل دیدی چنانکه اول فرشته کلدی اچرو کردی سلام بیردی ایدی یا محمد بن
 زکستان ولایتندن کلورمن بورو کم یوقدر سنده صاتلق بورک یوقو دیدی
 بهاء الدین ایدی بلی باردر لکن بهاسی آغردر دیدی زنگکی ایدی بهاسی نه در
 خواجه ایدی یتی تهوغدر سننگ ملککنده بولسه آغل دیدی فرشته ایدی تهوغ
 ایدی عزوجل ننگدر منم قولده یوقدر دیب چغوب کتدی حق تعالی ننگ
 حضورینه باردی خواجه حالنی ایدی ایدی عزوجل ایدی بارغل آلتی تهوغنی
 بیر کل آندین آرتق بیرمگل دیدی زیراکه من خواجه ننگ تلکان نرسه سنی بلورمن
 چون فرشته خواجه کلدی بوروکنی آلتی تهوغغه آلورمن دیدی خواجه ایدی
 ارزاندر فرشته قبول ایلمدی آخر خواجه آلتی تهوغغه بوروکنی بیردی آلتی
 تهوغغه مالک بولدی چنانکم قیامت کونی بولسه خواجه آلتی تهوغغه محمد امتنی
 کرگزماسدر زیراکه اوز ملککنده اوزی ننگ قادرلیقی وارد اول گزیده ننگ
 بوروک تکماکن غرضی اول ایدی یتی تهوغغه مالک بولوب محمد امتنی تهوغغه
 کرتماس اوچوندر الله تعالی آلتی تهوغنی بیردی وسوزنی وقیلغان فعلنی درست
 کوروب یتچی تهوغنی بیرمدی قهرمدین ایمن بولماسونلر شوننگ اوچون
 نقشبندی آتالدی (ایمشلر بر کون خضر علیه السلام الله تعالی یه مناجات ایلدی
 یارب محمد امتندن بر الوغ عزیز بخاراده وارد امر بولور مو آکا یارب کورشالم
 دیدی جواب ربانی کلدیکه بارغل بخاراده فلان حمامده غسل ایدر دیدی خضر
 علیه السلام فی الحال بر قارا قل صورتنه کریب قولینه قومغان آلوب بهاء الدین قتنه
 کردی یا خواجه امر بولور موا گر سز لر گا صو سالسام دیدی بهاء الدین حضرتلری خوش
 اولور دیدی زیرا که بهاء الدین حضرتلری خضرنی کور گانی یوق ایردی خواجه
 ایدی سن کم سن خضر علیه السلام ایدی بر قارا قل من کنه خضر علیه السلام ایدی
 یا خواجه دنیا ده خضر دیدکی کسسه بارمو دیدی خواجه ایدی باردر خضر ایدی
 یا خواجه اول پیغمبر مویا ولی مو ایدی خواجه ایدی اول زمانغنی امت ننگ پیغمبری

ایردی بز ننگ امت ننگ الوغ عالم لری کبی در بلکه آلا دین مرتبه سی آذر خضر
 علیه السلام ایدی یاخواجه چوک بز ننگ امت ننگ عالم لری کبیرد زیر که اول
 جبرائیل علیه السلام ایله سوز لاشدی بز م عالم لرمز آنداغ د گلدر دیدی خواجه ایدی
 اول زمانده پیغمبر لرمز ماننده جبرائیل کوکن بر گه اینار ایدی چونکه پیغمبر آخر
 زمان دنیادین اوتدی جبرائیل بر یوزینه ایننگ حرام بولدی خضر گه هم جبرائیل
 اینناسدر زیر که اول خضر علیه السلام اولدی کی پیغمبر حکمنده در گر چه صورته
 تریک بولسه لرده بز ننگ عالم لرمز خضر دن آرتق بولدی زیرا که بز ننگ عالم لرمز
 کونک الله تعالی ننگ کلامنی قاراب خدای تعالی ننگ اوزی برله سوز لاشور وسیله سز
 دیدی خضر علیه السلام ایدی سن هم خضر دن آرتق بولد گودیدی خواجه ایدی
 انشاء الله تعالی الحمال خضر دن آرتقدر آننگ اوچون خضر پیغمبر بولسه بز لر
 غوام دن اولساق خضر پیغمبر لکی برله بز لر ننگ باشمز غه صوصالب تورماس
 ایردی دیدی خضر علیه السلام او فتانوب کوزندن غایب بولدی آندین صونک
 اصلاخواجه کوزینه کور ونماس بولدی (دیمش لر بر کون خواجه بیاء الدین حضرت لری
 مرید لرندن یتمش کشی گه او جماع سیوچی فی بیردی بومرید لر آراسته بر
 عالم وار ایدی حضرت احمد بن حنبل ننگ شکر ترندن ایردی اول فکرده قالدی
 پیغمبر مز دین صونک هیچ بر کشی او جماع سیوچی سینی بیر مک لایت د گلدر دیدی
 کنه خواجه ایدی ای یاران لر آگاه بولوگز سز لر ننگ آرا کزده یتمش کشی
 او جملقدر دیدی اخلاصلی یاران لر حقدر دیدیلر آندین صونک خواجه قول
 کونتاریب دعا ایلدی (الیوم لك الحمد في السموات والارض کل له قانتون الحمد لله
 النبی تم نعمت الصالحات وجعلنی من الواصلین) دیدی بیای ق عالم ننگ کوکلنده
 بوسوز خوش کلدی کوکلندن ایدی خواجه شیطانیه اولدی اوزنی پیغمبر دیو
 اوکدی دیب اول عالم مرید بو مجلسدن چقدی بر مرید ایله کتا بلر تیکشوره
 باشلا دیلر نچه یوز حدیث کتا بلرینی تیکشور دیلر امام مسلم و بخاری ننگ
 مصنفات لرندن بر سوزنی کوردیلر بیله دیو (قال علیه السلام ان من امتی رجل
 یقاله واصل فانه یمش بالجنة سبعین رجلا من امتی) دیگان حدیث فی کوردیلر
 مرید ایدی یا عالم آگاه بولوگز خواجه مز دعا قیلدقنده آگلا گمی (وجعلنی
 من الواصلین) دیدی هر اینه واصل دیدکی ایر اوشبو بیاء الدین بولسه
 کر کدر دیدی عالم توبه ایلاب بیاء الدین حضرت لرینه اون ایکی یل خدمت
 ایلدی دیمش لر (ایمش لر بیاء الدین اولیانی بخاراده هیچ کم اولیا ایر کاننی
 بلمدیلر مگر کم اوچ تور لوک کرامتی ظا هر اولدی آندین صونک خواجه حق
 دیو اسم بیردی لر اول برسی اول ایدی بر زمانده سمرقند جمیلدن اوچ کشی
 بازار کن اولوب کلدیلر برسی خبازلق قیلور ایردی و برسی دکان اولتورر
 ایردی و برسی بزازلق قیلور ایردی بر کون خواجه حضرت لری جیب مراقبه یه

وارد قنده خباز گا قضا کلورنی کوردی خبازه واردی ایدی یاخباز بئک الله اوچون
 بر ایکمک بیر گل دیدی خباز بیرمدی کنه خوجه توجه ایلدی قضا خباز گه یقین کلدی
 کنه واردی صوردی بیرمدی اوچونچی مرتبه خواجه کوب عنبر ایلدی صگره
 یارتی نان بیردی خواجه ایکماکنی قولینه آلوب هوا یوزینه تاشلادی ایدی
 یاظالم خباز بوایکما کنی تلامک اوزیم اوچون د گلدر بلکه اوزنک اوچوندر هوا
 یوزینه قارانک دیدی خباز قارادیم بر قارا بولوت کبی نرسه ایله ایکمک سو قشوب
 تر لر قارا بولوت بر گه اینمک تار ایکمک ایندرماس اوچون ترر خواجه پیغمبر
 علیه السلامنک حدیثنی اوقودی بیله دیو (صدق رسوله الکریم ونحن علی ذلک
 من الشاهدين الصدقة ترد البلبایا) دیدی خباز قاتندن کتدی خباز یقاسنی
 برتوب و او ایلا ایلدی باریب خواجه غه مرید بولدی ایکچی کرامتی اولدر (ایملشر
 بو اوچ کشی بر توغمه ایردیلر خبازی کچر کبری ایردی خواجه ننگ کرامتنی
 باریب آغالارینه ایدی بزازیله د کائده اولتور غوچیسى مشورت ایلدیلر بزازی
 ایدی من اولوک بولایم منی جنازه غه سالوب خواجه قاشنه ایلنگز ا گر مئا جنازه
 اوقسه یقاسنه بابشنگ تریک کشیگه نلوک جنازه اوقورسن دیو بونلر یوانفاقنی
 ایلاب بزازی جنازه غه سالوب خواجه ننگ اوی توغروسنه کلتوردیلر ایردیلر
 یاخواجه جنازه غه حاضر بولونکر د بیدیلر خواجه یقادی جنازه اوتاب بیردی د کانچی
 خواجه ننگ یقاسینه یابشدی تریک کشیگه نلوک جنازه اوقورسن اوزنک عزیزلک
 دعواسنی قیلورسن دیدی خواجه ایدی ای کوزم نوری بالام صبر ایلا گل جنازه نی
 بافنگ چون جنازه نی آچدیلر بزازی اولمش سونگما کبری قاتمش د کانچی خواجه ننگ
 آیاق استونه توشوب عنبر لر تله دی ایدی یاخواجه بوننگ اولما کی سز لر ننگ
 مبارک نفسگزدنر دیدی زنهار افسون اوقوغیل تر یلسون دیدی خواجه دعا
 ایلدی اولوک تریلدی بارچه جماعت بخارا کورب خواجه ننگ حق اولیا ایر کانتی
 بلوب خواجه الحق والدین دیدیلر اوچونچی مشهور کرامتی اولدر بزازی بخارا
 دریاسی ننگ صوی آز بولدی آشلق نار یغ صوغاره آلمادیلر القصه بخارا ده آچلق
 یتیل بولدی حتی بر اوچ بغدادی بر تله بولدی عاشق لر عشقنی اونوتدیلر خواجه
 بغدادی د کانچی سینه واردی ایدی فلان بئکا بر اوچ بغدادی بیر گل صا توب آلایم
 دیدی د کانچی ایدی آچه ننگ وارمو دیدی خواجه ایدی آچه بو قدر اما دستار
 ایله جبه منی بیر من دیدی د کانچی دستاری ایله جبه سنی آلدی بر اوچ بغدادی
 ویردی خواجه اول بغدادینی آلوب ابووینه کلدی خواجه ننگ بر امر اسملی دیوانه سی
 وار ایردی ایدی وارغیل رستان اورامنه قازوق قاقغیل دیدی دیوانه سی باردی
 قازوق قاقدی خواجه هم باردی آرقان ایله یینی بوینده بغلاب ایکچی
 اوچونی قازوقغه باغلادیدی دیوانه آنداق قیلدی خواجه بر اوچ بغدادینی آیاق
 استونه صالدی دیوانه غه ایدی سن مینی قاقچی ایله اورغیل دیدی دیوانه خواجه ق

قامپی ایله اورا باشلادی خواجه بریوکره باشلادی آشلق باسدرقی کبی خواجه
 (لاله‌الله) دیب چاغروب ایدر ایدی خواجه ننگ مبارک آیاقی باسدرقی اورنغه توبه
 کبی اویولوب بغدادی چقار ایدی حتی که الوغ طماغ کبی اولدی دیوانه چاغریب
 ایدی یا جماعت بخارا کلکتر بوبغدادی دان نفقه قدری آلوکتر دیدی بس بارچه
 بخارا جماعتی کلوب بغدادی فی آلدی صاوتلری تولدی اول کون سوشنبه کون
 ایردی ۳۰ پی ربيع الاول دوشنبه کون بهاء‌الدین حضرتلری دنیا دین اولدی
 یتیمش اوچ باشنده تاریخ هجره ننگیدی یوز توقسان برنجی یلنده ایردی بخارا دن
 آلتی میل قدری طاز توبه دیدکی یرگه دفن ایلدیلر هر چار شنبه کون قبرینه
 زیارت ایلدیلر قیامت کونته دیگن (ایمشلر قاجقسز بغدادی آن‌دین قالدی
 دیمشلر) ایمشلر خواجه بهاء‌الدین ننگ اولوغ کرامتی اولدر قیامت کونته دیگن
 ایکی کچراک قوش هر وقتده قبری اوستونه قونب خواجه حق دیو چاغر لر آننگ
 حق ایرکانی آندن بلور لر بو فاضل ننگ کرامتلری باردر بارنی یازارغه وقتمز
 تاردر مختصر سبیلی اوزره اکتفا اولندی حظ اهلنه کوب فایده لر واردر * (عوان
 بر سوز دیدی بومرد بر سوز * عوان قویدی یمانلیغ کویتا یوز) * یعنی اول ظالم
 بر سوز دیدی کنه خواجه بر سوز دیدی یعنی بو ایکسی بر سوز حقنک خلافتک ایلدیلر
 عوان اوز سوزنی ایدی خواجه اوز سوزنی ایدی اما عوان خواجه ننگ حق سوزنی
 یمانلق اورامنه قویدی آن‌دین مراد خواجه ننگ سوزنی باطل دیدی * (یوز یگه
 صادی قاجپی مرد عالی * قزیل قان بولدی سنبل دیک صقالی) * یعنی اول عوان
 آچیغلاب بهاء‌الدین حضرتلریننک یوزی یارولوب قان چقب صقاللاری بو نیچه
 آقتی سنبل دیک قار اصفالری قزیل قان بولدی سنبل بر اولان ننگ اسی در هند
 ولایتندن کلور هر تورلوك ادویه گه مالور لر صفاتی قزرننگ صاچ طلسمی کبی در
 عاشق لر معشوق لریننگ صاچ طلسمی آگا اوغشاتور لر * (اوشال قانلی سقالن آلدی
 قولغه * دیدی یارب مونی سال بخش یولغه) * یعنی بهاء‌الدین حضرتلری قانلی
 سقالنی قولغه آلب اول عوان کا ایز کودعا ایلدی یارب بو هواننی ایز گو یولغه سالقیل
 دیدی * (غضب قیامه آگا قیلغل عنایت * موم اگری سن قیل کفایت) * یعنی
 کنه خواجه بهاء‌الدین دعا ایلاب ایدی یارب بو عوان بنده گا یاردم ایلا گل دنیا
 و آخرت مراد لر نی ویرکل دیدی) * بوسوزنی آکلادی اول مردب پاک * اورب
 نغره یقاسون ایلدی چاک) * یعنی بول ناپاک عوان خواجه حضرتلری ننگ دعاسنی
 آکلادی بر زماندین صونک چاغروب یقلب یقاسن یرتوب هوش سز بولدی *
 یوزینی یرگه سورتوب ناله قیلدی * کوزینک باشنی چون زاله قیلدی) * یعنی اول
 عوان هوشندن کیتب عقلنی چوبوب خواجه بهاء‌الدین حضرتی ننگ آیاقینه توشوب
 یوزین سورتوب یغلاب کوز لر نندن گوهر کبی یاشلرینی قراو کبی آغوز دی
 زاله فارسی زاننگ فتحه سی ایله تانک آلدندین توشکن قاردر بچه صقیع دیر لر

فارسیچه ژاله دیرلر ترکچه قراو دیرلر * (آلب همت عمارن کردی یولغه *
 قولون تابشردی اول همتلی قلفه) * یعنی اول عوان همت طیاقتی آلب طریقت
 یولینه کردی همت ایاسی بیأالدین حضرتلرینه طابشوردی یعنی مرشد ایتدی
 * (خدا اول بندگه قیلدی عنایت * نچه کون اوتماین تابدی ولایت) * یعنی خدای
 تعالی اول عوان بنده گه یاردم بیردی کوب زمان اوتماین اولیالک مقامنی تابدی یعنی
 ولی الله دن بولدی (ایمشلر اول کمسنه ننگ اسمی امام صبغه الله ایردی حضرت
 بیاءالدین ننگ اولوغ خلیفه لرندن اولدی قصه یه فایتب بیوردیکه * (آنا خلق و آنا
 حلم و آنا حال * آنا دولت انا نصرت و اقبال) * یعنی ای عزیز کسه آ کلاکه
 اوشبودر کامل خلق لی لر ننگ خلقی اوشبودر کامل حلم و یواشلق اوشبودر علم حال
 اهلی ننگ حالی اوشبودر دولت اوشبودر نصرت اوشبودر یاوزلق ایله گانلر گه
 ایز گولک ایله فارشو تورمق * (آنا همت آنا خلق آنا کار * آنا تبعیت سلطان
 ابرار) * یعنی اوشبودر همت اهلی ننگ لی اوشبودر ایز گولغلی لر ننگ حالی
 و اوشبودر ایز گولر ننگ پادشاهی پیغمبر مننک یولینه ایبار گوچی لر ننگ حالی
 * (یمانلر ننگ یمانی کینه تومتق * مسلمانلق یمانلقنی اوتوماتق) * یعنی یمان
 خلقلر ننگ یمانی کینه ایلامک در مسلمانلق اولدر یمانلقنی اوتتوب دایم ایز گولک
 ایلمک * (اوزی ننگ نفسنی کم ایلا گان قل * قیلور نچه جفا کورسه تحمل) * یعنی
 اوزنی اوزی کم کور گوچی لر البته نفسنی توبان و کم کوروب نه قدر خلا یقندن جفا
 کورسه لرده یوکلر لر الله تعالی ننگ رضالقی استار لر یرکبی خلق ایلر لر
 * (ولکن بو تحمل ایلا گان ناس * حمیتک کرک چون قاتیغ آلماس) * یعنی خلا یقنر ننگ
 جفا سنی یوکلر گوچی کمسنه کرکدر الله تعالی گه یقین لق استامکده آلماس قاپچی
 کبی یعنی کو نچیلک ایلب الله تعالی گه یقین اولور او چون خلق جفا سنی تحمل ایسدر
 * (حمیت بابنی اوتکار مگای مرد * اگر چندیکه اول اش بولسه بر کرد) * یعنی کو نچیلک
 بابنی اوتکار ماین اول همیشه کو نچیلکده بولسه کو نچیلک اولدر الله تعالی رضالقی
 او چون خلا یقنر جفا سنی تحمل ایلر گه رغبت ایلر آنداغ بولسه آز عمل بولسه ده هم
 کو نچیلک ایلب اول عمل لر نی اشرار گه رغبت ایله لر دیمکر * (حمیت قایسیدر
 بلسنک بتعیین * نظر ایله کتاب مجتهد دین) * یعنی کو نچیلک تعریفی قایسیدر
 دیو بلیمک تلاسکن مجتهد کتابلرنده کوبدر آنده باقنک سوال اگر دیسانکنز الله
 تعالی کو نچی اولور دید گز آننک کو نچیلکی نچو کدر (جواب اولدر غیر تندن
 مراد اثر ایلمک یدر نرسه لر ساری عرفده ایتور لر بررا گوگا کوز تیکدی آندن مراد
 کوز ننگ اثر یدر (اصابت العین المیزاب) قبیلندن در تأمل (ناظم رحمه الله
 مریدلرینه عذر ایلمک بیانی) ایمشلر ناظم رحمه الله اول زمانده مریدلر نی تربیت
 قیلور ایردی آناره آیت توبه نی تلقین ایدر ایدی توبه ایتی بودر قوله تعالی
 (یا ایها الدین آمنوا توبوا لی الله توبه نصوحا) اوچ کره تلقین ایدر ایدی مونسدین

(ناظم رحمه الله مریدلرینه عذر ایلمک بیانی)

صونك اول مريدلر اوزرينه استقامت لك ايله دعا ايدر ايدى موندن صونك
 ذكرنى تلقين ايدر موندن صونك اطوا ايلر ايدى موندن صونك ذكر سبعة
 اوگور اتور ايدى چون بونط اوزره مريدلرنى تربيت ايلر ايدى بركون
 مريدلر ايديلر شيخ مز الله يار بزلرى تربيت ايدرگا كاهل اولدى * بزنىك حاله
 كوندن كونگا زبون اولدى ديديلر (القصة بوخير ناظم گا ايشتلدى بركون الله
 يار مريدلرنى چاقردى اى يارانلر سز لرده توكل بارموديدى مريدلر ايديلر
 بارا كسزدن الله يار ايوندين بر قزغان تيمرنى آلوب چقدى اگرسز لرده توكل
 تام بولسه بو قزغان تيمرگا باصونك ديدى يارانلر ايديلر ياولى النعمة عناصر
 اربعه بزلره على حده دوست دگلدر آكسزدان الله يار مبارك اذاقى ايله تيمر اوستنه
 باصدى اى يارانلر حقيقت توكل اوشمورر عناصرنىك صاحبه كونكلده اولسه اول
 نه قيلور ديدى آندين صونك مريدلرينه بو ابياتلرنى ايتب مجلسدن قودى
 * (برادرلر گه بزگا قيلدكز عهد * آلورمز ديب محبت جاميدن شهد) * يعنى اى
 قرنداشلر اولابزلرگا عهد ايلب مريد اولغان ايردكز بزلردن بر آرز محبت شرابندن
 جام آلورمز ديب * (تايلماس بنده ده سز استكان حال * آچلماس عاصيدن سز
 آيفان اشكال) * يعنى اى مريدلر سزلرا استكان حاللر بز فقير الله يار دين
 تايلماسدر سزلر صوردي مشكل مسئله لر دان بز گناهلرده آچلماسدر ناظم ننگ همضا
 لنفسه ايتماكيدر * (طلب قيلمانك بو ناقص دين كرامات * كشوفات مقامات علامت) *
 يعنى اى مريدلر جماعتى آكلا كز بو ناقص الله يار دن كرامات استمكز نه كشوفات
 ومقاماتلر وارد بزلردن استامكز * (بيله آلام نهائى تربيت دين * آلوب ايرديم
 ايلك نفسا نيمتدين) * يعنى اى يارانلر آننىك حدنى استامكز زيرا كه من تربيت
 چيكنى ونه كيفيت ايركئنى بلزمز اول تربيت ايلانگانه قارامكز زيرا كه
 ولانقسم اوچون آلوب ايرديم الله اوچون دگل ايردى ديوه همضا لنفسه ايتماكيدر
 * (پشيمان من لك آلفانلار يمغه * طمع نانيغه قول سالغانلار يمغه) * يعنى من اولاب
 مريدلر آلفاننه اوكنورمن ودخى طمع ايكما كلرينه قول صادقلاريمه اوكنورمن
 زيرا كه سزلرنىك عمر كزنى ضايع ايلب تررم * (بارنىك ايمدى يارانلر هر قيانه *
 يوركز بر مكل اير تيانه) * يعنى ايمدى آنداغ بولسه اى مريدلر باركلار هر طرفه
 بزدن سزلر كه رخصتدر بر شيخ ننگ خدمتنه يوركلر لکن بر مكل ايررگا تايان
 زيرا كه شيخ كاملر گه قول بيرسه كز بز چلاين فايد سز بولماسدر ننگ كه بيوردى
 * (قروغ قول آلفانمدين در اذامن * عزيزى استا كز سز دين رضامن) * يعنى
 موندن اول قروغ قول مريدلرنى آلفاننه رنجورمن زيرا كم منم علم حاله مهارتم
 يوقدر مجرد جر اتم ايله آلوب ايردم ودخى سزلرنىك عزيزم وايشانم ديوايتما ككز دين
 رضامن شوچلاين اسسلىمنى غرورلقفه صالوب طلب بازارندن كچيكا قالديم
 * (منى ديب قالما كز اوز كار كز دين * اوياتلغ من سزنىك رخسار كز دين) *

یعنی من فقیرنی کو تو ب بنم خاطریم فالور دیب صاقلانوب اوز اشکز دین فالما کز
 بن سز لرگه رخصت بیردیم غیر شیخننک مجلسنه باریب فایک آلو کز لار زیر اکه
 من کامل مکمل دگل من اول زمانه تریه گه آغان حقم ده سز لر ننگ مبارک یوز لر کز دن
 اویاتلی من دیب هضا لنفسه ایتماکیدر * (بجیل ایلنک کلوب کیتکان کز لرگه *
 ییلب یو کروب امید ایتمکان کز لرگه) * یعنی ای یارانلار بز دین سز گه رخصتدر اما
 اوندکی زمانده بز لر نی عزیز دیویو کروب بز لر دین غنای روح استاب ایرد کز
 بز لر دن اول تابلمای امید بجیل اولو کز لار زیر اکه بز لر دن استگان یومش کز
 تابلمادی و شوننک او چون بز لر اویاتلی بولدق دیدی * (کیچور ماس بولسا کز
 سز مندین ای قوم * منم عالم گه مشکدر صبا یوم) * یعنی سز مریدلر جماعتی
 یو کرب استدکی حقی منم موینمدن کیچور مسکز منم عالم مشکدر هر کیچه و کوندز
 سز لر ننگ بجیل اولماقتکزدن قایغو و عسرتک من دیبکدر * (نانب مندین نانب اوع
 کشینی * توتنک حکم آننک قوتلوغ اشینی) * یعنی ای مریدلر جماعتی چنانکه
 مندین فراغت و خلاص اولوب کیتسا کز تابسکز لار پر پر هیز راک که سنه نی اختیار
 ایلکز چنانکه اول پر هیزی بلسکز آنی حکم قوتو کز لار امرینه خلافتق ایلام کز لر
 نانب لفظی ننگ اولسگی معرفت معناسنه در ایکچسی فراغت و خلاص معناسنه در
 یاکه عسکچیه هم جائزدر * (کک مرشد دیگان مانند عمان * مبارک باطنی پر در
 مرجان) * یعنی مرشد اولدق که سنه عمان دیگری کبی کر کدر مبارک قلبی
 انجور جان ایله طولو اوله عمان دیگری ننگ ایپی طولو انچودر آچیلاین مرشد
 اولدق که سنه علم قالد و علم حالک مهارتی تام اوله قائنده اولدیکه بز لر گه
 مرید بسلامک دیدی * (چهالت دشتیدین کم کسه سوساب * آننک ظاهر صویدین
 اولسه سیراب) * یعنی مرشد دیگان که سنه اولدر چنانکه برا کونادانلق صحرا سندن
 سوساب کسه سوساب کلدکی نادان نی بومرشد علم ظاهر صوی ایله توق
 ایلیه حاصل کلام مرشد کامل اولدر که علم ظاهرده هم خبری بوله نادان مریدلر نی
 شک دن چقارمق قدری چهالت دشتی ننگ اضافه سی لیم الما قیلندندر * (اگر
 بولسه کشیکم طالب در * چومب باطینه جیبین ایلاکای پر) * یعنی برکشی انچو
 استمک لکده اولسه اچکاری چومب زنبیلنی توتورغای آچیلاین مرشد بولدق
 که سنه کوکلرگه توجه ایلاب کوکل صاوتنی کشفات ایله توتورغای دیبکدر
 جیبین زنبیل معناسنه در * (دیمنک تابلمغای بونشئه لک کس * جهان ایوانی کیکدر
 خالی ایرمس) * یعنی ای مریدلر ایتما کز لر موچیلاین که سنه جهان سر اینده
 یوقدر دیو زیر اکه جهان سراپی کیکدر آندین خالی ایر مسدر زیر اکه قطب سز
 زمان زمان هبا در * (نابلغاننک مونگدیک له خاص * قنی اخلاصی کوب همتلی
 غواص) * یعنی موچیلاین خاص گزیده شیخ نابلب تورغاننک قانی همتلی در یالارغه
 چومغوچی مرید * (چومب آغای ایلککادر مقصود * وگرنه قول صالوب قاچماق
 چوک سود) * یعنی اخلاصی مرید چومب اول قولنه مقصود انجوسنی آلور آندین

صوگره کنه اوزنی کم کورر زبرا که مجرد شیخ کافول پیریب مجلسندن تورمای قاجب کتیکک فایک یوقدر آنداغ بولسه مجلسنده دوام بولغیل آندین صونک بخته بولوب کهالات تبارسن دیدی * (اگر سز تابسا کز بر بخششی شاهنی * خبردار ایلا کز بوروسیا هنی) * یعنی ای مریدلر جماعتی چنانکه بر بخششی پادشاهنی تاب آندین مراد مکمل شیخ عالمنی تابسا کز زنهار بز الله یار مسکینن خبردار ایلاب اول کهنسه مجلسنک یاد ایلابه سز * (قیلای من هم یوزین کوکلم ضیاسی * قدم توفراغی کوزیم توتیاسی) * یعنی بن فقیر اول عزیزنک یوزین کوکلم ننگ باروس در دیب ونه که آننک مبارک آباقی قایسی بر گه تیکسه کوزمه سرمه ایلام * (نه اولغای سز برادر لری دین * مگا بیرسه لروحدت می دین) * یعنی نه عجب ایندگو اوله که سز قردند اشلر آرتندین منکام وحدت شرابندن بیرسه لرباره گناه علتلریمه دارو اولور * سؤر المؤمنین شفاء * قرینه سی ایله (مصنف ننگ اوغلینه ایتنکن نصیحتی) ایمش لرباره یارننگ اوغلی محمد صادق دیگان ایردی بخاراده توغوش ایردی یکر می یتنی یاش تولغانن اصل یورطلی سمرقندگا کندی الله یار بخاراده قالدی اون یلدین صونک بیت الله غه زیارت ایلر اوچون عزم ایلب بز ننگ بلغار یورطینه دوش کلوب بر آرزوان قلعه سنک توقف ایلمشدر اول زمانده بلغارننگ بر کامل صوفی سی بار ایردی اسمنی ادریس حافظ در لیر ایردی آننک ایله سلسله لری بر ایرمش عاقبت الله یار صوفی بلغار یورتندن ارض روم غه بارمش آننک چوق چوق کرامت لاری بلنمش دین صونک اسکندریه شهرینه کلدی آننک دارفنادین دار البقایه کوچدی رعب آبی ننگ یکر می توفز نیچی کوفی ایردی الله یارننگ اول زمانده یاشی توقصان یل ایردی اوزون بویلوغ قوی کوزلیک جیران صفالیغ دیمشلر سمرقندگا اوغلی کیتکن زمانده اوغلینه اوگوت بیرگان سوزلارینی بیان ایلب بیتور دیکه * تولام اولدر ای فرزانه فرزند * نگاه دارنک سننک اولسون خداوند * یعنی دعام و وصیت لاریم اولدر ای مبارک بالام سنی دنیاده سقلاغوچی خدا اینک اولسون (تولام بفتح الواو وتشدید اللام بمعنی الدعاء والوصیه قوله فرزانه بمعنی مبارک وصاحب العلم والنقل وصاحب الاعتبار والمرتبه معنسانسه در * کوزیم ننگ روشنی صادق محمد * براق بولسون کوز نکدین دینک بد) * یعنی ای کوزیم ننگ نوری بالام محمد صادق خدای تعالی سنی یاوزلر کوزی ننگ فتنه سندن براق ایلاسون دیدی * (ایشتمن خسته دین بر نیچه قولی * یکت لککا تیکورسه سنی مولی) * یعنی ای مبارک بالام من خسته آتاندکین بر آرزو نیچه اوگوت سوزلار یعنی ایشتکل اول اوگوت بودر چنانکه سنی الله تعالی یکت دورینه بتکورسه * (یمان یورمه یمان اندیشه قیلمه * آتاندکدیک روسیاهلک پیشه قیلمه) * یعنی ای بالاچغم محمد صادق چونکه سن یکتلیک کایتسنک یمان یولده یورمگل ویمان فکرنی حسابلاب یورمگل آتاندک الله یار کبی قرا یوزلیک بولمقنی هنر ایدنما کل * (یراتقان تگری گاقیلغیل توکل * طبع قیلمه کشیدین برگنه پول) * یعنی ای اوغلم محمد صادق یراتقان خدای تعالی غه توکل قیلغل طمع ایلاب یورمگل اگر چه بر پول

(مصنف ننگ اوغلینه ایتنکن نصیحتی)

قدری بولسه ده طمع ایلمگلدیمکدر* (طمع بر پرچه بولسه بیرمگل رای* بولور
 بر پرده دین یوز پرده بی جای)* یعنی طمع قیلغان نرسه نك بر قوش قناتی قدری بولسه ده
 عقلگنی بیاروب طمع ایلمگل زیبرا که بر قوش قناتی قدری طمع ایلمک یوز
 پرده گنی کینتارر اویات مز بولور سن پر لفظی ننگ اولگسی قوش قناتی قدری
 معناسینه ایکنجسی هم قنات معناسنه اوچنجسی ستر الحیا معناسنه در* (یوز گدین پرده
 کم کم نوشماسین پس* هیادین عاری یوز نك عاری بولماس)* (یعنی یوز گدین اویات
 پرده سی نوشماسون زیرا که اویالوب تور مقدن سننک ناموسلی یوز که غورلق کلماسدر
 عاری لفظیننک اولگسی بالانچاق و عریان معناسنه در ایکنجسی استنگ و ناموس
 معناسنه در* (طمع برله سیمورگان نفس غماز* اگر آغزین تیلار بولسنک تیلار یاز)*
 یعنی طمع دین حاصل بولغان نعمت ایله سیمورگان عیبلی نفسنک اگر آشاغندن
 آرتدقنی یارب وتلب اچنه قویسا گن کنه صورار حاصل لام نفس اصلادینیا نرسه سندن
 تویمز در (قوله غماز بمعنی المعیوب یقال اغمزه اذا عابه کما فی صحاح الجوهری) تیلار
 لفظی نك اولگسی یارمقی شق معناسنه در ایکنجسی صورمق و مستله معناسنه در
 هر ایکسی ترکیدر* (نقاب شرم آچلماسدین بور و نراغ* آنی برک ایله هر یاقدین
 ناقب باغ)* یعنی اویات پرده نك اچلماسدین بورون آنی حکم ایله بایلاب هر
 طرفدین زیرا که مای طمع صوفی اچکاری کرگز مسدر طمعدن کامل احتر از ایلمکدن
 کنایه در* (قناعت قیل ملامت ملکی بولمه* آتاندیک خلق ایلیگه کولکی بولمه
 یعنی ای بالاچم قناعت ایلمگل خلق تاباسی ننگ ملکنده بولغیل بلکه اوز نك
 مسلمانرغه فایده تیکورگوچی بولغیل آتاندیک الله یار کبی خلق آراسنده کلکی
 بولماغیل* پیغمبر لر فعالی در قناعت* آنکا وابسته در جموع طاعت)* یعنی
 زیرا که قناعت ایلمک پیغمبر لر ننگ فعلی در آنداغ بولسه خدا ایننک نه نرسه
 بیرسه آنکا قناعت قیلغل زیرا که قناعتکا بغلانغاندر بارچه طاعت و عبادت لر* (بیلگنی
 باغلا حکم بولمه مفوج* کوز نك آچ کار و آنی قیلدی لر کوچ)* یعنی خدا ایننک غدمته
 بیلگنی باغلا غیل عمر نکتی بوزوق اورنلرغه صرف ایلمگل اویونگنی شیطان
 اویونینه اوتدیرمغیل زیرا که کوز نك آچب قارا غیل بارچه کروان خلقی کوچدی لر
 آندین مراد ایمان و بخشیلر اولدی لر هر برسی اوزی ننگ حاضر ایلمدی نرسه لر فی
 آلوب کتدی لر مفوج اسم مفعول ای المغلوب فی قماره معناسنه در* (بیلگنی
 باغلا حکم بندلککا* آتاندیک قویمه یوز شرمنده لککا)* یعنی سن اوغلم محمد
 صادق ز نهار بیلگنی بنده لککا حکم باغلا غیل آتاندیک الله یار کبی یوز نکتی اویاتلی
 اورنلرغه قویماغیل* (شرارت اهلی ننگ پیوندی بولمه* هوا برله هوس ننگ
 بندی بولمه)* یعنی ای اوغلم محمد صادق منم سوزمنی آنکلا غیل یاوزلار اهلیسه
 توناشماغیل یعنی آنلار ایله مجلسده اوتورمغیل کنه نفس هوالرنکا ایا رب آنک
 قیدنک بولغیل دیدی* (کچکلکدین عبادتکا بوینک قوی* قیامت ننگ اویون
 قیلسنک اویون قوی)* یعنی ای اوغلم محمد صادق کچکنه باشلق زمانکده عبادتکا

بویشتنی قویغیل اولوغ اولغاچ قیلورمن دیگمل زبیراکه تسویل شیطان در زیراکه
 قیامت فکرنی ایلا گوچی کسنه البته دنیا اویونی قویسه کرکدر اویون لفظی ننگ
 اولگسی فکرلامک معناسنه در ایکچسی اوینامق ولعب معناسنه در هر ایکسی
 ترکیدر* (عجب خوشدر یکت لکده بولوب صاغ* بوکولماکنی قویب غمدین
 بوکولماغ)* یعنی مونی آنکلاکه ای اوغلم محمد صادق عجب خوشدر
 یکت لکده صاغ وسلامت دنیا کولماکنی قویب آخرت قورقوندین وآننگ
 قایغوسندن بیلتکنی عبادتکا بوگب الله تعالی دن قورقمدن بوکولمک لفظی ننگ
 اولگسی صحت معناسنه در ایکچسی انحاء الظهر معناسنه در* (شبانی توکسه کوزدین
 هر شب آبی* آننگ عینین دیگمل رحمت سبحانی)* یکت گشی هر کونده الله تعالی دن
 قورقب کوزندن یاشنی چقارسه آچچلاین یکت ننگ کوزنی انک تعالی ننگ
 رحمتندن بولوب دوبولمک زبیراکه یکت ننگ یغلامقی خالصا لله در قاریلار ننگ
 یغلامقلاری دورلاری اوتما کندندر اولومدن قورقب یغلار حیات اولورندن
 نومید اولورلار* (ریاگر دینی یوقتورمه ایبتا کگه* آتا کدیک بولمه تابع نفس
 سککا)* یعنی عمل ایبتا کگه یا که ایبتو کگه ریا توزاننی یوقتورمغیل یعنی عملنی
 ریا ایله قیلماغیل ودغی آتانک الله یار کبی ات نفس کا ایارگوچی بولماغیل
 (تواضع دین کوتارمه یوقاری یاش تکبر قیلماغیل چون تخم خشتاش)* یعنی
 آلماقلقدن وتوباچیسلمکدن باشکنی کوتاریب تکبرلیک ایلمگمل مک اولرقی کبی
 (ایمشرلر مک ایله چیکلاوک هر ایکسی قرنداشلر در زمان قدیمده مک ایله
 چیکلاوک بر آعاجده اولور ایرمش قابقی قارا ایردی چیلارک حالی اوشبو
 زمانداغی گبیدر لیکن بریغاجده اولسه ده مک لذین ایردی برکون عیسی علیه
 السلام چیکلاوک یغاجلاری توبنده اولتورر ایردی کوکلندن اییدی یارب یاردم
 بیرسنگ بویغاج ننگ یمشنی بیار ایردیم دیو قول سوزدی کنه کیروآلدی
 جبرائیلنی کوتدی زبیراکه بویغاج ننگ آدمیلر حقی بولسون دیب اول آراده چیکلاوک
 ایله مک سوزگه کلدیلر مک اییدی روح الله بنی بیار دیدی زبیراکه بن سندن
 لذتلی من دیب تکبرلیک ایلیدی یغاجدن قویلیدی القصه زماندن صونک جبرائیل
 علیه السلام کلدی یا عیسی روح الله بویغاجلار آدمیلر حقی دگلدر مباحدر بیسگل
 دیدی عیسی علیه السلام اول قولنی برده قویلدی مک اولرقینه سوزدی جواب
 ربانی کلدی سن اول چیکلاوک یغاجینه سوزغیل زبیراکه اول اوزنی اوزی کیم
 کوردی مک تکبرلک ایلیدی شوننگ اوچون مک ننگ صورتنی اوزگار تداک وکنه
 آتی صبان آستنده یاتقوزب آندن صونک اوستورب اوراق ایله اورلار اوچمه مه
 توریلک مشقتره اوغراردم دیب جواب کلدی مک ننگ صورتنی اول زمانده
 اوزگاردی دیمشلر تکبرلکی اوچون بو حکایت بخاراننگ افضل لارندن مسموعدر
 خشتاس بالجائین والشین المعجبه نبات معروف یقاله بالترکی مک تامل فانه لطیف
 وشریف* (تکبر خاطرگه کسه فی الحال* عزازیل قصه سنی یادگا آل)* یعنی

(مک ایلان چیکلاوگ ننگ ربانی)

سن کور رسن ابلیس تکبر لیک ایله عز ازیل اسندن دونوب ملعون اسمنه بندی
 نتاک که حکایتلارده مشهور در سن هم آندین عبرت آلوب فکرلاب تکبر لکن
 سقلانغل دیمکدر * (کوکل ننگ منزلین قیل کوشه فقر * قیامت ز ادنی قیل
 توشه فقر) * یعنی گوگل اورننی فقیر لک پچماغنه قیلغل حاصل کلام فقیر لک ایله
 موصوف اولغل کنه قیامت آرو قنی فقیر لک ایلگل * (چجان ننگ حر صیدین
 قیلغل اوز ننگ دور * آتاکدیک بولماغیل دنیاغه مغرور) * یعنی ای او غلم محمد
 صادق دنیا حرص لکندن یراق بولغیل آتاک الله یار کبی دنیاغه آلدانغوی
 بولماغل * (امید ایتکان کوزیم ننگ نوری بالام * آتاندیک بولماغیل رسوای
 عالم) * یعنی ای کوزم نوری بالام آتاک الله یار کبی دنیاغه رسوای بولماغیل
 * (اگر چندیکه بولسنک قول قناتلیک * خدا در کامین بول مسکنت لیک) * یعنی ای
 او غلوم محمد صادق اگر چه سننک قول وقناترنک کوب اولسه ده آنلرغه آلدانماغیل
 بلکه خدا در کاهنده تو باچچیلک مسکینلکده بولغیل * (اوروغلق من دیمه تا گده
 اوروغ بار * حساب نامه وزن سوروغ بار) * یعنی ای او غلم سن هر چنان تفاعل
 ایلامک منم اوروغم ونسلم دیماکل زیرا که دنیاغه آنلر فانی در بلکه سنکا
 اورمقلق وعدا بلر واردر آتی حسابلاب همیشه عمل ایلامک واروغ لفظیننک
 اولگسی قبیلله معناسنه در ایکنچسی بمعنی الضرب فی الآخرة معناسنه در * (اوز گنی
 ایله کوب بولغان سری خوب * نچه من گوب دیگانلر بولدی منکوب) * یعنی ای
 او غلوم محمد صادق ایز گوا بولغان صاین تو باچچیلکده اولغیل کورمازی سن دنیاغه
 نچه منکوب و چوق آروغلقلر یوز توبان اولدیلر یعنی بارچه لاری دنیا دین
 اوتدیلر آنداغ اولسه نسل بارلقینه و کوبلکنه آلدانماغیل دیمکدر کوب لفظیننک
 اولگسی تو باچچیلک معناسنه در و ایکنچسی گثیر معناسنه در منکوب یوز توبان
 اولمق معناسینه در * (بولوب خویش تبارنک برله مغرور * دیمه من طور اگر
 دین بولسه منظور) * ای او غلوم قزدا شنک کوبلکنه آلدانب من اولوغ دیما گل
 اگر سنده اعتبار ایلاب قاراب تورمقنک بولسه نتاک که یوفاریده بیانی کچیپی
 من طور لفظی ننگ اولگسی اولوغلق معناسنه در ایکنچسی قارامق و اعتبار آلمق
 معناسنه در * (بودیادین اگر اوتسنک قروغ لب * کونک لگه صالحه هیر گیز یاد
 منصب) * یعنی ای او غلوم اگر عمل سز قروغ اوتسنک کونک لگه کلتورمه آخرتده
 منصبی بولور من دیب زیرا که دنیا دین قروغ قول برلن اوتسنک آخرتده هم
 قروغ اولور سن * (اوتار دنیاغه هر کم بولسه دین لیک * بیلور منصبدن آرتق
 خوشه چین لیک) * یعنی ای او غلوم محمد صادق بوئی آگلا که دنیا دین هر کمسنه
 ایمان برله اوتسه بارچاق بیلور دنیا مرتبه سندن آرتق ایردکنی زیرا که دنیاغه
 مرتبه سیننک مثالی باشاق جمع ایلدی کیبی در حاصل کلام دنیا مرتبه سی قاتنده
 زیوند * (عجب آفت ایرر جاه شرافت * شرافتنی بیله کورمه شرافت) * یعنی
 عجب ایرر فتنه بوزندن دنیاغه ایکان زمانده مرتبه لره بنمک وزیر اک اسمنی

كوتارمك آشا آلدانب معلوبگدين قروغ قالماق آنداغ اولسه مرتبه نك
 وزيرلكك اسينك ياوز فتنه دن اولدى اكر فتنه دن اولسه آرتق لق ديو
 بلمكل حاصل كلام دنياده چاپك اولمق يعنى دنيا مرتبه سى آخرتده ياوزفتنه در
 شرافت لفظى نيك اولگسى مركبدر شرباوزدر آفت فتنه معناسينه در ايكنچسى
 مشرددر آرتق معناسنه در * (بلب دنيا مقامين غير معبور * بولور زيرلك
 وزيرلك آتيدين دور) * يعنى دنيا اورنى توزك دكلدر ديوبلدكى كمسنه البته
 زيرلككندين وزيرلكك اسندن برآقدر * (كوترسنگ باشقه آرتق بولهنك
 آرتوغ * بولور معلوم صبا اورسه ملك توغ) * يعنى اى اوغلوم محمد صادق باشكا
 مرتبه لى اسلمرنى كوتاريب من آنداغ ديودعوى قيلماغيل وتكبرلك ايلامكل
 زيرلكه تاكده قيامتده بارچه ملكوتنگدين توغ اولورسن آلرنى كوراسنك
 كلهدر بارچه سندن قمارسن ياكه توغ اورننه بوغ ياز لغاندر معناسى اولدر باشكا
 كوتردكى اسلمرنك بارچه سى آخرتده بوق اولور يعنى تيزلك كى اول اسلمرنك
 خدا آلدنده اوبالمقدن مكروه كورنور * (خدا دين هر نه كسه ايلكل صبر *
 آتاكد يك قيلماغيل اوز نفسنگا جبر) * يعنى اى اوغلوم خداى تعالى دين هر نه حكم
 كلدى ايرسه بارچه سنه صبر ايلكل ورضا بولغيل آتاناك الله يار كى اوز نفسنه
 اوزى كوچ و ظلم ايلگوچى بولماغيل * (خدا نك امر يگه قيلغل اطاعت * زياد
 ايت طاعتك ساعت بساعت) * يعنى اى اوغلوم خدا نك امرينه بويكى سونغيل
 هر ساعتدن ساعتك اطاعتنى آرتدرغيل * (محبت پوله سنى باغله بيلكا * آتاكد يك
 عمرگى اوتكارمه بيلكا) * يعنى اى اوغلم محبت پوله سنى بيلكا باغلاغيل آتاناك
 الله يار كى عزيز عمرگنى بيلكا اوتكارمكل بلكه عبادتده بولغيل * (هوس
 دنياغه قيلمه محترمليك * ول بول حالنگا لايق كرميلك * (يعنى اى اوغلم دنياغه
 ميل ايلمكل دايم جومارتليق ايلكل جومارتليق ايلامكك هالنكچه اولسون حالنگدن
 طش اولياسون محترم نكك مناداسى خدا و قدر تقديرده يا محترمكدر * (اكر اوچ
 كونده تابسنگ بارچه نان * يمه يالغوز ياريمنى قيل احسان) * يعنى اى اوغلم
 اكر سن اوچ كونه بر پارچه ايكلك تابسكده آنى يالغوز يماكل ياريمنى مسكينلرگه
 صدقه ايلكل * (كيتارنى بلسه هر كم چايى تنكاه * يماس تنكاه غيبن بونفس لنگا) *
 يعنى هر كم تارلقه كتماكنى بلسه آندين مراد قبرگه كرمگنى تحقيق بلسه البته
 تارلق و فقيرلك فايغوسنى يهدر بو آقصاب وضعيف نفس اوچون حاصل كلام آخرت
 فايغوسنى قيلدق كمنه آچه وتنكه فايغوسنى يماسر تنكه لفظينك اولگسى
 ضعيف و مشقت معناسنه در ايكنچسى آچه وتنكه معناسنه در لنگا يعنى العرجاء اما
 مونده ضعيف معناسنه * (جهان مهرين كونلكدين ايله زابل * آتاكد يك بولغيل
 دنياغه مايل) * يعنى اى اوغلوم محمد صادق كونكلكدين دنيا محبتنى كيتاركل آتاناك
 الله يار كى دنياغه ميل ايلاب يورمكل * (اشكنى ايلكل كون كوندن اقوى *
 خدا نك سوگانى در مرد تقوى) * يعنى اى اوغلوم محمد صادق اشكنى كون كون

قوتلی ایسلگل و آرتدر غل زبیرا که الله تعالی ننگ سوگانی تقوی اهلیدر (اگر
 تقوی اشین قیلسنک باخلاص * دیگای شاید سنی حق بنده خاص) * یعنی ای
 اوغلم اگر سن تقوی لیک اشنی اغلاصنک ایله توتسنک شاید که الله تعالی سنی
 خاص بندم دیسه کرکدر * (اگر بولسون دینسک جان و دنک جمع * ورع آیین
 بولب علم آیین ایت شع) * یعنی ای اوغلوم سن کونکنک ایله جانکنی جمع
 ایلامک تلاسنگ ورعلیک خلقی ایله موصوف اولوب علم لیک چراغنی ایدونگل
 قوله ورع آیین وصفی ترکیبیدر تخلق بالورع معنا سنه در ایکچسی شس
 العلم معنا سنه در) * اگر علم عمل بر بولسه رنکی * بو آینه کیتار آینه زنگی) *
 یعنی علم لک ایله عمل هر ایکسی بر توسلی بولسه لر بو علم لک کوز گوسی به ز نیکلیک
 کوز گوسن کیدر حاصل کلام عملنی علمک ایله قیلغوی کمنه دن کونکل قارافی
 کیتار * (اگر تابسنک خدا در گاهیده قرب * محبت کسه سیدن بیرسه لر شرب) *
 یعنی ای اوغلوم اگر سن الله تعالی ننگ در گاهندن یقینلق تاپسنک و کنه محبت
 شرا بندان بیرسه لر بو بیت مبتدادر * (سحر لر قوب کوتار دست دعانی * تله
 موگلوغ آتا برله آنانی) * یعنی ای اوغلوم آنچلا این مرتبه گه ایرشسنگ سحر
 و قتلارنده قوب دعا ایلاب موگلوغ آتانک برله آنانک فی الله تعالی دن تلا گل
 سوزنی قسقه قیلب کتابینی تمام قیلماق ننگ بیانی) * (کیل الله یار
 سوز کوتاه قیلغل * بیلکنی باغلا عزم راه قیلغل) * یعنی کیل ای الله یار
 سوزکنی قسقه قیلغل بیلکنی توکل پوله سی ایله باغلا غل اول الله تعالی ننگ
 یولینه بارمق قصدنده بولغیل * قاراسنک در سننک اصلنک قاراسنک * بیریدر
 سن ریاقانی بیلان ننگ) * یعنی ای الله یار سننک اصلنک قاراشدر اگر عبرت کوز
 ایله قاراسنک کنه عملر گه قاراسنک ریاقانی ایله مختلط تابارسن حاصل کلام ریالق ایله
 عملر قیلب سن دیما کدر قاراسنک لفظی ننگ اولگسی مفرد در قارامق معنا سنه
 ایکچسی مرکبدر قارا یعنی السواد ترکیدر سنک بمعنی الحجر در لکن موند تشبیه
 بلیغ باردر ریاقانی ننگ اضافه سی لچین الماء قبیلند ندر * (اولوم طوفانی بوسرنی
 قیلب فاش * (اگر ایچ بولماسه سود ایلاماس تاش) * یعنی اجل طوفانی بوسرنی ظاهر
 ایلدی اگر سنک قلبنک پاک اولماسه ظاهر اعضانک فی تونمکنه فائده یوقدر * (قویب
 جسگ قویب بولسه هوس کا * نچوک شرمه لک سن توسلی کس کا) * یعنی تنگ قاریب
 قارتلق وقتنک نفس هوالر گه یقین بولسه سنچلا این توسلی کمنه گه اویات دگلمی
 حاصل کلام آق سقال وقتنکه خدا دین قورقما این نفس آرتندین یورسنک اولوغ اویات
 دیبکدر * (آغاردی ساچ ندامت اشکنی ساچ * یقانک اوشلاب دهان معذرت آچ) *
 یعنی ای الله یار ساچنک وصالنک آغاردی شهیدی اوکنک له کوز یا شکنی ساچقل
 یقانکی توتوب گناهلار کدن اوکونب آغزکنی عذر لر اوچون آچقل ساچ لغتی ننگ
 اولگسی تونک و شعر معنا سنه در و ایکچسی قویبق وصف معنا سنه در ندامت
 ایشکی ننگ اضافه سی لچین الماء قبیلند ندر من قبیل اضافه السبب الی المسبب

(سوزنی قسقه قیلب کتابینی تمام قیلماق ننگ بیانی)

دیر لر تأمل فانه لا یخفی علی اللیبیب * (یا نلک آقی اثر قیلمدی حالا * باقب هر دم اویالا کور اویالا) * یعنی ای یار ساچکنک آقاغی الله تعالی دن قورقماکن اثر ایلمدی آنداغ بولسه اولقکدن اویالب یر گل آفلقما قاراغل هر وقت دیمکدر یال لفظی نلک اولکسی اصلده آط یالنی ایتورلر اما موندده مطلق ساچ وصال معناسنه ایکنچسی هیما معناسینه در اوچنچسی هم آطیالی معناسینه * (هوس برله توزک اش قیلما دنک هیج * بولمدر کیچ هوس بازار یدین کیچ) * یعنی ای الله یار نفس هو انک ایله توزک عمل لر ایلمدنک آنداغ بولسه عمر نلک کونی کیچ بولدی نفس هو الار ندان کیچکل آندن بیز گل کیچ لفظی نلک اولکسی لیل معناسنه در و ایکنچسی قویغل معناسینه در * (سکا ایدی اوشال مرد کین سال * اگر قال اهل ی ده نابلما سه حال) * یعنی ای الله یار سکا اوشال ایسکی یاشلی قارت آندن مراد شیخ حبیب الله ایدیکه بیله دیو اگر علم قال اهلنده علم حال بولمسه * (عمل کم ایلمگای اوز قالی بر لن * قالور عزت و حرمت الی بر لن) * یعنی علم ظاهر اهل ی اوزی نلک علم قالی ایله عمل ایلاب خلا یقلار نلک عزتنه و حرمتنه آلدانب طلب بازار ندن قالغای نتاک که علماء طاهر نلک حالی آنداغ در * (بولور آرتق هوس برله هو اسی * ابرر حال اوشبو علت نلک دو اسی) * یعنی اول قال علمی ایله عمل قیلغو چی خلا یقلار نلک عزتنه و حرمتنه آلدانب کو کلدک تکبر لک لر اولتور ب هوس ایله نفس هو اسی آرتور بس ای عزیز من آگلا که علم حال دید کاری اوشبو ایتلگان زحمتلر نلک دو اسیدر فی الجمله علم حال اولمغان عالم تسویل شیطان دان غلاص اولمز در اگر چنده قدر ورع بابندک اولسه ثبوتی اولمز تأمل * (قلم قیلدنک قارا کو کلدکنی قیل آق * اول ایز نلک سوزینی حلقه قیلب تاق) * یعنی ای الله یار قلم قولسکا آلدنک چرد قلم تومتق استعداد آخرت دگلدر باکده یازدق قلم نلک ایله عمل ایلب قرا کو کلدکنی آق قیلغل و نه که سکا یوقار یده ایسکی یاشلی شیخ نلک ایتوب ایددی آننک سوزینی قولاغکا آلقه ایلب طاقتل زبیرا که نصیحت ایلمک سهدر قبول ایلمک مشکدر * (اوزنک قیلما ی کو گل بازار ینی طی * کشیمگه سوزلامنک ناچند تاکی) * یعنی سن اوزنک عبادتکه هوسنی چولغاماینچه کشیمگه بوننک فسقی نه مقدار در دیو سوزلامه * (اگر بولمسه کو گل نلک اختیار ی * نه بولغای قالسه مندین یاد کاری) * یعنی ای الله یار سنی اولوغلار و یارانلار کو کلدکنگه اختیار بیرماینچه التماس ایلمسه ایدی مسالک المتقین دیدکی کتابنی یازغل دیو ایدیلر یا الله یار التماس قبول ایلا گل و دغی سندن قیامت کوننه دیگنک یادکار و میراث قالور دیدیلر * (بتب سن فارسی تیلدین بر کتابی * تمام آنک مسائل نلک جوابی) * یعنی ای الله یار اولوغلار نلک سوزلاری موجبینچه بر فارسی کتابی یاز بسن اوشبو ثبات العاجزین کتابی کبی وهم آگامسلک المتقین دیواسم قویب سن اول کتابک بارچه مسائل دینی نلک جوابنی یازدنک * (همه تقوا و فتواننک جوابی * اون ایکی مکدین آرتق بیتمی آتی) * یعنی اول مسالک المتقین کتابکده بارچه اهل فتوی و تقوی لار نلک جوابلرین یازیب سن اول کتابی علم الفقه مسألر نده ایلاب سن نه حاجتکه

اچنك اون ايكي منك مسائل فقهى يازدنگ ضرورة دينيه دن آندين قاراغايلر * (ديدنك شى قليلنى تركى تلدين * كيچ ايمدى البته بو قال قيلدين) * يعنى اى الله يار اول ايتب ايردنگ بر از مونجه مسائل تصوف و توحيدنى مسلك المتقين كتابندن تركى تلمينه يازغل ديب تر ككى يارانلرى ننگ تلامكى بويته بس آنداغ اولسه مسلك المتقين كتاب ننگ چوق مسائل لارنى بو ثبات العاجزين اچنده يازدم ايمدى وعلا نك ثابت اولوب قال و قيلدين كيچكل زير اكه بار چه روايتلارنى يازمق سنكاملدر * (اگر چه بخشى سوز قند و شكر در * غطاسندين ولى خوف خطر در) * يعنى الله يار اگر چه بخشى سوز لر شكر كى لذتلى بولسه ده غطا اولماقدين قور قوغ و اردر يناگاه روايت شاده لر يازيب ورطه زنديقه قاله سن * (غطاسى بولهاى ايغان سوز گنى * تضرع خاكيفه سور گل يوز گنى) * يعنى اى الله يار بويار دق ثبات العاجزين كتاب ننگ غطاسى بولسه ده الله تعالى دن عفوئى تلب توفرا قغه يوز گنى سوروب زار يلق ايلگى سن زير اكه بنك لر ننگ اشى دايم زار يلقدر نته كه بيوردى * (خداغه زارى قيلغل ايرته و شام * اشكنى بخته قيلغل قالهغاي خام) * يعنى خداى تعالى كا ايرته و كيچه زار يلق ايلكل ودغى عمل اشكنى پش ر گل چى قاله سون ر يا وكبر و حسد و نه كه اخلاق ذميه لر وارد آنلر دين بيزار اولوب آنلر اوز رينه اخلاق حميك لر اوستريب قويغل ديمكدر * (حجاب مغفرت يابقاى خطاغه * سز اوار ايلكاي تورلوك عطاغه) * يعنى الله تعالى كا زار يلق ايلك سببلى خطا لر نك اوز رينه يارلقانمق پرده سنى ياببر حتمى ايله تورلوك يارلقا شلرينه لابق ايلكاي ناظم رحمه الله تعالى بو حجاب مغفرت ديوب كتابنى اغتنام ايلمكه اسرار بلاغت و اسرار واردر شوننگ اوچون بولمسه ايله حسن اغتنام ايلدى *

﴿ قد تم بعون الله الملك المنان ﴾

بیت	فهرست الكتاب	بیت	فهرست الكتاب
۳	في بيان اسم مصنف و سبب تالیف عزیزه		و سلم ننگ صفتی بیاننده
۴	شیخ لقیغه دورت آلت كرك بیانی	۲۲	دابة الارض بیانی
۶	قصه صوفی الله یار رحمه الله تعالى	۰۰	بیان سبب تألیف ثبات العاجزين
۷	صوفی الله یار دورت کتاب تصنیف قیلدی	۲۴	اصل بنده لك بیانی
۱۰	قصه قوم عاد	۲۵	عام عقاید ننگ بیانی
۱۱	قصه خاتم سلیمان علیه السلام	۲۶	الله تعالى ننگ سكر صفتلر ننگ بیانندن
۱۲	قصه عصاء موسى علیه السلام	۲۸	كونكندن ياوز فكر كچد كنگ سورة
۱۲	موسى علیه السلام ننگ تیاقنك اون خاصیت یار ایدی		حشر ننگ آخرنى اوقویه لر یا كه سورة اخلاصنى اوقیه لر
۱۵	سمر و غ قوش بیانی	۳۰	آخرتك خداى تعالى دیدارنى
۲۰	حضرت رسول الله صلى الله عليه		كور كارو بیانی

بیت	فهرست الکتاب	بیت
	ایمان نك بیانی	۳۶
۱۰۴	عبادت بش تورلكدر بیانی	۳۷
۱۰۵	مناجات صوفی الله یار رحمة الله تعالی	۳۸
	فرشته لرگا ایمان کلتورمك بیاندن	۴۰
۱۰۷	عالم لغظنی لام اوستی برله او قوغل	۴۰
۱۰۸	کتابلرغه ایمان کلتورمك بیاندن	۴۱
۱۰۹	پیغمبر لرگا ایمان کلتورمك بیانی	۶۲
۱۱۰	پیغمبر صلی الله علیه وسلم نك	۴۵
۱۱۴	معراجی نك بیانی	
۱۱۷	اصحاب کرام نك بیاندن	۴۶
۱۲۰	معاویة رضی الله عنه ویزید قصه سی	۴۹
۱۲۲	شرط امامت نك بیانی	۵۱
۱۲۲	ولیلر نك کرامتی بیانی	۵۲
۱۲۵	خوارق عادت قسلساری بیانی	۵۳
۱۲۶	حکایت سامری	۵۵
۱۲۸	حکایت فرعون علیه اللعنة	۵۶
۱۲۹	اجل اتحادی نك بیانی	۶۲
۱۳۲	عذاب قبر نك بیانی	۶۳
۱۳۶	قیامت حقایق نك بیانی	۶۷
	ترازوی قیامت نك بیانی	۷۰
۱۴۰	صراط کویبری نك بیانی	۷۰
	مناجات صوفی الله یار رحمة الله تعالی	۷۲
۱۴۵	حوض کونثر نك بیانی	۷۲
	شفاعت نك بیانی	۷۳
۱۴۷	جنت و دوزخ نك بیانی	۷۷
	مناجات بدرگاه قاضی الحاجات	۷۹
۱۵۰	مصنفتك شکسته نفس لك قیلغانی	۸۲
۱۵۲	همای قوشی بیاندن	۸۳
	مصنف رحمة الله علیه نك	۸۹
۱۵۷	وصیتی نك بیانی	
۱۵۸	سالک کنجی استمك بیانی	۹۱
۱۶۳	سالک رضامان استمك بیانی	۹۹
	سالک قضاغه راضی بولماق و بلاغه	۱۹۰
	صبر قیلن	
	حکایت	
	سالک هوا و هوسدین	
	قورقوشی کوب بولغانی	
	پند و نصیحت	
	حکایت رابعه	
	مناجات بدرگاه قاضی الحاجات	
	حسد دین ابراغ بولماق بیانی	
	حکایت حجاج	
	فی بیان ذم الطمع	
	زمانه شیخی نك تعریفی	
	حکایت ثوبان رضی الله عنه	
	ایذ گولر برله صحبت توتماق بیانی	
	حکایت د بوعلیه اللعنه	
	دنیا دن تچرد حقتن	
	چذبه شیطان بیانی	
	(کلخان بالحاء اوچاق رومی دور	
	حکایت	
	شیخ کامل استمك و شریعتکا	
	ایارمك حقتن	
	خواجه بهاء الدین نك ایکی	
	مریدی نك حکایتی	
	حکایت شیخ حسن بصیری رحمة	
	الله علیه	
	عقلنی اشکه بیورمق تکبرلك	
	عالی لرگه سرزنش بیانی	
	حکایت بد بختان	
	تکبرلك قیلماق تواضع لغنی	
	اختیار قیلماق بیاندن	
	حکایت	
	توکل قیلوب بولغه کر مکننک بیانیدر	
	خضر و الیاس علیهما السلام بیانی	

فهرست الكتاب	بیت	مقام	نمبر
سفرده بولد اشره مهر بانلق بیانی	۲۱۵	مبارک	
حکایت سعد وسعیدنک بیانی	۲۱۷	فیلوب حرام وشبهه دن	
مؤمن دایم خوفور جاده بولوق بیانی	۲۱۸	فاخماق بیانی	
حکایت	۲۱۹	حکایت خواجه بهاء الدین رحمة	۱۶۸
خدای تعالی ننگ رحمتدین	۲۲۰	الله تعالی علیه	
امید وار بولمقننگ بیانی		حکایت احمد بن حنبل رحمة الله	۱۷۳
حکایت فاسقی گناهدین یانغانی	۲۲۳	تعالی علیه	
قضاغه راضی اولوب وبلاغه	۲۲۵	سچوک تللی بولوب یمان سوزدن	۱۷۵
صبر ایلمک بیانی		فاتیماق بیانی	
قضا ایله بلاننگ آیرماسی	۲۲۵	حکایت لقمان	۱۷۸
حکایت عبد الله انصاری رضی	۲۲۷	ایکی مؤمن بربر یگه غیر قیلماق	۱۷۹
الله تعالی عنه		بیاننده	
فقیرلرنی حقیر کورمهک بیانی	۲۲۸	کوزنی حرامدن یوماقننگ بیانی	۱۸۱
خیانتدن ایراق بولوب دیانتلی	۲۳۱	آلتی گروهرش کولا گاسنک اولور	۱۸۵
بولوق بیانی		حکایت شیخ بسطام	۱۸۵
خلایقندن رنجو و آغرلقنی یوکلاهک	۲۳۵	حکایت	۱۸۷
بیانی		حکایت طالب ننگ حر یص عشق	۱۸۸
حکایت چنایاق یاسامق بیانی	۲۳۶	بولماقیننگ بیانی	۱۸۹
حکایت بیغمبر علیه الصلوة	۲۳۸	حکایت دنیا مکاره ننگ بیانی	
والسلامننگ مبارک تشیننگ بیانی		دنیاغه هرصدن نهی ایتمک بیاننگ	۱۹۱
حکایت خواجه بهاء الدین رحمة	۲۳۹	اورمکوچ وقرمسقه بیانی	۱۹۶
الله غوانیغنه یولوقغانی		حر صلیک ننگ بیانی	۱۹۸
مناجات خواجه بهاء الدین رح الله تعالی	۲۳۹	نفس شومنگ بیانی	۲۰۰
ناظم رحمة الله مریدلرینه عذر بیانی	۲۴۴	وعلا ده توز لیک بیانی	۲۰۴
مصنوق رحمة الله تعالی ننگ اوغلیغنه	۲۴۷	خلیل الله اوغلی حضرت اسماعیل	۲۰۹
ایبتکان وصیتسی		علیهما السلامننگ بیانی	۲۱۱
مک ایله چیکلاوک ننگ بیانی	۲۴۹		

شارح (۱۷۳) نیچی صفحه ده غلط ایلمش احمد بن حنبل ایله راضیه قصه سنه چونکر راضیه ننگ سؤالی بشر حافینک وفاتیدن صونک بولوق بیانتدن آکلانادر امام احمد (۲۴۱) نیچی سنه وفات بشر حضرتی (۲۶۰ سنه ده وفات) بس امام احمد بشردن (۲۱ سنه) مقدم وفات بولوق کرک شارح ننگ ترجمه سی: تاج الدین بن یالچقل الباشغری ۱۲۵۳ سنه حدودنده شعبان آیتده وفات ایذب ایمانلی نام قریده مد فوندر *